MÉG EGY DÜRERT ADTUNK NÉMETORSZÁGNAK A XVI. SZÁZADBAN

Irta: SIKLÓSSY LÁSZLÓ DR.

1455-ben történt, hogy Ajtósi-Dürer Albert ötvösmester, aki mesterségét atyjának, Dürer Antalnak békésgyulai műhelyében tanulta, külföldi vándorutjában Bajorországban, Nürnbergben megállt, ott megtelepedett és családot alapitott. Az Isten áldása tizennyolc apró gyermek személyében jelentkezett, akik közül azonban csak három maradt életben. A lesujtott apának némi vigaszául szolgált az, hogy megérte egyik fiának, a festő Dürer Albertnek világhirre jutását.

Hogy Dürer Albert magyar származásu, azt a külföldi irodalom nem tagadja, még csak el sem hallgatja. De mi következik ebből, kérdezik a szarkasztikus hangulatuak. Magyar származásu idegen művészünk van bőségesen. Az apja magyar *volt*, avagy ő magyar *volt* és *idegen lett*. *Volt* és mindig csak *volt*; az ilyen történelmi esetlegességnek semmi jelentősége nincs, véletlen, amelynek nincs folytatása.

Dürer Albert esetében azonban *a véletlennek lett folytatása*. A történelem egészen csodálatra méltóan ismétlődött meg azzal, hogy *száz évvel Dürer Albert kivándorlása után ugyancsak Békésgyuláról Németországba vándorolt Szegedy György ötvösmester, aki ugyancsak Bajorországban, Münchenben telepedett meg, ott a legkiválóbb udvari ötvösmesterré fejlődött s olyan ötvösdinasztiát alapitott, amely generációkon át fentartotta v családalapitónak európaszerte hires nevét.*

Lássuk, hogy és mint történt ez.

A magyarság ellen gyakran hangoztatott ellenvetés, hogy történelmi kulturája főképen a nemzetiségekkel teli hegyvidékekbe húzódott: a Felvidékre és Erdélybe. A színmagyarság-lakta Alföld alig tud művészetet felmutatni. E tendenciózus vád értékének leszállítására nem kell a török hódoltságra hivatkozni. Az Alföld magyar művészetének megvannak a maga pozitiv bizonyitékai. Igy tudunk Békésgyula, Szeged, Kecskemét, Debrecen fejlett ötvösművészetéről.

Egyedül Békésgyula két hatalmas művészcsaláddal ajándékozta meg a világot: A Dürerekkel és a Szegedyekkel. Ha e két család mai történelmi nevezetességét mérlegeljük, nem kétséges, hogy a Dürerek a sulyosabbak a serpenyőben, ha azonban módunk volna arra, hogy e két kivándorolt magyar családot, akiket egy század választ el, összehozzuk egy társaságba, ők maguk állapithatnák meg, hogy amióta világ a világ, alig akadt két összeillőbb és hasonlóbb sorsu család, mint az övéké.

Hogy a derék ötvös Dürer Albert miért nem ment vissza Békésgyulára, hol atyja és sejthetőleg nagyatyja is az ötvösmesterséget folytatta, annak egyszerü a megfejtése. A békés és virágzó Nürnberg városából mást sem hallott, minthogy egész Európát Magyarországon keresztül a török veszedelem fenyegeti. A török veszedelem meg is volt, de azt a Hunyadiak feltartóztatták. Száz további évig működhettek az ötvösök Békésgyulán, ahová a hetedik határból is eljöttek az inasok és legények tanulni. Kétségtelen, hogy legélénkebb Szeged és Gyula között volt az érintkezés. Szeged jómódú város volt, úgy, hogy az arany- és ezüstművesek szép keresetre tettek szert; viszont Gyulán voltak a művészetben jártasabb mesterek.

Igy került Gyulára inaskodni és legénykedni egy György nevü ifju Szegedről a XVI. század első felében. Messze volt még II. József rendelete, amely a családnév kötelező használatát szabta meg. A polgári sorban lévő embert rendszerint mesterségéről nevezték el. Érdekes felütni egy-egy céhkönyvet: a fazekascéh minden tagját Fazekasnak, a borbélycéh minden tagját Borbélynak s az ötvöscéh minden tagját Ötvösnek hívják. Ilyképen minden városban volt jó egynéhány Borbély, Fazekas és Ötvös nevü ember, akiket keresztnevük után mindenki ismert. Ha azonban az ilyen ember más városba költözött, foglalkozási vezetéknevével már nem boldogulhatott, akkor már szülővárosáról kellett elneveznie magát, hogy többi társától megkülönböztethető legyen.

A mi Györgyünket tehát Szegeden sejthetőleg Ötvös Györgynek hivták, Gyulán avagy más városban Szegedy Györgynek. György kitanulván a mesterséget, Szegeden szeretett volna megtelepedni, azonban ez a város egy évvel utóbb követte Budavárának példáját és 1542-ben meghódolt a szultánnak. A szegedi ötvösök nehezen tudták megszokni a tarfejüek uralmát és szétoszoltak, egyesek Kecskemétre mentek és ott új életerős céhet alapitottak, a mi Györgyünk pedig követte néhai való elődjének Dürer Albertnek példáját és nyakába vette a világot. Ment, talpalt, szekerezett a békésebb világ felé. Ilyenül kinálkozott Bajorország. Dürer Albert Nürnberbe került, ő Münchenbe, ahol 1558-tól kezdve szerepel a mesterek lajstromában.

Tekintélyes számu adat van róla, de inkább a művészről, mintsem az emberről. Mindent összevetve, életét úgy kell elképzelnünk, hogy Szegedy György már nem mint legény, de mint

Képzőművészet
1928. 12. 27.

tekintélyes mester ment ki Németországba, talán éppen az 1557-ik évben, amely esztendőre esik a szegedi mestereknek Kecskemétre való átköltözése. Valószinüleg velementek felesége és gyermekei, akik azonban mind meghaltak, úgy, hogy György müncheni tartózkodásának hatodik évében ujra megnősült, Wissreiter Annát vezetvén oltárhoz, amely alkalommal Albrecht herceg nászajándékkal tüntette ki őt, ki annyi sok szép munkát szolgáltatott udvara számára.

Második házasságából született gyermekeit saját mesterségében nevelte fel, mint ötvösöket és érmészeket. Öröme telt bennök. Vagyonra is szert tett. Arra már nem is gondolt, hogy visszamenjen Magyarországba, honnan csak rossz hírek érkeztek, hiszen alig két évvel második házassága után hírét vette annak, hogy Gyula is, ahol első művészi nevelését kapta, török kézre került. Köztiszteletben halt meg 1681-ben, körülbelül hatvanéves korában.

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: Ady Endre-síremlék

A Székesfőváros pályázati kiállításáról

Szegedi György, mint *Georg Zeggin* került a műtörténelembe, szegedi magyar származása azonban egyáltalán nem vitás. Az akkori helyesírás rendkivül zavaros volt, úgy, hogy Gyö-

gyünket, amikor elmondta magáról, hogy *„ich bin der Georg, Goldschmied aus Segedin"*, ilyenféleképen irták: Seggin, Seggein, Sekin, Söckhin, Söckhein, Zeggin. Fiának már kellett a *„der Ungar"* jelző; őt is nevezték így, de az ő magyar származása nem szorult erősítgetésre. Neki más jelző dukált, olyan, amelynél megtisztelőbbet művészettel foglalkozó mesterember nem kaphat: *„der Kunstreiche"*, azaz a művészetben gazdag.

Szegedy György *korának egyik legkiválóbb ötvösmestere* volt. A müncheni ötvöscéh megtisztelte őt azzal, hogy *mivláló mesterré* választotta, azaz tisztévé tette, hogy a többi mesterek felett állandó felügyeletet gyakoroljon, vajjon működésük nem olyan-e, amely árt a mesterség és a céh tekintélyének. Szegedy György készitette az udvar és az előkelőségek részére a *legszebb arany- és ezüstneműt, jelesül kelyheket, kupákat, érmeket, s a legkülönbözőbb ékszereket.* Műveiről számos irott emlék — feljegyzés, számla — maradt fenn, de fenmaradt nem egy műve is. Ezek közül legnagyobb hírre az a könyvtáblája tett szert, amelyet három mestertársával együtt készített s amely a müncheni udvari és állami könyvtárnak egyik legnagyobb, világhírű dísze. E könyv Orlando di Lassi zsoltárait tartalmazza két kötetben Hans Muelich gyönyörü miniatűrjeivel. A német műtörténelem a legnagyobb elragadtatással szól Szegedyről, mint ötvösről és mint zománcművesről.

A bajor állami könyvtár e legszebb könyvének művészeiről egykorú képmások maradtak fenn körülbelül 1570-ből. Itt állunk szemben magával a mesterrel. Ábrázolása teljesen realisztikus. Közel ötvenéves férfi tekint reánk. Nem szép ember, inkább csunya, felül benyomott erős, ellaposodó orra, kiugró állkapcája, homlokába

CSORBA GÉZA: Ady Endre síremléke

A Székesfőváros pályázati kiállításáról — A pályadijnyertes, kivitelre kerülő mű

növő haja inkább ijesztőek, mint barátságosak. Ellenben mindent elsimit a belőle kisugárzó energia és intelligencia, amely érthetővé teszi, hogy a helyi érdekek dominálásának ebben a korában ez a már nem fiatal férfi azonnal érvényesülhetett és elérhette pályáján mindazt a tisztességet, amely elérhető volt.

Szegedy Györgyről és családjáról a magyar műtörténelem eleddig mit sem tudott. Én akkor lettem rájuk figyelmes, amikor „Műkincseink vándorútja Bécsbe" című könyvem előkészületei közben a bécsi udvari gyüjteményekre vonatkozó körülbelül húszezer regesztát átnéztem. Az ott talált adatokat bőségesen egészítették ki Max Frankenburgernek a müncheni ötvösökre vonatkozó részletes okmányszerű adatai.

A magyar közönségnek most mutatkozik be Szegedy György, aki hozzávetőlegesen négyszáz év előtt — az 1520-as években — látta meg a napvilágot. Családja generációkon át egyik legtekintélyesebb tényezője maradt München polgári és iparművészeti életének.

TÁRLATOK

A SZÉKESFŐVÁROS PÁLYÁZATI KIÁLLITÁSA

A Főváros tanácsa a Műcsarnokban kiállítást rendezett. Nálunk ez az első kiállítás, melyet egy város hivatalosan, a saját rendezésében adott. Állapítsuk meg mindjárt, hogy az újítás, melynek ötlete és kezdeményezése a szociálpolitikai ügyosztályban született, elvi szempontból nagyon helyes gondolat, gyakorlatilag pedig szerencsés megoldás. Elvileg helyes, hogy a Főváros, mint egyike a legnagyobb erkölcsi testületeknek, a maga eszközeivel és módján igyekszik bekapcsolódni a magyar művészeti életbe és jó példát mutat ennek a rengeteg nehézséggel hősiesen megküzdő magyar művészetnek megbecsülésére. Gyakorlati szempontból viszont el sem képzelhető, hogy az általa meghirdetett pályázatoknak szerencsésebb, eredményrevezetőbb keretet adjon, mint a kiállítás, mely a pályadíjon kívül biztosítja a művésznek — és nem csupán a díjnyertesnek — a legnagyobb nyilvánosságot.

A rendezést csupán egy ponton érheti gáncs. Nem a műtárgyak elrendezésében, melyet *Csánki* Dénes biztos judiciummal, egyéni velleitásokkal és a jó rendező találékony leleményességével oldott meg, — hanem az időpont megválasztásában. Mégsem kellett volna júniusban megrendezni egy olyan tárlatot, mely különösen érdekességben, de nivóban is nem maradt mögötte a főszezon kiállításainak. Egyébként is a Műcsarnokban már április elején zárult a Tavaszi Tárlat, a házigazda túlzott szerénysége volt tehát júniusra maradni az Ady-síremlék pályázattal és a legnagyobb összeggel dotált és legérdekesebb képzőművészeti díj, a Ferenc József jubileumi pályadíj kiállításával. Ez utóbbi tudvalévőleg a 40. évet még be nem töltött művészgenerációból van hivatva kiválasztani a legtöbb reményre jogosító festő- vagy szobrászművészt, akinek pályáját ez a díj valóban nagy lendülettel viheti előre.

A Főváros első pályázati kiállítása, melyet a szerencsés indítással hihetőleg állandósítani fognak, négy részből állott: 1. Az Ady-síremlék pályázat. 2. A Ferenc József koronázási jubileumi pályadíjra beérkezett művek. 3. A Budapest székesfővárosi városképek festésére kiírt pályázaton résztvevő képek. 4. A sportversenyek díjai céljára alkalmas iparművészeti tárgyakra hirdetett pályázat anyaga. A négy tárlatról alább számolunk be.

I.

ADY ENDRE-SÍREMLÉK PÁLYÁZAT

A zártkörűvé szűkített Ady-síremlék pályázat résztvevői, *Beck* Ö. Fülöp, *Csorba* Géza, felsőeőri *Fülöp* Elemér, *Lux* Elek, *Margó* Ede és *Sztankó* szobrászművészek csak lényegtelen módosításokat végeztek azokon a terveken, melyekkel a nyilt pályázaton győztek. Így konzekvensen az eredmény is az lett, hogy már az első pályázaton legjobban méltányolt pályamunka, *Csorba* Géza síremléke nyerte el az első díjat s vele a kiviteli megbízást. A jury döntése valóban a relatíve legjobbat jutalmazta. A kivitelre kerülő mű szuggesztív hatású. Van benne erő, ami képes szuggerálni az Ady zsenijét. De annál kevesebb van benne a síremlék műfajából, amit csupán az ülő figura jelez. Viszont ebben a fogyatékosságban osztozik valamennyi pályamű a Margó Ede és a Fülöp Elemér síremlékeinek kivételével. Az ő elgondolásukban valóban a siremléken van a hangsúly. Viszont kevés az, ami felszívódott alkotásaikba Ady Endre kivételes egyéniségéből. Koncepciójuk amilyen jó szobrászmunka, annyira álta-

növő haja inkább ijesztőek, mint barátságosak. Ellenben mindent elsimit a belőle kisugárzó energia és intelligencia, amely érthetővé teszi, hogy a helyi érdekek dominálásának ebben a korában ez a már nem fiatal férfi azonnal érvényesülhetett és elérhette pályáján mindazt a tisztességet, amely elérhető volt.

Szegedy Györgyről és családjáról a magyar műtörténelem eleddig mit sem tudott. Én akkor lettem rájuk figyelmes, amikor „Műkincseink vándorútja Bécsbe" című könyvem előkészületei közben a bécsi udvari gyüjteményekre vonatkozó körülbelül húszezer regesztát átnéztem. Az ott talált adatokat bőségesen egészítették ki Max Frankenburgernek a müncheni ötvösökre vonatkozó részletes okmányszerű adatai.

A magyar közönségnek most mutatkozik be Szegedy György, aki hozzávetőlegesen négyszáz év előtt — az 1520-as években — látta meg a napvilágot. Családja generációkon át egyik legtekintélyesebb tényezője maradt München polgári és iparművészeti életének.

TÁRLATOK

A SZÉKESFŐVÁROS PÁLYÁZATI KIÁLLITÁSA

A Főváros tanácsa a Műcsarnokban kiállítást rendezett. Nálunk ez az első kiállítás, melyet egy város hivatalosan, a saját rendezésében adott. Állapítsuk meg mindjárt, hogy az újítás, melynek ötlete és kezdeményezése a szociálpolitikai ügyosztályban született, elvi szempontból nagyon helyes gondolat, gyakorlatilag pedig szerencsés megoldás. Elvileg helyes, hogy a Főváros, mint egyike a legnagyobb erkölcsi testületeknek, a maga eszközeivel és módján igyekszik bekapcsolódni a magyar művészeti életbe és jó példát mutat ennek a rengeteg nehézséggel hősiesen megküzdő magyar művészetnek megbecsülésére. Gyakorlati szempontból viszont el sem képzelhető, hogy az általa meghirdetett pályázatoknak szerencsésebb, eredményrevezetőbb keretet adjon, mint a kiállítás, mely a pályadíjon kívül biztosítja a művésznek — és nem csupán a díjnyertesnek — a legnagyobb nyilvánosságot.

A rendezést csupán egy ponton érheti gáncs. Nem a műtárgyak elrendezésében, melyet *Csánki* Dénes biztos judiciummal, egyéni velleitásokkal és a jó rendező találékony leleményességével oldott meg, — hanem az időpont megválasztásában. Mégsem kellett volna júniusban megrendezni egy olyan tárlatot, mely különösen érdekességben, de nivóban is nem maradt mögötte a főszezon kiállításainak. Egyébként is a Műcsarnokban már április elején zárult a Tavaszi Tárlat, a házigazda túlzott szerénysége volt tehát júniusra maradni az Ady-síremlék pályázattal és a legnagyobb összeggel dotált és legérdekesebb képzőművészeti díj, a Ferenc József jubileumi pályadíj kiállításával. Ez utóbbi tudvalévőleg a 40. évet még be nem töltött művészgenerációból van hivatva kiválasztani a legtöbb reményre jogosító festő- vagy szobrászművészt, akinek pályáját ez a díj valóban nagy lendülettel viheti előre.

A Főváros első pályázati kiállítása, melyet a szerencsés indítással hihetőleg állandósítani fognak, négy részből állott: 1. Az Ady-síremlék pályázat. 2. A Ferenc József koronázási jubileumi pályadíjra beérkezett művek. 3. A Budapest székesfővárosi városképek festésére kiírt pályázaton résztvevő képek. 4. A sportversenyek díjai céljára alkalmas iparművészeti tárgyakra hirdetett pályázat anyaga. A négy tárlatról alább számolunk be.

I.

ADY ENDRE-SÍREMLÉK PÁLYÁZAT

A zártkörűvé szűkített Ady-síremlék pályázat résztvevői, *Beck* Ö. Fülöp, *Csorba* Géza, felsőeőri *Fülöp* Elemér, *Lux* Elek, *Margó* Ede és *Sztankó* szobrászművészek csak lényegtelen módosításokat végeztek azokon a terveken, melyekkel a nyilt pályázaton győztek. Igy konzekvensen az eredmény is az lett, hogy már az első pályázaton legjobban méltányolt pályamunka, *Csorba* Géza síremléke nyerte el az első díjat s vele a kiviteli megbízást. A jury döntése valóban a relatíve legjobbat jutalmazta. A kivitelre kerülő mű szuggesztív hatású. Van benne erő, ami képes szuggerálni az Ady zsenijét. De annál kevesebb van benne a síremlék műfajából, amit csupán az ülő figura jelez. Viszont ebben a fogyatékosságban osztozik valamennyi pályamű a Margó Ede és a Fülöp Elemér síremlékeinek kivételével. Az ő elgondolásukban valóban a siremléken van a hangsúly. Viszont kevés az, ami felszívódott alkotásaikba Ady Endre kivételes egyéniségéből. Koncepciójuk amilyen jó szobrászmunka, annyira álta-

gyűnket, amikor elmondta magáról, hogy *„ich bin der Georg, Goldschmied aus Segedin"*, ilyenféleképen irták: Seggin, Seggein, Sekin, Söckhin, Söckhein, Zeggin. Fiának már kellett a *„der Ungar"* jelző; őt is nevezték így, de az ő magyar származása nem szorult erősítgetésre. Neki más jelző dukált, olyan, amelynél megtisztelőbbet művészettel foglalkozó mesterember nem kaphat: *„der Kunstreiche"*, azaz a művészetben gazdag.

Szegedy György *korának egyik legkiválóbb ötvösmestere* volt. A müncheni ötvöscéh megtisztelte őt azzal, hogy *mivlátó mesterré* választotta, azaz tisztévé tette, hogy a többi mesterek felett állandó felügyeletet gyakoroljon, vajjon működésük nem olyan-e, amely árt a mesterség és a céh tekintélyének. Szegedy György készitette az udvar és az előkelőségek részére a *legszebb arany- és ezüstnemüt, jelesül kelyheket, kupákat, érmeket, s a legkülönbözőbb ékszereket.* Műveiről számos irott emlék — feljegyzés, számla — maradt fenn, de fenmaradt nem egy műve is. Ezek közül legnagyobb hírre az a könyvtáblája tett szert, amelyet három mestertársával együtt készített s amely a müncheni udvari és állami könyvtárnak egyik legnagyobb, világhírű dísze. E könyv Orlando di Lassi zsoltárait tartalmazza két kötetben Hans Muelich gyönyörü miniatűrjeivel. A német műtörténelem a legnagyobb elragadtatással szól Szegedyről, mint ötvösről és mint zománcművesről.

A bajor állami könyvtár e legszebb könyvének művészeiről egykorú képmások maradtak fenn körülbelül 1570-ből. Itt állunk szemben magával a mesterrel. Ábrázolása teljesen realisztikus. Közel ötvenéves férfi tekint reánk. Nem szép ember, inkább csunya, felül benyomott erős, ellaposodó orra, kiugró állkapcája, homlokába

CSORBA GÉZA: Ady Endre síremléke

A Székesfőváros pályázati kiállításáról — A pályadijnyertes, kivitelre kerülő mű

tekintélyes mester ment ki Németországba, talán éppen az 1557-ik évben, amely esztendőre esik a szegedi mestereknek Kecskemétre való átköltözése. Valószinüleg velementek felesége és gyermekei, akik azonban mind meghaltak, úgy, hogy György müncheni tartózkodásának hatodik évében ujra megnősült, Wissreiter Annát vezetvén oltárhoz, amely alkalommal Albrecht herceg nászajándékkal tüntette ki őt, ki annyi sok szép munkát szolgáltatott udvara számára.

Második házasságából született gyermekeit saját mesterségében nevelte fel, mint ötvösöket és érmészeket. Öröme telt bennök. Vagyonra is szert tett. Arra már nem is gondolt, hogy visszamenjen Magyarországba, honnan csak rossz hírek érkeztek, hiszen alig két évvel második házassága után hírét vette annak, hogy Gyula is, ahol első művészi nevelését kapta, török kézre került. Köztiszteletben halt meg 1681-ben, körülbelül hatvanéves korában.

felsőeőri FÜLÖP ELEMÉR: Ady Endre-síremlék

A Székesfőváros pályázati kiállításáról

Szegedi György, mint *Georg Zeggin* került a műtörténelembe, szegedi magyar származása azonban egyáltalán nem vitás. Az akkori helyesírás rendkivül zavaros volt, úgy, hogy Gyö-

MÉG EGY DÜRERT ADTUNK NÉMETORSZÁGNAK A XVI. SZÁZADBAN

Irta: SIKLÓSSY LÁSZLÓ DR.

1455-ben történt, hogy Ajtósi-Dürer Albert ötvösmester, aki mesterségét atyjának, Dürer Antalnak békésgyulai mühelyében tanulta, külföldi vándorutjában Bajorországban, Nürnbergben megállt, ott megtelepedett és családot alapitott. Az Isten áldása tizennyolc apró gyermek személyében jelentkezett, akik közül azonban csak három maradt életben. A lesujtott apának némi vigaszául szolgált az, hogy megérte egyik fiának, a festő Dürer Albertnek világhirre jutását.

Hogy Dürer Albert magyar származásu, azt a külföldi irodalom nem tagadja, még csak el sem hallgatja. De mi következik ebből, kérdezik a szarkasztikus hangulatuak. Magyar származásu idegen művészünk van bőségesen. Az apja magyar *volt*, avagy ő magyar *volt* és *idegen lett. Volt* és mindig csak *volt;* az ilyen történelmi esetlegességnek semmi jelentősége nincs, véletlen, amelynek nincs folytatása.

Dürer Albert esetében azonban *a véletlennek lett folytatása.* A történelem egészen csodálatra méltóan ismétlődött meg azzal, hogy *száz évvel Dürer Albert kivándorlása után ugyancsak Békésgyuláról Németországba vándorolt Szegedy György ötvösmester, aki ugyancsak Bajorországban, Münchenben telepedett meg, ott a legkiválóbb udvari ötvösmesterré fejlődött s olyan ötvösdinasztiát alapitott, amely generációkon át fentartotta v családalapitónak európaszerte hires nevét.*

Lássuk, hogy és mint történt ez.

A magyarság ellen gyakran hangoztatott ellenvetés, hogy történelmi kulturája főképen a nemzetiségekkel teli hegyvidékekbe húzódott: a Felvidékre és Erdélybe. A színmagyarság-lakta Alföld alig tud művészetet felmutatni. E tendenciózus vád értékének leszállitására nem kell a török hódoltságra hivatkozni. Az Alföld magyar művészetének megvannak a maga pozitiv bizonyitékai. Igy tudunk Békésgyula, Szeged, Kecskemét, Debrecen fejlett ötvösművészetéről.

Egyedül Békésgyula két hatalmas művészcsaláddal ajándékozta meg a világot: A Dürerekkel és a Szegedyekkel. Ha e két család mai történelmi nevezetességét mérlegeljük, nem kétséges, hogy a Dürerek a sulyosabbak a serpenyőben, ha azonban módunk volna arra, hogy e két kivándorolt magyar családot, akiket egy század választ el, összehozzuk egy társaságba, ők maguk állapithatnák meg, hogy amióta világ a világ, alig akadt két összeillőbb és hasonlóbb sorsu család, mint az övéké.

Hogy a derék ötvös Dürer Albert miért nem ment vissza Békésgyulára, hol atyja és sejthetőleg nagyatyja is az ötvösmesterséget folytatta, annak egyszerü a megfejtése. A békés és virágzó Nürnberg városából mást sem hallott, minthogy egész Európát Magyarországon keresztül a török veszedelem fenyegeti. A török veszedelem meg is volt, de azt a Hunyadiak feltartóztatták. Száz további évig működhettek az ötvösök Békésgyulán, ahová a hetedik határból is eljöttek az inasok és legények tanulni. Kétségtelen, hogy legélénkebb Szeged és Gyula között volt az érintkezés. Szeged jómódú város volt, úgy, hogy az arany- és ezüstművesek szép keresetre tettek szert; viszont Gyulán voltak a művészetben jártasabb mesterek.

Igy került Gyulára inaskodni és legénykedni egy György nevü ifju Szegedről a XVI. század első felében. Messze volt még II. József rendelete, amely a családnév kötelező használatát szabta meg. A polgári sorban lévő embert rendszerint mesterségéről nevezték el. Érdekes felütni egy-egy céhkönyvet: a fazekascéh minden tagját Fazekasnak, a borbélycéh minden tagját Borbélynak s az ötvöscéh minden tagját Ötvösnek hívják. Ilyképen minden városban volt jó egynéhány Borbély, Fazekas és Ötvös nevű ember, akiket keresztnevük után mindenki ismert. Ha azonban az ilyen ember más városba költözött, foglalkozási vezetéknevével már nem boldogulhatott, akkor már szülővárosáról kellett elneveznie magát, hogy többi társától megkülönböztethető legyen.

A mi Györgyünket tehát Szegeden sejthetőleg Ötvös Györgynek hivták, Gyulán avagy más városban Szegedy Györgynek. György kitanulván a mesterséget, Szegeden szeretett volna megtelepedni, azonban ez a város egy évvel utóbb követte Budavárának példáját és 1542-ben meghódolt a szultánnak. A szegedi ötvösök nehezen tudták megszokni a tarfejüek uralmát és szétoszoltak, egyesek Kecskemétre mentek és ott új életerős céhet alapitottak, a mi Györgyünk pedig követte néhai való elődjének Dürer Albertnek példáját és nyakába vette a világot. Ment, talpalt, szekerezett a békésebb világ felé. Ilyenül kinálkozott Bajorország. Dürer Albert Nürnberbe került, ő Münchenbe, ahol 1558-tól kezdve szerepel a mesterek lajstromában.

Tekintélyes számu adat van róla, de inkább a művészről, mintsem az emberről. Mindent összevetve, életét úgy kell elképzelnünk, hogy Szegedy György már nem mint legény, de mint

Kassa

Szegedy Demeter, 1612

Arch.Közl.1899. XXI. 252

MDK

Szegedy Dobó Illés

Kalocsai leány

Batyus

Budai Képzőmüv. Csop. kiáll. MMM 1909. febr.

MDK

Szegedy Dobó Illés

Béke szobor

Budai képzőművészek cent.kiáll. 1948. márc.

MDK

Szegedy Dobó Illés

Torockói nő

Budai képzőművészek cent. kiáll. 1948. márc.

Szegedy Dobó Tllés festő

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 4. sz. 160. o. Kiállítások.

Szegi Pál beszámolója. /A „Magyar Művészeti Műhely"... /

MDK

Szegedy György ötvös XVI. sz.

Siklóssy L. dr.: Még egy Dürert adtunk Németországnak a XVI. században. Képzőművészet 1928. 12. sz. 167-170.l.

MDK

Szegedy Maszák Hugó

Barabás Miklósnál tanulta a kőrajzolást

Szegedy Maszák H. E. G. II. 493.1.

Szegedy Maszák Hugó

Barabás emlékiratának kéziratát sohasem láttam, s nem tudom egyáltalában létezik-e? Hiszen az öreg nem volt tollforgató, ezt már sajátkezű ouvré jegyzékéből is láttam. Kézdi Kovács — ahogy tudom — másolatból dolgozott, s ez a másolati példány hírült — ha jól emlékszem — az Akadémia könyvtárába.

Amíg az eredeti kéziratot nem látom, az a meggyőződésem, hogy B. elbeszélései alapján fenti írta az emlékiratokat és pedig már meglehetősen öreg korában. Ez az a fecsegő, anekdotázó stílusa. Fenti anyagiassága ütközik ki

a historia aminden fább
mozzanatából, melyeknél
nem a művészi, hanem
az anyagi eredményafon-
tos. Ha nem igy volna,
Isten bocsássa meg
vövidlátásomat és elegge
indokolt ellenszenve-
met.

Szentiváni

4.1 : 20.1 cm.

Müller.-

tien

ata fölül:

T. 6458.-

6894

Szegedy György

(„Zeggin") ötvös

U. 4130

Siklósog László dr. –

München legkiválóbb ötvösművésze magyar ember volt.

Ujság. 1925. nov. 22.

Sz.-nek Haranghy Jenőtől rapott arcképével.

Fenti Békésgyuláról vándorolt Neimetországba, Müchenben telepedett le s ott udvari ötvösse lett. + 1681-ben kb. 60 éves Erzsébet

Művei közül Orlando di Lassi miniaturakkal díszített művének Czüst könyvtáblái fenti művei és a münchenni állami könyvtárban vannak.

Erről a mesterről eddig a magyar mintöstendem semmit sem tudott vagy a Siklósnyi vagyon ??

al Magyarország 1920 előtti terü-
gy őrzött, magyar és külföldi mes-
tásait értjük, tehát épületeket,
vészeti tárgyakat, (kivéve a nép-
nyomtatott könyveket) -- Szent Ist-
50-ig, a klasszicizmus végéig. Az
;lalások alapján látnak majd napvi-

állalók három hónap alatt legalább
ló feldolgozására kötelezik magukat,
táridővel összesen legfeljebb 200
topográfia irodalmi alapvetése így

gzett önzetlen munkáról a topográfia
addig is mig ez megtörténhetik, a
ni viszonzásul szivesen nyujt bete-

Szegedy Imre

Szerepelt a tárlaton.

—: Őszi tárlat Hajdúböszörményben.
Hajdu-Biharmegyei Napló. 1962. okt. 9.

Szegedy Imre

Részt vesz a kiállításon
(A katalógust lsd. Bényai Erzsébetnél).

XIII. Veszprém m-i Őszi Tárlat
1971. nov.

MDK

Szegedy Imre díszletfestő

Hajdúböszörményben született 1919-ben. Négy alkalommal vett részt megyei kiállításokon; egyéni tárlata is volt a Hajdúsági Múzeumban. Legszívesebben tájképeket fest.

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény képzőművészeti múltja és jelene. Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 111. l.

MDK

Szegedy Imre díszletfestő

A Képzőművészeti Körben (Debrecen) Veress Géza, Nemyhdrt József, Felegyházi László és Balla László vezetése mellett tanult. Jelenleg a debreceni Csokonai Színháznál díszletképfestő.

Tóth Ervin: Hajdúböszörmény Képzőművészeti múltja és jelene. Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 111. l.

MDK

Szegedy Imre díszletfestő

Szerepelt a hajdúböszörményi művészek az elmúlt év decemberében megnyílt tárlatán. Néhány hónapig Pálmagy Zsigmond műtermében, 1950-52-ig a (debreceni) Képzőművészeti Körben tanult.

Tóth Ferenc: Hajdúböszörmény képzőművészeti mukkja és élete
Alföld, Debrecen, 1959. 1-sz. 106-107, 111. l.

SZEGEDY János, fazekas

Johann SZ., Hafner, Gützö-ben (Gömör m.) született, 44 éves. Az osztrákok a szabadságharc után Pozsonyban fegyverrejtegetés miatt 6 hónapra ítéltek. (1849, 1106 C)

Preschburger Zeitung
(Genthon)

Szegedy János
ötvös
1717
Nagyszombat

Mihalik S.
Muzeumi Kat. Ért
1917. 87 ul.

egyik a nézőhöz háttal álló jobb kezével mutat;
ében sárga kendőt tart, ruháját nézi: Öltöz-
ről szalagok lógnak le, ing fodros rövid új-
gellény piros szegélyekkel, fehér vagy virágos kötény,
csizma. A háttér Duna-menti hegyesvi-
alatt két-két sorban

i Leáni Nógrád
megyében"
hen aus Zelene, im Neo-
der Comitat"

ett: „36."

a rézlapnak 25·9 : 19·1 cm.

r K.

. (csinos)

moniens Bewohner. Wien, Cappi 1816.

217/96 № 44.

MDK

Szegedy Kovács A.

Akvarelljei, az Akvarell- és Pasztelfestők
Egyesületének a Nemzeti Szalonban rend.kiáll.-a

Magyarság 1925.febr.8. 21.1.

Szegedy Krisztina

Németh József: a hódmezővásárhelyi Tornyai Muzeumban,
Bak Imre: a székesfehérvári Ifjuségi Házban január 27.-ig,
Gácsi Mihály: a miskolci József Attila Könyvtárban január 12.-ig,
Szegedy Krisztina: a Pszichiátriai Klinika Nappali Szanatóriumában január 8.-ig,
Almásy Aladár: a Helikon Galériában január 6.-ig,
Gecser Lujza: a budaörsi Jókai Művelődési Házban január 6.-ig,
El Kazovszkij: a Karcagi Galériában dec. 30.-ig,
Lóránt Zsuzsa: a Studió Galériában dec. 22.-ig mutatja be műveit,-közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. dec. 15. XXIII. évf. 50. sz. 8. lap.

MDK

Szegedy-Maszák Hugó

Pesti Hirlap 1916. aug. 29.

— **(Paar és Bolfras kitüntetése.)** A király mint egy bécsi katonai ujság jelenti — legfelsőbb kéziratokat bocsátott ki, amelyben főhadsegédének, gróf *Paar* vezérezredesnek és báró *Bolfras* vezérezredesnek különös dicsérő elismerését fejezi ki odaadó szolgálataikért.

— **(Az osztrák belügyminiszter szabadságolása.)** A király — mint Bécsből jelentik — *Hohenlohe Schillingfürst* herceg belügyminiszternek a miniszterelnök javaslatára egészségi okokból a felgyógyulásig szükséges időtartamra szabadságot engedélyezett és szabadságának idejére báró *Handel Erazmusz* titkos tanácsos felsőausztriai helytartót bizta meg a belügyminiszterium ügyeinek vezetésével. Az erre vonatkozó legfelsőbb kéziratok a bécsi hivatalos lap keddi számában fognak megjelenni. Félhivatalos jelentés szerint a belügyminiszter szabadságolása azon a tényen alapul, hogy Hohenlohe Konrád herceg belügyminisztert az elmult hetekben rosszullét érte, a melyet minden valószinüség szerint tulfeszitett munka okozott. A rosszullét lényegében könnyebb szív- és gasztrikus bántalmakban nyilvánul meg, amely az egész fizikai erőállapotot megviselte. Minthogy Hohenlohe herceg az orvosok véleménye szerint felgyógyulásáig időnként teljes kiméletre, a hivatalos ügyeitől való teljes mentesitésre és fürdőkúrára szorul, gondoskodni kellett ezidőre a hivatali ügyeiben való helyettesitéséről. A belügyminiszter gyógykezelés végett a legközelebbi napokban Marienbadba utazik.

— **(Beseler tábornok beszéde a varsói főkormányzóság létesitésének évfordulóján.)** Varsóból jelentik: A varsói főkormányzóság létesitésének évfordulója alkalmából a főkormányzó törzskarának tisztjei és tisztviselői bajtársias összejövetelt rendeztek. Ez alkalommal *Beseler* főkormányzó beszédet mondott, amelyben egyebek között ezt fejtette ki:

— A főkormányzóság egy évvel ezelőtt történt létesitése lényeges előrehaladást jelentett a nagy háboru vivmányai sorában, mert ezzel kifejezésre juttattuk, hogy *mi e pillanattól fogva az ország urai leltunk* és az volt az érzésünk hogy most már elérkezett amaz időpont, amikor az oroszoknak ki kell takarodniok az országból, ahol uj élet fog kezdődni.

A főkormányzó ezután kifejti, hogy a németek elsősorban arra törekedtek, hogy 140 éves szolgaság után az országnak visszaadják nemzeti életét. A főkormányzó ezután igy folytatta:

— *Mi itt nem állunk német földön, hanem német haditerületen*, amelyet meghóditottunk, a melyet joggal tartunk kezünkben és amelynek *sorsáról a háboru kimenetele alapján lesz jogunk és kötelességünk dönteni.*

Beszédének végén Beseler tábornok Vilmos császárt éltette.

— **(A házmesterék offenzivája.)** Parázs botrány kerekedett a Nádor-utca 13. számu házban. Ott lakik dr. *Neumann Károly* főorvos, akinek családja régóta viszályban van a házmesterrel. A főorvos fia este házatérve becsöngetett a házmesternek, hogy fölmehessen a liften. Hosszabb ideig hiába várt, majd bement a házmester lakásába, hogy megkérdezze, mi az oka a késedelemnek. Szóváltás támadt, melynek hevében a házmesterné elkapta a fiatalember esernyőjét és a házmesterrel együtt össze-vissza verte. A lármára odacsődült az egész ház népe, sőt még az uteáról is beözönlöttek. Értesitették a főkapitányságot, ahonnan két detektivet küldtek ki, akik az eljárás megindítása végett fölirták az ***** szemtanuit.

— **(Az ántánt hazugságai.)** A sajtóhadiszállásról jelentik: A Daily Telegraph jelenti augusztus 18-iki kelettel Rómából, hogy ez év julius havában hatóságaink nyolcszáznyolc szerbet és montenegrói embert kivégeztek. Ez az állitás tudatos hazugság. Julius havában Montenegróban egyáltalán nem történt kivégzés. Csakis Ipekben végeztünk ki kilenc albánt az állam ellen elkövetett bün elkövetése miatt. Az utolsó negyedesztendőben Montenegróban bünceselekmények miatt összesen hét montenegrói t végeztünk ki. A négy esetben rablás, tiz esetben bünceselekmény a haderő ellen, juliusban nem voltak kivégzések.

Az általunk megszállott balkáni területeken uralkodó viszonyokról terjesztett tendenciózus hazugságok keretében Albániáról külföldön szintén valótlan hiresztelések jelennek meg. Egyes lapok azt állitják, hogy Albániában zavargások, éhinség, felkelések vannak. Mindezek az állitások teljesen koholtak. Albániában teljes nyugalom uralkodik.

— **(A hazai románok és a román hadüzenet.)** A román hadüzenet hire a magyarországi románok körében kinos megdöbbenést keltett. Akik a fővárosban időznek, mindannyian megegyeznek abban, hogy nagyobb szerencsétlenség a hazai románságot nem érhette, mint ez. Nézetök szerint az egész pozició, amelyet a románság évtizedes munkával és kitartással a magyarországi nemzetiségek közt politikai, gazdasági és kulturális téren magának kivivott, egyszerre végzetes eltolódást szenved. Bármennyire fájlalják, hogy a hazai románok kénytelenek fajrokonaik ellen harcolni, még sem lehet kétség az iránt, hogy a román katona velök szemben is ugyanazzal a hősiességgel és elszántsággal fog a harctéren küzdeni, mint a haza többi ellenségei ellen.

A koronatanács döntése nagy meglepetést keltett már azért is, mert azok között, akik abban részt vettek, a háboru-párt képviselői határozottan kisebbségben voltak. *Mindössze négyen voltak, akik az Ausztria-Magyarország elleni háboru hirdették.* Filipescu Miklós, Take Jonescu, Olanescu Constantin és Cantacuzino Pascani, mig velük szemben Carp Péter, Majorescu Titusz, Rosetti Tivadar, Marghiloman Sándor és a többiek, a román parlament elnökei mindannyian a konzervativ párthoz tartoznak és folyton a központi hatalmakkal való együttmüködés szükségességét hirdették. A koronatanács összehivásában éppen azt a tényt látták, hogy Románia még nem kötötte le magát és hogy teljesen szabad keze van minden irányban.

— **(Hősök halála.)** Az olasz harctéren az utóbbi harcokban a székesfehérvári 17. honvédgyalogezred tisztei közül a következők haltak hősi halált: *Fröschl Kálmán* tartalékos zászlós, *Kárász Béla* tartalékos zászlós, *Katz László* hadapród, *Csokonay László* tartalékos zászlós és *Dobos Loránt* tényleges hadnagy.

Ifjabb dr *Török István* ügyvéd, néplölkelő főhadnagy, Kolozsvár város törvényhatósági bizottságának tagja, a kolozsvári református kollégiumnak, a kolozsvári gazdák hitelszövetkezetének, a köztisztviselők szövetkezetének jogtanácsosa, életének harminenyolcadik évében, idegen földön, 1916 julius 31-én délelőtt meghalt hősi halállal és eltemették a karasini orosz temetőben.

— **(Erős távoli földrengés.)** A pólai hydrografiai hivatal közli: Hétfőn reggel 8 óra 49 perckor (nyári idő) erős távoli földrengés kezdetét észlelték. A földrengés legnagasabb fázisa 9 óra 18 perc 24 másodperckor volt 0.1 milliméter kilengéssel és 4800 kilométer fészektávolsággal, amely valószinüleg Közép-Ázsiában van.

— **(A vörös kakas.)** Szabadkán, a Tölgyfás erdő mellett szombaton nagy tüz pusztitott az akácosban. Eddig ismeretlen okból tüz ütött ki, csakhamar több hold terjedelemben állott az akácos lángokban és hatvanöt hold terjedelemben leégett. Ugyancsak Szabadkán vasárnap a kora reggeli órákban a rendező pályaudvar közelében tüzvész támadt. *Schwarz Andor* lókereskedő lótelepe gyulladt ki és délig a közel nyolcvan méter hoszu istálló teljesen elhamvadt. Két ló és nagymennyiségü takarmány égett el. A kár meghaladja a százezer koronát.

— **(A betörő vitézségi érmei.)** Hirhedt betörőt keritett kézre a szabadkai rendőrség *Rácz Grigorin Dusan* személyében. Rácz katonaszökevény és mikor mint ilyet elfogták és a szegedi fogdába zárták, onnan is megszökött és éjnek idején a csatornákon leereszkedett. Tábori csendőrőrmesteri egyenruhában, mellén az arany, két ezüst és bronz vitézségi érmekkel korzózott és igy tünt fel a szabadkai detektiveknek. Mikor észrevette, hogy detektivek követik, menekülni akart, de hosszas hajsza után sikerült elfogni. Már eddig tizenegy évet ült betörések miatt.

— **(Álhir a gyufaskatulyáról.)** Mindent szájára vesz az álhir, nem kiméli meg a gyufaskatulyát sem. Azt beszélték, hogy a különböző anyaghiány miatt ki fogják vonni a forgalomból a gyufaskatulyákat és nélkülük árusitják a gyujszálakat, de adnak hozzájuk a meggyujtásra szolgáló holmit. Illetékes helyen kijelentik, hogy nem igaz mindebből egy árva szó sem. Teljesen alaptalan az a hiresztelés is, hogy a gyufaárak ujabb emelése fog bekövetkezni, mert erről szó sincs.

—

Házasság.

Peták Károly gyógyszerész eljegyezte *Borbély Ilonkát*, Borbély János nagykereskedő leányát Dorozsmán. (Minden külön értesités helyett.)

Berger Ilonka Esztergom és *Paulusz Jenő* Wien jegyesek.

—

x **Házasulandóki** Vegyék meg dr Vargay István A házaság könyve c. müvét. Ára 5 K. Kapható kiadóhivatalunkban.

—

Halálozás.

Szegedy-Maszák Hugó, nyugalmazott főrendiházi naplószerkesztő, a Magyar Távirati Iroda volt igazgatótulajdonosa, negyvennyolcas vadászfőhadnagy, hétfőn reggel rövid betegség után Budapesten nyolcvanöt éves korában meghalt. Rendkivül sokoldalu munkásságot fejtett ki. Foglalkozott mübirálattal, nyelvészettel, nevelésügygyel, gyorsirászattal és minden téren kitünően érvényesült erős tehetsége, értékes tudása, gazdag tapasztalása. Kétségtelenül egyik buzgó harcosa volt a magyar kulturának, aki jelentékeny érdemeket szerzett. Tanulmányait szülővárosában, Nagyenyeden, a Bethlen kollégiumban végezte. A város elpusztitásakor, 1849 jan. 8-án, ő is elmenekült és Kolozsvárott beállott Ormai ezredébe. Mint honvédvadász végigküzdötte a szabadságharcot. A szabadságharc leveretése után nevelősködött, 1851-ben pedig osztályvezető lett a nagyenyedi kollégium elemi iskolájában, utóbb pedig az intézet főgimnáziumában a szépirást, a rajzot és a német nyelvet tanitotta. 1857-ben Pestre jött s itt Barabás Miklós mütermében képezte magát a művészetben. Rajzolt, festett és a körajzolást tanulta. Közben irogatott a Vasárnapi Ujságba, arcképeket életrajzokkal, tájképeket, népviseleteket ismertetett. Ekkor rajzolta köre az árpádházi királyok, az erdélyi fejedelmek, Kemény Zsigmond, Salamon Ferenc, Falk Miksa és mások képmását. 1861-ben belépett a Magyarország szerkesztőségébe, hivatásos hirlapiróvá lett s később az Országnál, majd a Pesti Naplónál dolgozott. 1868—69-ben Klapka tábornok lapvezérsége mellett Urváry Lajossal a Századokat szerkesztette. Levelezett a bécsi Wandererbe és a milanoi Perseveranzába. A müirodalom teljesen elhanyagolt terén is kisérletet tett. Először saját vállalatában megindította a Magyar Képzőmüvész hetilapot, utóbb a Képzőmüvészeti Társulat támogatásával megalapitotta a Műcsarnok cimü A közönség közönye miatt azonban csakhamar megszünt mindkettő. 1870-ben Pauler miniszter kinevezte az ujonnan létesitett képzőművészeti tanács jegyzőjévé; ezt a tisztet tizennyolc éven át viselte. Közreműködött a tankönyveket tervező országos bizottságban és a tanszermuzeumi bizottságban és megirta az Útmutató az elemi rajzoktatásban cimü könyvet, amely az állami népiskolákban évtizedekig használatban volt. 1887-ben kiadta Barabás müvészi pályája cimü művét, melyben verses előadásban a magyar festőművészet megalapitójának érdekes életrajzát közli. Mübirálatai művészeti, nyelvészeti cikkei, közoktatási, nevelésügyi dolgozatai a politikai és szépirodalmi lapokban láttak napvilágot. A Borsszem Jankó alapitásában is résztvett. Megtanulván a gyorsirást, 1865-ben az országgyülési gyorsiroda tagjává lett. Egyesy Gézával együtt megalapitotta az Országgyülési Értesitőt és az Ungarische Post cimü könyomatos lapokat. Temetése szerdán délután négy órakor lesz a kerepesi-uti temető halottasházából.

*

Dr Rottenberg Gyula első osztályu főtörzsorvos temetése augusztus 29-én, kedden, délután négy órakor lesz a farkasréti temető halottasházából és a katonai temetőben helyezik örök pihenőre.

Lang Emma Regina, hosszabb szenvedés után, e hónap 26-án, Bécsben meghalt. Özvegye volt a három év előtt meghalt Lang Adolf müépitésznek, aki tudvalevően hosszu ideig működött Budapesten s a többi között ő épitette az Andrássy-uti régi Műcsarnokot és a Magyar szinházat is.

Boda Vilmos, volt országgyülési képviselő, aki egyhuzamban huszonegy évig képviselte függetlenségi és 48-as programmal a szekszárdi kerületet. Szekszárdon, életének 79-ik évében hirtelen meghalt. Ő alapitotta a negyvennégy év óta fennálló Tolnamegyei Közlöny függetlenségi lapot, melynek a legutóbbi napokig felelős szerkesztője volt. Tevékeny részt vett a szekszárdi társadalmi és kulturális intézmények létesitésében.

Özvegy Vörösváryné Hevesi Paula, hirneves esztétikusunknak, néhai Hevesi Lajosnak testvérhuga, 70 éves korában elhunyt. Édesanyjukat siratják benne Vörösváry Ferenc, az Erzsébet Népakadémia főtitkára, továbbá Ladányné Ilona, Vörösváry Ödön zászlós és Magyar Gyuláné, Aranka.

Özvegy Bedő Jánosné, augusztus 27-én, életének 60-ik évében, csendesen elhunyt.

Dr Kass Gyula, kisjenői szolgabiró, rövid szenvedés után Kisjenőn 34 éves korában meghalt.

Kapyvári Kapy Imre, állami zálogházi nyugalmazott igazgató, szolgálatonkivüli honvédfőhadnagy, temetése nagy részvét mellett ment végbe.

Grosz, császári tanácsos Bécsben meghalt. Hosszu éveken át szerkesztette a hivatalos Wiener Zeitungot. Budapesti születésü volt.

Tarpay Miklós, a zilahi református főgimnázium érettségizett növendéke, 17 éves korában Zilahon hosszas betegség után meghalt.

—

x **Déli záróra.** A Gólyaáruház értesiti a vevőközönségét, hogy üzleteit délben 1—½3-ig zárva tartja.

x **Gyorsirónőkre szükség lesz!** A parlamenti gyorsiróktól vezetett szakiskola (Hegedüs Sándor-utca 7.) 28-án megnyilik.

x **A román harctér** legujabb és legrészletesebb **hadi térképe.** Mérték 1—100.000. Ára 1.20 K, ajánlott bérmentes küldéssel 1.60 K. Kapható **Légrády Testvérek könyvkiadóhivatalában**, V., Vilmos császár-ut 78.

Fővárosi ügyek.

— **Ajándék a katonáknak.** Dr Bárczy István polgármester felkérésére a Szent Margitsziget gyógyfürdő részvénytársaság egy vaggon Szent Margitszigeti árványvizforrásvizet küldött dijmentesen, mint a főváros közönségé-

nek szeretetadományát, a 20. honvédgyalogosztály számára.

LEGUJABB.

A német sajtó a román hadüzenetről.

Berlin, aug. 28.

A *Deutsche Tageszig* irja: Vállvetve és közösen fognak a szövetségesek az ellenség ellen harcolni, aki egykor mindkét középponti hatalommal szoros barátságban, sőt szövetségben volt, majd két évi várakozás és ámitás után ellenségeink sorába lépett és a kardot abból az okból rántja ki, mert *elérkezettnek látja a pillanatot a zsákmányolásra.*

A *Kreuzzeutung* ezt jelenti ki: Minél vérmesebbek ellenségeink reményei, annál kényszeritöbb ránk nézve az a szükségesség, hogy végigküzdjük ezt a harcot. *Békéről és megegyezésről most még kevésbbé lehet szó, mint korábban.* Nekünk győznünk kell és győzni fogunk, ha erkölcsi erönket teljesen latba vetjük és azzal a kiméletlenséggel használjuk, amely ama tudatból származik, hogy nemzeti létünkért harcolunk.

Köln, aug. 28.

A Kölnische Volkszeitung irja: Amaz érzések között, amelyek a román hadüzenetből keletkeznek, *az utálat érzéke felülkerekedik a bünös alantasság felett.* 1915 május havában megértük azt a szinjátékot, hogy egy szövetségestárs a másikat *bandita módra törrel hátba döfni igyekezett. A dögkeselyü, amely régóta kering Európa harcterein, most elérkezettnek látja a kedvező pillanatot, hogy rárohanjon biztosnak vélt zsákmányára.* Románia háboruja rablóhadjárat, még ha tekintetbe vesszük is, hogy a négyes entente egyre erösebbé váló nyomása alatt cselekedett.

Burián félhivatalosa a román hadüzenetről.

A *Fremdenblatt* holnapi számában ezt irja: Ha az olaszok ötnegyedév után Görznél tovább nem jutottak, ugy nem kell rettegnünk a román hadseregtöl. Románia, amely óvatosan várakozott mostanáig, mielött utánozta a szövetségi kötelezettség megszegését, nem lesz ránk nézve veszedelmesebb, mint nagyobb latin testvére. *Teljes katonai és gazdasági készenléttel szállunk ellene sikra.* A román beavatkozás hatása a hadviselésre ennélfogva nem lehet jelentös. Nem akarjuk kicsinyelni az uj ellenséget, de nagyon valószinütlen, hogy képes lesz döntést elöidézni.

A tegnapi bukaresti koronatanács elött több nappal már készen volt azon irásmü és a külügyminiszter alá is irta, amelyet *Mavrocordato* követ tegnap, közvetlenül este kilenc óra elött, a Ball-Platzon átnyujtott. Megelözö este, tehát akkor, amikor ez az okirat átadásra készen hevert a román követ iróasztalában, *Bratianu bukaresti képviselönket, gróf Czernint, a legöszintébb hangon biztositotta arról, hogy a román kormány akarja és meg tudja óvni a semlegességet.* A közönséges életben ezt szemérmetlen hazugságnak nevezik. A nagy bukaresti államférfiu még egyebet is tett. *A háborus állapot kezdetét ugyanarra az órára szabta meg, amelyben a hadüzenetet átadták.* Meg akarta lepni az osztrák-magyar hadvezetöséget az osztrák-magyar és német áruvásárlókat és eladókat és Romániában élö alattvalóinkat. *Ha azt hiszi, hogy az ilyen perfidiák meg nem bosszulódnak, ugy nagyon csalódik.* Bratianu hatalmas csapást akart reánk mérni. Olaszország csapatokat küldött Macedóniába és Németországnak háborut üzent. Olaszországnak Németországhoz való viszonya, miután a római kormány a kereskedelmi szerzödést felbontotta és a német vagyont ellenséges jószágnak tekintette, már amugyis megfelelt a háborus állapotnak. Most ez tényleg bekövetkezett. A román kormányt valószinüen biztositották arról, hogy az entente Balkán-akcióját megerösitik és ezzel délfelöl az ellenünk való támadásnál kevésbbé kell megzavarástól tartania. Mindez azonban — ezt bizakodóan reméljük — Romániát nem fogja biztositani sulyos csalódásokkal szemben. *A román hadsereg Erdélyt nem fogja elfoglalni.* Remek erdélyi hegyvidékünk a mienk marad. *Románia e háboruban maga ássa meg sirját.*

A román királyság Ausztria-Magyarországgal évtizedeken át szövetségben volt. Ha most *arra hivatkozik, hogy a hármas szövetség széthullott és igy nincsenek többé kötelezettségei*, akkor ez olyan merész és otromba szofisztika, a milyen még nem volt a világon. Románia és a köztünk való *szerződési viszonynak az Olaszországhoz való viszonyhoz semmi köze nem volt* és Olaszország elszakadása nem menti fel Romániát a legcsekélyebb kötelezettség alól sem. *Amikor Olaszország árulását elkövette, Románia hallgatott.* Tegnapig várt argumentációjával. *Károly király* a háboru kitörésénél teljesiteni akarta a szövetségi kötelezettséget, mert ezt becsületbeli okokból is országa életérdekeire való tekintettel feltétlenül szükségesnek tartotta. Álláspontját nem tudta érvényre juttatni. Bratianu semleges maradt és a semlegességből most hadüzenet lett. Ha Románia minden zugból háborus okokat akar összehordani, nem talál egyebet, mint azt, hogy *betörni és rabolni akar és erre alkalmasnak találja e pillanatot.* A megrohanás a legszemérmetlenebbek közé tartozik a történelemben és értelmetlenség dolgában is alig mulható felül.

Katonai rovat.

Főtisztek kitüntetése. A király a vaskoronarend első osztályát adományozta a hadiékitménynyel lovag Marterer Ferdinánd altábornagynak ő felsége katonai irodája főnökhelyettesének, a háboru folyamán teljesitett odaadó és kiváló szolgálatai elismeréséül; a katonai érdemkereszt második osztályát a hadiékitménynyel: Steiger Károly vezérőrnagynak az ellenséggel szemben tanusitott sikeres magatartásáért; a vaskoronarend második osztályát a hadiékitménynyel: Gaksch József ezredesnek, egy gyalogezred parancsnokának, az ellenséggel szemben tanusitott vitéz és sikeres magatartásáért; a Lipót-rend lovagkeresztjét a hadiékitménynyel báró Rast Miksa, 99. gyalogezred ezredesének.

Közgazdaság.

Pénzügyi hirek.

* **Értéktőzsde.** A magánforgalom ma üzlettelen volt, forgalom nem fejlödött ki.

* **A bécsi értéktőzsde.** A mai tőzsde Romániának Ausztria-Magyarországhoz és Olaszországnak Németországhoz intézett hadüzenete hatása alatt állott és e tényekkel szemben nem annyira lanyha hangulattal mint nagy tartózkodással foglalt állást. A kevés forgalomba került papirban az üzlet észrevehetöen csökkent árak mellett folyt le. A kinálat mindazonáltal semmiféle téren sem volt sürgetö és a piac nem mutatott semminö izgalmat. Ama körülmény mellett, hogy a pénzügyi körök a Romániával való háboru gondolatával megbarátkoztak, megnyugtatólag hatott a Länderbank egy nyilatkozata is, amely szerint a Länderbank konzernjéhez tartozó román hitelbank, melynek részvényei a Länderbank tárcájában vannak, ez utóbbi banknál 20 millió koronányi követeléssel rendelkezik, aminek folytán az intézet minden eshetöségre bőségesen fedezve van a román hitelbanknál levö részvények tekintetében. A forgalom tartósan csendes volt és az árfolyamok az alacsonyabb megnyitási fokon megmaradtak. Figyelemreméltó volt a befektetési piac szilárdsága. Később a Havas-ügynökség athéni jelentése további csökkenést idézett elö a vezetö spekulációs értékek árfolyamában.

* **A Lipták-gyári részvények ügye.** A tőzsdei spekuláció a Lipták-gyári részvényt vette szászszámra, és a mult hét változó tőzsdei hangulata ellenére a részvény árfolyamát fel tudták hajtani. Az áremelkedéshez a legkülömbözöbb kombinációk füzödnek, a bécsi tőzsdén uj gyár alapitásáról beszélnek és a bécsi sajtó szenzációéhes része azt szeretné elhitetni, hogy a közel jövöben nagy hadifelszerelési gyár alakul, amelyben a *Lipták*-gyár, az *Enzesfeldi munitiógyár*, az *Angol-Osztrák Bank* és a *Magyar Bank* vesznek részt. *Krausz Simonnak* a Magyar Bank vezérigazgatójának, a legutóbbi napokban Bécsben történt időzését ezekkel a tárgyalásokkal hozzák ezek összhangba. Ezzel kapcsolatban *élénken kommentálják a Magyar Banknak az Angol-Osztrák Bankkal való közös müködését.* — A budapesti tőzsdén sem hiányzanak kombinációk. Beszélnek a Lipták-gyárnak uj szabadalmáról, itt érintik *Stern Richárd* igazgatónak, a *Weiss Manfréd* r.-t. kebeléből kilépett szakembernek nagyszabásu municiós szabadalmát. (A szabadalmi hivatalban egyelöre nem tudnak erröl az uj szabadalomról.) Merészebb kombinációk ismét felhozzák a gyárnak az állam által való átvételi tervét. Tény az, hogy a papirban az utolsó héten rendkivüli erös spekuláció ténykedett, amelben nem kevés része volt egyes nyerészkedésre alakult bécsi adhoc csoportnak is. A gyárnak megrendelései vannak ugyan — ez ilyen fajta gyárnál természetes is háboru idején — a nagy zaj a részvények körül a nyerészkedésre alakult csoportok szokásos ténykedése.

* **Az önálló hitelszövetkezetek kongresszusa.** Az önállóan müködö hitelszövetkezetek kongresszusa tegnap folyt le, amely az adóügygyel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozott. A gyülést dr *Hantos Elemér* nyitotta meg, rámutatva arra a fontos szerepre, amelyet a kölcsönös önsegélyen alapuló hitelszövetkezetek évtizedek óta a hazai hiteléletben betöltenek, és amelyre csak addig képesek, amig adókedvezményeiket megtarthatják. A gyülés elöadója dr *Szántó Sámuel* ismertette és határozati javaslatot terjesztett elö, amely kimondja, hogy az 1912. évi adónovellának az az intézkedése, amely szerint az adókedvezmény valamely központhoz való tartozástól tétetik függövé, töröltessék, ellenkező esetben pedig az önsegélyző hitelszövetkezetek már meglevö kötelékei, valamint a Pénzintézetek Országos Egyesülése ily központnak elismertessenek. Mondassék ki, hogy az önsegélyző hitelszövetkezetek üzleti tökéjüket az 1909. VIII. t.-c. 19. §-a szellemében, takarékbetétek és visszleszámitolás utján is beszerezhessék. A javaslatot elfogadták.

* **A szeptemberi szelvény.** Szeptember hó első napján ismét tetemes összegek kerülnek forgalomba esedékessé vált szelvények révén. A magyar négy százalékos járadékkölcsön és a 4½%-os törlesztéses járadék, az osztrák négy százalékos koronajáradék, Budapest főváros 4%-os 1896. évi kölcsöne, az osztrák-magyar államvasuti társaság 3%-os kötvényei, a Közuti vaspálya 4%-os elsöbbségi kötvényei, a Jelzálogbank, a Hazai takarékpénztár, a Hazai Bank, a Budapesti Takarékpénztár, a Leszámitolóbank, a Kereskedelmi Bank, a Központi Jelzálogbank, az Aradmegyei takarékpénztár, az Erdélyrészi Jelzálogbank, a Nagyszebeni földhitelintézet és a Nagyszebeni takarékpénztár egyes kibocsátásainak szelvényei válnak most esedékessé. Bankjaink már be is váltják ezeket a szelvényeket, uj vállalkozások hiányában élénken vásárolják tökéseink a hadipapirokat és nagy tételek kerülnek betétbe.

* **A román háboru és a hadifogolyátutalások.** A román háboru a hadifogoly átutalásoknál is némi változást okoz majd. Bankjaink az Oroszországba irányuló hadifogolyátutalások jelentékeny részét Bukaresten át irányitották romániai kommanditjaik vagy összeköttetéseik utján. A mai naptól fogva Dánián, Svédországon és Norvégián át mennek ezek az átutalások Oroszországban levö foglyainkhoz és igy a mi pénzintézeteink szorosobb barátságba és összeköttetésbe lépnek az északi államok pénzintézeteivel, amely összeköttetés a háboru után élénk uj alakulatokat hozhat bankjaink életébe. Az északi államok bankjai már több izben érdeklödtek a hadifogolyátutalások iránt pénzintézeteinknél, eddig azonban lényegesebb nexus nem igen fejlödött ki.

Kereskedelem.

* **A bolgár gyapjubőség.** Szófiából jelentik: Legujabban közreadott statisztika szerint Bulgária birkaállománya jelenleg 8.7 millió darab. Hogyha azt vesszük, hogy minden birka évenként körülbelül 1 kilogramm gyapjut ad, akkor az évi termés körülbelül 60.000 mm.-ra rug, ami körülbelül 40 millió korona értékü. A 76 bolgár textilgyár eddig csak körülbelül 13 milió korona értékü gyapjut dolgozott fel, ugy hogy a kivitel számára nagy fölösleg maradt. Ezidöszerint Bulgáriában állitólag 1 millió mm. gyapju van beraktározva.

* **A Pamutközpont R. T. igazgatói.** A Pamutközpont r.-t. igazgatósága *Deutsch Kálmánt* a részvénytársaság ügyvezető igazgatójává, *Wéllerstorfer Józsefet* pedig a statisztikai osztály igazgatójává nevezte ki, mindkettöt cégjegyzési jogosultsággal.

* **Tömegélelmezés Németországban.** A német városok egymásután rendezkednek be arra, hogy a szegény néposztály élelemszükségletéről gondoskodjanak. Többnyire nagyobbszabásu intézményeket hivnak életre, hogy ezreknek nyujthassák a legszükségesebb táplálékot. Adnak ebédre: levest, főzeléket, burgonyát, kétszer hetenként hust 35 pfennigért személyenként. Más városok ismét csecsemök és anyjuk táplálására létesitenek intézményt.

* **A német-török kereskedelmi szerződés.** Jólértesült berlini körökben hire jár, hogy a német-török kereskedelmi szerződés nagyjában már megkötöttnek tekinthető s aláirása a legközelebbi napokra várható. A Berlinben tartózkodó török képviselök azonnal Bécsbe utaznak, hogy megkezdjék az osztrák-magyar-török kereskedelmi szerződésre vonatkozó tanácskozást.

* **A polgári áruforgalom Bulgáriával és Törökországgal.** A Bulgáriával és Törökországgal való polgári áruforgalom megnyitására és megszervezésére vonatkozó tárgyalások az illetékes tényezök között befejeződtek. Hir szerint a Bulgáriával létesitendö forgalmat az ugynevezett „Marica-vonatokkal" fogják lebonyolitani, mig a törökországi forgalom céljaira rendszeresitett vonatokat „Ozmán-vonatoknak" fognak nevezni.

Vásárok.

* **Budapesti juhvásár,** augusztus 28-án. Felhajtatott 2840 darab juh és 140 bárány. Árjegyzések: Elsörendü ürü 350 fillértöl 390 fillérig, középminöségü ürü 280 fillértöl 340 fillérig, anyajuhok 280 fillértöl 350 fillérig, rackajuhok 260 fillértöl 330 fillérig, kiverési juhok 200 fillértöl 240 fillérig, bárányok 200 fillértöl. Az irányzat élénk volt, az árak 20—30 fillérrel kg.-kint emelkedtek. A mai pótmarhavásárra felhajtottak 1430 darab vágómarhát, mely változatlan árakban, lanyha irányzat mellett folyt le.

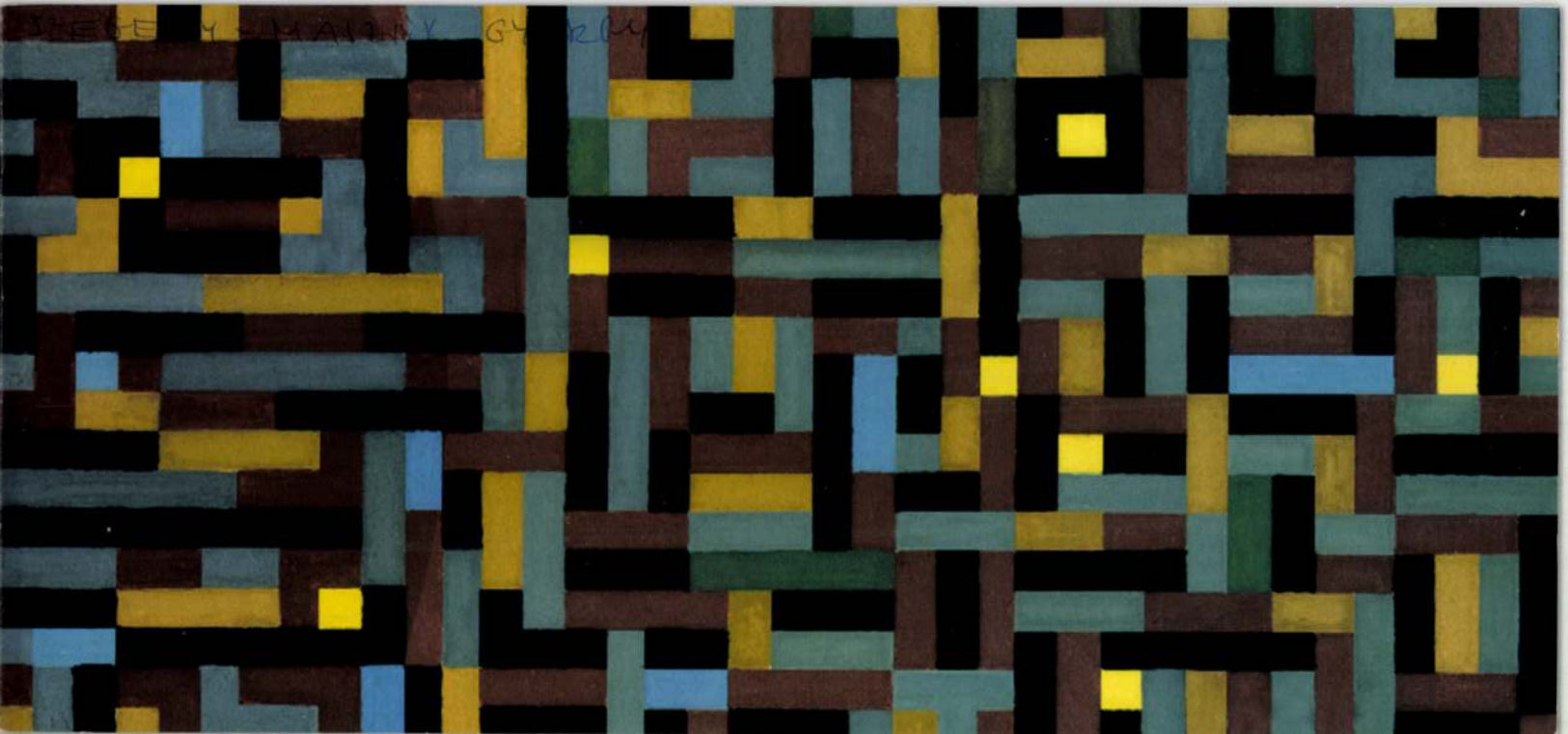

AZ ERNST MÚZEUM FENNTARTÓJA A NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

A KIÁLLÍTÁST TÁMOGATTA A BALOGH BERTALAN MŰVÉSZETI ALAPÍTVÁNY

Szegedy-Maszák

Leona

festő

Nemzeti Szalon

Csaba Imre.

I.ső komáromi kiáll.

Rózsák, olaj

II. kecskeméti kiáll.

Virágok, olaj

II, ujvidéki és I.pancsovai kiáll.

Virágok, olaj

I. székesfehérvári kiáll.

Virágok, olaj

II győri kiáll.

Rózsák, olaj

1909 dubiláris téli kiáll.

Chrysanthenum, olaj

Csaba Imre. *Szegedy-Maszák Leona* festőnő (l. o.) művészi álneve. A művésznő a Képzőművészeti Társulat kiállításain e név alatt következő műveivel vett részt:

1911—12. jubiláris téli kiáll.: Interieur, olajf.

1912. tavaszi kiáll.: Ősz, olajf.

1913. tavaszi kiáll.: Salon, olajf. — Kertrészlet, olajf. — Phlox, olajf.

1913—14. téli kiáll.: Phlox a kert aljában, olajf. — Húgom arczképe, olajf.

Kiáll. tárgymutatók.

1904. Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiáll.: A kis levélke, of.

MDK

Szegedy Maszák Leona

Névnapi bokréta, of.

Arckép-tanulmány, of.

M. Képzőművésznők II. 9. kiáll. N.Szal. 1917. ápr. 18. l.

Szegedy Marák

Sz. 3. *Leona, Tury Gyulané* Sz. 1. és 2. leánya, művésznevén *Csaba Imre*, festő, * Budapesten. 1874. Barabás Miklóstól tanult festeni. 1909 óta figurális, táj- és csendéletképeket állít ki bpesti tárlatokon.

E. G. II. 493 l

MDK

Szegedy Maszák Leona

Barabás Miklóstól tanult festeni

Szegedy Maszák Leona. E. G. II. 493.l.

MDK

Szegedy Maszák Leona, festö

210.	Háborgó Balaton.	Olf.
211.	Holdtölte.	"
213.	Hullámcsapás.	"

Nemzeti Szalon. - A Balatoni Társ. IV.Kiáll.
Bp.1930 szept. Kat.

MDA

Szegedy-Meszák Leone

Mandulaviritás

N,Szal. kiáll. 1927. jun. 25. l.

Szegedy-Maszák

Leona

festő

Csaba Imre

nevén

állitott ki

Lyka Körös

29. b

Szegedy Maszák
Leona *
festő

Tury Gyula
festő felesége

* Barabás M.
unokája

Műbarát
1923. 34. l.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 33-37, T.: 189—676

MUSÉE HONGROIS DES ARTS DECORATIFS

1872

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

Dr Szentiványi Gyula

főtitkár urnak

Műzenlikek Orsz. Bizottsága

Budapest IX.

Högyész Endre u. 10

Hivatalból

Díj átalányozva

MDK

Szegedy Maszák Leona

Flox a kert alján, repr.

Csókássy

MDK

Szegedy Maszák Leona, festőm.
sz.1874.

523. Tarpatak./Tátra /.J.l.b.: Szegedy Maszák Leona
Vászon. 62 x 84 Tarpatak. 1915.

524. Őszi hangulat. J.l.b. :Csákvár,1917.Szegedy-
Vászon. 33.5 x47. Maszák Leona.

Ernst Muzeum aukciói. XXI. 41.l.

Szegedy Maszák Leona /Csaba Imre/ MDK

Baromfiudvar, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Szegedy-Maszák Leona/Csaba Imre/ MDK

A szétesett bokréta, olf.

Dr. Pauer Károlyné arcképe, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Szegedy-Maszák Iván/Csuka Imre/ MTA

A gazdaságtörténet története, old.

Dr. Pauer Károlyné szerkesztő, old.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Szegedy Maszák Leona /Csaba Imre/ MDK

Vegyes virágok, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Szegedy Maszák Leona

Flox, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll.
1918. ápr.

MDK

Szegedy-Maszák Leona, festö

Nyár. Olf.

Nemzeti Szalon.-Tavaszi tárlat. 1931. junius. Kat.

MDK

Szegedy Maszák Leona, festö

Április.
Olajfestmény.

Nemzeti Szalon.-Téli tárlat.1933.dec. Kat.

MDK

Szegedy-Maszák Leona

Szétesett bokréta

A tavaszi tárlat eredménye. Művészet 1914. 282.l.

SZEGEDI MASZÁK LEONA

Flox. Olajf.

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete tizedik rendes tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon 1918.ápr-máj.

Szegedy Maszák Leona MDK

Bárczi Irén arcképe, pasztell

Mücsarnok 1915. tavaszi tárlat

Szegedy – Maszák Mihály

A MAGY. IP. MŰV. AZ EZREDFORDULÓN

73.P.

i részéről terhelt testvérek vannak,
ól származik, szintén terhelt
törpe kislány, siralom ránézni.
ngeelméjü. Kisérleteztek vele
lom nyakába varrják, volt katona
nikor kiderült, hogy iskolába ad-
inasnak, nem vállaltuk. Beadták a
hirtelen ki kellett tenni, mert
vezettel kezdte egyszerre csavar-
es csavarjait. Az Isten óvta meg
tól...

ó karácsonyt kivánok, csendet és bé-

The BTM Fővárosi Képtár and the Kiscelli Museum invites you to the exhibition of

Dóra Maurer and Zoltán Szegedy-Maszák

Opening on Friday, 22nd November, 4—8 pm.

„Cannot see the end", a 52-minute experimental documentary video-CD, made in 1996, will be screened, together with other related works:
The interactive sound-installation of Zoltán Szegedy-Maszák; the Super-8 and video works of Dóra Maurer, such as the „Pantry" slide-series, „In the Dawn at Noon, at Sunset (Hommage á Monet)", „Curved plane, with wings", „CP2", and „Cannot see the edge" object-images.

At the opening ceremony events by students of the Hungarian Academy of Fine Arts will reflect on the film.

A cet gyomrában

In the Belly of the Whale

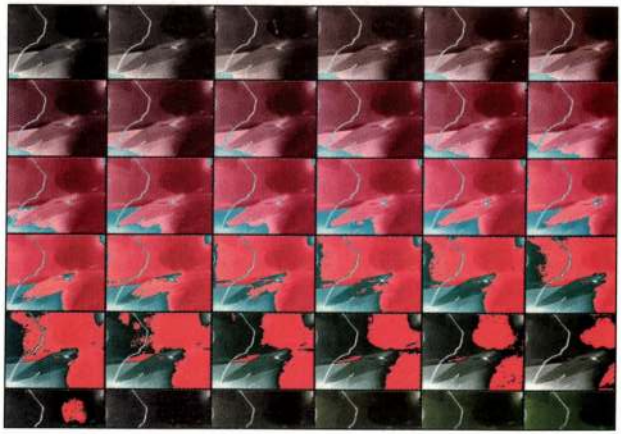

akhilleusz és a teknősbéka

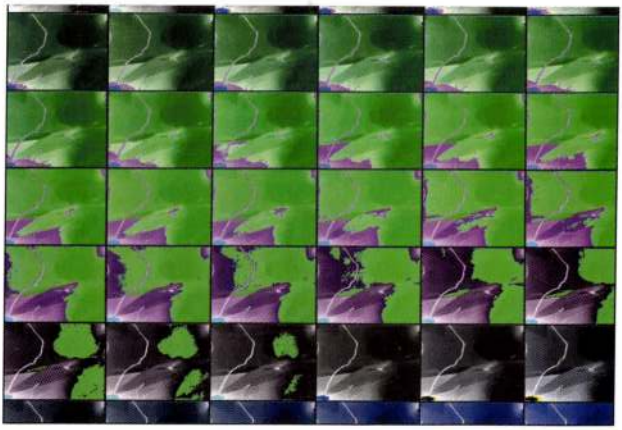

digitális gépek számszerűsített képek nyomában

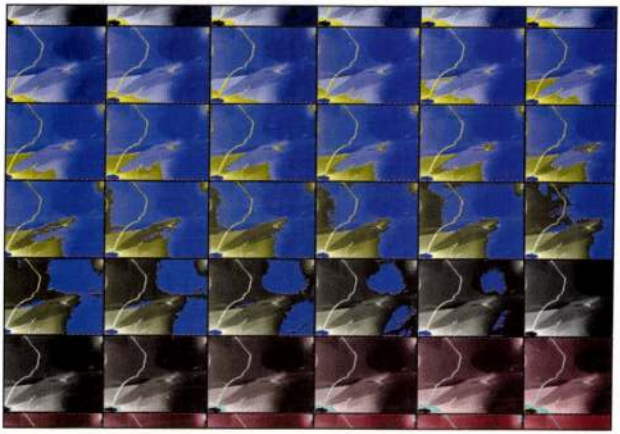

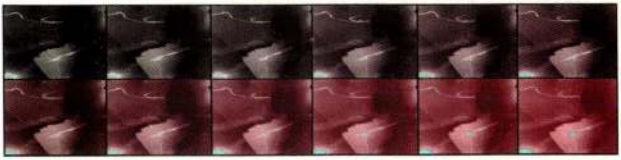

fiatal képzőművészek stúdiója egyesület
stúdió galéria

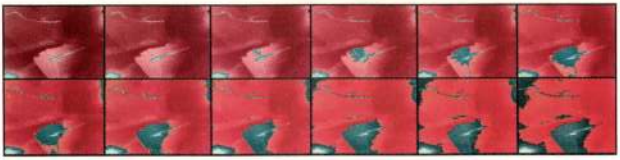

szegedy-maszák zoltán kiállítása
1998. április 7 – 30.

megnyitó: 1998. április 7. 19 órakor

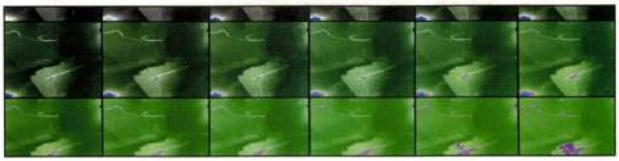

bevezető: peternák miklós

nyitva: hétköznap 14 – 18 óráig, vasárnap zárva
1053 budapest, képíró u. 6.
tel.: 267 2033 tel./fax: 266 6502
e-mail:studgal@c3.hu

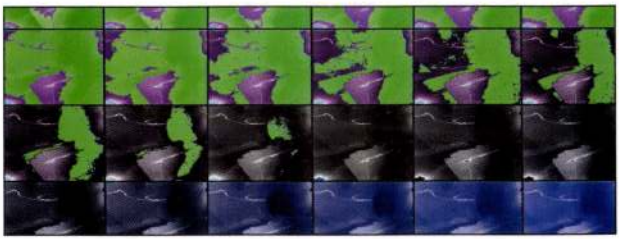

SZEGEDY - NASZÁK ZOLTÁN

Variációk Steganográfiára

Harpagos, mikor Kyrost nagybátyja elleni összeesküvésre bújtogatta, egy nyúl gyomrában küldte hozzá leveleit. Hérodotosz leírja, hogy Demeratos a korban használt viaszos táblákról lekaparva a viaszt a nyers falapra írta (a spártaiakat Xerxés támadó szándékára figyelmeztető) üzenetét, majd visszakente a viaszt, így a táblák használatlannak/üresnek tűntek a gyanútlan cenzorok/ellenőrök számára. Talán a legszínesebb ókori steganográfiai eljárás volt szakállas-bajuszos férfiak megborotvált arcára írni (tetoválni?) az üzenetet, majd kivárva az arcszőrzet újbóli megdúsulását, útnak indítani a hírnököt.

A steganográfia az információ elrejtésének tudománya. Szemben a kriptográfiával, mely a továbbítandó üzenetnek a kívülálló számára megfejthetetlen kódolását tűzi célul - s bízva a visszafejthetetlen kódban, az információtovábbítás tényét nem igyekszik elfedni - a steganografikus eljárások éppen az üzenetet rejtő és hordozó „kendő" (vagy álinformáció) használatán és annak észrevehetetlen információ-terhelésén alapulnak - lásd Harpagos nyúl gyomrában küldött leveleit. A titkosított kommunikáció praktikus alkalmazásai - legyen szó „igazi kémkedésről" vagy egyszerűen a levelezés személyes tartalmának védelméről - általában a két módszer kombinációit alkalmazzák, e kiállításon azonban csupán a „tiszta" steganográfia digitális módszerei, s azok közül is főleg a képekbe rejtett üzenetek kerülnek szóba.

COLLEGIUM
BUDAPEST

Institute
for Advanced
Study

Szentháromság utca 2. H-1014 Budapest Tel: (36-1) 4577 600 Fax: (36-1) 4577 610

BUDAPEST 1 -7. 1. 99 AL-I/64

MAGYARORSZÁG ≈024 FORINT

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT
SZEGEDY-MASZÁK ZOLTÁN
VARIÁCIÓK STEGANOGRÁFIÁRA
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁRA.
A KIÁLLÍTÁST PETERNÁK MIKLÓS NYITJA MEG
1999. JANUÁR 15-ÉN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR.
A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ 1999. FEBRUÁR 5.-IG
HÉTKÖZNAP 8-12 ÉS 14-18 ÓRÁIG.

WE CORDIALLY INVITE YOU TO THE EXHIBITION OF
ZOLTÁN SZEGEDY-MASZÁK
ENTITLED
VARIATIONS ON STEGANOGRAPHY
OPENING BY MIKLÓS PETERNÁK
15 JANUARY, 1999 5PM
OPEN UNTIL 5 FEBRUARY 1999
WEEKDAYS 8-12 AM, AND 2-6 PM

Pataki Gábor
Új Művészet/Art Today

BUDAPEST
Báthory u. 10.
H-1054

NYOMTATVÁNY
PRINTED MATTERS

SZEGEDY-MASÁK ZOLTÁN

VIRTUÁLIS GOBROK A HÁLÓZATON.
L. SIMON LÁSZLÓ SZ-M.Z.-RL
BEMUTATÓ.
MAGYAR MŰHELY 36.1997, 102. SZ. 52-57

SZ-M.Z.: http://www.c3.hu
/CRYPTOGRAM

no. 58-60

Szegedy-Maszák Hugóné

MDK

Bártfai részlet, vizf.

Műcsarnok 1931 őszi tárlat

Szegedy Mária Magyóné

Garabas Ilona

halála

l.

Magy. Művészet

1929. 163. l.

1544.

Spányi Béla:

„Porto-Ré."

A Buccari öb
sziklai, látjuk a várat
tes s a melynek sarkai
lő-résekkel. A várat a
sirály röpül, (A hátte
Alól jobbra a sarokban

Olajfestés, vászon
julius hó 22.
Vétetett 1896. ba
Ára 3500 frt.
Kifizettetett 18
L. még az 1896.
Eltiámoltatott
L 272/96
Fudomásul vétetett 18

Az 1897. III. 30-d
müncheni nemzetköz
1897. XI. 13-án érkezett
sz. alatt 1897. XII. 21-
L 80/97

Regedy-Maszár Hugóné

Barabás Ilona

1866-ban lett Maszár felesége. Egyik hárassági tanúja Alexy Károly volt.

l.

Művészet. 1910.

57. l.

Szegedy - Maszák Hugóné, festőnő / Barabás Ilona.

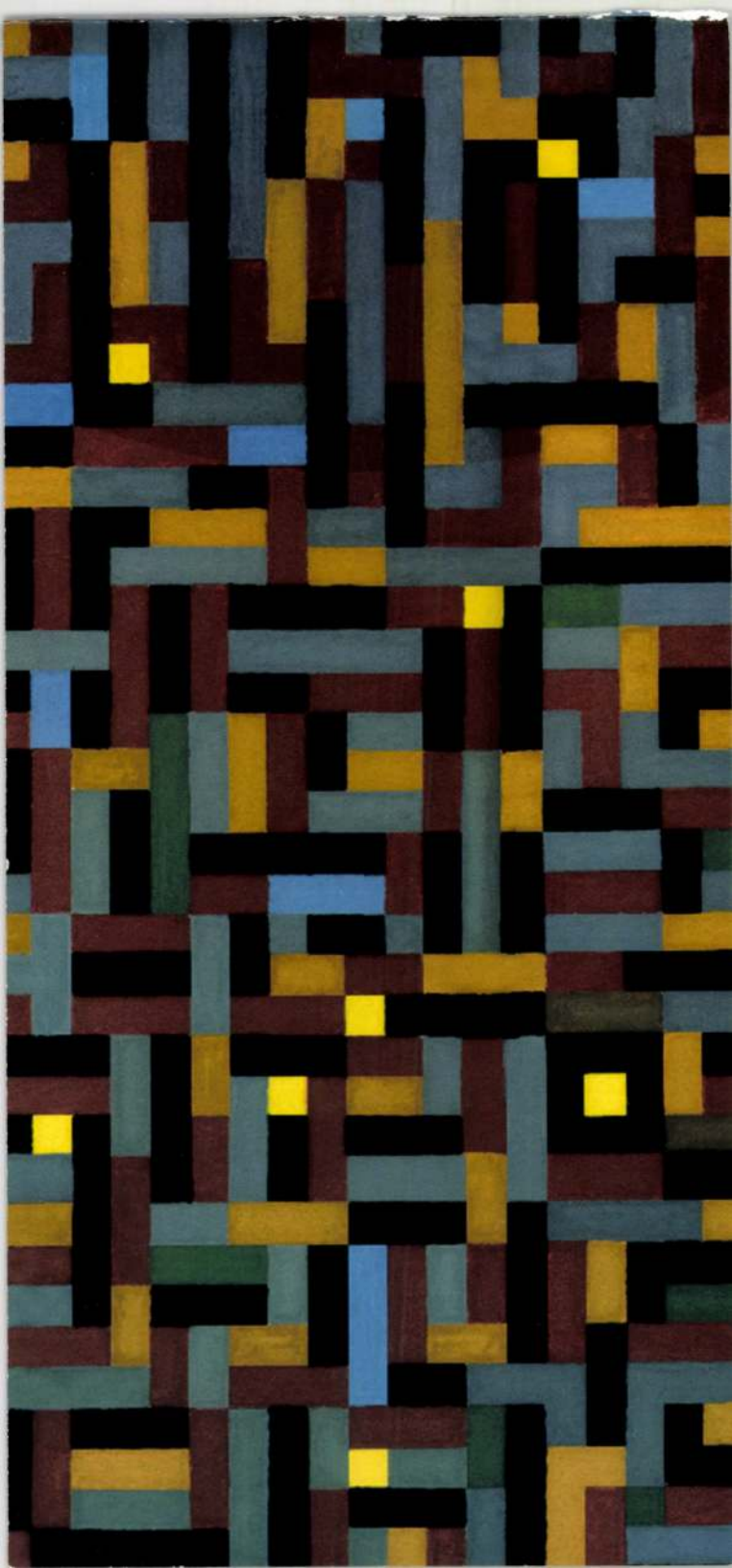

Az ERNST MÚZEUM tisztelettel meghívja SZEGEDY-MASZÁK GYÖRGY (1904–1984) festőművész életmű-kiállításának megnyitójára, születésének 100. évfordulója alkalmából ▪ 2004. június 6-án, vasárnap délelőtt 11 órára ▪ Lossonczy Tamás megnyitó beszédét felesége, Pál Éda olvassa föl ▪ Elhangzik Debussy: La cathédrale engloutie, Csalog Gábor előadásában.

A kiállítás megtekinthető július 4-ig, keddtől vasárnapig 11 és 19 óra között ▪ Ernst Múzeum: VI. Budapest, Nagymező u. 8. Telefon: 341 4355, www.ernstmuzeum.hu ▪ 2004. június 23-án, szerdán este 6 órai kezdéssel 'Szegedy-Maszák Györgyre emlékezve' beszélgetés Halmy Miklóssal, Molnár Sándorral és Schéner Mihállyal.

AZ ERNST MÚZEUM FENNTARTÓJA A NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

A KIÁLLÍTÁST TÁMOGATTA A BALOGH BERTALAN MŰVÉSZETI ALAPÍTVÁNY

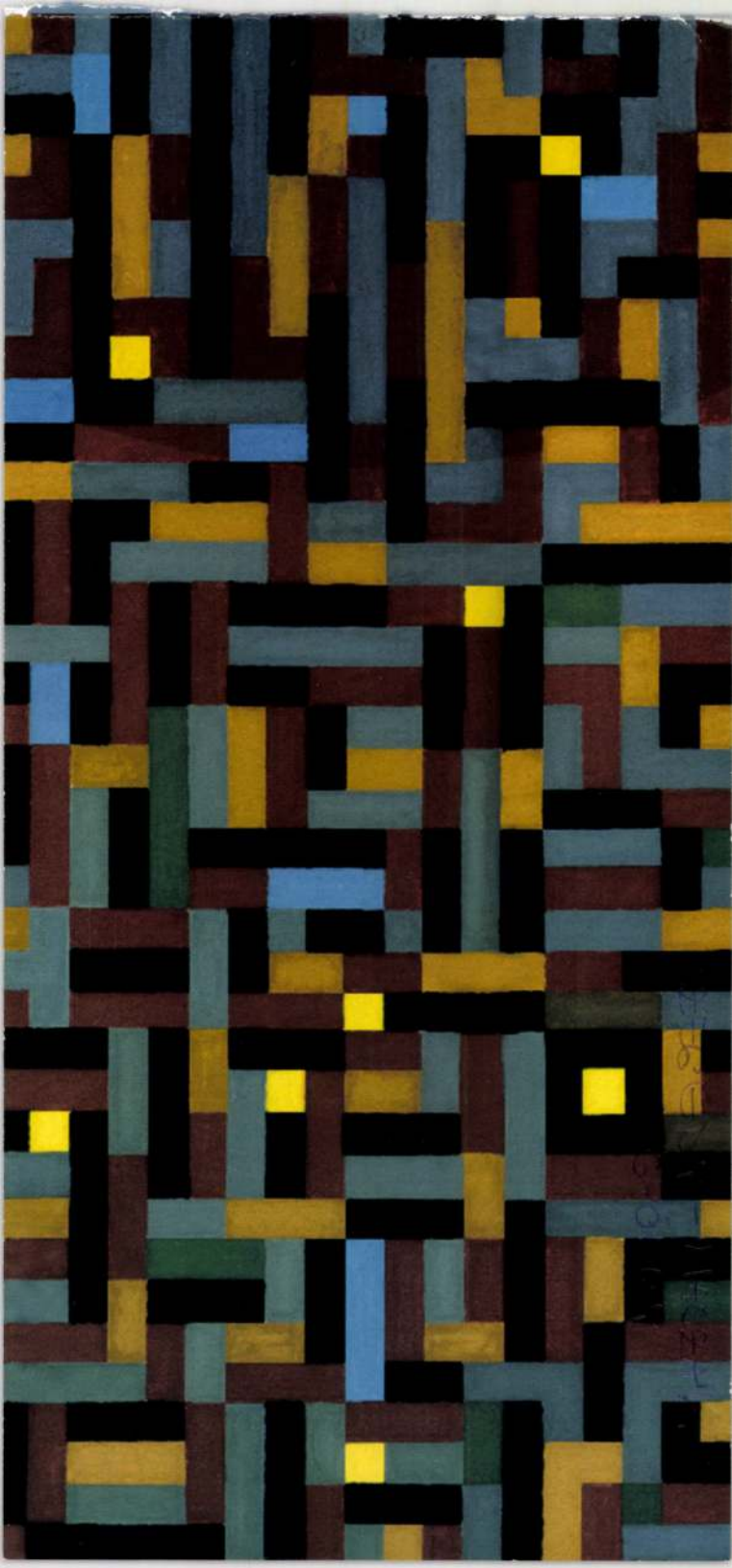

Az ERNST MÚZEUM tisztelettel meghívja SZEGEDY-MASZÁK GYÖRGY (1904–1984) festőművész életmű-kiállításának megnyitójára, születésének 100. évfordulója alkalmából ▪ 2004. június 6-án, vasárnap délelőtt 11 órára ▪ Lossonczy Tamás megnyitó beszédét felesége, Pál Éda olvassa föl ▪ Elhangzik Debussy: La cathédrale engloutie, Csalog Gábor előadásában.

A kiállítás megtekinthető július 4-ig, keddtől vasárnapig 11 és 19 óra között ▪ Ernst Múzeum: VI. Budapest, Nagymező u. 8. Telefon: 341 4355, www.ernstmuzeum.hu ▪ 2004. június 23-án, szerdán este 6 órai kezdéssel 'Szegedy-Maszák Györgyre emlékezve' beszélgetés Halmy Miklóssal, Molnár Sándorral és Schéner Mihállyal.

AZ ERNST MÚZEUM FENNTARTÓJA A NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

A KIÁLLÍTÁST TÁMOGATTA A BALOGH BERTALAN MŰVÉSZETI ALAPÍTVÁNY

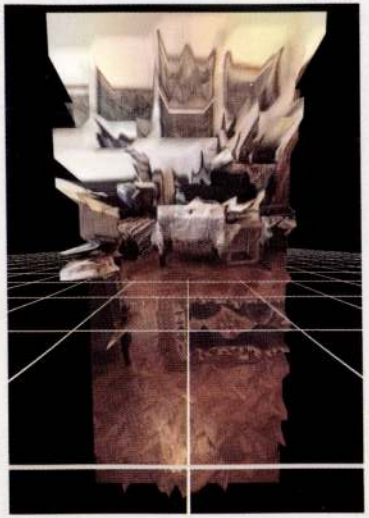

Tisztelettel meghívjuk Önt a **Raiffeisen Galériába**

2003. január 20-án, hétfőn 17 órára

Szegedy-Maszák Zoltán

kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja: **Peternák Miklós,** művészettörténész

A kiállítás 2003. január 20. és március 9.
között látogatható – hétvégén is.

Raiffeisen Bank Rt.
1054 Budapest, Akadémia u. 6.

VELÜNK KÖNNYEBB **Raiffeisen BANK**

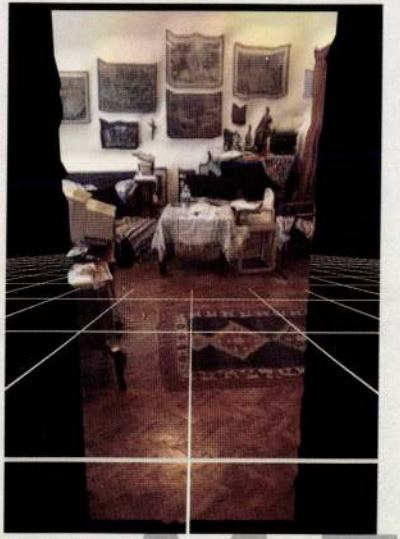

Raiffeisen Galéria

Szegedy-Maszák Zoltán

MEGHÍVÓ

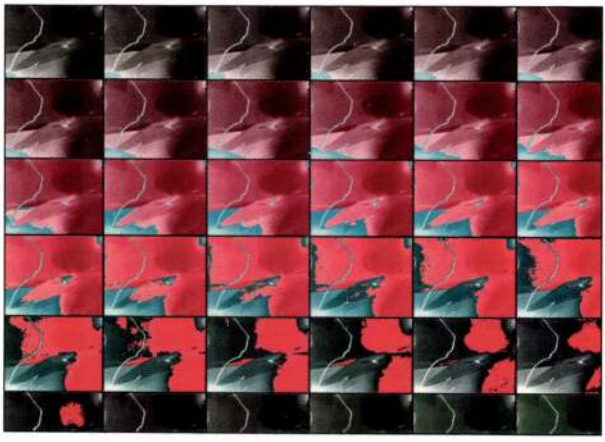

akhilleusz és a teknősbéka

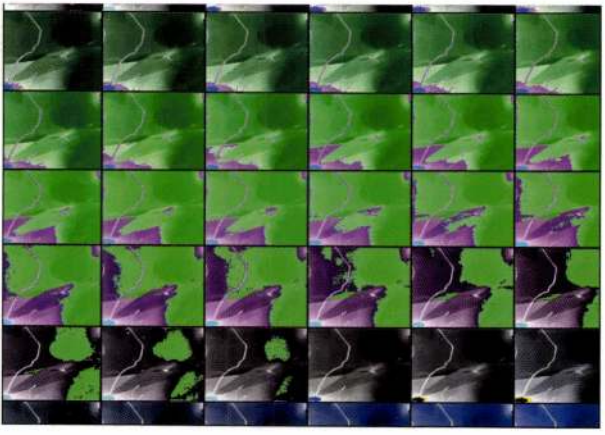

digitális gépek számszerűsített képek nyomában

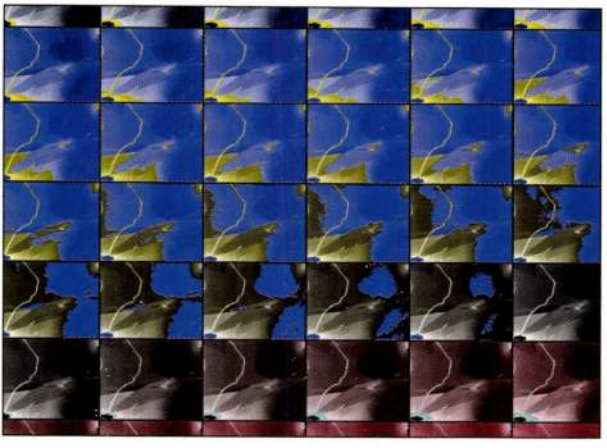

fiatal képzőművészek stúdiója egyesület
stúdió galéria

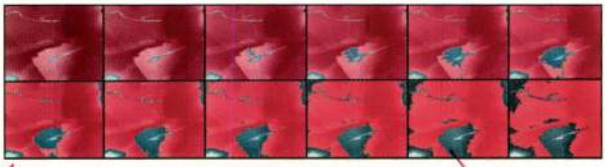

szegedy-maszák zoltán kiállítása
1998. április 7 – 30.

megnyitó: 1998. április 7. 19 órakor

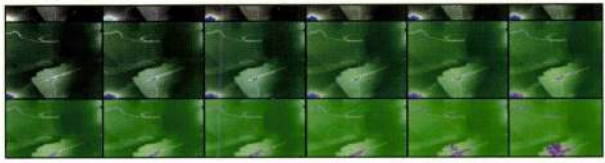

bevezető: peternák miklós

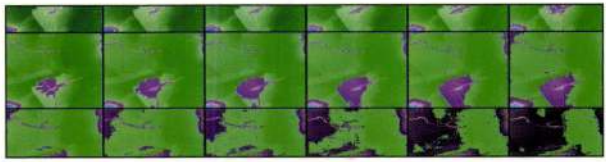

nyitva: hétköznap 14 – 18 óráig, vasárnap zárva
1053 budapest, képíró u. 6.
tel.: 267 2033 tel./fax: 266 6502
e-mail:studgal@c3.hu

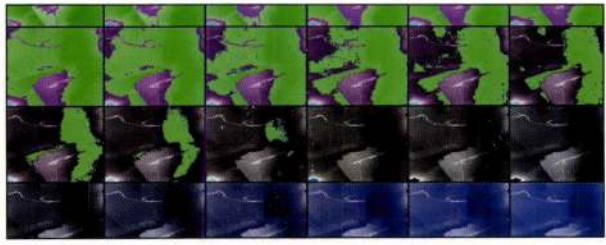

SZEGEDY-MASZÁK ZOLTÁN

MDK

Szegedy Maszák Hugó

Hamis Barabás-képek Buḍapesti Hirlap, 1911. márc. 23. 399.

SZEGEDY-MASZÁK GYÖRGY

Dolgozó művész arcképe. Tempera 60x45.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

MDK

Szegedy-Maszák György, festö

Dolgozó müvész arcképe. Tempera.

/Mücsarnok?/.-III.Képzömüv.kiáll. 1952.dec.-1953.márc.

Kat.9.1.

Szegedy Maszák
György
festő
l. Szombathely

Dunantuli Szemle
1944. 220. l.

Szegedy-Maszák Hugó

l.

Márk Barőnélet

11. l.

ischen Reliefsarkophage /Klagefrauen,
bei m/ Grabmal /Arca / des heiligen Domin-
clo Pisanos sind an dem Gesimse über
bracht, wie wir sie nach dem einzigen
heiligen Margarete voraussetzen versuch-
er einfachen, wenn auch reich geglieder-
der in einer den Anforderungen und Ge-
chenden Form gebildet und gegliedert
nen Anhaltspunkten kaum je fest stellen
für die letztere Annahme, doch zeigt ge-
einen solchen Reichtum und eine solche
tenen Analogien keine brauchbaren Regeln
en können. Im allgemeinen wird man sich
schen Stiles vorstellen müssen. Auch die
en Teiles deuten darauf hin, dass das Wir-
der Raumstimmung einer spitzbogigen Kir-
- mess.

Halálozás.

S. H. 1916. aug. 9.

Szegedy-Maszák Hugó, nyugalmazott főrendiházi naplószerkesztő, a Magyar Távirati Iroda volt igazgatótulajdonosa, negyvennyolcas vadászőrnagy, hétfőn reggel rövid betegség után Budapesten nyolcvanöt éves korában meghalt. Rendkívül sokoldalu munkásságot fejtett ki. Foglalkozott műbirálattal, nyelvészettel, nevelésügygyel, gyorsirászattal és minden téren kitünően érvényesülő erős tehetsége, értékes tudása, gazdag tapasztaltsága. Kétségtelenül egyik buzgó harcosa volt a magyar kulturának, aki jelentékeny érdemeket szerzett. Tanulmányait szülővárosában, Nagyenyeden, a Bethlen kollégiumban végezte. A város elpusztításakor, 1849 jan. 8-án, ő is elmenekült és Kolozsvárott beállott Ormai ezredébe. Mint honvédvadász végigküzdötte a szabadságharcot. A szabadságharc leveretése után nevelősködött, 1851-ben pedig osztályvezető lett a nagyenyedi kollégium elemi iskolájában, utóbb pedig az intézet főgimnáziumában a szépirást, a rajzot és a német nyelvet tanitotta. 1857-ben Pestre jött s itt Barabás Miklós műtermében képezte magát a művészetben. Rajzolt, festett és a körajzolást tanulta. Közben irogatott a Vasárnapi Ujságba, arcképeket életrajzokkal, tájképeket, népviseleteket ismertetett. Ekkor rajzolta köre az árpádházi királyok, az erdélyi fejedelmek, Kemény Zsigmond, Salamon Ferenc, Falk Miksa és mások képmását. 1861-ben belépett a Magyarország szerkesztőségébe, hivatásos hirlapiróvá lett s később az Országnál, majd a Pesti Naplónál dolgozott. 1868—69-ben Klapka tábornok lapvezérsége mellett Urváry Lajossal a Századokat szerkesztette. Levelezett a bécsi Wandererbe és a milanoi Perseveranzába. A müirodalom teljesen elhanyagolt terén is kisérletet tett. Először saját vállalatában megindította a Magyar Képzőművész hetilapot, utóbb a Képzőművészeti Társulat támogatásával megalapitotta a Műcsarnok cimü A közönség közönye miatt azonban csakhamar megszünt mindkettő. 1870-ben Pauler miniszter kinevezte az ujonan létesitett képzőművészeti tanács jegyzőjévé; ezt a tisztet tizennyolc éven át viselte. Közreműködött a tankönyveket tervező országos bizottságban és a tanszermuzeumi bizottságban és megirta az Útmutató az elemi rajzoktatásban cimü könyvet, amely az állami népiskolákban évtizedekig használatban volt. 1887-ben kiadta Barabás művészi pályája cimü művét, melyben verses előadásban a magyar festőművészet megalapitójának érdekes életrajzát közli. Műbirálatai művészeti, nyelvészeti cikkei, közoktatási, nevelésügyi dolgozatai a politikai és szépirodalmi lapokban láttak napvilágot. A Borsszem Jankó alapitásában is résztvett. Megtanulván a gyorsirást, 1865-ben az országgyülési gyorsiroda tagjává lett. Egyesy Gézával együtt megalapitotta az Országgyülési Értesitőt és az Ungarische Post cimü könyomatos lapokat. Temetése szerdán délután négy órakor lesz a kerepesi-uti temető halottasházából.

24090 Közs

delmesebb, mint nagyobb latin testvére. *Teljes katonai és gazdasági készenléttel szállunk ellene síkra.* A román beavatkozás hatása a hadviselésre ennélfogva nem lehet jelentős. Nem akarjuk kicsinyelni az uj ellenséget, de nagyon valószinütlen, hogy képes lesz döntést előidézni.

SZEGEDY MASZAK I. *Hugo*, művészeti író és kőrajzoló. * Nagyenyed 1831 aug. 10. † Budapest 1916 aug. 28. 1857-től Pesten Barabás Miklósnál tanulta a kőrajzolást. 1860—63. kőre rajzolta az Árpád-házi királyok, az erdélyi fejedelmek, továbbá Kemény Zsigmond, Salamon Ferenc, Falk Miksa s mások képmását. Megindította a Magyar Képzőművész, majd a Műcsarnok c. hetilapot. Utóbb a főrendiház naplószerkesztője volt.

Ke-Sz II. 493 l.

láthatja a közönség. (Kalmár) | nem létezett a plágium fogalma, [illegible]

KIÁLLÍTÓTEREMBEN M. N. 1999 VIII. 13

Utazás térben és időben

A MŰCSARNOK összes termében (augusztus 22-ig) látható Perspektíva kiállítás nem a szokásos tárlatok látványával várja az érdeklődőket. Azt vizsgálja, hogy mit is jelent a perspektíva, hogyan értelmezi, és miként alkalmazza lehetőségeit a képzőművészet. S miközben végigjárjuk a termeket, valóságos utazást tehetünk a térben. Felidézhetjük mindazt, amit tudunk, amit tanultunk erről, és megismerkedhetünk azzal, milyen lehetőségekkel tágítja a fogalmat a mai technika. Sétákat tehetünk a reneszánsz kor nagy felfedezésétől napjainkig, megcsodálhatjuk a reneszánsz kor emberének felfedezését: a tér hatását a síkban ábrázolva, gótikus templomok belsejében, olasz festők képzeletbeli oszlopcsarnokában bóklászhatunk, Velence csatornáin hajózhatunk a Szépművészeti Múzeum kölcsönadott XVI–XVII. századi képei segítségével. A világhírű Werner Nekes-gyűjtemény tenyérnyi kukucskálódobozain rácsodálkozhatunk az egymás mellé és mögé állított képek, tükrök segítségével „életre keltett" termekre, egyszerű szerkezetek zseniális felfedezésein ismerhetjük meg a film elődjét, a képek időbeli sorrendjének varázsát, s addig bolyongunk a régi trükkök és mai kortárs művek csalóka tereiben, amíg össze nem zavarodunk, és nem tudjuk megkülönböztetni, hogy amit látunk, valóban a térben helyezkedik-e el vagy csak csalóka látvány ez is.

Azok előtt, akik magabiztosan közlekednek a számítógépek világában, külön „virtuális" terek is megnyílnak. A valóságos és a virtuális tér, a mozgás és a mozgás illúziója tárul fel *Fernezelyi* Márton és *Szegedy-Maszák* Zoltán közös munkáján, aki belép ebbe a virtuális térbe, végighaladhat a Promenád vetített képes termein. A mozgás irányítói mi vagyunk, a tér azonban csak a képernyőn létezik, mégis úgy érezzük, benne haladunk.

VIRTUÁLIS TÉRBE visz bennünket az a különleges nagy sávszélességű ATM hálózat is, amely három ország három különböző – valóságos – terét kapcsolja össze, egy időben láthatjuk, beszélhetünk azokkal, akik velünk azonos időben, de más térben: Linzben vagy Karlsruhéban vannak. Kedvünk szerint kiléphetünk vagy jelen lehetünk a tőlünk sok száz kilométeres távolságban lévő számítógépes „terminálból" , s miközben a számítógép segítségével a felrajzolt térképen bolyongunk, a valóságban hihetetlen távolságokat kapcsolunk össze, és valóságos párbeszédeket bonyolíthatunk le az ernyőn három országban jelen lévő és mozgó partnereinkkel.

Egy másik projekt még inkább összekeveri előttünk a valós és a látszattereket. Valóságos szoba valóságos bútorait láthatjuk a vetítőn, miközben egy asztalon ugyanazoknak a tárgyaknak a makettja is jelen van. Ha valaki tologatni kezdi a makettokat, a valóságos szoba vetített képe megváltozik. Beleavatkozunk a látványba, és kedvünk szerint átalakíthatjuk. A végén már nehéz megállapítani, mi a valóság és melyik „égi mása", hol húzódik a tér és a látszat határa. Júliusban előadásokkal tágították, augusztusban vetítésekkel és videókkal teszik élményszerűbbé a témát.

AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM ugyancsak monstre – 700 négyzetméteres – kiállítótérben hívja időutazásra a kerámiaszerető látogatókat. Ötven év kerámiaművészetén mérhetjük le ötven év kulturális és politikai változásait. Láthatjuk, hogyan jelenik meg a porcelánfigurákon a háború nyoma, hangulata, majd hogyan tűnnek fel a legjobbak: *Gorka* Géza, *Gádor* István, *Kovács* Margit és *Gorka* Lívia nagyszerű tárgyai. Szakmaismeretüket és lenyűgöző formavilágukat hamarosan fölváltja a „kötelező tartalom és az előírt forma" ránk erőszakolt politikai nyűge, és szlogenné sekélyesíti a műfajt. Megcsodálhatjuk képzőművészeink: *Hintz* Gyula, *Borsos* Miklós, *Konok* Tamás kerámia területére tett kiruccanásait és az így született szép tárgyakat. Az '50-es évek során mindaz, ami egyidejűleg Európához kapcsolta kerámiaművészetünket, átvált a porcelánmázzal ékesített Lenin-portréba és a munkásábrázolások hamis világába, és tárgykultúránkat a piros pettyes bögrék és fogfájós kiskutyák színvonalára zülleszti.

Azután újabb mesterek tűnnek föl, újraéled a magyar kerámia – többnyire egyéni műtermek vagy a politikai erővonalaktól távolabb elhelyezkedő szimpóziumok műhelyeiben, megjelenik *Schrammel* Imre nemzedéke és tanítványai, akik új hangot, technikát, szemléletet képviselnek, és újraéled a mai magyar kerámia.

A nagyszerű kiállítás szeptember 12-ig látogatható.

Fekete Judit

Szegedy-Maszák Zoltán

...vat fogadta a helyi vásárlóközönséget. A város központjában, a Búza téren már kijelölték azt a helyet, ahol izraeli befektetők hamarosan elkezdik építeni a Miskolc Plazát; alig néhány száz méterre tőle pedig már alapozzák az egyelőre Szinva-palotakánt emlegetett szórakoztató- és kereskedelmi centrumot, amelyben az Interspar nyit óriásüzletet; miközben a főváros felé kivezető főút mellett elkezdődött a leendő Cora áruház területének előkészítése. Ha mindehhez hozzávesszük a néhány éve működő Metműködtetéséhez, még akkor is, ha az óriáscégek a helybéli és a megyeszékhely vonzáskörzetének vásárlóközönsége mellett számítanak a szlovák bevásárlóturizmusra is. Az áruház-építési dömpinget akár a külföldi tőke bizalmának is tekinthetjük, egyértelmű jeleként annak, hogy a külföldi nagyvállalatok bíznak az országos átlagtól jelenleg messze elmaradó helyi gazdasági potenciál erősödésében, ezzel párhuzamosan pedig a fogyasztás növekedésében. A helyi lakosság szempontjából vitathatatlan előMégsem felhőtlen az öröm, számos kiskereskedő helyzete válhat reménytelenné, s a közepes méretű kereskedőcégek sem érezhetik magukat teljes biztonságban. A szolgáltatás színvonalának javításával talán még fel tudnák venni a versenyt a nagyokkal, ám az árubeszerzésben már nem. Ha a drágábban vásárolt árut drágábban is adják, veszélyesen visszaeshet a forgalom, ha pedig az árrés egy részéről mondanak le, a haszon lehet túl csekély a folyamatos fejlesztésekhez. **(görömbölyi)**

jelent
R KONYHA
si száma!

ümölcs- és zöldségtermésével.
lyamába lépett népszerű
zért, hogy a nyári áldásból
tás és a fagyasztás titkait,
karékos háziasszonyokkal.
napban Szent István,
ij kenyér ünnepe alkalmából
de az új liszttel készülő
lkészítési módját is közli.
ágok, a pihenés időszaka is,
vételeken felkínált italokhoz
borkorcsolyák receptjei is
a magazinban.
zatban most a Kisalföld
eivel ismerkedhetnek meg
olvasók.

élkülözhetetlen iránytű
zonyoknak.

PIAC

Az augusztusi szám tartalmából

Extra:	**Katasztrófa sújtotta élelmiszer-gazdaság**
Piac:	**Tiszta (ásvány)vizet a pohárba**
Profit:	**Hitelminősítők**
Regula:	**Adóvariációk**
Arc:	**Nagy Tamás**

www.piac-profit.hu

*Éves kiadói előfizetés **auguaztus 31-ig**: 4600 Ft*
Ha most rendeli meg a lapot, még a régi áron kapja!
Piac és Profit Kft.
1385 Budapest 62., Pf. 864.
Tel./fax: 342-6504

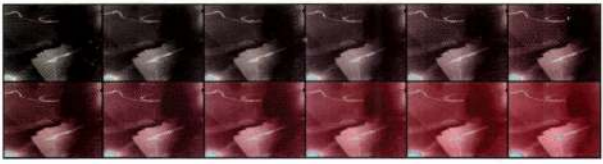

fiatal képzőművészek stúdiója egyesület
stúdió galéria

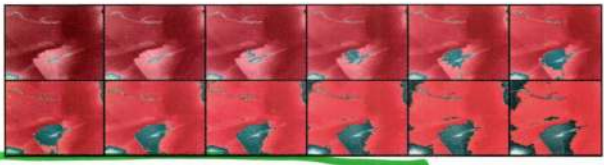

szegedy-maszák zoltán kiállítása
1998. április 7 – 30.

megnyitó: 1998. április 7. 19 órakor

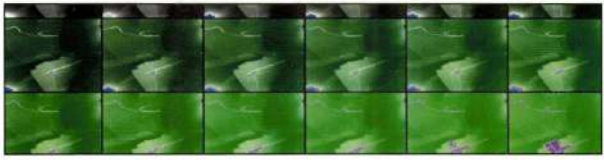

bevezető: peternák miklós

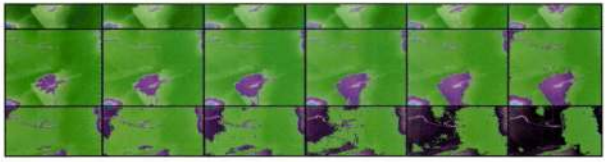

nyitva: hétköznap 14 – 18 óráig, vasárnap zárva
1053 budapest, képíró u. 6.
tel.: 267 2033 tel./fax: 266 6502
e-mail:studgal@c3.hu

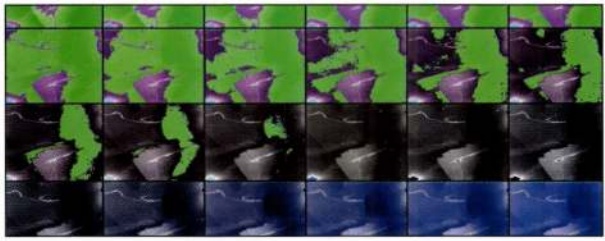

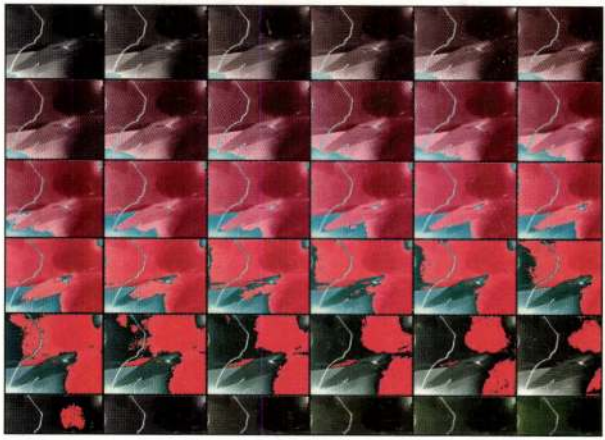

akhilleusz és a teknősbéka

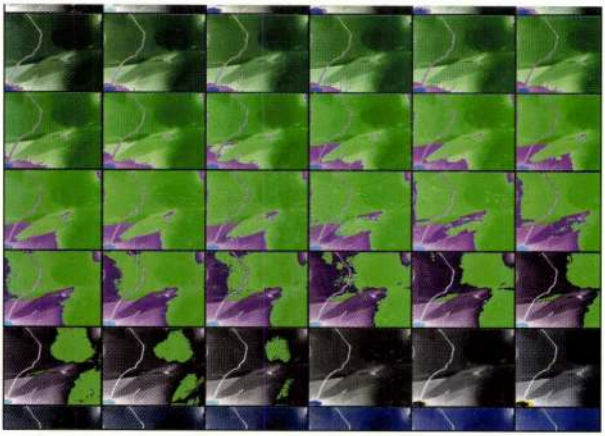

digitális gépek számszerűsített képek nyomában

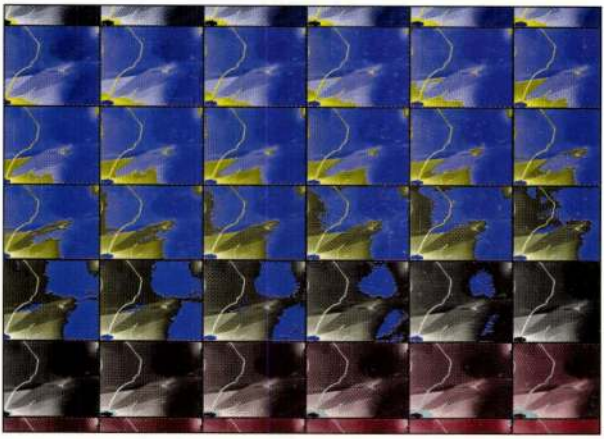

Unalmas közhely hogy a digitális kép a technikai képfajták sorában az első "igazán anyagtalan" (pontosabban "anyagfüggetlen") kép, s hogy a computer (mint ilyen képek kezelésére alkalmas gép) sokféle képnek egy rendszeren belül történő vizsgálatát megoldva soha nem látott távlatokat nyit meg előttünk a "kép" rejtélyes fogalmának kutatására. (Lévén a képek digitalizálásával azoknak minden tárgyszerű tulajdonsága megszüntethető, eddig ismeretlen, ideálisan steril, egzakt környezetben tanulmányozhatjuk őket.)

Mélázzunk el egy pillanatra azon, hogyan is kezdhetnénk egy ilyen végtelenül izgalmas kutatásba. Némileg leegyszerűsítve a dolgot, a computerbe bármilyen a világban eddig felhalmozott tárgy-tipusú kép beszippantható: ráirányítva egy (analóg-rendszerű) videókamerát, s az általa produkált videójelet digitalizálva. A módszer nyilván nem csupán festmények, grafikák, fotók esetében használható, hanem bármilyen a kamera számára érzékelhető vizuális információ esetén is; ezek szerint a látható világ bármely részlete egyszerűen hozzáférhetővé tehető digitális formában.

(Az "analóg" és "digitális" jelzőt itt és a továbbiakban a különböző gépek működési elvére értem. Az analóg gép (pl. televízió) a feldolgozandó információhoz folytonosan változó fizikai mennyiségeket rendel hozzá. A videokamera pédául a fény erősségéhez *hasonló* elektromos töltést produkál egy raszterrács pontjaiban, melyek a tévékészülékben visszaalakíthatók (*hasonló* raszter pontjaiban) a töltésekhez *hasonló* fényfelvillanásokká. A rendszerben nyilván romlik a jel minősége, hiszen minden egyes lépés csak a bemeneti jelhez *hasonló* kimenetet hoz létre. A digitális gép számjegyekkel dolgozik, adott függvény értékeit számolja ki a kívánt diszkrét helyeken: az így előálló adatokkal bármilyen számítás "jelromlás" nélkül végezhető, a pontosság korlátja csupán a számítás során használható helyiértékek száma. Azonban ez komoly korlát: például a computergrafikában a használható színek száma maximum annyi, amekkora az "adott számú helyiértéken ábrázolható" legnagyobb szám: 8 bites eszközön például 256 szín (beleértve az árnyalatokat is) áll rendelkezésünkre. Belátható, hogy így egy analóg videokamera képének digitalizálásakor milyen szintű "információveszteség" áll elő, s az is, hogy a helyiértékek számának növelésével ez csupán tompítható, de soha ki nem küszöbölhető.)

Az analóg-digitális konverzió során numerikus adatok halmazává alakul a látvány, mely valamilyen adathordozón konzerválható, s korlátlan mértékben (és reverzibilis módon) manipulálható, sokszorosítható, lévén a digitális jel (adat-szám) nem olyan sérülékeny mint a megfoghatatlan, "pongyola" (fizikai tulajdonságokkal terhelt) analóg rendszerű információ. Nincs többé az eredeti és másolat között minőségi különbség, megszűnik a muszter, az értékes eredeti negatív, stb. A kérdés csupán annyi, mihez is kezdhetünk a digitalizálás során (vagy magán a számológépen belül: 3D animáció, virtuális valóságok) előálló számsorokkal; másképpen a biztonságos archiválás, az egyszerűen kezelhetőség vitathatatlan előnyei mellett rendelkezik-e a módszer más említésre méltó tulajdonságokkal?

A képek megjelenítésére-vizsgálatára többféle lehetőség kínálkozik: például visszaalakíthatjuk őket (esetleg egy immáron egységes) tárgy-szerű formába nyomtatók segítségével, vagy szemlélhetjük őket (szintén esetleg egységes) analóg rendszerű videó-megjelenítőn (pl. analóg RGB monitoron). Foglalkozzunk most az utóbbi lehetőséggel, annál is inkább, mivel egyrészt az előbbi "tárgyszerű" egységesítés pl. a fotográfia alkalmazásával (reprodukció) is megoldható, másrészt a nyomtatással visszajutnánk a "zavaró anyagisággal terhelt" képhez.

Az a tény, hogy a monitoron szemlélés alkalmával is analóggá visszaalakított videójellel van dolgunk, meglehetősen aggasztó. Az "eredeti" digitális computerkép tanulmányozásához minimális peremfeltételként az analóggá visszaalakító "szűrő" kiiktatása lenne természetes. Amennyiben ez nem lehetséges, még hozzávetőlegesen közvetlen tapasztalatokat sem szerezhetünk vizsgálódásunk tárgyáról, s könnyen abba a hibába eshetünk, hogy inkább a közvetítő közeget (a digitálisról analóggá történő konverziót, szerencsétlenebb esetben csupán a monitor üvegét) tanulmányozzuk a legendás "computerkép" helyett.

Ez annál is szomorúbb, hiszen a digitális képtárolásnak (egyáltalán a számológépnek) mint zseniális találmánynak tulajdonképpeni (bár itt kissé leegyszerűsített) lényege az elektromos-elektromágneses áram formájában történő adattovábbítás-tárolás egzakt-digitális módja a kettes számrendszer (Leibniz által 1703-ban javasolt) bevezetésével: "a drót végén van áram vagy nincs áram?" egyszerű és üzembiztos igen-nem relációjának bináris számként való értelmezése. Márpedig a monitort bámulva igen távol kerültünk mind a digitális elektromos-elektromágneses jel "minden vagy semmi" állapotának meggondolásától, azaz annak a különös kérdésnek a feltevésétől, hogy a "mident"-t definiáló tűréshatárok milyen következményekkel járnak a képszerű információ kezelésekor, sőt, egyszersmint attól a gondolatkísérlettől, mely az ilyen, a formális logika netovábbjának számító igen-nem információk lineáris sorának és a komplex (a látvánnyal, ill. érzékeléssel rokon) kép fogalmának egy rendszerbe kerülésének következményét vizsgálhatná .

Ha azonban mégis ezirányba tereljük elmélkedéseinket, belátható, hogy a válasz éppen a kiküszöbölhetetlen analóg "input" és "output" berendezések működtetésével kereshető a leghatékonyabban - különös tekintettel arra, hogy az emberi szervezet a jelenleg használatos integrált áramkörök, mikroprocesszorok, memóriaegységek működésének közvetlen érzékelésére ezidőszerint nincs felkészítve. A képek digitális formára (és onnan vissza) alakítását tanulmányozva (szerényebben: próbálgatva) az említett "van jel" tűréshatárainak a "nyersanyag-ra" mért csapásai elkerülhetetlenül láthatóvá válnak.

Sőt, mi több, további (remélhetőleg termékeny) kérdések merülnek fel: a tárolásra került lineáris-bináris adatfolyamban hogyan igazodhatunk el egy részlet egzakt, numerikus formában megfogható nyoma után kutatva, amennyiben a (pl. a reklámgrafika-animáció mindennapjaiban használatos) praktikus, egyezményeken alapuló módszer helyett a számológép és a logika eszközeit kíséreljük meg alkalmazni? És persze fordítva: a folyamból kiemelt "adat" helyét a megjelenített "kép"-en hogyan kereshetjük, egyáltalán a digitalizálás-megjelenítés romboló-építő jellegét fel-elismerve milyen tanulságok vonhatók le a "médium" új tipusú vizuális értelmezési mechanizmust (látást?) indukáló (vélhetőleg létező) tulajdonságaira vonatkozóan?

A "megjelenítés" kulcsfontosságú voltára további bizonyíték a digitális képfeldolgozás azon tulajdonsága is, hogy a képet mechanikus-logikus módon jelentő adatok továbbra is mechanikus-logikus módon korlátlan mértékben és módon félreértelmezhetők. A számok értelmezhetők szín-kódként, fényesség-értékként vagy akár virtuális három dimenziós relief harmadik dimenzióban mért koordinátájaként. A számítógépkép "dimenzióival" különben is nemcsak méretbeli problémák vannak ("méret" még a reklámszakma konyhanyelvében se nagyon van, legfeljebb "felbontás"), belegondolva a lineáris, egydimenziós adatfolyam tetszőleges dimenziókban értelmezhető, és két dimenziós képernyőn-nyomtatón megjeleníthető voltába további meditáció perspektívája nyílik meg előttünk.

Úgy tűnik tehát, a számológép - a kísérleti körülményeket megteremtve - az igen összetett (semmiképpen sem lineáris olvasatot igénylő) kép-szerű információk kezelésébe olyan végletekig egzakt, mechanikus módszert kever bele, melynek erős hatása van az ilyen módon kezelt, manipulált képek emberi szemmel való értelmezésére, szemlélésére, s valóban új érzékelési konvenciók kialakítására kényszeríthet minket.

Mégis úgy gondolom, nem csupán ez a veszélyként is megélhető tény indokolja a digitális képkezelés művészeti eszközök, gondolkodásmód segítségével való vizsgálatának fontosságát, hanem inkább az a (többek között a digitális képkezelésben testet öltő) új tipusú gondolkodásmód, mely a komplex, nem lineáris, képszerű világszemlélet-értelmezés és a nagyon is formális számológép-logika békés egymás mellett élésének eredménye. Ez a gyökeres paradigmaváltás (mely egyébként a természettudományokban is világosan nyomonkövethető, sőt, azok "hétköznapi történetében" is erősen a számológéphez kötődő: ld. fraktálok, káoszelmélet stb.) talán megélhetővé, követhetővé, sőt talán továbbgondolhatóvá válhat a computerrel kezelt képek, képszerű, vagy csupán képként értelmezett adatok tanulmányozásával.

(A pontosság kedvéért: sem a számológép, annak alkatrészei (Ld. pl. Neumann János: A számológép és az agy (Gondolat 1964), Az automaták általános és logikai elmélete (A kibernetika klasszikusai - Gondolat 1965)), sem a "digitális képfeldolgozás" (mint láttuk, a kép általában analóg rendszerű monitoron szemlélhető, a "computerkép" a megjelenítés szempontjából tulajdonképpen csak tévé-raszteres képet jelent) nem mentes analógiás mechanizmusoktól - hasonlóan az emberi idegrendszer működéséhez - természetesen a bonyolultságnak nagyságrendekkel kisebb fokán.)

Annál is inkább késztetést érezhetünk egy ilyen irányú meditációra, mivel a "digitális kép" az első, valóban emberi találmánynak tekinthető képfajta: olyan gondolatkísérlet, mely a végtelenül összetett "látvány" igen-nem alakra hozott egységesítésével (digitalizálás) magát a "képcsinálás metanyelvét", s nem csupán technológiáját hivatott megvalósítani.

Szegedy-Maszák Zoltán
(1993. szeptember 19.)

A kiállítás támogatói:
Happy End Televízió (TV-ACTIVE Kft.)
Hirdetés újság (Hirdető Kft.)
MOVI Alfa TV Kft.
Video Master Studio
YUGANSKORIONNEFTEGAZ
ELEKTRONIKAI KFT.
Budapest X., Jászberényi út 29.

GOETHE-INSTITUT

Das Goethe-Institut lädt ein zur
Eröffnung der Ausstellung von
ZOLTÁN SZEGEDY-MASZÁK
am Mittwoch, dem 6. Oktober 1993 um 18.00 Uhr
in die Galerie des Goethe-Instituts
(Andrássy út 24., Budapest VI.)
Einführung: Dóra Maurer

Die Ausstellung ist bis zum 22. Oktober täglich außer Samstag/Sonntag von 10.00 bis 18.00 Uhr geöffnet.

GOETHE-INSTITUT

A Goethe Intézet meghívja Önt
SZEGEDY-MASZÁK ZOLTÁN
kiállításának megnyitójára
1993 október 6-án, szerdán 18 órára
a Goethe Intézet galériájába
(Budapest VI., Andrássy út 24)
Bevezeti: Maurer Dóra

A kiállítás október 22-ig szombat/vasárnap kivételével naponta 10-18 óra között tekinthető meg.

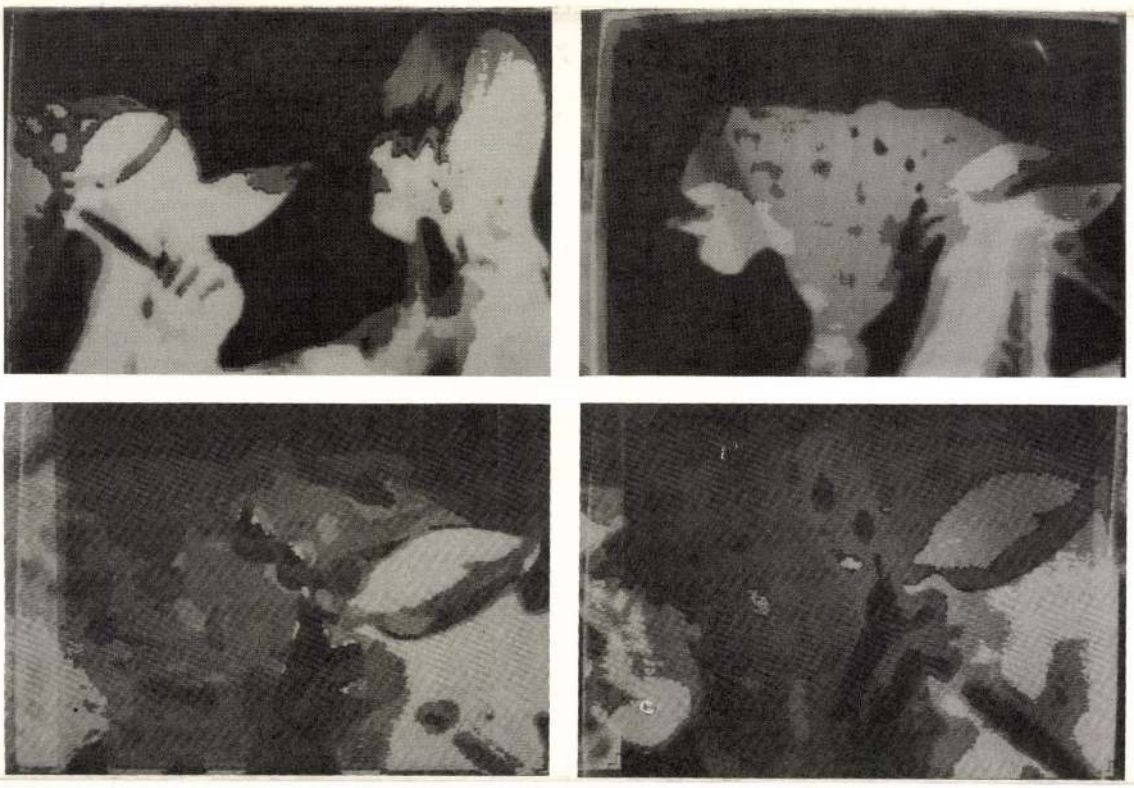

In der allgemeinen Auffassung ist das digitale Bild das erste wirklich "materiallose" (besser: "vom Material unabhängige") unter den technischen Bildern. Ein langweiliger Gemeinplatz ist auch, dass der Computer (der geeignete Apparat für die Handhabung solcher Bilder), der die Untersuchung vielfältiger, innerhalb eines Systems entstandener Bilder ermöglicht, in der Analyse des rätselhaften Begriffs "Bild" für uns einen nie dagewesenen Horizont eröffnet. (Durch Digitalisierung der Bilder können alle ihre materiellen Eigenschaften getilgt werden, somit steht uns frei, sie in einem bisher unbekannten, idealerweise sterilen, exakten Umfeld zu betrachten.)

Tatsache ist hingegen, dass die Rechenmaschine - während sie experimentelle Umstände schafft - der Handhabung von komplizierten (keineswegs linear lesbaren), bildhaften Informationen eine extrem exakte, mechanische Methode beimengt, die auf die Betrachtung und Interpretation dieser manipulierten Bilder mit menschlichen Augen eine starke Wirkung ausübt. Daher kann sie uns zur Ausbildung neuer Wahrnehmungskonventionen zwingen.

Deshalb denke ich, dass die Untersuchung der Handhabung digitaler Bilder mit künstlerischen Mitteln und künstlerischem Denken nicht nur wegen dieser Gefahr wichtig ist, sie wird auch stark motivitiert von der (unter Anderem auch in dieser Handhabung sich manifestierenden) neuartigen Denkweise, die aus der friedlichen Koexistenz komplexer, nichtlinearer, bildhafter Weltanschauung bzw. - Interpretation und der formalen Logik der Rechenmaschine resultiert. Dieser profunde Paradigmawechsel (der sich auch in der Naturwissenschaften vollzieht, in deren "Alltagsgeschichte" sogar an die Rechenmaschine gebunden ist, siehe Fraktalen, Chaostheorie,) wird vielleicht erlebbar, nachvollziehbar, ja sogar erweiterbar durch das Studium der Computerbilder oder eben anderweitigen Daten, die als Bild aufgefasst werden.

Wir empfinden schon deshalb Lust zur diesbezüglichen Meditation, weil wir das "digitale Bild" als die erste, wahrlich aus der menschlichen Erfindungskraft entstandene Bildart betrachten: sie ist ein Gedankenversuch, der das unendlich facettenreiche "Sichtbare" auf die Grundformel ja-nein vereinfacht und damit nicht nur die Technologie sondern auch die "Metasprache des Bildermachens" verwirklichen kann.

Variációk Steganográfiára

Harpagos, mikor Kyrost nagybátyja elleni összeesküvésre bújtogatta, egy nyúl gyomrában küldte hozzá leveleit. Hérodotosz leírja, hogy Demeratos a korban használt viaszos táblákról lekaparva a viaszt a nyers falapra írta (a spártaiakat Xerxés támadó szándékára figyelmeztető) üzenetét, majd visszakente a viaszt, így a táblák használatlannak/üresnek tűntek a gyanútlan cenzorok/ellenőrök számára. Talán a legszórakoztatóbb ókori steganográfiai eljárás volt szakállas-bajuszos férfiak megborotvált arcára írni (tetoválni?) az üzenetet, majd kivárva az arcszőrzet újbóli megdúsulását, útnak indítani a hírnököt.

A steganográfia az információ elrejtésének tudománya. Szemben a kriptográfiával, mely a továbbítandó üzenetnek a kívülálló számára megfejthetetlen kódolását tűzi célul - s bízva a visszafejthetetlen kódban, az információtovábbítás tényét nem igyekszik elfedni - a steganografikus eljárások éppen az üzenetet rejtő és hordozó „kendő" (vagy álinformáció) használatán és annak észreveheteilen információ-terhelésén alapulnak - lásd Harpagos nyúl gyomrában küldött leveleit. A titkosított kommunikáció praktikus alkalmazásai - legyen szó „igazi kémkedésről" vagy egyszerűen a levelezés személyes tartalmának védelméről - általában a két módszer kombinációit alkalmazzák, e kiállításon azonban csupán a „tiszta" steganográfia digitális módszerei, s azok közül is főleg a képekbe rejtett üzenetek kerülnek szóba.

SZEGEDY-MASZÁK Zoltán

COLLEGIUM
BUDAPEST

Institute
for Advanced
Study

Szentháromság utca 2. H-1014 Budapest Tel: (36-1) 4577 600 Fax: (36-1) 4577 610

BUDAPEST 1 -7. 1. 99 AL-I/64

MAGYARORSZÁG ≈024 FORINT

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT
SZEGEDY-MASZÁK ZOLTÁN
VARIÁCIÓK STEGANOGRÁFIÁRA
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁRA.
A KIÁLLÍTÁST PETERNÁK MIKLÓS NYITJA MEG
1999. JANUÁR 15-ÉN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR.
A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ 1999. FEBRUÁR 5.-IG
HÉTKÖZNAP 8-12 ÉS 14-18 ÓRÁIG.

WE CORDIALLY INVITE YOU TO THE EXHIBITION OF
ZOLTÁN SZEGEDY-MASZÁK
ENTITLED
VARIATIONS ON STEGANOGRAPHY
OPENING BY MIKLÓS PETERNÁK
15 JANUARY, 1999 5PM
OPEN UNTIL 5 FEBRUARY 1999
WEEKDAYS 8-12 AM, AND 2-6 PM

Tímár Árpád

BUDAPEST
Üllői út 119.
H-1091

NYOMTATVÁNY
PRINTED MATTERS

C³ Kulturális és Kommunikációs Központ
C³ Center for Culture & Communication
Országház utca 9, Budapest H-1014
tel.: +36 1 4887070
fax: +36 1 2146872
http://www.c3.hu/
info@c3.hu

A C³ Kulturális és Kommunikációs Központ alapítói:

SOROS ALAPÍTVÁNY

MATÁV

SMALLTALK

C³: Center for Culture & Communication Foundation
cordially invites you to the presentation of the interactive installation

Smalltalk

by Zoltán Szegedy-Maszák - Róbert Langh - Márton Fernezelyi

in the newly opened C³ Gallery
on Thursday, 25 January 2001 at 7 p.m.

The presentation is introduced by József Mélyi, art historian.

The installation remains on view until 25 March 2001, daily 12 - 8 p.m.
in the C³ Gallery, Budapest I., Országház utca 9.

A C³ Kulturális és Kommunikációs Központ
tisztelettel meghívja Önt újra megnyíló galériájába

Szegedy-Maszák Zoltán - Langh Róbert - Fernezelyi Márton

Smalltalk

című interaktív installációjának bemutatójára
2001. január 25-én 19 órára.

Bevezetőt mond Mélyi József művészettörténész.

Az installáció megtekinthető 2001. március 25-ig naponta 12-20 óráig
a C³ Galériában, Budapest, 1014 Országház utca 9.

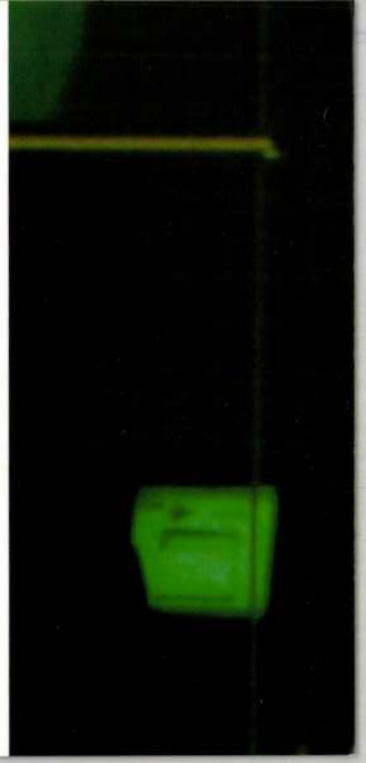

Cimbalom Band közös produkciójának. A Cigány kurázsit március 14-én este hét órakor mutatják be a Nemzeti Táncszínházban (I., Színház utca 1–3.).

A műsorban – a Budapest Táncegyüttes zene- és tánckara, valamint a Gipsy Cimbalom Band mellett – közreműködik többek között a Ritmo Romano Együttes, valamint a szaxofonos-klarinétos *Borbély Mihály,* a gitáros *Kuti Sándor,* a hegedűs *Major László,* a dobos *Müller György* és a harmonikás *Vertedics Szlobodán.* Az est koreográfusa *Zsuráfszki Zoltán,* a zenei rendező *Balogh Kálmán.*

ellen fordító embert".

Párizs déli külvárosában, 1912 á sában született Robert Doisnea hosszabb időre sohasem hagyta el tilly környékét. Egy könnyűipari s kolában fiatalon kitanulta a vésnö litográfusmesterséget. Néhány év sőbb, féltestvérétől kölcsönkapo pel készítette első fotóit, később vezték egy fotólabor asszisztense

Első képriportját a Saint-Oue hapiacon rögzítette. A sorozat

A szöveg mint virtuális szobor

Szegedy-Maszák Zoltán kiállítása

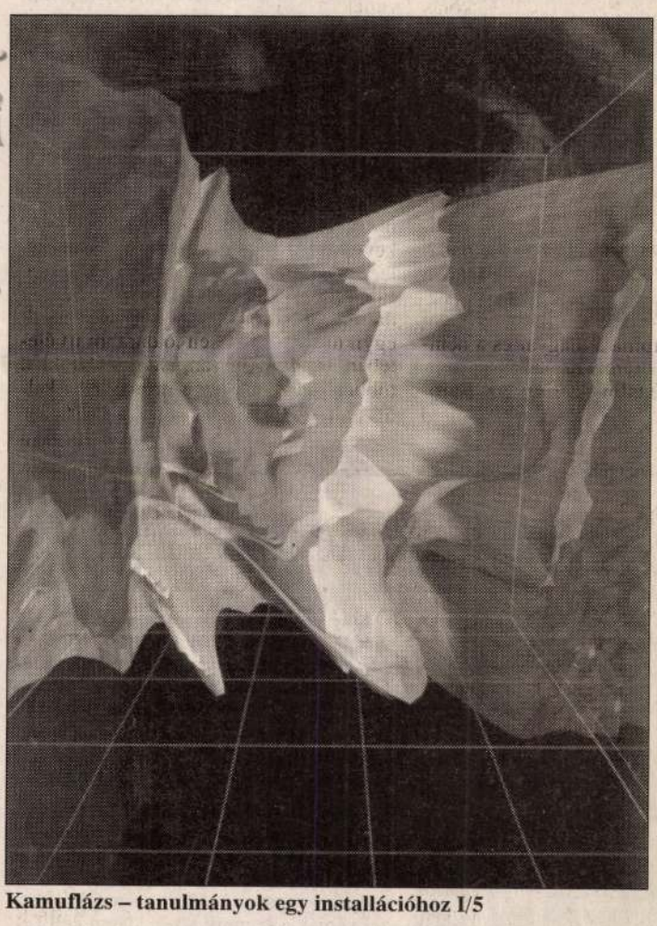

Kamuflázs – tanulmányok egy installációhoz I/5

A számítógép a kortárs művészetben ma már ugyanolyan helyet foglal el az alkotó technikák között, mint az olajfestés vagy a kőszobrászat. A művészek szerint az elektronikus grafikában rejlő újító lehetőségek határa a csillagos ég. Szegedy-Maszák Zoltán 1991 óta készít számítógépes installációkat, amelyeken a képek jelentéslehetőségeit vizsgálja. Legújabb alkotásai március 9-ig láthatók a Raiffeisen Galériában (V., Akadémia utca 6.).

Amikor Neumann János 1946-ban elkészítette az első, szobányi nagyságú számítógépet, még senki sem gondolta, hogy alkotását felhasználják majd a képzőművészetben is. Ma már a művészeti akadémiákon önálló szakágazat foglalkozik a számítógép képalakító lehetőségeivel. *Szegedy-Maszák Zoltán* 1997 óta adjunktus a Képzőművészeti Egyetem intermédia tanszékén, számítógépes installációkat 1991 óta készít. Rendszeres szereplője hazai és nemzetközi kiállításoknak, műveit bemutatták már többek között Varsóban, Münchenben, Amszterdamban és Stockholmban is. Legújabb alkotásaiból a Raiffeisen Galéria rendezett kiállítást.

Szegedy-Maszák Zoltán alkotásai elsősorban a huszadik század újfajta képtípusaival: a fotóval, a filmmel, a videóval és a digitális technológiával foglalkoznak. Művein csendéletek, női arcok és szobabelsők alakulnak át a számítógép segítségével. A monitoron összeállított képekből nagyméretű, tintasugaras nyomatokat készít, amelyek – egyebek között – a festészet, a számítógépes minta, a fotó, a szöveg és a képtorzítás elemeiből állnak össze.

A számítógép képi jelentéslehetőségeit évek óta vizsgálja. A vizuális kutatómunka során *Peternák Miklós* művészettörténész szerint Szegedy-Maszák bátran és szokatlan módon kapcsolja össze a különböző technikákat. A tárlaton látható Iconoclash című sorozat neve például a középkori szentek képeinek és szobrainak elpusztítására utal. A képrombolással szemben azonban építő jellegű folyamat is lehet a számítógép okozta mesterséges rombolás. Az eredmény nyomon követhető a sorozaton, amelyen egy női arc alakul át a felismerhetetlenségig, új képi valóságot alkotva a pusztítással.

A Promenád-tanulmányok a sztereoszkopikus installációhoz című sorozaton térhatású, térbeliség érzetét keltő képekkel kísérletezik. A Kontempláció címűn az irodalom, a képzőművészet és a számítógépes technika ötvözetéből születik műalkotás: a leírt szöveg változik virtuális szoborrá.

R. Gy. Zs.

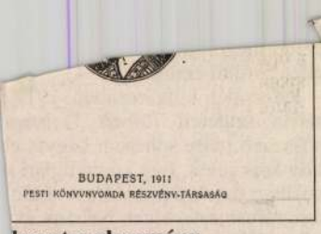

lvezetes olvasmány

ınt termékeny író volt. Tizenhét került a közönség elé a Nemzeegyik sem érte el az első dráma A századvég legtöbbet szavalt zé tartozott, de vallásos-miszeit mára vastagon belepte a tásai (Aiszkhülosz Agamemképzelt beteg, Tell Vilmos, a sodik része) elavultak. Szépól egyedül színésztárgyú regéestett világ számíthat érdeklőa is élvezettel olvashatók vilékezései. A „festett világról" meg a XIX. századi Budaderűs nosztalgiával.

azonban vissza az 1870-es re. Tanárként és élvonalbeli hírVáradi Antal már a házasságra hatott. Egy angol származású

beköltözött mai épületébe, a Rákóczi út 21. számú házba, ahol az Uránia Színpad is a színészjelöltek rendelkezésére állt.

Váradi Antal az újságíráshoz sem lett hűtlen. 1893-tól három évtizeden át, haláláig, főszerkesztője volt az Ország-Világnak. A polgári középosztály ismeretterjesztő képes hetilapját színvonalas szépirodalmi lappá alakította át, olyan írók fórumává, mint Mikszáth, Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Bródy Sándor, Herczeg Ferenc.

Lánya, a nagyszerű színésznő, Váradi Aranka mesélte, hogy 1919-ben egy éjszaka vöröskatonák nyomultak a lakásukba. Agyonlövéssel fenyegették apját, aki állítólag a Nagykörútra nyíló ablakukból lövöldözött rájuk. A szelíd öregúr csak ennyit mondott a halálra rémült családnak: „Ugyan, hagyjátok, legalább egyszer jól kialszom magam."

Néhány évet még várnia kellett. 1923. március 5-én délelőtt beballagott az Ország-Világ szerkesztőségébe, hogy egy tárcát kopogtasson le az írógépen. Aztán a Rákosi-féle színésziskolába indult, de útközben – éppen a Nemzeti előtt – összeesett. Mire a színház épületébe bevitték, már nem élt.

Torda István

HÍRÜNK A VILÁGBAN

képviselőt választ

esti levelei, 1869 – 7. rész

elölt küzd egymás ellen: az elkiegyezés után harcosan politigyi miniszter. A harc éles: Jókai lal jelöltje, Gorove sem akárki, 49-es függetlenségi nyilatkozat sításban" számol be a két párt ól, a választás menetéről. (F. B.)

zéd a hordó tetejéről

FORRÁS: A DÉLIBÁBOK ORSZÁGA

hát a győzelembe vetett töretsan őszinte bizalom; a másik az értelmiség, tehát hasonló a ség, csak nem beszélnek róla.

Terézváros úgyszólván teljei zászlókba öltözött; a zászlók: „Éljen Gorove István!" és i Mór!" Lenn az utcán csak öltözött emberek járnak, kaáromszínű szalag, vagy legk jelvényei, vagy tollai.

fél hatalmas, nagyszabású rendez, régi zászlókkal, bandériumokkal, élükön cigányok, a menetek után fogatok, de a Jókai-pártiak kevésbé elegánsak, fogataik között tömött omnibuszok is haladnak. A Gorove-pártiaknak kedvezett a szerencse, egy fél órával hamarabb indulhattak (szintén sorshúzással megállapított) gyülekezőhelyükről a cél felé; az utcákat szegélyező tömeg nevetéssel, csípős megjegyzésekkel és „éljen Jókai!" kiáltásokkal kísérte felvonulásukat.

A Gorove-pártiak hang és zászlólengetés nélkül menetelnek, csak megvetően nézik végig a „mezítlábasokat", ahogy általában a baloldaliakat nevezik, mikor fogataik elé ugrik egy csapat gyerek, és szikrázó szemmel, ökölbe szorított kézzel vágják a szemük közé: „Nem kell Pecsovics, éljen Jókai Mór!"

Az első menet áthalad a katonaság sorfala között, és elhelyezkedik a korlátok mögött, a másik ugyancsak kijelölt helyére vonul; a két pártot tágas térség választja el egymástól, amelyet katonaság szállt meg. A választásók színhelyére egyszerre csak ötven választót engednek, ötven baloldalit, majd ötven jobboldalit, hogy elejét vegyék az összetűzéseknek. A választó igazolja magát választócédulájával a felerészben jobboldaliakból, felerészben baloldaliakból álló bizottság előtt, megmondja, kit választ, a biztos levágja a szavazócédula egyik sarkát (a cédula ugyanis az elkövetkezendő községi választásokra is érvényes), és a választót udvariasan felszólítják, hogy a másik kijáraton át azonnal távozzék. A levágott sarkú jeggyel a választó már nem juthat be a katonaságtól megszállt utcákba.

SZEIFT BÈLA

Új művészet

1997. dec.

24.o.

Leonhard Heckenauer Sculps. Augustæ.

Szegedy-Maszák Györgyné, *Holló* Valéria (1902. ápr. 7. Harmac – 1977. febr. 25. Bp.): műkereskedő, műgyűjtő. – Férje Barabás Miklós festőművész dédunokája volt. – A miskolci leánykereskedelmi isk.-ban érettségizett. Hivatalokban könyvelőként dolgozott. Bp.-re költözött (1929), és népművészeti boltot nyitott (1930); szakmai tanácsokkal Györffy István néprajzkutató segítette. Az eredeti műtárgyak mellett népművészek, háziiparosok munkáit, ill. általuk készített műtárgymásolatokat árusított. Külföldi közgyűjt.-eknek is adott anyagot. A Néprajzi Múz. muzeológusaival járt gyűjteni, így kitűnő szakmai ismeretekre tett szert. Gyűjtőmunkáját, az anyag gondozását férje segítette. A legértékesebb darabokból létrehozott, muzeális jellegű néprajzi gyűjt.-ük az öt legnagyobb között volt az országban. A gyűjt. matyó és palóc részét az Iparművészeti Múz.-ban mutatták be (1942). Valamennyi darab hiteles, helyszínen gyűjtött, és el van látva a tud.-os kutatás számára szükséges adatokkal. A II. vh. alatt az anyag jelentős része megsemmisült. Az üzlet mellett kosztümkölcsönzőt is létesített (1945), ahol eredeti viseletek másolatát lehetett kapni. Az üzlet államosítása (1950) után a gyűjt. egy részét az egri múz.-nak ajándékozta; ez az 1368 db lett az egri néprajzi gyűjt. alapja. Kiemelkedő tárgyegyüttesei: népviseletek, szőttesek, hímzések Erdélyből, a Felvidékről, Mezőkövesdről és környékéről, vmint a Sárközből; kerámiák (nagyrészt É-Mo.-ról); pásztorfaragások (főleg Dunántúlról). Jelentős mennyiségű tárgyat helyeztek letétbe a Néprajzi Múz.-ban is. Az 1950-es években alkalmi munkákból élt, majd Erdei Ferenc kezdeményezésére rehabilitálták (1957), nyugdíjazásáig (1972) a Népi Iparművészeti Tanács Népművészeti Mintatermét vezette.

F. m.: *Katalógus Szegedy-Maszák Györgyné Holló Valéria és Szegedy-Maszák György népművészeti gyűjteményének matyó és keleti palóc részéről. Kiállítva az Iparművészeti Múzeumban* (Bp., 1942).

Irod.: Palotay Gertrúd: Matyó és palóc népművészeti kiállítás. (Ethnographia, LIII., 1942, 167.); Bakó Ferenc: Az egri műgyűjtemények története (Az Egri Múzeum Évkönyve I., 1963, 7–38.).

Cs. Schwalm Edit

Szegedy-Maszák Györgyné, Holló Valéria (1902. ápr.7. Harmac – 1977. febr. 25. Bp.); műkereskedő, műgyűjtő. – férje festő, Barabás Miklós festőművész dédunokája. – A miskolci leánykereskedelmi iskolában érettségizett, és több hivatalban is dolgozott könyvelőként. Budapestre költözött (1929), és népművészeti boltot nyitott (1930). Szakmai tanácsokkal Győrffy István néprajzkutató segítette. Az eredeti műtárgyak mellett népművészek, háziiparosok munkáit, illetve általuk készített műtárgymásolatokat árusított. Külföldi közgyűjteményeknek is adott anyagot. A Néprajzi Múzeum muzeológusaival járt gyűjteni, így kitűnő szakmai ismeretekre tett szert. Gyűjtőmunkáját, az anyag gondozását férje Sz.-M. Gy. segítette. A legértékesebb darabokból létrehozott muzeális jellegű néprajzi gyűjteményük az öt legnagyobb között volt az országban.

1942-ben az Iparművészeti Múzeumban mutatták be a gyűjtemény matyó- és keleti palóc részét. Valamennyi darab hiteles, helyszínen gyűjtött, és a tudományos kutatás számára szükséges adatokkal van ellátva. A II. vh. alatt az anyag jelentős része megsemmisült. Az üzlet mellett kosztümkölcsönzőt is létesített (1945), ahol eredeti viseletek másolatát lehetett kapni. Az üzletet államosították (1950), a gyűjtemény egy részét az egri múzeumnak ajándékozta. Ez az 1368 darab lett az egri néprajzi gyűjtemény alapja. Kiemelkedő tárgyegyüttesei: népviseletek, szőttesek, hímzések Erdélyből, a Felvidékről, Mezőkövesdről és környékéről valamint a Sárközből; kerámiák (nagyrészt É-Mo-ról); pásztorfaragások (főleg Dunántúlról). Jelentős mennyiséget helyeztek letétbe a Néprajzi Múzeumba is. Alkalmi munkákból élt, majd Erdei Ferenc kezdeményezésére rehabilitálták (1957). A Népi Iparművészeti Tanács Népművészeti Mintatermének volt a vezetője nyugdíjazásáig (1972).

F.m.: Katalógus Szegedy-Maszák Györgyné Holló Valéria és Szegedy-Maszák György népművészeti gyűjteményének matyó és keleti palóc részéről. Kiállítva az Iparművészeti Múzeumban. Bp. 1942.

Irod.: Palotay Gertrúd: Matyó és palóc népművészeti kiállítás. (Ethnographia LIII. 1942. 167.). Bakó Ferenc: Az egri műgyűjtemények története. (Az Egri Múzeum Évkönyve I. 1963. 7-38.)

Cs. Schwalm Edit

SZÉKELY BERTALAN

Új Művészet

1997. dec.

4.o.
7.o.

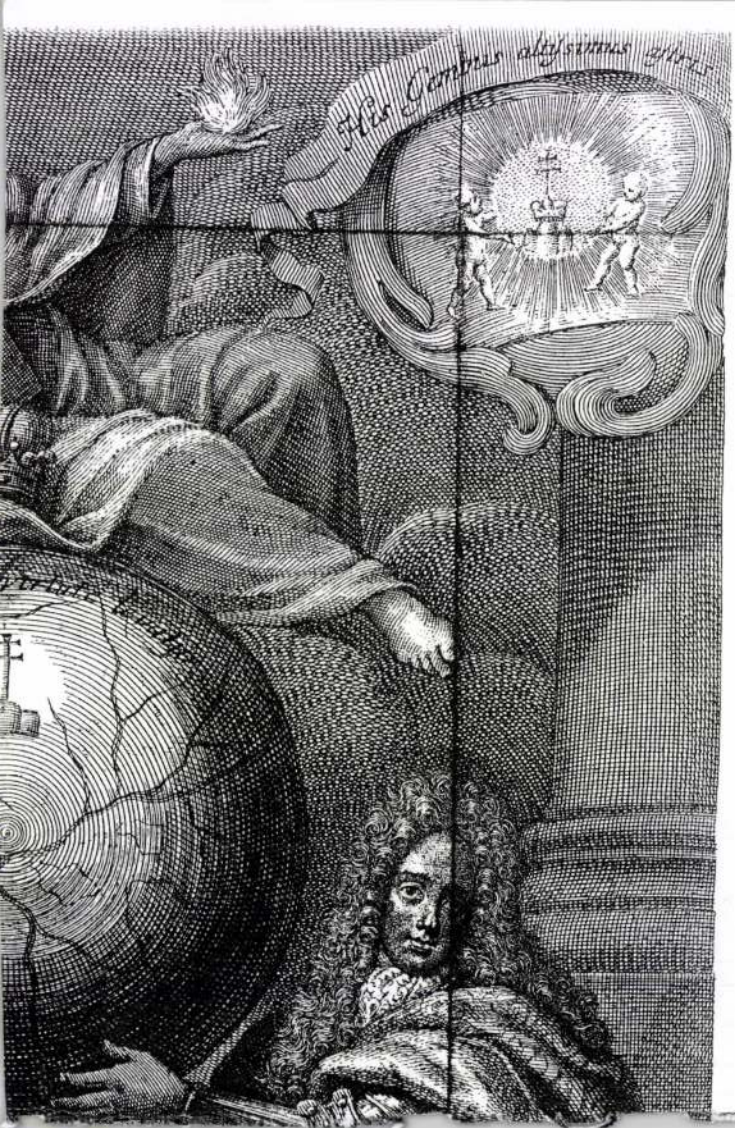

Kiállítás

Vidám tudomány

Szegedy-Maszák Zoltán – Fernezelyi Márton: Aura 2.

Szegedy-Maszák Zoltán

Az intermédia-művész Szegedy-Maszák Zoltán és az informatikus Fernezelyi Márton 1995 óta több közös, a számítógéppel készült digitális, tehát anyagtalan kép és a virtuális, térbeli valóság kapcsolatán alapuló művet alkotott. Művészek és kutatók szoros együttműködése nem egyedülálló jelenség; 1970-ben az oszakai világkiállítás egyik pavilonjának központi terét, egy kollektív műalkotást, amely hatalmas, belülről tükröződő gömbtükör épület volt padlóba rejtett hangszórókkal és egy negyvenöt méter átmérőjű mesterséges ködszoborral, 75 résztvevő építette fel – és közülük csak 12 volt művész, a többi mérnök és tudományos kutató.

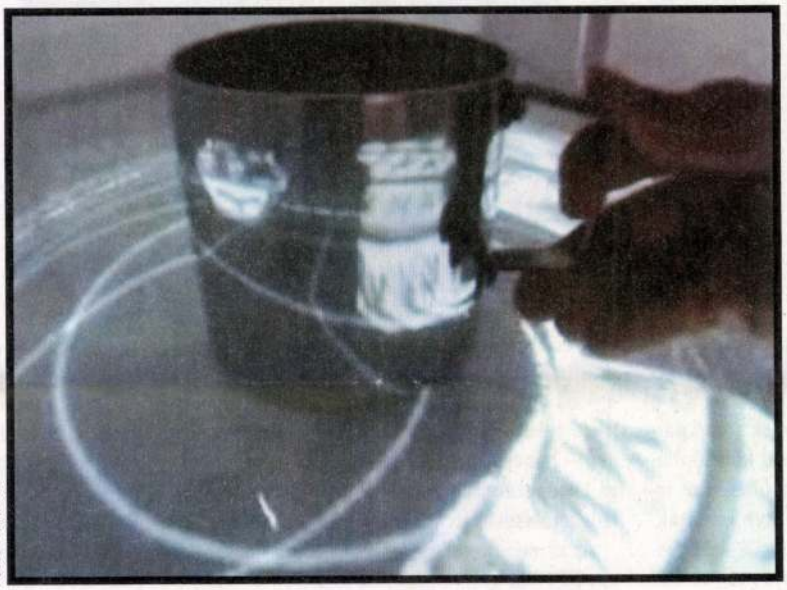

Fotó: Narancs

Szegedy-Maszák és Fernezelyi első közös művét még a weben lehetett megtekinteni, de miután 1999-ben Karlsruhében Vuk Cosic és társai kiállították *Az internetes művészet sírkövét*, kettősünk kilépett a kiállítótermekbe, hogy jóval „megfoghatóbb", interaktív formában mutassa be művészetét. Alkotásaik egyik különlegessége, hogy megtekintésükhöz a páros saját fejlesztésű közvetítőeszközét kell igénybe venni. Köztudott, hogy a számítógéppel kommunikáló interfészek nélkül nem férhetnénk hozzá a bináris kód alapján tárolt információhordozókhoz, az ún. képpontokhoz. A szokványos monitor és egér vagy a virtuális valóságok segédanyagai, a keszty és sisak mellett elképzelhető és megvalósítható más, egészen különleges interfész is – Christa Sommerer és Laurent Mignonneau 1992-ben például egy olyan installációt készített, melyben az

élő növényeket simogató látogató

gondoskodását és szeretetét a vetítővásznon megjelenő virtuális növények hálálták meg oly módon, hogy látványosan növekedni kezdtek. A magyar páros legtöbb művéhez egy 3dPos névre keresztelt interfészt kell igénybe venni – a zseblámpába épített ultrahangos pozícióérzékelő leginkább egy különös varázspálcára hasonlít, melyet megfelelően használva új és új mesterséges, digitális terek tapasztalhatók meg –, de készült olyan kézbe vehető, képernyőszerű „szem" is, amelyen keresztülpillantva a virtuális valóság képe kiegészült, mintegy keveredett a valós fizikai környezet képével. Az Aura 2003-ban elkészített első, majd mostani második változatában az interfész szerepét egy üvegasztalra helyezett, az asztallap síkján ideoda tologatható krómacél bögre tölti be. A fémedény mozgását híven követik a köré vetülő torzított képek, amelyek a henger felületén állnak össze „egy képpé". Olyan, perspektivikusan torzult, de egy bizonyos nézőpontból felismerhető tereket, anamorfózisokat láthatunk tehát, melyek egyik leghíresebb, korai példánya ifj. Hans Holbein *Követek* című festményén jelenik meg. A Dorottya utcában kiállított installáció címe Walter Benjamin aurafogalmára utal. Arra a felismerésre, amely akkor keletkezik, amikor egy korábban készült műalkotást a jelenben szemlélve a befogadó megéli azt a nézett és néző közötti, időben és térben feszülő távolságot, amit a képeslapnyi vagy albumoldal méretű reprodukciók teljesen megszüntetnek. Maga a mű azonban megenged egy másik, az aura szó eredeti jelentéséhez kapcsolódó interpretációt is – hiszen amit látunk, nem más, mint egy megfoghatatlan, illékony fénytest, a henger láthatatlan kiterjedésének napvilágra került lenyomata.

A technikai újítások és egyediségek természetesen önmagukban még nem indokolják, hogy Szegedy-Maszák és Fernezelyi munkáit *művészetnek* tekintsük. Míg a virtuális világokat fejlesztő tudósok egyre inkább a felhasználók igényeit elégítik ki és a valóságos világhoz megtévesztően hasonlító mesterséges terek előállításán fáradoznak, a páros által kreált térillúziók olyan új képformák, melyek eddig nem létező, új érzéki tapasztalatot kínálnak a látogatóknak. A valós térben, a néző mozgásának megfelelően megnyíló váratlan geometrikus torzulások, tér- és mozgásillúziók, érzékletes perspektívajátékok, a virtuális érintés nyomán térbeli alakzatokká torzuló, majd a kusza fragmentumokból új képpé összeálló látványelemek a vizualitás forradalmának lényegét teszik megtapasztalhatóvá. A páros művein kibomló világok közös jellemzője a mozgás és a geometrikus torzulások együttes használata. Az *Aura* fémbögréjén feltűnő háromdimenziós és mozgó tárgyak (körben forgó teáskannák, poharak) vagy állatok (jegesmedve, szarvas, teve) képei hol emberi koponyára, lábfejcsontra vetülnek – akárcsak a Holbein festményén feltűnő ovális felületre a memento mori, a nyújtott perspektívájú, torz koponya –, hol maguk is hordozóivá válnak más mozgó képeknek (például Eadweard Muybridge kísérleti, fázisfényképekből összeállított filmjének). Az asztal sarkairól induló anamorfikus környezetek és tárgyegyüttesek változatosságát különféle „történetterek" (körben futó versszöveg) és szereplők (széttárt kezű, ember formájú bábu) biztosítják. A fényvalóságok dekódolása során csak kíváncsiságra és érzékenységre, a művekben rejlő játékosság elfogadására van szükség. Semmi pánik, a médiaművészet vidám tudomány!

Dékei Kriszta

Dorottya Galéria, augusztus 19-ig

Kiállítás

Gazdagok és szépek

...és akkor megérkeztek az inkák

Kettős, elektronikus irányítású üvegajtóval ellátott zsilipelő be- és kijárat, kamerák, masszív üvegtárlók, gondosan tervezett, tárgyankénti világítás – rögtön érezzük, hogy kiemelkedő értékeket bemutató kiállításon vagyunk. Minden felirat mellett ott az angol nyelvű párja, bőséges magyarázó szövegek, ráadásul a látáskárosultak számára készült, Braille-írással kommentált, kézbe vehető, tapintható darabok és felületek sem csak látványos gesztusok, hanem végigkísérik a hosszú látogatási útvonalat. Szóval európai a színvonal.

Fotó: Németh Dániel

A kiállítás – mint a címe is sejteti –, azt mutatja be, hogy az Inka Birodalom létrejötte és viszonylag rövid, 1450-től 1534-ig tartó fennállása mintegy megkoronázta azt a több évezredes folyamatot, amelynek során párhuzamosan formálódó, egymással kölcsönhatásban álló kultúrák hol egységesültek, hol ismét eltávolodtak egymástól, illetve elhaltak, hogy a romjaikon újabbak alakuljanak ki. Egyenes vonalú, iránytartó fejlődésről tehát szó sincs, különféle népcsoportok vándoroltak, háborúztak és szövetkeztek egymással az Andok nyugati lejtőin és itt-ott azokon is túl, a belső völgyekben, a mai Kolumbiától Chiléig és Észak-Argentínáig.

Minthogy ezeknek a társadalmaknak fontos sajátossága volt, hogy nem ismerték a kereket és nem voltak igavonó állataik, építményeik, technikai teljesítményeik különösen lenyűgözőek – ezeket értelemszerűen csak képeken és egy Spektrum tévés filmen láthatjuk. Kultúrájukat pedig mindmáig rejtélyessé teszi, hogy nem volt írásuk – habár a különböző módon font, különféle anyagú és színű zsinórkötegeken elhelyezett csomókból álló kipukról már azt sejtik, hogy nem csupán számokat jelenítettek meg, hanem egyéb üzeneteket is hordoztak. Egy ilyen kiput a kiállítás legvégén helyeztek el, mintegy kijelölve a kulturális fejlődés titokzatos csúcspontját, ahol végre közelebb kerülünk a hétköznapi élet világához, miután a kiállított tárgyak többsége kultikus funkciójánál fogva ezzel csak utalásosan tart kapcsolatot. A sok állat, harcos, istenség és mindenféle, szimbólumokkal teli ékszer és dísz után lelkes meghökkenéssel fogadja a látogató az olyan tárgyakat, mint például egy kis epiláló csipesz (férfiak tépkedték ilyenekkel a ritkás szakállukat) vagy egy lábtámaszos ásó – habár az utóbbit készítői mintegy önmaga jelképeként, korsófunkcióval és rituális többletjelentéssel ellátva állították elő.

Az átmeneti korszakok és a kulturális egységesülés horizontjai, időszakai során a kézműipar három ága, a textilművesség, a fémművesség és a kerámia fejlődött a legmagasabb szintre – közülük leginkább az utóbbin keresztül mutatja be a kiállítás a kultúrák változásait és egymásra épülését a funkcionalitástól való elszakadás szépséges, esztétikus végleteiig. A többnyire öntőformák segítségével készült korsók, kancsók, köcsögök és butykosok állatábrázolásai hol kedvesen és ügyetlenül naturalisták, hol igencsak mesebeliek, hiszen a vallásos elképzelésekkel összefüggő motívumok gazdagítják őket. A festett vagy karcolt rajzolatok, a reliefszerű domborulatok embereket (harcosokat, zenészeket vagy éppen közösülő párokat) ábrázoló, változatos és életszerű formákkal egészülnek ki, aztán megjelennek az egyénített karakterekkel díszített „portréedények" is. Üreges, a tetejükön nyílással ellátott fogantyújuk miatt „kengyel-kiöntőcsövesnek" nevezik őket, de ezt a funkcionális szempontot egy idő után már-már másodlagosnak érezzük, mint képeken a keretet.

A fémmegmunkálásról az „inkák kincse" jut az eszünkbe, erről a kincsről azonban utoljára a konkvisztádoroknak voltak tapasztalataik, úgyhogy mára nincs rá bizonyíték, hogy valóban és úgy léteztek-e például az életnagyságú arany növény- és állatszobrok, amelyekről az egykorú spanyol szemtanúk számoltak be. Kisebb tárgyakat persze bőven találtak a régészek, amelyek szintén „a Nap izzadságából", vagyis aranyból, „a Hold könnyeiből" (lehet találgatni), illetve ezek különféle ötvözeteiből készültek. A harcost ábrázoló aranysíp, a különféle nyakékek, fülkorongok és egyéb díszek formája és ábrái is rituális üzenetek tömegét közvetítik, utalva az olyan hátborzongató szokásokra is, mint a gyakori és természetesnek tekintett emberáldozatok. Ezek a rítusok bódult ünnepségek keretében zajlottak, amelyek során a chicha nevű kukoricasör, valamint a kokalevél fogyasztása biztosította a szükséges bódulatot – az utóbbit kalciumtartalmú anyagokkal, például porított kagylóhéjjal vették magukhoz a jobb hatás érdekében.

Az inkák és elődeik sem ismerték a pénzt, a különféle javak begyűjtés és központi újraelosztás révén áramlottak, ami magas társadalmi szervezettséget és ennek maradéktalan elfogadottságát igényelte. Ez utóbbit erősítette a mindennapi élet valamennyi vonatkozását földöntúli tartalmakkal felruházó hitvilág, amely transzcendens értelmet adott a munkának, a sokszor minden tényleges ellentét híján zajló hadviselésnek, a házasságnak, bárminek. Például az Inka Birodalom fejlett úthálózata magának az államhatalomnak volt a tisztelettel övezett szimbóluma. A szakadékok fölött növényi rostokból font függőhidak vezettek át, ami a textilművesség fejlettségéhez képest talán nem is olyan meghökkentő teljesítmény. A szövetek alapanyagai igencsak változatosak voltak: a bumfordi viszkacsa (még viccesebb nevén: pampaszi nyúl) és a denevér szőre, fahéncs, emberi haj, kaktuszrost, tollak – meg persze gyapot és lámagyapjú. A változatos mintázatokból egy egész gondolkodásmód olvasható ki, amelynek fölfejtése igencsak igénybe veszi az átlagember kiállításbefogadó képességét. Ott van viszont a gyönyörű, gazdag és alapos katalógus: átfogóan, metszeteiben és tárgyról tárgyra is tanulmányozhatjuk azt a színes sokféleséget, amely az andesi civilizációt jellemezte.

- kovácsy -

Szépművészeti Múzeum, nyitva szeptember 9-ig. A katalógus ára 6500 Ft

A jószomszédság művészete

A május 1-jei EU-bővítés előzményeként a bécsi Südbahnhofon és a pozsonyi, illetve a brnói állomáson kedden, a grazi és a szombathelyi pályaudvaron szerdán, a villachi, valamint a ljubljanai állomáson pedig ma párhuzamos kiállítás nyílik. EU & You szlogennel, A jószomszédság művészete címmel öt ország hét városában tizennégy kortárs művész mutatja be legújabb munkáit.

Wagner István / Bécs

Wolfgang Schüssel osztrák kancellár a bécsi megnyitón elmondta, az ötlet „természetesen" egy bécsi kávéházban született. A kiállítás mögött politikai vízió is rejlik: „Az egyesült Európa képzete, egy olyan földrészé, ahol minden állam megőrzi saját identitását és kultúráját, s ezáltal gazdagítja az egész kontinens kultúráját és identitását is" – mondta Schlüssel. Peter Weibel kurátor Odesszában született, Bécsben és Párizsban tanult, amerikai, német és osztrák városokban tanított és dolgozott mostanáig, így szinte predesztinált a nemzetközi projekt koordinálására, amelynek szervezője a KulturKontakt Austria. Ő tizennégy osztrák, magyar, cseh, szlovák és szlovén művészt kért fel az aktuális témakör friss feldolgozására.

Az ünnepélyes bécsi megnyitáson a magyar kulturális kormányzatot Schneider Márta helyettes államtitkár képviselte. A kiválasztott művészek közül elsőként Gáyor Tibort említhetjük, aki 1956-tól él Bécsben, itteni munkája pedig az egyesülés dátumát viseli címeként. Különféle hosszúságú lécekből komponált, monumentális faplasztika, amely kék és sárga kolorittal, illetve a szétfeszített köteg kettős kúpjával képez kontrasztot, az EU jövőjét szimbolizálva.

Maurer Dóra korábbi projektjét fejlesztette tovább egy galambról, álló és pihenő helyzetben. A komputeres animációhoz természetfilmet használt alapanyagként, a különféle színű és méretű madarak helyenként átfedik egymást az emeleti korlátra feszített vásznon.

A „nagy öregek" mellett az ifjú nemzedéket képviselő Szegedy-Maszák Zoltán és Fernezelyi Márton See-trough elnevezésű interaktív számítógépes installációja egy-egy nagy vászon, érintős képernyő és videokamera révén élő láncot teremtett más pályaudvarok várótermeivel és közönségével, amelyek egymásba folyva kaotikus videoalagutat hoztak létre a nézők aktív közreműködésével.

Udvarias gesztus volt a vendéglátók részéről, hogy Ausztria egyik képviselője is „hazánk lánya", az 1976 óta Bécsben élő és alkotó Éva Eszter Bodnár, aki A4-es méretű áttetsző, öntapadós fóliákra másolta rajzait, és ebből rakott ki egész falat betöltő „mozaikot" a Südbahnhof váróterének földszintjén.

A prágai Ivan Kafka csel nemzeti színű nejlonzacskókat fújt fel „trikolórnak", az ostrava Jirí Suruvka önmagát örökítette meg EU-jelképpel videoinstallációján.

A szlovák Erik Binder a közreműködő országok nyelveit ragasztott fel röplapokat mindenfelé versekkel, címszavakkal, szólásmondásokkal; míg Lucia Nimcová a szóban forgó pályaudvarokon örökítette meg az egyes országok várakozó polgárait fotográfiáin.

A horvát Marina Grzinic és a szlovén Aina Smid alkotópárosa az egykori Kelet-Európa művészetének társadalmi-kulturális hátterét dokumentálja videoinstallációján, míg a ljubljanai Irwin alkotó kollektíva megpróbálja összefogni az egész térséget, az East Art Map keretében.

ÉLET ÉS IRODALOM
IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP
Kedvezményes előfizetési díj
1 évre 11 300 Ft
Megrendelhető
a szerkesztőségben
(1089 Bp., Rezső tér 15.)
Telefon: 210-5149, 210-5159
Fax: 303-9241
E-mail: es@es.hu
Megjelenik minden pénteken! Rende

Magyar Hírlap 37. évf. 100. sz. 2004. ápr. 29. 17.

SZEGEDY-MASZÁK ZOLTÁN

EINE LANGE GESCHICHTE MIT VIELEN KNOTEN. FLUXUS IN DEUTSCHLAND 1962 - 1994

HOSSZÚ TÖRTÉNET SOK CSOMÓVAL: FLUXUS NÉMETORSZÁGBAN 1962-1994

Eröffnung / *Megnyitó*: 26. November, 18.00 Uhr
Einführung / *Bevezeti*: **René Block**

MŰCSARNOK
Budapest XIV., Hősök tere

Die Ausstellung ist bis zum 5. Januar außer montags täglich von 10.00 bis 18.00 Uhr geöffnet.
A kiállítás január 5-ig hétfő kivételével naponta 10-18 óráig tekinthető meg.

"1962 fand in Wiesbaden das erste Fluxus-Festival statt. Geprägt von George Maciunas, diente der Begriff "Fluxus" als Bezeichnung für zahlreiche Konzerte und Events, Manifeste und Editionen, die in den folgenden Jahren in Europa, den Vereinigten Staaten von Amerika und in Japan stattgefunden haben und publiziert wurden. ... Fluxus - das ist in erster Linie ein vieldimensionales Netz von Begegnungen, Veranstaltungen, Ideen und Objekten, das sich über einen langen Zeitraum und viele Länder erstreckt. ... Fluxus - das ist, frei nach Lewis Carroll, eine lange Geschichte mit vielen Knoten." (René Block u. a.)
Mit mehr als 300 Originalarbeiten und -objekten werden die 30 bekanntesten Fluxus-Künstler, u.a. Joseph Beuys, John Cage, George Maciunas und Nam June Paik, präsentiert. Daneben dokumentiert die Ausstellung, die die Gesamtfläche der Kunsthalle Budapest in Anspruch nimmt, die wichtigsten Fluxus-Konzerte in Deutschland. Plakate, Briefe, Partituren und Bücher sowie selten gespielte Fluxus-Filme und Hörspiele ergänzen diesen umfangreichen geschichtlichen Überblick über Arbeiten der Fluxus-Künstler, die in Deutschland gelebt und gearbeitet haben oder noch heute leben.
Die Ausstellung wird in Zusammenarbeit mit dem Institut für Auslandsbeziehungen Stuttgart und der Kunsthalle Budapest präsentiert. Sie wird durch einen deutschsprachigen Katalog und eine ungarische Textesammlung ergänzt.

"Az első Fluxus-Fesztivál Wiesbadenben volt, 1962-ben. A "fluxus" fogalmat George Maciunas alkotta meg és azoknak a koncerteknek és eseményeknek, manifesztumoknak és kiadványoknak az elnevezése lett, amelyeket az ezt követő években Európában, az Egyesült Államokban és Japánban rendeztek, publikáltak... A Fluxus - elsősorban találkozások, rendezvények, objektek és ötletek többdimenziós hálóját jelenti, amely hosszú időszakra és sok országra terjed ki... A Fluxus - Lewis Carroll után szabadon: 'hosszú történet sok csomóval'. "(René Block, többek között)
A legismertebb 30 fluxusművész, köztük Joseph Beuys, John Cage, Georg Maciunas és Nam June Paik több mint 300 eredeti műve szerepel a kiállításon. A Műcsarnok egész területét betöltő kiállításon láthatóak lesznek a legfontosabb németországi fluxus-koncertek dokumentációi; plakátok, levelek, partitúrák, könyvek, valamint ritkán vetített fluxus-filmek és hangjátékok egészítik ki a Németországban élt vagy most is ott élő fluxus-művészek munkáinak alapos történeti áttekintését.
A kiállítást a stuttgarti Külföldi Kapcsolatok Intézete, a budapesti Goethe Intézet és a Műcsarnok közösen rendezik. A németnyelvű katalógushoz magyar szöveggyűjtemény készül.

MAURER DÓRA / SZEGEDY-MASZÁK ZOLTÁN
IM BAUCH DES WALS/*A CET GYOMRÁBAN*

Eröffnung / *Megnyitó:* 22. November, 18.00 Uhr
KISCELLI MÚZEUM
Budapest III., Kiscelli út 108.

Die Ausstellung ist bis zum 31. Dezember außer montags von 10.00 bis 18.00 Uhr geöffnet.
A kiállítás december 31-ig hétfő kivételével naponta 10-18 óráig tekinthető meg.

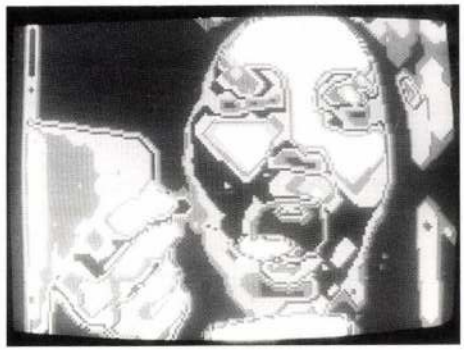

Maurer Dóra: Essen/Evés (1984)

Eine Ausstellung im Kirchenraum des Kiscelli-Museums ist für jeden Künstler eine Herausforderung. Die zum Teil als Ruine belassene Architektur ist selbst eine riesige Hohlskulptur mit sakraler Ausstrahlung, worin großformatige Bilder und Plastiken verschwindend klein wirken. Dóra Maurer und Zoltán Szegedy-Maszák wollen nur wenige feste Objekte in den Raum stellen. Sie planen eine körperlose, bewegliche, möglichst interaktive Installation, die auf einer Abwandlung ihres gemeinsam gedrehten Films über das Leben auf der Nordseite des Balatons basiert.

Dóra Maurer ist "die konsequenteste Vertreterin der ungarischen konstruktiv-konzeptuellen Kunst" (Péter Fitz). Neben der Malerei produziert sie Experimentalfilme. Sie hatte zahlreiche Einzelausstellungen in Deutschland und zeigte 1990 ihre Quasi-Bilder in der Galerie des Budapester Goethe-Instituts. Zoltán Szegedy-Maszák (1969), Computerkünstler, diplomierte als Maler und als Intermedia-Künstler. Er lehrt seit 3 Jahren an der Akademie für Bildende Kunst. 1993 hatte er eine Einzelausstellung im Goethe-Institut.

A Kiscelli Múzeum templomterében kiállítani minden művész számára kihívást jelent. A részben romnak meghagyott architektura maga is óriási szakrális kisugárzású negatív plasztika, benne még a különösen nagyméretű képek és szobrok is elenyészően kicsinek hatnak. Maurer Dóra és Szegedy-Maszák Zoltán csak kevés tárgyat akarnak a térbe állítani. Testetlen, mozgékony, lehetőleg interaktív installációt terveznek, amely közösen forgatott, a Balaton északi partjának hegyei között élő emberekről szóló filmjük változatain alapszik.

Maurer Dóra (1937) a "magyar konstruktív-konceptuális művészet legkövetkezetesebb képviselője". (Fitz Péter) A festészet mellett experimentális filmeket is készít. Számos egyéni kiállítása volt Németországban, 1990-ben a budapesti Goethe Intézetben mutatta be "Relatív-Quasi-képeit". Szegedy-Maszák Zoltán (1969) komputerművész, festőként és az intermédia szakon szerzett diplomát a Képzőművészeti Főiskolán, ahol 3 év óta tanárként dolgozik. 1993-ban önálló kiállítást rendezett a Goethe Intézet Galériájában.

INFOHÁBORÚ - Közvetlen kapcsolat

Virtuális Ars Electronica Budapesten

Három napos élő kommunikáció nagysebességű ATM hálózaton a linzi fesztiválal

Installációk és on-line művészeti programok a C3-ban: **M. Fleischman, W. Strauss, Ch. Bohn: Liquid Views** - Interaktív multimédia projekt, **George Legrady: Zap** - A művész on-line tárlatvezetése Linzből, **Jodi.org: ctrl-space** - Szokatlan quake-játéktér, amelyből hiányoznak a fegyverek, **Zsebtévé**: RealVideók, **Szegedy-M. Zoltán - Fernezelyi Márton: Demedusator** - Szabadon beépíthető/lakható VRML világ. **Open-X Linzből: Az akusztikus tér** (a Pararadio közreműködésével), **Info fegyver börze**, **Ars Electronica fesztiválbeszámoló on-line**, **Hackertalálkozó.**

INFOWAR "information.macht.krieg" - az Ars Electronica symposion közvetítése 1998 szeptember 8. 10.00-13.00, 15.00-18.00, 1998 szeptember 9. 10.00-13.00, 15.00-18.00 Résztvevők többek között **Tim Druckery** (USA, teoretikus, független kurátor), **Ingo Günther** (D/USA, művész), **Friedrich Kittler** (D, médiateoretikus), **Igor Panarin** (R, ezredes, a Nemzetbiztonsági Hivatal elnöke), **Paul Virilio** (F, író, teoretikus). **Moderátor: Manuel DeLanda.** Folyamatos élő dialógus: **nem-koreografált videópárbeszéd** változó szereplőkkel és témákban, a privát és nyilvános határán. A beszélgetés koordinátorai **Andreas Broeckmann (V2)** Linzben és **Peternák Miklós (C³)** Budapesten. A C3 vendégei: **CEU-Systems Lab**, **a dunaújvárosi Kortárs Művészeti Intézet**, művészek, tudósok, és mindenekelőtt a közönség.

Installations and on-line art programmes at C3: **M. Fleischman, W. Strauss, Ch. Bohn: Liquid Views** - Interactive multimedia project, **George Legrady: Zap** - The artist's lecture from Linz on-line, **Jodi.org: ctrl-space** - Unusual quake-playground, from which the weapons are missing. **PocketTv**: RealVideos **Zoltán Szegedy-M. - Márton Fernezelyi: Demedusator** - Freely buildable/inhabitable VRML world. **Open-X from Linz: Acoustic Space** (in collaboration with Pararadio), **Info weapons stockpile**, **Ars Electronica Festival Report on-line**, **Hacker Meeting**

INFOWAR "information.macht.krieg" - Ars Electronica Symposium broadcast 8 September 1998, 10.00-13.00, 15.00-18.00, 9 September 1998, 10.00-13.00, 15.00-18.00 Participants include: **Tim Druckery** (USA, theoretician, independent curator), **Ingo Günther** (D/USA, artist), **Friedrich Kittler** (D, media theoretician), **Igor Panarin** (RU, Colonel, President of the National Security Council), **Paul Virilio** (F, writer, theoretician). **Moderator: Manuel DeLanda. Continuous live dialogue: un-choreographed video conversation**, with changing players and themes, on the border of the private and the public sphere. The coordinators of the conversation are **Andreas Broeckmann (V2)** at Linz, and **Miklós Peternák(C³)** at Budapest. The guests of C3: **CEU-Systems Lab**, **ICA-Dunaújváros**, artists, scientists, and first and foremost, the public audience.

INFOWAR - Direct Connection

Virtual C³ in Linz

Three-day live communication with C³ Budapest via a high-speed ATM network

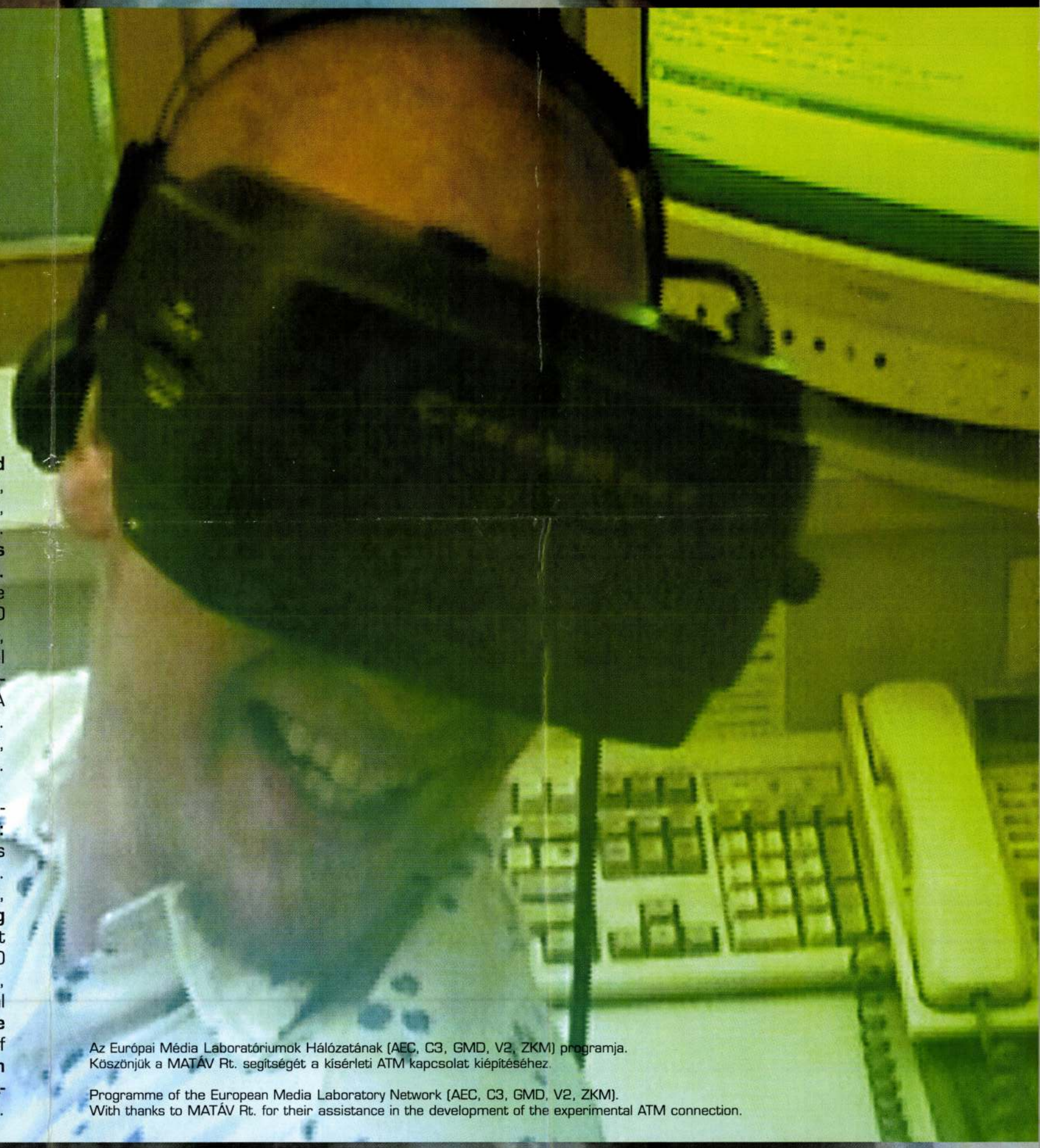

Az Európai Média Laboratóriumok Hálózatának (AEC, C3, GMD, V2, ZKM) programja.
Köszönjük a MATÁV Rt. segítségét a kísérleti ATM kapcsolat kiépítéséhez.

Programme of the European Media Laboratory Network (AEC, C3, GMD, V2, ZKM).
With thanks to MATÁV Rt. for their assistance in the development of the experimental ATM connection.

C³, Budapest, 1998. szeptember 8-10, minden nap 10.00-20.00-ig / C3, Budapest, 8-10 September 1998, everyday from 10:00-20:00

SZEGEDY – MÁTYÁK ZOLTÁN

1998 IX. 8. kedd / Tuesday

10.00-13.00 Sympozion Linzből / Symposium from Linz

10:00-10:15 Gerfried Stocker
10.15-10.45 Friedrich Kittler
10.45-11.00 Diskussion/Discussion
11.00-11.30 George J. Stein
11.30-11.45 Pause/Break
11.45-12.15 Michael Geyer
12.15-12.30 Diskussion/Discussion
12.30-13.00 Birgit Richard

13.00-15.00 JODI: CTRL-SPACE
C³ galéria Budapest, OpenX Linz

15.00-18.00 Sympozion Linzből / Symposium from Linz

	session 1	session 2
15:00-15:30	Douglas Rushhoff	Joichi Ito
10.30-16.00	Tim Druckrey	Lucky Green
16:00-16:15	Pause/Break	Pause/Break
16.15-16.45	Kunda Dixit	Michael Wilson
16.45-17.15	Pause/Break	
17.15-18.00	Paul Virilio - in conversation (via video conference) with: Derrick de Kerckhove	

18.00 M. Fleischman, W. Strauss, Ch. Bohn: Liquid Views
kiállításmegnyitó / exhibition opening
C³ galéria Budapest, OpenX Linz

Lépj szorosan a forrás mellé.
Nézz bele és fedezd fel saját arcodat.
Érintsd meg tüköképedet a víz felszínén.
Figyeld, hogyan hullik darabokra.

Echo és Nárcisz története a térélménnyel összefüggésben megváltozó identitás metaforája. A Liquid Views - the virtual well of Narcissus / Változó tükörkép - Nárcisz királyfi virtuális forrása egy olyan térinstalláció segítségével meséli el ezt az osi történetet, amelynek a látogató maga is szereplojévé válik: megfigyelheti saját szemlélodését. Általános értelmezésben a nárcizmus az önreflexióval és az önismerettel áll kapcsolatban. Minket leginkább az érdekel, hogyan tehetjük láthatóvá az individuum és virtuális énje közötti kommunikációt. Az érintés és a mozgás az interfész a virtuális világhoz és egy ismeretlen tételményhez. A Liquid Views ugyanakkor az on-line-lét metaforája is: második lényünkkel a cybertér távoli vizein hajózunk, s alámerülünk a telekommunikációs világ mélységeibe.

Get close to the source.
Look at it and discover yourself.
Touch your own image on the surface of the water.
Watch how it disintegrates.

The story of Echo and Narcissus is a metaphor of changing identity through spatial experience. Liquid Views - the virtual well of Narcissus tells this ancient story via a spatial installation, in which the visitor is involved as a performer experiencing his own observation. Narcissism in the mirror of society concerns self-reflection and self-knowledge. Our main interest is to make visible the communication between the individual and the virtual selves. Touch and movement are the interface into the virtual world and into a different spatial experience. At the same time, Liquid Views is understood as a metaphor for the act of being on-line; i.e., in our second nature as navigators over the high seas of cyberspace, immersed in the telecommunication world.

1998 IX. 9. szerda / Wednesday

10.00-13.00 Sympozion Linzből / Symposium from Linz

10:00-10:30 Georg Schöfbänker
10.30-10.45 Diskussion/Discussion
10.45-11.15 Shen Weiguang
11.15-11.30 Pause/Break
11.30-12.00 Igor N. Panarin
12.00-12.15 Diskussion/Discussion
12.15-12.45 Ute Bernhardt
12.45-13.00 Diskussion/Discussion

13.00-15.00 JODI: CTRL-SPACE
C³ galéria Budapest, OpenX Linz

15.00-18.00 Sympozion Linzből / Symposium from Linz

15:00-15:30 J. Doyne Farmer
15.30-15.45 Diskussion/Discussion
15.45-16.15 RT Mark
16.15-16.30 Pause/Break
16.30-17.15 Ingo Günther
17.15-18.00 Closing Discussion

18.00 George Legrady: ZAP - a művész on-line tárlatvezetése Linzből / the artist's on line guide to the installation
_C³ galéria Budapest, OpenX Linz

1998 IX. 10. csütörtök / Thursday

15:00 JODI: CTRL-SPACE
C³ galéria Budapest, ClosedX Linz

16.00 A CEU Systems Laboratóriumának bemutatója
Presentation by the CEU Systems Laboratory
C³ galéria Budapest, ClosedX Linz

A CEU Systems Laboratóriumának fő célja, hogy elősegítse a számítógépes modellezés es szimuláció legújabb eredményének felhasználását komplex humán (szociológiai-, politikai-, közgazdasági-, környezeti) rendszerek elemzésében.
Az előadás ismerteti a laboratórium WWW alapú telemodellező projektjét. Ezt egy egyszerű, interaktív hálózati játék követi, mely egy ismert szociális dilemma helyzet modelljén alapul.

The CEU Systems Laboratory aims to introduce recent advances in computer modeling and simulation to the study of complex human (social-political-economic-environmental) systems. The presentation summarizes the laboratory's WWW based telemodeling project, followed by a simple interactive network game, based on a model of a famous social dilemma.

17.00 ICA-D bemutató / Presentation of ICA-D
C³ galéria Budapest, ClosedX Linz
Az ICA-D bemutatása / Representation of the ICA-D
Válogatás az ICA-D artist residency programjának 1998-as produkcióiból
Selection from the productionsof the ICA-D artist residency program in 1998:
videos by John Wood - Paul Harrison (GB), Cristoph Draeger - Martin Frei (CH),
compositions by Béla Faragó, László Tölgyes - György Árvai

18.00 Colin Andrews:
„indul a görög aludni
avagy látom a szádat mozogni...."
"eh, ca va la vache
or i can see your lips moving...."
C³ galéria Budapest, ClosedX Linz

„indul a görög aludni avagy látom a szádat mozogni...." egy interaktiv munka, amelyben a művész hasbeszélőt játszik, aki a színpadi szerepét próbálja a bábjával. A felhasználó interakciója összekeveri a hasbeszélő és a báb szerepét. Szavaik, és képzettársítás általi szerepük folyékony és felcserélhető lesz, egyre homályosabb, nehezebben érthető, hogy melyiktől származik a hang.

"eh, ca va la vache or i can see your lips moving...." is an interactive work in which the artist acts as a ventriloquist rehearsing his stage act with his dummy. User interaction causes the ventriloquist's lines and those of the dummy to become confused. Their words, and by association, their roles become fluid and interchangable as it becomes unclear as to from which one the voice is emanating.

18.30 Zsebtévé / PocketTv
C³ galéria Budapest, ClosedX Linz

Real videos by Eike, Gábor Gerhes, László Kistamás, Tamás Komoróczky, Kriszta Nagy, Hajnalka Németh, Zsuzsanna Rebeka Pál, János Sugár, Péter Szarka, Tibor Várnagy, Gyula Várnai

Tizenegy rövid történet, amely a real video minden előnyét és hátrányát kihasználva a személyes és a személytelen, a nyilvános és a privát, a régi és az új, a kicsi és a nagy között oszcillál: nem az újra, hanem a személyesre, nem a bonyolultra, hanem az elérhetőre bazírozva válik adássá a videó, tenyérnyivé a képernyő: igazi zsebtévé, amely a technológiai fejlesztés üteme helyett saját ritmusát követi.

Eleven short stories oscillating between personal and impersonal, public and private, old and new, big and small , benefiting from all the advantages and disadvantages of RealVideo: video becomes transmission and the screen becomes the size of a palm on the basis of the personal instead of the new and the available as opposed to the complicated: it's a real PocketTv which follows its own rythm instead of the beats of technological progress.

19.00 Márton Fernezelyi - Zoltán Szegedy-M.:DEMEDUSATOR
C³ galéria Budapest, ClosedX Linz

A DEMEDUSATOR egy szabadon belakható virtuális világ, melyet a látogatói építenek fel. A kreatív résztvevoknek lehetoségük nyílik arra, hogy alkotásaikat - legyen az egy teljes virtuális világ, hang, kép, film vagy szöveg - elhelyezzék egy nyilvános virtuális térben. A DEMEDUSATOR világában nem csupán a szabad területek beépítésére, hanem a már felépült tartalmak közelébe feltöltött reflexiók elhelyezésére is lehetoség van.

Technikai szempontból a rendszer lehetové teszi a felhasználók számára hogy elhelyezék objektumaikat egy VRML világban. A feltöltött állományok titkositott szobrok formájában válnak láthatóvá, eredeti tartalmuk a szobrok megérintésével dekódolható. A titkositás módszere interfészként szolgál a felhasználók számára: ily módon anélkül járhatják be a virtuális világot, hogy annak minden multimédia-tartalmát letöltenék saját gépükre.

DEMEDUSATOR is a shared virtual world developed by its visitors. Any creative participant can "publish" his/her creatures - let it be a complete virtual world or sound, movie, text or picture - by placing them in a 3D world explorable by any (Web)surfer. People can reflect to other's files by uploading something near to them.

From the technical side the system enables the users to add their parts to the VRML scene. The uploaded files are appearing in form of encrypted sculptures to the observers, the original media can be descrypted(viewed) by touching the silent objects. The system of the encryption creates an interface for the users to explore the world without having to download all the multimedia-files.

C³ Soros Alapítvány Kulturális és Kommunikációs Központ / C³ Soros Foundation Center for Culture and Communication
Budapest, Országház utca 9, 1014. http://www.c3.hu, e-mail:info@c3.hu, tel.: 214-6856, fax: 214-6872

Magyarország szívében, a történelmi Alba Regiában

A Székesfehérvári Művészek Társaságának ünnepi tárlata

„Árpád a többi magyarral együtt... Noe hegyén, Alba közelében ütött tábort. Ezt a helyet választotta Árpád először Pannóniában, és Szent István király, aki tőle származott, ezért alapította később ennek közelében Alba városát". A Képes Krónikából való részlet nekünk szól, figyelmeztet, hogy vessünk számot történelmünk tanulságaival, mert olyan szerep jutott Alba Regiának, ami kiemelkedő jelentőségű a magyarság históriájában.

Az emlékezés, nem csak a történészek felelőssége, a művészek honfoglaláshoz kötődő alkotásai az élmény erejével hatnak azon a kiállításon, amelyet a fehérvári millecentenárium alkalmából rendeztek 1100 év Magyarország szívében címmel a Pelikán Galériában. A Székesfehérvári Művészek Társasága imponáló, ünnepi kollekcióval tisztelte meg Fehérvár polgárait. Az anyag tematikusan és áttételesen is kapcsolódik a millenniumhoz. A társasághoz tartozó képzőművészek mellett, felkérésükre, más, Székesfehérváron élő művészek is bemutatják alkotásaikat.

A kiállításon a legtöbben új festménnyel, grafikával, plasztikával jelentkeznek. A „feladat" termékenyítően hatott a művészekre, felfrissültek a téma megjelenítésének az eszközei, megváltozott a technika, a hangvétel, felerősödtek, drámaibbá váltak a színek.

Egészen újfajta művészi megoldással lep meg Zsigmond Aranka, aki nagyon érzékenyen közelíti meg a magyarság, az identitásunkat érintő sorskérdéseket. Honfoglalás kori szuggesztív tablót állít ki Kovács Árpád. A helyhez, a történelmi városhoz való kötődés jelenik meg M. Tóth István, Sándorfalvi Sándor festményein. Szegedi Zoltán intenzív, lüktető színekkel táncosokat varázsol a képre: a néphagyományokat modern formába „öltözteti". Bukovácz Lajos szatirikus társadalombírálattal gondolja át a történelmet. Váncsa Ildikó hűséges a fehérvári históriához és linómetszetben örökíti meg, az államalapító Szent István királyt. Jónás Attila sajátos művészi eszköztárához „simítja" a honfoglalás kori témát.

Bauer István a múlt „kódjaival" szól hozzánk. A „fehér-képek" sorozatának anyaga a föld, a homok, a kő: a szimbolikus jelek filozófiai tartalmat hordoznak.

Filep Sándor roppant szuggesztív alkotásán Tolnay Klári tekint ránk. A különleges portréhoz különleges technikát választ a művész. Nagyon szép képzőművészeti dokumentuma a kultúra fejlődésének rajzolata. Mert a jubileumi emlékezés része kell, hogy legyen a nyelv, az irodalom, a színház fejlődése is, amely éppúgy hozzátartozik a millecentenáriumi gondolatokhoz, mint a honfoglalás 1100 évének historikus megközelítése. Székely János Jenő Árpád fejedelem mellszobra a millecentenáriumra készült, és az Árpád Szakképző Iskola auláját díszíti, a Pelikán Galériában viszont elegáns reprodukciót mutat be a közelmúltban felavatott alkotásáról. A Döntéskényszer-szimbólum című térplasztikája az örök emberi-történelmi-társadalmi mobilitás felelősségét hangsúlyozza. **—kulich—**

Ne főjön a feje !
r, Ön hűvös eleganciával kizárhatja a meleget
varázsolhat otthonába a Heraklith-tal.

ünk Heraklith szigetelés nélkül!

Heratekta hő- és hangszigetelő lapok
ágos kedvezményes vására

únius 10 - 21. között.

És a ráadás:
YHARMADOS TÖBBSÉG
madik műanyag rögzítőt ajándékba adunk.

KFT.
3.
3

KÉPVISELETI IRODA
1087 Budapest, Kerepesi út 27/A.
Tel. / fax: 113-8380,
210-0645 / 156., 157., 158. m.

eklődjön a gyári kereskedőknél is!

R
kőt
éstechnikai eszközök forgalmazásában élenjáró
etközi vállalatcsoport magyarországi tagja, gyorsan
ő hálózatába olyan fiatal, kreatív

lőt (üzletkötőt) keres

ére (dunaújvárosiak előnyben),
a,

r üzleti céljainak megfelelően alakítja a cég piaci
ge kiterjed ügyfeleink rendszeres látogatására és
kutatására.

ELVÁRÁSAINK:
- középfokú végzettség
- műszaki ismeretek és gyakorlat
- a magas szintű feladatok ellátásához szükséges személyiségjegyek és szaktudás
- saját gépkocsi, jogosítvány, telefon.

égzi
nk.

bes pályázatokat az alábbi címre várjuk:
er Kft, 1097 Budapest, Táblás u. 34.

Inform Stúdió

RUDAS KÖZGAZDASÁGI KÖZÉPISKOLA

RUDAS KÖZGAZDASÁGI KÖZÉPISKOLA
A dunaújvárosi Rudas Közgazdasági Középiskola érettségi utáni képzései
Iskolarendszerű ötödéves képzések:
- banki ügyintéző
- európai üzleti asszisztens
- gazdasági informatikus
- ügyintéző titkár

Iskolarendszeren kívüli képzések:
- külkereskedelmi ügyintéző
- mérlegképes könyvelő
- számítástechnikai szoftverüzemeltető
- európai üzleti asszisztens
- gépíró és szövegszerkesztő

Felvételi feltételek:
- érettségi
- angol vagy német nyelvismeret

Jelentkezési határidő: 1996. június 20.
Bővebb tájékoztatás, jelentkezési lap az iskola titkárságán kérhető:
Rudas Közgazdasági Középiskola
2400 Dunaújváros, Római krt. 47.
Telefon: (25) 323-894
(18199/2H)

A Dunaújvárosi Hírlap hirdetésfelvétel:

Dunaújvárosban:
Városháza tér 1. félemelet
Talléros diszkont
Óváros, Venyimi út 15.

Adonyban:
Polgármesteri Hivatal,
Bajcsy-Zs. u. 5.

Előszálláson:
Polgármesteri Hivatal,
Táncsics M. tér 2.

Kisapostagon:
Polgármesteri Hivatal,
Petőfi S. u. 67.

Nagykarácsonyban:
Polgármesteri Hivatal,
Petőfi S. u. 27.

Nagyvenyimen:
Polgármesteri Hivatal,
Fő u. 43.

Perkátán:
Polgármesteri Hivatal,
Szabadság tér 1.

Rácalmáson:
Polgármesteri Hivatal,
Széchenyi tér 19.

Szegedy - Molnár

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 24-26. sz. 50. l.

Kemse Béla: Derű a művészetben.

Szegedy Molnár

Kiállít

NÚ. 1942. III. 22.

gy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

cta Cassae Parochorum" egri anyaga,

ök utáni állapotát rögziti.

vészettörténeti Dokumentációs

Központ

Szegedi Molnár Géza festő

MN 1996. okt. 11.

SZEGEDI MOLNÁR GÉZA festőművész születésének 90. és a wekerle-telepi templom-freskói felszentelésének 55 éves évfordulója alkalmából kiállítás nyílik meg október 12-én délután háromkor a wekerle-telepi római katolikus templomban és a közösségi házban (Budapest XIX., Kós Károly tér 16.)

SZEGEDI ZOLTÁN festő

Makulátlan tisztaságú képek

Szegedi Zoltán festőművész tárlata nyílt meg tegnap a Zirci Galériában

Az idei kiállítási évad utolsó tárlata nyílt meg tegnap a Zirci Galériában. *Szegedi Zoltán* székesfehérvári festőművész alkotásait *Dienes Ottó* költő ajánlotta a közönségnek.

Három évtizedes, nagy ívű, értékekben gazdag művészi pálya Szegedi Zoltáné – mondta a költő. Amikor modern korunkban csak itt-ott csillannak fel a valódi értékek, az ő művei felüdülést jelentenek és megtanítanak bennünket az élet szeretetére. Makulátlan tisztaságú élményt nyújtanak, de távol állnak a mesterkélt finomkodástól, inkább ősi, archaikus atmoszférát sugároznak.

Szegedi Zoltán örökléttté sűríti, merevíti a látványt képein
Fotó: Andrónyi

Szegedi Zoltán örökléttté sűríti, merevíti a látványt képein. Nem keresi a bonyolult témákat, nem rombol, nem teremt káoszt, hanem bizalmat ébreszt az emberi lét iránt. Művein a formai elemek harmonikusan elrendeződnek, egyensúlyuk adja a képek szépségét. Lángoló sárga, narancs, lila és meleg, barna színei a világban átutazó emberekhez szólnak, s a kompozíciókban a szánalom is megnyilvánul.

A megnyitón közreműködtek *Bartha Emese* és *Szautner Ildikó*, a zeneiskola növendékei és szavalattal *Müller Krisztina*. A kiállítás szeptember 28-ig tekinthető meg.

– kgy –

NAPLÓ 97. Sept. 5.

ENDELŐLAP
ÁRI ÚT 12. TELEFON:88/406-467
PLŐ NAPILAPOT.
ODON EGYENLÍTEM KI:
átutalással fizetek
negyedévente előre
évente előre így 5%-ot spórolok
Emelet: Ajtó:
eli lapunkat.
heti a postaládájából.

Kiváló tanulókat, nevelőket jutalmaztak

Az országos tanulmányi versenyeken a múlt tanévben kiemelkedő eredményt elért tanulókat köszöntötték tegnap a megyeszékhelyen, a városháza Kossuth Termében.

Néhány esztendeje szeptember elején jutalmazzák azokat a diákokat, akik az országos megmérettetéseken kiválóan szerepeltek. Ezzel az ünnepséggel a pedagógusoknak azt a felelősségteljes munkáját is elismerjük, mondta *Bors József* alpolgármester, amellyel szemmel tartják és külön foglalkoznak a legkiválóbb tanulókkal. Az eredmények láttán örömmel mondhatjuk, hogy Veszprém iskolaváros, külön köszönet ezért a nevelőknek.

Lefler Laura az általános iskolások Kazinczy szépkiejtési versenyén képviselte Veszprémet. Felkészítő tanára: Rózsa Gergelyné

Fotó: Gáspár Gábor

A város tizennégy óvodájából három – a Cholnoky, a Napsugár és a Sün Balázs – ért el rangos eredményt. A IV. Kárpát-medencei rajzversenyen több első helyezés is született. A tizennégy általános iskola közül hét büszkélkedhet azzal, hogy tanulóik az országos versenyeken az első hat hely valamelyikén végeztek. Az alpolgármester gratulált a középiskolás diákoknak és felkészítő tanáraiknak is.

A diákok könyvutalványt, tanáraik pedig Veszprém város ezüst emlékérmét vehették át a városházi ünnepségen.

-la

A táj milliónyi arculata

Szegedi Zoltán

A fehérvári Öreghegyi Közösségi Ház már számos rangos képzőművészeti bemutatkozásnak adott otthont a művészetbarátok őszinte örömére. Most Szegedi Zoltán festőművész és tanár festményei kiállításában gyönyörködhetünk.

Szegedi Zoltán aránylag fiatal kora ellenére nagy ívű és értékekben gazdag művészi pályát mondhat magáénak, de ugyanez elmondható esztétikai nevelő munkájáról is, amelyet évtizedek óta eredményesen folytat a tanulóifjúság körében.

Mint minden céltudatosan alkotó művész, Szegedi Zoltán is megtanít bennünket a természet és az abban mélyen benne gyökerező emberi élet feltétlen megbecsülésére és áhítatos szeretetére. Tudatosítja a nézőben, hogy az anyatermészet fáradhatatlanul ontja mindannyiunk számára a fenségesnél fenségesebb csodákat.

Ha körbejárjuk a termeket, első benyomásaink azt sugallják, hogy a művész képes a természet milliónyi arculatára úgy rácsodálkozni, mint valamiféle Isten-tükörre, a teremtett — teremtődött természetuniverzum kifogyhatatlan gazdaságára. A kimeríthetetlen formagazdagságú és legtöbbször gigantikus méretű felhőképződmények, a még itt-ott háborítatlan őstermészet valóban anyaföld szigetei, az évszakok váltakozásainak sejtelmes enigmái, titokzatos ősföldanya méhei, vagy az egycsapásra szivárványszínben pompázó tavaszi, nyári, őszi rétek, zsombékok, csillámló víztükrök, ringó nádasok — expresszív szín- és formagazdagság. De az örök körforgásban benne rejlik a tragédia is: egy partra vetett bomló haltetem...

A pákozdi, a sukorói és a velencei dombokon-tópartokon találhatjuk meg a művész primér élményeinek az objektumait, ez igaz, de a megnevesítés szinte felesleges, hiszen a festményeken már egy anonim térben mozgunk. Mindaz, amit szemlélünk, névtelen és véget nem érő előtűnés és egyúttal eltűnés is, megszületés és meghalás, formává-tömeggé alakulás, majd árváltozás.

A festménytér autonóm világában örökléttékocsonyásodik-merevedik minden: az emberi esendőség legalább egy pillanatra megsejti a soha el nem múló örökké-változást, a halandóságban a halhatatlant: a legszentebb illúziót, amely képes arra, hogy jövőt varázsoljon az ember elé. A művész robbanó, elementális erejű festői gesztusai arra szolgálnak, hogy számunkra még varázslatosabbá tegyék magának a létezésnek mint olyannak a misztériumát. Ezért mindenkor köszönettel tartozunk neki. **Dienes Ottó**

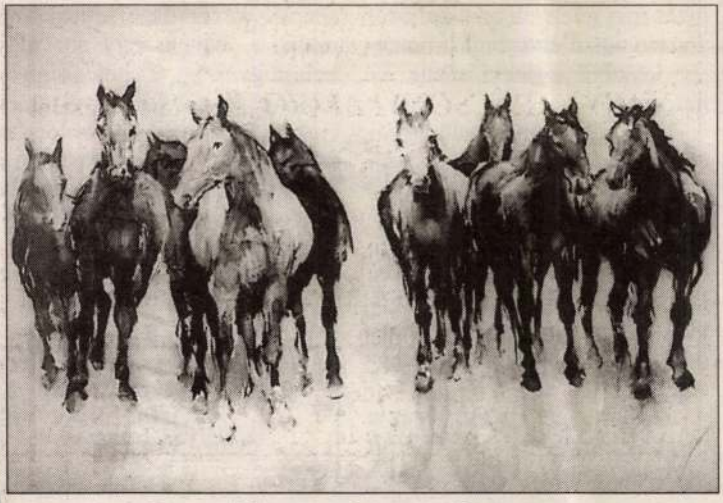

Fejér Megyei Hírlap 1992. II.

eljes mértékben „szabad" listán
'ogyókúrázóknak is segítenek

- is elég, ha egyszerre csak keveset eszünk, de napjában ötször-hatszor.

.... a szigorú diétát könnyebb megtartani, ha csak hétfőtől-péntekig „sanyargatjuk magunkat", szombaton és vasárnap egy kicsit „kilenghetünk": egy-egy pohár száraz pezsgő, száraz bor nem árt.

... az alkohol növeli az étvágyat, sok kalóriát tartalmaz, növeli a vérzsírtartalmat.

.... számos trükköt ismerünk a gyomor „becsapására": minél kisebb tányéron tálalunk, az ott lévő ételmennyiség annál többnek tűnik.

... ha lassan, még egy szelet vajas kenyeret is késsel-villával eszik, kevesebb étellel is jóllakhat. Az étvágyat csökkenti, ha evés előtt iszik egy pohár vizet.

A háziorvosok már kongresszuson is hallottak

1. A bőrön „csüngő" kis bőrnövedékek, főként a hónaljban és a nyak ráncaiban. (A magyarázata, hogy az inzulintöbblet fokozza az anyagcserét, a be-épülést, a növekedést és hízást is. Így e növedékek kialakulásában logikusan szerepe lehet az inzulintöbbletnek.)

2. A hízás sajátosságai. (Ezt az irodalom nagyon gyakran említi.) Két fajtája van, a nőies típusú hízás: amikor is a zsírfelesleg a comb és fenék környékén raktározódik és „körte-formát" mutat. A másik fajta, amikor valaki a hasára hízik, ez az almaalakú, vagy android, férfias elhízás. Ebben az esetben a derékbőség és a csípőbőség hányadosa több mint 1. (Vigasztaló, hogy ezt a fajta túlsúlyt, amikor is belül, a belső szerveken rakódik le a zsírpárna, könnyebb „lefogyasztani". Ám ez az utóbbi hízás már jelezheti az inzulinrezisztenciát, illetve a cukorbetegség későbbi kialakulásának lehetőségét.)

3. A külső megjelenés sajátossága (ez viszonylag ritka jel): az illetőnek a törzséhez képest nagynak tűnik a feje, nagy a szája, a keze, a lába.

4. Fénylő, vöröses barnás, kiemelkedő lencse a végtagokon, főleg a lábon. Ez is évtizedekkel megelőzi a cukorbetegség megjelenését.

5. „Dirty grey hair", azaz a piszkosszürke hajszín. Kicsit vöröses, szürkés, fényét vesztett, zsírosnak tűnő haj. Az oka nem ismeretes.

6. Csak nőknél: férfias szőrnövekedés. (Az inzulintöbblet fokozza a férfi nemi hormonok működését, és hatástalanítja a meglévő női nemi hormonokat.)

7. Magas vérzsírtartalom. A leginkább jellegzetes jelek közé tartozik. Nem csak a koleszterin, hanem a vérzsír másik fajtája, a triglicerid szintje is eltér el a normálistól. (Ez az érték laboratóriumi vizsgálattal könnyen és gyorsan megállapítható. A triglicerid szint gyógyszerrel és diétával jól csökkenthető.)

8. Családi halmozódás. (A felmenők, egyenesági rokonok között már volt vagy van kettes típusú cukorbetegség, illetve szív- és érrendszeri katasztrófa.)

Régen úgy tartották, hogy a diagnózis felállítása, a betegség megállapítása a beteg *megtekintésével* kezdődik. Nemcsak a diabetes, hanem egy sor más belgyógyászati betegségnek vannak olyan külső jegyei, amelyek a tapasztalt háziorvosban felkeltik a gyanút, ezzel a pontos és a gyors diagnózis felállítását, illetve a későbbi bajok kialakulását, a segíthet megelőzni.

S mindenképpen felveti az életmódváltás szükségességét.

Az oldalt szerkesztette és írta: Móré Erzsébet

MDK

Szegedyné Szikszay Ilona

Nagyszeben: Régi várkapuk, repr.

Képzőművészet 1934. 200.l.

MDK

Szegedyné Szikszay Ilena

B.J. Az Uj Szalon őszi tárlata. Képzőművészet 1934. 77.sz. 207.l.

Zsótér Ákos: Hamburg

Az a művészi kör, mely Szőnyi, Aba Novák stilusával rokon grafikusszemmel lát, talán *Kmetty* Jánossal, az ő szabadon felfogott lapjaival és *Cselényi Walleshausen* Zsigmond expresszionisztikus linómetszeteivel fejeződhetne be. Meg kell itt jegyeznünk, hogy a csupán fametszőkről más értékezésemben kívánok megemlékezni, azok tehát itt nem szerepelnek.
Az utolsó évtizednek még egy, nagy grafikusokból álló művészeti köréről kell még szólnunk. Az ő műveikben is gazdag, nemesveretű értékekkel találkozunk, melyek szintén díszei a magyar grafikának. *Varga* Nándor Lajos művészetében egész más grafikai látást és egész más technikai megoldásokat fedezhetünk fel. Bravuros anatómiájú rajzain és aktjain a vonalak sűrűségével, egy-két lendületes, hangsúlyozott vonallal alakítja formáit. Az erdélyi bércek vallásos misztikuma jelenik meg karcain. Akár „Ecce Homo"-ját, akár a közismert „Hintás" karcát nézem, látom bennük az önálló és egyéni, senkire sem emlékeztető stilust. Még inkább látszik művészi pályájának felfelé ívelése a kevesek által ismert nagyméretű Bibliasorozatán. Hatalmas energiájú, gigászi erőt jelentő izmos atlétaalakok népesítik be e vallásos lapokat. Az Isten-hivés szokatlanul erős kifejezője az a mód, ahogy egyik lapján Isten kezének csupán egy érintésére jön létre minden. Aki ezekben a műveiben, melyekhez egy nagy sereg fa- és linómetszet sorakozik, még mindig Rembrandt-tal való közösséget lát, az nem lehet a grafikai művészetnek mély megfigyelője. A személyi megjelenésében közvetlen művész, aki korán, örökre eljegyezte magát a grafikával,

Szegedyné Szikszay Ilona:
Nagyszeben: Régi várkapuk
Az Új Szalón őszi tárlatáról

Foto Seidner

minden sikerét dolgos önmagának köszönheti, angliai és olaszországi tartózkodása alatt is megmaradt magyarnak. Külföldi útjain rengeteget tanult, mígnem gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter egyik utolsó intézkedésével kiemelte a közsorból és Olgyay Viktor utódaként a Képzőművészeti Főiskolán a grafikai osztály vezetésével bízta meg. A nagy miniszter méltóbb irányítóra nem bízhatta volna a magyar grafikusnemzedék nevelését, kitől még sok értékes munkára számíthatunk.

Varga Nándorral egyidőben lépett fel és szintén Erdély adta nekünk, *Nagy* Imrét is, ki igazi művészi lendülettel adja magát a grafikára. E tehetséges és sokoldalú művész újabban keveset hallat magáról.

A művészek nagy láncolatának következő tagja, a grafikusok között különleges megbecsüléssel tisztelt *Komjáti* Gyula. A háború megakasztotta tanulmányait. Sok művészi energia elkallódása és mérhetetlen lelkiszenvedés után jelennek meg a sipotei lapok. A háborús lapok mellett inkább romantikus hangulatú lemezei (Tékozló fiú, A falu költője, Petőfi, Orosz foglyok éneke, stb.) sok esztétikai örömet okoztak a rézkarcokat kedvelőknek. Hazánkban, de angolországi tartózkodása alatt is voltak jelentős sikerei. Az exclusiv Angol Királyi Rézkarcoló Egyesület tagjává is választotta. Lapjain a finomságra törekszik, ezáltal sokak előtt szimpatikusabb, mint más művész. A figurális és a tájképeket egyforma eredmény-

Képzőművészet
1934.

Szegény Ábrahám

sepleget a párizsi Cluny muzeum őrzi.

Genthon S.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

30 D.

Szegény (Zeggin) György

ötvös München

a XVI. n. Közepén

Gál Ung Nachb

39. l.

Fenti fia Abraham,
aki családi nevét meg-
tartotta, stinter n. ott
müködott

n. o 39. l.

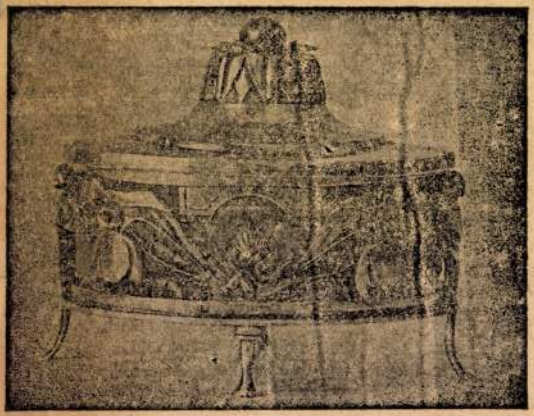

192. kép. *Cukortartó. Esztergom, 1780 körül.*

GOMBOLYÍTÓ,
ICM betűkkel.
XVIII. század.
Aranyozott réz és fa, mag. 19 cm.

BULLA,
kívül Kálvária, belül Mária és az angyalok.
Balkán, XVIII. század.
Öntött ezüst, átm. 9 cm.

M.D.K.

Szegény György
ötvös

A Bajorországba vándorolt
ötvös Gyulából szarimánk.

Dr. Dankó Imre: Gyula
Élet és Tudomány, 1959. jan. 28, 5 szám

Szegény György XVI. n. ötvös

Ötvös társ ötvös Sebestyén, Benedek és Imre céhében, 1557-ben, Kerszenéten.

Gyulán tanul, 1558-81-ig Münchenben Albrecht herceg udvari ötvöse. 28 művet készített számára, 24 kanala a münchenei Várostörténeti Muzeumban.

Pataki D-né: Adatok a szegedi ötvösség történetéhez Művészettörténeti Értesítő, 1957 ÜI évf. 1 n. 26 l.

SZEGHALMY Bálint épitész (Nagyvárad, 1889.IV.21-Daggendorf, (NSZK) 1963 VI.16.)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 185.p. és ill.

SZEGHALMY BÁLINT, építész

Miskolcon a két világháboru között fővárosi tervek szerint néhány létesitmény épült csak. Az épületek többségét helyi tervezők alkották, akik közül emlitésre méltó Szeghalmy Bálint is. 191.old. 2.jegyz.

Irj. HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.(

A Herman Ottó Mus. Évkönyve. XI. Miskolc, 1972

MDK

Szeghalmy Bálint

A hódmezővásárhelyi iparegylet székháza tervp.
II.dij Szeghalmy Bálint (20.000 kor.)

Épitő Ipar Épitő Művészet, 1923.jul.1. 87.lap

M.D.K.

Szeghalmi Bálint, építész

(Nagykanizsáról) a nagykőrösi fürdőre kiírt tervpályázaton első díjat nyert.

Homlokzat- és alaprajz!

Építőipar - Építőművészet, Bp. 1923 évf. 5-6. sz.
17. old.

MDK

Szeghalmy Bálint

a soproni Teológus-Otthon tervpályázatán hatszáznegyven pengős I. dijat nyert

Épitő Ipar - Épitő Müvészet 1927. máj. 1. 69.l.

SZEGHALMY Bálint épitész
NAGYATÁD
(Somogy m.)

Ref templom

HORVÁTHNÉ Gréczi Mária: Nagyatád, Látnivalók. Bp. : TKM, 1990. - (Tájak, Korok, Muzeumok kiskönyvtára ; 389.) 5.p.

1939-1940. épült
Kós Károly tanitvány volt

Szegfy Erzsi MDK

Szenvedés, pastell

Mücsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Szegfy Erzsébet MDK

Női tanulmányfej, pasztell

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

MDK

Szegfy Erzsi

Gond.Pastell.300.frt.
Gitta.Olajf. 600.frt.

KMT 1898/99. téli kiáll. 29.1.

Szegfy Erzsi MDK

Gond, pasztell

Gitta, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

MDK

Szegfy Erzsi, München

Magyar kiállitó müvészek névsora. Mücsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

MDK

Szegfy Erzsi

Női képmás, of.

Képzőm. Társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. kat. 43.l.

MDK

Szegfy Erzsi

Női képmás. Olajfestm.

Képzm.Társ.1899.tav.nemzetk.kiáll. 43.l.

M.D.K.

SZEGFI

Az 1899-ioroszországi osztrák- magyar kiállitáson szerepel

Magy. or. iparmüv. tk.

Weinerné: Orosz Kapcs. kk. 152.l.

MDK

Szegfy Erzsi

Magyar művészek Oroszországban. Műcsarnok,
1899. 26.sz. 4o5 l.

Szeffy Erzsébet

Kiállított a párisi Indépendants-ban.

Lendvai Károly. Párisi levél. Művészet 1908. 273. l.

523.

523. Jusepe de Ribera lo Spagnoletto.

Sz. Jativában 1588-ban. † Nápolyban 1656-ban.

Szt. András vértanusága.

A kőre támasztott kereszten, mely alatt narancssárga köpeny van, fejjel jobbra fekszik András apostol. Bal lábát és jobb kezét épen összekötözik. Szemben Egeas áll, a ki őt felszólítja, hogy hódoljon a kezében tartott Jupiter-szobornak. Az apostol haja őszbevegyült, szakálla és bajusza ősz, testét pedig kendővel kötötte körül. A háttérben katonák állnak lándzsákkal és lobogóval. Mögöttük a hivők siránkoznak, kik közül fehér kendővel fején Maximilia válik ki, amint könnyeit törli. Alól jobbra e felirás olvasható:

Joseph. à Ribera. Hispanus
Vicentinus. Setaben. Acc.s Rom.s

I
246.

Szegfy Ervin

Szül, Budapest 1877

Rk. 6 felső leányisk -

1894/95 I - II - nőr osztány

1895/96 " "

Kossuth - bankó V. 174.

Szegfy Erzsébet

1894/95 és 1894/95 –
1895/96 Deák Ébner isk.

Ferkèpzomfoiskèvk

136. C

Bisztricza.

A középtérben látjuk a vára
várost, a háttért hegyek képezik
folyik. Felirata:

BISTRIZZA.

fölül balra: 175.

Rm., mér. a vk. 14

140-95.

Szepfy Ernsi

Párisi világkiáll.

bronzérem.

Vasalyp 1900. 569

Szegfy Erzsébet

Münchenből Budapestről
1897/98. téli félév.
1898. tavaszi félév.
1898/99. téli félév
1899. tavaszi félév –
1906-7. téli félév. Párisból

431.572

Kulcs vinai VI. 162

Szegfy Erzsébet

Nemzeti Szalon 1900. tavaszi
kiáll. Leányfej, olajf.
200 kor.

Jelentése a nagyváradi múzeum állapotáról

Varju Elemér X. 224.

MDK

Szegfy Erzsi

ezüstérem

Klassics Gy:
Párisi Midll:kitüntetései . Nács. 1900. 326-7 l.

MDK

Szegfy Erzsébet

1.

Párizsi Kiáll.1900.

Szepty Erzsébet

1907. dec. kiáll. Nemzeti Szalonban

Fehér, zöld, lila, olajf.
800 k

Kék kendő, olajf.
550 k.

Csendélet, olajf. 200 k.

Demján Boldizsár, festő.

19. sz. IV. 347.

Szegfy Ersi

Műcsarnok Paris

1907-8. téli tárl. 121

III

707 (1878).
812 (44).

Az éjszaki fal.

ldalt dül és jobbra tekint, mintha a keze-
zemlélné. Középütt elválasztott haja hullá-
ruhája redős, bal karja meztelen, kenseli.

(47) cm.
aki falán lévő fresco eredeti cartonja.
erjesztésre 1898: XII. 31-én kelt 81978 sz.
98). Elszámoltatott 1899: XI. 22-én
III. 4-én a 2075 sz. fogadta el. (111/900).

112

Szegfy Erzsi, Koppené

Sárga és vörös, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Szegfy Erzsi, festő

Lyka: Tájképek és emberképek. Uj Idők, 1899,
V. 32.sz. 7o6-7 l.

MDK

Szegfy Erzsi

Lyka K: Mücs. téli kiáll. Uj Idők 19o7-8. XIV. 9. sz. 214 l.

Szegfi Erzsébet

A Gond, pastell

Szép. Miur.

BUDAPEST, 1928. aug. 3.

z e sorok átadóját

arz-harbiró barátomat

n nives jóságorba

Szegfy Erzsi festőművész
~~Osztrák-~~Magyar ~~monarchia~~ művészetének ~~kiállítása~~ Oroszországban
Műcsarnok, 1899, 4o5 lap

DOBOS BÉLA

OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

VILLAMOSSÁGI

ÉS MŰSZAKI VÁLLALATA

TELEFON: ~~84-3-30~~ 84-3-98

POSTATAKARÉKPÉNZT. CSEKKSZÁMLA 6726

VILLAMOS VILÁGITÁSI ÉS ERŐÁTVITELI, GYENGEÁRAMÚ JELZŐ ÉS TELEFON BERENDEZÉSEK, ÁRAMFEJLESZTŐ TELEPEK TERVEZÉSE ÉS ÉPITÉSE

VIZVEZETÉKI ÉS CSATORNÁZÁSI MUNKÁK

Tekintete

Müem

Csatoltan van szerencsénk

lyiségeiben végzett ipari munkákra

kat" azon tisztelettelteljes kéréssel

P. 622.--

azaz hatszázhuszonkettő pengőt hozzá

befizetési lap felhasználásával átut

PETŐFI IRODALMI MUZEUM
Budapest, V. Károlyi u. 16.
Telefon: 187-076, 184-600
G. H.:383-355

...../19.....

Tárgy: .....

Hiv. szám: .....

Melléklet: .....

Müvészettörténeti Dokumentációs Központ
Bernát Mária et.

Budapest

Szives tájékoztatásukra közlöm, hogy Ady 1904-ben Párizsból hazaküldött cikkei között a kritikai kiadás sajtóalárendezése közben találtam egy beszámolót az 1904-es párizsi tavaszi Szalonról, a Société Nationale des Beaux-Arts XIV. kiállitásáról, melyben Ady négy magyar kiállitóról is emlitést tesz: ezek Szegfy Erzsi, Székely Andor, Kunfy Lajos és Szikszay Ferenc. A névtelen cikk cime: A párizsi Szalon. Megjelent a BH 1904. ápr. 28-i számában Irodalom és Müvészet rovatban.

Üdvözlettel

Vezér Erzsébet

Szegfy Erzsi

Szegfy Ernő

4 elemi leányiskola

1 ipariskola

8 hónap, jeles eredm.

Tanár Györgyi Kálmán

Ipariskola 1894

MILLAPRIZOMÁNYOS
LÉVA.

LÉVA
43 V 1 18
MAGYAR KIRÁLYI POSTA
F

T. c.

„Europa" laptérsentő vallalat

Budapest

V. Visegrádi u 36

Szegfy Erzsébet

festőnő

férjhez ment egy csch-
szlovák festőhöz, ha
jól emlékszem Koppe-
hez és jelenleg Prá-
gában él.

özv. Ilten Quirsfeld Re-
zsőné közlése Sopron-

1935 VII. 16

SZEGFY *Erzsébet*, festő, * Budapest 1877. A bpesti mintarajziskolában végezte tanulmányait. 1897 óta kiállítója a Műcsarnoknak, 1900. a párizsi világkiállításon bronzérmet nyert. Arc-, genre- és csendéletképeket fest. A Gond c. pasztellje a Szépművészeti Múzeumban.

Sz. Zs. II. 4931

Szegfy Ernő könyvei.

Münnich.

VI. Évf., 1907.

199.

Szegfi Erzsébet

olajf.

a képmüvészeti

Múzeumban

Foederati V. 253.

III
687 (1668).
820 (67).

1668. Szegfy Erzsébet:

A gond. Sz. Bp. 1877 febr. 23-án

Ez mellig, ~~ábrázolt fiatal nő~~ kissé balra fordul tan és ~~arczélban látható~~ profilban ábrázolt, ifjú nő arczán ~~a lelkét sorvasztó gond, hiven tükröződik vissza.~~ kontyba tüzött fekete hajat homloka felett felborzolta szegényes ruhája, ~~magas és~~ melynek szine sötét, magas. Jelzése alól balra: Szegfy E.

Pastell, méretei 48:34.5 cm.
Vétetett 1898: XII. 31-én a 90432 sz. leirattal 200 frtért.
Elszámoltatott 1899: IV. 6-án (14/99)
Az elszámolást tudomásul vétették 1899: V. 25-én a 29855 sz. alatt (277/99).
1899: X. 14-én a 76633 sz. leirattal kiadatott a pétervári és moszkvai kiálliásra (573/99), honnan 1900: IV. 9-én érkezett vissza (188/900) de mert rendkivül megsérült a Képzőmüvészeti Társulat a 200 frt-ot megtéritette.

szemlélhető, a ki

és a kinek

58

1898

Szegfi Erzsébet, Kopp Györgyné, festőművész

A századfordulón a baranyai sokácság több szempontból az újságok hasábjain az érdeklődés középpontjába került. Kulturális törekvéseiket egyleti szervezkedéssel kísérelték megvalósítani. – Csók István 1905.-ben látogatott haza Párizsból, amikor a baranyai lapok a sokácsággal naponta foglalkoztak. Csók István a mohácsi járásba látogatott, vele tartott Koppé György cseh származású festő és annak felesége Szegfi Erzsébet és Márffy Ödön. Valamennyien Párizsból tértek haza, mint a Julian akadémia egykori növendékei.

Szita László: Baranyai sokácok a magyar művészetben.

Dunántúli Napló, 1981. okt. 1.

Szegfy Erzsébet, festőnő; szül. 1877-ben Budapesten.

Szegfü János festő, Szeged MDK

Dél-alföldi képzőm.kiáll. szegedi Móra F.
Muz. 1961. jul.

M.D.K.

Szegfü János

festőművész kiállitott a képzőművészeti főiskolán.

Péter Imre: Vasutas képzőművészek orsz.kiállitása

Népszava 1956. aug.16.4.old.193.szám.

Szegfű János

Neve említve

Délmagyarország 1966. jún. 2.

MDK

Szegfü János

szerepel a kiállitáson.

"Tisza-part"

—: Szegedi festők kiállitásával megnyilt a Képcsarnok uj bemutatóterme.

Délmagyarország 1963. ápr. 27.

Szegfű János műnali tintv.

Kocsijavitónin, olaj, 55 x 60 cm
Partegyengelős, grafika, 23 x 36 cm
Épülő tolaji híd, " 26 x 34 cm.

Vasutasok 5. Nemzetkozi Képzmüv. Kiáll Bp 1960
Kat szek Kovács János

30

Szegfü János MNK

szerepelt a tárlaton.

"Sóderhordás"

Lődi Ferenc: Szólni a máról. A III. Szegedi Nyári Tárlat.

DÉLMAGYARORSZÁG 1962. jul. 28.

Szegfű János
festő

M.D.K.

Szegeden kiállításon vett részt.

Kiállítások – 39 lap
Művészet, 1960. augusztus.

Szegfü János festőművész

A Szegedi Kábelgyár Ho Si Minh brigádjának vezetője, Stanzel Antal amatőr fafaragó, egy újabb kiállításon mutatta be alkotásait, – közöttük látható Szegfü János festőművész portréja. A portré ~~az alkotás~~ az 1982-es ásotthalmi alkotótáborban készült. |repr.|

Kábel, Budapest, 1983. jún. 23.

Szegfű János mundás-festő

Szepel a kiállításon

Péter J.: Vasutas képzőművészek VI. orsz. kiáll.

Népszava 1956 aug. 16. 84 évf. 193 n. 4 l.

Szegfü József

fotokiállitása Székesfehérvárott nyilt meg

Magyar Hirlap 1977/232/6

Szegény Kőrn

ötvös. Szegeden

1512-1522

l. Kőrn

~~György Balcedonhát VII. 240, 242,~~

SZÉGER András gyöngyösi ács. A gyöngyöspüspöki püspöki sörházat becsli --+ Bera Jakabbal 1757-ben,

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Szeghedi Mihály

Ötvös

A XVII. század első felében működött.

Molnár Károly: Szentpétery József

Művészet, 1962. augusztus — 6 lap

Szegheö Miklós, gyermekrajzoló

Új rajzzal szerepelt az I. ker.-i
gyermekrajz-kiállításon.

Turi András: A Vár – gyermekrajzokban
elbeszélve 4

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. febr. 1.

MDK

Szegheő Miklós

kiválóan szerepelt az I. ker. ált. iskolásainak művészi versenyén, melyen a vár egy részletét kellett ábrázolni.

Turi András: A Vár - gyermekrajzokban elbeszélve.

Esti Hirlap. 1964. febr. 1.

SZEGHŐ Lajos épitész

MAJDÁN Béla: Egy magyarországi kisváros épitészete. Balassagyarmat, 1989. 81.p. ill.

A balassagyarmati Koltau-ház épitője

telephelye Békásmegyer,[1] ahol tiszai cserepek is kerültek elő. Ezen új tény alapján, továbbá tekintetbe véve tállyai ásatásom anyagát is, mely a bükki kultúra két fázisára adott pontos stratigrafiát, már tisztább képet alkothatunk a magyar neolitikum kronológiájáról.

[1] Publikálva Röm. Germ. Centralkom. Berichtjében. Nyomás alatt.

46. kép.

Szeghő (?)

3123

349

21. ~~Ismeretlen~~.

(A XIX. század első feléből.)

Siremlék.

A ~~temetőrészletet~~ ábrázolt temető ~~feltüntető~~ ~~fekete alapú kép~~ kettős keretbe van foglalva. A belsőn, a sarokban és az oldalak közepén, összesen nyolcz rózsa képez díszt, mig a külsőt levélghirland és a sarkokon négy rosetta ékesíti. A ~~temető~~ előtérben párkányos talapzatú sírkő áll ~~fülül~~ fedeles és kétfülü urnával, a melyet virágfüzérek futnak körül. Az urna előrészen ékítményes keretben ~~koszorú veszi~~ ~~ezeket a~~ szavakat körül: »*Le le sztine Puszkay 1857.*« Balról ~~koszorús~~ koszorú veszi körül. hárfa látszik, mig oldal keresztes sírok és feléjök hajló szomorú füzek vannak. Ez utóbbiakból a ~~A~~ magasabbnak ~~egyik~~ egyik ~~legfelső~~ galyán bagoly űl. Felirata alól, de a két keret között, egy sorban: »*Midőn elhervadok, és gyász-sírom fed el: Emlékezz a' multra, hívem! Ne felejts el!*«

Üveg, méretei 40·5 : 44 cm. ~~Farkas István hagyománya 1881. Magy. Képt. 396. Dep. régi 43. és új 41. Ltsza 542.~~

J -- Magy. Képtár 396. — Dep. régi 43. és uj 41. — Uj lelt. sz. 542. — 1905. átv. jegyz. 556. — Száma az Orsz. Képtárban a sz. nyban 2183. és a leltárban 3123. — Farkas István hagyománya 1881 május 4-én.

Szeghő (?)

Magy Kép 396
Dep r. 43
u. 41.
Ugl. 542

Farkas István hag 1881

524

Robusti. Jacopo. Il Tintoretto.

zz ügyében a kért

...dni Keszeskedjél.

...dvösöl szíj hívid

és barátod

[illegible]

Szeghő

Siremlék, üveg

Szép. Muz.

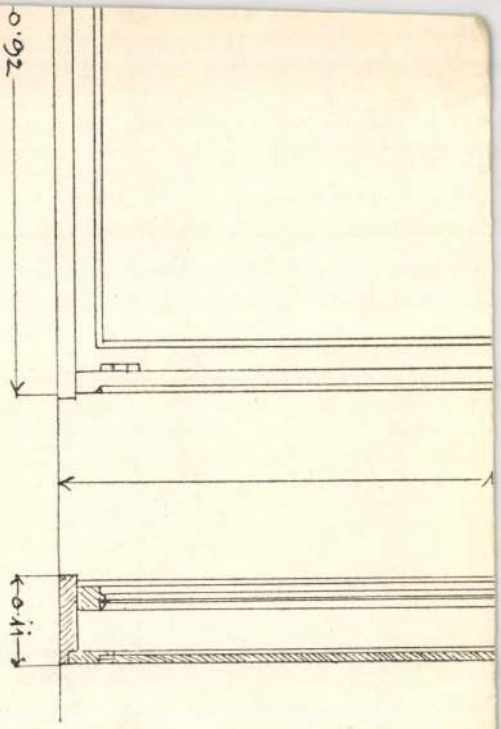

lüggő pehrény

Szeghő

Műve a

Szépművészeti

Múzeumban

Fortuna V. 254.

Szeghő Antal

Szeghő Antal aranyművesmester,
VII. Dob-u. 24. 422-481

Bptávb 1940 szept.

Portal foto Erde

SZEGHY Gábor

M.D.K.

1913.-ban Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Réti: Nagybánya... Bp., 1954. 331.l.

Szeghy Gábor

Nagybányai h.h.
1912
89

Urna, római, töredéke VI. 266

Szeghy József

rajztanár

ha kell

Mecskemét

főreáliskola

tört. 36. l

Roska Márton dr. egyetemi magán-

tanár IX. 10

MDK

Szeghy József, festőm.

Vajdahunyad vára. Vízf. J.l.b.

Árverési Közlöny. 1929. ápr. 3. sz. 36.l.

Szeghy József

a szabadkézi rajz és geometria tanára 1873-74. 1874-ben nyugdíjazva.

Hanusz István. Az első huszonötéves a Kecskeméti m. kir. állami főreáliskola életéből. Kecskemét, 1895 36. l.

Sorszám	Az alkalmazottak neve, állása, fizetési osztálya és fokozata	Fizetés	Családi pótlék	Kifizetés összege
1.	Dr Szukováthy Imre IV. f. o.	180·—	4·50	18[illegible]
2.	Dr Szentiványi Gyula VII. f. o. 1. fok	108·75	4·50	11[illegible]
3.	Dr Lux Kálmán VII. f. o. 3. fok	108·75	4·50	11[illegible]
4.	Dr Szerdahelyi Dezső VII. f. o. 3. fok	90·—	13·50	10[illegible]

Szeghy Pál

fazekasmester dolgozik az egri Széchenyi u. 1-5. sz. a. érseki palota átépítésénél 1828-1830.

Voit Pál stb.: Hevesmegye műemlékei II.

Magyarország műemléki topográfiája. VIII. köt.

Budapest, 1972.

5021

SZEGI /SZEGHI, SZEGHY/ Pál egri fazekas. A városi adókönyvekben 1837-45 között találkozunk nevével. 1843-44 között --+ Petrik Mihállyal együtt 58 kályhát állit fel, az érseki palota déli szárnyában. 1846-ban az egri megyeházán és ugyanez évben Verpeléten a katonai kvártélyház kályháinak javitásán dolgozik.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Szegi (Szeghy) Pál, egri farekas

nevét emlitik Petrik hikállyal kapcsolatban, akivel együtt 1843-44-ben 58 kályhát állit fel a püspöki palota déli szárnyában. A városi adókönyvek ben 1837-45. között szerepel. 1846-ban az egri megjekázám c. Verpeléten a katonai kvás tényházban kályhák javitásán dolgozik.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 378. old.
+408. "

MDK

Szegi Pál

Fóthy János cikke

Müvészet 1868 febr.p.21.

Szegi Pál

A szovjet festők kiállításáról a Szövetség által rendezett ankéton felszólalt és megállapította, hogy élő kapcsolat jött létre a néző és a kép között.

Északmagyarország 1949. nov. 18.

Szegi Pál művészeti író

Szabad Művészet. 1951 V. 2. 69-74

Anket a kritika feladatáról
és a magyar képzőművészeti
kritika munkájáról

Szegi Szőts Gergely szűcsmester, városbíró (győri)

(háza a győri Tejtölös-köz egyik sarkán állott.) (XVII. sz.?) (Azonos a több helyen említett és reprodukált Zittritsch házzal?)

Borbíró - való: Győr, Bp. 1956. 115., 150. l. 118. l.

MDK

Szeglédi István

Nálunk - náluk

Február 21

II. Plakátkiáll. 1956. N.Szal.

12 l.

Szegleth Károly

1.) Tipográfiáját és címlapkivét díjazták
2.) — " — — " —
3.) 2 — " — — " —

A könyvkiadók 1964. évi díjazott és díkséretben részesített kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 5 n. 22. l.

Szepletti Károly

1.) Tipográfiáját és címlapszínét díjazták

2.) — " — — " —

3.) 2 — " — — " —

A bőnyplicalák 1946. évi díjazott és dicsé-
rettes résztett kiadványaimat értékelése

Magyar Grafika 1965 Sz. 22. l.

Szegleth Károly

Pogány Ö. Gábor: hagyok festéket a XX. n. ban. c. könyv tipográfiáját Lénitz – díjat nyert –

A kép hagyok könyv, 1959, 15 old

Szegleth Károly

Négy művének c. könyvet tipográfiráltu.

Divizátor

A szép magyar könyv 1963

35 old.

Szegleth Károly

Radaszay: gótikus festmények
c. könyv tipográfiai
oldalai (szepkó)

A szép magyar könyv, 1963

Szegleth Károly

Garas Klára: Régi képtár c. könyv kötésterve, védőborítója, szép tipografált oldala (3 rajzó)

A szép magyar könyv, 1960, 63, 64 old.

Szegleth Károly

Soós Gyula: Faludy falus
c. könyv tipográfiája.

Tipografizált oldal reprodukciója.

A szép magyar könyv, 1961.

Szeglethi Károly

Cennerné: hagyaromány

történetének kapcsolódik könyvtár és tipográfiáját,

Watkinson: Hogarth c. könyv tipográfiáját tervezte

Dinézetet kapott

A négy magyar könyv, 1962, 27 red.

Szegleth Károly

Boskovith Miklós: Botticelli.
tipográfiája.

Cultura.

A szép magyar könyv, 1963 26. l.

Szegleth Károly

Radocsay Dénes: Gótikus festmények Magyarországon. Tipográfiája.

Említve.

A szép magyar könyv.
1963 25. l.

Szeglethi Károly

Aradi: Réti István c. könyvet tipografizálta

I. díjat kapott

A szép magyar könyv, 1960, 25 old.

Szeglethkároly

Patkó-Rév: Vietnam c. könyvet tipografizálta

I díjat kapott.

A szép magyar könyv, 1960, 23 old.

Szeglethy Károly

Soós: Fadrusz. c. könyv
tipográfiáját, és Castiglione:
Gösöy művének c. könyv
tipográfiáját tervezte
Diszéretet kapott

A még magyar könyv, 1961 16-17o.

Szegleth Károly

Bacher: Orosz nobrászat c.
könyv tipografiáját készítette
I. díjat kapott

A. nép magyar könyv, 1960, 16 old

Szegleth Károly

- Gazas: Rég. kéztárc könyvének kötestervét és a tipográfiát készíti.

Diszérateł kapott

A nép magyar könyv, 1960, 18 old.

Legleth Károly, tipográfus 17 Dk

Magyarország Történetének Képeskönyve
tipográfiai munkáit végezte.

Békés István: Magyarország Történetének
Képeskönyve 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. dec. 21.

M.D.A.

Széger András, göngösi ács

a göngös püspöki püspöki sörház becslésénél együtt szerepelt 1757-ben Bera (Berra) kőműves mesterrel.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó,

313. old.
+ 408. ..

SZEGERES Ferenc (grafikus)

A szegedi grafikus kiállitása volt Esztergomi Galériában, 1986 elején

WEHNER Tibor: Képzőművészeti krónika. In. Uj Forrás, 1986/3. 60.p.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szegedi Judit
TOLNAMEGYEI NÉPUJSÁG
1959 MÁJ 4

1021

Gyermekrajz-kiállítás nyílt Szekszárdon

Május másodikán nyílt meg Szekszárdon, a városi művelődési házban a gyermekrajz-kiállítás. A pályázatra, amelyet a Felszabadulási Kulturális Szemle keretében hirdettek meg az egész megyéből érkeztek pályaművek. A zsüri 192 alkotást bírált, ezekből 70 érte el azt a színvonalat, hogy kiállításra alkalmasnak találták.

Érdekes, sokoldalú a „gyermektárlat", bizonyítja alkotóik érdeklődési körének sokrétűségét. Azonos témával foglalkozó képet alig találni, ezek is inkább a tájképekből tevődnek ki. Annál több alkotás foglalkozik a munkával, a hétköznapok epizódjaival. Akadt olyan, aki a házimunkából merítette témáját, és a nagymosást, főzést ábrázolta. Sok kép foglalkozik a mezőgazdasági munkákkal, ipari munkafolyamatokkal, ahol az ember áll a középpontban. Sokukat a diákélet mozzanatai eseményei ihlették meg. Láttunk képet a nyári táborozásról, labdázásról, táncról.

A zsüri döntése alapján néhány képet dicséretben részesítettek, alkotóját megjutalmazták. Szegedi Judit szekszárdi hetedikes kislány „Terefere" című képe alatt ez a felirat díszeleg: első helyezés. A kép három asszonyt ábrázol beszélgetés közben. A kislány ügyesen ragadta meg a beszélgetés pillanatát. Első helyezésűnek értékelték Kiss Éva VI. osztályos dunaföldvári tanuló vízfestményét is. Kiss Éva fát ültető felnőtteket és gyerekeket festett meg.

Érdekes Faludi Endre szekszárdi III. osztályos tanuló munkája. Zászlóval vonuló úttörőpárt ábrázolt apró mozaikszerűen felragasztott színes papírdarabkákból. A zsüri véleménye alapján harmadik helyezést érdemelt.

Az itt felsorolt képeken kívül még nagyon sok ügyes érdekes festmény látható a kiállításon. Találni hagyományos formában festett tájképet, de akad modern stílusú alkotás is.

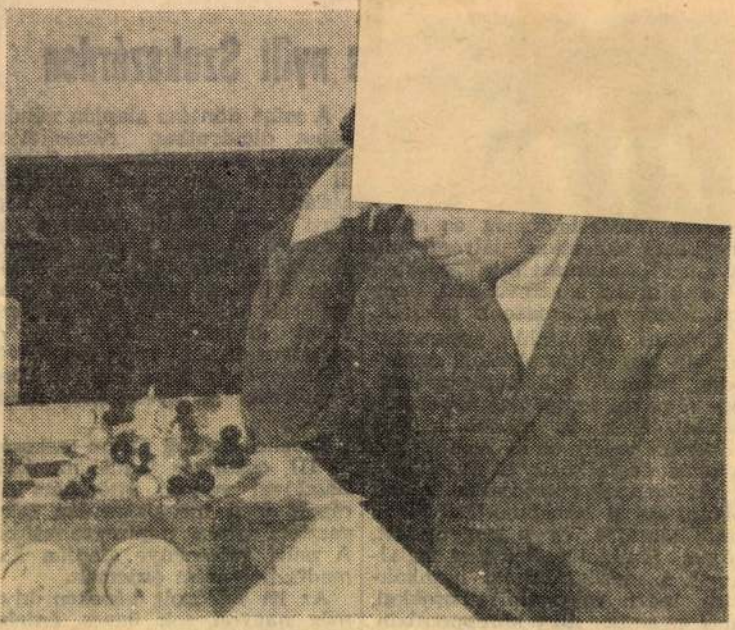

Szekszárdon, az országos vidéki elődöntő mérkőzésen Baranya, Somogy és Tolna megye versenyzői vesznek részt. Kunos Ferenc, a Szekszárdi Petőfi versenyzője az eddigi mérkőzéseken jól szerepelt és jó végeredmény várható tőle.

Szegi Amondo Zoltán

Pompeji 1993/3-4.

Szegi Amondó Zoltán munkája

Sommer úr

– Részlet –

Annak idején, amikor én még fára másztam — régen volt az, sok éve, évtizede már, nem sokkal voltam magasabb egy méternél, huszonnyolcas cipőkben jártam és olyan könnyű voltam, hogy tudtam repülni — nem, ez nem hazugság, tényleg tudtam repülni akkoriban — vagy legalábbis majdnem, vagyis jobban mondva: annakidején tényleg módomban állt volna repülni, ha igazán nagyon akartam és megfelelően próbáltam, volna, mert... mert pontosan emlékszem, egyszer majdnem repültem, éspedig ősszel, az első iskolaévemben, amikor hazafelé mentem az iskolából és olyan erős szél fújt, hogy anélkül, hogy a karjaimat kitártam volna, meghajolva dőlhettem neki a szélnek, akár egy síugró, még erősebben, anélkül hogy elestem volna... és amikor már nekiszaladtam a szélnek, a réteken át a Schulbergen lefelé — mert az iskola egy kis hegyen állt, a falun kívül — és egy kicsit elrugaszkodtam a földtől és kitártam a karomat, akkor felemelt engem a szél, és erőlködés nélkül tudtam két, három méter magasra emelkedni, és tíz, tizenkét méter távolságra ugrani vagy talán nem egészen olyan messze és nem egészen olyan magasra, de mit számít az! — mindenesetre *majdnem* repültem, és akkor csak ki kellett volna gombolni a kabátomat, mindkét felét a kezembe venni és kitárni mint a szárnyakat, felemelt volna akkor a szél, és én könnyedén a Schulbergről a völgyeken keresztül az erdőhöz vitorlázom, és az erdőn át le a tóhoz, ahol a házunk állt, és élvezem apám, anyám, nővérem és bátyám határtalan csodálkozását, mert a repüléshez ők már túl idősek és túl nehezek, a kerítés fölött egy elegáns és magas kanyarral megfordulok, hogy a tó fölött lebegjek, egészen át a másik

„Égesd el a könyveid,
A bölcsesség te magad
légy
(Weöres Sándor)

deKONstrukt-orálás

Hölgyeim és Uraim! Barátaim! *

DEkonstrukt-oráló érzésekkel köszöntöm Önöket ezen a mi kis ünnepségünkön. A gyermek, kinek névadójára gyűlünk itt, még nem született meg. Kis teste ugyan már célba vette a szájat, de a száj még nem mozdul. A száj még nem mozdult SZÓra.

Azáltal, hogy majdan a száj létrehozza a szót, a száj világra bocsátja a gyermeket. A szólás aktusa a szülés aktusa. Mert minden, mi van, csak a szájon át, a száj által van (By Shy Béby!). Minden, mi van, szájalva van. Minden attól van, hogy meg van szájalva, meg van SZÓlítva, attól van, hogy neve van. A születés pillanata a névadás pillanata. A névadás pillanata a születés pillanata.

Én itt egy száj vagyok. Egy vaginalizált száj. Egy oralizált vagina. Egy onanizált száj. Egy organizált száj.

Minden a szájban történik meg. Tehát szájalok.

1. Az organizált száj

A tudományban megszólaló Én az organizált, a rendbeszedett száj. A tudomány mint az igazság normatív, agresszív hangszórója. A tudomány mint a hatalom gusztustalan, nagy pofája. Mondják — bizonyos körökben —, hogy a tudomány sokkal közelebb van a mítoszhoz, mint az beismerve van: a tudomány — mint mondják

---

* Az előadás 1993. április 15-én hangzott el a szegedi Mojo klubban, a szegedi deKON-csoport által rendezett ~~DEkonFERENCIÁn.~~

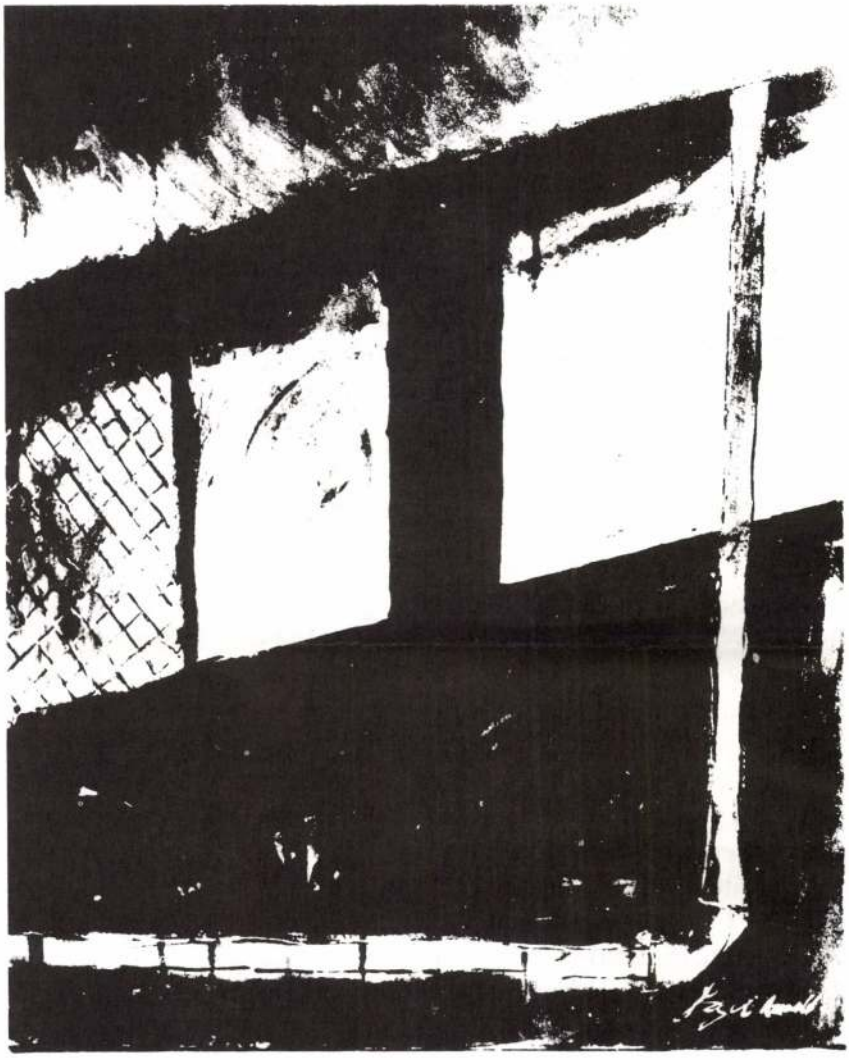

Szegi Amondó Zoltán munkája

zőjének. A metszetszerűséget. Mintha nagyon sok párhuzamos regényt egy újabb könyv, az enyém, keresztben elmetszene, s ehhez a metszethez képest létezne a lehetséges Semmi Könyve. Eszembe jutott például az is, hogy ezután minden írásomnak ezt a címet adom, hiszen mindegyik csak a kiszaíkott, általam megragadható részlet egy mindent magába foglaló nyelvből.

Beköltöztél apád megüresedett lakásába, apa lettél magad is.

A mondat tapintatos, az igazság durvább: apa lettem, aztán elvesztettem az apámat. De kezdjük az elejéről. Tíz évig tartó házasság után 1989-ben elváltam. Egy kis lakást béreltem a hegyen, dolgoztam, írtam az Angyal és bábu végét, és minden este eltűntem a Bermuda-háromszögben. Ez a látszólagos sürgés-forgás egész jól összeegyeztethető volt a tökéletes magány érzetével. Hat hete éltem egyedül, amikor megtudtam, hogy az anyám húsz évig semmibe vett betegsége végzetessé fordult. Minden az ellen szólt, hogy találkozom még valakivel, azt pedig, hogy valaha is családom legyen, el sem tudtam képzelni. És hogy kellően teátrális legyen, az a bizonyos harmincharmadik születésnapom adta ajándékba azt az „ezüstpillantást", amit az emberiség boldogabbik fele ismer. A közös gyerekünk, a lányom születése pedig eldöntött valamit, amiről csak nagyon banálisan lehet beszélni: arról bizonyosodtam meg, hogy az ember eredendően jó. És ez egyáltalán nem teoretikus, hanem érzéki tapasztalat. Átmentem a szobán, amikor aludt, és megláttam az arcát. Számomra az a kép azóta is a jóság, a jó létezésének az elemi bizonyossága. Az arról való tudás szavak feletti formája, hogy az ember eredendő állapota az ártatlanság. Nem ártott neki senki és ő sem ártott senkinek. Nem lettem derűlátóbb, csak valamilyen erőt adott az élethez. Tudást arról, hogy a dolgok akár rendben is lehetnének.

Budapest

SZEGI PÁL
HALÁLÁNAK 10. ÉVFORDULÓJÁN

Hanák József: Szegi Pál — Pál Szegi — Пал Сеги

Szinte hihetetlen: tíz éve már, hogy Szegi Pál örökre itt hagyott bennünket: családját, barátait, a magyar művészeti életet. Ugyanolyan hihetetlen, mint tíz év előtt az volt, hogy nincs többé. Vannak — igaz, nem sokan — emberi egyéniségek, akikben annyira megteljesül, akikből annyira gazdagon árad az élet, hogy még akkor is, ha késői korukban, dolgukvégzetten, egykori erejük fogytán, szinte megérdemelt pihenésül hanyatlanak sírjukba, megdöbbenten állunk: lehetséges ez? De Szegi Pál . . . nem, nem, nevezzük csak bátran Szegi Palinak, ahogy mindig is neveztük . . . a férfiélet javakorában ment el közülünk, és éppen akkor, amikor mindaz, amiért fiatalsága minden tüzét, lendületét, tehetségét, mint termő magot vetette el egy terméketlen korszak szikkadt talajába, épp kalászba szökkent az újjászületett magyar élet barázdáiban. Hogyne lett volna hát valósággal elképzelhetetlen a tíz év előtti időkben, hogy Pali egyszerre csak nincs itt közöttünk?!

Dehát ezek csak szavak, igaz szavak ugyan, csak épp azt nem mondják el a mai fiatalságnak, ki volt ő tulajdonképpen. És ezt nem könnyű elmondani. Vannak — igaz, ezek sem sokan — olyan emberi egyéniségek is, amelyek a katalizátor nagyszerű és hálátlan szerepét hivattak el betölteni, egy-egy közösségen, hivatáson, eszmén belül. Akik az átalakítás, formálás, irányítás, sugalmazás erőit úgy tékozolják másokra, hogy a maguk energiái, ha nem is semlegesen, de érintetlenül és ugyanabban az állandó és majdnem észrevétlen sugárzásban maradnak.

A magyar képzőművészet életének ilyen katalizátori egyénisége volt Szegi Pál. Az 1920-as évek végén, hosszabb párizsi tartózkodás után hazatérve, a legnagyobb és legkonzervatívabb magyar napilap, a Pesti Hírlap akkor megindult Képes Vasárnap-ja kép és grafikai szerkesztőjének állásába került, amelynek nemsokára felelős szerkesztője lett és ezt a rosszul csinált, jellegtelen „vasárnapi mellékletet" rövid idő alatt országos népszerűségű, színvonalas hetilappá fejlesztette. Olyan hetilappá, amelynek oldalaira — még ma is mosolyognom kell, ha arra gondolok, hogy székely góbé őseinek mennyi körmönfontságával — becsempészte az akkori évek elnyomott költőit, íróit: József Attilát, Pap Károlyt, Radnóti Miklóst, és a szélsőségekig konzervatív és művészi érzékben erősen szűkölködő laptulajdonosnak kisebb kényszerű engedményeket téve, a művészettörténet és a haladó festészet kiemelkedő mestereinek képeit, rajzait.

Katalizátori egyéniség — mondottam? Ha talán találó is ez a jellemzés, annyiban mégsem teljes, hogy nem fejezi ki eléggé: Szegi Pál egyéniségének lényege tulajdonképpen az értelem kormányozta szív és a szív gazdagította értelem volt. Ez a ritka és szerencsés kettősség vezette lapszerkesztői minőségében, amelyben igaz humánumát engedte igen sokszor felülkerekedni, amikor a Képes Vasárnap-ban honoráriumhoz juttatott olyan írókat, költőket, rajzolókat is, akikről tudta: pillanatnyi pénzgondjukat enyhíti ezzel. Viszont könyörtelenül csak tiszta értelmére, világos ítéletére, felelősségtudatára hallgatott, ha a művészeti kritikus tollát vette kezébe és amikor a felszabadulás után a Szabad Művészet c. folyóiratot szerkesztette. És lám, mégsem tudom, hogy valaha is ellenségei lettek volna: hozzáértése, jóhiszeműsége, elfogulatlansága, igazságra törekvése annyira kétségtelen volt a képzőművészet dolgaiban, hogy ezzel még azokat is lefegyverezte, akiket szigorúan bírált. És alig emlékszem olyan esztétikusra, aki egész életében annyira szerényen a háttérben tudott volna maradni, mint Szegi Pál. Ebben — művészeti vonalon — Osvát Ernőre emlékeztetett. Mint Osvát életét az irodalom, Szegi Pálét a képzőművészet szerelme töltötte ki és teljesítette be. És az élet kisebb-nagyobb örömeinek boldog élvezése mellett, a társadalmi haladás, a szociális forradalom szükségességének eszménye.

Még ma sem volna idős ember, és ki tudja, ha ezt a látszólag oly robusztus fizikumú férfit annyira korán és váratlanul el nem ragadja a halál, talán élén állhatna azoknak a pionîroknak, akik a mai képzőművészet dzsungelében, a józan kritika éles fejszéjével, a logikus értelem reflektorfényétől vezérelve próbálnak ösvényt vágni — minden kalandorsággal, sznobizmussal és divatmajmolással dacolva — a művészet jövőjének ígéretes és pozitív távlatai felé.

Fóthy János

*

Hanák József grafikus, festő és szobrász (született 1903.) 1945 elején halt meg a fasizmus áldozataként. A nagytehetségű fiatal művész mélyen emberi melegségű egyénisége, közvetlen őszintesége kifejezésre jutott virtuóz rajzportréiban és szoborképmásaiban. Modelljei között volt Verlaine, Courteline, Yvette Guilbert.

SZEGI Pál

Művészet 1968/2.

SZÉGER András gyöngyösi ács. A gyöngyöspüspöki
püspöki sörházat becsli --+ Bera Jakabbal
1757-ben,

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Szegény György

gyulai származásu
ötvös Münchenben

Lód

Siklóssy László
München legkiválóbb
ötvösművésze magyar
ember volt. Újság
1925 nov. 22. 4.

Szegeny György

ötvös,

miniatur archeje Hans Muelichtöl repr.

Muvei közül repr.:

Lasso zsoltárkönyvének táblája

Szárnyas eltár, részben fenti muve stb.

lásd oko.

Gyulai származásu, ott tanult, majd szegeden dolgozott. Innen a török elöl menekült Nemetorszagba.

Mihalik Sándor:

Nemetorszagi magyar ötvösök

MAGYAR MUVESZET

1937, 312. l. 313. l.

314 — 316. l.

Szegény (Zeggin)

György

otvos

XVI. 27

l -

Germagnuvszelleme

457. 1

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Szegény György

gyulai ötvös

XVI. sz.

laisd

Scherer

I. k. 170. l.

a 171. lapon

arczeje rejv

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
lő író- papír- lap.		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

MDK

Szegedyné Szikszay Ilona, festőm.

Nagyszeben: Régi várkapuk. Repr.
Az Uj Szalon őszi tárlatáról.
/ Foto Seidner.

Képzőművészet. 1934. 77. sz. 2co l.

Szegény (Zeggin)

Ábrahám

ötvös

XVII. sz.

Germagyűrűszelleme

437. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Szegény Ábrahám

(Zeggin Á.)

Szegény György fia, 1586–1617-ig tagja volt a münchenn ötvöscéhnek. Atb. laid okv.

Aranyozott etüi tőle 1604-ből repr.

Mihalik Sándor

Németországi magyar ötvösök.

MAGYAR MUVESZET

1937. 313, 316. l.

o

LOCK-OUT CONSIDÉRÉS COMME MOYENS DE

ant une nombreuse assemblée de travail
de travail éclatés en Angleterre,
sévère du système libéral et des dom=
coulant de la grève et du lock-out,
e économique.
Noires Britanniques a mis en relief
es, non seulement les travailleurs
mais qu'ils finissent au contraire
perdre quelques chose, dans un pays
de chômeurs et est exposé à la con=
entier.
accusé le parti travailliste et les
ces de faire le jeu d'un régime qui
avec ceux-ci la Nation entière, à
ternational.
et syndicale fondée sur de tels prin=
uts.

leux programmes et aux vieilles idéo=
la réalisation de son programme é=
scisme vous offre l'opportunité d'u=
sant dans le pouvoir de l'action,
bilités d'un gouvernement".-

Szegény Árpád.

A pétfürdői képzőművészeti szabadiskola tagja, vajza: „Kaján Laci bácsi" kiállításukon szerepelt.

Péti Munkás, 1952. März 15.

Szegligethi Zakab

ötvös

Jakab «de Szegligeth» kassai ötvösmester 1531-ben nyert polgárjog
s jótállója Tamás képíró.

Kemény Lajos Műtörténeti adatok
Kassáról. Archaeol. Ért. 10 évf.
163. l.

M. KIR. ADÓHIVATAL KASSA
Érk. 1904 - AUG. 30.
14113. szám

Tálvesi

Lelj 184 lap

Gr 125

24090 Községi nyomda Budapest.

Szeghalmy Bálint

ÖTVENEGYEDIK ÉVFOLYAM 15—16. SZÁM. 1927 ÁPRILIS 15.

ÉPITŐ IPAR
ÉPITŐ MŰVÉSZET

A budapesti építőipari szakmák ipartestületei, a Hadviselt Mérnökök, Építészek és Műszaki Tisztek Nemzeti Szövetsége, Budapesti Ácsmesterek Ipartestülete, az Építőmesteri Képzettség megvizsgálására szervezett bizottságának hivatalos lapja.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 12 pengő=150000 K, félévre 6 pengő=75000 K. — Egyes szám ára 0.80 fill.=10000 K — Postacsekkszám 49197 Hirdetési díj: m/m-kint 0.20 fill.=2500 K

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. FÁBIÁN GÁSPÁR

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, I., Ménesi-ut 7/c TELEFON: JÓZSEF 132—95.

A falusi kislakások egészséges építkezése, tekintettel a technikai kiképzésre és a kiviteli költségekre.

Mult hó 28-án az orvosprofesszorok egyik doyenje, dr. Dollinger Gyula egyetemi ny. r. tanár előadást tartott a M. M. és E. Egyletben, azon alkalomból, hogy a Faksz. ténykedését megkezdi. Ennek a kormány által támogatott szövetkezetnek hivatása a földreform folyamán házhelyhez jutottak részére a saját ház fölépítéséhez szükséges tőkét kölcsönképpen rendelkezésre bocsátani. Ilyenformán kilátás van arra, hogy a nagyarányú telepítési akció utolsó fázisa is lejátszódik. Amint az elsorolt számokból kitűnik, kb. 3200 községben egy negyedmillió új családi ház fog fölépülni, — mondotta előadó — amely átlagos számítással egy millió magyar számára fog hajlékul szolgálni. A tudós professzor a tételt abban állapította meg, hogy a redelkezésre álló, aránylag csekély anyagi eszközökkel a higiénia mai állásának megfelelő otthonokat teremtsünk, nemcsak azért, mert Csonka-hazánkban az egymillió magyar lélek sorsa fokozottabb jelentőségű, hanem még azért is, mert az itt követett eljárás például fog szolgálni a családi házat építeni szándékozó köztisztviselőknél is, akik most az állami kölcsön révén számottevő mérvben fognak építkezni.

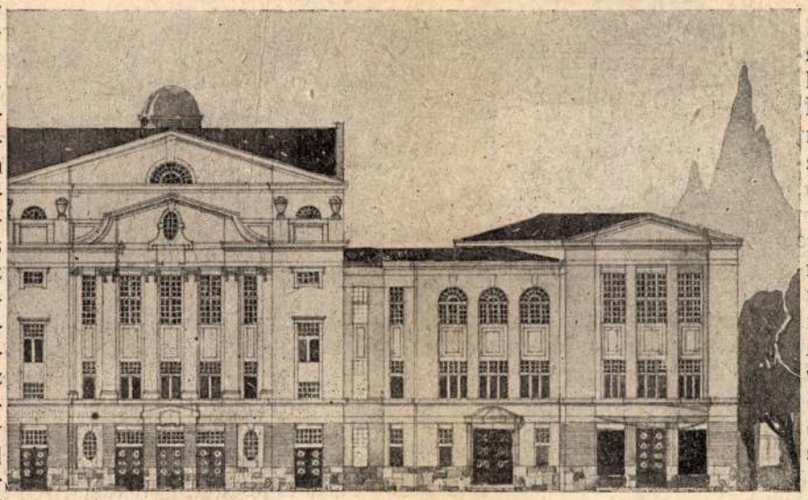

A karcagi kultúrház tervpályázatán megvett terv.
Főhomlokzat. Tervezte: *Szeghalmy Bálint* műépítész.

A Faksz. körlevelet küldött szét, amelyben 1 család részére minimálisan 22 m²-ben állapította meg a szoba nagyságát.

Ez szűkös méret ugyan, — de többre nem telik. Hogy ez az egy szoba is egészséges tartózkodásul szolgáljon, szükséges, hogy necsak a körítő falak, hanem, hogy a szoba egész területében, a talaj- és csapadékvizekkel szemben megfelelő szigetelő védelemmel láttassék el. Csakis a teljesen száraz és jól szigetelt lakás mondható egészségesnek. Félő, hogy a nálunk megrögzött szokás szerint ismét nedves, egészségtelen házak fognak épülni, — már pedig egy félszázadnál is régibb orvosi tapasztalat alapján megállapítja, hogy Magyarország azért vezet a tuberkulózis halandóságban, mert egészségtelenül, — szigetelés vagy pince nélkül — agyagpadlóval és kis lyuk ablakokkal építkezünk. Az ilyen lakószoba, ha a ház maga a legjobb, különben egészséges helyen és levegőn épült legyen, még akkor is — a tbc-nek — és egyéb betegségeknek tenyésztő-fészke, amelyben a család tagjai sorjában megfertőződnek. Ilyenkor azt szokták mondani, hogy az tüdőbajos család, pedig senki sem születik tüdőbajjal, hanem itt a ház maga tuberkulótikus és az sorra megmételyezi a család tagjait. Nem szabad semmiképpen sem megengedni,

hogy a most épülő házak ugyanilyen régi, egészségtelen módon épüljenek. A propaganda és kényszer az, ami itt segítségül hívható. A legnagyobb kényszerítő erővel a Faksz. rendelkezik, amely az építési tőkét adja, de szükségesnek tartja az orvos közreműködését is, hogy egészséges hajlékhoz jussanak a nincstelenek, nehogy sárból-sárba építsünk. Számolni kell ugyanis azzal, hogy csupa szegény emberről van szó, kiknek egyedüli tőkéjük, a Faksz.-tól kapott kölcsön. Pince sok pénzbe kerül, valami olcsóbb aláaknázásról lehet szó, de a lakószobának föltétlenül száraznak kell lenni. Az építészektől azt kérdi, feleljenek arra a kérdésre, miként lehet a legolcsóbban, de még higiénikusan a kérdést megoldani. A probléma nagyfontosságú, mert ezzel a jövő generáció balsorsának vagy boldogságának alapköveit rakjuk le.

A hallgatóság élénk elismeréssel és tapssal jutalmazta az előadást, amelyből mindannyian, kik jelen voltunk, kiéreztük a közügyekért lelkesedő és hazáját, véreit szerető magyar tudóst. A fölszólalás nyomán élénk vita indult meg, hogy a föltett kérdésre a felelet megadható legyen. Elsősorban *Schoditsch* Lajos, a szakosztályok elnöke utalt röviden arra, hogy előttünk, építészek előtt a kérdés nem ismeretlen, azzal hosszú idő óta foglalkozunk, több ízben memoradumoztunk már, sőt küldöttség is tisztelgett az illetékes minisztériumokban, a várható eredmény azonban elmaradt.

Dr. *Gerlóczy* Zsigmond egyetemi tanár, az Országos Közegészségi Egyesület elnöke, ugyanilyen értelemben nyilatkozott. Öt éve foglalkoznak — úgymond — a falusi egészséges lakás ügyével. Rámutattunk javaslatainkban arra, hogy már a telek megválasztása mily fontos, illetőleg már ott kell helyesen és hozzáértéssel megfogni a kérdést, azután jön a kút, az ivóvíz kérdése, stb. A kormányhoz intézett fölterjesztéseiket mindig építészekkel együtt dolgozták ki, mert érezték a szakértőkkel való együttműködés szükségét, ily nagy horderejű kérdésben. Eredményeket eddig nem tudnak fölmutatni.

Czakó Adolf műegyet. professzor, az előadás alkalmából az orvosi társadalmat üdvözli és reá mutat arra, hogy ez a rend mindig tudott altruisztikusan a köz érdekében gondolkozni, dolgozni — és mint a mai előadás mutatja — síkra szállani is, nemes ügyekért. A memorandumokból már elég volt. Szerinte törvényhozási úton, kényszerítő intézkedésekkel kell a mai egészségtelen viszonyokon javítani, mert az állami kötelesség. A legnagyobb baj abban van, hogy a kérdésnek nincs

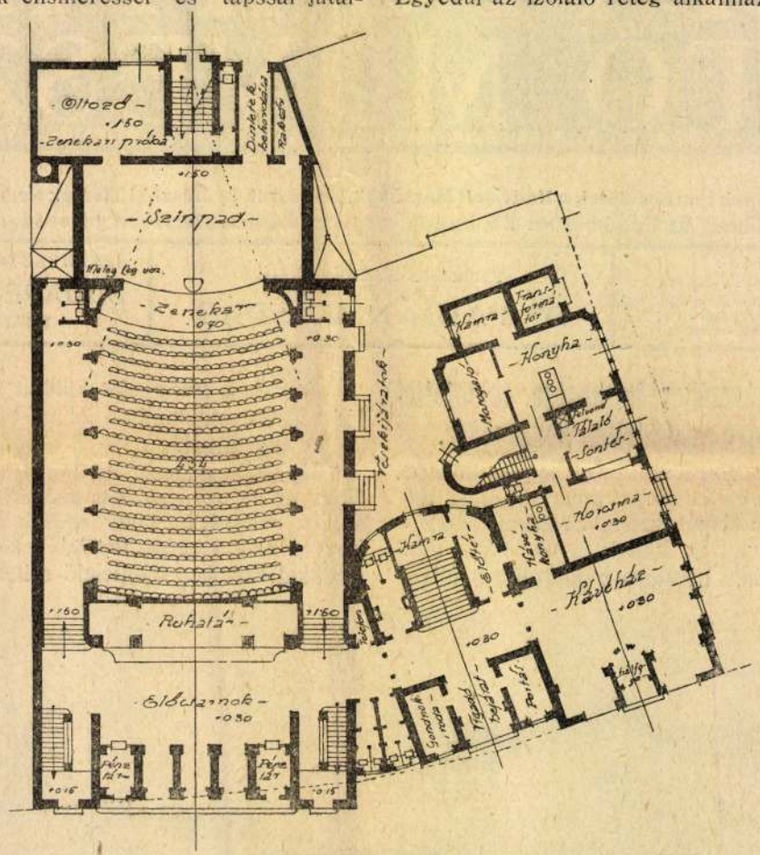

A karcagi kultúrház tervpályázatán megvett terv. Földszinti alaprajz.

egy gazdája. A földmívelésügyi, népjóléti, belügyi, de sőt bizonyos vonatkozásban még a kereskedelemügyi minisztérium illetékessége alá is tartozik. Egyedüli megnyugtató az, hogy kormányzati körökből kiindult már a jelszó, amely szerint a falu rendezetlensége tovább már nem tűrhető és így kilátás van a jobb jövőre.

Sándy professzor szerint a falu sajnálatos higiénikus viszonyain segítendő orvosoknak, technikusoknak össze kell fogni és együttesen memorandumba foglalni javaslataikat.

Hogy a falusi házak olyan ősi modorban épülnek még ma is, annak oka a nép maradi voltán kívül, talajviszonyainkban is rejlik. A magas talajvíz miatt általában pincét építeni nem lehet. A pincét helyettesítő ú. n. légjáró aknát nem tartja egészséges megoldásnak. Egyedül az izoláló réteg alkalmazást felelne meg, amely szerinte az egységárat cca 3 pengővel emeli m²-ként, ami végeredményben 100-150 pengő többletet jelent. Az izolált fal nemcsak egészségesebb, hanem melegebb is. A sárból készült fal nem elég porozus (likacsos) ahhoz, hogy a falnak úgynevezett természetes lélegzése végbemenjen. Kizárólag szakemberekkel kíván építtetni, mert csak így van biztosítéka az egészséges és jó építkezésre. Előzőleg kísérletként, különböző helyeken próbaépítményeket kell létesíteni. Igen tanulságos lenne az egészséges falusi építkezésre vonatkozólag propagandaképek közreadása, mint az már más társadalmi mozgalmaknál, pl. a tbc, alkohol elleni küzdelmeknél alkalmazásra talált és igen jó felvilágosító eszköznek bizonyult.

Tamássy képviselő, a Faksz. ügyvezető alelnöke, általános figyelem közepette összefoglaló adatokat szolgáltatott és igyekezett reámutatni arra, hogy mely kérdésre várnak feleletet a technikus társadalomtól. Előadása szerint 247.000 házhelyhez jutott közül csupán cca 40.000 embernek van valamelyes tőkéje, a többi 200.0000 teljesen vagyontalan. A Faksz. kizárólag az állam pénzével van ellátva és 5 éven keresztül bizonyos összegek fognak rendelkezésére állani. Az adott pénzügyi keret azonban semmi körülmények között túl nem léphető. Ép ez az aránylag szűkös dotáció késztette őt arra, hogy jótanácsért az Egylethez forduljon. A kölcsön építésianyag formájában fog rendelkezésre bocsátatni éspedig 3 tipus szerint:

A legnagyobb kölcsön 1500 pengő, 20 évi törlesztéssel félévenkint utólag fizetendő 54.20 P részletekkel;

640 pengő a következő, amelyet legfeljebb 3 év

Az „Építő Ipar—Építő Művészet“ melléklete az 1927. április 15. számhoz.

A SZOMBATHELYI NŐI FELSŐKERESKEDELMI ISKOLA

TERVPÁLYÁZATÁN I. DÍJJAL KITÜNTETETT PÁLYATERV

TERVEZTE: **SZEGHALMY BÁLINT** MŰÉPITÉSZ

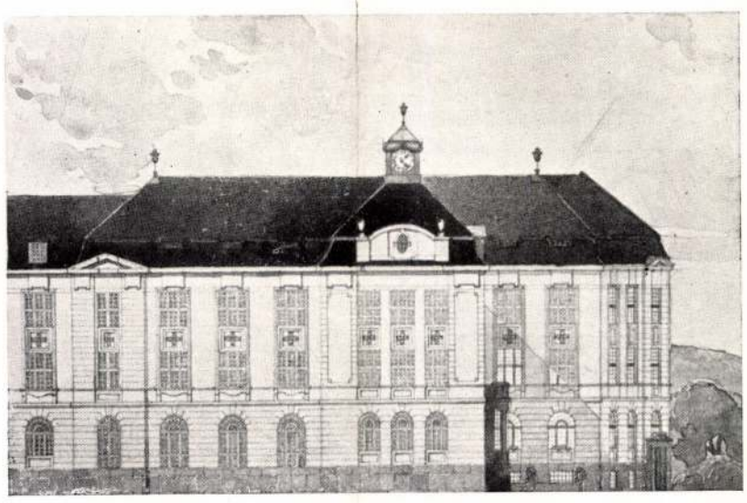

FŐHOMLOKZAT

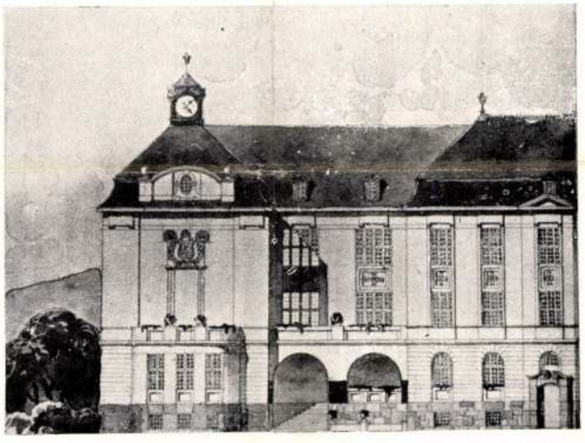

OLDALHOMLOKZAT

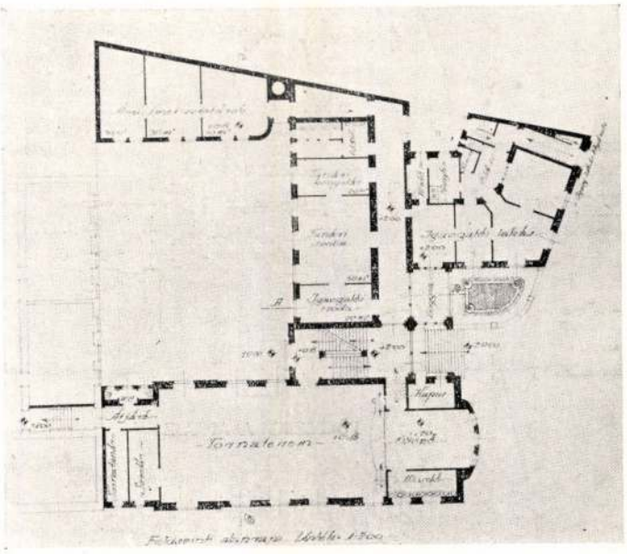

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

A SOPRONI EVANGÉLIKUS THEOLOGIA INTERNATUS

TERVPÁLYÁZATÁN I. DÍJJAL KITÜNTETETT PÁLYATERV

TERVEZTE · **SZEGHALMY BÁLINT** MŰÉPÍTÉSZ

FŐHOMLOKZAT

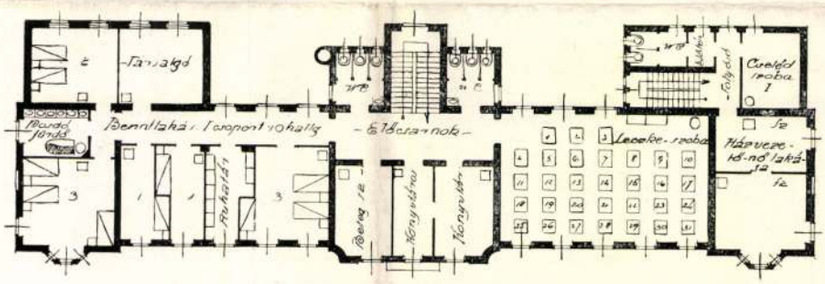

I. EMELETI ALAPRAJZ

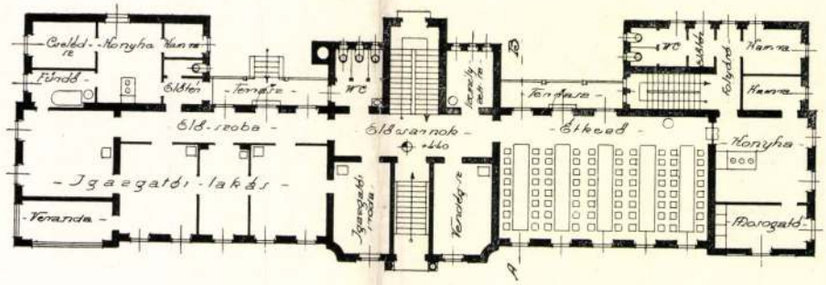

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

18225 — RÉVAI-NYOMDA, BUDAPEST.

MDK

Szeghalmy Bálint épitész Nagykanizsa,
a szolnoki 560 ágyas kőzkórház terve, megvéve

Épitő Ipar - Épitő Müv. 1928, aug. 1. 119 l.

Szeghalmy Bálint

nagykanizsai épitész

az alábbi pályázaton

tervét megvették

Épitő Ipar – Épitő Mü-

vészet. 1929. 30. l. (A

Pécsi Ipartestület szék-

házának tervpályázata.)

Főpapi síremlék töredéke, XV. század
szám)

MDK

Szeghalmy Bálint főmérnök

Berlin város épitészetéről mondja el észrevételeit a Városépitésügyi Törvényalkotás c. könyvben.

Dr.F.G.: A városépités időszerü kérdései

Épitő Ipar - Épitő Művészet 1932.14.1.

Szeghalmy Bálint

építész Magyarország

Részvét a pécsi lígetrendezés és nyitott uszoda tervpályázatán

MAGYAR·EPITOMUVESZET
1927. 2. sz. 31. l.

MAGYAR-BELLOMUZEUM

Szeghalmi Bálint

a győri szinház ujjá-
építésének terop.
III. díj

MAGYAR. EPITOMUVESZET
1927. 3-4. sz. 35. l.

MAGYAR TÉRKÉPMŰVÉSZET

Szeghalmy Bálint

nagybányai építész

a Bombathelyi női felső kereskedelmi iskola terve. I. díj

MAGYAR EPITŐMŰVESZET

1927. 5-6. sz. 20. l.

(Szombathely.) 26, 27. l. műszaki rajzzal.

MOUNTAIN VIEW MOTEL

Szeghalmy Bálint

A villói szolgabirói hivatal terve. I. dij.

Repr.

MAGYAR-EPITOMUVESZET 1927. 5-6 sz. 24, 25. l. (A villói szolgabirói hivatal tervpályázata, műtárgyi rajzokkal.)

MUSEUM OF FINE ARTS

Szeghalmy Bálint

az alábbi pályázaton

I. díj

MAGYAR EPITOMUVESZET

1927. 5-6. sz. 20 l.

(A soproni Teológus-Otthon tervpályázata.)

28, 29. l. (Műszaki rajzokkal.)

MAGYAR TELEFONGYÁR

Szeghalmi Bálint

az alábbi pályá-
ratón
megvétel

MAGYAR • EPITOMUVESZET

1928. 5–6 m.

(Az ujhatvani rk.
templom teropályá-
rata, főhomlokzat,
alaprajz.)

Árkay Aladár
stilusában

Kat. Fábián és Seb.
Prot. Fábián, Seb.

CSÜTÖRTÖK

21

Kat. Ágnes sz. vt.
Prot. Ágnes

PÉNTEK

22

Kat. Vince vt.
Prot. Artur

SZOMBAT

23

Kat. Raimund
Prot. Zelma

Izr.: S. Besalakh

4. HÉT • 1937. JANUÁR HÓ • 31 NAP.

Szeghalmy Bálint

az alábbi tervpályázaton megvételre ajánlva

MAGYAR-EPITOMUVESZET

1928. 7. 4. 11. C.

(A szolnoki közkorház tervpályázata.)

VASÁRNAP

12

Kat. Mária neve
Prot. Guido

☽ Első negyed 21 ó. 57 p.

HÉTFŐ

13

Kat. Notburga
Prot. Ludovika

KEDD

14

Kat. Sz. ker. felm.
Prot. Szerénke

SZERDA

15

Szeghalmy Balmi

~~Bayer Sapó~~

~~bresti építész~~

Szeghalmy Balmi

magyarországi építész

a Pécsi Ipartestület

Székházának terv.

megvétel

Magyar Építőművészet

1929. 2. 4. 27. l.

Műve cél

Dr. Nagy Zoltán

1/1

MDK

Szeghalmi Bálint

Keszthelyi ref. templom, repr.

Magyar Építőművészet 1929. 3. sz. 24,25.l.

MDK

Szeghalmy Bálint

Moson-magyaróvári ref. lelkészlakás, tervezte fenti. Repr.

Moson-magyaróvári református templom. Tervezte fenti, repr.

Magyar Épitőművészet 1941. 12. sz. 386.l.

M.D.K.

Szephalmi Bálint

nagykanizsai városi mérnök

25.000 K-ás első díjat nyert
Nagykőrös városrendezésére
kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1923. XLIV.évf.
jan. 10. sz. 4. old.

M.D.K.

Szeghalmy Bálint

nagykanizsai építész

400 K-ás első díjat nyert a Villány körségben építendő főszolgabirói hivatalra és laró-épületre kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII.évf.

febr. 16. sz. 9. old.

M.D.K.

Szeghalmy Bálint

nagyvonizsai építész

5 milliós harmadik
díjat nyert a győri városi
sinkár átalakítási ter-
veire kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII.évf.

febr. 23. sz. 6. old.

M.D.K.

Szeghelmy Bálint

nagykanizsai építész

640 pengős első díjat nyert a Soproni Theologusok Otthona terapályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1927. XLVIII. évf.

márc. 16. sz. 12/a. old.

M.D.K.

Szeghalmi Bálint, építész

terve 300 pengős megvételben részesült a város széli telepítés – ci a munkás lakások típusterv-pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1932. LIII.évf.

szept. 5. sz. 3. old.

MDK

Szeghalmi Bálint

épitész pályamüvét 3oo pengőért vásárolta meg a főváros

A Munkaadó, 1932. szept. 14. 5 l.

MDK

Szeghalmy Bálint

pályamüvét megvették

•

A pécsi ipartestület székházának tervpályázata. Technika és Közgazdaság. 1929. febr. 17.

Szeghalmi Bálint

magyarországi építész

Mindszent-algyói templom-tervpályázaton tervét megvétellel tüntették ki.

Magyar Mérnök és Építész-Egylet Közlönye. 1922. 25. sz.

Szeghalmi Bálint MDK

épitész

A mindszent-algyői templomtervpályázat
Magy. Mérnök és Épitész Egylet Közlönye 1922.25.sz.

SZEGHALMY Bálint építen

Avari kilátó 1934-1956

Dobrossy István: Miskolc vízszban
és képekben 1. Miskolc, 1994
24-25. és ill

Szeghalmy Bálint

okl. épitész nagyszalontai városi mérnök nyerte el Nagyvárad városi fürdőépület tervpályázatának első diját.

Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye 7

1923. 4. l.

7 (Technika és Közgazdaság)

Szeghalmi Bálint építészmérnök, Nagykanizsa.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, 1927. 11l.

Pécsi uszodatervé megvételre ajánlva.

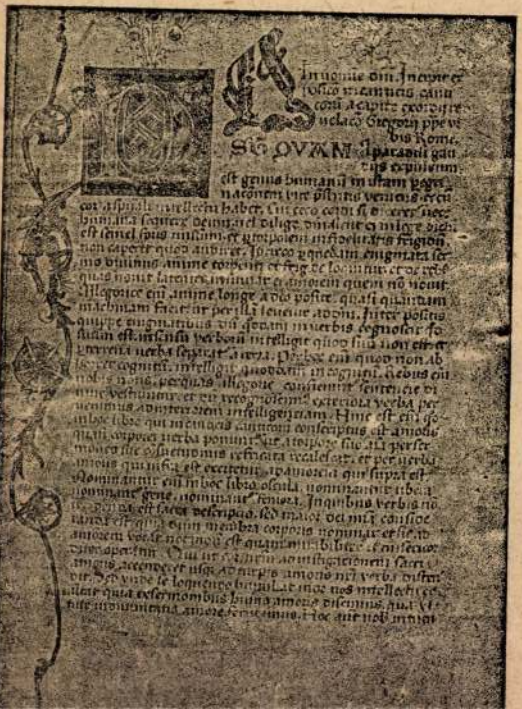

MDK

Szeghalmy Bálint épitész

Egyleti közlemények. MMÉEKözl 1929. IV;14. 1o3 l.

Szeghalmi Bálint

Bpest – Baross-tér
ref. templom terop
dicséret

MMÉE Közl
1940. 117. l.

Kat. Gottfried
Prot. Gottfried

A hold kelte 23.52 nyugta. 13.53 óra.

26. Demeter

CSÜTÖRTÖK

9

Kat. Tivadar vt.
Prot. Tivadar

A hold kelte 0.00 nyugta, 14.20 óra.

27. Nesztor

PÉNTEK

10

Kat. A. András
Prot. Luther

A hold kelte 0.55 nyugta, 14.44 óra.

28. Terenc

SZOMBAT

11

Kat. Márton pk.
Prot. Márton

A hold kelte 1.57 nyugta, 15.05 óra.

46. hét

1944 NOVEMBER 30 nap

29. Anasztáz.

Szeghalmy Bálint

d.

Terés Forma

1927. 6. n.

7. l.

u. o. 1927. 7 n. 6. l.

7. l.

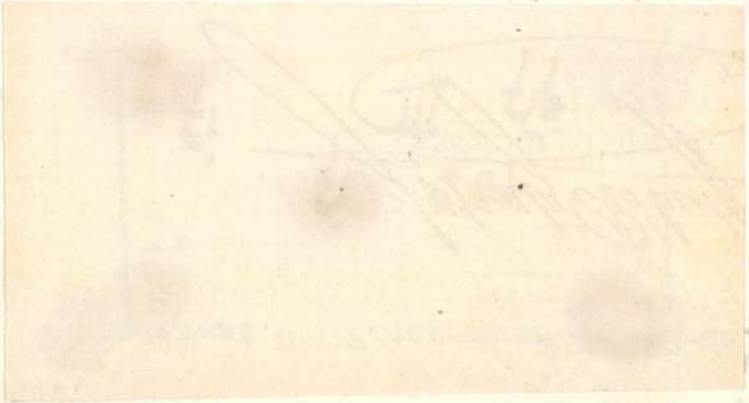

A vallás- és közoktat

2803/1917.
eln. szám.

A m. kir. miniszte
zürichi cs. és kir. főkonzu
don szaporodnak azon esetek
többnyire "szolgálati ügyben
hiányosan, vagy egyáltalán
érkeznek oda, mely körülmén
sokat von maga után.

Felhivom ennélfogv
tott hivatalos póstaküldemé
jen.

Budapest, 1917. év

Szeghalmy Bálint

építészhallgató

rajzai 1912.

Megfagyott muzsikus

1912.

Szeghalmy Bálint

nagykanizsai építész

U. 3924

A villányi jarási székhaz oldalhomlokzata ci földszinti alaprajza, repr.

Nemzeti Ujság

képes mell. 1927. márc. 13;

ae, a császárok tengeri fürdője pedig
áprilisban a szabadban fürdés nagy=
ıket. Ezzel az élvezetes és üdítő ten=
tek csak emelik a kölcsönös hatást.
pedig az Alpok hófödte csúcsainak
Tauer=alagúton s a Gasteini=völgyön
ın Klamm patakjának alig pár méter
ó sziklafalak közé fűrészelt szurdok=
on elszorult kebellel bámuljuk a ter=
n tovább haza s Semmering után a
)ennünket. Sopron még annyi emlék
rozzuk mindannyian, hogy a Civitas
fogékony a történelmi hangulatok
émert iskolánk elsőnek említett álta=
ıc
r

MDK

Szeghalmy Bálint épitész

A Balokányi-liget tervpalyazatán, tervét 4 millió koronáért megvásároltak.

Cikk: Weichinger és Dörre épitészek nyerték a Balokányi-liget tervpályázatának I.dijá

Dunántul, 1926.dec.21. 3.l.

MDK

Szeghalmy BBálint építész

Döntés a villányi és siklósi...székházak épitési ajánl.felett. Dunántul, 1927, febr.2. 2.l.

Szeghalmi Béla építész

Pesti Hírlap. 1923. jan. 21. 7

Pályaterek kiállítása

Képes Pesti Hirlap 1932 LIV jul.13.2 o.

Szeghalmy Bálint: A kesztehelyi uj
ref. templom és paplak. 6x9.

.O S. ~~Ld~~

Szeghalmy Bálint építész

Kepes

Pesti Hilap. 1932. jul. 13. 2

a Kerepesi uj református

templom és paplak

Szeghalmy Bálint

l.

Evang. templ.

225, 226, 227, 228. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Moson–magyaróvári református templom

Tervező: SZEGHALMY BÁLINT

A budapest–bécsi országúton haladva, Moson és Magyaróvár között már messziről feltűnik egy érdekes épület: a reformátusok új temploma. Ez a templom úgy külső, mint belső megjelenésében és minden részletében magyar és jellegzetesen kálvinista szellemű építmény. A rendelkezésre álló saroktelek mély fekvése és az előtte elhúzódó országút magas volta szükségessé tette az épület jelentékeny kiemelését. Ez a körülmény indokolja az egész épületnek alagsorral való ellátását és ennek az alagsornak gyülekezeti teremmé való kialakítását. Az egyhajós templom belső szélessége 8 m, belső hossza pedig 15 m, de még hozzá fog csatlakozni az egyelőre fel nem épített, 4·70 m hosszú, sokszögalakú záródás is. A 32 m magas, jellegzetes formájú karcsú torony a templom északnyugati sarkán emelkedik és alsó szakasza a templom előterét képezi. Ebből az előtérből vezet fel a karzatra a kis toronyban elhelyezett csigalépcső. A templom jelenlegi állapotában 200 ülő- és 150 állóhellyel összesen 350 lélek befogadására alkalmas. A templom lábazata, valamint a támpillérek faragott balatonalmádi vörös homokkővel burkoltak s a kőburkolatok és a tetőzetek meleg piros színeivel a falak halványszürke vakolata kellemesen harmonizál.

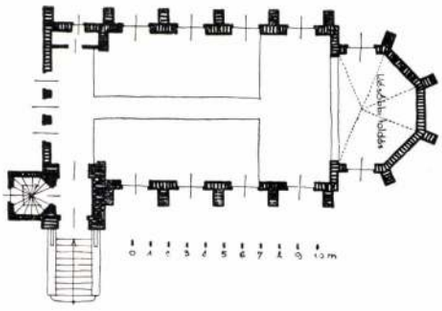

Moson–magyaróvári ref. lelkészlakás

Tervező: SZEGHALMY BÁLINT

A 3 szobát, irodahelyiséget, tágas előszobát, konyhát, kamrát és fürdőszobát magábanfoglaló lelkészlakás az új templom mögött épült fel, mellékutcára néző főhomlokzattal, íves tornáccal, vörös kőlábazattal, teljesen a templom stílusában kiképezve. Kálvinista egyszerűség, anyagszerűség és célszerű alaprajzi megoldás jellemzik az épületet, amely a családi lakóházakkal beépített környezetbe harmónikusan illeszkedik bele.

Magyar Építőművészet 386
1941. 12. sz.

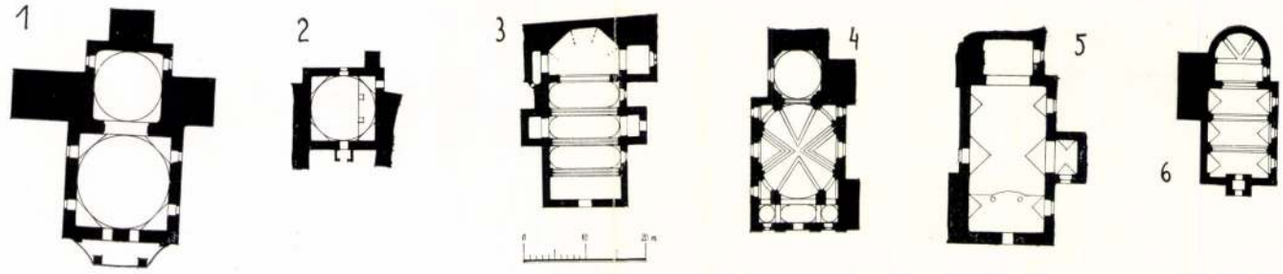

Pécs újkori templomai. II. rajz.

tájának részletei a pincében ma is láthatók, egyébként csupán körvonalai maradtak meg (II. rajz, 4. ábra). Önállóan fejlődött ki az irgalmasrendiek, eredetileg karmeliták dongaboltozatos temploma (1727.) (II. rajz, 5. ábra), a bájos részletképzésű, ugyancsak dongaboltozatos, de bordás Xavér-templom (1739.) (II. rajz, 6. ábra), a pálosok csehboltozatos kolostortemploma, később líceum, ma egyetemi templom (1741.) (II. rajz, 7. ábra), a bizonyosan középkori alapokon kifejlődő, azóta többször bővített ferencrendi kolostortemplom (1745—1758.)(II. rajz, 8. ábra), az egyhajós havihegyi templom, amelynek köveit a pestis-sujtotta polgárság vállain vitte fel a meredek hegyoldalon (1791—1810.), majd a XVIII. század váltakozó stílusárnyalataiban a Notre Dame nőzárda kupolás kolostortemploma (1852) (II. rajz, 9. ábra) és a kálvária kis kerek Szent Sír kápolnája (1810.) (II. rajz, 10. ábra), végül a hegyvidék kis búcsújáró templomocskái, mint a lámpásvölgyi Bertalan- és a donátusi búcsújáró kápolnák. A XIX. század legnagyobb szabású templomépítkezése mégis a Szent Péter püspöki székesegyház kétszeri restaurálása, átépítése volt (1803—35. Pollák Mihály és 1882—91. Schmidt Frigyes). Ez utóbbi, közel egy évtizedes munka teljesen új köntösbe öltöztette a többször átépített középkori templomot, véglegesítette a tornyok közét kitöltő kápolnasort, a gótikus boltozatokat az ősi síkfödémmé alakította vissza, a régi épületből csak a hajófalakat, a tornyok tövét és a teljes altemplomot hagyta meg, de az átépítéskor talált gazdag faragványos kőanyaggal Közép-Európa egyik legértékesebb kőmúzeumát alapozta meg. Még a század végén épült az evangélikusok egyhajós temploma (1874. Baldauf János). Ilyen előzmények után, ebben a különös stílushangulatban, amely végigjátszott az ókeresztény temetőépületek, kápolnák sorától a középkoron, újkoron át a mult századvég romanticizmusáig elképzelhető minden stílusváltozat húrjain, született meg Pécs mai templomépítészete. A harmincas évekig a készülő és lezajló világháború és a vallásosság lanyhulása hosszú évtizedes csendet teremtett, csupán a reformátusok gótizáló, egyhajós, téglatemploma épült fel (1906. Károlyi Emil). A város erőteljes növekedése indította el az építkezéseket a perifériákon. 1927-ben befejeződik a Pécs-gyárvárosi romantikus hangulatú fogadalmi templom (III. rajz,1. ábra, Pilch Andor), 1930-ban a jezsuiták kéttornyos, romanizáló, a székesegyházra emlékeztető temploma (III. rajz, 2. ábra, Fábián Gáspár) a modern szerkezeteket az előbbinél a nagyméretű vasbetón síkmennyezet, az utóbbinál az ugyancsak vasbetón keresztboltozatok jelentik a főhajók felett. 1932-ben felépítik a temetői Szent Mihály-kápolnát, amelynek térképző gondolatát a pécsi török templomok ihlették meg, hatalmas vasbetón kupolája, érdekes alaprajzi megoldása (a szentély és kriptalejárat a ravatalozással kapcsolatban), elsőrangúan megoldott kriptája a város egyik legértékesebb alkotásává teszik (III. rajz, 3. ábra, Weichinger—Nendtvich). Pár évi szünet után megépül a régi donátusi búcsújáró kápolna helyén a bájos hangulatú, faszerkezetű síkfödémmel képzett templom érdekes megoldású szabadszószékével a búcsúsok részére, olaszos hangulatával festői dísze a környező szőlőhegyeknek (Hoffmann László, III. rajz, 4. ábra.). Ugyancsak ebben az évben fejeződik be a pálosok Kardoss-úti csarnokrendszerű kolostortemploma, árkádos folyosóval csatlakozó, vasbetón kampanileje, belső és külső megoldásában egészen újszerű hatásokra törekvő és azokat meg is valósító rendszere hatásos hangsúlyt ad az előtte kiépített Magaslati-útnak és a környező hegyvidéknek (Weichinger Károly, III. rajz, 5. ábra). Még folyik a belvárosi templom, a már említett Gázi Kászim pasa dsámijának kibővítése. Térképzése, formái most bontakoznak ki és bizonyos, hogy a mielőbbi befejezés hangsúlyozottan alátámasztja és igazolja annak a törekvésnek helyességét, amely az igen értékes műemlék bővítését a tervezett módon, nagy félkörű síkmennyezetű, felülvilágítós árkáddal szegélyezett toldalékkal óhajtotta megoldani (Körmendy Nándor, III.rajz, 6. ábra). A megyeri kertvárosi templomnak még csak alapfalai állanak, osztatlan, nagyméretű terét a katonaság részére történő igénybevétel, egyszerű formáit a súlyosodó gazdasági viszonyok okolják meg (Gosztonyi Gyula, III. rajz, 7. ábra).

Pécs történetében, mint mindenütt, békés, nyugodt idők váltották egymást a pusztulás évtizedeivel. Templomok épültek és tűntek el nyomtalanul, de azt hisszük, ami örök, magasabb értéket képvisel, az valamilyen formában megmaradt. És reméljük, hogy a ma templomai közül is fennmaradnak majd azok, amelyek tényleg értéket képviselnek, hogy tanúi legyenek egy korszak jellegzetes építészetének, jóakaratú művészi törekvéseinek.

DR. GOSZTONYI GYULA

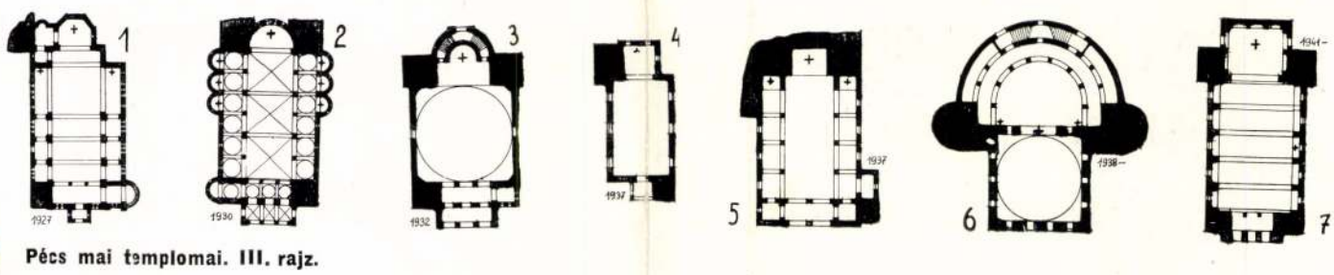

Pécs mai templomai. III. rajz.

Szeghalmy Bálint
építész.

Szül. Nagyvárad 1889.
Oklevelet nyert 1912.

Nyújegyzmüegyetem 19. l.

Kolozsvár.

Az előtérben középütt a R
alakú cseréptetővel és ablakába
dig domb emelkedik. Felirata fö

Kny., alányomással, melyn
Jakab E: Kolozsvár történ

Szn
647

Szeghalmy Bálint

Renoválta a miskolci
ávasi templom belsejét
és terverte egész beren-
dezését magyaros stílus-
ban. A miskolci desz-
katemplom az ő tervei
szerint épült újjá 1938-
ban. Az ávasi kilátó-
tornyot szintén ő ter-
verte

Szeghalmy Bálint

tervezte a keszt-
helyi ref. templo-
mot magyaros
stílusban. Állítólag
legnebb műve

Dr Matolcsy Sándor
közlése

1948. febr. 11.
Kaposvár

észeti topográfia

ítéséhez.

tja a Műemlékek Országos Bizott-

zékből a feldolgozandó könyveket,

(például : Divald "Magyarország

ap = Divald F. 225 l., -- folyó-

ó, XX. évfolyam, Bp. 1889. 125 l.§

nél a szerző zárójelbe teendő, pl.:

lékek Országos Bizottságától ren-

énik. Felületre az illető helység

templom ; s két-három centimé-

A É, 1915. 14. l. Ahol az épü-

Szeghalmi Bálint
miskolci városi
főmérnök
terverte a tomori
ref. templom (eredeti-
leg gotikus) uj
tornyát 1937-ben

Lattam 1939.
jul.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
7/5 1914

A vallás és közokt.m.kir.minis
alatt a .IX.ker.állampénztárhoz
rendeletének m

A mozgósitás folytán té
vott s a legénységi állományho
háztartással biró...2 havi....
leges katonai szolgálatát kitö
Orsz.Bizottságához szolgálattét
szes, a nyugdijazásnál számitás
valamint nem terhes illetménye

Utasitom emélfogva az
nek, az....állampénztárnál..folyó
.....korona lakpénzt-ill
gével, az évi .....korona-r

Szeghalmy Bálint

l.

Magyar ref. templomok

I. k. 343. l.
348. l.

A magyarországi románstílusú építészet legnemesebb veretű emlékei

nőtt szárnyas állatmotivumok szembetűnők, ép úgy, mint a jáki bazilikáén.

A Balatonvidék egyik legjobb karban és legeredetibben fenntartott románkori építménye a ma is használt türjei premontrei prépostsági templom, melynek azonban csak állati alakokat ábrázoló pillérpárjai, a középhajó falából kiszökelő oszloptörzsei, háromas hajója, kettős tornya XIII. századbeli mű, boltozata és szentélye későbbi átépítésű.

Átmeneti stílusú templomaink voltak még: az egyenes szentélyzáródású sabári-, a csúcsíves frízű aszófői és a töttöskáli templom-romok.

A honfoglalást megelőző időkből való műalkotások közül, a rómaiak korából híresek az aquincumi, szombathelyi, balácapusztai mozaikok, a festészet terén pedig a IV. századbeli pécsi ókeresztény sírkamara.

A X—XIII. századbeli kőfaragó művészetet szentek szobrai, templomi oszlopok, oszlopfők, figurális és növényfonadékos párkányok, domborművek, pompás kapuzatok, feliratos, domborműves sírtáblák és síremlékek jellemzik.

E tekintetben legyen elég hivatkoznunk a székesfehérvári, veszprémi, esztergomi, pécsi, jáki, lébényi, horpácsi templomok belső és külső ornamentális és figurális faragványaira, a remek kapuzatokra, pompás oszlopfőkre, vállkövekre, apsziszáradékokra, tympanonokra, továbbá a pannonhalmi, tihanyi és elsősorban a pécsi altemplomok domborműveire.

A lébényi apátsági templomban érdekes XIII. századbeli sírkövek vannak. A manusculás betűjű faragott kövek tudtunkra adják, hogy az egyik az 1207-ben elhunyt Ják nemzetségbeli Csépán bánnak, a másik az 1210-ben meghalt Héderváry Póth-nak, II. Endre király nádorának teteme fölé borult. Ugyanitt van egy harmadik kő is, melyen trónuson ülő király dom-

Szeghalmi Bálint

épitem

l.

Magy. ref. templomok

I. k. 133. l

Kör vál. tagja, iskolaszéki tag. Neje: Stra- állatorvos, Pécsvárad. 1910-ben szuletett

Nyomás közben beiktatott adatok:

Albert István kereskedő, Püspökszenterzsébet. 1911-ben szül. Mohácson, ahol atyja, A. János malom-üzemvezető. A polgári iskolát elvégezve, a keresk. pályára lépett, majd kitanulta a molnáripart apja mellett. Mint kereskedősegéd Mohácson működött. 1935-ben alapította Püspökszenterzsébeten füszer- és vegyesáruüzletét. Trafikengedélye is van. Neje: Mauritz Irén, leánya: Irénke. Édesapja frontharcos volt, apósa, Mauritz Tibor hősi halált halt.

Alrucz János gazdálkodó, Tarrós. Itt szül. 1893-ban. Résztvett a világháborúban, 36 hónapon át az orosz fronton harcolt, egyszer megsebesült. Kcsk-t kapott. Leszerelése után átvette édesapja, A. Jakab birtokának vezetését. Az evang. egyháznak tíz éven át gondnoka volt. 1938-ban községi elöljáróvá választották. Neje: Hekker Katalin, gyermekei: Jánostokot. Egy hold szőlőjük is van. Neje; März Erzsébet, leánya: Irén.

Ábrahám Péter birtokos, Old. 1895-ben szül. Oldon. 1915-ben vonult be az 52. gy. e-hez és orosz, olasz, román fronton harcolt. 1915.-beli hadjáratban mindkét lába elfagyott 43 havi frontszolgálat után 1918-ban szerelt le, mint szakaszvezető, kisezüst, kétszer bronz v. é., és Kcsk tul. 1919-ben 40 holdon kezdte meg az önálló gazdálkodást. A község egyik legt. polgára, 17 évig volt h. bíró, 1938-ban egyhangulag községi bíróvá választották. Ref. egyház presbitere. Neje: Geremendi Julianna gyermekei: Dezső érettségizett, theológiai növendék és Ilona. Á. Péter ősrégi oldi családból származik egyik őse 1735-ben kiváló katonai szolgálatáért elismerő oklevelet nyert. A fővárosi gyermeknyaraltatás terén kifejtett tevékenységéért oklevéllel tüntették ki.

Baranya vármegye alispánja Villány községben építendő járási székház munkáira versenytárgyalást tart. Ajánlatok **május 9-én déli 12 óráig** adandók be az alispáni hivatalba.

A szombathelyi kir. törvényszék elnöksége versenytárgyalást hirdet 1927. El. XVIII. 85/3. sz. alatt a szombathelyi kir. törvénykezési épület tatarozási munkáira. A tatarozási munkálat áll I. kőmíves munkából, II. mázoló munkából és III. szobafestő munkából. Az ajánlatok **1927. évi május 16-ának déli 12 óráig** nyujtandók be a kir. törvényszéknél.

Pázmándfalu község elöljárósága a Pázmándfalu községben építendő községház építési munkáinak biztosítása céljából versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok **1927. évi május hó 10-ik napjának d. e. 9 óráig** a község elöljáróságának nyujtandók be.

A győri m. kir. államépítészeti hivatal a tápszentmiklósi református iskola építési munkáinak biztosítása céljából versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatokat **1927. évi május hó 12-ik napjának d. e. 9 óráig** a fenti hivatalhoz nyujtandók be.

Tolnavármegye alispánja dunaföldvár—dunakömlödi törv. hat. közút 9—13 km. szakasz építési munkálatainak biztosítása céljából versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok **1927. évi május hó 14-ik napjának d. e. 10 óráig** Tolnavármegye alispáni hivatalához nyujtandók be.

A Pesti Magyar Keresk. Bank a székesfővárosi kislakásos bérházak műkő-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, szobafestő-munkáira **május 12-ére** versenytárgyalást hirdet. —

Telepépítő és Építőanyag-kereskedelmi Rt. 24 háromszobás, 40 kétszobás, 12 egyszobás tisztviselői lakóházak föld-, kőműves- és elhelyező-, ács- és tetőfedő-munkálatokra **május 14-ére** versenytárgyalást hirdet.

Budapest székesfőváros tanácsa május 11-én versenytárgyalást tart a Széchenyi-gyógyfürdő burkoló-munkáira.

A budapesti m. kir. államépítészeti hivatal kincstári épületek építési és karbantartási osztálya 1750/1927. sz. alatt a helybeli helyőrségi Kapisztrán-templom (I., Vár) általános tatarozásához tartozó kőműves-, ács-, vízvezeték- és bádogos-, tetőfedés, mázoló-, üveges- és különféle munkák biztosítására **május hó 9-én délelőtt 11 órakor** a fenti építési osztály irodájában (IV., Veres Pálné-utca 1., III. em.) versenytárgyalást tart. —

Megyaszó község orvosi lakás építésére **1297. évi május 11-én délelőtt 10 órakor** árlejtést tart.

A mándoki református egyház lelkészi hivatal versenytárgyalást tart **május 14-én** a ref. iskola IV. tantermének építési munkálataira. —

Gyöngyöspata község elöljárósága versenytárgyalást hirdet a gyöngyöspatai róm. kat. elemi iskola építésére. Az ajánlatok **1927. évi május 17-ének délután 3 óráig** nyujtandók be az elöljárósághoz.

A m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetősége versenytárgyalást hirdet 3945/1927. szám alatt a Szombathelyen (Szövőgyár-utcában) létesítendő 2 darab földszintes, 2 lakásos lakóépület összes építési munkáira. Az ajánlatok csak az összes munkákra **1927. évi május 12-én déli 12 óráig** nyujtandók be az üzletvezetőség II. osztályában (Király-utca 8., II.).

Pázmándfalu község elöljárósága versenytárgyalást hirdet községház építésére. Az ajánlatok csak az összes munkákra **1927. évi május 10-én délelőtt 9 óráig** nyujtandók be az elöljáróságnál. —

Tolna vármegye alispáni hivatala versenytárgyalást hirdet 1414/M. 1927. sz. alatt a dunaföldvár—dunakömlődi tvhti közút 9—13. km szakasz építési munkáira. Az ajánlatok **1927. évi május 14-ének d. e. 10 óráig** nyujtandók be.

Berettyóújfalu község elöljárósága versenytárgyalást hirdet a községháza átépítésére. Az ajánlatok úgy az összmunkákra, mint egyes munkanemekre **1927. évi május 9-ének déli 13 óráig** nyujtandók be.

Szurdokpüspöki község elöljárósága versenytárgyalást hirdet két tantermes iskola és tartozékai munkáira. Az ajánlatok csak az összes munkákra **1927. évi május 12-ének d. e. 11 óráig** nyujtandók be. —

Kecskemét th. város tanácsa versenytárgyalást hirdet egyemeletes női felsőkereskedelmi iskola építésére. Az ajánlatok **1927. évi május 11-ének d. e. 11 óráig** nyujtandók be a tanácshoz. —

Anyagárak: nagyméretű agyagtégla 1000 drb. ab gyár 60 P, kisméretű 46 P; mészhomoktégla nagyméretű 50—52 P, kisméretű 42—44 P. Portlandcement q-ként ab gyár 6.24—6.64 pengő. Stukatúrgipsz q-ként 6.24—6.40, alabástromgipsz 8.80 pengő. Égetett mész q-ként ab gyár 3.90—4.40 P. Hódfarkú cserép ab gyár 60—64. P, hornyolt 78 P. Cementcserép 1000 darab ab gyár 80—88 P, kúpcserép 1000 drb. 280 P.

Eladó:
Piskótamárvány mozaik lapok kb. 350 m² méretben
Luxfer üveg beton csempe „ 40 „ „(170/170/40)
Különféle vasgerendák „ 9000 kg.
Weisz Bélánál
Budapest, VI., Paulay Ede-utca 15. sz.

Gyárkémények, kazánfalazások saját, vagy megadott tervek szerint **Eggenberger S.**
Budapest, II., Zsigmond-utca 14. szám. — Telefon: 147—54.

MARGITTAI GYULA
BÁDOGOS, GÁZ-, VÍZVEZETÉK- ÉS CSATORNÁZÁSI VALLALATA
Telefon: József 365-32 **Budapest, I., Verpeléti-út 5.** Telefon: József 365-32

LIFT HAVERLAND ANTAL
VIII., Nap-utca 22. — Telefon: 29-69 sz.

THOLT ISTVÁN okl. mérnök
Budapest, II., Donáti-utca 26. — Telefon: Lipót 903—25.
Vizvezeték
Csatornázás
Központi fűtés
Derítő telepek

termében. A megjelent előkelőségek között ott voltak Nagy Árpád helyettes államtitkár a kultuszminiszter képviseletében, Szarvassy Imre dr. műegyetemi rektor, Hekler Antal dr., a Turul Szövetség primus magistere, Vámossy Zoltán dr., a MEFHOSz tanárelnöke, Ury Lajos táblai tanácselnök, az Emericana delegátusa. Kívülük ott voltak még a műegyetem tanárai és a mérnöki társadalom jelesei. Szily Kálmán műegyetemi tanár megnyitóbeszéde után Vér Tibor dr. dominus, a Hungária tertiusa tartott érdekes felolvasást. Az új dominusok és szeniorok felavatása után Bornemissza Géza primus Liska Jenő quartus és Vass Zoltán sextus tartották meg vezéri beszámolójukat.

Fazsindelyezést csak jogosult ácsiparos készíthet. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elvi jelentőségű határozata szerint tetőfedő iparra iparigazolvány csak akkor adható ki, ha valaki a cserépfedő-, pala-, műpala-, facement-, tetőlemez- és kátránypapírfedőiparok bármelyikéből igazolja képesítését. Az ipartörvény a tetőfedő iparok közé — a kamarai határozat szerint — azért nem vette fel a fazsindelyfedési munkálatokat, mert az az ácsipar körébe tartozó tevékenység. Eszerint a fazsindely fektetésére, zsindelyes tetőnek javítására és borítására csak az ácsiparosok jogosultak. A műpalafedő-iparosok nem jogosultak a régi fazsindely leszedésére sem, valamint a műpalalapok elhelyezésére szolgáló lécezés lefektetésére sem.

A soproni Teológus-Otthon tervpályázata. Az evangélikus egyetemes egyház, mint ismeretes, a pécsi Királyi Magyar Erzsébet-tudományegyetem Sopronban elhelyezett teológiai fakultásával kapcsolatban Teológus-Otthon építését határozta el s erre tervpályázatot hirdetett. A pályaművek elbírálására alakított bizottság, Radvánszky Albert báró, egyetemes egyházi és iskolai felügyelő elnöklésével a tervpályázat első hatszáznegyven pengős díját Szeghalmy Bálint, nagykanizsai építésznek, a háromszázhúsz pengős II. díjat Frecska János budapesti építésznek, a százhatvan pengős III. díjat pedig Gerlóczy Gedeon budapesti építésznek ítélte oda. Ugyanekkor 80—80 pengőért megvette a bizottság Lechner Lóránt és Gerstenberger Ágost—Arvé Károly — valamennyien budapesti építészek — pályamunkáit.

HIVATALOS RÉSZ

Uj anyagárak pengőben:

Kötőanyagok	Ab gyár vagonba rakva	Ab telep 30 q-án felül	Ab telep 30 q-án alul	
1 q égetett mész — —	3.90—4.40	5.—	5.50	5.60
1 m³ oltott mész				
legalább 2 m³ — —		28.—		
2 m³-nél kevesebb —				32.—
1 q portland-cement — —	6.24—6.64	8.16	8.80—	10.40
1 q stukaturgipsz ab. vg. Bp.	6.24—6.40		7.20—	8.—
1 q alabástrom-gipsz		8.—40	10.40—	12.—

Szigetelő anyagok	Bpesten	Viszonteladóknak engedm. Bpesten
Kátrány fedéllemez 10 m²-ként		
I. 90-es — — — — — — — — —	10.60	10%
II. 120-as — — — — — — — — —	8.40	10%
III. 150-es — — — — — — — — —	7.20	10%
IV. 200-as — — — — — — — — —	5.80	10%
Asztfaltszigetelő lemez 1 m² kavics vagy salakhintéssel		
5 m/m-es — — — — — — — — —	1.90	10%
7 m/m-es — — — — — — — — —	2.50	10%
Parafinhintéssel		
5 m/m-es — — — — — — — — —	2.10	5%
7 m/m-es — — — — — — — — —	2.80	5%
Kátránytermékek kg-ként		80 q-án felül engedm. per kg.
Facement — — — — — — — — —	0.28	
Tetőmáz — — — — — — — — —	2.28	
Szurok — — — — — — — — —	0.27	0.02
Carbolineum — — — — — — — —	0.33	
Kátrányolaj — — — — — — — —	0.33	

Habarcstömítők 1 kg-ként	Bádog-dob-ban 25 kg.	Hordóban 250 kg.
Sikurit — — — — — — — — —	1.76	1.60
Biber — — — — — — — — —	1.76	1.52

Faanyagok

Építőárú Ia — — — — — — — —	72.—	80.—
Zsaluzó deszka 4/4" alapon — — — — —	60.—	64.—
Zsaluzó deszka ¾" alapon — — — — —	68.—	172.—
Staffli v. hosszú léc — — — — — —	76.—	80.—
Rövid léc — — — — — — — —	64.—	68.—
Faragott fa 6.0 m-ig — — — — — —	60.—	64.—
6.6 m-en felül m-ként — — — — —		1.60
Fürészelt fa 6.0 m-ig 15/15 cm-ig — — —		84.—
6.0 m. v. felül m-ként — — — — —		1.60
3.0 cm-ként — — — — — — —		1.60

Födémtégla

	Ab gyár vagonba rakva	
Pfeiffertégla 1000 drb-ként		
35/22/12 cm. — — — — — — — —	243.20	20%
35/22/16 cm. — — — — — — — —	304.—	20%
35/22/20 cm. — — — — — — — —	308.—	20%
Berra-tégla 1000 drb-ként		
25/20/12 cm. — — — — — — — —	60.—	68.—
Ujlaki szab. födémtégla 1000 drb-ként		
34/19/11 cm. — — — — — — — —	280.—	10%
„Simplex" födémtégla drb-ként (12 db/m²) —		3.40

Versenytárgyalási hirdetések:

Az Angol-Magyar Bank r.-t. (Egy drb négyemeletes és három drb háromemeletes lakóház építése a III., Bécsi-út 88—92. sz. a.) versenytárgyalást hirdet fenti munkák vállalatba adására. Az ajánlatok **1927. évi május 5-ének d. e. 10 óráig** nyujtandók be a Stabil építő r.-t. irodájában (V., Deák Ferenc-utca 16—18. sz. II.).

A Belvárosi Takarékpénztár Rt a székesfővárosi kislakásos lakóházak föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbeton- és ácsmunkákra **május 5-ére** versenytárgyalást hirdet.

A m. kir. igazságügyminisztérium 349/1927. főig. sz. alatt versenytárgyalást hirdet a salgótarjáni járásbírósági épület és fogház összes építő- és iparosmunkáira. Az ajánlatok a kívánt mellékletekkel legkésőbb **1927. évi május hó 9-én délelőtt 11 óráig** nyujtandók be az igazságügyminisztérium X. ügyosztályának irodájában (V., Markó-utca 16. III. em. 56. ajtó).

Füzesabony község elöljárósága **május 12-én délelőtt 9 órakor** versenytárgyalást tart beton gyalogjárda munkáira. A vállalati feltételek az elöljáróságnál beszerezhetők.

Csongrád város polgármesteri hivatala versenytárgyalást hirdet két darab tanító-lakással és mellékhelyiségekkel kapcsolatos egy tantermes iskola építésére és a tantermek bútorfelszereléseire. Az ajánlatok **1927. évi május 7-ének d. e. 10 óráig** nyujtandók be a városi iktató hivatalba.

Baranya vármegye alispánja Siklós nagyközségben építendő járási székház építési munkáira versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok **május 9-én déli 12 óráig** nyujtandók be az alispáni hivatalba (Pécs, Vármegyeház). A tervek és feltételek a pécsi m. kir. államépítészeti hivatalban (Pécs, Bajnok-u. 10.) megtekinthetők, illetve beszerezhetők. Bánatpénz 2.5%.

Szeghalmy Bálint

városi főmérnök

festő, minéritesz

(Miskolcra Erült?)

Igen!

Emlitve

Csikv Miskolc

34. P.

Szeghalmy Bálint

U. 4324

~~-i XII. Vázsolti kaplom I. 97.~~

1904 IV. 25. Fugler Alajoshoz Sopron. Az 1903 évi néprajzi segély felhasználásáról szóló jelentés tudomásul vétetik. (187/904)

SZEGHALMY Bálint épitész

magyaros-szecessziós torony a kenderesi ref. templomon
1936

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II.köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 229., és ill.

SZEGHALMY Bálint építész

KOÓS Judit: Az építészeti tervtől a megvalósulásig : A Budapest-Pestszentlőrinc-Klapka téri templom története. = Református Egyház, XXXVIII. évf. 35. sz. 1984. szept. 2. 5. p. ill.

Szeghalmy Bálint építész 1941

művészetelméleti vonatko
bá váló interpretációs ké

Ezzel a bibliográfia
molni kollégáinknak és a
lődőknek a Magyar Tudomá
ti Kutató Csoportjának el

Szeghalmy Bálint

miskolci építész

a keszthelyi ref. templom

terveroje

Épült 1930

Összehapcsolva telkeszlakással

vrod és gyülekezeti teremmel.

Biertempl

I. l.

a miskolc Martin (?)

telepi ref. templom

Épült 1930.

u. o.

terverte a keszthelyi ev. templomot 1925-26.

u. o. V.

HELYSÉG

SÁRKÁNY.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Ötv

KOR

XV

ŐRZÉSI HELYISÉG

ág. ev. templom.

TULAJDONOS

MÉRET

m: 19 c

TÁRGY

Kehely.

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS)

Arányossága által, mü
vert és helyenként vésett m
ses. Hatoldalu szára sin
legömbölyitett, oldala töl

FÉNYKÉP, RAJZ

Szeghalmy Bálint
épitész mérnök
városi mérnök
Nagykanizsán
1919 óta
Számos tervpályá-
zaton nyert díjat.

rád
2

Barbarits

91. l. arc-
keppel

Szeghalmy Bálint

festő és építész

Tetemvári részlet, vízf.

Miskolc télen, vízf.

1931.

Diósgyőri tag, vízf.

1930.

a Borsod-Miskolci

Muzeumban

Láttam

1947. okt. 29.

SZEGHALMY Bálint ériki

Hévíz, 1999/2. 33-35

1929. év-tf. tpl.

SZEGHALMY Báleint

1998.

Puskás Péter: Miskolc, Deszkatemplom újjáépítése, 1999. = M. Tervező, 40, 2000, 5/6 53-56., ill

Rudolf Péter: Templomban. = Uo. 56-57., ill

évfolyam. 2000. nyár. Főszerkesztő: Romváry
Imre Gábor, Sikfői Tamás. (Kiadja az) Alexandra

folyam. 2000. ősz. Főszerkesztő: Romváry Ferenc.
ábor, Sikfői Tamás. (Kiadja az) Alexandra Kiadó.

folyam. 2000. tél. Főszerkesztő: Romváry Ferenc.
ábor, Sikfői Tamás. (Kiadja az) Alexandra Kiadó.

k regesztái. Igazságszolgáltatási iratok. 3. 1721–
Attila. Szerkesztette és a mutatókat készítette:
vicsné Tihanyi Éva. Pest megyei levéltári füzetek,
) Pest Megyei Levéltár. Budapest, 2000. 434 p. +

ztikai leírása. Közreadja: Horváth M Ferenc és
renc; a latin szövegeket Szabó Attila, a németet
múltjából, 9. (Kiadja a) Pest Megyei Levéltár.

ros. Bácskai Vera kézirata alapján összeállította:
ltára Kiadványai. Levéltári dokumentáció, 10.
rga László. (Kiadja) Budapest Főváros Levéltára.

Borsod megyében 1860–1948. Forráskiadvány.
orsod-Abaúj-Zemplén Megye Levéltára. Miskolc,

Szegvári Bálint építész

Magyar Nemzet PÉNTEK, 1997. december 5.

☎ 465-8513 —— OlvasóSarok

Mi mindent nyújt az európai ifjúsági kártya?

Tízezer újpesti fiatal kap a közeljövőben a negyedik kerületi önkormányzattól úgynevezett *Euro 26 ifjúsági kártyát*, amely többféle kedvezményt biztosít tulajdonosának. A mágneskártyát az Európai Ifjúsági Kártya Közhasznú Társaság bocsátja ki. *Anka* Róbertet, a cég munkatársát az Euro 26 használatáról kérdeztük.

– Mi a különbség az új kártya és a diákigazolvány között?

– A legfontosabb, hogy a kártyát nemcsak diákok használhatják, hanem tanulói jogviszonytól függetlenül minden huszonhat év alatti személy is. Az Euro 26 *kedvezményes vásárlásra jogosít*. Hetvenoldalas katalógust jelentetünk meg azoknak a listájával, akiknél 5–50 százalékkal olcsóbban juthatnak a kártya tulajdonosai oktatási, képzési, utazási szolgáltatásokhoz, koncert- és múzeumbelépőhöz vagy különféle árukhoz. Szeretnénk, ha a későbbiekben a mágneslapocska bankkártyaként is működhetne.

– Nem lesz szükség ezentúl diákigazolványra?

– A diákigazolványt egyelőre nem váltja fel az Euro 26, mert *közlekedési eszközökre nem érvényes*. Európában már tíz éve több mint kétszázötvenezer elfogadóhely működik, Magyarországon eddig csupán kétezer. Ezek között megtalálható az Újpesti Torna Egylet is – NB I-es mérkőzéseikre ingyen mehetnek a kártyatulajdonosok.

– Mennyibe kerülnek az említett szolgáltatások?

– Az Euro 26 huszonhatezerötszáz forintba kerül, amit egyszer kell kifizetni. A tulajdonos huszonhatodik életévének betöltésével a kártya elveszti érvényességét.

(k. g.)

A miskolciak gyújtogatásra gyanakodnak

Leégett a Deszka-templom

Csaknem porig égett az 1938-ban épült miskolci *református Deszka-templom*, a város egyik legnevezetesebb műemlék épülete; a tüzet a miskolci, a kazincbarcikai és a tiszaújvárosi tűzoltók hajnali öt óra után oltották el. *Magyarsóki* György őrnagy, a város tűzoltóparancsnoka a helyszínen az *MTI* tudósítójának elmondta, hogy *fennáll az idegenkezűség gyanúja*, miután erre utaló jeleket találtak, a vizsgálat folytatását azonnal átvette a rendőrség. A tűz hajnali három óra előtt keletkezett, 2 óra 55 perckor a betörésjelző riasztott, ezzel egy időben kaptak egy, a környéken járó férfitől telefonhívást arról, hogy lángokat látott fellobbani a Deszka-templom toronyrészében.

A reggeli órákban a helyszínre érkeztek a Hungária Biztosító kárszakértői is. *Gaál* Zoltán, a biztosító területi igazgatója pontos kárértéket még nem tudott mondani, azonban véleménye szerint a vizsgálat egy-két napon belül befejeződik, ezután rögvest fizetnek a Tiszán inneni református egyházkerületnek, illetve a gyülekezetnek. A biztosító szakembere megerősítette *Mészáros* István püspök véleményét, amely szerint egy ilyen nagyságú új templom felépítése 60–80 millió forint között van, tehát valószínűleg a kárérték is e becsült határok között lesz.

A püspök elmondta, hogy a tragikus tűzeset eszmei veszteségét is figyelembe kell venni, hiszen a város egyik „legélénkebb" református gyülekezete veszítette el otthonát. A biztosítótól kapott összeg valószínűleg kiegészítésre fog szorulni. Máris több magánszemély és vállalat ajánlotta fel segítségét, közülük elsőként a miskolci Észak Közmű Kft.

Kobold Tamás, Miskolc polgármestere tragikus veszteségnek nevezte a templom leégését. A város önkormányzata erkölcsi kötelességének tartja, hogy a múlt ezen értékes darabjának helyreállításához segítséget nyújtson. A felajánlott pénz összegéről december 18-ai ülésén dönt a közgyűlés. Kobold Tamás közölte, hogy a Tiszán inneni református egyházkerület püspökével és a Miskolc tetemvári református gyülekezet lelkipásztorával egyeztetve országos gyűjtési akciót kezdeményeznek, s a támogató összegeket a következő számlaszámra várják: *Miskolc, Tetemvári református gyülekezet 11734004–20016124.*

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság szóvivője, Kompoltiné *Jakab* Ilona azt közölte, hogy a vizsgálat elsődleges adatai szerint *a tüzet szándékos gyújtogatás* okozta. A főkapitányság vezetője ötszázezer forint díjat tűzött ki annak, aki a bűncselekmény elkövetésére vonatkozó érdemleges információval segíti a rendőrség munkáját. Bejelentést lehet tenni személyesen a főkapitányság bűnügyi osztályán vagy telefonon a *(46) 324-509* és a *(60) 350-183* számon.

Ma

Napkelte: 07 óra 17 perc, napnyugta: 15 óra 53 perc.

Vilma, Sebő és ***Csaba*** nevű olvasóinkat köszöntjük.

A Vilma latin, germán, német eredetű, jelentése: erős akaratú védelmező. Híres tulajdonosa volt Medgyaszay Vilma kiváló művész, Kossuth-díjas színésznő, aki a sanzont meghonosította hazánkban.

A Sebő latin, héber, görög név, jelentése: magasztos, felséges. E sok hízelgő jelentés sem tette népszerűvé.

A Csaba török, magyar név, jelentése: pásztor, kóborló. A legrégibb nevek egyike, a hun mondakörből ismerjük. Csaba királyfi nevét főként a székelyek tartják tiszteletben.

Naponta háromszor az egészségért

Akik úgy döntöttek: vegetáriánusok lesznek, vallják egészségük kiegyensúlyozottabb lett. Nem ilyen drasztikus lépésre akarja ugyan rábírni a lakosságot az Országos Zöldség Terméktanács és a Magyar Gyümölcs Szövetség és Terméktanács az egészséges táplálkozás fontosságát hangsúlyozó országos mozgalma, de fel akarja hívni a figyelmet a célt szolgáló, jó minőségű hazai termékekre, amelyek az adott szezonban könnyen és olcsón megvásárolhatók. A két szervezet a vásárlók tájékoztatásán túl, természetesen a termelőkre is gondolva indítja a programot, ugyanis az EU-hoz való csatlakozással eltűnik a különbség a nyugat-európai és a hazai piac között, így a magyar termelőknek érdekük, hogy termékeik minél szélesebb körben ismertté váljanak. A sorozat keretében, az Agrármarketing Centrum támogatásával, a karácsonyi vásár ideje alatt, december 12. és 14. között a Cora hipermarketben termékbemutatót tartanak a szezonális – sütőtök, gomba, sárgarépa, alma – árukból. A bemutató jelszava: háromszor egy nap az egészségért.

(v. s.)

– Ismét kiírta Tíz tehetséges fiatal című pályázatát a Junior Chamber (JC) Hungary. A tömörülés célja azoknak a fiatal és sikeres vállalkozóknak, vezetőknek és értelmiségieknek az elismerése, akik munkájuk mellett arra is időt szakítanak, hogy közösséggé kovácsolják, segítsék környezetüket. A december 31-i határidőig azok jelentkezését vagy nevezését várják, akik valamilyen „csendes sikerrel" jeleskednek az üzleti élet, a tudományok, a kultúra vagy a sport, a környezet- és természetvédelem, esetleg a társadalmi, karitatív tevékenységek te-

– Ágyúszóval köszöntötték tegnap reggel a szentendrei Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem tüzértanszékének hallgatói a tüzérek védőszentjét, Szent Borbálát, s ezzel kezdetét is vette a hagyományos háromnapos vidám ünnepségsorozat, amelynek keretében szakmai konferenciát, szórakoztató műsorokat és sportvetélkedőket tartanak.

– A hagyományos karácsonyi tárlat megnyitására ma délután öt órakor kerül sor Szombathelyen a Művelődési és Sportházban. Ezúttal huszonöt Vas megyei művész mutatkozik be a közönségnek. Az ünnepi kiállítást Wagner András polgármester ajánlja az érdeklődők figyelmébe.

– Ismét börtönbe vonult a hetvenes éveiben járó francia Jeanne Bartoletti. A 77 éves aszszonyt júniusban kezdte körözni a rendőrség, de csak a hét eleje óta élvezi a hatóságok vendégszeretetét. A hírhedt csaló már rutinos börtönlakó. Nem kevesebb mint huszonháromszor ítélték el csalás miatt. Büntetései összesen ötvenhat évre rúgnak. Legutóbb november 6-án, Nizzában ítélték el három év börtönre a törvény útjait nem éppen tisztelő matrónát.

– A bécsi filharmonikusok híres újévi koncertjén tízévi szünet után ismét fellép a Bécsi fiúkórus – a Wiener Sängerknaben –, amely jövőre ünnepli fennállásának 500. évfordulóját. A kórus Ausztriának éppen olyan neves turistaattrakciója, mint a spanyol lovasiskola vagy a salzburgi ünnepi játékok. A hivatalos jubileumi ünnepség 1998. március 29-én lesz, amelyen a varázslatos hangú gyerekek a Musikvereinben Richardo Muti vezényletével, a fiúkórus egykori, ma már felnőtt tagjaival, a Chorus Viennensisszel együtt Joseph Haydn Évszakok című oratóriumát adják elő.

Lopott autó

Lapunk folyamatosan közreadja a területén ellopott gépjárművek ad hol felismerik a körözés alatt álló adatok alapján –, azonnal értesíts hetséges, szerkesztőségünk belpoli

Csütörtökig bezárólag

Budapest:			
II. ker.	türkiz	Suzuki Mab	EUK-927
	fehér	Opel Corsa	EOL-552
	fehér	Peugeot 306	GLD-566
	fehér	Nissan Prairie	GDR-663
III. ker.	drapp	Trabant 1.1	ABN-065
	fekete	Seat Cordoba	GIH-235
VI-VII. ker.	kék	Citroen	DPN-106
	m. ezüst	Opel	GZX-710
	s. kék	Renault	FHV-721
	fehér	Suzuki Mab	GKB-004
	fekete	Mercedes 200 E	K-YS-60
IX. ker.	k. piros	Suzuki Swift	EMK-698
X. ker.	szürkészöld	Seat Toledo	CIB-335
	fekete	Seat Ibiza	GBG-264
	fehér	Skoda 120	BSX-288
XI. ker.	fehér	Lada 2107	EWC-941

Magyar Hírlap
2002. január 14., hétfő

KÖNYV

Egy párizsi hun utóélete

Illyés Gyula Hunok Párizsban című dokumentumregényének magyar szereplői – Markos György, Menczel Béla, Frankl Sándor, Nornai, Politzer, Szegi Pál – nemcsak az által váltak nevezetessé, hogy ők voltak az 1918–19-es magyar forradalom érintettjeinek, pontosabban a konzervatív Horthy-rezsim magyar értelmiségi emigránsainak leginkább karakterisztikus szereplői, de azzal is, hogy a nagy nevek mellett – mint Jászi, a Polányiak vagy éppen Kassák Lajos – ők voltak ennek az ellehetetlenedésnek kényszerű előidézői, amely a liberális, radikális, általában a baloldali-haladó gondolkodás folyamatosságát sújtotta. Ilyen értelemben akárhogy vesszük is, egy századelőn kezdődő folyamat megvalósítói lehettek volna, amely folyamat, még ha egyes ágaiban tévútnak minősül is, pótolhatatlan hiányt jelentett a magyar eszmefejlődésben és ezen belül a művészetekben. Nélkülük nehéz a magyar progresszió történetét megírni.

SZEGI PÁL:
JÁTÉK ÉS LELKIISMERET
(VÁLOGATOTT ÍRÁSOK)

Válogatta, szerkesztette és a bevezető tanulmányt írta: Széchenyi Ágnes
Argumentum Kiadó–Philobiblon
Budapest, 371 oldal

E progresszió ifjú képviselői később azután vagy betagolódtak más országok intellektueljei közé, vagy hazajöttek nyughatatlan ellenzékinek, ismét mások meghunyászkodtak, és betagolódtak az establishmentbe.

A lírikusként induló Szegi Pál például, aki versekkel és fordításokkal kezdte pályáját, és a magyar költészetet bemutató nagyvonalú idegen nyelvű antológiákat tervezett, a harmincas években – noha emigrációból visszajövet publikált a Nyugatba, a Népszavába, a jó barát Szabó Lőrinc Pandorájába és a külföldi magyar lapokba is, mint Kassák Ma című orgánuma, Szél Pál Aradi periszkópja, végül jól-rosszul „konszolidálódik", és a Pesti Hírlap vasárnapi kiadásának szerkesztője lesz; igaz, megnyitva az orgánum szerzői körét a lehetőségek maximumáig. Így a cipész fia és az avantgárd mozgalmak szimpatizánsa botcsinálta polgárember lett, olyan baráti körrel, mint Gelléri Andor Endre, Sárközi György, Szerb Antal, Genthon István, Tóth Aladár, Tersánszky Józsi Jenő, Kardos Lajos és József Attila (akinek ő mutatta be Szántó Juditot).

Életműve azonban a kényszerű pályamódosítások során érzékelhetően devalválódott, és noha kivételes tehetsége inkább a fordításban, mint az eredeti lírában mutatkozott meg, pályája mindenekelőtt a kritikában és a képzőművészeti esszében csúcsosodott ki. Mindezzel együtt önmaga lehetőségei alatt maradt. Aztán 1945 után különböző orgánumok – ugyancsak botcsinálta – vezetője lett, míg végül rábízták a Szabad Művészet szerkesztését, ahol (Körner Éva és Cifka Péter társaságában) még e sorok írója is találkozott vele. Nem sokkal az 1956-os forradalom után az orosz fogságban szerzett súlyos szívbaja elvitte.

E hegyormokban nem túlságosan gazdag, mégis rendkívül kiterjedt életmű most avatott monográfusra talált. Széchenyi Ágnes gyűjtötte össze és látta el rendkívül alapos bevezető tanulmánnyal az oeuvre legjavát. A két világháború közti Válasz (és kéziratban már a háború utáni Válasz) monográfusa, úgy tűnik, folytatja a korszak feltérképezését és a Nyugat második generációja mellett a társorgánumok, illetve az azokban feltűnt alkotók bemutatását.

A tanulmány irodalomtörténeti munkának kiváló (utolsó része kicsit elsietett); a szerzőt csak egy lépés választja el attól, hogy jeles esszéistáink sorába lépjen. (Igaz, a legnehezebb lépés: a maximális tömörítés és stiláris fegyelem.) A munka a maga közvetlen tárgyán is túlmutató érdeme, hogy ismét kitörölt egy fehér foltot arról a virtuális térképről, amely bemutatná, miként festett volna a magyar kultúra, ha benne nem az Új Idők lett volna a legnépszerűbb lap.

Lukácsy András

ármezsgyéjén

ár teljesen felesleges és értelmetlen

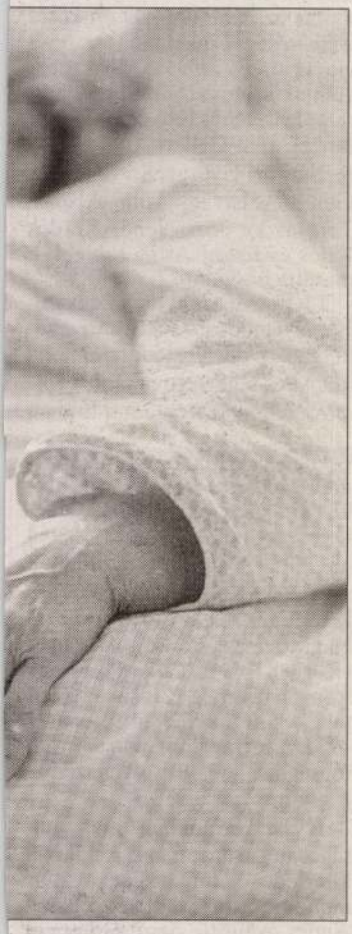

emény a felépülésre Fotó: MH-archív

rábban közlekedési balesetet szenvedett, vagy roncsolásos agyvérzésen esett át.

Időnként olvasni olyan „csodákról", amelyek során a halálra ítélt beteg akár több év vegetálás után egyszer csak megmozdul, felébred és felgyógyul. Ám Ferencz professzor szerint ezek a betegek soha nem voltak agyhalottak, egész egyszerűen pontatlanul diagnosztizálták állapotukat.

A professzor hozzátette: az agyhalott betegek már nem éreznek semmit, s különben is nem szabad összekeverni a szenvedést a fájdalommal. Utóbbi a test, előbbi a lélek kínja. S akik haláltusájukat vívják, nem a fájdalom miatt akarnak idő előtt meghalni – hiszen ez már valamilyen szinten kezelhető –, hanem mert kilátástalannak tartják jövőjüket.

A professzor felhívta a figyelmet arra, hogy éppen a fentiek miatt kulcskérdés: egy halálos beteggel közöljék-e vagy leplezzék, mi vár rá. Az igazgató elmondta, tud olyan esetről, amikor egy huszonéves beteg genetikai jellemzőiből megállapították, hogy 25–30 év múlva olyan betegség vár rá, ami nyomán életkilátásai meredeken zuhanni fognak, és ezt közölték vele.

A fiatalember, bár higgadtan, mondhatni megértően fogadta a megérthetetlent, otthon mégis főbe lőtte magát. Pedig harminc év boldog, egészséges élet várt volna rá. Ez a példa is bizonyítja milyen felelősséget vállal az az orvos, aki dönt ebben a kérdésben. Mindemellett probléma az is, hogy az orvosokat nem tanítják meg, hogyan is kell egy ilyen „hírt" közölni. A professzor szerint még a rendőrök is felkészültebbek ilyen téren, mint az egészségügyben dolgozók.

dobog a szíve, nem él az agya

lapítás. Amerikában például világrekordnak számít, hogy egy család a fiatalon balesetet szenvedett fiút 37 évig ápolta kómás állapotban. A legújabb meghatározás szerint az tekinthető halottnak, akinek nem dobog a szíve, s nincs agyműködése sem. Persze ez sem egyértelmű, mert elképzelhető, hogy valaki 4-5 percig nem produkál agyhullámokat, a hatodikban viszont igen. Persze ennek nagyon kevés az esélye. Ezért van az, hogy általában egy orvosi csoport mondja ki valakiről, hogy végleg eltávozott az élők sorából. Erre egyébként a hivatalosság miatt is szükség van: csak az halott, akit halottá nyilvánítanak.

térképe

Diszkrét tanácsok a maildokt

-SZAKKELLI- 1999. 4-5.
MAGYARORSZÁG

» OBSERVER «
OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
OBSERVER Budapest Mediafigyelő Kft
1084 Budapest, Aurora u. 11.
Telefon: 303-47-38, Fax: 303-47-44
marketing@observer.hu http://www.observer.hu

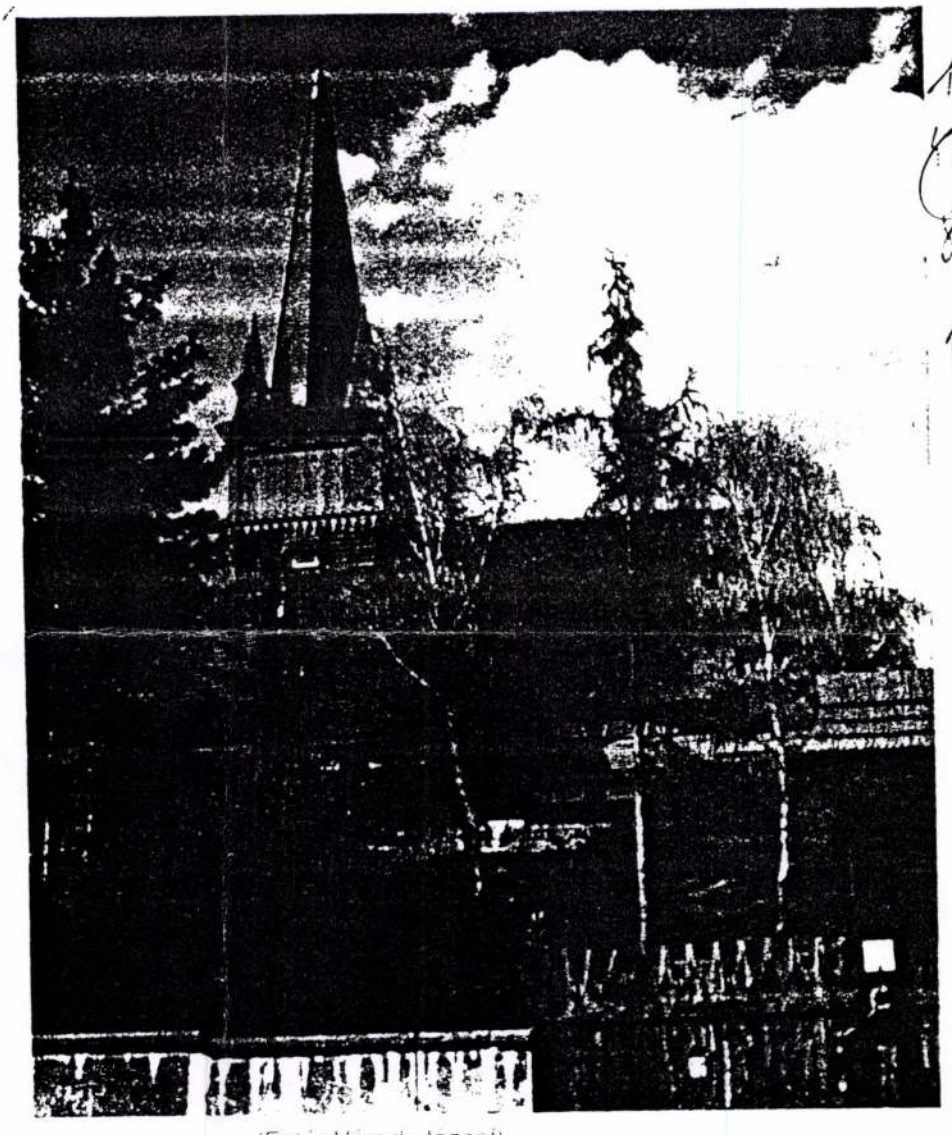

(Fotó: Váradi József)

„Miniszterelnök Úr, Polgármester Úr, Főtiszteletű Püspök Urak, Kedves Főgondnok Urak, Lelkipásztorok, Gondnokok, magyar és más ajkú szeretett testvéreink, itt a templomban és a templom körül, határainkon belül és kívül, testben és lélekben jelenlévők: Isten hozott titeket közénk, örvendezzünk veletek!" Köszöntötte Kádár Péter - lelkipásztor - a MISKOLCI DESZKATEMPLOM felszentelésére összegyülteket.

„Tisztem most a hirdetések elmondása! Egy fontos hírem van: A DESZKATEMPLOM újjáépült!"

„... Tizenhét hónappal ezelőtt a leleteket számba véve kezdtük el a munkát: mi az, ami megmaradt, amit épen átmenthetünk vagy lemintázhatunk az újjáépítésben. Majd elkezdődött az életveszélyessé vált romok eltakarítása, az épület helyreállítása ideiglenes állapotban. A bontást követően a tervezés időszaka jött el, majd a tervek időszakában, sikeres kivitelezői pályázattal, elindulhatott az újjáépítés. Némi nyári kényszerszünet után ősszel már eljutottunk odáig - Isten segítségével -, hogy a DESZKATEMPLOM egykori felszentelésének hatvanadik évfordulóján, szeptember 18-án megszólalhattak a harangok a toronyban..."

ÉSZAKKELET- 1999. 4-5.
MAGYARORSZÁG

» OBSERVER «
OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
OBSERVER Budapest Médiafigyelő Kft.
1084 Budapest, Aurora u. 11.
Telefon 303-47-38, Fax: 303-47-44
marketing@observer.hu http://www.observer.hu

„Fából és deszkából" - A miskolci Deszkatemplom

Szerkesztette: Balogh Judit és dr. Dobrossy István

A B-A-Z Megyei Levéltár és a Tetemvári Református Egyházközség közös kiadványa Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata anyagi támogatásával.

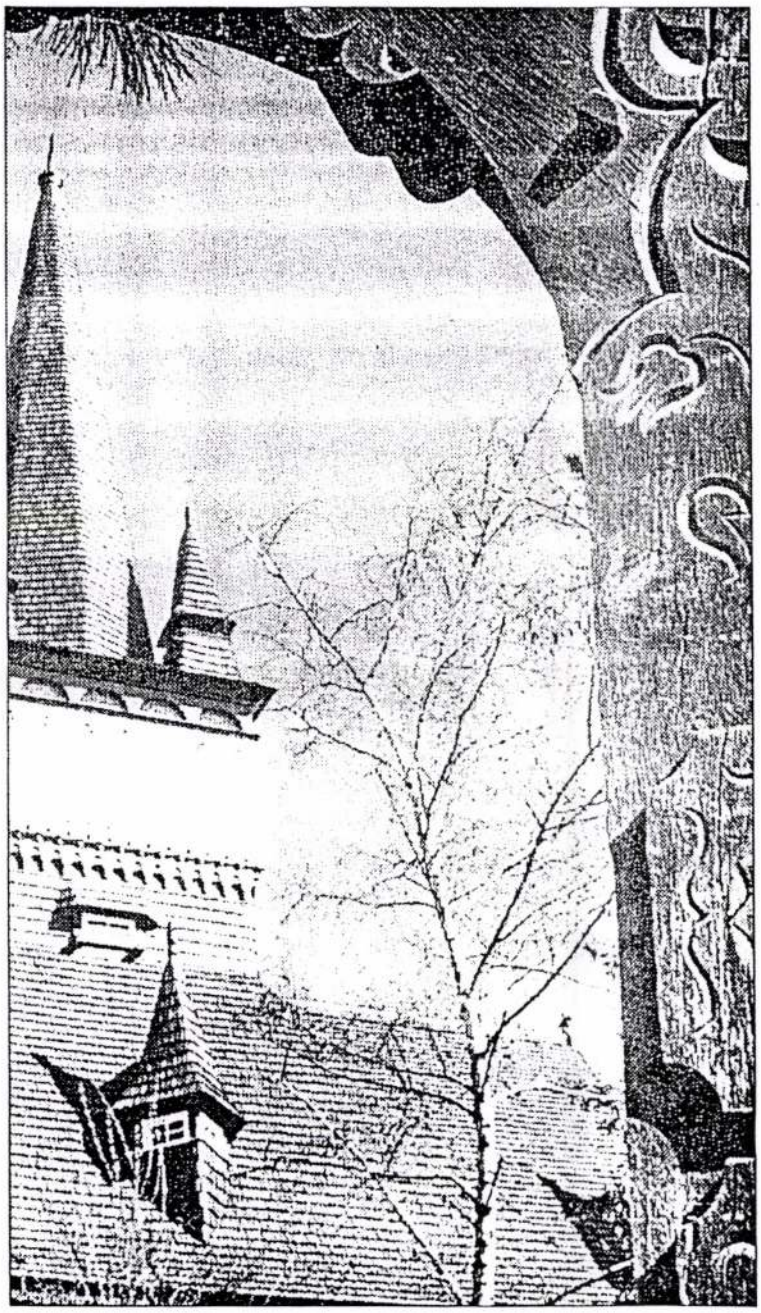

A Deszkatemplom Miskolc városának egyik jelképe-felépítésének hatvanadik évfordulójához közeledett, amikor 1997.december 4-én hajnalban gyújtogatás következtében leégett.

A kötet az 1999.május 2-ai felszentelés emlékére jelent meg, ezen aktualitáson túl szerzői igyekeznek bemutatni, milyen sokféle módon vált jelképévé ez a templom a városnak, milyen sokképpen illeszkedik a város történelmébe és mindennapjaiba. Méltán a város büszkesége ez a gyönyörű épület, mely a környezetével együtt régóta a városkép fontos része, de ezentúl eszmeiségét, történelmi, művészettörténeti szerepét tekintve is meghatározó jelentőségű Miskolc életében. A templom nem csupán egy épület a sok közül, hanem szent hely is: a keresztény Európában századokon át jelentette mindenkinek az Istennel való találkozás, a megtisztulás helyét, mai szekuláris világunkban is ez a legfontosabb feladata. Ezentúl a közösséget érintő ügyeket is itt intézték, miután e célra használatos egyéb középület hiányzott. Mivel a Deszkatemplom a református egyház istentiszteleti helye, az azt betöltő emberek történetével is foglalkozik a könyv.

A kötet első része bemutatja, hogy mit jelentett a reformáció abban a városban, mely közösségileg vette át a protestáns eszméket. A reformáció Magyarországot már az 1520-as évek elején elérte, kibontakozása és széles körben való elterjedése azonban csak a mohácsi csata utáni időszakra tehető. Még később, az 1540-es években indul a reformáció úgynevezett „mezővárosi szakasza", melynek során a magyar lakosságú mezővárosok parasztpolgárai is befogadták a reformált vallás tanait.

(Folytatás a 3. borítón)

ÉSZAKKELET- 1999. 4-5.

MAGYARORSZÁG

» OBSERVER «
OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
OBSERVER Budapest Médiafigyelő Kft.
1084 Budapest, Aurora u. 11.
Telefon: 303-47-38, Fax: 303-47-44
marketing@observer.hu http://www.observer.hu

190 433 850 1414

A „Fából és deszkából" – A miskolci Deszkatemplom című könyv 2. borítón megkezdett ismertetőjének folytatása

A vallásváltás viszonylag gyorsan ment végbe, nincs dokumentuma, hogy vallási küzdelmek zajlottak volna Miskolcon. A város magisztrátusa Hevesy Mihály protestáns prédikátort választotta meg papjának, akinek vezetésével az 1560-as évekre a lakosság túlnyomó többsége református lett.

Ezzel a város és egyház viszonya is megváltozott: a városi tanács lett az egyház, a pap, az iskola fenntartója, nem volt szükség külön egyháztanácsra (presbitériumra). Így a városi önállóság megerősödött, a polgári közösség szerveződése intézményesült. A török háborúk ellenére folyamatosan növekedett a város gazdaságilag is. Híres lelkészei voltak, mint a költőhumanista Miskolczi Csulyak István, vagy a kiváló puritán pedagógus Tolnai Dali János. A 18. századra iskolája addigra a nagyhírű sárospataki református kollégium mellett a vidék legjobb tanintézetévé vált. Diákjai a presbitérium támogatásával, ösztöndíjával Európa egyetemein tanultak, később hazatérve pedig elősegítették a város modernizálódását. A kor legnagyobb ilyen mecénása a református egyház főgondnoka, Négyesi Szepessy István volt.

A reformkor és szabadságharc a nemzetté válás és függetlenség kérdését helyezte előtérbe, ennek Miskolc reformátussága lelkes támogatója lett. A nemzeti liberális vezető réteg a vidéki vallásos nemesség soraiból került ki, pl. gróf Vay Ábrahám főgondnok, Palóczy László országgyűlési képviselő. A forradalom és szabadságharc leverését követő csalódottságot a kiegyezés utáni jelentős városi fellendülés követte. Az államsegéllyel, városi, megyei és egyházi támogatással 1898-ban felépült református főgimnázium (most 100 éves a Lévay épülete) a város polgárainak művelődését szolgálta felekezetre való tekintet nélkül. A 20.század elején a református egyesületek száma megszaporodott mutatva az egyház társadalmi beágyazódásának, elfogadottságának mértékét, pótolva a szociális intézmények hiányát.

1949 után a kialakuló szovjetmintájú rendszerben a reformátusság különböző túlélési stratégiákat dolgozott ki. Még a legnehezebb időkben is aktív hitéletet élt a Tetemvári gyülekezet, önállóvá is ekkor vált. Lelkészei: Szilágyi István, Benke György, 1996-tól Kádár Péter nagy gondot fordítottak a mennyiségi mellett a hitbeli növekedésre is, mára a jelentős miskolci református gyülekezetek közé nőtt.

A kötet második egysége a Tetemvár helytörténetének elemzését, a templomépületek 17. századtól ismert történetének, építészeti jellemzőinek bemutatását tartalmazza részletes tervdokumentációval. A korábbi, elavulttá vált fatemplom helyett egy új, nagyobb épület felépítése vált szükségessé. Nemes Bató István és neje Imre Eszter nevezetes végrendeletében tett adománya úgy rendelkezett, hogy az emberi mulandóságra emlékezve Isten nagysága kifejezésére a templom újból „fából és deszkából építtessék fel". A tervpályázatot a város akkori főépítésze, Szeghalmy Bálint nyerte meg. A Deszkatemplom a történelmi magyar fatemplomokat és fatornyokat idézi a kálvini puritanizmust hangsúlyozva. A templomot körülvevő temetőben találhatók városunk kiemelkedő személyiségeinek síremlékei, életüket, szerepüket külön tanulmány tárja fel. A Deszkatemető hangulatát Szabó Lőrinc költészete emelte irodalmi magasságba.

A tűzvészt követő széles körű összefogás jelentős eseményévé vált a város életének Bizonyítja egyúttal, hogy egy közösség, egy város, egy nép a múlt értékeiből erőt merítve képes építeni, erőfeszítéseket tenni a jövő érdekében. Nemcsak építészeti, hanem művelődéstörténeti, erkölcsi értékeket felvonultatva jelen kötet bemutat egy olyan egyházi és egyben polgári közösséget is, melynek gyökere van és jövője az elődök, az atyák hitéből táplálkozik.

Dr. Molnár Pál

a Kálvin Szövetség elnöke

Szeghalmy Bálint építész

SZEGHALMY BÁLINT

RUDOLF MIHÁLY: TEMPLOMBAN

ORSZÁGÉPÍTŐ 1999,3 sz. 24-27

ATELIER
Magyar-Francia Társadalomtudományi Műhe
1052. Budapest, Piarista köz 1.
tel./fax: 266-39-94

MEG

2000. március 20-

JACQUE

(directeur d'étude

SZEGHALMI Gyula Fotó 32.évf.5.sz.1985

A magyar fotográfia mesterei:

Szeghalmi Gyula

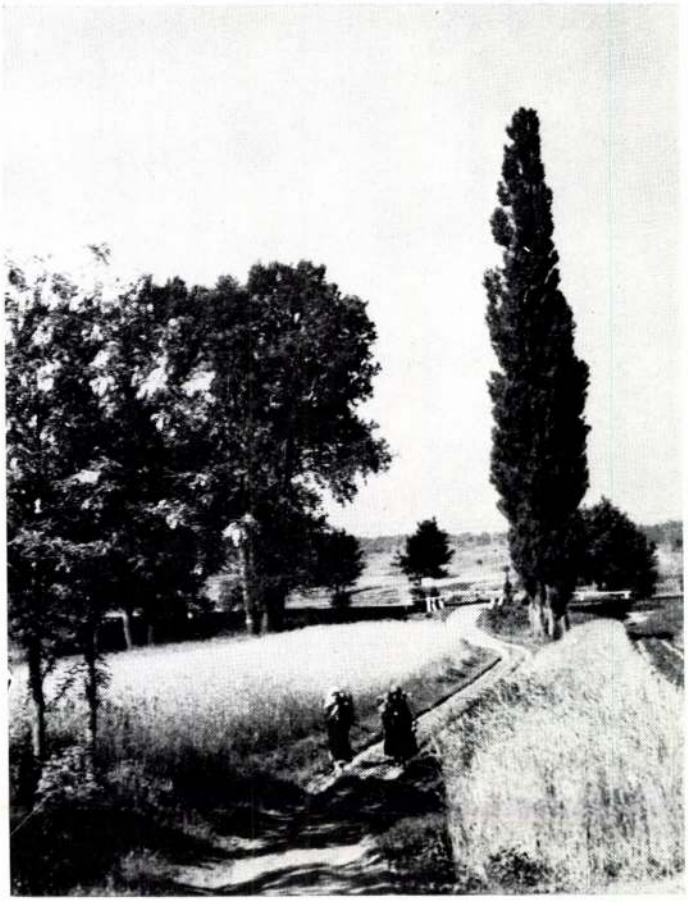

PILISBOROSJENŐI TÁJRÉSZLET

Szeghalmi Gyula Szegeden született 1876. május 1-én. Apja Sennovitz Adolf papírkereskedő és üzletember volt, aki a jó eszű fiút taníttatta: Esztergomban szerzett néptanítói oklevelet. 1902-ben került Szeghalomra, ahol idegen hangzású családi neve helyett az őt befogadó város nevét vette fel. Tanítóskodása mellett részt vállalt a közéleti munkában, szót emelt a kétkezi dolgozók jogaiért, s előbb jegyzője, majd örökös díszelnöke a szeghalmi Földművelő Munkáskörnek.

Közben beutazta Európa nagy részét, fényképezett, festett; hallgatta a pásztorok meséit. Így született meg a *Vágvidék mondaköre* című munkája, amely több kiadásban, öt nyelven is megjelent. Foglalkozott történelemmel, földrajzzal, néprajzzal, irodalomtörténettel és régészeti ásatással. Ez utóbbi nemzetközi hírnevet szerzett neki, s tanulmánya franciául is napvilágot látott. Könyvet írt Baranya és Nógrád megye, valamint Esztergom földrajzáról, India irodalmáról, az ókori népek életéről, a magyar történelemről. Szinte hihetetlen, hogy a több mint száz kötetet egy vidéki néptanító produkálta a század elején, akinek álma egy kisvárosi múzeum létesítése volt.

Igen jelentős fotó-szakírói tevékenysége. Több könyvvel bővítette fotografáló kortársai — elsősorban az amatőrök — szakismereteit. Már 1897-ben — még Sennovitz Gyula néven — megjelent *Az amatőr fényképezők kézikönyve*. Később ennek alapján, korának világszínvonalán írta meg gyakorlati ismeretekben gazdag művét, az *Amatőr Fényképészek Könyvét*, amely 1906-ban a gyomai Kneréknél készült, gyönyörű szép, szecessziós tipográfiával. Munkáját annak a dunapentelei Rosti Pálnak ajánlotta — mint az első magyar amatőrnek —, akit utazói, fotográfusi példaképének tartott.

A vaskos könyv első fejezete a fényképészet törté-

IMREH ISTVÁN: CÍM NÉLKÜL

KATONA ISTVÁN felvétele

DR. SÓLYOM ANDRÁS: PÁR '84

neti fejlődését vázolja, majd a századforduló gépeit, fotótechnikáját ismerteti kora (ma már szokatlan) nyelvezetén. Az expozíció „kintartás"-nak neveztetik, s a legrövidebb zársebesség még 1/250 sec vala... Érdekes az a táblázat, amelyben ötvenegyféle mozgó tárgyat sorol fel, másodpercenként megtett útjával. (Például erősen hajított kő: 16 m, vágtató ló: 8,3 m és „közepes sebességgel haladó gyorsvonat" 19 m 69 cm.) A negatív művelet két fő része az „előidézés" és az „állandósítás". Bő teret szentel a pozitív műveleteknek és a legkülönbözőbb nemes eljárások (cyoantípia, kallitípia, platinapigment- és guminyomások) ismertetésének, de magának az „érzékenyítő elegyek" házi készítésének, azok papírra, vászonra, üvegre, fára való felkenésének is. Bemutatja a ma már alig ismert „szatináló" gépet; leírja, miként készíthetünk plastographikus (domború) képeket. Műve végén felsorolja a fényképek színezéséhez szükséges 487 (!)-féle festéket, magyar, német és francia elnevezésükkel. S még nincs vége a könyvnek; az amatőrök figyelmébe ajánlja az országos szövetség létrehozását, felsorolja az addig ismert hazai és jelentősebb külföldi szakirodalmat, összesen 91 tételben; hírül adja, hogy megkezdi üzemelését a Szeghalmi—Csákly-féle *Hungária Első Magyar Fotokémiai Laboratórium* — természetesen Szeghalmon.

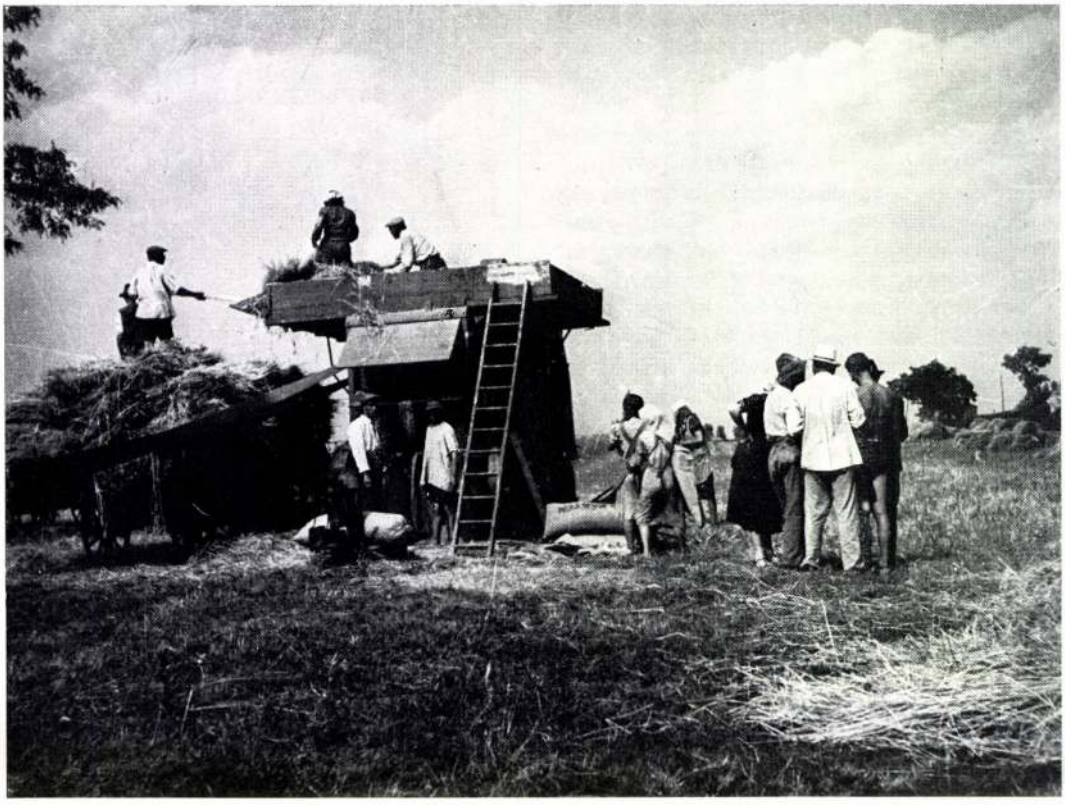

GABONACSÉPLÉS AZ ALFÖLDÖN

NYÁR A VÍZPARTON

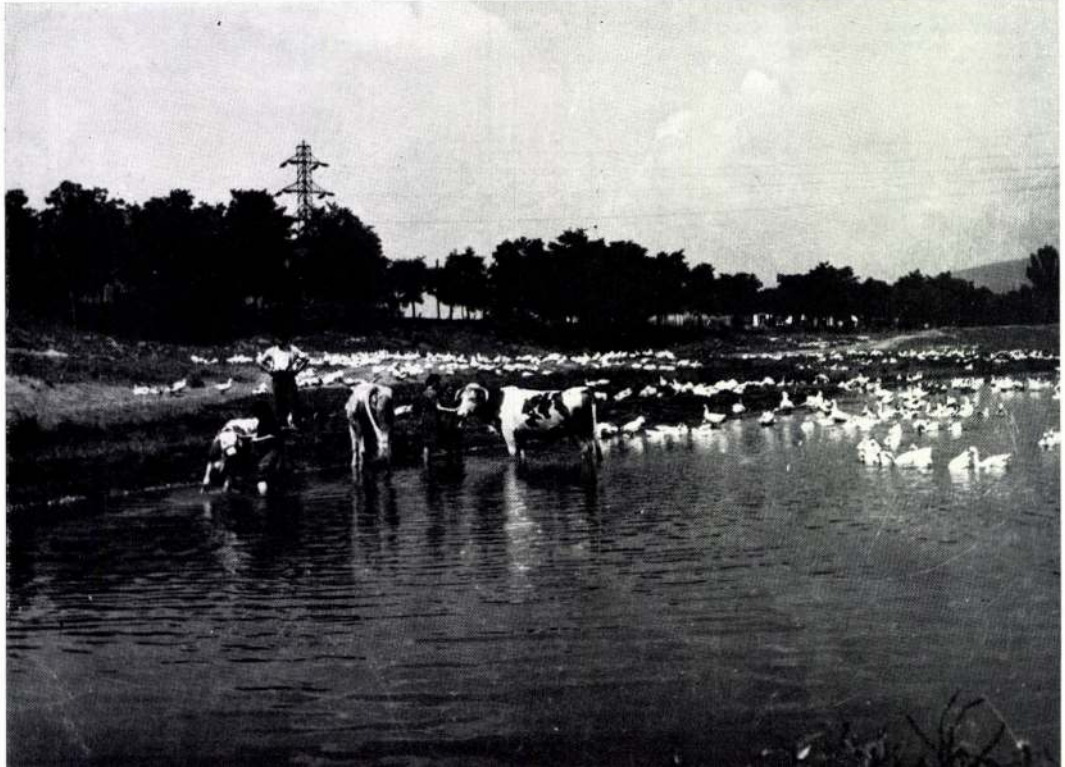

KÚTÁGAS, ZSUPTETEJŰ TANYA

Csodálatos könyv! A sajtó egyöntetű elismeréssel írt róla: *Új Idők:* „A kötet nagy fáradság és gondos tanulmányok gyümölcse. Mindent felölel, amit a fényképezőnek tudnia kell és lehet." *Pesti Hírlap:* „Impozáns munkában számol be mindazon tudnivalókról, amelyek a fényképezés műkedvelőit érdekelhetik. Munkája méltán megállja helyét a legkitűnőbb angol, francia és német szakművek mellett". *Ország-Világ:* „Szeghalmi könyve valóságos lexikonja a fényképészet bonyolult tudományának". De még a külföldi szaklapok is dicsérőleg méltatták Szeghalmi Gyula könyvét.

Foglalkoztatta az iskolai szemléltetés korszerűsítése; a Nemzeti Kultúra című tanügyi lapban reformjavaslatokat adott a „kinematográf" készüléknek az oktatás szolgálatába állításáról, a tananyag vetítettképes illusztrálásáról. Tervét elfogadták, melynek eredményeként hasznosította nyolcvanezer(!) diaképből álló gyűjteményét. Erről 1914-ben *Vetíthető diaképek* címmel évi négyszeri megjelenéssel jegyzéket adott ki, benne darabszám szerint feltüntetve a szinte teljes iskolai tananyagot felölelő, egyes témákhoz megrendelhető diapozitívokat.

Az első világháborúban haditudósító volt, képei döbbenetes hűséggel tárták fel a háború borzalmait. Az 1918-as forradalom idején iskolai felügyeletet látott el, s a Tanácsköztársaság bukása után 1928-ig börtön, internálás, állásából való felfüggesztés volt a sorsa; de perbe szállt az állammal, és visszahelyezték igazgatói székébe. Történelmi könyvei a harmincas években jelentek meg; tagja, később alelnöke volt az Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaságnak. Megbecsült néprajzos, afrikai tanulmányútját a második világháború kitörése akadályozta meg.

A felszabadulás Tatabányán érte, itt valóra válthatta régi álmát; bányászmúzeumot szervezett, ismereteit rádióelőadásokban hasznosította. 1956-ban, nyolcvan éves korában ment nyugdíjba. Az Elnöki Tanács a Munka Érdemérem arany fokozatával tüntette ki. Visszaköltözött Gyomára, majd medencecsont törése miatt egy budapesti kórházba került. Itt halt meg 1963. szeptember 29-én.

Ma már bizonyossággal tudjuk, hogy Szeghalmi Gyula olyan polihisztor, pedagógus és fotográfus volt, aki tudását a nép életének jobbítására használta fel. Dicséret illeti a szeghalmi Sárréti Múzeum igazgatóját, *Miklya* Jenőt azért az áldozatos és fáradhatatlan kutató-gyűjtő-szervező munkáért, amellyel e példamutatóan gazdag élet megmentett dokumentumait rendszerezte, s önálló kiállításon tárta az érdeklődők elé.

Balogh Ferenc

Fotódokumentumok

„...Bizonyos azonban, hogy még jelentős képanyagot találhatnánk fotóművészek, fotóriporterek, esetleg örököseik, sőt ismeretlen amatőrök birtokában vagy magángyűjteményeiben is. Jó lenne, ha végre módszeresen összegyűjthetnénk minden, e korszakból származó fotográfiát" — írtuk előző számunkban, *A fotóélet megindulása Budapesten a felszabadulás után* című cikkünkben. Pécsi tudósítónk most egy 57 képből álló leletről számol be, amelyre egy jó nevű pécsi fényképész hagyatékában bukkant nemrégiben *B. Horváth* Csilla, a Janus Pannonius Múzeum helytörténeti osztályának a muzeológusa.

Kozma Gizi, a pécsi középpolgárság és kereskedőréteg fotográfusa, lelkes művelője volt szakmájának. Minden felvételéből megőrzött egy-egy példányt, s azokat külön borítékban gyűjtögette. Sőt, még az ábrázolt személyek sorsát is figyelemmel kísérte — a képek hátlapjára egy-két szavas információk kerültek: *óvónő lett; tisztviselőhöz ment férjhez; Amerikába ment; meghalt...* stb.

Nem tudhatjuk, hogy a város tucatnyi fényképésze közül miért épp Kozma Gizit bízták meg 1944 őszén: készítsen fotókat a felszabadító Vörös Hadsereg pécsi városparancsnokságának katonáiról. Ám szerencsésnek bizonyult a választás, mert a fényképész precizitása, s gondosan vezetett házi archívuma tette lehetővé, hogy fennmaradhassanak e dokumentumértékű, egykori felvételek.

A képek egy része a pécsi Megye utca 7. számú házban berendezett szovjet városparancsnokságon és annak udvarán készült. Ezek munka és szórakozás közben is megörökítik az ott tartózkodó vöröskatonákat. Több felvétel helyszíne volt a Pius Gimnázium (ma a Janus Pannonius Tudományegyetem Tanárképző Kara) egyik előadótermében elhelyezett ideiglenes katonai és a városi kórház. A műtermi fotók valószínűleg egyéni megrendelésre készültek. Ezek már a háború végét, a béke idillikus hangulatát sugallják...

A dokumentumok feldolgozása még tart.

(barta)

Egy kiskatona

Eligazítás a szovjet városparancsnokságon; a kép hátterében látható faliújság — amely a Nagy Október 27. évfordulóját ünnepli — fontos támpont volt a felvételek időpontjának meghatározásában

Tiszthelyettesek

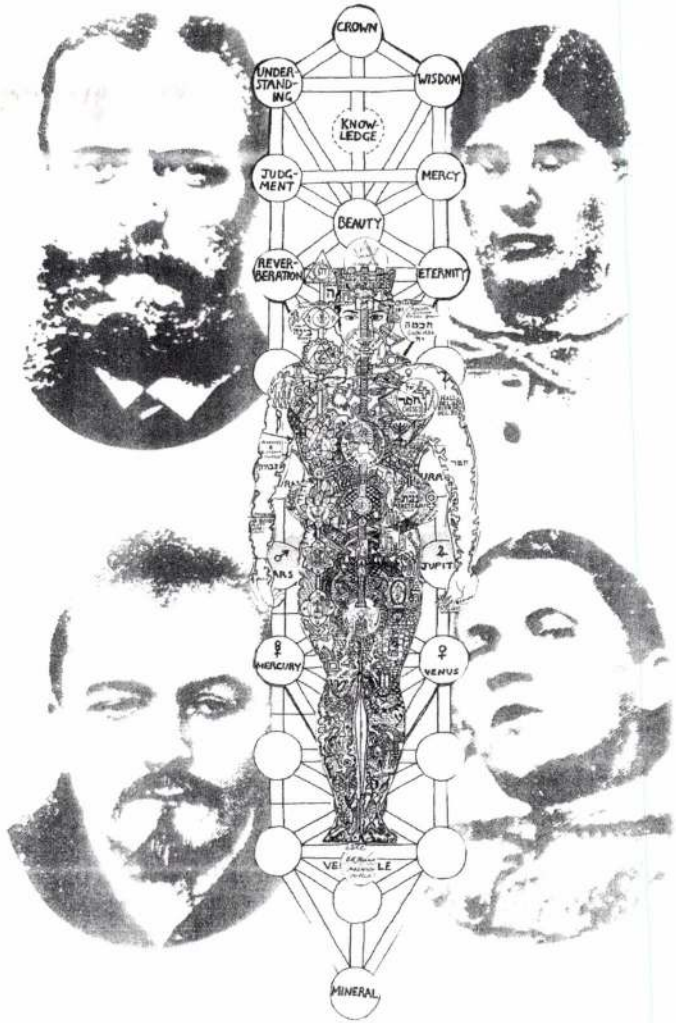

INSTITUT • FRANÇAIS DE • BUDAPEST

BALASSI KIADÓ

Robert Lacombe

Directeur adjoint de l'Institut Français

a le plaisir de vous inviter

au vernissage de l'exposition

des oeuvres de

György Szegő

et

István Steffanits

intitulée

SZONDI/TEST/MAIŞONNERIE

le jeudi 11 mars 1999

à 18 heures à l'Institut Français.

L'exposition sera inaugurée par

János Kulka acteur,

et Zoltán Sebők, écrivain, critique d'art.

L'exposition
est ouverte jusqu'au 5 avril 1999,
du lundi au vendredi de 9h à 21h,
le samedi de 9h à 13h.
(Institut Français, 1011 Budapest, Fő utca 17.)

Robert Lacombe

a Francia Intézet igazgatóhelyettese

tisztelettel meghívja Önt

Szegő Gyögy

és

Steffanits István

SZONDI/TEST/ÉPÍTŐ

című kiállítására, amely

1999. március 11-én

csütörtökön

18 órakor nyílik

a Francia Intézetben.

A kiállítást megnyitják:

Kulka János színművész,

Sebők Zoltán művészeti író

A kiállítás megtekinthető 1999. április 5-ig,
hétfőtől péntekig 9h-tól 21h-ig,
szombaton 9h-tól 13h-ig.
(Francia Intézet, 1011 Budapest, Fő u. 17.)

SZEGŐ GYÖRGY

Szeghalmy Gyula

nehány akvarellje
nincs reprodukcióban
az alábbi minben

Szeghalmy Gyula:
Dunántúli Vármegyék
Bp. 1937.

MAGYAR KIR. VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER

29530 szám.

A Müemlékek Orsz. Bizottságának, folyó évi március hó 9-én 125 szám alatt kelt fölterjesztésére, tudomás és az állemépitészeti hivatal értesitése végett megküldöm.

Budapest, 1904 április hó 7.

A miniszter meghagyásából:

osztálytanácsos.

EILA PENNANEN

Álomgyerek

A nyári éj legsötétebb pillanatában a fiatalasszony hirtelen felült az ágyán és dermedten meredt a félhomályba. Kereste a látomást, a torz gyermeket, vajon hova tűnt? A torzkép megsokszorozódott, betöltötte az egész szobát, majd semmivé foszlott, hogy ismét felbukkanjon. Tétován utána kapott, hogy megfogja, s ezzel végleg elűzze. A látomás azonban szertefoszlott, a szoba idegenszerű tárgyai lassanként kibontakoztak a homályból, s újból meghitten, régi, jól ismert alakjukban vették körül. Eltűnt a szülői házból való asztal, helyét ágy foglalja el, melyen a domborodó paplan alól férjének csípővonala rajzolódott ki, amott pedig, a tükrös ajtajú ruhásszekrény helyén ajtó fehérlett, amely a gyerekszobába nyílt, ahol két fia aludt.

De hova tűnt a gyermek? Az az idomtalan, torz alak! Hirtelen önmagára eszmélt, s úgy érezte, mintha mély vízből vergődne a felszínre; üggyel-bajjal sajgó könyökére támaszkodott, végigtapogatta a kezét, tekintete pedig megállapodott mellén s hálóingének kék szegélyű nyakkivágásán. Igen, ez ő, végigsimított a karján, s tudta, ez az ő keze, amelyen szeplők virítanak. Nagy erőfeszítéssel újból felidézte az álomgyerek képét. Idomtalan fej, görbe, botszerű, ösztövér karok, csontvázzá aszott törzs — akárcsak abból az orvosi könyvből kelt volna életre, amelyet gyermekkorában lapozgatott. „Krónikus mérgezésben szenvedő gyermek", ez állt a kép alatt. Máig emlékezett a régies, lehangoló aláírásra. Most is látta a fényesen csillogó, fehér papírt, s az éles körvonalú ábrát (rajz volt). Hátradőlt az ágyán és tágra nyílt szemmel töprengett. Az álomgyerek végleg tovatűnt. A szobában sötétség uralkodott, bár az év legvilágosabb időszakában jártak. Miért is építették a villát a komor lucfenyők árnyékába? A Lemola-ház zordon fenyőfái alá. Elviselhetetlen szomorúságot érzett, s ólmos, mély álomba merült.

Jókedvűen ébredt, s bár emlékezett a lidérces álomra, nem gondolt többé vele. A többiek még aludtak. Egyből tudta, mit kell tennie: Reine babáját kell megkeresnie.

A főépülethez vezető, kővel szegélyezett úton lépdelt, minden egyes mozdulat örömmel töltötte el. Az illattól terhes levegőt mélyen beszívta, éjszaka eshetett az eső. Lábán gumitalpú papucsot viselt, lenge, vasalás frisseségét árasztó ruhája meg-meglebbent. Kezével száraz, lágy tapintású hajába túrt. Érezte, hogy elmosolyodik. Ma az anyósával kenyeret süt, „ősi szokás szerint", „ahogyan elődeik tették". Szinte érezte testében a tűztől vöröslő szoba forróságát, s a kinti levegő hűsét, amelyet az ablakon kihajolva táguló tüdővel belélegez.

A reggel friss, harmatos világa körülölelte. A vén gyümölcsös almafáinak tövében dús fű burjánzott, melynek zöldjében ott kéklettek a nyárutó utolsó virágai. Valahonnan, a mélyből felbukkant előtte egy kép egyetemi évei idejéből: a professzor előtt áll, az ablakon besüt a bágyadt napfény, a professzor kék szeme rátekint. Meg kellene magyarázni valamit, de semmi nem jut az eszébe, ugyanakkor tavaszias, vidám érzések töltik el.

Az épület egyik szögletének köves földjébe még a múlt évben kukacvirágot ültetett, csak úgy mókás kedvében a kövek közé dugdosta. Azt gondolta, benyomkodom a földbe, már csak a tréfa kedvéért is, talán gyökeret ereszt. Most kizöldültek a növényi szárak, és világoszölden nyújtogatják friss hajtásaikat a levegőbe.

Lemolában dúsan nőtt minden a déli lejtő öreg, termékeny talaján.

Megkerülte a főépület sarkát, s feltárult előtte hatalmas, ágasbogas nyíresével az udvar.

Különös látvány fogadta. Anyósa, kezében gereblyével, a pázsitos térség szélén állt. Hangja ostorcsapásként vágott arcába, szájából otrombán csapdosó madarakként szavak törtek elő. Szép öregasszony arca eltorzult.

Finnből fordította

R. VARGA CSILLA

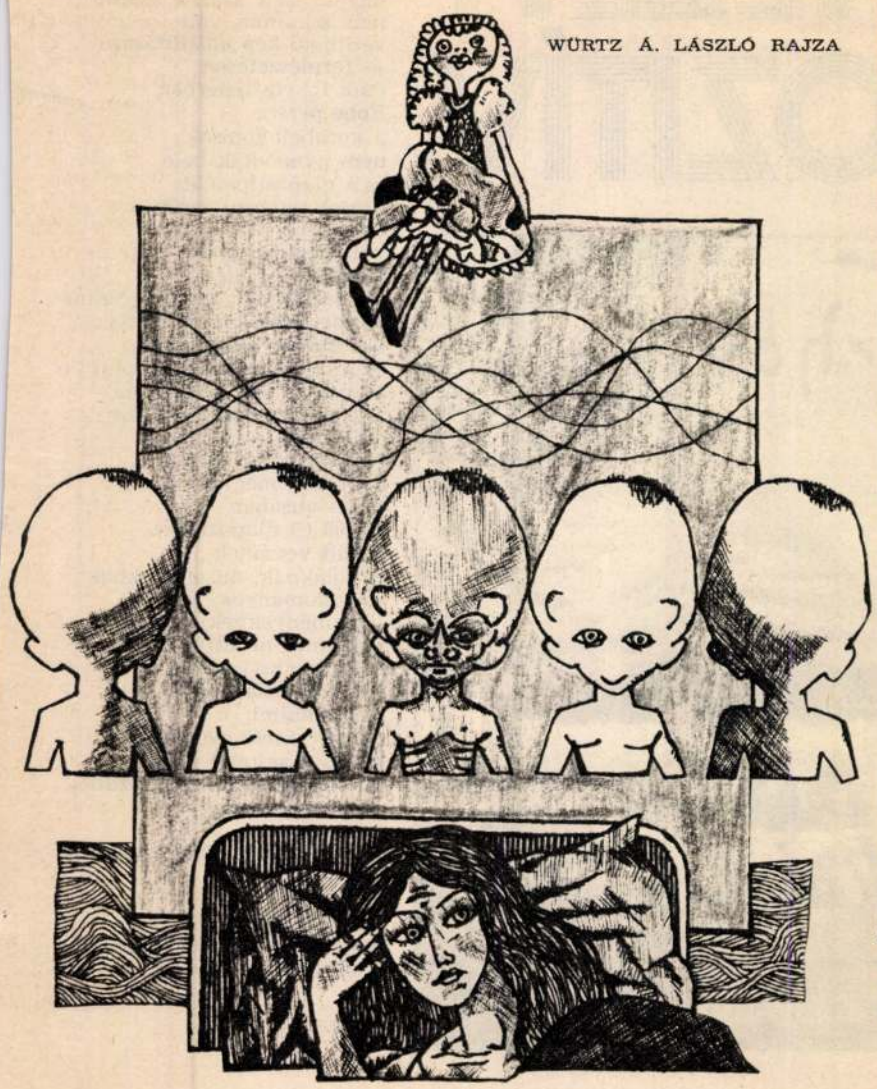

WÜRTZ Á. LÁSZLÓ RAJZA

VÉSZI ENDRE

VÁRATLAN REGGEL

Kinyílt egy ajtó a Nap ajtaja
vasfésűtől lazul az ég haja
széthullámzik a lányillatú haj

Borítom arcom e selyembe én
mindegyik szála szöszös puha fény
nagy mellkasként lélegzik a talaj

Úszom mint hátúszó fölfele lát
táguló szememből az alvilág –
nézi az aszfalt az ég homlokát

Az ájult alvás mélye szertenyílt
váratlan reggel! szabadulsz megint
kiáltozol – az emberiség! a jog!

és úgy reméled hogy majd ez a nap
ez éjszakáig érő virradat
az égre tűzi kétes csillagod

IDILL ÉS ELLENPRÓBA

Köszönöm ezt a délutáni csöndet
a gyermektalpak selyem-csoszogását
az elektromos percet amely csönget
a porcellán fényt amelyet a vázák
bálványai egy belső pillanatnak
ó kínai gyöngy-udvariassággal
a fáradt szemnek ajándékba adnak
hogy intsenek egy cseresznyefaággal

De közben szavaink elkorcsosulnak
és nemes fogalmaink kiürülnek
és szikkadt öreg ember lesz a holnap
s fekete varjak küszöbünkre ülnek –
hát milyen idillt varázsol a lélek
és milyen varázs idilljét hazudja
és hogyha látja ezt a szörnyűséget
mért nem üvölt amikor tudja tudja!

FELEDÉKENY ISTEN

Már lassan mindenki **annyi** éves –
micsoda devalváció!
fölhabosított üdvriadó
szót szül a szó
Vénsége jogán ő is megdicsőül
a vádaskodó a rágalmazó

Ennyi vagy annyi **mégannyi** éves
dolgozik furt az éremverő
s a fényben ő
köszöntő szavaktól emelkedő
Hallgat az utókor hallgat s felejt
a temető

Már lassan mindenki **annyi** éves
felejt az üldöző s az üldözött
máma vagy holnap s már
kopog a rög
Feledni igyekszik az isten is
és nyöszörög

SZEGHALMI GYULA fényképén
Ü3 TÜKÖR 1983. XX. 36.

Szeghalmi Gyula
(1876—1963)

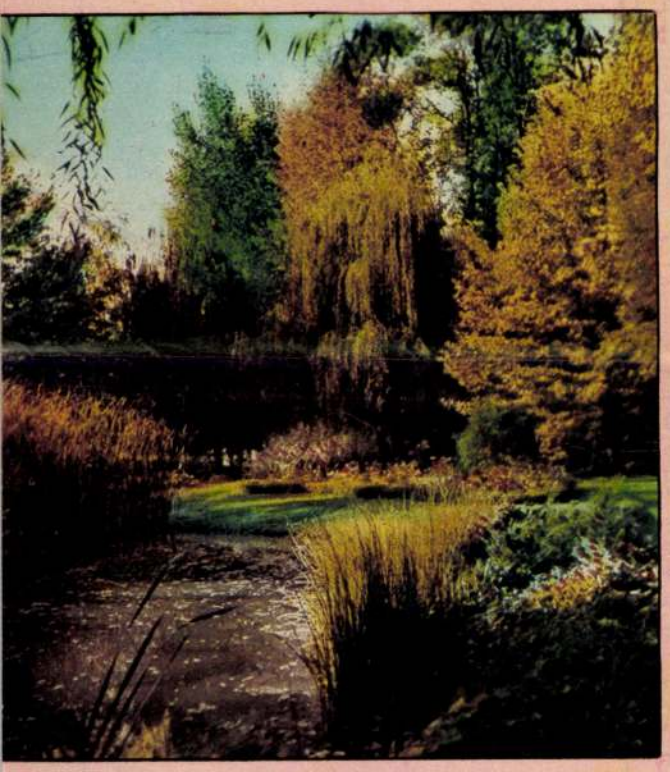

A SZÍNEZETT DIAPOZITÍV

A dagerrotípiával
— az 1839-ben megszületett
első fényképekkel
— nem lehetett vetíteni.
Az 1870-es években megjelent
úgynevezett száraz eljárás
már alkalmas volt
vetíthető kép előállítására
— természetesen
csak fekete-fehérben.
Ebbe persze
a korabeli fotósok
nem nyugodtak bele
és a diapozitívokat
kézzel színezni kezdték.
Ennek az eljárásnak
volt nagy mestere
századunk elején
a Szeghalmon élt Szeghalmi
(eredetileg: Sennovitz) Gyula,
aki tanítói hivatásában
és azon túl népművelőként is
előszeretettel alkalmazta
a színezett diapozitívokat,
amelyeket saját maga
és leányai színeztek.
1914-ben megjelentetett
katalógusában
80 000 (!) diapozitívot
kínált vevőinek
(iskoláknak, múzeumoknak
és tudományos
intézményeknek).
Hatalmas negatív-
és diaarchívumából
elenyésző töredéket őriz
a szeghalmi
helytörténeti gyűjtemény,
de ez is sejtetni engedi,
milyen színvonalon készültek
ezek a diaképek.

KOLOZSI SÁNDOR

**Szeghalmi Gyula
kézzel színezett diái
a XX. század elejéről**

*A szeghalmi
helytörténeti gyűjteményből
fényképezte a szerző*

A Csele-patak. Baranya megye.

< Szeghalmy Gyula >

tájképe saját könyvéből

( ) Dunántuli vármegyék.

Bp. 1938

SZEGMENSEK
SEGMENTS

SZEGMENSEK

A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete művészeinek munkáiból

Jelen kiállításunk nem egyéb, mint mintakollekció. Célunk az volt, hogy felvillantsuk – elsősorban a nemzetközi művészettörténeti konferencia résztvevőinek – a magyar művészet néhány jellegzetes vonását. Mégpedig oly módon, hogy vágtázva átvezetjük a nézőt az elmúlt negyvenöt viharos esztendőn, mely alatt a hazai művészeknek hatalmas szellemi ellenállást kellett tanúsítaniuk a pszeudoideologikus apparátus-szemlélettel nem egyszer hatósági erőszakkal szemben, miközben hol közvetlenebb asszociatív, hol áttételesebb tiszta esztétikus eszközökkel, mondhatni a szellemi ellenálás művészetét teremtették meg, és hozzájárultak annak az erőnek az éréséhez, mely végül is kivívta az eszmék demokratikus érvényesítésének jogát.

A tárlaton szerepel festészetünk két doyenje, Gyarmathy Tihamér és Lossonczy Tamás, akik a negyvenes évek második felében kibontakozó Európai Iskola nonfiguratív szárnyának ma is alkotó képviselői. A 60-as évek Zuglói Körét a francia nonfigurációból kiinduló, majd attól igen messze távolodó Molnár Sándor reprezentálja. Ennek az évtizednek a végén vált igazán modernné képzőművészetünk. Ekkor kerültek megrendezésre az Iparterv kiállítások (1968–69) és a Szürenon tárlatok. Az Iparterv generációt Baranyay András, Jovánovics György, Keserü Ilona, Konkoly Gyula, Major János és St. Auby Tamás képviseli, míg a Szürenon csoportot Türk Péter, Csáji Attila és a mobilszobrász Haraszty István. A 70-es években indult Károlyi Zsigmond, Schmal Károly és a sajátos mezőgazdasági művészetet művelő Bukta Imre pályája. A 80-as évek transzavantgárdja is bemutatásra kerül Kelemen Károly munkája révén. Végezetül a legfiatalabbaknak – Gaál Tamás, Gaál József, Kungl György - a művészete a 80-as évek második felében bontakozott ki.

E rövid bevezetőben sajnos nem áll módunkban a több mint harminc kiállító művész munkáját méltatni. Megelégszünk azzal, hogy igyekszünk érzékeltetni a tárlattal a kortárs művészetünk összetettségét és sokféleségét. Igyekeztünk továbbá úgy válogatni, hogy a bemutatkozó művészek – tartozzanak bármelyik korosztályhoz – új, zömmel a kilencedik évtizedben készült alkotásaikkal szerepeljenek a kiállításon.

Körner Éva *Lóska Lajos*

SEGMENTS

National Society of Hungarian Creative Artists
Selection from the Works of the Members of the

The present exhibition is a mere sample collection. In staging it we aimed at highlighting some typical features of Hungarian art mostly for the participants of the International Congress on Art History. This can only be done galloping through these last stormy forty-five years during which Hungarian artists were to offer a stout intellectual resistance to the pseudo-ideological attitude of the offical machinery and, more than once, the violence of the authorities. What they created meanwhile might be called the art of resistance whose manifestations ranged from direct and associative means to more floating and purely aesthetic values. They thus contributed to the strengthening of the power that eventually gained the rights of democratically claiming one's ideas.

Participants of the exhibition are the still active doyens of Hungarian painting, Lhamér Gyarmathy and Tamás Lossonczy, representatives of the non-figurative branch of the European School having evolved in the late forties. The Zugló circle of the sixties is present in the works of Sándor Molnár, who has since left the source, i.e. French non-figurative art, far behind. It was in the last years of the sixties when art in Hungary did indeed gain the status of modern art, that was when the Iparterv exhibitions (1968–69) and the Szürenon shows were staged. The generation of Iparterv appears here in the works of András Baranyay, György Jovánovics, Ilona Keserü and Gyula Konkoly, János Major and Tamás St. Auby, while the latter group is represented by Péter Türk, Attila Csáji and István Haraszty, the creator of mobile sculpture. Zsigmond Károlyi, Károly Schmal and Imre Bukta, who has developed a peculiar agricultural art, appeared on the art scene in the seventies. The works of Károly Kelemen will remind the viewer of the trans-avant-garde of the eighties. Tamás Gaál, József Gaál and György Kungl, the youngest artists having their works exhibited here, started their art careers in the late eighties.

Regrettably the achievements of over thirty artists, the participants of the exhibition cannot be estimated in this short introduction. We have confined ourselves to demonstrating the diverse and complex nature of contemporary art in Hungary. It was also our intention to select mostly new works created in the ninth decade of this century irrespective of what generation their creators happen to belong to.

Éva Körner Lajos Lóska

BARANYAY ANDRÁS (1938)

1015 Budapest,
Toldy Ferenc u. 46.
Tel.: 201-24-94
ETA Hoffmann arcképe I., 1992, vegyes technika, 46x27 cm
ETA Hoffmann arcképe II., 1992, vegyes technika, 60x41,5 cm
Portrait of ETA Hoffmann I., 1992, (mixed media)
Portrait of ETA Hoffmann II., 1992, (mixed media)

BUKTA IMRE (1952)

2000 Szentendre,
Művész tér 10.
Tel.: 06-26-312-968
Cím nélkül, 1996, vegyes technika, 100x40x50 cm
Untitled, 1996 (mixed media)

CSÁJI ATTILA (1939)

1135 Budapest,
Kisgömb u. 30.
Tel.: 129-63-56
Fénykalligráfia VII–VIII., 1988, 40x17 cm
Transzmissziós hologram, 1988, 30x40 cm
Light Calligraphy VII-VIII., 1988
Transmission Hologram, 1988

CHESSLAY GYÖRGY (1957)

1061 Budapest,
Andrássy út 29.
Tel.: 121-11-18
Robbanó Ima, 1994, festett fa, 53x42 cm
Exploding Prayer, 1994, (painted wood)

DONÁTH PÉTER (1938)

1114 Budapest,
Ulászló u. 18.
Tel.: 165-81-78
91/25., 1991, vegyes technika, farost, 83x43 cm
91/25, 1991, (mixed media, fibreboard)

DROZDIK ORSOLYA (1946)

67 Westry Street 2/D.
New York NY 10013
Tel.: 00-12-12-274-83-77
Ampermérő, 1990, fa, fém, üveg, 200x90 cm
Ammeter, 1990, (wood, metal, glass)

EL-HASSAN RÓZA (1966)

1026 Budapest,
Kelemen László u. 2. IX. épület II. em.
Tel.: 176-0612
Cím nélkül, 1994, fa, műanyag fólia, 100x50x80 cm
Untitled, 1994, (wood, nylon, foil)

FAJÓ JÁNOS (1937)

1149 Budapest,
Kövér Lajos u. 50.
Tel.: 183-55-86
Hullám pár, 1995, aranyozott réz, 80x16x16 cm
Wave Couple, 1995, gold plated copper

FREY KRISZTIÁN (1929)

1158 Budapest,
Bánk u. 31.
Tel.: 272-29-78
Szeptember, 1994, akril, vászon, 125x125 cm
September, 1994, (acrylic on canvas)

GÉMES PÉTER (1951)

1124 Budapest,
Tamási Á. u. 3.
Tel.: 156-18-99
Napló, Egy Nap, 1995, fotó, papír, 40x60 cm
Diary, A Day, 1995, (photo, paper)

GULYÁS GYULA (1944)

1114 Budapest,
Villányi út 4. II/3
Tel.: 185-63-36
Fiumei Szél, 1994, papír, szén, 39x39
Fiumei Szél, 1994, bronz, vas, márvány, bazalt, 140x62 cm
The wind in Fiume, 1994, (paper, charcoal)
The Wind in Fiume, 1994, (copper, iron, marble, basalt)

GAÁL JÓZSEF (1960)

1192 Budapest,
Kós Károly tér 1. III/1.
Tel.: 282-47-89
Hahoris, 1994, olaj, vászon, 85x40 cm
Hahoris, 1994, (oil on canvas)

GAÁL TAMÁS (1962)

1221 Budapest,
Ady Endre u. 129/B.
Tel.: 226-3969
O.P. IV., 1993, acél, krómacél, ólom, 23x29x16 cm
O.P. IV., 1993, (steel, chromium steel, lead)

GYARMATHY TIHAMÉR (1915)

1071 Budapest,
Damjanich u. 44.
Tel.: 122-43-22
Szélárnyék, Afrika, 1991, olaj, vászon, 60x60x cm
Sheltered from the Wind, Africa, 1991, (oil on canvas)

HARASZTY ISTVÁN (1934)

1196 Budapest,
Achim András u. 55.
Tel./fax: 280-33-43
Anakronizátor, 1995, acél, réz, 300x60x60 cm
Anachronism-making-machine, 1995, (steel, copper)

HENCZE TAMÁS (1938)

1024 Budapest,
Káplár u. 11–13. D. lépcsőház V. em. 17.
Tel.: 136-37-33
Sötét vonal, 1996, olaj, vászon, 120x80 cm
Dark line, 1996, (oil on canvas)

JOVÁNOVICS GYÖRGY (1939)

1024 Budapest,
Keleti Károly u. 35.
Tel.: 135-50-11
Kopt relief, 1980, gipsz, 92x68 cm
Színes relief, 1993, gipsz, 75x75 cm
Coptic Relief, 1980, (plaster)
Colored Relief, 1993, (plaster)

KÁROLYI ZSIGMOND (1952)

1016 Budapest,
Hegyalja út 26. II. 5.
Tel.: 06/60/316-344
D. F., 1995, olaj, vászon, 50x40 cm
Z. K., 1995, olaj, vászon, 49,5x40cm
D. F., 1995, (oil on canvas)
Z. K., 1995, (oil on canvas)

KELEMEN KÁROLY (1948)

2000 Szentendre,
Kert u. 3.
Tel.: 06-26-310-998
Ceruzaherceg témavadászatra lovagol,
1994, akril, 50x50 cm
Prince Pencil Rides Out to Hunt Subjects,
1994, (acrylic on canvas)

KESERÜ ILONA (1933)

1056 Budapest,
Belgrád rkp. 17.
Tel.: 118-99-46.
7635 Pécs, Mogyorós köz 7. Tel.: 06-72-334-335
Idézetek Kornissnak,
1990, olaj, vászon, vegyes technika, 120x120 cm
Quotations for Korniss,
1990, (oil on canvas, mixed media)

KONKOLY GYULA (1941)

1155 Budapest,
Opál u. 10.
Tel.: 184-26-49
Lomb, 1995, poliuretán, akril, 100x120 cm
Foliage, 1995, (acrylic, polyurethane)

KUNGL GYÖRGY (1955)

2072 Zsámbék,
Honvéd u. 2/D.
Tel.: 06-23-342-157
Ő és én, 1988, mázas kerámia, 90x31x34 cm
He and I, 1988, (glazed pottery)

LOSSONCZY TAMÁS (1904)

1024 Budapest,
Ady Endre u. 17.
Tel.: 115-33-51
Szemtől szembe, 1994, olaj, vászon, 120x80 cm
Face to Face, 1994, (oil on canvas)

LOVAS ILONA (1948)

1026 Budapest,
Orsó u. 55.
Tel.: 176--22-96
Stáció 28, 1995, vegyes technika, 70x210 cm
Station 28., 1995, (mixed media)

MAJOR JÁNOS (1934)

1118 Budapest,
Otthon u. 12.
Tel.: 162-08-14, 166-35-64
Perspektíva és Koincidencia, I, II.,
1988, papír, ceruza, 53x38,6 cm
Perspective and Coincidence, I, II.,
1988, (pencil on paper)

MAURER DÓRA (1937)

1024 Budapest,
Káplár u. 10/B.
Tel.: 115-53-21
Nyolc sztenderd szín egymásutánja, Ujjgyakorlatok,
1993, vászon, akril, 8 db, egyenként 8x30x30 cm
A Sequence of Eight Standard Colours, Fingerworks, 8 pieces,
1993, (acrylic on canvas)

MOLNÁR PÉTER (1943)

6000 Kecskemét,
Műkert u. 7.
Tel.: 06-76-324-066
Majd a tisztáson, 1994–95, papír, ceruza, 70x50 cm
Later in the Clearing, 1994–95, (pencil on paper)

MOLNÁR SÁNDOR (1936)

1073 Budapest,
Akácfa u. 59. IV. 1–3.
Tel.: 141-4517
Tumó, No. 64., 1994, akvarell, papír, 73,5x51 cm
Tumó, No. 63., 1994, akvarell, papír, 73,5x51 cm
Tumó No. 64., 1994, (watercolour on paper)
Tumó No. 63., 1994, (watercolour on paper)

OROSZ PÉTER (1951)

1016 Budapest,
Gellérthegy u. 20–22.
Tel.: 175-36-42
Végtelen Káin,
1995, agyag, vessző, 18x100x15 cm
Endless Cain, 1995, (clay, cane)

SCHMAL KÁROLY (1942)

1022 Budapest,
Ady Endre u. 30.
Tel.: 116-99-24
Hely I., 1996, papír, vegyes technika, 35x25 cm
Hely II., 1996, papír, vegyes technika, 35x35 cm
Place I. 1996, (mixed media on paper)
Place II. 1996, (mixed media on paper)

SUGÁR JÁNOS (1958)

1052 Budapest,
Városház u. 4.
Tel.: 117-44-62
Név nélkül, 1992, fa, gipsz,
51x51x45 cm, 60x30 cm
No name, 1992,
(wood, plaster)

ST. AUBY TAMÁS (1944)

1068 Budapest,
Benczúr u. 19. Tel.: 142-96-59
c/o Taxadis, Benczúr u. 19.
Tel.: 142-96-59
7 dkg őrölt objektum,
1965, vegyes technika, 8x10 cm
7 Decagrams of Ground Object,
(mixed media)

SZILVITZKY MARGIT (1931)

1136 Budapest,
Pannónia u. 18.
Tel.: 111-23-47
Beforgatott ornamensek, 1994, akril, papír, fa,
(objekt) átm.: 20 cm, m: 17 cm, 25x25x80 cm
Ornaments Turned In,
1994 (acrylic, paper, wood)

SZIRTES JÁNOS (1954)

1025 Budapest,
Felsőzöldmáli út 11.
Tel.: 188-86-61
Tenni, 1991, szén, akril, vászon, 120x100 cm
To Do, 1991, (charcoal, acrylic on canvas)

TÜRK PÉTER (1943)

1039 Budapest,
Boglár u. 2. VII. 39.
Tel.: 187-29-57
Egymásra vetítések-rajzolások (Csendéletek) I. II.,
papír, ceruza, pasztell, 50x70 cm
Projections-drawings (Still lifes)
I, II., (paper, pencil, pastel)

Vigadó Galéria

Budapest, V., Vigadó tér 2.

1996. IV.3–7.

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

Felelős kiadó: MAOE

MT REKLÁMIRODA

Szegner László, építész

L. Forlandy Z

– : következő lúch

Magyar

Építőművészet Bp. 1983

6

83/3

Szegner József
festő
V. Bent József körút 15

MKSz 1947

mbe a kormánnyal, hogy megállítsam azon az uton,
helyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
épviselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

es aggodalom és választóim ezreivel való személyes
küzdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
azdasági megélhetést veszélyezteti.
ama eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
ől és

mus zászlaját a fővárosban!

Királyért, Hazáért"

Szégner Géza, Szentgyörgyi

építészmérnök

Csép

1932-ben kilépett a

Bpesti Mérnöki Kamarából

MMÉE Közl

1932. 88. l.

Fa, díszkút és századelő – újjáépül Óbuda

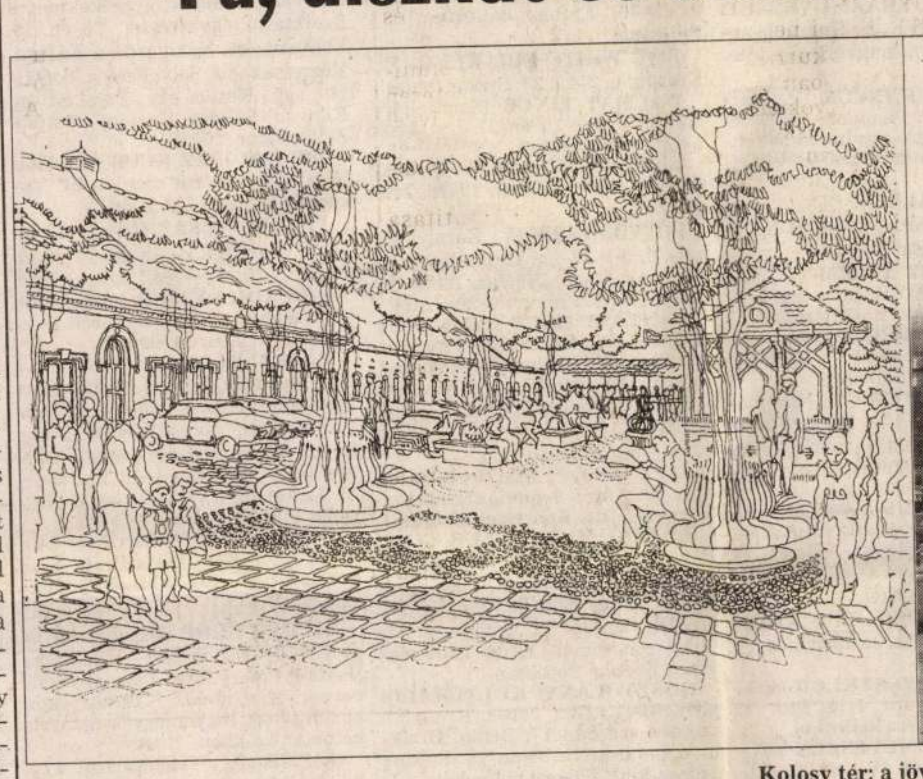

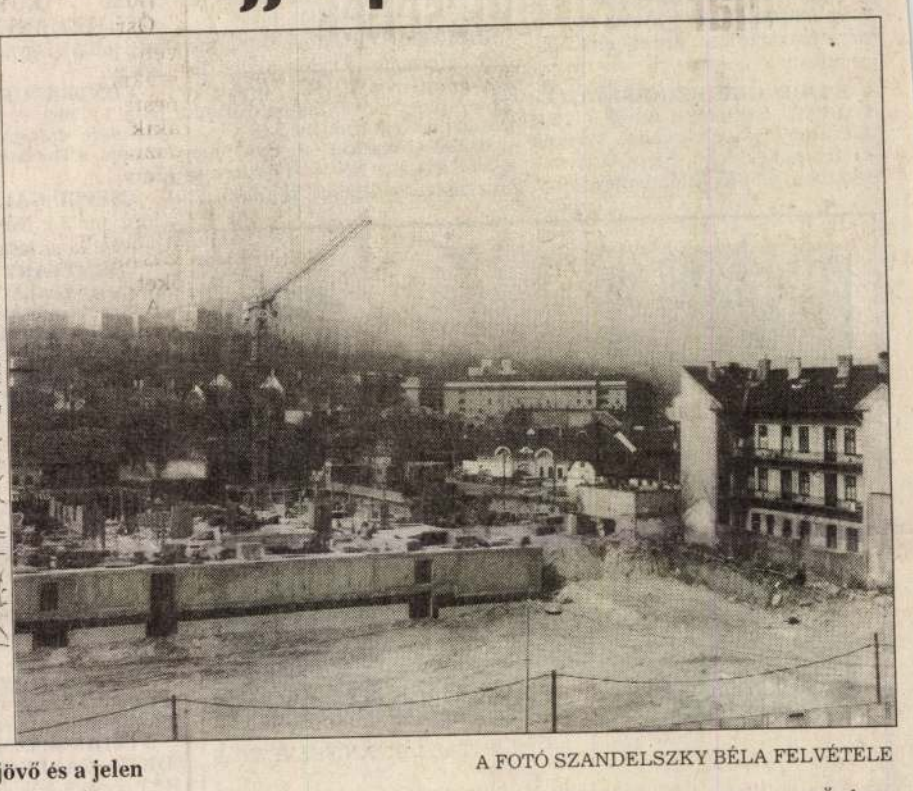

Kolosy tér: a jövő és a jelen

A FOTÓ SZANDELSZKY BÉLA FELVÉTELE

(Tudósítónktól)

Óbuda megfiatalodik. De nem úgy, ahogy az egykori monstre lakótelepek gyártói megálmodták. Fiatalodása egyben a tradíciók őrzése is – a városrész igyekszik megőrizni valamit a régi hangulatból, a földszintes épületek, udvarok helyét a legtöbb helyen nem foglalják el házkolosszusok.

A legfájóbb pont a Kolosy tér volt, mindennel, ami csúf, oda nem illő: lerobbant, düledező bódék, lepusztult piac, hatalmas forgalom, benzingőz és nagyon kevés, kókadtan zöld fa. Mára mindez változni látszik: a régi piacot az Önkormányzat beköltöztette egy átriumos, hajdani világot idéző, kivitelezésében azonban modern épületbe. A régi Kolosy-piacot a munkagépek már „legyalulták".

Szegner László építész, a tervek kidolgozója elmondta, a hajdani piacteret parkká alakítják, sok fával, díszkúttal, századfordulós hangulatot idéző újságosbódéval. Ez azonban csak a tér egyik fele, a másik rész hasznosításáról folyik némi vita: Szegner oda szabad virágpiacot tervez, ami érdekes színfoltot adna a térnek.

Rendezés előtt a Moszkva tér

(Munkatársunktól)

A II. kerületi önkormányzat képviselő-testülete tavaly júliusban elfogadta a kerületfejlesztés kötelező alapelveit. Ez lehetővé tette, hogy az önkormányzat néhány kiemelten fontosnak tartott rendezési és fejlesztési feladattervet dolgozhasson ki.

Ezek közé tartozik a Moszkva tér korszerű, végleges, megnyugtató átépítése és rendezése. Ez az egyetlen olyan tér, amelynek átépítése a metróhálózat kiépítése után nem történt meg. Az elmúlt évtizedekben az átépítés gondolata több ízben is napirendre került, de több építészeti és közlekedési pályázat kiírásán és lebonyolításán túl más nemigen történt. Egyfelől nem volt rá elegendő pénz, de a súlyosabb ok az volt, hogy a rendezés alapelveiben sem sikerült az illetékeseknek megállapodniuk. A legújabb tanulmány szerint a jövőben a mostani terepszint alatt lennének a buszvégállomások, ugyanakkor a terepszinten maradna a gépjármű- és villamosforgalom. Ezt a programot azonban a szakma egy része vitatja. A tér átépítése mintegy 8,5 milliárd forintba kerülne.

Váratlan, ritkán adódó lehetőséget jelent, hogy a Ganz gyár a Lövőház utca, Marczibányi tér, Kisrókus utca és az Ipari Minisztérium által körülhatárolt nyolchektáros területről 1996-ig kitelepül. Hosszas egyezkedés várható arról, hogy a felszabaduló gyártelepből mekkora rész váljon zöldterületté. A kerületi önkormányzat e területen elsősorban iskolákat, kiállítótermeket, sport- és szabadidő-létesítményeket (például fedett jégpályát) szeretne látni.

Kiemelkedő feladat a gyógyidegenforgalmi negyed revitalizációja. A tervezett beavatkozások lehetővé tennék a fürdőket és szállókat egybekapcsoló terek és utcák segítségével a közeli Gül Baba-türbe jelenlegi elzártságának feloldását.

Budapesti garázsárak: hol a plafon?

(Munkatársunktól)

Még mindig igen kevés Budapesten a garázsok száma, főleg a Belvárosban. Érdekes módon még az sem természetes, hogy az új lakásokhoz, házakhoz gépkocsitárolókat építsenek.

Egyébként a Belvároson kívül is akadnak ilyen szempontból gyengén ellátott területek, s a nagy kereslet miatt erőteljesen emelkedtek a garázsok árai. A Római-parton például befektetésnek is szerencsés volt egy-két éve garázst vásárolni, mert akár százszázalékos hozamot tudott biztosítani tulajdonosának a gépkocsitároló.

Budapesten tavaly 770 garázs adásvételét regisztrálta a fővárosi illetékhivatal. A legtöbb tulajdoncsere a II. kerületben volt, ezt követte a III., a XI. és a XII. kerület.

A legmagasabb átlagárak az I. kerületben voltak jellemzőek.

A zöldövezetekben a hétnyolcszázezer forint sem ritka egy garázsért, s például a Pók utcai lakótelepen 450-500 ezer forintot is ér egy-egy fedett parkoló.

A legalacsonyabb átlagár a XII. kerületben volt, ahol tavaly 110 ezer forintért lehetett garázshoz jutni.

Lakásgazdálkodás: egyedül nem megy...

Lakások nélkül nem lehet lakásgazdálkodási rendszert kialakítani. A budapesti lakásállomány úgyszólván teljes mértékben a kerületek tulajdonába került, a fővárosnál maradó, a „lakásgazdálkodásba" ténylegesen bevonható lakások száma 250 – manapság már egy jobb ingatlanügynökség gazdálkodik ennyivel. Az önkormányzat tulajdonában maradt körülbelül ugyanennyi, teljesen leromlott állagú lakás is.

A lakásépítés, mint arról már többször beszámoltunk, drámaian visszaesett a fővárosban. 1992-ben mégis sikerült 103 lakást átadni Káposztásmegyeren, nyolcat pedig a Mexikói úton. Az építkezésekre fordítható nagyon szűk keret felhasználására a Fővárosi Önkormányzat társakat keres. Ezt a célt szolgálja az a hat megállapodás, amelyeket egyes kerületekkel kötött a főváros. Ezek szerint az építkezésekre már előkészített, vitatott tulajdonjogú területeken közösen építenek lakásokat. A vállalkozói tőke részvételével számoló konstrukció részletes kidolgozása már elkezdődött, a jelenlegi elképzelések szerint a Fővárosi Önkormányzat hozzájárulása arányában kap majd lakásokat.

A lakásgazdálkodás másik kiemelt területe a a tömbrehabilitáció. A vállalkozói részvételű tömbrehabilitációra jó példát mutatott – mint arról már beszámoltunk – a IX. kerületi önkormányzat. Ezzel – szakértők megítélése szerint – életképes gazdasági konstrukcióra van létjogosultsága a vállalkozói rehabilitációnak.

Kora esti kopogtatók

Mocskos, zsíros, falfirkás, szemetes lépcsőház. A panelházban emeletenként négy bejárati ajtó, kettőt-kettőt egy-egy biztonsági véd a külvilágtól. A szereplők: egy öreg hölgy és két kamaszerő. A konfliktus okozója az öreghölgy, aki vásárolni ment. Nem messze volt a közért, amit akart, annak a felét meg tudta venni. Hazafelé indul békésen. Látja, a telefonfülkében két fiatal csépeli a készüléket. Hallja:

– Bezabálta az ötösömet, de a vonalat nem adja a ... anyja!

Csatakiáltások, karateütések, cséphadaró-mozdulatok. Szólni nem mer, fejet csóválni még igen. Meglátja az egyik őserő és felbőszül.

– Mi van öreglány, nem tetszik a rendszer? – szól ki a fülkéből.

Az öreglánynak nem tetszik, de csak úgy magában nem. Szótlanul, sietősebben megy tovább. Elér a lépcsőházig, felbaktat az emeletre. Kinyitja a biztonsági ajtót, majd bezárja. Látni a telefonfülkét, látja a vagdalózást és csak csóválja a fejét. Az egyik kamaszerő ismét felfigyelt a hölgyre. A rongálás abbamaradt, az újabb haditerv pillanatok alatt kész: megtréfálni a rosszalló pillantást.

Hét óra. Az utcán senki sincs. Kapják magukat, be a lépcsőházba, rángatják egy darabig az ajtót, de nem nyílik. Biztonsági. Cipőtalpak lendülnek, a fémdróttal erősített ajtóüveg betörik. Az üvegcserép a kövezetre szóródik, a cipőtalpak belépnek a kicsiny folyosóra, az ott tárolt limlom egy részét az utcára dobják, a maradékot a lépcsőházba vetik. Röhögve rohannak el. Öt perc volt az akció.

A hölgy remegve hívja a rendőrséget. Kiérkeznek. Hja, kérem, ilyen időket élünk! – mondják, felveszik a jegyzőkönyvet és elmennek. A biztonsági ajtót – megszokásból – bezárja utánuk. Reggelre elviszik a törmeléket. Ennyi egy mai budapesti történet.

Ötvös Zoltán

Az üzleti sikerek nélkülözhetetlen garanciáját, a biztonságos vállalkozások elemi feltételeit jelentik a

HITELES, HATÁLYOS és TELJESKÖRŰ céginformációk.

A piacgazdaság követelményeinek mind teljesebb érvényesülését segítően adja ki a Hírlapkiadó Közlönyigazgatóság Cégközlöny Szerkesztősége a

CÉGKATALÓGUS 1993 MAGYARORSZÁG

című (ez évben immár háromkötetes) kiadványát, várhatóan április hó folyamán.

A Cégkatalógus regionális rendezettségben, ABC sorrendben közli a cégbíróságokon 1993. január 1-jéig bejegyzett és a Cégközlönyben közzétett gazdasági társaságok legfontosabb adatait [cégnév, cégjegyzékszám, székhely, fiók-, telephely címe(i), alakulás időpontja, alaptőke, közzétételi információk stb.]. Mindezeken túlmenően országosan egyedülálló hírforrásként közzéteszi az elmúlt évben megszűnt cégek listáját is.

A különböző ilyen jellegű kiadványok közül ebben található a legtöbb információ, hiszen az elmúlt évben alakult negyvenezer új gazdasági társasággal együtt immár

TÖBB MINT 100 000 CÉG VAN BENNE!

A Cégkatalógusba kerülésért külön nem kellett fizetniük a gazdasági társaságoknak, mert a Cégközlöny és a folyamatosan aktualizált cégadatbank biztosította a hitelességet, a hatályosságot és az adott időhatárok közötti teljeskörűséget egyaránt.

A minél nagyobb üzleti sikerekhez minden vállalkozónak nélkülözhetetlen munkaeszközként ajánlható az eddigi legnagyobb, legtöbb címet tartalmazó magyarországi cégadattár.

MINDEN CÉG ÉS VÁLLALKOZÓ, AKI TÖBBET AKAR (A CÉGEK KÖZÜL) ELÉRNI,

BIZTOSAN MEGRENDELI!!

MEGRENDELÉS

HÍRLAPKIADÓ Közlönyigazgatóság CÉGKÖZLÖNY Szerkesztőség
1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. (Levélcím: 1394 Bp., Pf. 361.)

Megrendeljük
a CÉGKATALÓGUS 1993 MAGYARORSZÁG című kiadványt

..... példányban.

A kiadvány előkalkulált ára: 5000 Ft

A megrendelő (cég) neve: .....

Cím: (irányítószám, hely): .....

(utca, házszám): .....

Ügyintéző: .....

Tudomásul vesszük, hogy a kiadónak visszárut elfogadni nem áll módjában. A megrendelt példány(ok) ellenértékét a címünkre expediált küldemény átvételekor kiegyenlítjük.

1993. .....

P. H.

.....
a megrendelő (cégszerű) olvasható aláírása

37269NP

MARKET MAX *Ahol csempét kapsz!*

Kárpótlási jeggyel is fizethet!

1103 Bpest., Gyömrői út 47.
Telefon/fax: 269-9523
1068 Bpest., Rippl Rónai u. 38.
Telefon: 112-2244, 131-2233

CSAPTELEP, PADLÓLAP, KÁD, WC...

REKLÁMAJÁNDÉK
NYOMDAI MUNKÁK
MARKETING
SZAKTANÁCSADÁS

JÁNOSSY
CONSULTING LTD.

Telefon: 161-1844

32234NP

TÁRLATOLGATÓ

AQUINCUMI MÚZEUM (III., Szentendrei út 139.): Antik és modern mozaikok az Aquincumi Múzeumban.

BAJOR GIZI SZÍNÉSZMÚZEUM (XII., Stromfeld Aurél u. 16.): Jászai Mari emlékszoba, Márkus Emília emlékszoba, Bajor Gizi emlékszoba, Gobbi Hilda emlékszoba. A Nemzeti Színház emlékszobái: az operett és a kabaré emlékszobája, Madách Színház emlékszoba, az Ibolyás folyosó.

BARTÓK BÉLA EMLÉKHÁZ (II., Csalán u. 29.): Bartók Béla élete és művei. A Magyar Posta bélyegei Bartók Béláról.

BÉLYEGMÚZEUM (VII., Hársfa u. 47.): márc. 31-ig: „Nézzétek, milyen szép az élet!" Füle Mihály festő-grafikus életmű-kiállítása.

BIBLIAMÚZEUM (A Duna melléki Református Egyházkerület Ráday-gyűjteménye, IX., Ráday u. 28.): A régészet és a Biblia. A Biblia írás- és szövegtörténete.

BLITZ GALÉRIA (V., Falk Miksa u. 30.): Antik és XX. sz.-i festmények árusítással egybekötött kiállítása.

ANTAL ISTVÁN FELVÉTELE

Százéves és tervezget

Századik születésnapjához érkezett Kun Zsigmond, akinek nevét óbudai népművészeti gyűjteménye nyomán ismerhette meg az ország. Dolgozott postán, elleste a mezőtúri fazekasok mesterfogásait, s egész életén át gyűjtötte a cserépedényeket, bőrmunkákat, len- és posztóöltözékeket, a népi művészet remekeit. A Fő téri, volt otthonában nyolcszáz tárgy idézi őt is, aki társát nemrég elveszítve egy nyugdíjasházban tölti napjait. Az olvasás és történetfűzés iránti vonzalma anyai öröksége, szinte befejezte már több kötetre rúgó életregényét. Vágya, hogy újból Óbudán élhessen, ahogy igérték neki, s maga kalauzolhassa múzeuma látogatóit a kedvenc tárgyak között.

Képünk azon a találkozón készült, ahol Óbuda-Békásmegyer önkormányzata nevében Csire János alpolgármester köszönti Kun Zsigmondot. Szerdán a Művészetbarátok Egyesülete rendez ünnepséget alapító tagja tiszteletére.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Szent György tér 2.): Az emigráció a hazáért 1945-től napjainkig. Százéves a BTM könyvtára. Római kerámiaművészet Aquincumban.

BUDATÉTÉNYI GALÉRIA (XXII., Nagytétényi út 35.): ápr. 12-ig: „Életünk tárgyai – Tárgyaink csendéletei" c. kiállítás.

A BUDAVÁRI MÁTYÁS-TEMPLOM EGYHÁZMŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNYE (I., Szentháromság tér 2.): Egyházművészeti gyűjtemény.

CONTRA AQUINCUM (V., Március 15. tér): A Pannonia limes védelmére épített Aquincum ellenerődje, a Duna ősi átkelőhelye mellett.

CSEPEL GALÉRIA (XXI., Szent Imre tér 3.): Németh Miklós festőművész kiállítása.

CSONTVÁRY TEREM (V., Vörösmarty tér 1.): Válogatás mai kortárs képzőművészek alkotásaiból.

EGYETEMI SZÍNPAD (V., Szerb u. 21–23.): „TÁNC" – Kelényi Krisztián Tódor kiállítása.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.): márc. 28-ig: Polgár Csaba textilművész kiállítása; márc. 28-ig: VIII. Esztergomi Fotóbiennále; Színezett fotográfiák.

EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS MÚZEUM (V., Deák tér 4.): A Kárpát-medence magyar, német és szlovák anyanyelvű evangélikussága, történelmi emlékei.

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT: ápr. 4-ig: Hol tartasz most? – Üveg.

FÉSZEK MŰVÉSZKLUB (VII., Kertész u. 36.): ápr. 1-ig: Szőnyei György festőművész kiállítása.

FIATAL IPARMŰVÉSZEK STÚDIÓJA GALÉRIA (V., Kálmán u. 16.): Egyedi és kisszériás iparművészeti alkotások, lakberendezési tárgyak, textíliák, ékszerek eladással egybekötött kiállítása.

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA (VI., Andrássy út 112.): ápr. 12-ig: „Napkatonák". Garamvölgyi Béla festőművész kiállítása.

FORTUNA GALÉRIA (I., Fortuna u. 11.): Állandó kortárs kiállítás árusítással egybekötve.

KNOLL GALÉRIA (VI., Liszt Ferenc tér 10.): ápr. 10-ig: Narelle Jubelin és Johanna Kandl (Ausztrália, Ausztria) kiállításai.

LAKÁSMÚZEUM (III., Fő tér 4.): Kun Zsigmond népművészeti gyűjteménye.

BULI VAN

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 3.): 23-án 19 óra: Dzsesszklub. Házigazda: Regős-kvartett. 25-én 19 óra: „Island" progresszív folk-rock klub.

BILIÁRD FÉL 10 JAZZ KÁVÉZÓ (VIII., Mária u. 48.): 23: Pegekvartett. 24: Drums. 25: Clusters. Koncertek 20 órától.

BLUESGÖDÖR (XI., Bercsényi u. 28–30., Építész kollégium): 23: Blueseum.

BME WHITE FÜL KLUB (XI., Kruspér u. 2–4.): 23: Stexas (blues).

DALMÁT PINCE (Szentendre, Malom u. 5.): 25-én 21 óra: Jasko Argirov folkkoncert.

ELSŐ KERÜLETI MŰV. HÁZ (I., Bem rkp. 6.): 25-én 19–23: Téka táncház.

EÖTVÖS KLUB (V., Károlyi Mihály u. 9.): 23-án: Gerendás Péter Társaság, 24-én: JSP Jazz Band, 25-én: Old Boys. Koncertek 20 órától.

FANTASY KLUB (Postás Műv. Központ, VI., Benczúr u. 27.): minden szerdán játéknap (biliárd, rex), minden csütörtökön 19: Grencsó kollektíva. Programok 18–22 óráig.

FMK (Andrássy út 112.): 25-én 21: Siesta, 22: Lacky trió.

JAZZ CAFÉ (V., Balassi Bálint u. 25.): 23: Antal–Bende gitárduó. 24: Garaduly-trió. Koncertek 20 órától.

KASSAI MUSIC CLUB (XIII., Pannónia – volt Rajk L. – u. 14.): COUNTRY SÖRÖZŐ: cs.–szo. 19–24: Happy End Band, a MUSIC KLUB-ban: 25: No Comment. Állandó programok. Kedd: Gerendás Péter. Szerda: Bojtorján.

KOSZTOLÁNYI KULTURÁLIS KÖZPONT (IX., Török P. u. 3.): minden szerdán 17: Benkó Dixieland Band-klub. 23-án 18: Rolling Stones-klub, Udvari bolondok.

MADE INN (Andrássy út 112.): szerda: Latin Combo. Csütörtök: Géniusz. Koncertek 21 órától.

MAGYAR ZSIDÓ KULTURÁLIS EGYESÜLET (VII., Garay u. 48. I. em.): 25-én 18: James Turner író, költő verses felolvasóestje, meghívott vendég: Tóth Imre költő.

MARCZIBÁNYI TÉRI MŰV. HÁZ (II., Marczibányi tér 5/A): 25-én 10.30 és 14.30: „Bukfenc". Zenés-verses műsor gyerekeknek a Szélkiáltó együttessel. 25-én 19: Verskoncert. Házigazda a Kaláka. Közreműködik Sebő Ferenc, Szélkiáltó egy., Kosbor egy., Eörsi István, Kányádi Sándor, Sumonyi Zoltán, Zalán Tibor (200 Ft).

ÓBUDAI JAZZ KLUB (III., Hídfő u. 16.): minden szerdán 21: Vukán György és a C.A.E. trió.

PETŐFI CSARNOK: 23-án 18–22: Guns'n Roses-klub. 24–25-én 20–22: Sarbo + Sexepil táncszínház.

PICCADILLY PUB music club (V., Vámház krt. 2.): műsorok szerdától szombatig: 21–03.

RÁTKAI KLUB (VI., Gorkij fasor 38.): 25-én 19: Egy est a ProVoCart kvartettel. Sztárvendégek a Beatturmix '60 c. összeállításból: Dolly, Sziszi, Richi. Minden péntek: Studio Jazz Club: Fogarasi J., Jávori V., Lattmann B., Tornóczky F., Kósa Zs. (150 Ft, diákok: 100 Ft).

ROCKOKO (V., Bihari J. u. 24.): K, Cs–V: Élő klasszikus zene (20.30–22-ig). Nyitva 20–04-ig, koncertek: 21 órakor.

STEREO SHOP (XI., Bartók B. út 59.): 25: Irish Rovers – Ír folkzene (Peitsik Péter, After Crying). Koncertek minden csütörtökön 18.30–19.30. Ingyenjegyek igényelhetők az üzletben.

SZFMH (XI., Fehérvári út 47.): kedd 17.30: Gyermektáncház, 19: Felnőtt táncház (zene: Muzsikás együttes). Szerda 19: Balkán táncház – görög, délszláv, macedón táncok, játszik a Falkafolk együttes.

TILOS AZ Á (VIII., Mikszáth tér 2.): 23: Ebadta? 24: Wide Out (A), Le Jacques Brel Massacre. 25: Kampec Dolores.

Ha valaki manapság egy sikeres szórakozóhelyet akar nyitni a fővárosban, annak mindenképpen figyelembe kell vennie a két-három éve tomboló biliárddivatot, mivel ez a roppant népszerű játék nem hiányozhat a legtöbb pesti éjszakai klubból, diszkóból sem. A „budapesti Soho" szélén található Biliárd Fél 10 Jazz Kávézó egyike volt azoknak az úttörő helyeknek, amelyek elsőként kínálták új típusú körülmények között ezt a játékot. A két éve működő kávézó nemcsak ezzel szerzett magának ismertséget a városban, hanem az állandóan rangos dzsesszkoncertjeivel, sajátos hangulatával is. Szolid stílusú a pincehelyiség, ahol rendszeresen fellép a Pege Quartet, Dés László, Bontovics Kati és a Palermo Boogie Gang, valamint sok külföldi és fiatal hazai zenekar játszik. A nagy választéknak köszönhetően mindennap élőzenét hallhat a közönség, amelynek számára a szórakozáson kívül „művészi élményt" kíván nyújtani a két cégvezető. Nívós dzsessz- és tradicionális blueskoncertek jellemzik a Fél 10 arculatát; a jövő hónaptól külföldi blueszenekarok is vendégszerepelnek majd. A közönség többnyire fiatal értelmiségiekből, idősebb megszállott dzsesszrajongókból és gyakran amerikai turistákból áll; a vendégek nagy része „törzs". Nyitva tartás: este öttől éjjel egy óráig, a Mária utcában.

N. G. D.

HANGVERSENYEK

BARTÓK BÉLA EMLÉKHÁZ (II., Csalán u. 29.): 25-én 15.30: Közreműködnek a zeneiskolák, a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola előképzős növendékei. Bevezetőt mond: Ujfalussy József – „Tisztelet Bartók Bélának" – Ifjú muzsikusok Bartók-hangversenye. 25-én 18: Ünnepi hangverseny Bartók Béla születésnapján, km.: Gulyás Márta (zongora), Selmeczi János (hegedű), Maczák János (klarinét) – Bartók: Román népi táncok, Szvit Op. 14., I. rapszódia, Kontrasztok.

FRANCIA INTÉZET (II., Fő u. 17.): 24-én 21.45: Marco Stroppa zeneszerző, Pierre Laurent Almard (zongora), Michel Cerutti (ütőhangszerek) (F) – Éjszakai kortárs zenei koncertek. „Rövidzárlatok". Stockhausen: Kontakte.

KONGRESSZUSI KÖZPONT (XII., Jagelló út 1–3.): 24-én 19.30: Magyar Állami Hangversenyzenekar, km: Szabadi Vilmos, vez.: Kobajasi Kenicsiro (J) – Csajkovszkij: D-dúr hegedűverseny Op. 35., IV. szimfónia Op. 36.

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ (VI., Andrássy út 22.): 23-án 19.30: A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának hangversenye, vez.: Erich Bergel, km.: Frankl Péter (zongora) – Beethoven: Egmont-nyitány, V. zongoraverseny, VI. szimfónia (Mahler b. 4.).

RÁTKAI KLUB (VI., Gorkij fasor 38.): 23-án 19: Buváry Lívia (ének), Hegedüs Katalin (zongora), Rásonyi Leila (hegedű) énekes-gála-kamarakoncertje – „Kék Duna Keringő": Johann Strauss legkedveltebb keringői, polkái és galoppjai egyéni szövegű énekes változatban.

ZENEAKADÉMIA (VI., Liszt Ferenc tér 8.): 25-én 19.30: Az Ensemble InterContemporain és szólistái: Pierre-Laurent Almard és Florent Boffard (zongora), Michel Cerutti és Daniel Clampolini (ütők) – Bartók: Mikrokozmosz – hét darab két zongorára, Szabadban, Boulez: Struktúrák – 2. kötet – két zongorára, Bartók: Szonáta két zongorára és ütőhangszerekre (In memoriam Bartók Béla).

ZENEAKADÉMIA KISTEREM (VI., Liszt Ferenc tér 8.): 25-én 19.30: Amabile Vonósnégyes, Horgas Eszter (fuvola), Simon Béla (zongora), Vajda Gergely (klarinét), Varga Tamás (gordonka) – Bach: h-moll szonáta BWV. 1030., Prokofjev: Szonáta Op. 119., Mozart: G-dúr vonósnégyes K. 156., Brahms: h-moll trió Op. 114.

Egy autó, amelyik 200.000 forinttal többet ér az áránál. Golf Európa.

A Volkswagen ismét meglepte Európát. A Golf Európa olyan 1.6 literes, katalizátoros motorral, háromféle színben készülő négyajtós modell, amely alapáron tartalmazza a következő extrákat: metálfényezés, elektromos tolótető, központi zár, zöld színű hővédő üvegezés, 185/60-as gumik, fordulatszámmérő, pollenszűrő, állítható magasságú vezetőülés, osztottan dönthető üléstámlák. Egy hasonló felszereltségű Golf több mint 200.000 Ft-tal kerülne többe, mint a Golf Európa. Ez a jelentős kedvezmény a Golf Európa ajándéka Európának. És immáron nálunk is kapható. Jó utat Európa!
Golf Európa. Ára: 1.598.000 Ft.

Óbudai Autójavító Kft.
1033 Budapest, Mozaik u. 1-3.
Tel.: 168-9490, 250-0222*
Fax: 168-9482

Importőr: Porsche Hungaria

Volkswagen.
Biztos lehet benne.

"Ha valaki nem tud mosolyogni, ne nyisson üzletet!"
(Régi kínai közmondás.)

CSODATÉVŐ KRIX FAXOK

Magyarországon is kapható már a KRIX FAX könyv. A reprezentatív, kapcsos albumban több mint száz "helyzetteremtő" karikatúra található, az üzleti levelek elejére vagy éppen helyettük.

Barátság és mosoly az üzleti életben?

Miért ne?.

Ugye hogy mennyire más így?

Vagy így?

És még több mint százféle módon! Ráadásul egyetlen mozdulattal angol és német nyelvű változat is készíthető.
A könyvhöz nélkülözhetetlen a fax, ám ha van faxa, akkor nélkülözhetetlen a könyv!

GYŐZŐDJÖN MEG RÓLA!

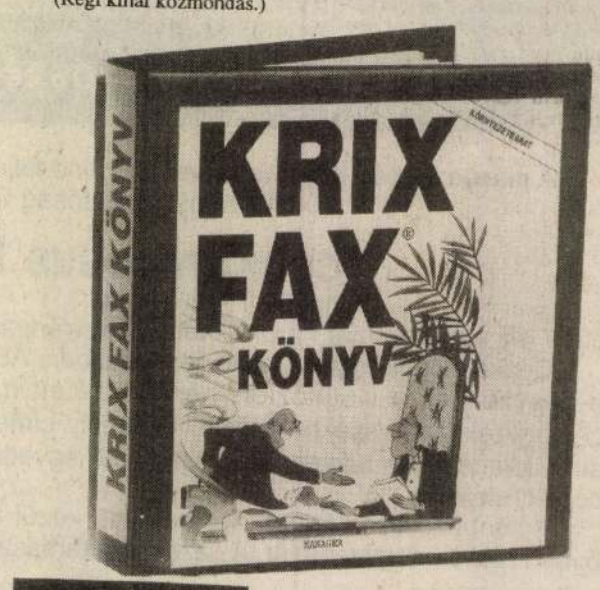

Rendelje meg az első magyar KRIX FAX KÖNYVET, és szerezzen még több jó barátot az üzleti életben!

NÉPSZABADSÁG MEGRENDELŐLAP

Megrendelek az 1993. májusában megjelenő KRIX FAX albumból ..... db-ot példányonként 3000 forintért és ..... db angol, illetve ..... db német kiegészítő könyvet, példányonként 900–900 forintért. A vételárat, plusz 6 százalék ÁFÁ-t a részemre elküldött csekken befizetem.

Név: .....

Cím: .....

Ha a számlát nem a fenti címre kéri, akkor itt jelölje meg. hogy, hova: .....

.....

Ezt a megrendelést az alábbi címre küldje el:

MANAGER KIADÓ KRIX FAX KÖNYV
1027 Budapest, Margit krt. 64/B.

Szegő Béla +

építész

a soproni városi mérnöki hivatal tisztviselője

feleségével és négy gyermekével együtt elpusztult

Sopron bombázásakor

1945. ben.

Szakál Ernő

soproni polgár

közlése 1947. máj.

MDK

Szegő Ervin

Az első képkiáll. Monoron. Képzőművészet 1932.
52. sz. 151.l.

M.D.K.

Szegő Ervin

"Tanulmányfej" cimmel küldte be képét a laphoz a "Tehetségavatás" c. felhivásra Márk Lajos ajánlásával.

Szinházi Élet. Bp. 1933. aug. 2o-26. XXIII. évf. "Tehetségavatás" c. melléklet.

35. 02.

MDK

Szegő Ervin

Az első képkiállitás Monoron. Képzőművészet 1932. 52. sz. 151.l.

Szegő Éva

Ernst-múzeumban rendezett kiállításon maszkok, jelmezek, kis színpadok kiállításával szerepelt.

M.H. 932. II. 23.

Szegő Éva

Ernst-múzeumban rendezett színpadművészeti kompozíciók, maszkok, kosztümök, apró színpadok kiállításán részvett.

Esl 932. II. 21.

Szegő Árpád

építész

l - LMMÉEÉvk

1934. 247 l

00 k, az összesre 4000 k ab Buda-
natpénzt nem tett le), Ganz és tsa
a 3900 k, 50 db.-ra 4000 k, Schlick
db.-ra 3900 k, Danubius gyár
a 3915 k, 50 db.-ra 4215 k ab Buda-
cholson gyár 200 db.-ra 3900 k,
4200 k, Pozsonyi hadfel-
ési gyár (elkésett) 500 db.-ra
50 db.-ra 4800 kor-val db.-ként.
nlatok döntés alatt állanak.

y. (Épületfa szállitás.) Pozsony
nácsa a folyó évben házi kezelésben
munkákhoz szükséges épületfa szál-
a május 27-én tartott árlejtés alap-
yback Ágoston pozsonyi fakeres-
ta meg 4468 k 15 f árban.

. (Irodaszerek szállitása.)
li kir. törvényszék részére szükséges
ek szállitását a junius 12-én tartott
ılapján Dona Döme és társa buda-
nyerte el 7018 k 82 fillérért.

var. (Gyógyászati eszközök
itása.) Temesvár sz. kir. városban a
betegek számára rendelendő gyógyászati

A „Turul„ mész
sára alakult r. t. ajár

S.-A.-Ujhely. (Tüz
ujhelyi m. kir. doh
üzemében 1909. julius
terjedő idő alatt szüks
kemény tüzifa szállitá
lejtést tartott. Ajánlat
Lajos (Gálszécs) 6 k
Sándor (Kozma) 7 k
mann (Kassa) 6
(S.-A.-Ujhely) 7 k 60

Guttmann L
végett felsőbb helyre

Módos. (Tüzifa
kir. járásbiróság h
1909—1910. évi idé
litását Papp Benő
egységáron 1934 k
a junius 21-én t

Zsablya. (Tüzifa
kir. járásbiróság hiva
részére az 1910. évb

dog-csővezetékeket, szell por-
készit és szállit: a legjobb kivitelben,
rabowski Ferenc n

BUDAPESTI LÉGSZESZG

Szegő Árpád

építész.

Szül. Liptószentmiklós 1879.
Oklevelet nyert 1901.

Névjegyzműegyetem 19. l.

T. 5781.

styát szemléljük korlátos lép-
zappanyutczai kis bástya van
a fölül balra: XXII. Tábla.

yeknek mér. 9.5: 13.1 és

ete világositó rajzai, Budán 1870.

Szegő karikatúrista

Márc. 30.-án nyílt meg a „Közlekedésünk 10 éve a Kudas Mátyás görbe tükrében" c. karikatúrakiállítás, melyen szerepel műve.

(Szabó): Karikatúrakiállítás a Közlekedési Múzeumban.
Magyar Vasutas, 1944. ápr. 14.

Szegő Ágnes divatrajzoló

Divatterveit hozza a lap.
Repr.

Estélyi ruhatervét bemutatja a lap.
Alakos rajz.
Repr.

Délibáb, Bp. 1937. febr. 2o. XI. évf.
8. sz. 3o. lap. " márc. 27. XI. évf.
13. sz. 18 lp.

MDK

118285. Szegö Árpád, épitész.

/V., Lipót körut 2 sz./ az I.,Hertelendy u. 14ol/7 hrzsza. 3 emeletes ház.

Magánépitési engedélyek Budapesten.

Vállalkozók Közlönye. Bpest.19o7.máj.29. 5 l.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA
1984 AUG. 8.

dr. Szégner László festő-
művész

1021

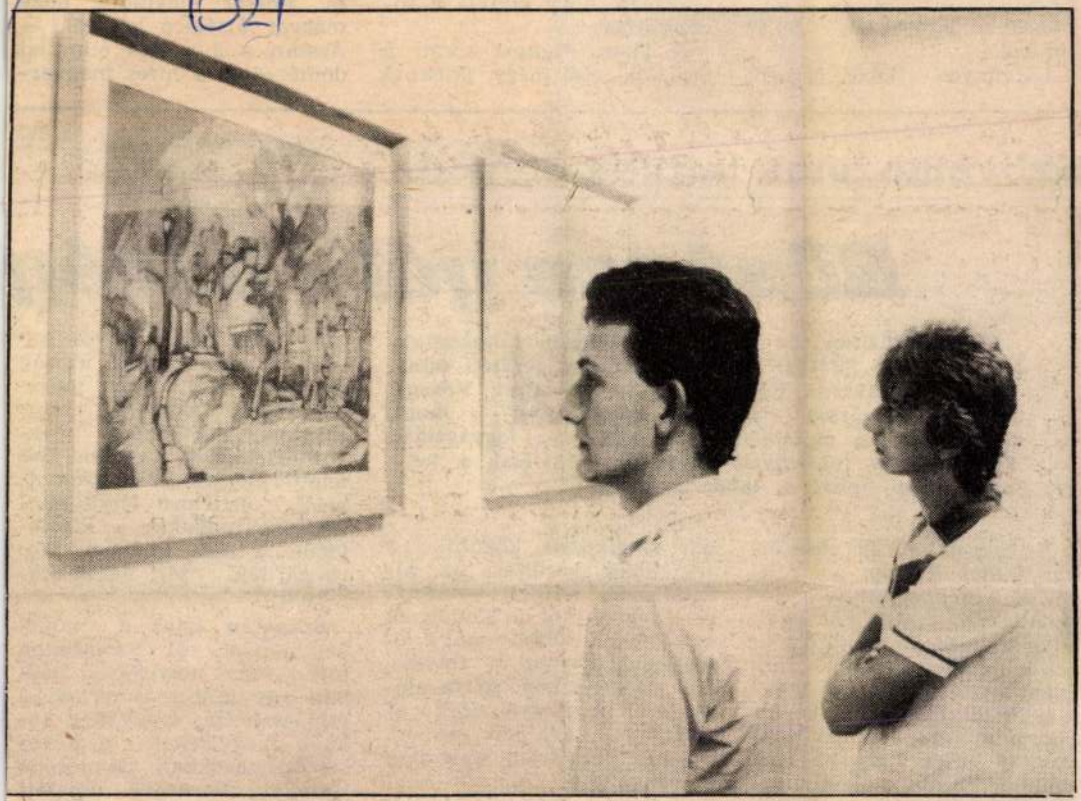

Dr. Szégner László festményeit bemutató kiállítását Tatabányán, a Széchenyi Művelődési Házban rendezték meg. Képeinek többsége Tatabánya környékét ábrázolja (Szár felé menet, Vértesszőlős, Csöndes vasárnap Tatán), néhány munkája pedig megismerteti a nézőt London külvárosával és a bristoli erdővel is.

1982-ben EB-t nyert svéd Skoglund érte el az előd döntők legjobbját, 55,17 mp-cel.

Látványos küzdelemben.

után büntetőt szüksége, hogy vábbjutást.

A 11-es rú brazilok első

Szövetkezetek területi döntője

Bőséges gól – hőség

Almásfüzitőn, az ATSC sporttelepén találkoztak az idei nyári SZÖVOSZ Kupa kispályás területi döntőjének résztvevői. Fejér, Győr-Sopron, Pest, Veszprém és Komárom megyéből. Azért „nyári", mert télen sakkban és tekében versengenek a fogyasztási szövetkezetek műkedvelő sportolói, most csak a legnépszerűbb ágban, a labdarúgásban.

A csapatokat és vezetőiket *Budai Károly*, a MESZÖV elnökhelyettese köszöntötte. „Helyzetképet" adva a vendéglátó közösségről, elmondotta, hogy megyénkben öt áfész, két takarék- és 28 lakásszövetkezetben a 98 ezer tag és 4000 dolgozó egyre nagyobb figyelmet szentel a tömegsportnak. Az áfészek a falvak sportjában jelentenek hajtóerőt, a lakásszövetkezeteknél az „életmód" típusú sportolásban vannak ér-

pat vetélkedett, közülük a legjobbak kerültek az almásfüzitői területi versenyre. Megyénkből a Komárom és Vidéke ÁFÉSZ női és férfiegyüttese jutott tovább, élve akkor a honi pálya előnyeivel. (A megyei döntő öt férfi- és két női csapata ugyanis Komárom városban versengett.)

— Mindenekelőtt az Almásfüzitői Timföld SC vezetőinek segítőkészségét kell dicsérnem. Kitűnő házigazda,

Az ATSC nagy füves pályája ezúttal több kisebb játéktérre volt fehér mészvonalakkal felosztva, hogy egyszerre hat csapat mérkőzhessen. S a harminc fok feletti hőségben a műkedvelőkre jellemző lendülettel vetették magukat a küzdelembe a nem tinédzser korú gárdák. Mit nekik kánikula!

Szaporán estek a gólok két napon át. Szombaton este a helyi művelődési házban egy táncos ismerkedési est lassította, (vagy még inkább megviselte) a heves összecsapásokban csomósodó izmokat. Vasárnap délelőtt aztán végképp eldőlt, melyik két csapat szerepelhet Ajkán, az or zág legjobb szövetkezeti együtteseinek der-

[Szegő Gizi] Gis —, Karikaturista M Dg

Gúnyrajz..

Repr.

—: Álmodozások 14. l.

NÉPSZABADSÁG, 1963. ápr. 28.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista M Dk

Gúnyrajz.

Repr.

—: A megoldás 14.(

NÉPSZABADSÁG, bu. 1963. apr. 21.

[Szegő Gizi] Gis–, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Egy kis tévedés 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. ápr. 14.

[Szegő Gizi] Gis; karikaturista 7 Dk

Gúnyrajz. Repr

— : Primör premier 14.l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. ápr. 7.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDG

Gúnyrajz.

Repr.

-: Záróvizsgálat a reuma kórházban 14. l.

NÉPSZABADSÁG. Bp. 1963. márc. 3.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista M DG

Gúnyrajz.

Repr.

— : Erős lemaradás 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. márc. 31.

[Stegő Gizi] Gis-, Karikaturista 7 D4

Gúnyrajz.

Repr.

– : Megértő- előadó 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. márc. 24.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista

MDG

Gúnyrajz.

Repr.

—: Leánykérés

14.l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. márc. 17.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDh

Hat grafikus gúny rajz-sorozata.

Repr.

-: Szilveszteri cirkusz 14.l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. dec. 31.

Szegő Gizi Gis–, Karikaturista M Ok

Gúnyrajz. Repr.

–: A konkurrensek
(Karikatúra) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. dec. 10.

Szegő Gizi Gis –, karikaturista

Gúnyrajz. Repr.

–: Karácsonyi tanácsadó
(Karikatúra) 14.l.

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1961. dec. 17.

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista 1904

Gúnyrajz.

Repr

– : De Gaulle felarat
(Karikatúra) 14 l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. nov. 26.

Szegő Gizi, karikaturista 07 Dh

Részt vesz a jan. 12-én Szófiában megnyílt magyar karikatúrakiállításon.

–: Hír 10.(

Népszabadság Bp. 1962. jan. 13.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista 7 Dh

Gúnyrajz. Repr.

–: Kezdődik az új év... 14. l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jan. 7.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista BDk

Gúnyrajz. Repr.

–: fejlett technika
(Karikatúra) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. dec. 3.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista MDk

„Egyéni zebraakció ...“
(Karikatúra) Repr.

–: Készül az új KRESZ
|: javaslataink :| 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jan. 14.

Szegő Gizi Gis-, Karikaturista 17 ok

Gúnyrajz. Repr.

-: Közbejött a válópor 6. l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1961. aug. 6.

Szegő Gizi Gis –, Karikaturista 8 Dk

Gúnyrajzok.

Repr.

1.) –: Nem ura a helyzetnek

2.) –: Mars i Kennedy
(2 karikatúra) 14.l

NÉPSZABADSÁG 1961. aug. 13.

Szegő Gizi Gis –, Karikaturista Moh

Gúnyrajz. Repr.

–: A házhozszállítás újabb fokozata
(Karikatúra) 14.1

Bp. 1961. aug. 27

NÉPSZABADSÁG

Szegő Gizi Gis-, Karikaturista 704

Gúnyrajz. Repr.

-: Meglepetés
(Karikatúra) 14.C

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. szept. 3.

Szegő Gizi Gis.; Karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

-: Mindentudó kombája 14. l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. júl. 16

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista B 04

Gúnyrajz.

Repr.

-: fiatal szobrászok kiállítása a Műcsarnokban
(Karikatúra) 14.l

Dp. 1961. júl. 23.

NÉPSZABADSÁG

Szegő "Gizi Gis-", Karikaturista 7 ok

Grúnyvajz.

Repr.

— : „Múzsák"
(Karikatúra)

14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. júl. 30.

M.D.K.

Szegő Gizi Gis-

4 tréfás rajz:

Egy artistaügynökségen...
Rajz a "Hold-bébi"-ről
Mozi pénztár
A szinházi sugó otthon.

Szegő Gizi Gis- Vidám Szinházi Oldala.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1957. nov. 8. I. évf. 26. sz. 37. l.

Szegő Gizi, karikaturista MOG

Kongresszusi vázlatok.
Gúnyrajzok. Repr.

— : Megártott neki
(Karikatúra) 15. l

NÉPSZABADSÁG. Bp. 1961. okt. 22.

Szegő Gizi Gis –, karikaturista

Mok

Grényrajz.

Repr.

–: Ahol túl jó a kollektív szellem
(Karikatúra)

14.l

NÉPSZABADSÁG

(bp. 1961. nov. 5.

Szegő Gizi, karikaturista 7 Dk

Gúnyrajz. Repr.

–: A Kommunizmus építkezésén 12. l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 7.

Szegő Gizi Gis–, karikaturista 7 04

Gúnyrajz. Repr.

–: Drága a bab, olcsó a gesztenye
(Karikatúra) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 12.

Szegő Gizi MDK

Lelki kényszer nélkül, tus

Mücsarnok 1950.I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szegő Gizi Gis-, karikaturista 07 Ok

—: Az örök kultusz 14. e
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. nov. 19.

Stegő Gizi Gis-, Karikaturista MDk.

Gúnyrajz. Repr.

-: A nyugatnémet választás urnái .... 14. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. szept. 17.

Szegő Gizi, karikaturista Moh

Gúnyrajz. Repr.

-: Óvóintézkedés
(Karikatúra) 9.1.

Sp. 1961. szept. 21.

NÉPSZABADSÁG

Szegő Gizi Gis –, karikaturista ПДк

Gúnyrajz.

Repr.

– : Elkések vendégek 12. l.
(Karikatúra)

Bp. 1961. szept. 24.

NÉPSZABADSÁG,

Szegő Gizi Gis –, karikaturista 704

Gúnyrajz.

Repr.

– : Bonnban 72.l
(karikatúra)

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. okt. 1

Szegő Gizi

Gyárfás Miklós: "Válóper" c. elbeszélését illusztrálta.
Repr.

Irodalmi Ujság. Bp. 1953. jan. 14.
IV. évf. 2. 5. lap.

Szegő Gizi Gis –, Karikaturista MDK

Grünyrajz.
Repr.

–: Koracsett gyerek
(Karikatúra) 14.0

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. okt. 15.

Szegő Gizi Gis, Karikaturista MOL

Grünyzajt.

Repr.

–: Nemsokára színre kerül a „Vágy villamosa." 14.p
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG Bp. 1961. okt. 8.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista M Dh

Gúny rajz.

Repr.

–: Újságírók egymás között 14.1.
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. aug. 12.

Szegő Gizi

grafikus

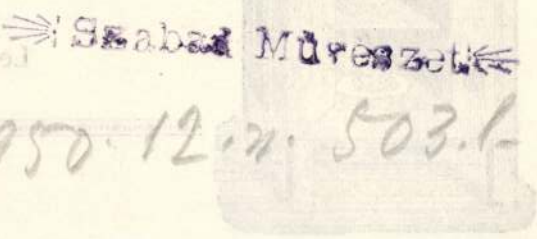

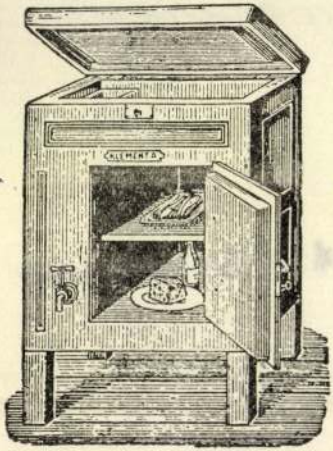

KLEME

JÉGSZEKRÉ

KÉS

BUDAPEST, VII., K

T

Lerakat : DEBRE

Postataka

Szán

Nagyságos Dr. Freuti

Szondi utca 98

II. szám ház

Szegő Gizi, grafikus

MDK

Nég, Karikatúra. Repr.

— : Szegő Gizi rajzai

Hátsó-hűtő-borító [36]

XVI/4

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1965. április

Szegő Gizi M.D.K.

Gépkorszak

karikatura, repr

Pest megyei Hirlap 1964. December 2. 5.l.

. . .

Szegő" Gizi karikaturista.

Magyar Nemzet.

1946. IX. 29.; II. évf. 218.

(: Riport. :)

Szegő Géza

Szabad Művészet

1957. 12. sz. 537. l.

Határidő: .....

A válaszirat alapjául szolgáló beadvány (átirat, felterjesztés, jelentés stb.) száma: .....

Tárgy: .....

apest, 1942. — 4938.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista ⊓ Dk

Gúnyrajz.

Repr

—: Tanulékony gyermek. 14. l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. aug. 26.

[Legő Gizi] Gis-, Karikaturista NDK

Gizi, rajz.

Rep.

-: Lakáshelyzet.... ó!
(Karikatúra.) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. júl. 29.

[Regő Gizi] Gis –, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr

–: Prága után 14. l.
(karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. júl. 22.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista 7 Dh

Gúnyrajz. Repr.

-: Végre 14.l

(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. júl. 15.

[Legő Gizi] Gis-, karikaturista MD4

Gúnyrajz. Repr.

–: Ami biztos, az biztos...
(Karikatúra) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. júl. 8.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista 7 Dk

Gúnyrajz.

Repr.

–: Kéthetes szalmaság után 14 l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. júl. 1.

SZEGŐ Gizi M.D.K.

A két öreg nagyon magas lóra ült karikatura .repr.

Pestmegyei Hirlap 19621 junius 20. 7.1.

SZEGŐ Gizi M.D.K.

Praktikus elnök, karikatura. repr.

Pestmegyei Hirlap 1962. május 22. 5.l.

SZEGŐ Vizi M.N.K.

Vetélkedés . karikatura. repr.

pestmegyei H irlap 1962. május 13. 2.1.

SZEGŐ Gizi M.D.K.

Jelentéáradat. karikatura, repr.

Jelentéáradat. karikatura, repr.

Pestmegyei Hirlap 1962. május 4. 3.1.

SZEGŐ Gizi M.D.K.

" Jéghegy" Európában , karikatura, repr.

Pestmegyei Hirlap 1962. március 28. 2 .1

Szegő Gizi (Gis)

karikaturista

A III. Magyar Karikatura-kiállításon szerepelt.

Magyar Nemzet, 1951, Nov. 5.

Gis.

Szegő Gizi

A karikatura kiállításon szereplők rajzai

Kis Ujság, 1951. Okt. 30.

Fig. 1

Fig. 2 Vertical section through the pelvis

Fig. 3

Szegő Géza karikaturista

Megemlékezés.

MDK

Molnár Gál Péter: Több mint a fele tréfa M. 8.

Népszabadság, Bp. 1970. május 17.

Szegő Gizi (Gis)

1946 – : a „Ludas Matyi" szerkesztőségi rajzolója. 1955: a Szocialista Kultura Érem díjasa.

Fehete Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966.

334 l 276 l.

Szegő Gigi (Gis)

Született Budapesten 1904 november 20-án. Grafikusművész, karikaturista. Tanulmányai: a budapesti Képzőművészeti Főiskolán. Párizsban és Algériában volt.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 276 l.

Szegő Gizi (Gis.)

A III. Magyar Karikaturakiállításon „Hét kérdés Lógós Lalihoz" c. rajzsorozata szerepett. (említve.)

Szabad Nép, 1951. Nov. 3.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista

MDh

Gúnyrajz.

Repr.

-: Tapasztalatcsere

14.1.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. dec. 2.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista ↗ Dh

Gúnyrajz.

Repr.

– : Számonkérés 14.1

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. dec. 9.

MDK

Szegő Gizi

Cirkuszplakát előtt 1955 karikatúra Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 18.1.

MDK

Szegő Gizi

Tsz lakodalom 1953-ban. 1953 karikatúra Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 19.1.

Szegő Gizi, karikaturista M Dh

– Karikatúrái.

Dgr.

– : Újévi jókívánságok 14. l.

NÉPSZABADSÁG, bn. 1962. dec. 31.

Nagy Gizella, grafikus

Díjat nyert.

—: Kiosztották az Ernst-gyűrű-díjakat. 12.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 25.

MDK

Szegő Gizi

Dutka M.: Képzőművésznők kiáll. a Műcsarnokban. Magyar Nemzet 1959. márc. 11. 7.l.

Fénykép

Magyar Foto: BT 21219/5 Hegedűsné

Gis-Szegő Gizi: Belgrádi reggel

Karikatúra

Jelz. C.o.: „Gis"-

1952.

Neg. van

Szegő Gizella
grafikus

1917-1921

Lírnik 1930

89.p.

...séggel,
...ük szal
...osokka

Vertik

, mely
...ontális
...rmas,

. Az

fent átfúrt, középfinoman iszapolt, finomabb iszapanyaggal bevont és simított szürke tónusú tűzikutyát (42. kép). Fenekén egy ferde, mélyített vonal van. n olyan András-kereszt (mélyített!) látható, melynek szárai a gúla oldallapjainak ızási éleit kötik össze. Magassága 14·2 cm., alapja 8·2 × 8·6 cm., teteje 3·4 × 2·8 cm. ızép számmal vannak képviselve az edénytöredékek, melyeknek egyrésze abból ıpontból fontos, hogy belőlük kerámiai típusokra következtethetünk. Igy az első IV. csoportjának 28. ábra alatt közölt hengeres, vertikális bordákkal diszített ére; ovális, két oldalt karimásan felhajló peremű, elűl s esetleg hátúl is a fenék- y síkban fekvő peremű tálra. Van aztán több olyan töredék, melyből nem lehet an következtetni a típusra. E töredékek között több olyan darab van, amely

MDK

Szegő Gizi

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 febr.p.33.

Szegő Gizi

Jelzése karikaturákon: Gis.

cród

„Ismerd meg önmagunkat!" A Magyar Ujságrajzoló Művészek II. karikatura kiállítása Nemzeti Szalon, 1947 okt. Önkarikaturával.

KIRÁLYI MAGYAR
EGYETEMI NYOMDA
BUDAPEST

Nagyságos
Dr Rados Jenő okl.épitész urnak
BUDAPEST I. Elek-u.14.

Rövid uton történt nagybecsü felh
kastélyok" c. mü kinyomtatására v
ben tisztelettel közölni.
A mü nyomásához kétféle sulyu mün
pedig 62 kg-os papirost a szövegi
ha az illusztrációk a lap egyik o
pedig üres; 80-os papirost az ill
lon nyomva lesz.
A mü alakja 4° /quart/ alaku lesz
szedéssel 17x23 cm szedéstükör na
16 oldalas szövegiv szedése, nyom
nélkül

az első 1000 példány után
az egyidejüleg megrendelt
további 1000 példány után

16 oldalas illusztrációs iv egy o
nélkül

SZEGŐ Gyuri / Karikatúrák/1

1. Balonás hárigarda (9. old.)
2. Relativitás (72. old.)
3. Gondos feleség (125. old.)
4. Fegény asszonyka (130. old.)
5. Vasárnap délután (137. old.)
6. Divatos áramlat (142. old.)
7. Ok és okozat (143. old.)

Földes György - Toncz Tibor Mindenki benne van / karikaturák humoreszkek / Bp. 1966.

Szegő Gizi

rajzaival szerepelt a kiállításon.

„Bauer Jenő": V. Országos karikatúra-kiállítás a Műcsarnokban. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. febr. 2. p.

331.

Szegő Gizi, karikaturista

MDK

Gúnyrajz

Repr.

-: Karácsonyi akróbaták
(karikatúra)

Népszabadság, Dp. 1959. dec. 25.

26.1

Szegő Gizi Gis – karikaturista MDK

Gúnyrajz

Repr.

Szegő Gizi Gis: Fűtési szezon
(Karikatúra – sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. okt. 11. 13.1

Szegő Gizi Gis –, karikaturista

Gúnyrajz

Repr.

Szegő Gizi Gis – : A technika korában
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. szept. 13.

13.(

Hegő Gizi Gis — , karikaturista OSDK

Gúnyrajz Repr.

Hegő Gizi Gis — : Hárirend
(karikatúra-sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. aug. 16. 13.1

Szegő Gizi [Gis], karikaturista MDK

Gúnyrajz

Repr.

–: A babonás (karikatúra)

Népszabadság, 3p. 1950, aug. 20. 13.l

Szegő Gizi Gis — ; karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

Szegő Gizi Gis — : Kölcsönkérők
(karikatúra - sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. jún. 21. 13. l

Hegő Gizi Gis— : karikaturista MDK.

Gúnyrajz Repr.

Hegő Gizi Gis— : Divat a Divat (karikatúra-sorozat)

Népszabadság, Sp. 1959. ápr. 26. 12. C

Szegő Gizi Gis-, karikatúrista 17 Dk

Gúnyrajz Repr.

Szegő Gizi Gis- : Szülői munkaközösség
(Karikatura sorozat)

Népszabadság, Bp, 1959. márc. 1. 12. l.

Szegő Gizi Gis – , karikaturista

Gúnyrajz Repr.

–: Tervkénítés a TSZ-ben

Népszabadság Bp. 1960. márc. 5.

10.1

Szegő Gizi, karikaturista

MDh

Gúnyrajz.

Repr.

-: Gördülő élelmiszerboltok lesznek
(karikatúra)

Népszabadság Bp 1960. marc. 20.

20

13.

Szegő Gizi, Karikaturista

Gúnyrajz. Repr.

—: It is csak drukker
(karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. márc. 27. 13.l

[Szegő Giri] Gis —, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

—: Szeronvégi Kiáruszítás
(Karikatúra)

13.1

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 11.

Szegő-Gizi Gis-, karikaturista Bdh

Gúnyrajz.

Repr

-: Ad magára
(karikatúra)

13-C

Népszabadság, bp. 1960. ~~aug~~ szept. 4.

Szegő Gizi GIS-, karikaturista D DG

Gúnyrajz.

Repr.

-: Vezdödik a tanév
(karikatura)

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 2. 8. l

[Szegő Gizi] Gis, Karikaturista Bok

!

Gúnyrajz. Repr.

–: Figyelmes iskola (karikatúra) 14.l

Népszabadság, bp. 1960. okt. 9

[Szegő Gizi] Gis, Karikaturista 4/04

Gúnyrajz. Repr.

–: Hiba az átprofilírozás körül
(karikatúra) 14. l

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 25.

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr

-: Falusi tangó
(karikatúra)

14. l

Népszabadság, Bp. 1960. szept. 18

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista

Gúnyrajz - Repr

-: Külföldi vadászok jönnek Magyarországra (karikatúra) 14. l

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 2.

Szegő Gizi Gis, – karikaturista

B. Dk

Gúnyrajz

Repr.

– Politechnikai felajánlás
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 11.

8-C

Szegő Gizi Gis, karikaturista MDK

Sünyrajz. Repr.

–: Autós vikend
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 31. 14. l

„Szegő" Gizi Gis — , Karikaturista MDH

Gúnyrajz . Repr.

— : Leányvirtus (Karikatúra

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 24. 14.0

Szegő Gizi Gis- karikaturista 17 Dk

Gúnyrajz. Repr.

-: Fegyverletétel (karikatúra)

14.1

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 17.

Szegő Gizi Gis – ; karikaturista B Dh

Gúnyrajzok Repr.

1.) Szöveg nélkül
(Karikatúra)

2.) Bevezették az éjszakai ~~[illegible]~~ fogorvosi szolgálatot
(Karikatúra)

14.e

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 10.

Szegő Gizi (Gis), Karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Rev.

—: Korszerűsített régi nóta
(Karikatúra)

14. l

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 3.

Kegő Gici Gis, karikaturista 7 Dk

Grényvaja - Repr.

-: Parkkönyvtárak létesülnek
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 7. 14 l.

Szegő Gizi Gis, karikaturista

M DK

Gúnyrajz. Repr.

–: Amíg nem késő (karikatúra)

14. l.

Népszabadság. Bp. 1960. aug. 14.

Szegő Gizi Gis –, karikaturista 7 Dk

Gúnyrajz. Repr.

–: Megkezdődött a Küzdelem
(karikatúra)

Népszabadság. Bp 1960. máj. 5. 10. 1

Szegő Gizi, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

–: Kapás-brigád
(karikatúra)

Népszabadság. Bp. 1960. jún. 26.

14.1

Szegő Gizi – Gis, karikaturista

Szúnyrajz.

Repr.

–: Az író és gyermeke
(karikatúra)

Népszabadság, bp. 1960. febr. 25. [Vidéki]

10.1

Szegő Gizi Gis –, karikaturista M Dk

Szúnyrajz Repr.

–: Cinicmus (karikatúra)

Népszabadság Bp. 1960. febr. 17. 8. l

Szegő Gizi, karikaturista MDh

Grünyrajz Repr.

–: Vékonyak a falak az új lakásokban
(karikatúra)

Népszabadság, Bp. 1960. febr. 14. 13. l.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista 17 Dk

Gúnyrajz. Repr.

A TV-ről van szó

–: Kép s' szöveg „összhangja" 14. 1.
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 11.

Szegő Gizi Gis-, karikatúrista MDK

Hat karikatúra.

Repr.

—: Gis- 28. l.

Család és iskola, bp. 1961. július

MŰEMLÉKvédelem

M. D. K.

52E90" Gisi

„Francia helyzetkép"
(karikatúra) repr.

Pestmegyei Hírlap 1962. febr. 10. 2. l.

[Szegő Gizi] Gis–, karikaturista

M DG

Gúnyrajz.

Repr.

–: Már ő is

14. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. okt. 14.

[Szegő Gizi] Gis—, karikaturista MDk

Gúnyrajz.

Repr.

—: Gondos titkárnő 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. júl. 7.

Szegő Gizi M.D.K.

Ezek nem zarándokok.... karikatura. repr.

Pest megyei Hirlap 1963. junius 30. 6.l.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista MSZK

Gúnyrajz.

Rép.

–: Az agresszorok megfékezése 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. okt. 27.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

– : Bemutatás

14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. okt. 20.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

—: Reprezentatív műalkotás 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. okt. 13.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

—: Meglepetés 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. júl. 28.

SZ EGŐ Gizi M.D.K.

Borkóstoló /karikatura/ repr.

Pest megyei Hirlap 1962. május 23. 5.l.

[Szegő Gizi] Gis – karikaturista

MDG

Gúnyrajz.

Repr.

-: A nevelmes házfelügyelő

14. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. jan. 20.

120

[Szegő Gizi] Gis-, karikatúrista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

-: Peches szaki 14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. jan. 13.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista M Dk

Grünyrajz.

Repr.

-: Itt az ideje 14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. okt. 21.

Szegő Gizi Gis_, karikaturista MDK

Gúnyrajz Repr.

Szegő Gizi Gis-: 18 éven felülieknek
(karikatúra - sorozat)

Népszabadság, Bp., 1959. nov. 8. 13.l

Szegő Gizi Gis –, karikaturista M Dh

Grünyvasz Repr.

Szegő Gizi Gis – : Hej, TSZ-élet...
(karikatúra – sorozat)

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 29. 13.p

MDP

[Szegő Gizi] gis

Kukoricatörés című rajzsorozata
repr.

Kukoricatörés. (gis rajzai)

Nők Lapja, Bp. 1951. október 25. [6.l.]

MDG

Gis [Szegő Gizi]

két rajza: Hogy mi milyenek vagyunk...! és Amerikai üzletemberek – repr.

Hogy mi milyenek vagyunk...!
(Gis rajzai).
1952.
Nők Lapja, Bp. [redacted]. január 10. [20.l.]

Szegő Gizi Gis–, karikaturista M Dk.

Gúnyrajz

Repr.

Szegő Gizi Gis–: Nyaralnak a gyerekek...
(Karikatúra – sorozat)

Népszabadság, bp. 1959. júl. 19. 12. l

MDK

Szegő Gizi

Lelki kényszer nélkül, tus

I. M. Képzőműv. Kiáll. Műcs. 1950. aug.

10 l.

MDG

[Szegő Gizi] gis

Beadás után ... c. rajzsorozata repr.

Beadás után ... (gis rajzai)

(Nők Lapja, Bp. 1951. november 7. [8.l.])

MDK

[Szegő Gizi] gis

Ki mint vet, úgy arat ... című rajz-
sorozata repr.

Ki mint vet, úgy arat ... (gis rajzai)

Nők lapja, Bp. 1951. október 18. [6. l.]

MDK

[Szegő Gizi] Gis

Kínos helyzetkép a villamoson c. műve a III. Magyar Karikatúra Kiállítás anyagából - repr.

(G. F.: A III. Magyar Karikatúra kiállításon.)

Nők Lapja, Bp. 1951. november 7. [20. l.]

MDK

Szegő Gizi (Gis)

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szereplő Belgrádi reggel című karikatúrája repr.

(Szurdi Márta: A III. Magyar Képzőművészeti Kiállítás.)

Nők Lapja, Bp. 1952. december 25. [10-11. l.]

MDK

Szegő Gizi

Tito bemutatja nemzetgazdasági tervét címü müve szerepel a III. Magyar Karikatura Kiállitáson.

Gy. F.: A III. Magyar Karikatúra Kiállitáson.

(Nők Lapja, Bp. 1951. november 7. [20. l.]

Szegő Giri gratulus

dm: Karikatura kiáll. a Nemzeti Szalonban

Irodalmi Ujság 1956 VI. évf. 26 n. jun. 30.

8 l.

MDK

[Szegő Gizi] - gis

Réd rajza: Azért a tyúkok tojnak...
és Ahol 80 éves öregasszonyt állítottak
be tűzfelügyelőnek – repr.

(képfelirat.)

Nők Lapja, Bp. 1953. augusztus 13. [8. l.]

MDL

[Szegő Gizi] Gis

rajza (illusztráció) repr.

(James Thurber: Figurisné és társa.)

Nők lapja, Bp. 1957. január 31. [18. l.]

Szegő Gyuri

karikaturákat
készített a
Ludas Matyi c.
élclap 1945-ös
folyamába.

1494. Horemans J.

Sz. Antwerpenben 16[illegible]

1494. A kártyázók.

Az udvaron egy asztaln
férfi ül. Közülök ketten kárt
czinfedelű kancsót tart és hoss
álló vadásszal beszélget, ki
hosszú csövü fegyvert hord.
cserépfedelű épületek kötik l
hol kádakat is látunk, egy nő
lán már repedező tábla lóg, m
a VIII alá rovásokat ir. Alól
Horemans.

Fa, méretei 28.9: 20
~~Vétetett 1897-ben.~~

Vétetett Bamberger Bé
Elszámoltatott 1897:
Az elszámolást tudomá
szv sz. leirat.

2444-98.

[Szegő Gizi] Gis, karikatúrista

Gúnyrajz.

Repr.

–: Gólyamese
(Karikatúra)

14. l

Népszabadság, Bp. 1960. nov. 27

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista 17 Dh

Gúnyrajz.

Repr.

– : Nem kapni kézimunka-alapanyagot
(Karikatúra 14.

Népszabadság, Sp. 1960. dec. 11

[Szegő Sini] Ojis, karikaturista Mok

Grímjrajz. Repr.

—: Pedagógus vita (karikatúra) 14.l

Népszabadság, Op. 1960. dec. 4.

MOK

Gis [Szabó Gizi karikatúra-rajzoló]

rajza - illusztráció - rajz.

(Palásti József : Alajos.)

Ország-Világ, Bp. 1960. 51. sz.
14. l.

MDK

Gis

l.: Szabó Gizi

Ország-Világ, Bp. 1960. 51. sz. 14. l.

MDK.

Gis-Szegő Gizi grafikus

"Belgrádi reggel" /karikatura/
"Ahol zsíros a barát" "

III.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
1952.dec.-1953.márc. 11.1.

SZEGŐ GIZI / Karikatúrák / 2

8. Főlény (150. old.)
9. Csöndes munka (150. old.)
10. Dinnótoros kóstoló (194. old.)

Földes György - Toncz Tibor Mindenki benne van / karikaturák humoreszkek / Bp. 1966.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDh

Gúnyrajz.

Repr.

Téli esték

—: Közeledik a farsang
(Karikatúra)

14. l.

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1962. jan. 21.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDh

Gúmyrajz. Repr.

Világ vége

-: .....

Most már nem számít
(Karikatúra)

14.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 4.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

-: Ami az álarc mögött van
(Karikatúra) 14. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jan. 28.

MDK

Szegő Gizi

Dutka M: III. m. képzőmüv. kiáll. grafikája.
Magyar Nemzet, 1953. jan. 9. 2.l.

Szegő Gizi: MDK

A Wall - Street katonája
Falun
Megkezdődnek az iskolák és ovodák
Tiltakozó táviratok
Ugy kell néki jól megjárta

Magyar karikaturaművészet.
A MMOK vándorkiállitása. 1950.

MDK

Szegő Gizi

Plakát kiállitás, 1948. N. Szal. képek

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista

M Dh

Gúnyrajz-

Repr.

-: Ők mindent tudnak
(Karikatúra)

14.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jún. 17.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Igazgató változások idején
(Karikatúra) 14. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. jún. 10.

[Kegő Gizi -] Gis - , karikaturista MDk

Gúnyrajz. Repr.

-: Raimenős ember
(karikatúra) 14.C

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. jún. 3.

mdk

Szegő Gyuri

rajza

Palásthy László: Nő a vulkánnal c. írásához

Ifjúság-Világ 1961. 42. sz. 16. l.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDG

Gúnyrajz.

Repr.

„Ne tessék mondani...
(Karikatúra)

14.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. jún. 24.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDG

Gúnyrajz.

Repr.

- Jön a tavasz

-: Tavaszi autóstop 14.1.
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. márc. 18.

[Szegő Gizi] Gis -, Karikaturista MDk.

Gúnyrajz.

Repr.

Szeveljünk le!!!

-: Őszinte szándék 14. l

(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. márc. 11.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista 17Dk

Gúnyrajz-

Repr.

A mi zárszámadásunk

-: A tékozló fiú hazatér 14. l.
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. márc. 4.

Szegő Gizi Gis –, karikaturista MDk.

Gúnyrajz.

Repr.

Fogják meg!

–: Egy kis pesti eszpresszóban (Karikatúra) 14. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. márc. 25.

[Szegő Gizi] Gis – karikaturista MDh

Gúnyrajz.

Repr.

BIV 1962

–: Döntő pillanat
(Karikatúra)

14. l.

NÉPSZABADSÁG

Bu. 1962. máj. 20.

[Legő Gizi] Gis-, Karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

-: Sok szóból ért az ember
(Karikatúra) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. febr. 18.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

Kezdődik a futballszezon 14. l.

(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. febr. 25.

Szegő Gizi M.D.K.

Megvizsgálják az erdőn szedett gombát

karikatura, repr.

Pest megyei Hirlap 1964. ~~szeptember~~ augusztus 5. 5

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Reggeli hajrá 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. szept. 15.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDK

Grúzyrajz.

Dopr

– : Jógorság – Komaság 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. szept. 8.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista MDK

Két gúnyrajz.

Répr.

– : Az egyensúlyozó

– : A hasbeszélő 14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. szept. 1.

Szegő Gizi M.K.

A 65. Mezőgazdasági Kiállitás és Vásár Budapesten

karikatura, repr.

Pest megyei H irlap 1964, szeptember 4.5.1.

Szegő Gizi M.D.K.

Korunk hőse

karikatura, repr.

Pest megyei Hirlap 1964. szeptember 2. 5.1.

.Ж.Д.Ж

Szegő Gizi M.D.K.

Párlemi csendélet

karikatura, repr.

Pest megyei Hirlap 1964. augusztus 12. 2.1.

M.D.K.

Karikatura, repr.

Post nagyvet Hirlap 1964. augusztus 12. 2.I.

Szegő Sizi, karikaturista MDG

Grúzyrais.

Depr.

– : Szilvester, ót ! 14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. dec. 31.

[illegible] –, [illegible]

[illegible]

–: [illegible] 14.

NÉPSZABADSÁG, [illegible] 1963. dec. 15

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

-: Előrelátó vezetés A 4. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. jan. 27.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

—: Kádereres 14

—

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. dec. 1.

Szegő Gizi Gis-, Karikaturista D Oh

Gúnyrajz - Repr.

-: Illegális csapatok a futballpályán (Karikatúra) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. febr. 26.

Szegő Gizi Gis-, karikaturista 17-04

Gúnyrajz. Repr.

-: Megkezdődött a futballszezon
(Karikatúra) 14-1

Bp. 1961. febr. 19.

NÉPSZABADSÁG

Szegő Gizi Gis –, karikaturista BDK

Gúnyrajz

Repr.

– : a) Azelőtt ... b) Önkiszolgáló korszak
(Két karikatúra) 14. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. ápr. 9.

Szegő Gizi Gis, Karikaturista 17 Ok

Gúnyrajz.

Repr.

–: Lassan mindenhonnan kiszorulnak a lovak
(Karikatúra) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. ápr. 2.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista 7 Oh

Gúnyrajz.

Repr.

–: Kényes albérlő
(Karikatúra) 14. l

Bp. 1961. márc. 26

NÉPSZABADSÁG

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista 17 Ok

Gúnyrajz. Repr.

–: Ökiszolgáló
(Karikatúra) 14. l

NÉPSZABADSÁG, Jn. 1961. márc. 19.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista

MDh

Gúnyrajz.

Repr

-: Vevőanket

14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bu. 1963. jún. 9.

Szegő Gizi Gis—, karikaturista MOk

Gúnyrajz. Repr.

—: Este 11-kor 14. l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. jan. 29.

Szegő Gizi Gis-, karikaturista 1904

Gúnyrajz. Repr.

—: Bővítik a szombathelyi cipőgyárat 15. l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, bsn. 1961. jan. 22.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista 17 Ok

Gúnyrajz.

Repr.

-: Szenvedélyes muzsikus (Karikatúra) 14. f

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. febr. 12

Szegő Gizi Gis – , karikaturista D Dh

Gúnyrajz. Repr.

–: Van ez így néha 14.f
(karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Dn. 1961. febr. 5.

Szegő Gizi Gis-, karikaturista MDK

Két rajza. Repr.

Dr. Harsányi István: Ohrazó gyermekek 25-26. l
Élhetőnyhezesés

VI/7

KÖNYVBARÁT, Bp. 1956. július

[Szegő Gizi] Gis -, karikaturista 1904

Gúnyrajzok.

Repr.

-: Skindenki Karácsonyfája
(karikatúra = sorozat) 27. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1960. dec. 25.

Szegő Gizi Gis –, Karikaturista

D Dk

Gúnyrajz. Repr.

–: Vadántérkép kénül
(Karikatúra)

14. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1960. dec. 18.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista M Dk

Gúnyrajz.

Repr.

–: A nagy lehetőség 14.

NÉPSZABADSÁG, bn. 1962. okt. 28.

[Szegő Gizi] Gis–, karikaturista M Dh

Gúnyrajz.

Repr.

–: Összkomfort

–: Hazafelé 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. szept. 9.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista

M Dk

Gúnyrajz.

Depr.

–: Előfordul

14. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. szept. 16.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista MDh

Gúnyrajzok.

Repr.

—: Nem absztrakt lilák

—: Nagy sikert arat az áramvonalas traktor....

14. (

NÉPSZABADSÁG

, bp. 1962. szept. 2.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista

Gúnyrajz.

Repr.

— : Munkásábrázolás

14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. szept. 23.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

– : Könnyű célpont 14

NÉPSZABADSÁG, 1963. okt. 6.

Szűts Beláné

Szegő Gizi: Belgrádi reggel

Nők Lapja, 1952. dec.

IV. évf. 52 sz.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

—: Elnökség és hallgatóság 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 24.

[Szegő Gizi] Gis – karikaturista MDh

Gúnyrajz.

Repr.

— : Szűk a keret 14

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 17.

001

[Szegő Gizi] Gis–, karikaturista

MDH

Gúnyrajz.

Repr.

–: Hozzájárulással távozott

14. 1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 10.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista M Bh

Gúnyrajz. Repr.

– : Új ház épül 14

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. nov. 3.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

–: A stréber 14. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. nov. 4.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr

–: Határidő-módosítás 14.l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. nov. 11.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista MDK

Grünyvász.

Repr.

—: Üzletasszony 14.1

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. nov. 18.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikatúrista M Dk

Gúnyrajz. Repr.

— : „Kialakul az egységes parasztti osztály" 14. p

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. nov. 25.

[Szegő Gizi] Gis,- Karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

-: Különös eset

14.1.

NÉPSZABADSÁG | bp. 1963. jan. 6.

Szegő Gizi Gis –, Karikaturista

Dok

Gúnyrajz.

Repr.

–: Ahol még van begyűjtés
(Karikatúra)

14. l

Bp. 1961. márc. 12.

NÉPSZABADSÁG

Szegő Gizi Gis –, karikaturista 1 Dk

Gúnyrajz.

Repr.

–: Filmkritikusok egymás ellen
(Karikatúra) 14. l

–

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. márc. 5.

Szegő Gizi Gis, karikaturista B Ok

Gúnyvaja.

Repr.

–: Vége a tanításnak 14. f
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1961. jún. 11.

[Szegő Gizi] Gis, Karikaturista 17 04

Gúnyrajz.

Repr.

– Megrendezték Magyarország gyorsírólaj=
nokságát 14.

Sp. 1961. jún. 4.

NÉPSZABADSÁG

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista 17 Dk

Gúnyrajz. Repr.

—: Formabontás
(Karikatúra) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. máj. 28.

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista Bok

Gúnyrajz. Repr.

-: Vidám vásári... 14. l
Karikatúra

NÉPSZABADSA G bp. 1961. máj. 21.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista 7 ok

Gúnyrajz. Repr.

—: felkeresik az ishult alkoholistákat
(karikatúra) 14.l

NÉPSZABADSÁG, Sp. 1961. ápr. 23.

[Szegő Giri] Gis-, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

—: Korszerű Jelvonulás 14.l
(karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. apr. 30.

Szegő Gizi Gis-, Karikaturista Bok

Gúnyvajz.

Repr.

-: Rossz szomszédok
(Karikatúra) 14. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. máj. 14.

Szegő Géza Gis-, karikaturista 17 Ok

Gúnyrajz. Repr.

-: Trefás utas 14. l
(karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1961. máj. 7.

[Szegő Gizi] Gis, Karikaturista M Dk

Gúnyrajz. Repr

—: Előkémiletek
(Karikatúra) 14.f

Népszabadság, Bp. 1960. nov. 20.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista 17 Ok

Gúnyrajz.

Repr.

–: Nagyothalló beteg
(karikatúra)

14-l

Népszabadság, Bp.: 1960. nov. 13.

[Szegő Gizi] Gis- : karikaturista MDh

Gúnyrajz - Repr.

- : Az idomító lefekszik (karikatúra) 10. l.

Népszabadság, Bp. 1960. nov. 6.

[Szegő Gizi] Gis – : karikaturista BDK

Gúnyrajz. Repr.

– : Túlzsúfoltság a kályha rendelésben
(karikatúra) 14. l

Népszabadság, bn 1960. okt. 30.

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

– Újabb irodahelyiségek szabadultak fel (karikatúra) 14. l

Népszabadság, Bp. 1960. okt. 23.

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista 1904

Gúnyrajz. Repr.

—: Bevezetik az infrasugárzó fűtést
(Karikatúra) 14. l

Nepszabadság, bp. 1960. okt. 16

Szegő Gizi Gis -, karikaturista 13 ok

Gúnyrajz - Repr.

-: Vizijárta ssági vizsga
(Karikatúra) 14.1

NÉPSZABADSÁG bp. 1961. júl. 2.

Szegő Gizi Gis, karikaturista DOK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Aratók vágyálma 14.p
(Karikatúra)

Sz. 1961. júl. 9.

NÉPSZABADSÁG

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista 1904

Gúnyrajz.

Repr.

–: Másfélmillió virágot ültetnek el Budapesten 14. l

Bp. 1961. jún. 18.

NÉPSZABADSÁG

[Szegő Gizi] Gis, karikaturista 7 Ok

Gúnyrajz.

Repr.

-: Méréstechnikai Konferenciát tartanak Budapesten 14 e

Bp. 1961. jún. 25.

NÉPSZABADSÁG

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista BZh

Gúnyrajz – Repr.

– : Ünnepélyes disznótor
(Karikatúra) 14. l

Népszabadság, bp. 1961. jan. 8.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista Bdh

Gúnyrajz – Repr.

–: Korrekt úrvezető (karikatúra) 14. l

Népszabadság, 1961 jan. 15.

Szegő Gizi, Gis-, Karikaturista MDh

Gúnyrajzok

Repr.

1. Korszerűen
2. Az a két pelhő
(karikatúrák)

14.l

Népszabadság, bp. 1961. jan. 1.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista MBK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Kedveskedjék könyvvel 14. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. máj. 26.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista M Dk

Gúnyrajz.

Rep-

-: Írógléssre méltó apa 14

Népszabadság, Bp. 1963. jún. 23

[Pregő Gizi] Gis –, Karikaturista MDG

Gúnyrajz.

Repr

–: Vállalati ösmerovnás 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. jún. 16.

[Szegő Gizi] Gis – , Karikaturista 13 Dk

Grúnyrajz.

Repr.

– : Képesített mesemondás 14. l

Bp. 1963. jún. 30.

NÉPSZABADSÁG,

Szegő Gizi M.D.K.

Nyugat Európa partjainál /karikatura/ repr.

Pest Megyei Hirlap 1963. március 20 2.1.

[kegő Gizi] Gis –, Karikaturista MDk

Gúnyrajz.

Repro.

–: Irigység 14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. máj. 5.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

-: Kellemeset a hasznossal 14.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. máj. 12.

[Szegő Gizi] Gi –, karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

–: Könnyű műfaj 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. máj. 19.

[Szegő Gizi] Gis –

M Dk

Gúnyrajz.

Repr.

–: Keszti balom

14. 1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. febr. 24.

Szegő Gizi M.D.K.

Goldwater áruháza

karikatura, repr.

Pest megyei Hirlap 1964. julius 25. 2.1.

M.D.F.

Herrn Otzi

Goldwechsler Ernberga

Karlsruhe, 1907.

25. 2.1.

Szegő Gizi M.D.K.

Illusztárció marthy Barna: Félreismertük Adolfot c. rásához.

repr.

Pest megyei Hírlap 1964. június 11. 2.1.

M. D. K.

Herrn Dr. Otto Merkly Bern, Kirchenfeldstr. 40.

Telephon.

II. 2.1.

Szegő Gizi M.D.K.

Faiskola-tabló

karikatura, repr.

Pest megyei Hirlap 1964. junius 25. 3.1.

Tack meddel Hirlep 1964. Junius 25. J.J.

Kartkortura..Tepr.

Paikola-tabla

Bneg6 Gizi M.D.K.

Szegő Gizi M.D.K.

~~Szemleututonx~~.... Szemleuton .....

karikatura,repr.

Pest megyei Hirlap 1964. julius 8. 5.1.

M.D.K.

Szegő Giza MDK

Tsz lakodalom 1953-ban, 1953, karikatura

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Szegő Gizi

Cirkuszplakát előtt, 1955, karikatura

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista M D4

Gúnyrajz.

Repr.

-: Egy felkészült ember 14. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. márc. 10.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDh

Gúnyrajz. Repr.

-: Tönkrement egzisztencia. 14.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. dec. 16.

M.D.K.

Szegő Gizi
grafikus

Képrejtvény (rajz)

Nők Lapja, 1963. május 15 – 22 kép

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

–: „Láthatási" nap 14. l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963 jún. 2.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista

MDK

Gúnyrajz. Repr.

– : Kemény fél

14. 1.

Bp. 1963. febr. 10.

NEPSZABADSÁG

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

– : Párizsban 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. febr. 3.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista MDh

Gúnyrajz.

Repr.

— : Csengettek

14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. aug. 25.

[Legő Gizi] Gis-, karikaturista MDK

Grünyvajt.

Repr.

-: Elmaradt falu 21.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. aug. 19.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista Dr Dk

Grúnyrajz.

Repr.

–: Határozottság 14

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. aug. 11.

[Szegő Gizi] Gis –, karikaturista MDG

Gúnyrajz. Repr.

–: Valahol Svájzban / 14.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. aug. 4.

Szegő Gizi M.D.K.

A brit nemzetközösség értekezletén

karikatura, repr.

Pe t megyei Hírlap 1964. julius 23. 2.1.

Szegő Gizi M.D.K.

Nyugatnémet kiadóhivatlaban

karikatura, repr.

Pest megyei Hirlap 1964.július 15. 32.1.

M.D.E.

Gis /Szegő Gizi/

MDK

"Ismerd meg önmagunkat". M. ujságrajzoló művészek 2. karikatura kiáll. 1947. okt. N.Szal.

SZEGŐ Gizi M.D.K.

Visszavonzás / karikatura/ repr.

Pestmegyei Hirlap 1 62. március 13. 3.1.

[Szegő Gizi] - Gis -, Karikaturista M.Dk

Gúnyrajz. Repr.

- Áprilisi Tarka - Barka
- : Szokértők a vár újjáépítésénél 14-l
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. ápr. 1.

[Szegő Gizi] Gis –, Karikaturista MDk

Gúnyrajz.

Rgv.

–: A műbarát majálisa
(Karikatúra) 6.l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. ápr. 29.

[Szegő Gizi] Gis – , karikaturista MDK

Gúnyrajz.

Repr.

– : Nagypénteken
(Karikatúra)

14. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. ápr. 22.

[Szegő Gizi] Gis-, Karikaturista MDA

Gúnyrajz.

Repr.

-: A tavasz biztos jele 14.1.
(Karikatúra)

NÉPSZABADSÁG, ap. 1962. ápr. 15.

[Szegő Gizi] Gis-, karikaturista MDK

Gúnyrajz. Repr.

-: Éjszaka.
(Karikatúra) 14. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. ápr. 8.

Szegő Gizi

Elhunyt Szegő Gizi

Életének 83. évében meghalt *Szegő Gizi* (Gis). A kiváló karikaturista, aki 1945 óta volt a Ludas Matyi munkatársa, nyugdíjba vonulása után, súlyos betegsége ellenére is a legutóbbi időkig dolgozott a lapnak. Temetéséről később intézkednek.

Nekrológ 1985. VIII. 7.

Szegő Gizi

Elhunyt Szegő Gizi

Életének 83. évében elhunyt Szegő Gizi (Gis). A kiváló karikaturista, aki 1945 óta volt a Ludas Matyi munkatársa, nyugdíjba vonulása után, súlyos betegsége ellenére is a legutóbbi időkig dolgozott a lapnak. Temetéséről később intézkednek — közli a Hírlapkiadó Vállalat és a Ludas Matyi szerkesztősége.

Magyar Nemzet 1985. VIII. 7

Szegő György

A Mücsarnokban Csekovszky Arpád iparmüvész február 3.-tól,
a salgótarjánai József Attila Müvelődési Központban Bohus Zoltán és Lugossy Mária plasztikáit február 4.-től,
a pécsi Ifjuságí Házban Rajk László és Szegő György épitészek február 4.-ig,
a gyulai Dürer Teremben Ruzicskay György festőmüvész március 13.-ig,
a soproni Lábasházban Kovács Tamás fotómüvész "Tárgyak arca" cimmel március 26.-ig,
a Marcibányi-téri Ifjuságí Házban Vankóné Dudás Juli festő január 28.-tól mutatja be müveit,-közli a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. jan. 28. 4. sz. 8. lap XXII. évf.

Szegő György

A lap bemutatja a müvész "Budabuda" c. tájképét.
Repr.

Fenti tájképet lásd: Szabados Árpád: "Hóember-kellékek" x. rajzának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. jan. 21.
XXII. évf. 3. sz. 6. lap.

Ildikó

Írta SZENES PIROSKA
Szegő Éva rajzaival

— Meg vagy te őrülve, Ildikó?! — sápítozott a mama és égnek emelte száraz karjait. — Hát már sohasem fogsz te komolyan gondolkozni, Ildikó? . . .

Ildikóban felrobbant a keserves düh. — Nevet, azt tudtatok adni, az az egyetlen, amit adtatok! . . . Ildikó! . . . Mért nem neveztél el Márinak, ha mosogatnom kell? — és úgy odavágta a mosogatórongyot, hogy az ellapult pukkanva, mint egy gyerekkínozta béka. Aztán sírvafakadt.

(Kerek, kemény arcocskája volt Ildikónak, fényes, fekete rigószeme csillogott benne. Most persze könnyei hullottak, hamvas csíkot vonva kihevült bőrén.)

— Jaj, jaj! — kiáltott az anyja. — De szerencsétlen is vagyok!

Erre Ildikó letépte magáról a gummiköténytt, amiben mosogatott és kirohant a kertbe. Az orgonabokrok már sűrűk voltak, ott bujt meg közöttük, mint mindig, ha kesergett; egy naptól bódult darázs kerengett a feje fölött. Az anyja, mielőtt hivatalba ment, még kereste egyszer, kiáltott rája, de Ildikó nem felelt.

Később, hogy elfáradt álldogálni, lekuporodott a bokrok alján (bár itt még nyirkos volt a föld). De a tavaszi földszagot szerette Ildikó. Behúnyta a szemét, fényszikrák, karikák csillogtak pillái mögött, mert előbb a napba nézett. Szívében a haragos dac meglágyult.

Most inkább szomorú volt. Édesdeden szomorú.

— Mit tehet szegény mama minderről? — gondolta. Alig egy évvel volt idősebb, mint most ő, és már gyereke született. — Jaj, ez borzasztó lehet! — rezzent össze Ildikó. — Meghalnék, ha velem történne meg!

(Tizenhat éves. Négy polgárit és egy kereskedelmit végzett, állást keres egy esztendeje. De ha erre gondol, titokban elmosolyodik. — Az jó, — gondolja — állást keresni jó. — Egy kisvárosban olyan kevés az üresedő állás. Az ember elmegy oda kötelességtudóan, szomorúan meghallgatja, hogy egészen kezdőt nem használhatnak, azzal vidáman elvonul. Nem úgy, mint szegény Béla, a bátyja, aki keservében, hogy állást kapni nem tudott, elment Délamerikába és eltűnt ottan.)

— Azért a lányoknak mégis csak jó — sóhajtozik Ildikó, míg vastag orgonarügyeket bontogat szét szórakozottan. — A fiatal lányok otthon maradhatnak, kicsit főznek, kicsit takarítanak; aztán szaladgálhatnak. Ki a tavaszba.

Miért is kesergett az előbb?

Ildikó felemelkedett, barna fejét kidugta az orgonabokorból, zavartan mosolygott. Aztán az égre nézett és látta, hogy a nap szelíden igyekszik nyugat felé. Akkor felszökött. Jajaj, már tán elmúlott három óra is és elpasszolja a tenniszt!

Ezzel minden bánata kiújult.

Mert amikor a tréner már megígérte, hogy naponta félórát dolgozik vele, ingyen, csakis sportszeretetből, és mert Ildikó oly kitűnőnek ígérkezik, akkor kilyukad az ütője és Staffel úr csak a vállát vonja, mikor húroztatni akarja, hogy vacak az egész (még szegény Béláé volt), és hogy ilyesmivel versenyre kiállni kész nevetség.

És a mama, a mama nem tudja ezt megérteni! Nem bírja felfogni, hogy manapság a sport az egyetlen, amivel a szegény leány valamit elérhet. Mit, hogy valamit? . . . Mindent! . . . Királyok kézcsókját, milliomosok karikagyűrűjét . . .

A mama meg azt mondja, hogy inkább egy vég siffont vesz, ha arra pénze lesz; majd én ahhoz menjek, aki a siffonomért feleségül vesz. Jaj, jaj, meg kell őrülni ebbe! — gondolja Ildikó. (Ő is annyit jajgat, mint a mamája, csak másféle hangnemben.) A mamának csak az állás, az állás a legfőbb földi csáb, azzal tette tönkre szegény Bélát is. Csak hátat törni, kínlódni, örökös szolgának lenni!

— Hol van még szabadság, — gondolja Ildikó — hol ismerik és becsülik még az érdemet, a tehetséget? . . . Hol ember az ember a maga erejé-ből? . . . Csak a sport, csak a sport!

És minden lehetetlen egy nyomorult rakett miatt.

— Jaj, jaj! — kiabált Ildikó a kis lakás csöndjében, míg a fésűt rángatta bozontos hajában. — De én nem hagyom magam!

Kicsi, kerek álla volt, de amint fogát összeszorította, szinte szögletes lett. Rohant a kis utcán a park felé, ahol a klubház volt a tenniszpályával. — Csak legalább már úszni lehetne! — gondolta lihegőn. — Az legalább nem kerül sokba, az a vacak fürdőtrikó, erre még a mama sem mondhatja, hogy szegény leányhoz nem illő passzió. No de mit lehet úszással elérni, ki törődik tovább az úszókkal, ha dolgukat végezték, ki hívja meg őket a Riviérára, melyik úszó üdül a skóciai kastélyokban? . . . Megnézik a mutatványt az emberek és azzal pont.

(— Kezét csókolom, Ildikó! — rebegik a fiúk a gimnázium előtt, de ő vad és zord. Még ha legalább Jancsi közöttük lenne, Jancsi, aki szép fiú és szemtelen . . .)

Nagyon kipirult a futásban és lihegett, mint egy kiskutya, amikor a pályára ért. De a tréner már nem volt ott. Csak két labdaszedő gyerek volt a pavillonban, zsíros lapokkal huszonegyest játszottak és fel sem néztek.

— Nem üzent semmit a Szabados úr? — kérdezte Ildikó keservesen.

— Csak hogy fene egye a kisasszonyt és őt ne várassa hiába — mondta röhögve az egyik gyerek.

Ildikónak felszikrázott a szeme, lódult a karja, hogy leken egyet a kamasznak. De ezek a kölykek már úgy elszemtelenedtek, hogy még tán vissza is ütnék. Már mindegyik egy-egy Kozseluhnak képzeli magát, amiért az is labdaszedésen kezdte, az anyjuk meg söprővel jön értük, hogy menjenek haza tanulni . . .

Sarkon fordult és kirohant, mert mindjárt sírva fakadt volna. Persze, ha hagyná magát cirógatni ettől a Szabadostól is, majd várt volna rá!

Úgy érezte magát a sok sűrű zöld között, mint egy fiatal állat, akit nagy hajsza után kelepcébe csaltak; állt és a térde remegett. Érezte ő jól, hogy mi felé hajtja minden.

Azt mondta Staffel úr, mikor a rossz ütőjét nézte: — Lenne nékem egy angol rakettem számodra, Ildikó, éppen a te kezedbe való lenne, könnyű és erős, mint egy zerge. Csak ki kéne ismerned és dolgozna magától, ahogy csak akarod. — Azzal megsuhintotta a levegőben az angol ütőt, az suhogó hangot adott, mint a nyíl. A szőrös, kemény csuklójával lendítette meg Staffel az ütőt, ami pedig olyan volt, mint egy szőke versenyparipa, a húrozása áttetsző sárga, mint a méz, hogy vétek volt az egy ilyen vacak kézbe, mint a Staffelé. Ildikónak a szíve fájdult meg a vágyakozástól.

(Staffelnek pedig durva, nagyszeplős arca volt, rövid nyakát a vállaiba húzta, amint Ildikót leste lapos pillantással, Ildikó sóvár tekintetét az angol ütő felé.)

— Nincs énnekem annyi pénzem, Staffel úr, amennyibe ez kerül — rebegte szívszakadva.

— Majd megfizeted, ha lesz — biztatta Staffel úr és megveregette az Ildikó kemény orcáját. Meg is csípte volna, de Ildikó elpattant előle dacosan.

— Azt nem — gondolta magában. — Tudom én jól, hogy mit akarsz.

(Tudnak a kislányok mindent. Ennek a Staffelnek mennyi csábító holmija van! Korcsolyái, síjei, rakettjei, labdái, golfbotjai, kodakjai, cipői, zsemperei, minden. Tökéletes sportüzlet! Kirakatai előtt szédülten keringnek fiúk és lányok.

Staffel úr csúf, mint egy gorilla, de a kislányok már messziről ránevetnek. Sportkocsija is van.

De milyen óvatos! Szeretőit Pesten tartja és víkendre kocsijával átszalad.)

— Hol lesz nekem valaha is annyi pénzem? — kérdi Ildikó sötét búval. — A mamám sem engedné meg, hogy hitelbe elfogadjam — teszi hozzá halkan.

— Hát mért kellene a mamádnak mindent tudni? — kérdi Staffel úr enyelegve és egy kicsit hátba is vágja Ildikót. (Ő a sportvilág patrónusa, mindenkit segít és mindenkit letegez.) — Meghúroztatom a régi ütődet is, azt mutathatod a mamának. Ezt meg itten — lóbázta meg a mézszőke versenyütőt felgyűrt ingujjú karjával — tartsd csak itt nálam az iroda mögött. — Nézd csak! — suttogta rekedten és tolta maga előtt Ildikót a homályos helyiség felé, ahol intimebb barátok szoktak ülni nála harsány nevetéssel, vagy hirtelen elsusogva, fiúk, de néha egy-egy női kacagás is. — Erre, erre! — mondta elrekedve Staffel, és amint markolta Ildikó meztelen karját, ujjai mélyen benyomultak ruganyos húsába.

— Nem! — kiáltotta Ildikó. Megfordult és kiszaladt a boltból.

Irénke, a szőke pénztároslány, aki szenvedélyes amatőr-fotográfus volt, felkelt és úgy nézett utána.

(Ez a mult héten történt. Ildikó azóta messze elkerülte az üzletet. A trénertől kapott kölcsön egy rakettet, azzal gyakorolt.)

— Dögök, dögök, dögök! — szorította ökölbe a kezét. (Nevelést keveset kapott már Ildikó, régen meghalt az apja.) — Ha már szegénynek születik az ember, legalább szabad lenne egészen — kesergett. — Ha már nincsen apám, legalább ne lenne anyám se! — ilyeneket gondolt. Aztán sírva fakadt haragjában és szégyenében.

(Zsebkendőjét meg otthon felejtette és most kénytelen volt lopva vászonszoknyája aljába törülni az orrát.)

Dühöngve visszafordult a város felé.

Előbb szaladt, aztán meglassította lépteit. Olyan elszántan indult, nekivadulva, mégis egyre jobban elszibbadt a szíve. Pedig itt nem volt mit tenni, csakis ez az egy út van, más semmi!

Az oldalsó kirakat előtt megállt. Ott éppen friss áru kellette magát piros és sárga és kék színekben, vadonatúj fürdőtrikók, kacér kis ernyőkkel és köpenyek. Csábítón, mint a közelgő nyár.

Ildikó elsétált lassan a nyitott ajtó előtt. Csak egy negyedpillantást vetett a boltba, de

rögtön el is kapta a fejét. Staffel úr egy hölgyvásárlóval kedveskedett. (Mert ő kedves volt, udvarias, édes gorilla. — Ezt megcsókolni! — gondolta Ildikó és kínjában nevetni kezdett.)

De amint elsétált húsz lépést, vissza is fordult megint. Máma ezzel beszélnie kell. De a boltba nem ment be mégse. Megvárta, míg a vásárló hölgy kiment és míg Staffel az ajtóig kísérte a vevőt nyájas vigyorral. Akkor meglátta Ildikót, amint ott állott konokan, sötét tekintettel a kirakat előtt. Staffel elnevette magát, és Ildikó rögtön tudta, hogy hibát követett el, ostobán viselkedett és elárulta magát. Fejét hát felszegte.

Staffel odajött hozzá. — Hát meggondoltad magad, kis pofám? — kérdezte suttogva. És ami eddig csúfondáros volt a szemében, most lassan vörösre gyúlt és fátyolos lett; a szája széle pedig nedvesre csordult. — Ne légy csacsi! — suttogta elrekedten, mert elfogta egyszerre a mohóság. (Ez olyan édes volt, ez a zord, zöldillatú ifjúság, az Ildikó rémült-haragos, csillogó szeme abban a kemény, kissé még pufók arcában! . . .) — Amit akarsz, azt kapsz tőlem! — suttogta.

— Azt az én mamám soha meg nem engedné — felelte Ildikó tompán. Mély-mély keserűség lakott a hangjában.

— Ne félj! — súgta a fülébe a férfi. Gyors pillantást vetett maga körül az utcára. — Tőlem nem kell félni, — ragadta meg a lányka vállát — én ügyes vagyok, majd kitalálok valamit, hogy anyád se bánja.

Egy percre mintha eltisztult volna a mohóság fátyla a szeméből, lapos krokodil-pillantással a boltba lesett.

Ildikót a hideg undor kirázta, csak mikor azt hallotta súgva: — Ne félj, én ügyes vagyok! — akkor szédült el; nem ettől a hangtól, de egy másiktól, az emlékezetében. Jancsi, Jancsi, az a szemtelen, az mondotta így néki, amikor az uszodában a víz alá húzta még az ősszel, és a télen a korcsolyapályán, és a mozi sötétjében, ahová lopva eljutottak és csókolództak hevesen, de csak kétszer. Aztán már nem mert vele menni, nagyon gazember volt, nagyon öntelt, hah, ővele! — Én tudom azt, hogy mit kell tenni, ne féljen, Ildikó! — ezzel merte őt biztatni.

(Neki mond ilyesmit egy taknyos fiú? . . . Ildikónak van egy receptje, remegett minden porcikája a gondolatra, hogy anyja megtalálhatja, egy kislánytól kapta egy pár kötött kesztyűért, egy kislánytól, akinek már három szeretője volt.)

— Ne félj! — nyálazta arcába a krokodil. — Elküldöm az Irént a kasszából, kirúgom őt még a héten — ígérte. — Felveszlek téged, Ildikó, a kasszába. Fizetést kapsz — ígérte — és amit még akarsz. No jó lesz, pofikám? — sürgette; a mohóság emésztette itt az utcán. — Elmehetsz trenírozni bármikor, én foglak kinevelni, csempiont csinálok belőled . . . No gyere már, gyere be az irodába, hadd beszéljek veled okosan, kis csacsi!

Ildikó tett vagy két lépést az ajtó felé. Akkor meglátta a kasszában Irénkét, amint elsápadva, a szőke haja tövéig sápadtan, halvány kígyószemmel meredt reá. Hátra hőkölt előle.

De azután elfogta megint a keserves dac. — Ki bán engemet?

— Holnap! — kiáltott fojtottan Staffelre és kitépte magát a markából. — Majd holnap eljövök!

Azzal megfordult és szaladt lefelé, a Nagyutca felé, úgy kalap nélkül, a szétzilált hajával. Az utca végén lefelé hajolt a nap.

(Van úgy, hogy az ember nem gondolkozik, de megy, mint a kilőtt nyíl egy célba, amit nem is lát, nem is akar gondolni rá.) Ildikó befutott egy öreg házba, amelynek udvarán emeletmagasban faragott fakorlát futott végig az udvari ablakok előtt. Ide nyílott a Jancsi ablaka.

— Jancsi, Jancsi! — kiáltott fel Ildikó az udvar közepéről. Toppantott lábával, kis tenniszcipőjével, hogy nem jött a fiú abban a percben, fekete szemöldökét is összehúzta haragosan. A szomszéd lakásból ketten is kinéztek, Ildikó nem bánta. — Jancsi, hallja-e? . . .

Jancsi rémülten dugta ki szőke fejét az ablakon.

— Ildikó? — bámult el. — Mi történt?

— Jöjjön le! — rendelte a kislány. — De rögtön! — kiáltotta és futkosni kezdett fel-alá az udvaron, mert úgy érezte, hogy rögtön sírni fog. — No mi lesz, mi lesz, mit bámul?

Erre Jancsi átugrott az ablakon, át az alacsony korláton és lecsúszott, mint a macska a faoszlopon, amint kamaszkorában, nemrégen, szokta volt. Az izgalomra, ami az udvaron támadt, kinézett a háziasszony is az átellenes traktusról. — Oh, oh! — kiáltott elszörnyedve. — Micsoda dolgok ezek már megint? . . . Maguk akarnak úrigyerekek lenni?

— Mi történt, Ildikó? — lihegte Jancsi, puha, szőke haját hátravetve hirtelen küzzadt homlokán. A visszhangos kapualjon robogva szaladtak végig.

— Jancsi, — mondotta Ildikó hirtelen fogvacogva — holnap én bekerülök a Staffel boltjába . . . Jancsi, kedves Jancsi, ma este én még magával akarok lenni!

Nagyon elvörösödve futott ki az utcára; milyen későn volt már, tavaszi alkony!

Jancsi meg elsápadt, valami nagy ijedtség szállta meg.

Aztán utánarohant Ildikónak.

— Jaj, jaj, a mama mindjárt otthon lesz! — lihegte halkan a kislány. Fogát csikorgatta keményen.

LÉPCSŐN

FOTO WALTER S. MEYERS (New Jersey USA

A Magyar Amatőrfényképezők Országos Szövetsége Szegedi Csoportjának I. nemzetközi kiállításáról

RÉVAI TAVASZI SIKEREI

★

Márai Sándor: Eszter hagyatéka
Vászonkötésben P 5.60

Mezőssy Mária: Tűztánc
Vászonkötésben P 4.80

Mécs László: Élőket nézek
Vászonkötésben P 5.60

Nyírő József: Madéfalvi veszedelem
Fehér posztókötésben P 5.60

Tamási Áron: Szülőföldem
Nyersvászonkötésben P 5.60

Lin Yutang: Mi kínaiak
Gyöngykanava-kötésben P 6.20

ID. DUMAS SÁNDOR

PAMFIL KAPITÁNY

ÁTDOLGOZTA ROZSNYÓI OLGA
FÁY DEZSŐ RAJZAIVAL

Ez meg itt Pamfil kapitány, a jeles kalóz. Hosszában csíkolt nadrágjáról, keresztcsíkos kabátjáról, harántcsíkos mellényéről bárki felismerheti. Retteg is tőle a Nagy-Főnök meg minden hajóskapitány a széles Óceánon.

Kacagtató, izgalmas, tanulságos kalandregény!

8—14 ÉVES FIÚKNAK

ÁRA DÍSZKÖTÉSBEN 3.60 PENGŐ

Szegő Éva

Ernst-múzeumban rendezett kiállításon színpadterveivel, maszk,- és kosztümrajzaival szerepelt.

Mo.932.Ü.21.

Szegő Éva.

Ernst-múzeum színpadművészeti kiállításán szerepelt.

Pesti Napló 932. II. 21

Szegő Éva

illusztrálta az alábbi könyvet.

Palotai Boris: Julika és az ötödik osztály. Bp [1947]. 181 l.

Tételszám	
	3 drb. 18x24 cm. nagyitás Eszterházy kastély, Egyetemi templom külső, belső.

azaz Hatpengő.-

---

számla vételével.

Fizetendő:

MDK

Szegő Éva

Csengery Ilona: Kolozsvári lányok c. könyv rajzait készitette.

Magyar Kulturszemle, 1940. 12.sz. 300.o.

MDK

Szegő Éva

1932. Jaschik Á.nál szinpadmüvészetet tanult.

Ernst Muz. 126.sz. kiáll.

Szeghalmy Bálint építész

Feljegyzése szerint a szentély el-rendezéséhez támpontul szolgáló négy pillér is az ásatáskor /1941/ került elő.

Ifj. Horváth Béla: A mistolai Avar műemlékei
Bp. Képzőm. Alap 1964 20. old

Szegő György, művészeti író.
Folyóiratszemle.

SZEGŐ GYÖRGY: **Vevőcsalogató** *(Impulzus, 1987. 23. sz. 20-21. l.)*. Nagykörúti boltok, anno 1930. Az ERMA — jelszava: *E*lvünk *R*endes *M*unkát *A*dni —, az 1922-1948 között fennállott patinás kézimunkabolt, akkor valóban fogalom volt. Az utóbbi időben átépített boltok belső építészeti törekvései mindinkább a régi kereskedőigazságot tükrözik: a vevőt el kell csábítani...

Szegő György, dínlettervező
a kaposvári Csiky Gergely hínház
Spíró György: A kert c. darabjának dínleteit
tervezte
Szekrényesy Júlia: Kert, szex, Történelem
Élet és Irodalom Bp. 1984. febr. 24. 13.
XXVIII/5

Folyóiratok
3—7. Szegő György ösztönépítés
szeti tesztlapjai

Szegő György építész
Magyar Ifjúsági Művészet, 1984. 1. 50-old.

SZEGŐ GYÖRGY

mint a kiállitás előkészitője, rendezője. ld. Jankovics Tibor

P. Szabó Ernő: Épitészeti tendenciák Magyarországon 1968-1981
Óbuda Galéria

UJ TÜKÖR 1982. XIX. évf. 7. sz- 3-4. o.

kpárról le kell szállnia és azt tolva — a gyalogos közlekedésére vonatkozó szabályok szerint — az úttesten áthaladnia."

3) A Kresz 54. §-a (7) bekezdésének *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Tilos)

c) kerékpárhoz oldalkocsit, valamint — kerékpárutánfutót kivéve — egyéb vontatmányt kapcsolni;"

4) A Kresz 54. §-ának (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Az (1) és a (3) bekezdésben, a (4) bekezdés *c)* pontjában, a (6) bekezdésben, valamint a (7) bekezdés *b)*—*f)* pontjában foglalt rendelkezést segédmotoros kerékpárok közlekedésére is alkalmazni kell azzal, hogy

a) kerékpársávon segédmotoros kerékpárral közlekedni, valamint

40. §

A Kresz a következő 2. számú Függelékkel egészül ki:

„2. számú Függelék
az 1/1975. (II. 5.) KPM—BM számú együttes rendelethez

I.

Az út mellett vagy közelében levő egyes létesítményekről tájékoztatást adó jelzőtáblák:

a) „Elsősegélyhely" (1. ábra)

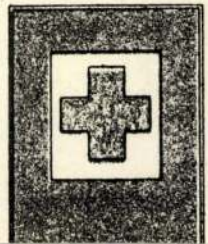

Szegő György

Lánex Sándor: Képzőművészeti krónika

Tiszatáj, 1984. 1. hó

Szegő György

Kiállítás a Pécsi Galériában

Magyar Nemzet 1984. VIII. 4

Szegő Éva

Csengery Ilona:
Kolozsvári lányok.
Franklin.
Bpest, 1940.
Illusztrációk fentről.

Magyar Kultúrszemle
1940. 12. sz. 300. l.

SZEGŐ ÉVA rajza, *Palotai Boris Julika és az ötödik osztály* című leányifjúsági regényében.

legendái. Költői ihletésű, felemelően szép történetek a Megváltó életének egyes mozzanatairól. — A másik könyv *Dénes Gizella* történelmi arcképsorozata: a *Magyar Nagyasszonyok*. A magyar történelem kiemelkedő nőalakjainak bemutatása. Nevelő értéke igen jelentős.

*

A KÜLFÖLDI ÍRÓK magyar fordításai közül elsősorban *Jacot és Collier Marconi*-életrajza nevezetes. A rádió «atyjá»-nak élete és felfedezéseinek története tanúságos és hasznos olvasmány lesz ifjúságunk számára. — Ugyancsak szerencsés választás ültette át magyarra *Günther Plüschow*-nak, a világhírű repülőnek tűzföldi repülőútjáról szóló munkáját. A könyvből a repülés új életformája hősi nagyszerűségében bontakozik ki. Címe: *A tűzföldi ezüstkondor*. — Régi külföldi ifjúsági írók művei közül végül *Emilio Salgari* kalóztörténeteinek és *Dumas Sándor Pamfil kapitányá*-nak magyar kiadásait kell megemlítenünk. Mindkét író műve az érdekes, kalandos ifjúsági könyvek közé tartozik.

*

MESÉSKÖNYVEK is szép számmal jelentek meg. Új, a mai gyermek számára átdolgozott kiadásban jelent meg *Swift* klasszikus *Gulliverje*. Az átdolgozást *Róna Emy* végezte. — Értékes mesegyűjtemény *Ferenczy László Székely népmeséi*. A Székelyföldön gyűjtött mesékből a jellegzetes székely néplélek tükröződik. — Fínoman szőtt, hangulatos mese *Zaymus Gyula Ezüstké*-je. A földön rekedt kis angyal földi életének története, érdekes, mély erkölcsi tartalmat sugárzó elbeszélés. — Érdekes és szép az a három kis mesekönyv, ami *Officina-mesekönyvek* címen jelent meg. *Tersánszky J. Jenő* a buta nyúlról, *Kertész Erzsébet* az állatkerti állatokról és *Petrolay Margit* a király kis bolhacsőszéről írt fordulatos, színes mesét. — Végül itt kell megemlékeznünk *Munro Leaf* világhírű képes-meséskönyvéről, mely *Ferdinánd a bika* címen most jelent meg magyarul. Érdekessége a kép és szöveg sajátos párhuzamában, értéke a kegyetlenkedésre hajlamos emberek megszégyenítésében, a szelídségre intő nevelőhatásban mutatkozik.

*

MINDEZEK UTÁN néhány szót kell szólnunk az ifjúsági könyvek rajzairól. Szebbnél-szebb, ötletes, nem ritkán nagyon értékes, művészi képek teszik ezeket a műveket elevenebbé, szemléletesebbé. A magyar rajzolóművészetnek ez a része is teljesen ismeretlen terület közönségünk, de még a szakemberek nagy része előtt is. Pedig mennyi művészi értékű, gondolatokban, ötletekben, meglátásokban gazdag rajz jelenik meg évről-évre. Ideje volna már számbavenni e téren is értékeinket, akikre büszkék lehetünk.

Ismeretterjesztő művek

CHOLNOKY JENŐ: **A tenger.** Singer és Wolfner kiadása.

A világhírű magyar földrajztudósnak tudományos és népszerű földrajzi munkáit a magyar olvasók legszélesebb rétegei ismerik. Most egyik legértékesebb művét, a tengerek életét ismertető könyvét adja a magyar ifjúságnak. Cholnoky könnyedén folyó, világos és művészi előadásában mondja el a tengerek keletkezésének és kialakulásának történetét, továbbá a tengerek életét, ismerteti a tenger mozgásait, az árapályt, a nagy áramköröket, a tenger építő és romboló munkáját, végül pedig azt a nagyszerű küzdelmet mutatja be, ahogyan az ember megismerte és meghódította a föld nagyobbik részét borító vizek világát.

FELICZIÁN VILMOS: **Csodálatos természet.** Singer és Wolfner kiadása.

Az ifjúsági irodalomban örvendetesen egyre gyakrabban találkozunk olyan művekkel, amelyek a komolyabb ifjúság számára a tudomány egyes területeit, nagy kérdéseit mutatják be. A népszerű tudományos művek ugyanis nem mindenkor felelnek meg azoknak a pedagógiai követelményeknek, amelyek az ifjúsági olvasmányok számára kötelezők. *Feliczián Vilmos* új könyve szerencsésen találja meg azt az érdekessége mellett is komoly formát, amiben a természet csodálatos világát ifjú olvasóinak bemutatja. A rendkívül hasznos és tanúságos munka azt a titokzatos, számunkra ismeretlen világot tárja fel, amelyet a biológia tudománya fedezett és kutatott fel. Az atómok, őslények és egysejtűek, az ásványok és rovarok világa, az egész természet vonúl fel a könyvnek apró, pillanatfelvételhez hasonló cikkeiben.

B. L. JACOT és D. M. B. COLLIER: **Marconi.** Fordította: *Zakariás János*. Singer és Wolfner kiadása.

Marconi korunk egyik hőse, akinek a szikratávírót és a rádiót köszönhetjük. A könyv Marconi életét adja színesen és érdekesen, különösen azokban a fejezetekben, ahol ezernyi kísérletét, felfedezéseit mutatja be. Csodálatos ennek a tudósnak az élete és munkája, aki kísérletezései kezdetén maga sem tudta, hogy mivel fogja megajándékozni az emberiséget. «Munkatársaimmal együtt — mondta maga Marconi — felidéztük a rádióhullámok szellemét és mi, modern Aladinnok, megszeppenve állunk, mert nem tudjuk, mi lesz a végén ebből a csodálatos szellemből». Ma már mindnyájan tanúi és résztvevői vagyunk annak a csodálatos ténynek, hogy a hangra nézve megszűntek a tér korlátai. Marconi életrajza érdekes, rendkívül tanúságos olvasmány.

SZTRÓKAY KÁLMÁN: **A kis mérnök.** Rózsavölgyi kiadás.

Az egyes tudományágak ismeretanyagát egészen újszerű, könnyen érthető előadásban összefoglaló «*Kis tudós*» sorozat új kötete ez a könyv. Ez a sorozat azért vált oly hamar népszerűvé, mert régi kívánságot valósított meg: mai életünk technikai kulturájának a serdülő ifjúsággal való megismertetését. *Sztrókay Kálmán könyve* voltaképpen folytatása az előző évben megjelent «*A kis technikus*» c. kötetnek. Ebben a gépek, repülés, film, hajózás stb. elmélete, a technika vívmányainak felfedezése szerepelt, az új kötet teljesen a gyakorlati élet szolgálatába állítva mutatja be az ember technikai felfedezéseit. Igy először az energiák megszerzésének módját mondja el, majd rátér a nyersanyagok, elsősorban a fémek bányászására, továbbá a kohászatra, hogy végül a vas-, acél- és gépiparra vonatkozó tudnivalókról fejeződjék be ez a rész. Sorra következik ezután a többi nagyipar: vegyi ipar, textilipar, papírgyártás, mezőgazdasági ipar (szesz-, sörgyártás, malomipar, stb.), majd az öntözés és a vízszabályozás kérdését tárgyalja. A kötet végén a hajózást, repülést és szárazföldi közlekedést mutatja be működés közben. Az érdekes és rendkívül tanúságos könyvet sok ábra és rajz teszi szemléletesebbé.

Új Universum. III. évfolyam. Franklin-Társulat kiadása.

A népszerű *Universum* új sorozata ugyanolyan sikert arat, mint elődjei. A most megjelent kötet rengeteg érdekes, tanúságos cikket közöl a technika, természet és földrajz minden ágából, repülésről, filmről, sportolásról, magyar faluról és exótikus tájakról. A cikkeket híres magyar tudósok, természetbúvárok, feltalálók, írók és sportemberek írták.

Regények.

ANKA JÁNOS: **A nyáradi torony.** Singer és Wolfner kiadása.

Anka János a magyar ifjúsági irodalomban a karrier-regények mestere. Regényeinek hőse szegénysorból indúl s küzdelmes munkával, becsülettel és kitartással válik világhírű emberré. Új regényének tárgya: hogyan lesz egy szegény kis székely gyerekből világhírű orvos? Egy olyan gyerekből, akinek egyetlen pártfogója egy szegény szerzetes, egyetlen pajtása hűséges csacsija. Az író a képzelet csillogó szálaival szövi ennek a székely fiúnak küzdelmes, de egyre feljebb emelkedő életútját. Váratlan fordulataival lebilincselően érdekes olvasmány a könyv, egyben azonban igen tanúságos és példaadó is. Megmutatja, hogy a siker, az eredmény csak munkával érhető el.

BORBÉLY LÁSZLÓ: **Magyar fiú Kongóban.** Singer és Wolfner kiadása.

Ez a kalandos ifjúsági regény az afrikai négerek közé vezeti olvasóit. Sok tanúságos földrajzi és néprajzi adata mellett érdekes meséjével köti le a figyelmet. Egy magyar mérnök új életet akar kezdeni s elindúl a «legsötétebb Afrikába». Hamarosan társa is akad, Párisban egy szegény, árva magyar fiút talál, akit magával visz. Afrikai útjuk tele van kalanddal, véres küzdelemmel. Rengeteg veszély környékezi őket, alattomos ármánykodások, lesből támadó négerek, a szokatlan terület természeti adottságai veszélyeztetik lépten-nyomon életüket. A két hős magyar fiú azonban bátran száll szembe minden veszedelemmel s végül is kivívják a győzelmet és barátaik elismerését.

B. CZEKE VILMA: **A zengő patak.** Jézus legendák. Palladis kiadás.

Tizennyolc szép, meghatóan kedves és egyszerűségében mély legendát foglal egybe a könyv. Írójuk hívő lélekkel írta mindegyiket. Jézus életének egy-egy jellemző mozzanatát választja minden legenda tárgyául s az egyes történeteken át a lélek mélységeit, a szeretet győzedelmesen nagy erejét és a hit csodálatos titkait világítja meg. Legnagyobb értékük ezeknek a legendáknak az előadás egyszerűsége, oly tisztán, egyszerűen folynak az író szavai, mint «a zengő patak». Mint ahogyan a bibliai Jézus szava visszhangzott a názáreti gyermekek szívében. A könyvet szeretettel fogják olvasni nemcsak a gyermekek, hanem azok a felnőttek is, akiknek lelkében él a hit és a jóság.

DÁNIELNÉ LENGYEL LAURA: **Rhédey Claudina.** Singer és Wolfner kiadása.

Romantikusan szép és mégis valóságos történetet mesél el új könyvében az írónő. A könyv hőse a híres Rhédey-család sarja, a szép Rhédey Claudina. Élete szinte a mesék hőseiéhez hasonlatos. «A királyfi meglátta, megszerette és feleségül vette». Ha azonban ő az udvari törvények értelmében nem is lehetett Würtenberg királynéja, dédunokája mégis elnyerte a koronát az angol világbirodalom királynéjának, Mary királynőnek személyében. Rhédey Claudina életének regényét színesen, érdekesen mondja el a regény, mely művészi jellemzést nyújt a korról is, amelyben a történet lejátszódik. A kor maga is jól illeszkedik a történethez: a bécsi kongresszus mozgalmas korszaka ez. Néhány történeti személy jellemzése különösen kiváló.

DÁNIELNÉ DÉNES GIZELLA: **Magyar Nagyasszonyok.** Szent István-Társulat kiadása.

A magyar történelem kiemelkedő nőalakjairól rajzol egy-egy jellemző eseménnyel kapcsolatban érdekes arcképet Dénes Gizella új könyvében. Bajor Gizella, Margit királynő, Szent Erzsébet, Boldog Margit, Szilágyi Erzsébet, Kanizsay Dorottya, Zrinyi Ilona és más magyar nagyasszonyok jelennek meg a sorozatban: mindegyik egy-egy példamutató kép, amelyre áhítattal tekinthetnek fel a mai magyar leányok. Csodálatraméltó az a gazdagság, ami a nemes női lelkek rejtelmeiből a képek során megnyilatkozik.

FÁBIÁN GYULA: **Ősemberek völgye.** *Györgyfi György* rajzaival. Szent István-Társulat kiadása.

A Verne-szerű kalandos ifjúsági regények sikerült alkotása. A világhírű magyar utazó, Almásy László egyik felfedező útján a lybiai sivatagban őskori barlangfestményeket, kőkorszakbeli emlékeket talált. Ez a hír indítja el a regény hősét, Rőthy Tamást, hogy expedíciót szervezzen ennek az ősi kultúrának kikutatására. Az expedíció izgalmas történetét adja azután a regény, melyben képzelet, humor, közvetlenség, ösztön és tanulmány, álomvilág és valóság egy nagy egységbe: az ősemberek mozgalmas életébe fonódik egybe.

FERTSEK FERENC: **Bábu a polcon.** (Egy nyugdíjas baba emlékiratai). *Janovits István* rajzaival. K. M. Egyetemi Nyomda kiadása. 310 lap.

Ezzel a művével ifjúsági irodalmunk legégetőbb sebét tapasztja be az író: általa a műfaj mostohagyereke jelentkezik és hisszük, végre révbe is ér: a *bakfisregény*. A 14—18 éves fiatal leányokhoz szóló könyvben kétágú sípon játszik az író; megmutatja, hogyan alakulhatna a gyermekek sorsa olyan családban, ahol a szülők elváltak, sőt új családot alapítottak, ha ezekre a gyerekekre magasabb hatalom nem vigyázna kezdettől fogva és rámutat a veszélyes szirtekre, ahová a mai leánynevelés korszerű kilengései sodorhatják a fogékonylelkű fiatal leányt. Az Ilkay-gyerekek mellett hemzsegnek a vigyázók, nagyszülők és nagynénik apai és anyai ágról, mindegyik a saját nevelési módszerét tartja legjobbnak és féltékeny a másikéra, csak épen az apa nincs kéznél, mikor kellene s az anya hiányzik, mikor a legnagyobb szükség lenne rá. A történet bármelyik jómódú középosztálybeli család életének története lehetne, szó sincs benne civódó szülőkről vagy szenvedő gyerekekről; a rokonság viaskodása a négy gyermek szeretetéért, nevelésük hegemóniájáért a történet mögött parázslik csak, ahogy a gyerekek látszólag eseménytelen, normális életére is *láthatatlan* árnyékot vet az életforma, amelyben élnek. A mese reflektorfényében Lulu, a kisebbik és Bella, a nagyobbik leány alakja áll, a gyerekek kedvenc bábujának, Lencsinek szemléletében. A felnőttek társadalomrajzával párhuzamosan az ő alakjával lép be a maga társadalmának ábrázolása is, Játékországé s a nekünk élettelen, de a könyvben eleven valóságként ható tárgyaké. Lencsi, a gyerekek kedvenc bábuja a polc magányában emlékiratain dolgozik. Ő mutatja be az olvasónak a környezettel együtt a szereplőket; a cselekvő szeretet kényszerében égő Lulut, aki a viciné kislányát a mozgalmon túlmenő buzgósággal «kistestvérnek» fogadja, a két kamaszfiút és a maga szépségébe, ebbe az önmagába visszatérő körbe belegabalyodott Bellát, akit a semmibevett Vakarcs, a «kistestvér» ad vissza végül is a családnak és az életnek, hogy ezentúl az őt szenvedve-szerető Körösztke szárnyai alatt megtalálhassa önmagát. Az ifjú szerelem a történet halk zenekísérete, s ezzel a feloldó akkorddal végződik a regény.

GYALUI FARKAS: **Gróf Teleki Sándor kalandos élete.** Franklin-Társulat kiadása.

Gróf Teleki Sándor élete annyira gazdag kalandokban, hogy érdekesebb életet író is alig gondolhat ki. Növeli jelentőségét, hogy ez az érdekes élet a magyar történelem egyik legnevezetesebb korszakának eseményeivel kapcsolódott össze. Gróf Teleki Sándor erdélyi főnemes család sarja. Mozgalmas életének rúgója a szabadságszeretet és a férfias kalandvágy. Petőfi barátja, Bem segédtisztje, Garibaldi katonája, a szabadságharc, és az emigráció jelentékeny alakja. A könyv regényes életrajzot ad Teleki Sándorról, s különösen a hős színes, eleven jellemrajza mutatja Gyalui Farkas írói művészetét.

GYULA DIÁK: **A fejedelem stafétája.** Singer és Wolfner kiadás.

Gyula diák új, ifjúsági regényében is történelmi tárgyat választott: a legendás kuruckort eleveníti meg. Könyve színes, mozgalmas, érdekes. A regény hőse Rákóczi fejedelem futárja, aki Magyarországból Franciaországba nyargal. Üzenetet kell küldeni Versaillesbe XIV. Lajosnak, hogy segítsen a szegény kurucoknak. Messze az út a kuruc tábortól a francia udvarig. Ezer veszély fenyegeti a fejedelem hűséges hírvivőjét, aki igaz magyar becsülettel, önfeláldozással, félelmet nem ismerő bátorsággal járja meg az útat, viszi el a Napkirályhoz Rákóczi üzenetét. Érdekes, de mindig történeti hűségű képeket fest a szerző Rákócziról, a kurucok táboráról, majd a francia udvarról.

JUHÁSZ ANDOR: **Halló, itt Róma.** Révai kiadás.

Most különösen időszerű ennek az értékes ifjúsági regénynek felújítása. A regény hősei, Gábor Mihály és Árvai Péter, két magyar diák, egy nyáron a Mussolini

Szegő György

Népszabadság

Zűrzavar és késő bánat

Esszéalbum Budapest szecessziós építészetéről és a világegységről

Szegő György, a kiváló publicista, építészetkritikus és nemkülönben remek díszlettervező ingoványos területre tévedt új könyve, a *Teremtés és átváltozás* gondolatmenetének kifejtésekor – és elsüllyedt. Szegő esszékötetet írt, amit – engedve a „gesamtkunstolás" csábításának – puha fedeles, kézbe simuló, kis fehér kötetecske helyett albumformába csomagolt. Átvergődve a nagy alakú, színes nyomású borító három nyelven, s mintegy három tucat szóból összeálló címein és alcímein, azt remélhetni, hogy gazdagon illusztrált, történeti jellegű áttekintést kapunk Budapest szecessziós építészetéről. De nem. „A világégések és a polgárság üldöztetése lehetetlenné tették az oknyomozó kutatást" – olvasható a 17. oldalon. A tudós módszer helyett ezért csupán egyetlen gondolat hömpölyög végig a kötet lapjain. Ívelni éppenséggel nem ível, mert amit az első oldalakon megsejthettünk, az érvényben marad az utolsó lapig és nem is változik.

Némi leegyszerűsítéssel persze, de korántsem messzire rugaszkodva a tényektől, a könyv elolvasása után ennek értelme a következőképpen szüremlett le bennem: minden mindennel (ezen belül pedig az építészettel is) összefügg, a női és férfi nemi szervek pedig még ennél is inkább. Az intuícióból, erős megélésből sarjadó, sodró áramú gondolat misztikus, teológiai, pszichológiai és kultúrantropológiai érveket ragad magával. A recenzens alig térhet ki a kísértés elől, hogy szövegösszefüggéséből orvul kiragadva ne idézzen passzusokat a gondolatfolyamból. Szegő nem tisztázza, miért is szükséges ezen argumentumokkal operálnia, kijelentései ugyanis nem válnak meggyőzőbbé általuk. Hosszan kifejtett vélemény ez a könyv, amelyből, ha Budapest szecessziós építészetéről (miként a kötet alcíme sugallja) keveset tudunk is meg, szerzőjéről annál többet. Kiderül, hogy világszemlélete egységes, komplex, sőt szélsőségesen, már-már monomániásan az.

A könyv építészettörténet vagy építészetelmélet ürügyén valójában a világról szól. Tartalom és forma, valamint a világegységet leképező kompozicionális teljesség kedvéért a fejezeteket a szerző maga készítette kollázsokkal választotta el, s helyenként a szövegoszlopok alá is fényképeket nyomatott. Az így keletkező kiemelések, hangsúlyok értelmét, okát azonban nem sikerült megfejtenem. A kollázsok külön elemzést igényelnének, mert a jelentésében sokszintűre tervezett kötet talán legszemélyesebb, a többitől eltérő értelmű rétegét alkotják. Semmi nem üdvözlendőbb, mint az, ha a vállalkozás rejtett célja a világ titkainak feltárása. Csakhogy a szerző a világot egyetlen rugóra működő valaminek írja le, holott az ő figyelme működik ez esetben egyetlen mechanika szerint. Mi, csökött európaiak – sugallja – már alig tudunk valamit, de az óceániai bennszülöttek rítusai, régi népmesék meg a jungi kollektív tudat akaratlan feltörései bizonyítékokat szolgáltatnak a természet igazi egységéről. Ez az egység pedig kétpólusú, amelyben férfi és nő, homorú és domború, kút és inga, p. és f., jin és jang meg a Stan és Pan alkot szétbonthatatlan közösséget. Nem új dolog ez, és voltak szerzők, (például Mircea Eliade) akik meggyőzőbben, az érvapparátus feszesebb szervezésével mondták el ugyanezt.

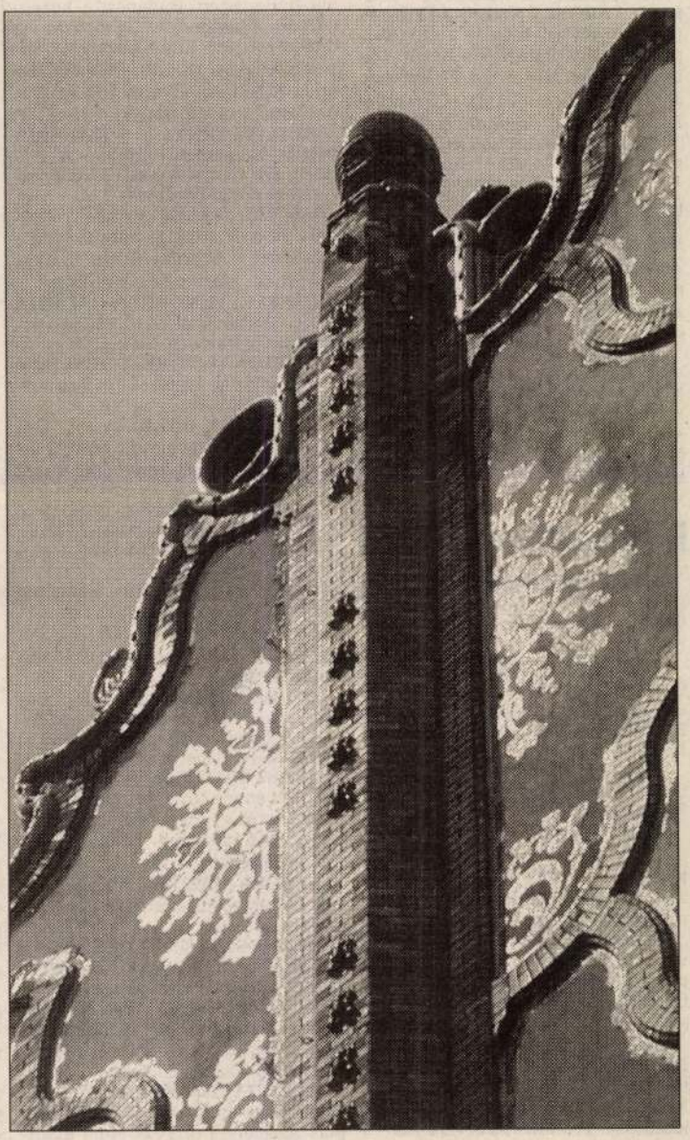

A Posta-takarékpénztár oromfala

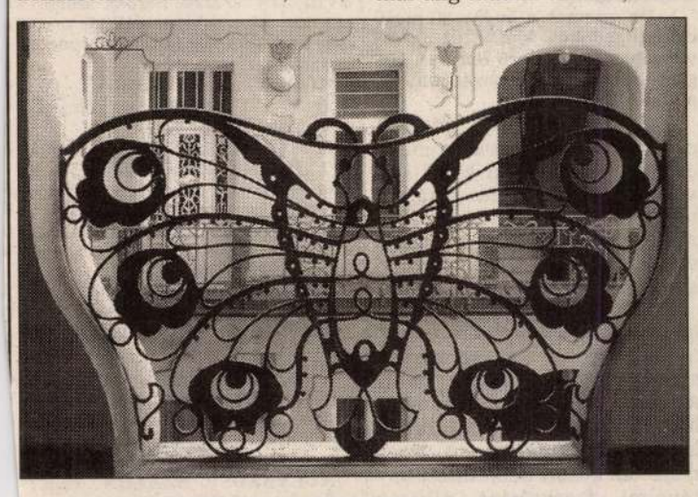

Folyosói korlát a Szenes-házból

Szegő kísérletet tett arra, hogy a mágikus-misztikus szemlélet építészeten belüli megnyilvánulásaival elméleti és történeti alapot teremtsen kortárs hazai tendenciák számára. Kimutassa, hogy a szecessziós építészet az utolsó és talán legpregnánsabb építészeti megnyilvánulása a világ egységének. Ami azóta történt, az a természetestől tért el – kivéve a honi organikus építészetet, amely a legszorosabb közösséget tartja fenn a szecesszióval, ezért sok mindent megőrzött annak értékeiből. Nos, nagyon fontos cél ezek kifejtése. A hazai építészeti irodalomból ugyanis kiveszett a teória. Az itthon organikusnak nevezett irányzat – képviselőinek egy-egy nyilatkozatán, krédóján kívül – máig sem rendelkezik érvényes elméleti megalapozással. A kiváló Szegő György könyve után sem.

Bojár Iván András

HANGVERSENYEK

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM UDVARA (I., Kapisztrán tér 2–4.) 7-én 19.30-tól Sass Sylvia növendékeinek vizsgakoncertje.

MILLECENTENÁRIUMI FERENCVÁROSI ÜNNEPI JÁTÉKOK (IX., Bakáts tér) 7-én 19 órától Kárpáti József orgonaestje a Bakáts téri templomban. Műsoron J. G. Walther, J. S. Bach, Clerambault, C. Frank és Liszt Ferenc orgonaművei. 9-én 20.30-tól jubileumi koncert a Budapesti Strauss Zenekar fennállásának 10. évfordulójára a szabadtéri színpadon. Műsoron Johann Strauss és Josef Strauss polkái és keringői. Közreműködik: Budapesti Strauss Zenekar, Csáky-Bogár Rita (hegedű), Kovács Imre (üllő, okarina). Vezényel: Bogár István. Mindkét koncertre a belépés díjtalan.

ZENEAKADÉMIA (VI., Liszt Ferenc tér 8.) 7-én és 8-án 19.45-től a Budapesti Fesztiválzenekar hangversenye. Szólista: Cyprien Katsaris (zongora). Vezényel: Fischer Iván. Műsoron Weber, Beethoven és Schubert művei.

TÁRLATOLGATÓ

ARANY SAS PATIKAMÚZEUM (I., Tárnok u. 18.) A patika története. Gyógyszerészet a reneszánsz és a barokk korában.

ARTICHAUX GALÉRIA (VIII., Gyulai Pál u. 5.) Leonardo da Vinci utcai művészek kiállítása: Kis Elek, Kocsis Előd, Péterfy László, Szalai István.

BAJOR GIZI SZÍNÉSZMÚZEUM (XII., Stromfeld u. 16.) 100 éves a Vígszínház.

BARTÓK BÉLA-EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.) Bartók Béla emlékszobái. Bartók Béla életútja. A Magyar Posta bélyegei Bartók Béláról. Bartók a képzőművészetben.

BÉLYEGMÚZEUM (VII., Hársfa u. 47.) Magyarország és a világ postabélyegei. Cziglényi Ádám grafikusművész bélyeggrafikai kiállítása.

BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA (III., Lajos u. 158.) Pátzay Pál állandó kiállítása. Barbara Kowalczyk (Poznan) Derengés című kiállítása. Teremtés és átváltozás – a századforduló budapesti építészete. Demeter István festőművész emlékkiállítása.

BUDAPEST KIÁLLÍTÓTEREM (V., Szabadsajtó út 5.) Nagybányai festészet magángyűjteményekben című kiállítás a Budapest Galéria és a MissionArt Galéria rendezésében.

BUDAPEST KONGRESSZUSI KÖZPONT (XII., Jagelló u. 1.) A GE Lighting – Tungsram Rt. 100. évfordulója alkalmából meghirdetett plakátpályázat műveiből összeállított kiállítás (a kiállítás 7-től 9-ig látható).

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM – VÁRMÚZEUM (I., Szent György tér 2.) Gótikus szobrok a budai királyi palotából. Buda középkori királyi várpalotája. Régészeti leletek Budapesten. Budapest a középkorban. Budapest az újkorban. Az utolsó magyar királykoronázás képei. Középkori ribillió – Kiszely Melinda kiállítása. Gyermekek az épített környezet védelméért.

BUDATÉTÉNYI GALÉRIA (XXII., Nagytétényi út 35.) A Nádasdy Kálmán Művészeti Iskola művésztanárainak kiállítása.

CSEPEL GALÉRIA (XXI., Szent Imre tér 3.) Vajdasági magyar képzőművészek – Csernik Attila, Farkas Róbert, dr. Máriás Béla kiállítása.

CSEPELI VENDÉGLŐ GALÉRIA (XXI., Hollandi út 141.) Kaszás István Viktor festőművész kiállítása.

CSOKONAI MŰVELŐDÉSI HÁZ (XV., Eötvös u. 64–66.) 7-től 9-ig vasútmodell-kiállítás.

DOROTTYA GALÉRIA (V., Dorottya u. 8.) Megvalósult tervek, álmok – Bábszínházi tervezőművészek kiállítása.

DOVIN GALÉRIA (V., Galamb u. 6.) Két állat (Mackó és kutya) – Kelemen Károly és El Kazovszkij festőművész kiállítása.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.) Mészáros Márta kiállítása.

EL KALÁSZI GALÉRIA (III., Dereglye u. 1.) Arany Gusztáv festőművész kiállítása.

ERDŐS RENÉE-HÁZ (XVII., Báthory u. 31.) Helytörténeti gyűjtemény. Epress-gyűjtemény. Néprajzi szoba. Merzse-mocsár dioráma.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.) Az én múzeumom – válogatás a Vass László-gyűjteményből. Egy életen át kell játszani – a Posta Bank reklámtörténete.

EURÓPA-HÁZ (Margitsziget) Pituk József grafikusművész emlékkiállítása.

EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS MÚZEUM (V., Deák tér 4.) Evangélikusság a magyar kultúrában.

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT (IX., Mester u. 5.) Munkácsy Gábor textiltervező és Munkácsy István képzőművész kiállítása.

FRANCIA INTÉZET (I., Fő u. 17.) Sebők Éva kiállítása. Matéria-csoport Személyes tárgyak című kiállítása.

FŐVÁROSI GÁZMŰVEK MŰVELŐDÉSI KÖZPONTJA (III., Sújtás u. 3.) A Littera Nova irodalmi és művészeti társaság fiatal grafikusainak közös kiállítása.

GAÁL IMRE GALÉRIA (XX., Kossuth L. u. 39.) Az érzelmek üzenete című kiállítás.

GALÉRIA 56 (V., Falk Miksa u. 7.) Kenny Scharf kiállítása.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40.) A kézifegyverek története. Tizenhárom nap... 1956. október 23.–november 4. Magyar Aero Múzeum, Oshawa, Ontario, Kanada. A Magyar Királyi Honvédség, 1922–1945. Katonák, várak, fegyverek (vármakett, XV. század). A hadak története Magyarországon, 896–1686. Buda vára a miénk – emlékkiállítás Budavár 1849. május 21-i visszavételére. Üzen a sztyepp – a kazak és más nomád népek használati tárgyai. Bartos Endre bajai érem- és plakettművész kiállítása.

HERMAN OTTÓ GALÉRIA (XIV., Egressy út 69.) Jancsó Tibor és Kovács Z. Katalin festőművészek kiállítása.

HOME GALÉRIA (II., Csévi út 7/B) Almási Gertrúd Bugyrok és Wahorn András Kis amerikai képek című kiállítása.

IDEA-S BEMUTATÓTEREM (VI., Lázár u. 7.) Judith Herzog izraeli ötvös, Hadassa Yehuday izraeli selyemfestő valamint Katona Katalin ötvös kiállítása.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33–37.) Művészet és mesterség. Historizmus és eklektika. A porcelánművészet európai klasszikusai – az Európai Porcelánmanufaktúrák Közösségének kiállítása.

JÓZSEFVÁROSI KIÁLLÍTÓTEREM (VIII., József krt. 70.) Gabi Michel német képzőművész kiállítása.

KEMPINSKI GALÉRIA (V., Erzsébet tér 7-8.) 1100 év Európában – 100 év művészetpártolás.

KISCELLI MÚZEUM, FŐVÁROSI KÉPTÁR (III., Kiscelli u. 108.) Válogatás a Fővárosi Képtár gyűjteményéből. Az Arany Oroszlán patika. Fővárosi nyomdák a XVIII–XIX. században. Emlékek Pest-Budáról, XVIII–XIX. század. Barokk szoborcsarnok. Az ezredéves kiállítás százéves fényképei. Víz és szappan, púder és parfüm.

KÓDEX KÖNYVESBOLT (V., Honvéd u. 5.) Kortárs képzőművészeti tárlat.

KOSSUTH KLUB (VIII., Múzeum u. 7.) Hermann Zoltán Rácsos lapok című kiállítása. Az ezerarcú természet című természetfotó kiállítás.

KÖNYVTÁR GALÉRIA (Budaörs, Károly király u. 20.) Fischer Ernő festőművész kiállítása.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11.) A közúti közlekedés története. A városi közlekedés története. 100 éves a magyar autóközlekedés. A magyar autópályaépítés 35 éves története. Szellemi tulajdon – nemzetközi kiállítás. Genius '96 - a XXI. század találmányai, a világ a következő évszázadban.

KÜLVÁROSI SZALON (XV., Szűcs I. u. 45.) Nagy Parisa perzsa festőnő kiállítása.

LORD-MAJOR GALÉRIA (Város-

ELSŐ LÁTÁSRA

You're so cool! – ahogyan feliratozzák: Nagy vagy! – ismételgeti férjének, Clarencenek (*Christien Slater*) Alabama (*Patricia Arquette*). És tényleg az. *Tony Scott* filmjéne *máncnak* (True Romance) legfon hogy *Quentin Tarantino* írta a f Ki nem ismeri még ezt a lökött a *tyaszorítóban* és a *Ponyvareg* mellett a *Született gyilkosok* for elkövette. A Tiszta románc az els ve, amellyel évekig hiába hálzat l Ez lehetne az eredeti Tarantino, varegény utáni filmkorszak dar gyon jó mozi. Mindent tud, amit rence és Alabama, az Elvis-raj film-imádó pasi és a gyönyörű ca szerelmi kalandja. Új Bonnie és C újabb – kevésbé brutális – Mick Akciófilmnek se utolsó, de road n nagyon röhejessé tudja tenni a leg jeleneteket, és a szuper színészi akkor még szót sem ejtettünk annyit, hogy a nagy találkozás utá nyírja Alabama stricijét. De hogy lenül egy bőrönd kokaint. Olasz n na. H'woodban megpróbál túladn a rendőrség is. Egy jelenet a végé fegyverarzenál mered egymásra a bában, az olaszok, a rendőrök, a p rei. Elképesztő feszültség. És vé

Tank a Bakáts téren

A ferencvárosi millecentenáriumi ünnepek keretében június 14-én új magyar rockopera, az Utazás ősbemutatója lesz a Bakáts téren. A darabot Tábori György hasonló című művéből Kocsák Tibor és Miklós Tibor írta. A főbb szerepekben Nagy Anikó, Sasvári Sándor, Vikidál Gyula, Dunai Tamás, Für Anikó és Szerednyey Béla lép fel. Az Utazást Kerényi Miklós Gábor rendezi. Vele beszélgettünk a rockoperáról.

– Másfél éve győződöm Miklós Tibort és Kocsák Tibort, hogy az '56-os forradalommal kapcsolatosan írjanak egy rockoperát. Majd jött az ötlet, hogy Tábori György Utazásából készüljön az új zenés darab. Együtt szereztük meg a jogokat Táboritól, és szerencsénkre a Bakáts tériek örömmel vállalkoztak a darab bemutatására. Csapatunkhoz csatlakozott a Madách Színház is. Ők adják a Magyarországon rekedtek, és hozzáállásukból kiderül, nekik mennyire nem jelentett semmit a forradalom.

– Ön nemcsak a budapesti musical-színpadokon, hanem az operák világában is népszerű rendező. Hogyan tudja beleélni magát mindkét műfajba?

– Zenei értelemben mindenevő vagyok. Az operát, a musicalt és a rockoperát közel sem választja el olyan éles határvonal, mint ahogy azt sokan képzelik. Mindkettő mitikus műfaj, szertartásszerű, ősi, emberi alaptörténetekről szól.

– Mégis, miért népszerűbbek a musicalek, mint az operák?

– Úgy gondolom, ez inkább szokás kérdése, másrészt pedig az opera elit műfaj. Ráadásul Magyarországon általában kosztümös koncertként, szép díszletek között bemutatott történelmi freskóként állítják színpadra az operát, pedig nagyobb tömegeket mozgathatna

Szegő György építész

kiállítása a Pécsi galériában

Magyar Nemzet 1983. X.4.

Szegő György, díszlettervező

Kaposvárott a gyermekelőadás díszleteit

tervezte

Zappe László: Sir Gawain és a zöld lovag 7

Népszabadság, Bp. 1980. dec. 5

Szegő György, dúlettenező

a kaposvári előadás dúlettit kerezte

7.

Zoppe Lóránd: A Marica gőfű Pécsett és Kaposváron

Népszabadság, Bn. 1980. nov. 19

Szegő György, dínlettervező

a Koposvári Csiky Gergely kinház

előadásához a dínletetet tervezte

Fenesik Ilona: A koposváriak Budapesten 2.

Esti Hírlap, Bp. 1979. jún. 22.

Szegő György fotóművész

A kulturális eseményeket ismertető rovat közli:

Buhály József festőművész a Ferencvárosi Pincetárlaton,
Dér István " a Képcsarnok győri bemutatótermében,
Félegyházi László " a debreceni Medgyessy teremben,
Leitner Sándor " a nagykanizsai Egry József Teremben,
Vecsési Sándor " a Csontváry Teremben mutatja be müveit. A felsorolt művészek kiállitása november 9.-től tart nyitva.
Szegő György fotókiállitása a Fiatal Művészek Klubjában megtekinthető november 3.-tól.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. nov. 11. XXII. évf. 45. sz. 8. lap.

Szegő György

Bulgakov: "Bibor sziget" c. drámájához tervezett a művész diszleteket.
Szekrényesy Julia: "Keretjátékosok" cimmel ir a kaposvári Csiky Gergely Szinház előadásáról. Kritikájában elismeréssel méltatja a művész munkáját.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. május 19.
XXIII. évf. 20. sz. 12. lap.

Szegő György, dúlettervező

a kaposvári Csiky Gergely kórkór

előadásának a dúleteit tervezte.

Zappe László: A királyasszony lovagja 7.

Nepszabadság, Bp. 1981. máj. 29.

Szegő György, dúlettervező

a koposvári Csiky Gergely Gyűrkár előadásainak a dúleteit tervezte (Molière: A szők iskolája)

Zappe Lánló Alkalmi előadások? 7

Nepszabadsag Bp. 1981 júl. 31.

Szegő György, építész

L. Vető János

(-or): B 28-30

6.

Élet és Irodalom Bp. 1986. márc. 28. XXX/13

Szegő György.

Prágai quadriennále

M. Nemzet

1987. VI. 10.

Szeopő György, építész

L. Fischel József

—. Vélemények az építészeti kritikáról 2-3

Magyar
Építőművészet Bp. 1983 83/1.

Szegő György, díszlettervező

2 rajz: kor.

Szegő György: Díszlettervező; P. Weiss, Marat halála c. darab 26

Magyar Építőművészet, sp. 1983

Szegő György, díszlet- és jelmeztervező

A Csiky Gergely Színház három szcenikusa, vagyis díszlet- és jelmeztervezője a Bécsi Pényes Adolf Teremben mutatja be munkáit és egy kicsit a kaposvári színházat is. Doráth Péter, Szegő György és P. Kiss Piroska díszlettervezőkkel beszélget Nagy Katalin.

Láttuk, hallottuk.

1984. VI. 21. Petőfi 10.45 |K.B.|

SZEGŐ György

1992. május 20., szerda Magyar Hírlap

Képzőművészek közgyűlése

A Kállai Ernő Kör nyilatkozata

A Kállai Ernő Kör tagjai, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének műkritikus tagjaiként megkaptuk az 1992. június 3-ára összehívott „művészeti tanácskozás és elnökválasztó közgyűlés" meghívóját. Túl azon, hogy nem értjük, mit is jelent e kettősség, alább az elnökválasztás módjával kapcsolatban szeretnénk a széles nyilvánosság előtt a közgyűlés összehívóihoz, illetve az ott szereplést vállaló kollégákhoz fordulni.

Mint a több száz példányban kiküldött programból megtudhattuk, a Németh Lajos professzor elhunyta óta üres elnöki hely betöltésére, azaz az elnökválasztás procedúrájára 15, azaz tizenöt percet szántak az előkészítők. Ez az elképzelés aggodalommal tölt el bennünket. Tizenöt perc alatt egy átlagos úttörőőrs vezetőjét sem lehetett tisztességesen és korrekten megválasztani.

Ebből az elképzelésből a demokrácia működésének és lényegének, a vitának a helye hiányzik. Nem mehetünk el szó nélkül emellett. Ugyanis az elmúlt hónapokban több olyan aggasztó jellel találkoztunk, mely azt bizonyította, hogy a Magyar Köztársaságban még nem alakultak ki és nem rögzültek a demokrácia lényegét alkotó pluralizmus gyakorlatának élményei és eljárásai.

Azért fordulunk a nyilvánosság előtt a magyar művészetért felelősséget érző kollégáinkhoz és a közvéleményhez, hogy gondolkodjanak el azon, miféle választást is készítenek elő.

Azt javasoljuk, hogy a szövetség új elnökét meghatározott időre, egy szabályszerűen előkészített, e célból összehívott közgyűlés válassza meg.

Attól tartunk, hogy 15 perc alatt akkor lehet elnököt választani, ha a politika ismét radikálisan beleszól a művészet dolgaiba, s épp ez az, amit szeretnénk elkerülni.

Budapest, 1992. május 14.

A Kállai Ernő Kör nevében:

Andrási Gábor, Chikán Bálint, Dobai Ágnes, Fitz Péter, Forgács Éva, Frank János, Gergely Mariann, György Péter, Hajdú István, Haulisch Lenke, Jerger Krisztina, Kovács Péter, Lóska Lajos, Méray Katalin, Pataki Gábor, Peternák Miklós, Sárosdy Judit, Szegő György, Tímár Árpád, Tóth Ferenc, dr. Ury Endréné, Wehner Tibor

SZEGŐ György

91. 1. 7. 68
9. 21
12. 65

Új Művészet

Új Művészet

SZEGŐ György

GERLE János: Szegő György - épitészet és lélektan határán. - Magyar Épitőművészet, 1984.1.sz. 56 - 57.p. ill. F R.E.G

Bp., Bercsényi Kollégium, Szegő György épitész kiáll.

SZEGŐ György

Tisztelettel meghívjuk Önt

Nádai Tibor Snopper Zsuzsa
Vásárhelyi János Vida Gyula

Húros Annamária
Szegő György Zimmer Judit

kiállításunk megnyitójára a
VIGADÓ GALÉRIÁBAN
1994. augusztus 19-én 15 órára

A kiállítást megnyitja
Bán András
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető szeptember 4-ig.

6

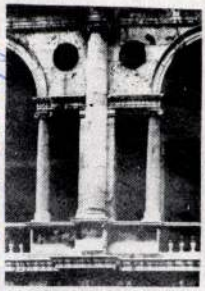
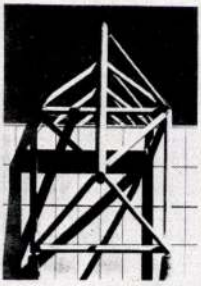
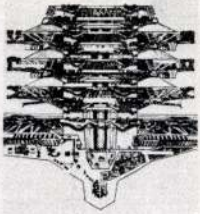
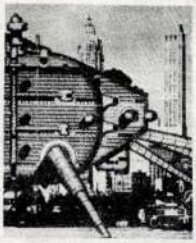
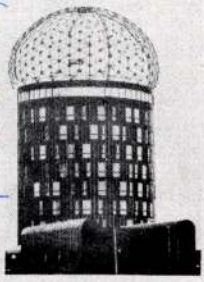
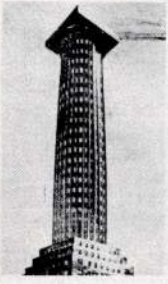

7

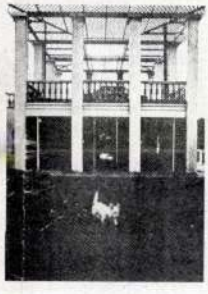

MÉ 84. 1.

1000—1000 példányt szándékoznak átadni, a többit nyugati országokban terjesztik. Nálunk a Kultúra Könyv Külkereskedelmi Vállalat foglalkozik a terjesztéssel. Reméljük, rövidesen nálunk is beszerezhető lesz ez a kiadvány. A négynyelvű almanach címe: Architecture and Society *illetve* Archityektura i Obsesztvo. *A fő szövegeket angol és orosz nyelven, a resüméket franciául és spanyolul közlik. Az első szám öt magyar cikket tartalmaz:*

— Timon Kálmán: Korszerű kertes beépítések;
— Szathmáry Gézáné: Szentendre, Kerényi Múzeum;
— Kaszás Károly: Tihany, ravatalozó;
— Vedres György: Balatongyörök, Becehegy, hétvégi ház;
— Vadász György: Mohács, történelmi emlékhely.

Emellet az említett további öt országból jelentek meg hasonló épület- és emlékmű-ismertetések, teoretikus írások.

A főszerkesztőség Szófiában székel. Az almanach kiadója a Szófia-Press.

A Biennáléval egyidőben tartotta meg ülését a nemzetközi Szerkesztő Bizottság, melyen magyar részről a folyóirat magyar szerkesztője, Timon Kálmán *vett részt. Az ülésen 2. és 3. szám kiadásának előkészítését és tematikáját vitatta meg a Szerkesztő Bizottság. A változatlanul fennálló véleménykülönbségeket a jövőben remélhetőleg sikerül közös nevezőre hozni, hogy az almanach folyamatos kiadásának útjában álló akadályok elháruljanak.*

Szubjektív megjegyzések

Bulgáriában az építészet nem az építésügyi tárcához, hanem — a többi művészetekkel együtt — a Kulturális Bizottság felügyelete alá tartozik, mint ez a Biennálé védnökségében is megnyilvánult, jóllehet ott a szövetség neve szerint csak építészekből és nem építőművészekből áll.

A második Biennálét már sokkal szervezettebben bonyolították le bolgár építész kollégáink, mint az elsőt.

Nagyon jó volt az összes szakmai rendezvényt — vita, kiállítás, fiatalok fóruma, könyv- és filmbemutatók, kerekasztal megbeszélés, külön ülések — egy helyen megrendezni.

A díjazott tervek nagy száma (40 terv, több mint 10%) a díjak értékét devalválja. „Less is more" — a kevesebb több lett volna.

Gondos munka a tervekről készült, részletes, képekkel illusztrált katalógus.

Az előadásokról — ezzel szemben sajnos jó épületeket mutat be, megfelelő színvonalon, azonban a rövid magyar nyelvű bevezető szöveg után már csak zenei aláfestést ad. (A filmet az Építésügyi Tájékoztatási Központ Filmstúdiója készítette.) A filmek nézői igénylik a rövid szakmai kommentárt a Biennálé hivatalos nyelveinek egyikén: angol, orosz, francia, német vagy spanyol nyelven. Például a díjazott észak-koreai film: „Phenjan ma" egy repülővel érkező külföldi turista szemével nézi végig a várost, mely európai mércével mérve is 20 év alatt romjaiból impozáns metropolisszá fejlődött. Kétségtelen, hogy a filmben láthatók voltak vitatható építészeti részletmegoldások, különösen a világítástechnikában: számunkra szokatlan színösszeállítású szökőkutak, belső terek és színházi díszletek. A filmet angol nyelvű kísérő szöveg kommentálta.

A tervek pályázatára kiküldött magyar tablókkal nem vallottunk szégyent, nem úgy, mint első alkalommal, amikor részvételünk meglehetősen kezdetleges volt. A jelenlevők körében mégis az a vélemény alakult ki, hogy a kiküldésre kerülő tablókat gondosabban kellene összeállítani. Például szerepeltek magyar épületek minden műszaki terv, helyszínrajz, alaprajzok, metszet és fontosabb adatok feltüntetése nélkül, csak néhány fotóval, ami a terv megfelelő elbírálásához kevés. Emellett a válogatás sem minden esetben volt szerencsés. A kiállítást látva megállapítható volt, hogy vannak olyan jó épületeink, gondolva az új Ybl-díjasokra, melyekkel — természetesen megfelelően installálva — nagyobb eséllyel vehettünk volna részt a versenyben, tekintettel az igen heterogén mezőnyre.

Érdemes lehet már most készülni az egy év múlva sorrakerülő 1985-ös Biennáléra, hiszen 4000 Leva kb. 70 000 Ft-nak felel meg, míg egy Ybl-díj 20 000 Ft. Igaz, hogy azt nem forintban fizetik ki. De ennél sokkal többet jelent a díj nemzetközi értéke, az erkölcsi elismerés, az oklevél és a plakett, amit minden díjazott megkap. Ha jelen van, személyesen át is veheti.

A magyar delegáció többsége azonban már pénteken reggel elutazott haza, így a záróünnepélyen csak egy számában erősen megfogyatkozott kis csoport vehetett részt.

*

Fodor Bélának az oklevelet, a Biennálé és Gabrovó város plakettjét 1983. június 22-én tartott MÉSZ vezetőségi ülésen Borvendég Béla, a Szövetség elnöke adta át.

Timon Kálmán

Tisztelettel meghívjuk a

Balassi Kiadó

könyvesboltjába

(1023 Bp. Margit u. 1. Tel.: 212-0214)

1998. április 30-án, csütörtökön 18 órára,

Egy kiállítás rekonstrukciója

Szegő György ösztönépítészeti tesztje

1981 – 1998

A kiállítást megnyitja

Beke László

*

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Szegő György

SZEGŐ György

Népszabadság április 21

áramtarifák

...est, a háztartásoknak drágulást okoz

...bb egy alkalommal átlagos háztartás 2000 kilowattóránál ...gyaszt.)
...egállapított villany...e utáni első leolva...juk kézhez. Júniusi ...g a régi árak alap...ján kell fizetnünk, ezt a számlát többségében augusztusban, míg az újat várhatóan szeptemberben küldi az Elmü. A társaság külön is értesíti fogyasztóit a változásról, ügyfélszolgálati irodáin pedig bárki tájékoztatást kap a részletekről.

Kálmán Attila

Fogyasztói jogismeret

...erete senkit sem mentesít a büntetés alól. Ugyanez vonatkozik ...ra is, akik jogaik tudta nélkül kerülnek kétes helyzetbe – példá...ló látogatása során. Az Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület az áramszolgáltatói ellenőrzésekkel kapcsolatos fogyasztói ...nü üzletszabályzatára támaszkodó ismertetőanyagban felhívják ...nőrzéseket csak legalább két, fényképes igazolvánnyal ren...gezheti. Az OFE ajánlja, az ellenőrzésen a fogyasztó végig le...őkönyvet csak az abban foglaltak tanulmányozása után írja alá, ...jelzi, hogy a megállapításokkal egyetért.
...iggal kell eljárni, ha az ellenőrzés során szabálytalan áramvéte...ő- vagy a fogyasztásmérő berendezés megrongálódását, a ...ását állapítják meg. Az ellenőröknek ugyanis még a helyszínen ...a felelős, és szándékos vagy vétkes gondatlanság eredménye-e ...ezt nem sikerül tisztázni, az eltávolított és lepecsételt mérőórát ...elszállítani, és az eljárás végéig megőrizni. Szabálytalan véte...hitelességi vizsgálatot kell kérni az Országos Mérésügyi Hiva...OFE tájékoztatója. Figyelmeztetnek rá: a villamosenergia-tör...kinthető szerződésszegésnek, ha a zárópecsét csupán megsérült. ...ződésszegés súlyos következményekkel jár: a felemelt díj az ...szorosa is lehet. A büntetőtarifák ellen vitás esetben a fogyasz...sátása után is van joga felszólalni. A szolgáltató pedig nem zár...téstől, az ellenőrzés során feltárt problémákkal kapcsolatos bi...ekkor is kérhető – olvasható a fogyasztóvédők ajánlásában.

S. T.

...László Múzeumban. A József körút 68. szám alatt található intézményben – melynek bejárata a Nap utca felől van – *dr. Végh Tibor* fotókiállítását is megtekinthetik az érdeklődők, akiket nepáli diákok közreműködésével ismertetnek meg Nepál, Irán, Japán, Pakisztán és a Fülöpszigetek nemzeti jelképeivel. *(S. T.)*

Dercsényi Dezső-sajtódíj

Entz Géza, az Országos Műemlékvédelmi Hivatal elnöke nyújtotta át hétfőn, Egerben – a Műemléki Világnap alkalmából rendezett konferencián – lapunk szerzőjének, *Szegő Györgynek* a Dercsényi Dezső-sajtódíjat. Szegő György a Budapest mellékletben tavaly megjelent, a Schmidl-sírbolt felújításáról szóló írásával érdemelte ki a díjat. *(Munkatársunktól)*

Költői emlékest a Rátkai Klubban

A Rátkai Márton Klubban (VI. kerület, Városligeti fasor 38.) ma délután hat órakor ismét megrendezik a Kőbányai Zenei Stúdió növendékeinek klubját. Ugyancsak a Rátkai Klub ad otthont holnap délután hatkor az 1990-ben elhunyt költő, Bakkon Gábor emlékestjének. A műsort *Petz György* író vezeti, közreműködnek a Gaál Imre Galéria előadóművészei. *(K. A. I.)*

Örmény szentmise a vértanúkért

Az Örmény Önkormányzat és az Arménia Népe Kulturális Egyesület április 24-én, szombaton tatja örmény szertartású ünnepi szentmiséjét a Szent István-bazilikában. A délután öt órakor kezdődő ceremónián az 1915-ben történt, több mint másfél millió keresztény örmény életét követelő népirtás vértanúira emlékeznek a résztvevők. *(Munkatársunktól)*

...AI HIRDETÉS

...sztűzben az újságírók vitára: *Kik irányítják a médiát? ...úr?* Most a közönség kérdezhet *Bánó Andrástól, Csermely Pétertől ...Károlytól.* **1999. április 22-én**, csütörtökön 17.30-órától, Budapest ...ota), Kavicsos köz 4. az általános iskolában. A vitát *Varsányi Gyula* vezeti.

...Művelődési Házban (Bp. ... **27-én**, kedden 17 órától.

BELŐLÜNK

...or Tamás, Kovács Péter, ...tavezető: *Kiss László*

A párbeszédet folytatni kell!

Olvassa Ön is a Budapesti Lapot!

Kapható minden rendezvényen és a Hungaropress hírlapboltjaiban.

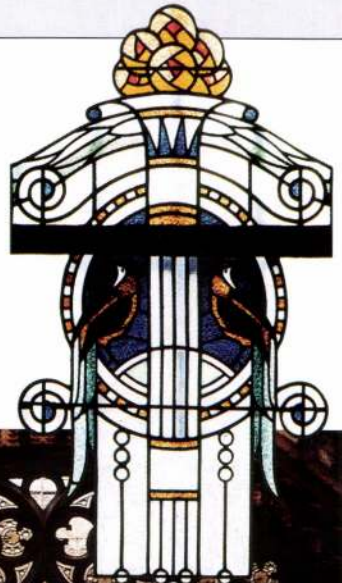

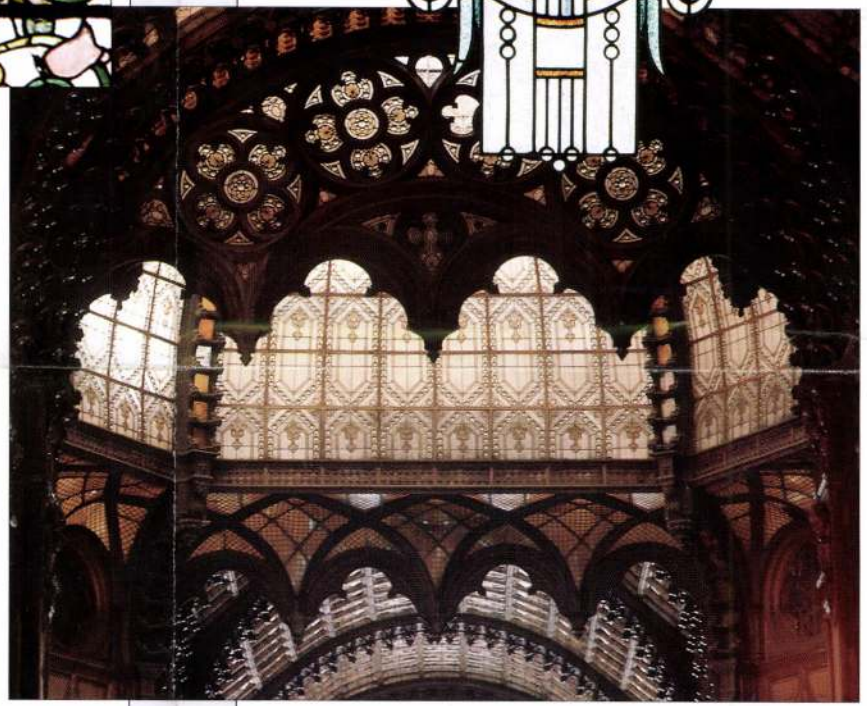

Szegő György

TEREMTÉS ÉS ÁTVÁLTOZÁS

BUDAPEST SZECESSZIÓS ÉPÍTÉSZETE
A SZÁZADFORDULÓN

HG & TÁRSA KIADÓ

Megrendelőlap

Megrendelem a HG & Társa Kiadó

Szegő György

TEREMTÉS ÉS ÁTVÁLTOZÁS

BUDAPEST SZECESSZIÓS ÉPÍTÉSZETE
A SZÁZADFORDULÓN

című könyvét ..... példányban.

Tudomásul veszem, hogy a kötet árát kézbesítéskor a postásnak fizetem ki.

Név:

.....

Ügyintéző neve:

.....

Cím:

.....

.....

Telefon/Fax:

.....

.....
Aláírás (és pecsét)

Ha Ön kivágja és beküldi a HG & Társa Kiadóhoz a megrendelőlapot, kedvezményes, 2.000,– Ft + 12% ÁFA = 2.240,– Ft-os áron juthat kiadványunkhoz.

Kedves Asszonyom, Uram!
Tisztelt Megrendelőnk!

A HG & TÁRSA KIADÓ

500,– Ft engedménnyel

kínálja Önnek 1996 májusában megjelenő, eddigi kiadványaihoz méltóan reprezentatív kivitelű, háromnyelvű (magyar, német és angol) színes albumát.

KÖNYVÜNK a budapesti szecesszió építészetének sajátos bemutatására vállalkozik. Képpel és szöveggel kívánja az építés rítusát, teremtett-mesterséges keretek közötti térbeli–időbeli változásait leírni és az emberiség ősi mítoszaival összevetni. Elemzésével a századforduló hazai építőművészetének átfogó antropológiai szempontú vizsgálatára tesz kísérletet.
Az építészettörténet a formák történetével foglalkozik. Ez elkerülhetetlen, hiszen a történeti korok reprezentatív építészete olyan korán és olyan magas fokon intézményesült stílusokban, hogy a teremtés mágiái és az átváltozások művészet előtti törvényei csak ritka pillanatokban fedezhetők fel. Ilyen meghosszabbított pillanat volt a szecesszió mozgalma, amely száz évvel ezelőtt az utolsó kísérlet volt arra, hogy a technokrata modern kor embere az alkotásban felszabaduljon. A századvég a szimbólumok felé fordult, hogy a szellem látható megjelenését mind jobban érzékelje, használja és építő energiákat meríthessen ezekből. Az építés gyakorlati mágia, amely a használati értéken túl szimbolikus értéket is teremt a világ rendjének keresésekor. E rítusban lejátszódik és újraéled a megidézett ősminta, s így hozzáférhetővé válik, átalakul, transzformálódik az ősformában rejlő teremtő erő. Az építés rítusa a keletkezés ősmintáját idézi meg úgy a szakrális, mint a lakóépületekben.
A budapesti szecesszió építészeti alkotásaiban tetten érhetők az épületbe zárt mitológiák. Az album célja, hogy a fotók segítségével felmutassa ezeket az ősképeket, az építésáldozatok XX. századi változatait (például a befalazott csecsemőfejet, a szörny által elnyelt hattyút, a kőbe dermedt Atlaszokat vagy a Zeneakadémia kentaurjait).
Könyvünk gazdagon illusztrált anyaggal elemzi a nyílásokat körülvevő ornamentikát. A gyakran kozmikus, androgyn vagy antropomorf genitáliák, nemzőszervek művészi formaváltozatai fellebbentik a fátylat az építészet rejtett erotikájáról. A „Bent és Kint" minden ember életének első megrázó élménye, amely a későbbiekben is az anya felé visszairányuló energiákat indukálja. Ezt az elvet, miszerint az épület a születés előtti prenatális lét felé törekvés megtestesülése, a kapaszkodás vágyának tárgya, leginkább a szecesszió építészetének organikus indíttatása képes alátámasztani. A méhen belüli lét mint Aranykor a szecesszióban különös arany fényben jelenik meg és a kor építészetében számos alakot ölt.

Töltések indultak Budapestről a Föld minden sarka felé – vagy mert a lélekvasút utazói a világ metafizikáját keresték mindenütt, vagy mert már érezni lehetett a káosz előjeleit és az innen történő távolodás a túlélés esélyét ígérte.
Kelet-Közép-Európából méreteihez képest aránytalanul sok jelentős építész, képzőművész, író, zenész, irodalom- és zenetudós, értő és érzékeny tudós elme szóródott szét a világban. Nemcsak Budapestről, de Bécsből és Lembergből, Kolozsvárról és Krakkóból, Pozsonyból és Prágából, Szarajevóból és Zágrábból is indultak, és természetesen a közbeeső bakterházakból – gondoljunk csak Bartókra, Freudra, Kafkára, Schönbergre vagy Rudolf Steinerre. Aki maradt, az gyakran önként jelentkezett az első világháború feje tetejére állított töltéseire. Ezeket a töltéseket ugyanis nem emelték, hanem ásták. Lövészárkoknak hívták azokat. Nem összekötötték velük a világot, hanem szétdarabolták.
Összefoglalva tehát: tér és gesztus vizuális megközelítése e kötetben úgy kapcsolódik össze az ősi mesékkel, az archetipikus mítoszokkal, hogy egyszersmind vállalja a budapesti építőművészet kiemelkedő periódusának bemutatását, mintegy 3 ívnyi szöveg (három nyelven), valamint 181 színes és fekete-kék duplex kép segítségével.

A könyv elkészítéséhez támogatást nyújtottak

Akadimpex Külkereskedelmi Kft.
Budapest Bank, Eötvös József Alapítvány
Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága, König & Wagner Építészek Kft., MTA–Soros Alapítvány, VAM Design

A könyv jellemzői: mérete: 234 x 293 mm, terjedelme: 144 oldal, 181 db színes és fekete-kék duplex képpel, térképpel; kötése: cérnafűzött, keménytáblás, fóliázott védőborítóval.

Bolti ára: 2.500,– Ft + 12% ÁFA = 2.800,– Ft.

Ha Ön kivágja és beküldi a HG & Társa Kiadóhoz a megrendelőlapot, a kiadó kedvezményes,

2.000,– Ft + 12% ÁFA = 2.240,– Ft-os áron

utánvéttel eljuttatja Önnek a számlával együtt az albumot (az ár már tartalmazza a csomagolási és postaköltséget).

Megjelenés: 1996. május.

Címünk: HG & Társa Kiadó
1027 Budapest, Kacsa utca 14/B I. em. 4.
Telefon- és faxszámunk: 201-6633.
Bankszámlaszámunk: 10103104-06456122-00000002
Budapest Bank Rt. Korona Igazgatóság,
1052 Budapest, Hercegprímás u. 5.

Egy szobor a kiállításról

Bevallom, apacsszimpatizáns vagyok, mióta az eszemet tudom. *Karl May* Winettouja a ludas ebben. Ugyancsak e könyv játszhatott közre abban, hogy a sziúkat kicsit megutáltam, mert sok apacsskalpot szedtek.

Olvasmányok és filmek nem igazán életszerű indiánélményei után tegnap végre sikerült összefutnom egy háromdimenziós, életnagyságú törzsfőnökkel. Az igaz, hogy nem élt, de azért fölém magasodott, legalább egy fél fejjel, ahogy állt ott a vitrinben, sastollastul, mokaszinostul, szarvasbőringestül, békepipástul, teljes menetfelszerelésben. A nagy találkozás helyszíne a Néprajzi Múzeum új, Nem csak sastoll... – indián és eszkimó kézműves technikák című kiállítása volt, a törzsfőnök próbababára húzott öltözéke pedig egy, az északi sziúkhoz tartozó mandan főnöké.

A múzeum több mint hatezer darabos Amerika-gyűjteményéből rendezett, fantasztikus gazdagságú kiállítás ezúttal nem a hagyományos földrajzi vagy kronológiai rendben mutatja be, mit viseltek, használtak, készítettek az észak-amerikai síksági, a dél-amerikai tűzföldi indiánok és az eszkimók, hanem a felhasznált anyagokra és az alkalmazott technikákra összpontosítva, az általuk használt tárgyakon keresztül ad képet e népekről. Az ezer négyzetméteres területű tárlaton külön-külön termekben láthatjuk a bőrművesség, a textil- és tollművészet, a kőmegmunkálás, az agyagművesség remekeit.

A bőrművesek részlegében a tolldíszes indián öltözet mellett szolid eszkimó anorák jelzi, honnan is származik a ma igencsak divatosnak számító, kapucnival egybedolgozott felsőrész ötlete. A kajak is alaszkai találmány, tartozékai is láthatók: halász-vadász szerszámok (például a leváló hegyű szigony, a harpuna), fókahólyagból készített úszók, vonókötelek, fókahám. Az eszkimók azonban nem csak magukat védték a sarkvidéki viszontagságoktól, rögtön a női fókaprém-nadrágocska mellett csecsemő méretű lábbelik tűnnek fel – ezekkel a kis csizmákkal védték a szánhúzó kutyák lábát a kisebesedéstől.

Indián játszóházat rendeznek a múzeum munkatársai a kiállításhoz kapcsolódóan május 30-án 10-től 16 óráig. A gyerekek gyakorolhatják az indián, eszkimó kézművestechnikákat, kifesthetik egymást, a tervek szerint vetélkedő is lesz.

Sok száz féle textil a következő teremben. Egész ruhák, ruhaanyagdarabok, köztük több ezer évesek is, melyek a perui sivatagos tengerpart kedvező klímájának köszönhetően maradtak fenn. Akkoriban nem viselhetett bárki bármit, a különféle mintázatú öltözeteknek rangjelző szerepük volt. De ezeket a viseleteket a mai napig szövik-fonják, csak mióta a helyiek nem maguknak, hanem a turistáknak készítik a legtöbbet, összekuszálták a mintázatokat, hogy a ruhák minél változatosabbak legyenek.

Kinek a festék, kinek a kő, kinek az agyag – kinek a toll. Az amazóniai indiánok a tollat tekintették a művészi kifejezés elsőrendű alapanyagának. Bár a különféle amazóniai törzsek ugyanazokat a madarakat vadászták (a kolibrik elejtése volt a legmacerásabb), mégis mindegyikük saját stílust alakított ki. Mivel a szín volt a meghatározó minőség, a tolldíszek formanyelve a szerint jelentett ezt-azt, hogy mit jelképezett az illető törzsnél az adott szín. Például az egyik törzsnél a sárga a napra utalt, a másiknál viszont az ember győzelmére a halál felett.

Csak egy villanás a kövek világából. 9 baktum, 15 katum, 0 tum, 0 kin, 4 ahav, 18 yax – maja időszámítás szerint ekkor készült az a sztélé – két méter magas domborműves kőlap – melyen egy törzsi előkelőség képe domborodik. Szerencsére már megfejtették a maja írást, úgyhogy tudjuk, a kiállításon bemutatott sztélét a mexikói Calakmul városában i. sz. 735. augusztus 22-én állították fel.

A Néprajzi Múzeum (V., Kossuth Lajos tér 12.) hétfő kivételével mindennap 10-től 18 óráig tart nyitva.

M. N. T.

SZÍNHÁZMŰSOR

Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban: Meztelen rózsa (8). **Budapesti Kamaraszínház Kisszínpad:** India (7 – nyilv. főpróba). **Shure Stúdió:** Hajlam (fél 8). **Budapest Bábszínház:** Kékszakáll (6 – felnőtt ea.). **Budapest Bábszínház Játszó-tér:** A zsiráfnyakú cica (10). **Budapesti Operettszínház:** Hotel Menthol (7 – zártkörű ea.). **Buda Stage:** Kleinman és a halál (fél 8). **József Attila Színház:** Budapest, te csodás! (7). **Karinthy Színház:** Spanyolul tudni kell (7). **Katona József Színház:** Szeged szeggel (7). **Kolibri Színház:** Az angyal öccse (10). **Kolibri Fészek:** A komédiás disznó (fél 11). **Kolibri Pince:** Rosszcsirkeff Mária emlékiratai – Gertrúd, a nevelőnő (7). **Komédium Színház:** Azt meséld el, Pista! (7). **Lézer Színház:** Vangelis (fél 8). **Madách Kamara Színház:** Páratlan páros (7). Élelem bére (este fél 11). **Merlin Színház:** Hetvenhét (3). **Mikroszkóp Színpad:** Hopp, te Zsiga! (fél 8). **Nemzeti Színház:** Régimódi történet (7). **Várszínház:** A hattyú (7). **Operaház:** Leonce és Léna (7 – premier). **Erkel Színház:** Háry János (7 – Gyurkovics 4. bérl.). **Pesti Vigadó:** Musical World (8). **Radnóti Színház:** Zűrzavaros éjszaka (7). **Stúdió K Színház:** Amphitryon (fél 8). **Szkéné Színház:** Trold Vekdrael lovag (7 és 9). **Térszínház:** Godot-ra várva (7). **Thália Színház:** Hacki Tamás és az Ex Antique koncertje (fél 8). **Thália Színház Régi Stúdió:** Hó (7, 10 – Éjszakai Színház ea.). **Új Színház:** Jubileum (7). **Vidám Színpad:** Szomorú vasárnap (7). **Vígszínház:** Fekete Péter (7). **Pesti Színház:** Tangó (7).

Vasárnap. 1999. III. 26.

Francia Intézet: vizuális bölcselet

Családi könyvtárunkban volt egy kötet. Gyermekként azért vettem a kezembe, mert képek voltak benne. Arcképek, furcsa emberekről. Apám elmagyarázta, hogy lélektani vizsgálathoz szolgálnak. Ki kell választani belőlük a rokonszenveseket és az ellenszenveseket. Én mind rémesnek láttam. Szondi Lipót nevével – mert ő volt a szerző – sokáig nem találkoztam újra, nem volt ajánlott semmilyen mélylélektani olvasmány. Amikor újra felbukkantak tanulmányai, ráeszméltem, milyen bizonyítványt állítottam ki magamról, amikor a portrékat riasztóknak találtam: ösztönéim csak álarcosan tudnának manifesztálódni. Persze a képsorozat aligha csemeték lelkének boncolgatására készült.

Bizonyára nem én vagyok az egyetlen, aki szívesen megismételné vagy kipróbálná az úgynevezett genotesztet. Ki ne szeretné megtudni, „honnan származik, ki ő és milyen sors vár rá". Bizonyára *Szegő György* és *Steffanits István* is így van vele, akik Szondi / Test / Építő címmel installációt mutattak be a Francia Intézetben. Képzőművészeti alkotással van dolgunk, de olyannal, amely kötetekre való gondolatot rejtett a látványba. A sorsanalitikus Szondi nézeteit csakúgy, mint *Eco,* Kenton és nem utolsósorban a kabbalizmus eszméit. Hogy segítségükkel kísérletet tegyenek önmaguk – s önmagunk? – felderítésére.

Aki ezt a kiállítást megtekinti, elnézegetheti a kettős rétegű pergamen íveket, amelyek centrumában a mezítelen, izomkötegeire levetkezett, anatómiai ábraként megjelenő ember áll. Ám fölsejlik mögötte a bonyolult kapcsolatok rendszere, amely mintha az atomok kémiából ismerős kulcsolódásait idézné. S ennek az architekturális szerkezetként is értékelhető „atomiumnak" homályosan kirajzolódó gömbjeiben, illetve előttük tisztán kiolvashatók a hieroglifák szépségét és találékonyságát kölcsönző jelek. S itt-ott a föltépett papír látni engedi az arcokat is. Nem csekély élmény látni e személyes birodalom nemes zászlórendjét.

Még többet nyújt annak, aki a másik utat választja. A meditálását, amely nem érhet véget akkor, amikor kilépünk az installáció varázsköréből. E genius loci sugallja, ki lehet segítségünkre abban, hogy e küzdelemnek ne vesztesei, hanem győztesei legyünk. Ez az alkotás a legnagyobb gondolkodókhoz, pszichológusokhoz, filozófusokhoz tanácsol minket, hogy felismerjük, s így uralni tudjuk embervoltunk determinánsait. Ritka az ilyen tárlat, amelyik olvasni is buzdít, továbbá kutatni, elmélkedni. A műfaja: vizuális bölcselet.

Bogácsi Erzsébet

A hieroglifák szépségét és találékonyságát kölcsönző jelek VELLEDITS ÉVA FELVÉTELE

SZEGŐ GYÖRGY

MEGHÍVÓ

A Bálint Közösségi Ház meghívja Önt
1997. október 6-án este 6 órakkor

ILOVSZKY BÉLA

fotográfus

ÉS

SZEGŐ GYÖRGY

építész, díszlettervező

SZÍN - HÁZ - KÉP

című közös kiállítására

A kiállítást megnyitja

KOLTAI RÓBERT

színművész

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
1997. OKTÓBER 6-TÓL 1997. OKTÓBER 19-IG

Helyszín: Budapest Révay u. 16

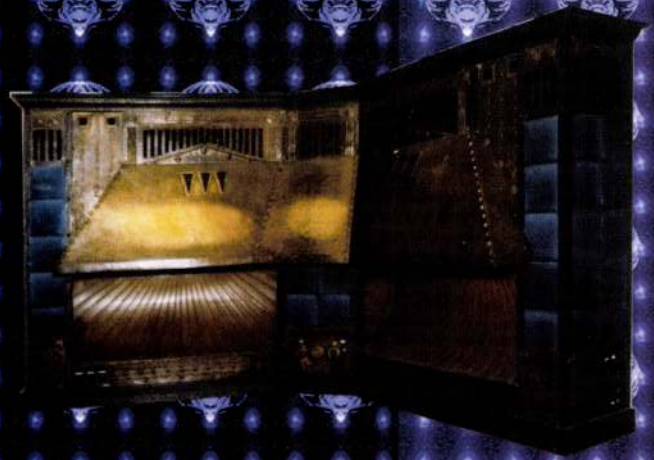

MEGHÍVÓ

A Budapest Galéria és az
Első Magyar Látványtár meghívja Önt a

Teremtés és átváltozás

A századforduló budapesti építészete

című kiállításának megnyitójára
1996. május 16-án (csütörtök) 17 órakor
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(Budapest III., Lajos utca 158.)

A kiállítást megnyitja
Széphelyi F. György
művészettörténész

A kiállítást rendezte:
Szegő György, Török Tamás és Vörösváry Ákos

•

A megnyitón már megvásárolható
Szegő György: Teremtés és átváltozás
A századforduló budapesti építészete c. kötete,
mely a Hegyi és Tsa Kiadó gondozásában jelent meg.

A könyv és a kiállítás fotóit készítették:
Gerle János, Lugosi Lugo László és Sáros László.

•

A kiállítást a Budapesti Tavaszi Fesztivál támogatta.

A kiállítás megtekinthető 1996. június 30-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

RHYS IFANS a „Notting Hill dilinyósa" ezúttal főszerepben...
Tim Robbins
Patricia Arquette
Rhys Ifans
Miranda Otto
Libidó
vissza az ösztönökhöz
A STUDIOCANAL ÉS A FINE LINE FEATURES BEMUTATJA A GOOD MACHINE TÁMOGATÁSÁVAL, BEVERLY DETROIT STUDIOS ÉS A PARTIZAN FILMJÉT
TIM ROBBINS PATRICIA ARQUETTE RHYS IFANS MIRANDA OTTO „LIBIDÓ - VISSZA AZ ÖSZTÖNÖKHÖZ" ROSIE PEREZ
A SZEREPLŐKET VÁLOGATTA JEANNE McCARTHY JELMEZTERVEZŐ NANCY STEINER ZENEI SZERKESZTŐ TRACY McKNIGHT ZENE GRAEME REVELL VÁGÓ RUSSELL ICKE LÁTVÁNYTERVEZŐ K.K. BARRETT FÉNYKÉPEZTE TIM MAURICE-JONES
CO-PRODUCER JULIE FONG PRODUCEREK ANTHONY BREGMAN TED HOPE SPIKE JONZE CHARLIE KAUFMAN EXECUTIVE PRODUCER CHARLIE KAUFMAN RENDEZTE MICHEL GONDRY
BUDAPEST FILM
STUDIO CANAL
bacfilms.com
Január 31-től a mozikban!

Kiállítás

Helyettes álmodók

Álmok álmodói – Világraszóló magyarok

A Ganz-csarnok, akárcsak a legtöbb ipari épület, kipucolva, rendbe hozva, átalakítva, tökéletes múzeum. Az egykori gyártósorok helyét – gondolom – megtartották, úgyhogy a kiállítótér többszintes, változatos, szellős, szórakoztató. A gyerekek remekül bújócskázhatnak, amíg a szülők keresztülrágják magukat a dögunalmas, ingerszegény lexikonon.

Már megint ezek az álmok. Most szerencsére nem József Attilától idéztek rosszul, bizonyára megviselte őket, amit kaptak érte, a magyar remekírók közül ezúttal egy Asbóth János-regény címére esett a választás. Az 1000 forintos jegy mellé jár egy szép műanyag kvarcóra, elegánsan nyomott szíjjal, melyen a következő árnykép látható: egy kecske által húzott harci szekéren álló csaj a mezőn fácánkakast kerget. Vagy csak megbuktam a Happy End Kft. Rorschach-tesztjén. A számlapján 2 óránál egy trombitás kislány (?) vízről felrebbenő hattyút riogat. Joggal hihetné az ember, hogy valami eladatlan hongkongi raktárkészletből kaptuk az ajándékot, de a szíj két oldalán a Millenniumi Országjáró tipográfusai által oly kedvelt betűkkel rá van nyomtatva a kiállítás címe is. Hogy a pedagógusok szemében mohó fény csillanjon: pedagógusigazolványával érkező anyám ingyen tekinthette meg a kiállítást, de ő is kapott órát. Melyről ha eltávolítjuk az Álmok álmodói – Világraszóló magyarok matricát, akár az időt is leolvashatjuk.

A beléptető rendszert áthatja valami bensőséges kedvesség, a jegyszedő lányok mosolyognak és jó szórakozást kívánnak, utoljára a Hit Gyülekezetében fogadtak ilyen lelkesen. Rögtön

egy sötét alagút jön,

ahol a mennyezeten a csillagok magyar szavak, évszámokkal. Az időpontok többsége nekem kissé korainak tűnik a szavak első előfordulásához képest, de gondolom, csak utánanéztek. Az alagútban nem történik semmi. Utána első pillantásra

Fotó: Narancs

KIPUCOLVA

mintha valami interaktív jönne: Esterházy Péter diájának megtekintéséhez adnak egy láncon lógó nagyítót. Na, ezek szerint modern lesz a kiállítás, gondolom én, jó kis interaktív, történnek érdekes dolgok.

Aztán mégsem.

A kiállítás leírása röviden: A/0-s lapokon egy-egy nagy magyar képe szöveggel. A papír egy vég fehér, öntapadós szúnyoghálóra van felvarrva, a szúnyoghálót fém csővázra rögzítették, a plakátok úgy állnak véges-végig, mint egy eltévedt kínai császár ikeás szobainasokból toborzott agyaghadserege.

A tárlatot időnként fekete, nagyjából áruházi teherlift méretű kuckók szakítják meg, ezekben ugyanaz van, mint kint, csak kisebbek a képek – többnyire diák. Ezeket nem lehet jól látni, ezért láncokon nagy lupék lógnak, hogy azokkal nézzük a diákat. Azt hiszik, ez az interaktív. Hogy végigtekerek egy számítógépes pergament.

Hát nem ez, fiam. Hülye vagy, menj a helyedre.

Az első nagy ziccert

a magyar írásfelismerő beszédgenerátorok

alkalmával hagyják ki. Illetve addig is voltak kihagyott helyzetek, de azok nem ennyire feltűnőek. Szóval a magyar írásfelismerő beszédgenerátort úgy mutatják be, hogy egy vitrinben ott a doboz, ami folyamatosan beszél. Ez interaktíve úgy működne, hogy a látogató mozgathatja a szöveget, amit a gép felolvas. Vagy, ha annyira iszonyodnak tőle, hogy a vendég belerondítson a művükbe, kérjenek kölcsön egy fiókhúzogató gépet, mozgassa az a szöveget. A kettes számú, fejlettebb magyar olvasógépnél már doboz sincs, csak egy hangszóróból hallhatjuk a gépi hangot. Mert ugye, itt a szoftver a lényeg, azt meg nem lehet kiállítani. Szerintük.

Bíró László József, a golyóstoll és a golyós dezodor mellett az automata sebességváltó feltalálója, mondja az A/0-s. Mintha az lett volna a feladat, hogy minél unalmasabbak, lexikonszerűbbek legyenek a szövegek, amivel az a legnagyobb baj, hogy sok lexikon egyáltalán nem olyan unalmas, ahogy a kiállítás rendezői hiszik. Ráadásul automata sebességváltó, mint olyan, nem létezik. Különböző automaták vannak, a német hajóépítők által az 1900-as évek elején használtaktól a többféle bolygóműveseken át a modern fokozatmentesekig. Legalább azt tudatták volna, melyiket találta fel szerintük Bíró László József. Az első működőt? Vagy az első kereskedelmi forgalomba kerültet (Oldsmobile, 1940)? Hydra-Matic? CVT? Steptronic? Hycomat?! És akkor még nem is olvastam bele túl sok szövegbe, mert olvasni otthon szoktam, könyvet. Ezt a kép–szöveg arányt meg, ami itt van, már a Kheopsz-piramis tárlatrendezői is meghaladták.

Bíró után jobbra fordulunk, ahol hatalmas,

fehér fodrászhajszárítók (harangok?)

alá állhatunk be. A burákban egy-egy magyar tájszólás hallgatható. A nyugat-dunántúli tájnyelvet természetesen egy öreg néni hangja képviseli, mert tájszólásban csak öreg nénik beszélnek. Pedig Orbán Péter országos rendőrfőkapitánytól is nyugodtan beadhattak volna egy nyilatkozatot, így legalább megtudná a látogató, hogyan ejtik a Nyugat-Dunántúlon a „Mitsubishi" szót. Szerintem ez volt az a pont, amikor a kiállítók elégedetten hátradőltek, és úgy érezték magukat, mint az Úr a hatodik nap késő délutánján. Hogy a tájszólások miért kerültek ide, vagy ha igen, miért csak négy, miért nem tudunk meg semmit a jó kis magyar tájszólásokról, ha már egyszer itt vannak, ezt egyelőre nem tudtam megálmodni.

Az lehet a baj, hogy ezek nem jártak még rendes múzeumban?

A tájszólásburák után kis fülkébe ülhetünk be, ahol gramofonlemezekről régi magyar operettlegendákat hallgathatunk. Befolyásunk csak annyi van a dolgok menetére, hogy mi döntjük el, melyik fülkébe ülünk.

Mit is jelent a bűvös szó: „interaktív"? Hogy a látogatót partnernek tekintik, nem alattvalónak. Hagyják, hadd alkosson egy kicsit ő is. Találja fel a golyóstollat. Például Amerikában, Flagstaff közelében, a Meteorkráter-múzeumban van egy számítógépes játék, „Alkoss saját becsapódást" címmel. A látogató megadja a meteor súlyát, sebességét, pörgését, a gép pedig kiszámolja a röppályát, szép animációval lejátssza a becsapódást, és megmutatja, milyen lesz *a mi kráterünk*. Ez egy interaktív ötlet, például.

Nemcsak külföldi múzeumban nem jártak, de magyarban sem. Vagy jártak, de nem figyeltek például a Természettudományiban, ahol igazi ihletett ötletparádéval mutatták be Magyarország természeti kincseit. Megnyomok egy gombot, és megszólal a búbos banka. Ha attól félnek, hogy a látogatók tönkreteszik a nagy művet, menjenek, nézzék meg a Csodák Palotáját, azt sem törölték még el a föld színéről a gyerekek. Lehet, hogy néha letörnek egy gombot, vagy ellopnak egy fakockát, de erre találták ki a karbantartást (amire annyi pénzt számolnak el, amennyit nem szégyellnek, hogy segítsek egy kicsit).

Az *Álmok álmodói – Világraszóló magyarok* kiállításban annyi az interaktív, hogy a tematikus kuckókban érintős monitoron szövegeket görgethetünk. Még valami nagyon hiányzik a kiállításról: a latens koalíciós partner különterme, ahol az idegen szívű Nobel-díjasokat mutatnák be. A mondanivaló valami olyasmi, hogy mindent mi találtunk ki és fel, erről csináltunk egy kiállítást, amit ámulattal végignézhetsz, feltéve, hogy nem nyúlsz semmihez. Nem partner vagy az alkotómunkában, te nem hozol létre semmit. Majd mi. Te befogadsz, álmélkodsz, ha szkeptikus voltál, megtérsz. Ha elhinném, amit a balliberális publicisták írnak, csak arra gondolnék, hogy ez a nyomorult, rossz kiállítás is a Fidesz kormányzati ideológiájának propagandája, a fiatal látogatók előemésztése a szavazóképes korba lépés előtt. Pedig nem az. Olyan ez, mint túlmisztifikálni a Happy Endet, a béna reklámügynökséget, amelyik piaci körülmények között gyorsabban állna bele a földbe, mint egy vödör dolomit a Mol-kút bejáratánál (balra). Ezeknek egyszerűen bénák a reklámjaik, az országimázsreklámjaik is bénák, miért pont kiállításban lennének jók? Persze arra közvetlen bizonyítékom nincs, hogy benne van a Happy End, csak közvetett:

1. mindent ők csinálnak,
2. ez az *Álmok álmodói*, ez nagyon gyanús.

Kérdés:

melyik srácot kell szidni?

Szegő Györgyöt (látványterv-koncepció), vagy Eleőd Ákost (főrendező)? A Galamb József-féle Ford T-hez annyit tudtak hozzátenni, hogy áthozták a Közlekedési Múzeumból. Ereklyét sétáltatni azt tudnak, elismerem, de a szokásos, unalomig ismételt Galamb-közhelyeken kívül nem derült ki semmi. Hasonlóan bántak el a kortárs autógéniusszal, Anisits Ferenccel, aki a BMW új V8-as dízelmotorját kifejlesztő csoportot vezette. Beraktak a vitrinbe egy kicsinyített, tökéletesen semmitmondó makettet, márpedig ilyenkor illene legalább egy „működő", tekergethető főtengelyű másolat, hogy a gyerekek megérthessék, mi a jó egy V8-as motorban (próbálkozzanak a Wallisnál, például). Hogy jé, tényleg V alakja van a hengersoroknak, mozognak a dugatyúk, meg hogy mi a közvetlen befecskendezéses dízel lényege. Így marad a feltalálóból egy A/0-s plakát meg az érdektelenség.

A végén mozi, sporttörténetünk nagyjaiból. Nehogy valaki azt higgye, hogy itt aztán választhat, mit szeretne nézni. Én történetesen Papp Lacit szerettem volna, de – nehogy gyűjtőmunkát kelljen végezni – egy 10-15 perces végtelenített szalag megy összes nagyjainkról, egyszerre. Arra nem foghatnak semmit, hogy kevés a monitoruk – a kiállításon egymást érik a jó drága, sík képernyős tévék, ha kell, ha nem. Jó lett volna a végén nézni még vagy fél óra Papp Lacit, meg kinek mi tetszik, *horribile dictu* akár öttusázókat is, de rendnek kell lenni. Mindenki azt nézi, ami a rendezőknek tetszett – mi nem álmodhatunk, legfeljebb nézhetjük az ő álmaikat.

Anyagilag valakiknek biztos sikeres volt. Muzeológiai szempontból katasztrófa, a kiállításrendezői szakma szégyene – ez a vége.

Winkler Róbert

Tar Sándor

Közjáték

Részlet a készülő regényből

Sólyom soha nem tudta hová tenni szolgálatbeli partnereit, ez a figura, aki itt ült vele szemben öltönyben, nyakkendőben az alig látogatott Bon-bon presszó hátsó, szinte kihalt traktusában, és akinek a rendfokozatát sem tudta, aki fiatalabb volt, mint a többiek, és aki mindig tudott valami újdonsággal szolgálni, no nem az öltönyeivel, hanem a többnyire mosolygós pókerarc mögött sejthető szellemi munícók keltettek Sólyomban újabb és újabb meglepetést. A férfi közben beszélt, duruzsolt azzal a monoton, alig érthető motyogással, ami a gyanútlan hallgatót akár el is altatta volna, őt nem. Meg kellene tudni, hol nyomják ezt a Beszélőt, hallotta most sokadszor, Simonnak tudnia kell, kérdezzen célzottan, magyarázta, Sólyom pedig röhögött magában. Nem lehet valaki ennyire naiv, gondolta, célzottan csak a vizsgálótiszt kérdez a kihallgatószobában, miközben nagy pofonok lógnak a levegőben. Nem állhatok elé ezzel a nyílt kérdéssel, mondta később, és az is lehet, hogy tényleg nem tudja. Á, dehogy, mondta Nyesti, tudnak ezek mindent. Ivott egy kortyot a sörösüvegből, közben az asztalon fekvő, stencilezett Beszélőt lapozgatta, kap majd maga is ilyet, mondta később, ez még az elsők közül való, valaki le fogja vinni magának, egy rádiós nő, majd mutassa meg az őrnagy elvtársnak a facsimilét, nekem már van. Sólyom kis híján felvisított, meg is tehette volna, mert valaki pénzt dobhatott a zenegépbe, melynek nyomán hangos zene töltötte be a termet, így nem volt alkalma, hogy tapintatosan érzékeltesse a facsimile és a fakszimile, valamint a stencil és a fakszimile közötti árnyalatnyi különbséget. Nyesti a bejáratnál lévő pult felé nézett, nyilván zavarta a zene, Sólyom pedig az órájára pillantott és felállt, lassan mennem kell, mondta, marad még? Maradok, mondta Nyesti, megvárom, míg elmegy a vonata, hátha meggondolja magát és visszajön, ha eszébe jut még valami. Sólyom felvette a dzsekijét, elmondtam mindent, vetette oda a szája sarkából, Nyesti alig figyelt rá, a pincérnőnek intett, mire lehalkult a zene, tehát ő is, gondolta Sólyom, aztán kezet fogtak, már ment volna, de a férfi nem engedte el a kezét, hívni fogják majd telefonon holnap a munkahelyén, mondta, azt közlik majd, hogy kapott egy párizsi ösztöndíjat. Én? Sólyomnak elállt a lélegzete, párizsit? Azt, mondta elégedett arccal Nyesti, egy hónap. Ez azért lesz jó, mert vannak az uraknak párizsi kapcsolataik is. De hát hogy, makogott Sólyom, nem volt nehéz, mondta mosolyogva Nyesti, elismerik magát, a problémát csak az jelentette, úgy beállítani a dolgot, mintha ők adnák. Érti, ugye? Értem, mondta Sólyom kissé leforrázva, most már tényleg mennem kell.

Meg kellene tudni, hol nyomják ezt a Beszélőt, hallotta most sokadszor, Simonnak tudnia kell, kérdezzen célzottan, magyarázta, Sólyom pedig röhögött magában. Nem lehet valaki ennyire naiv, gondolta, célzottan csak a vizsgálótiszt kérdez a kihallgatószobában, miközben nagy pofonok lógnak a levegőben.

A kijáratnál meglátta azt a férfit, akit a padon is látott délelőtt, mikor eljött Simontól. A szemközti könyvesbolt előtt állt, háttal a kirakatnak, ugyanaz a lötyögő farmer, fakult póló, arccal errefelé nézett, és Sólyomnak az villant az agyába, hogy ha az ember egy napon kétszer látja ugyanazt a személyt, az nem mindig véletlen. Rémeket látok, gondolta, és sietősen a Nyugati felé indult. Nem az aluljárón keresztül, hanem a felszíni zebrán ment át a pályaudvarhoz, az aluljárókban bármi történhet, de a felszínen sem szabad pirosnál közvetlenül a várakozók között az úttest mellé állni, az első sorba, ott bárki mögötte álló egy autó alá lökheti az embert a tolongásban „véletlenül". A pénztárak előtt hosszú sorok, Sólyom beállt az egyikbe, amelyikben kevesebb nő volt, azoknál ugyanis buksza buksza hátán, mindent gondosan megszámolnak, a visszajárót is, közben elmegy a vonat. Esetleg az övék is, de legalább van jegyük, és nem csapta be őket a pénztáros. Hatan voltak előtte, és lassan mögé is gyűltek a várakozók, Sólyom négy-öt embert látott a háta mögött, mikor maga mellé, a kövezetre téve a táskáját hátrapillantott, no meg Vanek urat hátrébb, a fal mellett, ahogyan hirtelen ötlettel elnevezte újdonsült ismerősét, lötyögő farmer, fakult póló. A menetrendet böngészte a falitáblán, kicsavart nyakkal. Ez már nem lehet véletlen, gondolta Sólyom, és gyorsabban kezdett verni a szíve, ki ez? Nyestiék embere? Az őrnagyé? Vagy Simonék ellenőrzik a mozgását a fővárosban? Egyik sem lenne meglepő, vallotta be magának, sőt, bármely más kül- vagy belföldi szolgálat ellenőrizheti, van belőlük tucatszám, hiszen ő egy váratlanul feltűnt új csillag a titkosszolgálatok egén. Fegyvere nincs, csak egy tubus sárga festékszóró spré, no és a táska. Félt. A félelem ugyanakkor valami elszántságot plántált belé, öntsünk tiszta vizet a pohárba, gondolta, hugyoznom pedig úgyis kell. Felvette a táskáját, kiállt a sorból, és a kijárat felé vette az irányt.

Az aluljáró lépcsőjén gyorsan lerobogott, lent hatalmas tömeg, itt haladt át a metró is, mely ontotta az utasokat, a felszínről a villamosok, a falak mellett árusok, koldusok, megannyi gyanús népség, arrébb egy dél-amerikai együttes pengette a latin dallamokat, a körúti feljárónál egy valaha jobb sorsú ember látszatát keltő alak hegedült, előtte a kövön hegedűtok, benne némi aprópénz és egy egész karalábé. Tolongás, lárma, Sólyom tudta, hogy ha Vanek úr nem akarja őt szem elől téveszteni, ebben a tömegben kénytelen lesz egyre közelebb férkőzni hozzá, és ez az, ami leleplezi. Egy lármás turistacsoport fedezékében gyorsan befordult a vécé felé vezető folyosószárnyra, itt viszont már nem volt akkora tömeg, sietni kezdett, aztán beugrott a vécé nyitott ajtaján, pénzt dobott a nagydarab vécés tányérjába, és már ment is be a fülkékkel ellátott helyiségbe, mint aki alig bírja visszatartani. Elégedetten nyugtázta, hogy minden fülke üres, középtájon belépett az egyikbe, csak behajtotta, de nem zárta magára az ajtót, lehajtotta a deszkákat, majd felült rá, maga alá húzva a lábait, a táskából kivette a sprét, majd a háta mögé tette és várt.

Kintről a hangszórókból behallatszott a vonatok indulását, érkezését közlő bemondó hangja, a latin dallamok és némi egyéb lárma, de Sólyom tisztán hallotta azt is, hogy pénz koppan a vécés tányérján, valaki bejött. Siethetett, mert hamarosan még a lihegése is hallatszott, a fülkékhez érve lelassult, és egyenként benyomva nyitogatni kezdte az ajtókat. Sólyom szíve a torkában dobogott, ez csak Vanek úr lehet, gondolta, mindjárt ideér. Nem is tévedett, lassan nyílni kez-

majdani belépést az unió sem hárította el, de kifejezésre juttatta, hogy a csatlakozáshoz elengedhetetlenek a bizonyos jogszabályi és intézményi feltételek. A szemléletváltást a társulási szerződések váltották ki a Phare-programokban. A korábbi igénylistás programok helyett fokozatosan megjelentek a csatlakozás-orientáltak.

– A felkészülés során milyen területen jelentkeztek feladatok?

– Az Európai Unió jelenlegi formájában nagyon sok föderatív elemmel rendelkező, független államokat magában foglaló alakulat, korlátozásoktól mentes piaccal és közös pénzzel. Ehhez a munka, tőke és az áruk szabad áramlását biztosító és a közös pénzt működtető piachoz elengedhetetlenül szükséges, hogy a tagországokban a jogrend normatív alapjai azonosak legyenek, és a jövőben is azonosan fejlődjenek. Akik kívülről érkeznek, mint például Magyarország, szükségszerűen azzal kell hogy kezdjék, hogy jogrendjüket az uniós jogrend normáihoz igazítsák. Ez a jogharmonizációs folyamat a parlamenti munka szerves része, immáron 4-5 éve. Az írott jog önmagában semmit sem ér a végrehajtásához, illetve kikényszerítéséhez szükséges intézmények nélkül, a jogharmonizációhoz mindenképpen szervesen kapcsolódik az intézményfejlesztés is.

– Mondjon egy példát!

– Vegyük elsőként a mezőgazdaságot, hiszen az unión belüli pénzek legnagyobb részét erre a szektorra fordítják. Annak érdekében, hogy a pénzek célszerűtlenül ne folyjanak szét, precíz nyilvántartásokkal kell rendelkezni. Az uniós mezőgazdaságban ugyanis mindennek alapja a föld és a megbízható földnyilvántartási rendszer. Egy olyan rendszer, amely folyamatosan képes számot adni valós adatok alapján arról, hogy különböző földterületek kinek a tulajdonában vagy bérleményében vannak, azokon mit termelnek. De azt is nyilvántartják, hogy a polgá-

onális programokban állapodott meg a magyar kormány és az Európai Unió. Tekintettel arra, hogy Magyarországon a regionális közigazgatási felépítésnek legújabb kori gyakorlata nincs, ebben úttörő munkát kellett végezni. A költségvetésből finanszírozott erőfeszítések és a Phare-programok közösen szolgálták ebben az időszakban ezt a célt. Itt a lényeg a decentralizált tervezés, a pályáztatás és a program megvalósítása. Mindenekelőtt alkalmassá kell tenni a decentralizált intézményeket, fejlesztési tanácsokat és a fejlesztési ügynökségeket, hogy az Európai Unió elvárásainak megfelelően tudják végezni feladatukat. Tehát a regionális programokban is jelentkezett egy jelentős intézményfejlesztési elem. A strukturális alapokra felkészítő regionális Phare-programok kiegészültek még a határon átnyúló CBC-programokkal is. Amikor két vagy három határos ország állapodik meg közös programstruktúrában, együtt szervezi meg az unióval a finanszírozást és a programok lebonyolítását is. Nos, a regionális terep olyan újdonságokat hozott, hogy éppenséggel volt mit tanulni.

– Akadt olyan terület is, ahol a jogszabályok kötelező jelleggel írják elő a fejlesztéseket.

– Bizonyos területeken igen. Ilyen a közlekedés és a környezetvédelem, ahol nem csak jogharmonizációra és intézményfejlesztésre van szükség, de az átvett jogszabályok kötelező jelleggel fejlesztéseket is előírnak, amelyek nagy volumenű beruházásokban öltenek testet. Például a hazánkat több főút esetében is érintő transzeurópai úthálózatot jelentős mértékben meg kell erősíteni, szélesíteni, hiszen a magyar útrendszert nem a jelenlegi gépkocsiállományhoz, sebességhez és súlytartományhoz tervezték. Hasonlóképpen a vasút esetén is, hiszen a 30-40 kilométeres döcögést a 120-160 kilométeres száguldásnak kell felváltania. Továbbá el kell érni azt,

írt program volt. Ennek fejlesztésére 3,6 millió eurós támogatást lehetett volna megszerezni. Sajnos, ez „bennégett". A következményeit láthatjuk, hiszen ma is akad bőven tennivaló annak érdekében, hogy létrejöjjön az uniós követelményeknek megfelelő integrált mezőgazdasági nyilvántartási rendszer. Sok veszteségünk származott abból is, hogy a tenderajánlatok rendre a mérnöki árszint alatti árakon érkeztek. A programok végrehajtásának gyorsításával 2000-ben és 2001-ben ezeket a technikai jellegű veszteségeket már sikeresen átirányítottuk más, jól működő programokba. Így kapott például jelentős többletpénzt a mikrohitelprogram, valamint a romaprogramok egyaránt. Mindkét program kitűnően élt a lehetőséggel. Jelentős lépés volt, hogy a mikrovállalkozásoknak nyújtott hitelek összegét sikerült egyről hatmillió forintra emelni, és a roma kisebbségi programok is ma már országosan ismertek, s azokat a kedvezményezettek is szívesen fogadják. Az 1996–97-es programokba „ránk hagyott" 300 millió euró mellett a 98–99-es programokat is befejeztük, ami további 220 millió eurófelhasználást jelentett. Ha a társfinanszírozásokat is figyelembe vesszük, az eddig felhasznált pénzmennyiség egymilliárd euró. Időközben azonban új kötelezettségeket is sikerült vállalatni az Európai Unióval. Ez idő szerint, 1998–2001 között négy új Phare pénzügyi memorandumot írtunk alá, amely az unió részéről további mintegy 500 millió eurós elkötelezettséget jelent, s beindult a már említett Ispa-program is. Utóbbi esetében a programok végrehajtása több, néha akár 4-5 évig is eltarthat, s a teljes futamidőre megvan a pénzügyi fedezet. Az év végéig az Ispa-ágon közel leszünk az egymilliárd eurós új kötelezettségvállaláshoz, amihez értelemszerűen, itt is ugyanekkora magyar társfinanszírozás párosul.

Szövetség elnöke. Nyelvtudása: angol, német, orosz, spanyol.

– Hogyan állunk az úgynevezett abszorpcióval, azzal a képességgel, hogy az ország mennyire készül fel arra, hogy az Európai Unió által biztosított programokból a neki járó mértékben igénybe tudja venni a forrásokat?

– Talán az eddigiekből kiderült, hogy az elmúlt évek tevékenysége pont erre irányult, 1998–99-ben sikerült a „masszát" megmozdítani, s manapság ott tartunk, hogy a korábban elfogadott Phare- és Ispa-programok kivitelezése kapcsán a különböző projektekben a magyar társfinanszírozást is beleértve, havi szinten 5 milliárd forintot meghaladó összeget használunk fel. Ennyi a folyósítás. Ez pedig azt jelenti, mintha minden hónapban elkészülne egy Mária Valéria híd vagy negyedévenként egy szlovén–magyar vasút. Ez nem csekélység. Egyébként ez idáig 250 milliárd forintot költöttünk el, és ennek a többszörösét szereztük meg.

– Mi lesz a csatlakozáskor vagy azt követően az előcsatlakozási alapok sorsa? Egyáltalán, miként fog megvalósulni az áttérés a kohéziós és a strukturális alapokra?

– Amint az eddigiekből látható volt, az elmúlt években növekvő mértékben használtunk fel uniós forrásokat, de azt sokkal nagyobb mértékben meghaladó új forrásokat is sikerült megszerezni. A 2002-re vonatkozó intézményfejlesztési csomag mellé, reményeink szerint még ebben a kormányzati ciklusban, aláírhatunk egy összesen 200 millió euróra vonatkozó kétéves, mind a hét magyar régiót érintő területfejlesztési programot, az Orpheust. Így tehát a kormányzati ciklus végén 1,6-1,7 milliárd eurós új programunk van, ami társfinanszírozással együtt mintegy 750 milliárd forint. Ezek végrehajtása az unió szabályai szerint 2005-ben fejeződik be, tehát átível a 2004-es csatlakozási határidőn. Az utolsó kifizetés határideje pedig 2006. december 31-e. Tehát van jó néhány hónapunk arra, hogy lekössük a 750 milliárd forintot. Ez havi átlagos 16 milliárd forintos felhasználási ütemet jelent, vagyis a jelenlegi 5 milliárdos tempóról van hová nőni. Ráadásul az idén és jövőre az unió árgus szemekkel figyeli, miként javul tovább az abszorpció, a felhasználás. A polgári kormány folytatja a jó ütemű segélyfelhasználást, ami bizonyíték az unió számára hazánk jó csatlakozási felkészültségéről. Kívánatos lenne viszont az év végéig a havi 10 milliárdos kifizetést megcélozni. Továbbá projekteket kell felkészíteni a 2004–2006 közötti időszak közötti indításra, elsősorban az infrastruktúra-fejlesztés és a regionális politika területén. Az abszorpció növekedésének mértéke és a projekt minősége lehet a két aduász a kormány kezében 2003-ban, amikor a végső pénzügyi alkura kerül sor. Remélem, sikerül az írek által kitaposott sikeres ösvényen időben célt érni.

– Mi lesz akkor, ha a szocialista párt alakíthat kormányt a választások után?

– Nehéz jóslásokba bocsátkozni, különösen ha a feltételezés, mint jelen esetben is, valószínűtlen. A prognosztizálást azonban megkönnyíti az összehasonlítás: az 1994–98 közötti időszakban, a Horn-kormány alatt a programok vészesen lemaradtak, mert a hazai társfinanszírozást nem folyósította az uniós programokhoz a szocialista kormány. *Medgyessy Péter* is beszélt már megszorításokról, ami freudi elszólás volt a részéről, hiszen ma ígéretektől hangos a kampányuk. Azonban ők már bizonyították, hogy ígérgetnek, majd gátlástalanul megsarcolják a társadalmat, miként azt tették a Bokros-csomaggal. A szocialiták hatalomra kerülése minden bizonnyal veszélyeztetné az uniós támogatások felhasználását.

találkozó Szegeden. A bio-gazdálkodók szeretnék, hogy az ökológiai termelési program támogatási kerete 2003-ban érje el a 6,5 milliárd forintot, s az őszi költségvetési tervezéskor ezt már vegyék figyelembe. Kezdeményezik továbbá, hogy a 2004–2006-os költségvetésben a program támogatása érje el az agrárágazat költségvetésének 10 százalékát. (MTI)

Új gazdasági folyóirat

Wirtschaft in Ungarn (Gazdaság Magyarországon) címmel új, gazdasági folyóiratot indított a Német–Magyar Média Kft. A lap az aktuális magyar gazdasági kérdések mellett hírt ad majd az egyes szakmai ágazatokról, személyi kérdésekről, továbbá a német szövetségi államok partnerkapcsolatairól is. (MTI)

Korszerűbb ÁFSZ

Befejeződtek annak a kétéves nemzetközi projektnek az előkészületei, melynek keretében Phare-támogatással korszerűsítik az Állami Foglalkoztatási Szolgálatot (ÁFSZ). Eszerint az EU-s normáknak megfelelő munkaerő-piaci szolgálat fejlesztése keretében kísérleti jelleggel az országban működő 174 kirendeltség közül 21, infrastruktúrájában és belső képzési rendszerében is korszerűsített kirendeltség kezdte meg a munkát. (M. Gy.)

Acélvita: japán kérelem

Japán a hét végén azt kérte az Egyesült Államoktól, hogy hét japán exportcikk esetében mérsékelje importvámjait, kompenzálandó a szigetországi acélexportőröket veszteségeikért, a nemrég elhatározott amerikai vámemelés miatt. (MTI)

…ben-württembergi vállalat rendelkezik magyarországi képviselettel. A történelmi és kulturális kapcsolatok azonban ennél is fontosabbak – emelte ki.

…zető igazgatója. Hozzátette azt is, hogy a régi, BS-ben átélt élmény tért vissza a telt házak láttán a hangulatos kistermekben. Nagy volt az érdeklődés a kirakodóvásóra is kiszorultak. Az esti gálák is a BS-ben megszokott telt házat hozták, így összességében megnyugtató válasz érkezett a tavalyi létszámproblémákra.

…hogy a jövő évi találkozót már a megújult Budapest Sportcsarnokban tartják, mivel annak ünnepélyes átadása még az év végéig megtörténik.

Árpád polgármester megnyitójával, a Perczel Mór Gimnázium aulájában. Az ünnepi beszéd után Szirmay Endre tart előadást, ezt követően kerül sor a március 12-…jük magyarul! címmel. A rendezvénysorozat lebonyolításához többek között a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma nyújt támogatást.

Érdemes és kiváló művészek, babérkoszorúsok

Nemzeti ünnepünk alkalmából adta át Rockenbauer Zoltán kultuszminiszter a Magyar Köztársaság művészeti díjait: a Magyar Köztársaság Babérkoszorúja kitüntetést, valamint az érdemes és kiváló művész díjakat. A kitüntetettek között írók, költők, színészek és rendezők mellett építészek, festőművészek, gobelin- és táncművészek, valamint dzsesszmuzsikusok szerepelnek.

MUNKATÁRSAINKTÓL

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG BABÉRKOSZORÚJA DÍJ

Krasznahorkai László József Attila-díjas író a József Attila Tudományegyetemen, valamint az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerzett diplomát. A hetvenes években indult, prózanyelvünket alapjaiban megújító generáció egyik legkiemelkedőbb képviselője. Kötetei nem csupán hazánkban, de német nyelvterületen is igen sikeresek. Főbb művei: Sátántangó (1985), Kegyelmi viszonyok (1986), A Thészeusz-általános (1993), Háború és háború (2000).

Szepesi Attila ungvári születésű, József Attila-díjas költő, lapunk munkatársa a Szegedi Tanárképző Főiskolán szerzett magyar–rajz szakos diplomát. 1972-től '82-ig a Kortárs versrovatának szerkesztője, majd 1989-től '91-ig az Új Írást szerkeszti. A költészet mellett a próza, az esszé és a gyermekirodalom terén is maradandót alkotott. A weöresi hagyomány folytatója. Főbb művei: Az üveg árnyéka (1970), Harangtemető (1985), Szélrózsa (1994), Rézgarasok, csigahéjak (1995), Planéta (1998), Erdőmaszkok (1999), A béka kertje (2001).

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ÉRDEMES MŰVÉSZE DÍJ

Kubik Anna színész tanulmányait a Színház- és Filmművészeti Főiskolán végezte, melynek befejezése után 1981-től tíz éven át a Nemzeti Színház, majd a Budapesti Kamaraszínház tagja. Jászai Mari-díjat kapott 1986-ban, 1987-ben elnyerte a Farkas–Ratkó-gyűrűt, a Rajz János-díjat, valamint 1988-ban a Magyar Művészetért Díjat. Legfontosabb alakításai a Rómeó és Júlia női címszerepe, a Bánk bán Melindája és a Tartuffe, illetve több tévéfilm főszerepe.

Ligeti András hegedűművész a Zeneművészeti Főiskola hegedű szakának és karmesterképzőjének elvégzése után Bécsben Karl Österreichernél tanul. 1985-ig az Operaház koncertmestere, majd karmestere, ezután a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának karmestere, később igazgató karmestere. A Zeneakadémia tanára. A magyar hangversenyélet kiemelkedő alakja, a Magyar Zeneművészeti Társaság elnökségi tagja. Az 1980-as bloomingtoni szonátaverseny első díjazottja, valamint a Liszt Ferenc és Bartók Béla–Pásztory Ditta-díjak birtokosa. 1997-től a Matáv Szimfonikus Zenekarának zeneigazgatója és művészeti vezetője.

Oszvald Marika színész tanulmányai befejeztével a Szegedi Nemzeti Színházhoz került (1971), majd az Operettszínház tagja lett. 1985-ben Jászai Mari-díjat, 1990-ben Erzsébet-díjat kapott. Legfontosabb és legemlékezetesebb alakításait operettszerepekben nyújtotta. A közönség láthatta Adélként A denevér című Strauss-műben, Olgaként A víg özvegyben, valamint Mirabella szerepében a Cigánybáróban.

Páll Lajos erdélyi születésű festőművész költőként indult pályáján, öt kötete jelent meg. Képzőművészeti tanulmányait a kolozsvári képzőművészeti főiskolán kezdte, 1965 után több egyéni kiállítást rendezett Erdélyben, Magyarországon és Európában. A romániai és a Magyar Írószövetség tagja. Versei, képei a székely falu mindennapi életét idézik. Nem hiányzik belőlük a történelmi dráma sem, hiszen maga is politikai elítélt volt 1958 és '62 között.

Péreli Zsuzsa gobelinművész az Iparművészeti Főiskola befejezése után 1974-től önálló művészként dolgozik, 1993-tól a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia levelező tagja. Számos kiállítást rendezett Magyarország több városában, valamint Hamburgban, Berlinben, Stuttgartban és Bonnban. Munkácsy-díjat kapott 1981-ben, a Környezetünkért díjat 1993-ban nyerte el. 1998-ban Magyar Művészetért Díjjal ismerték el munkásságát.

Szakcsi Lakatos Béla dzsessz-zongoraművész, zeneszerző Pege Aladár együttesének tagjaként 1970-ben elnyerte a montreux-i dzsesszfesztivál első díját. 1972-től '76-ig a Rákfogó együttes tagja. 1987-ben Liszt Ferenc-díjat kapott. Előadásainak átütő erejével és páratlan virtuozitásával nemzetközi szinten is sok hívet szerzett a magyar dzsesszmuzsikának. Főbb művei: Jazz-antológia, Montreux Inventions (1970), Éjszaka a stúdióban (1979). Szerzőként működött közre a Cigánykerék (1992), valamint a Dobostorta (1996) c. rockoperákban. Az 1991-ben bemutatott Cristoforo c. balett szerzője.

Szegő György építész, belsőépítész, díszlet- és jelmeztervező 1972-ben végzett a Budapesti Műszaki Egyetemen, építészmérnökként. 1982-ben a BITEF színházi fesztiválon a Marat–Sade díszlettervezőjeként fődíjat nyert. A kaposvári Csiky Gergely Színház, a Győri Nemzeti Színház és a szolnoki Szigligeti Színház tervezőjeként dolgozott. 1995-ben kapta meg a Jászai Mari-díjat, 2000-ben a velencei építészeti biennálé magyar pavilonjának egyik rendezője. 2001-től az Új Magyar Építőművészet főszerkesztője. A Millenáris Parkban látható, Álmok álmodói című millenáris kiállítás látványtervezője.

Tompa Gábor marosvásárhelyi születésű költő, rendező 1981-től a kolozsvári Állami Magyar Színház rendezőjeként dolgozott, 1989-től főrendezőként. 1990-től a marosvásárhelyi és a kolozsvári Színművészeti Főiskola tanára. 1984-ben, 1987-ben, valamint 1993-ban és 1998-ban is elnyerte Az év legjobb rendezője címet. 1992-ben Kemény János-díjat, majd 1997-ben Kriterion-koszorút kapott. Főbb rendezései: Mrozek: Tangó, Sütő: Vidám sirató egy bolyongó porszemért, Bulgakov: Képmutatók cselszövése, Moliere: Az embergyűlölő. Több verseskönyve és esszékötete jelent meg.

Zarnóczai Gizella táncművész tanulmányait az Állami Balettintézetben folytatta. 1972-től 1984-ig a Pécsi Balett tagjaként, ezt követően a Győri Balettnél, majd a Rockszínháznál dolgozik. 1987 óta pedig a Szegedi Balett tagja. Az év táncművésze lett 1977-ben, 1990-ben és 1991-ben az év legjobb táncosának nívódíját nyerte el, 1992-ben Harangozó Gyula-díjat kapott.

Zsuráfszki Zoltán táncművész, koreográfus az Állami Balettintézetben és az egri tanárképző főiskolán tanult. 1975-től 1983-ig az Állami Népi Együttes táncosa, majd tánckarvezetője, ezután több vidéki táncegyüttes koreográfusa és művészeti vezetője. 1984 óta a Kodály Kamara, 1992-től '94-ig a Budapest Táncegyüttes művészeti vezetője. 1973-tól rendszeresen végez néprajzi gyűjtőmunkát hazánkban és a környező országokban. Az év táncosa lett 1986-ban. 2001-től a Honvéd Együttes Budapest Táncegyüttesének művészeti igazgatója. 1989-ben Magyar Művészetért, majd 1993-ban Harangozó Gyula-díjat kapott.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KIVÁLÓ MŰVÉSZE-DÍJA:

Kemény Henrik bábszínész a bábművészetet családja mutatványosbódéjában sajátította el. 1935-ben játszotta el első főszerepét, majd 1945-ben átvette édesapjától színházuk vezetését. 1950-ben az Állami Bábszínházhoz került, ahol két évtizeden keresztül játszott, bábokat tervezett és készített. Ezután visszatért a vándorszínházhoz. 1954-ben A népművészet mestere kitüntetést, 1987-ben érdemes művész címet kapott. 1992-ben elnyerte az Arany Szirén-, majd 1998-ban a Pro Urbe Budapest díjat. Legismertebb, legnépszerűbb munkája a Vitéz László kalandjai.

Kricskovics Antal táncművész, koreográfus tanulmányait a Tanárképző Főiskolán végezte 1950-től '54-ig. 1953 és '54 között a SZOT Együttesben táncolt, majd két éven keresztül a zágrábi Lado együttesben táncolt és koreografált. 1959-től '92-ig a Fáklya Nemzetiségi Együttes művészeti vezetőjeként dolgozott. 1976 és '90 között a Budapesti Táncegyüttes koreográfusa, majd művészeti vezetője. 1975-ben Erkel Ferenc-díjat kapott. 1989 óta érdemes művész.

Mécs Károly színész 1957-től '61-ig a Színház-és Filmművészeti Főiskola hallgatója. 1960-ban és '61-ben a Petőfi Színház, 1961 és '63 között a Szegedi Nemzeti Színház, majd 1963-tól a Thália, illetve Arizona, majd a Művész, később ismét a Thália Színház tagja. 1970-ben Jászai Mari-díjat, 1995-ben Kazinczy-díjat kapott. 1977-től érdemes művész. Színdarabok mellett filmekben is szerepelt, többek között A kőszívű ember fiaiban, és a Két emelet boldogságban.

Ötvös Csaba operaénekes tanulmányait a Zeneművészeti Főiskolán végezte 1966 és '70 között, Révhegyi Ferencné tanítványaként. 1970-ben az Operaház magánénekese lett. Főbb szerepei: Figaro (A sevillai borbélyban), René (Az álarcosbálban), Marcel (A bohéméletben), Háry János, Escamillo (Carmen), Faninal (A rózsalovag), valamint II. Endre (Bánk bán).

Rudolf Péter színész a Színház- és Filmművészeti Főiskola elvégzését (1979–83) követően a Vígszínház tagja lett. 1992-ben és '93-ban a Magyar Színészkamara ügyvivője. 1991-ben Jászai Mari-díjat, 1995-ben Ajtay Andor-díjat kapott. Jelentős színpadi szerepei mellett filmen is kiváló alakításokat nyújtott, többek között a Cha-cha-cha (1981), a Jób lázadása (1983), A Skorpió megeszi az Ikreket reggelire (1991), a Szerencsés Dániel, valamint a Hamvadó cigarettavég című filmekben. Az utóbbi években rendszeresen rendez, főbb munkái: Dühöngő ifjúság, Angyalok Amerikában, Üvegtigris, Mizantróp.

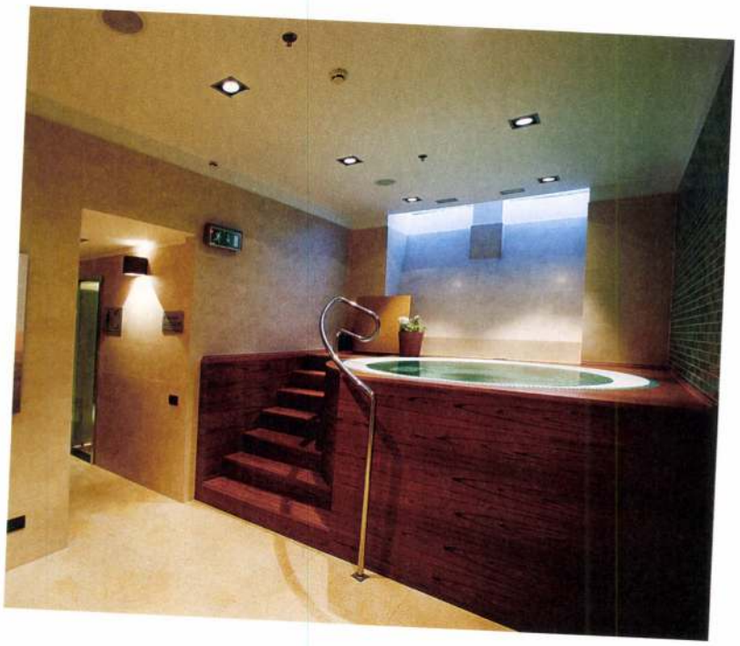

A főbejárat a Kálmán Imre utcai homlokzat jobb szélén található. A bejárat helyére üvegajtót helyeztek, az eredeti fakaput pedig elé, a fal síkjába építették be. A bejárati részen megtartották az egymásba metsződő körökből kialakított terrazzó padlót. A társalkodóval kiegészített recepció ebből a térből nyílik, a bejárattól balra. Helyén eredetileg lakás állt, mely a földszinttel együtt hatvan centiméterrel az utcaszint felett indult, amely a mozgássérült forgalom szempontjából nem volt megfelelő. Emiatt szükséges volt a bejárathoz kapcsolódó recepció szintjének lesüllyesztése.

A bejárattal szemben indult az eredeti lépcsőház, melyen a pincébe és a padlásra nem lehetett eljutni. Ezekre a szintekre csak egy hátsó lépcső vezetett. A húzott karú, öntöttvas korlátos főlépcsőt az első emeletig tartották meg az építészek, ez az igazgatóság irodáihoz, valamint a könyvtárhoz vezetett. A lépcső elbontott emeleti részei helyén szobákat alakítottak ki.

A körfolyosó keresztboltozata alatt léphetünk a régi udvar terébe, mely mind funkcionális, mind téri értelemben a szálloda központja. Az U alakban körbeépített udvart a szomszédos, hasonló elrendezésű háztól az első emelet padlószintjéig tartó kerítésfal zárja el. Itt egy kétszintes teret alakítottak ki az építészek. A körfolyosót követő, az eredeti udvari szinten elhelyezett L alakú galérián keresztül egy nagyobb bárba, illetve egy kisebb társalkodó-tárgyalóba léphetünk. A galériáról a pinceszintre lesüllyesztett reggelizőtérbe láthatunk, melyhez lépcső vezet. Ezt a két szintet egy osztott, nyitható ablakokkal is rendelkező íves üvegtető fedi, egyben össze is fogja. A tető ívének indításait ugyanis az első szint párkánya, az udvar lejjebb végződő kerítésfala, valamint a boltív jelölte ki. A süllyesztett reggelizö teret az épület tartópillérei választják el az előkészítő konyhától. Ez a tér a pinceszinten elhelyezett mobil válaszfallal kettéosztható konferenciaterem aulájaként is működik. Ezen a szinten található még

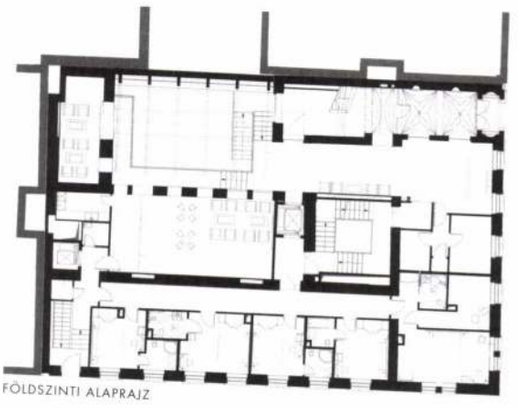

FÖLDSZINTI ALAPRAJZ

Hotel Parliament is the first building of the Best Western hotel chain in Hungary belonging to the premiere category. An Italian investor has purchased a run-down block of flats in Imre Kálmán Street in downtown Budapest which was completed in 1890 after designs by Sándor Fellner, in the feverish rush of home-building in the capital. The corner-building stands in a block, one of the buildings of which is a protected historical monument. For this reason all the facades of the complex are protected ones as well. The investor commissioned Klima Studio – frequently co-operating in projects with Italian interests – with the task of renovation. The interior decoration was done by Nathalie Rottenburg.

A márciusban megnyílt Hotel Parlament a Best Western lánc első hazai, premier márkába tartozó épülete. Olasz beruházó vette meg a belvárosi Kálmán Imre utca egyik igen rossz állapotban lévő bérházát, mely 1890-ben készült Fellner Sándor tervei alapján, fővárosunk lakásépítő lázában. A saroképület egy olyan háztömbben áll, melynek egyik épülete műemléki védettséget élvez. A tömb homlokzatai ezért szintén védettek.

A BERUHÁZÓ A FELÚJÍTÁST az olasz érdekeltségű munkákban gyakran közreműködő Kima Studióra bízta. Három tanulmányterv készült luxuslakások, apartman hotel, valamint hotel kialakítására. A beruházó ez utóbbi funkció mellett döntött.

Az épület homlokzatát védettsége miatt eredeti állapotában kellett helyreállítani. Ez a követelmény egybeesett a beruházó szándékával, aki hazájában régóta foglalkozik értékes, régi épületek felújításával. Számára az épület egyik fő vonzereje abban rejlik, hogy színvonalas helyreállítása révén eredeti korának hangulatát idézi.

Az épület homlokzata eklektikus stílusú, szinte minden nagyobb építészeti korszak formavilága megjelenik rajta. Finom gótikus pálcatagozatokkal keretelt ablakok, reneszánsz „kályhacsempék", a sarkot hangsúlyozó felvidéki pártázatos torony, rokokó füzérek, növényi minták, barokkosan tört ablakoromzatok, kovácsoltvas erkélyek, velencei fakonzolos eresz. Mindez visszafogott, finom modorban. Jó választás volt ehhez a felújítás során a tört fehér kőporos vakolat. Mindössze az ablakokat nem lehetett az eredetihez hasonló anyagokkal helyreállítani, mert a korszerű hő- és hangszigetelést csak nagyon drágán tudták volna megoldani.

GENERÁLTERVEZÉS / GENERAL DESIGN
KIMA STÚDIÓ KFT., VEZETŐ TERVEZŐ: NÉMETH TAMÁS

ÉPÍTÉSZ / ARCHITECT
NICZKI TAMÁS

ÉPÍTÉSZ MUNKATÁRSAK / FELLOW ARCHITECTS
DRASKÓCZY GERGELY, FÁBIÁN VIKTÓRIA, CSETE ERZSÉBET

ÉPÍTTETŐ / CLIENT
KÁLMÁNHÁZ KFT., SAVASTA RENZO

PROJEKTMANAGER / PROJECT MANAGER
FERRARI ALBERTO

BELSŐÉPÍTÉSZET / INTERIOR DESIGN
NATHALIE ROTTENBURG

TARTÓSZERKEZET / STRUCTURE
NEUMAYER PÉTER, DEMETER LÁSZLÓ, HAJNAL ISTVÁN, KIS DÁNIEL – DIAFRAGMA KFT.

GÉPÉSZET / PLUMBING HVAC
GAÁL LÁSZLÓNÉ, LACZKÓ JENŐNÉ, MOLNÁR GÁBOR – GL MÉRNÖKIRODA KFT., NIPOTI CARLO

ÉPÜLETSZERKEZETEK / STRUCTURES
HORVÁTH SÁNDOR, SCHREIBER GÁBOR – HORVÁTH ÉS PATAKY ÉPÍTÉSZIRODA KFT.

ELEKTROMOSTERVEZŐ / ELECTRICAL PLANNING
PETKOVICS JÁNOS, LIGETVÁRI ZSOLT – SOLLENAU KFT; GRILLINI MARCO

HOMLOKZAT FELÚJÍTÁSI TANULMÁNY / MONUMENT PRESERVATION
DÉRY ATTILA

ÉPÍTÉSZEK / ARCHITECTS
Németh Tamás, Niczki Tamás

Példabeszéd a Lipótvárosból

Best Western Premier Hotel Parlament, Budapest

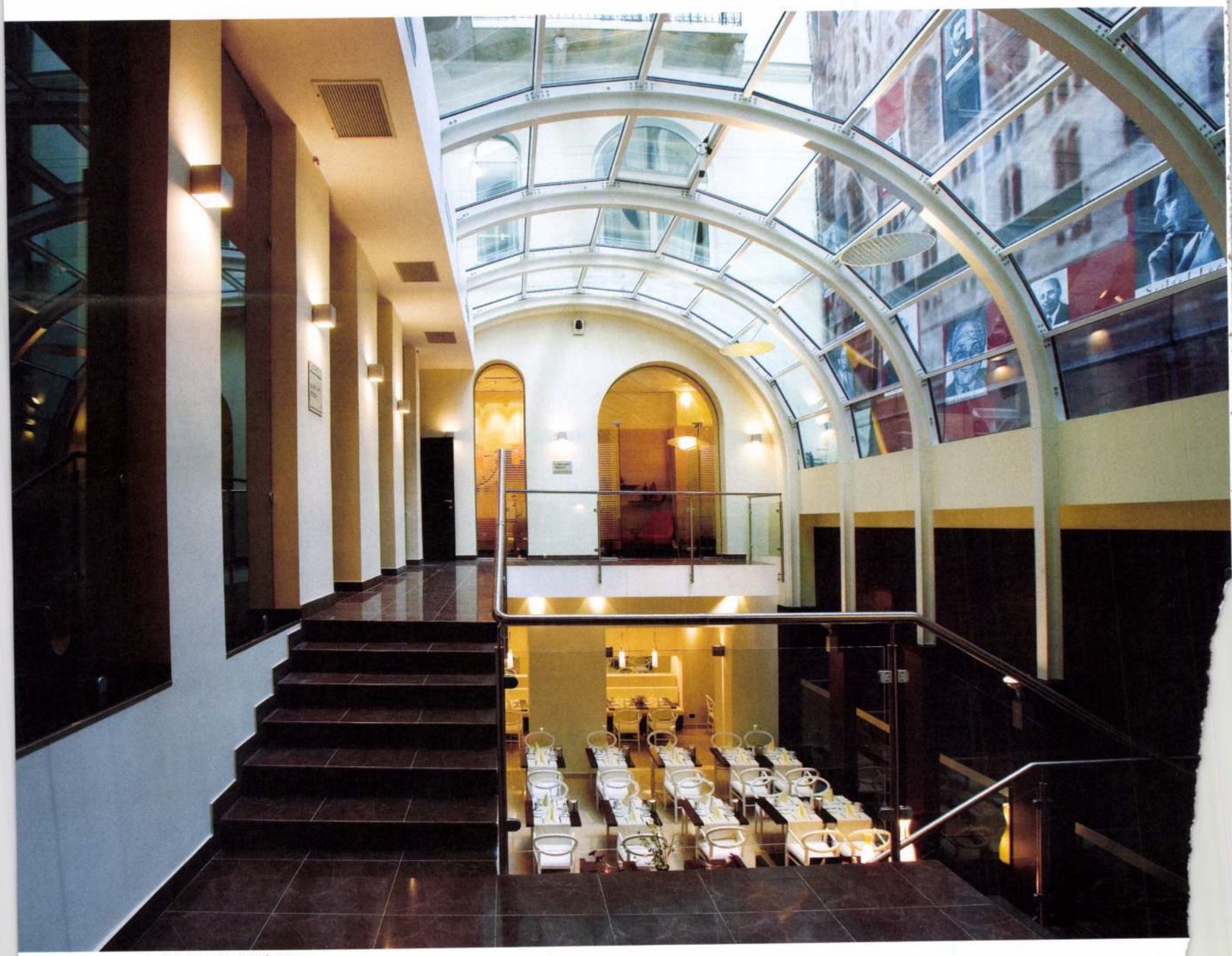

FOTÓK • PICTURES • SZABÓ ATTILA

ARCHITECTURE
Alajos Hauszmann, Flóris Korb, Kálmán Giergl
RECONSTRUCTION
László Benyó, Judit M. Kaló, Maurizio Papiri, Adam D. Tihany, Massimo Iosa Ghini

György Szegő

New York – From Bologna

Boscolo Budapest Hotel, With a Café

COMPLETED in 1892, the palace housing Hungária Insurance was designed by Alajos Hauszmann – in co-operation with the architect tandem of Korb and Giergl. Transformed into a hotel and completed by a café which has grown into a cultural symbol it was used a press house after the war. Having interests in the luxury category, Boscolo hotel chain after five years' of work has saved the palace once playing a main role in the identity of the city later cheated by Pest and culture as well.

In the wake of researches in art (Judit Kaló, Ferenc Vadas) and the construction permit dated 2001 (László Benyó), as well as after several changes of the interior designer its inauguration was delayed from 2003 till May 2006, even though the most exacting phase of the execution, the finery-reconstruction of the café was completed as early as 2004. The architectural frame – thanks to the supervision of the protection of historic buildings (Zsuzsa Sajti) – now has been renewed in a sophisticated way approaching the original. Despite desputable neophyte concepts of decoration, the result – the realized contemporary furnishing with its burgundy velvet, the golden pomp – is able to evoke the atmosphere of bygone days – the renewed old décor is this strong, be it the wooden corpus of a piece of style furniture evoking biedermeier (the chairs) or quasi-modern as the steel-opal glass (the settees). The service may at last be able to cover the mirrored optical transgressions of the glass top of the tables. The rear banquet halls changing into tones of blue remain within the boundaries of good taste. The opening of the gallery towards the yard foyer is a real hit.

The rustic ridicule-stand in the shop-window of the reception square facing the boulevard makes one cry – rather than ridicule. It is not only a boomer, but a rude insinuation against Budapest. (One cannot decide what is the responsibility of Maurizio Papiri and of Tihanyi D. Adam – maybe it even better, as it is apparently a gesture of provocation, a „concept", and it would be unfair to blame the designer only. It seems certain to that the chief designer of the successful architectural transformation is László Benyó and Giancarlo Munari.) As far as atmosphere is concerned the café may be joined by two further components of the hotel section: the furnishing of the foyer, the rooms, and especially the president's suite is a counterfeit, almost decadent row of interior. A strange paradox is that the recently much criticised eclectic palace of Pest-based historicism – in an undoubtedly elegant renewal – apppears much more of architectural value than the now added refined and pleasing tricks of the practice of the decorator. Less would be more.

FOTÓ • PICTURE • BENYÓ GERGELY, BEREI BARNA

The other section, to be valued separately, has brought about positive results „as value-addition" concerning two aspects of the palace. The first one being the yard conjured into a magic with a light-structure roofing, the other being the conference rooms of the main floor and the breakfast-buffet area. Their treatment is also a reference to the future. The new hotel-conference wing in Osvát Street leads on into the old house: Massimo Iosa Ghini's office shall design the Boscolo-wing in Osvát Street to be built in two years' time. The layout of piao nobile is a design by Ghini, a student of Ettore Sottsass: with a 21st century milieu he proves that the composition based on contrasts may be more harmonious than a fake-antique mass of objects piling up luxury endlessly.

At last, returning to the newly roofed Renaissance yard topped with a glass roof floating on a slender structure, with a fascinating overall impression. This reborn space now justifies the design by András Török (and the former Bálint and Kertész Architects' Studio) published more than a decade ago: this included the yard of the palace as the heart of a would-be National Theatre... The wing being constructed in Osvát Street would have been the technical section of the theatre –, this could never be made understood. Someone who is now mourning for the lost world of artists of New York and with it also the citoyen spirit that has gone from Hungarian culture forever, and I recommend to consider the events of the still „state-owned" times. Does not the hysteric reaction of the Hungarian cultural-political public life back in those days – which is far from being rare since then – have any responsibility in the end the slogan of which is „one of our eyes is crying..."? We shall ne'er have a certain answer. Yet there is a vague idea of a morale, and silently coming to this conclusion we have no other choice than loudly congratulate Boscolo on the New York-project.

SZEGŐ GYÖRGY

Tisztelettel meghívjuk a

Balassi Kiadó
könyvesboltjába
(1023 Bp. Margit u. 1. Tel.: 212-0214)

1998. április 30-án, csütörtökön 18 órára,

Egy kiállítás rekonstrukciója

Szegő György ösztönépítészeti tesztje
1981 – 1998

A kiállítást megnyitja

Beke László

*

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Read Gyorgy

BERCSÉNYI 28-30

tavasz 2004

BERCSÉNYIS PLAKÁTOK, A BERCSÉNYI 28-30 U
PÁCSER ATTILA BERC

Április 23. péntek:

18:00 **Megnyitó**: Szalai András (Nagytársalgó)
18:30 **Filmvetítések** (Nagytársalgó):
Erdély Miklós: Verzió
Brett Schneider
Korabeli filmdokumentációk
21:00 **Koncertek** (Tornaterem):
Gitártrió: (Ex Blue Shadow)
Bori Sándor gitár
Somay Balázs basszusgitár
Straub Dezső gitár
ŽAGAR
(Belépő 500 Ft)
24:00 **InfraGandhi**

Műsorváltozás előfordulhat.
Büfé végig üzemel.
Aktuális információ: www.b28-30tavasz.hu
E-mail: b28-30tavasz@freemail.hu

BERCSÉNYI 28-30 TAVASZ 2004
& BÉNA (Bercsényi 28-30 építész napok)
2004 ÁPRILIS 23-24-25
1117 Budapest XI.
Bercsényi u. 28-30

MEGHÍVÓ

KIÁLLÍTÁSOK ÉS MULTIMÉDIÁS BEMUTATÓK
ÚJSÁG SZÁMAI ÉS MELLÉKLETEI 1963-1988, ARTPOOL DOKUMENTUMOK A BERCSÉNYI KIÁLLÍTÁSAIBÓL,
SÉNYIS FOTÓI, VÁLOGATÁS SZALAI TIBOR MUNKÁIBÓL, VISEGRÁDI TÁBOROK

Április 24. szombat:

14:00 **Bercsényi-szimpozion** (Nagytársalgó):
moderátor: Pásztor Erika, MIE
Bachman Zoltán építész, PMMF
Beke László művészettörténész, MTA
Szalai András építész, BME
György Péter esztéta, ELTE
Szegő György építész, Építőművészet
Antal István Juszuf művészeti író, BBS
Performance:
St. Auby Tamás előadása
fe Lugossy László és Szirtes János performance-a
Kelényi Béla dokumentációja
20:00 **Filmvetítés** (Tornaterem):
A 70-es 80-as évek undergroundja
21:00 **Koncertek** (Tornaterem):
CSÓKOLOM
BALATON
EURÓPA KIADÓ
Meghívott vendégek:
fe Lugossy László, Müller Péter Sziámi
(Belépő 800 Ft)
UTÁNA: **Tánc** a 70-es 80-as évek nyúvév zenéjére

Április 25. vasárnap:

11:00 **Filmvetítés** (Nagytársalgó):
DIORISSIMO, NŐI KEZEKBEN (Xantus János)
A CSÁSZÁR ÜZENETE (Najmányi László)
ERDÉLY MIKLÓS FILMJEI (Vonatút,
Tavaszi kivégzés, Álommásolatok)
JÉGKRÉMBALETT (Wahorn András)
ÖNDIVATBEMUTATÓ (Hajas Tibor)
EX KÓDEX (Müller Péter Iván)
IDŐT TÖLTÖK (Gazsi Zoltán)
16:00 **Koncertek** (Nagytársalgó):
HALMOS BÉLA (hegedü)
WEBER KRISTÓF szerzői estje:
A város nem sajt
ÚJ DIMENZIÓ MÜHELY: IDŐUTAZÁS
(A minimál zenétől a tibeti szertartás-zenéig)
Perényi Péter harsona és tolófurulya
Babits Antal basszusklarinét
11:00 **Sport** (Tornaterem):
Tanár – diák foci és egyéb csapatversenyek

21:00 **Csapatverseny eredményhirdetés** (Nagytársalgó)

Szegő György: A magyarok bejövetelének mecéncisa. Száz éve halt meg Feszty Adolf építész.

2000 jan. 28. 30. M

Szatucsek Zoltán: A budai Vigadó centenáriuma. 2000. jan 31. 30. M

FESZTY Adolf

Szerb György

THURY LEVENTE

GÖLEM TOALETT JELEK

A VIGADÓ GALÉRIÁJÁBAN
(BUDAPEST V., VIGADÓ TÉR 2.)

MEGNYITÓ

SZEGŐ GYÖRGY
ÉPÍTÉSZ, MŰVÉSZETI ÍRÓ

1999. NOVEMBER 11-ÉN 5 ÓRAKOR

CD BEMUTATÓ

A KIÁLLÍTÁS NYITVA
1999. NOVEMBER 11-TŐL 1999. NOVEMBER 28-IG
10-18 ÓRÁIG

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Magyar Zsidó Örökség Közalapítvány

TÜKÖRBEN OLVASANDÓ

Szegő György

BUX			MAX
Záró	Min.	Max.	
8165,52	8059,42	8198,44	189,27
Előző: 8015,66	Változás: +149,86	(+1,86%)	

Általános erősödés

■ Puskás Bence

A várakozásoknak megfelelően *Alan Greenspan* „nyitva hagyta" a kamatemelési kérdést keddi beszédében. A Fed elnöke a technológia és az informatika kedvező hatásairól és azok az Egyesült Államok gazdaságára való hatásáról szólt. A megkérdezett tengerentúli elemzők továbbra is Greenspan pszichológiai „hadviselésének" tekintik a keddi nyilatkozatot és határozottan állítják, hogy a nyolcadik hónapban minimum 25 bázispontos beavatkozás várható. A Dow Jones árfolyamát az optimista spekulánsok zárásra 80,61 ponttal (+0,76 százalék) húzták fel, ellenben a héten már másodjára 24,02 pontot gyengült a Nasdaq értéke. A Nasdaq gyengélkedése a távol-keleti árfolyamokra is hatással volt. Tokióban a Nikkei 225 index 0,93 százalékkal esett vissza, mely a Softbank (a Yahoo! 22,6 százalékos tulajdonosa) árfolyamesése miatt történhetett. Európában egy százalék feletti emelkedéseket mutattak a börzék, Frankfurtban a SAP és a Bayer AG vezette az emelkedési sort, míg Párizsban az Alcatel segítette a CAC görbéjét emelkedni. A francia hírközlési társaság bejelentette, hogy a Telekomunikacja Polskának 30 millió euró értékben szállít távközlési berendezéseket. A svájci piacot nem különösebben mozgatta meg a Union Bank of Switzerland (UBS) tengerentúli terjeszkedése. Az UBS 16 milliárd dollárért vásárolja meg az USA ötödik legnagyobb kisbefektetőkre szakosodott brókercégét, a Paine Webbert.

A Budapesti Értéktőzsde pozitív korrekcióra ébredt nyitáskor. A BUX ugyan csak 50 pontos erősödéssel kezdett, de később a részvények drágulása 183 pontos pluszhoz juttatta az indexet. A kereskedés végén a hazai börze árfolyamát jelző mutató 8165,52 ponton (+149,86 pont) állapodott meg. A vezető részvények kivétel nélkül emelkedést produkáltak, mely javulási trendet főként a Mol (+150 forint) és a Matáv (+40 forint) papírjai vezették. Az OTP 155 forintot, a Richter 160 forintot, az Egis 450 forintot erősödött a nap végére. A Pickben szerzett részesedését az Arago 32,98 százalékra növelte két nap alatt, amit a befektetők nem vettek túl jó néven. A Pick ára 670 forintot esett és végül 9250 forinton zárt.

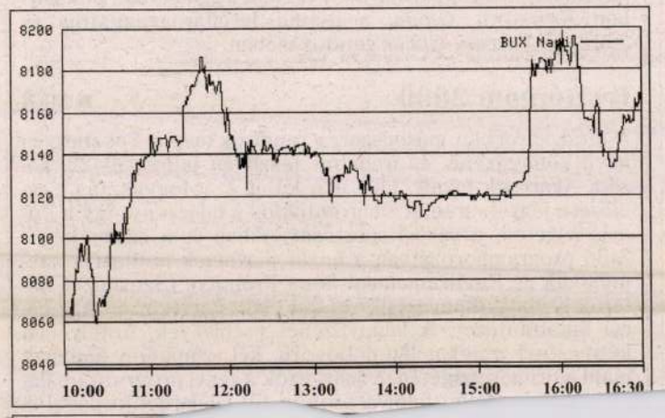

Budapesti Értéktőzsde Részvények (A) szekció

						Üzl.			Előző köt.				Előző 52 hét	
Borsodchem Rt.	8 595	8 595	8 669	8 745	8 700	71	182 108 550	21 007	8 595	2000.07.11	105	1,22	6 030	12 050
Danubius Rt.	5 120	5 120	5 265	5 300	5 300	28	40 776 050	7 745	5 165	2000.07.11	135	2,61	4 105	6 290
DÉMÁSZ Rt.	15 000	15 000	15 047	15 200	15 000	16	4 213 200	280	14 950	2000.07.11	50	0,33	14 800	23 050
Egis Rt.	11 500	11 500	11 982	12 500	11 950	169	383 875 790	32 038	11 500	2000.07.11	450	3,91	6 350	14 700
Fotex Rt.	305	302	307	310	305	137	125 005 114	407 514	300	2000.07.11	5	1,67	77	457
Graboplast Rt.	2 640	2 605	2 664	2 700	2 695	30	61 518 970	23 092	2 600	2000.07.11	95	3,65	1 480	3 080
Graphisoft NLG	5 200	5 170	5 226	5 305	5 210	20	65 457 275	12 526	5 175	2000.07.11	35	0,68	4 850	6 585
Inter-Európa	10 550	10 550	10 657	11 300	11 300	2	74 600	7	11 300	2000.07.10	0	0,00	7 500	16 450
MOL Rt.	3 680	3 680	3 754	3 800	3 800	926	1 881 753 600	501 225	3 650	2000.07.11	150	4,11	3 650	6 535
Matáv Rt	1 790	1 777	1 802	1 830	1 810	1 267	3 260 186 367	1 809 670	1 770	2000.07.11	40	2,26	1 220	2 655
NABI	5 820	5 820	5 886	5 900	5 900	25	26 529 635	4 507	5 860	2000.07.11	40	0,68	4 000	6 790
OTP törzs	14 115	14 100	14 197	14 300	14 155	200	578 612 510	40 755	14 000	2000.07.11	155	1,11	9 320	18 000
Pannonplast Rt.	5 550	5 500	5 563	5 600	5 600	52	65 264 880	11 732	5 500	2000.07.11	100	1,82	3 405	8 200
Pick Rt.	9 800	9 110	9 250	9 800	9 300	78	97 522 635	10 543	9 920	2000.07.11	-620	-6,25	6 800	14 900
Prímagáz Rt.	1 850	1 800	1 832	1 895	1 830	7	461 695	252	1 850	2000.07.11	-20	-1,08	1 705	3 800
Richter	13 865	13 800	14 031	14 200	14 000	301	1 604 063 450	114 277	13 840	2000.07.11	160	1,16	9 360	20 250
Rába	2 210	2 210	2 243	2 250	2 250	57	47 245 100	21 062	2 210	2000.07.11	40	1,81	1 980	2 980
Synergon	2 500	2 460	2 518	2 560	2 460	69	38 720 155	15 378	2 520	2000.07.11	-60	-2,38	1 635	4 650
TVK	3 640	3 630	3 719	3 760	3 760	135	102 598 730	27 588	3 640	2000.07.11	120	3,30	2 670	5 590
Zalakerámia Rt.	2 400	2 350	2 392	2 420	2 395	67	90 209 815	37 713	2 360	2000.07.11	35	1,48	1 315	3 330

Budapesti Értéktőzsde Részvények (B) szekció

	Nyitó	Min.	Átlag	Max	Záró	Üzl. szám	Forg. (Ft)	Darab	Előző köt. Előző	dátuma	Vált. (Ft)	Vált. (%)	Előző 52 hét Min	Max
Agrimpex	-	-	-	-	-	-	-	-	2 600	2000.07.04	-	-	-	-
Antenna H. Rt.	6 620	6 620	6 753	6 830	6 740	46	29 395 200	4 353	6 800	2000.07.11	-60	-0,88	3 455	17 995
Aranypók Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	13 195	2000.07.03	-	-	-	-
BAV	615	615	672	695	660	15	550 420	819	640	2000.07.11	20	3,13	605	1 295
BIF Rt	899	899	899	899	899	1	178 901	199	899	2000.07.07	0	0,00	500	990
Brau Union Rt	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	10	9 450 000	2 100	4 500	2000.07.11	0	0,00	3 020	6 100
CEGF	-	-	-	-	-	-	-	-	2 200	2000.01.24	-	-	-	-
Cofinec Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	4 225	2000.05.26	-	-	-	-
Csopak Rt.	915	915	915	915	915	1	2 196 000	2 400	800	2000.07.10	115	14,38	700	1 200
Domus Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	645	2000.07.07	-	-	-	-
Dunaholding Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	6 500	2000.04.26	-	-	-	-
DÉDÁSZ Rt.	8 300	8 300	8 300	8 300	8 300	2	348 600	42	8 300	2000.07.11	0	0,00	7 050	11 000
EHEP	560	560	560	560	560	1	2 800	5	555	2000.07.05	5	0,90	400	680
Elmű Rt.	14 400	14 400	14 583	14 950	14 950	2	43 750	3	15 100	2000.07.07	-150	-0,99	13 350	19 500
Emász Rt.	4 980	4 980	4 999	5 000	5 000	8	1 469 790	294	4 990	2000.07.11	10	0,20	4 440	7 600
Eravis törzs	6 400	6 400	6 400	6 400	6 400	4	256 000	40	6 400	2000.07.05	0	0,00	2 555	9 900
Fűzfői Papír Rt	695	560	592	695	560	4	296 130	500	580	2000.07.10	-20	-3,45	560	3 500
Garagent Rt.	750	750	750	750	750	1	39 750	53	855	2000.07.06	-105	-12,28	100	1 440
Gardénia Rt.	298	298	298	298	298	1	298	1	285	2000.07.07	13	4,56	181	415
Globus Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	2 230	2000.07.11	-	-	-	-
Humet Rt.	167	167	170	172	167	21	7 549 457	44 477	169	2000.07.11	-2	-1,18	14	270
Humán Rt.	2 080	2 050	2 067	2 095	2 050	13	4 368 280	2 113	2 080	2000.07.11	-30	-1,44	1 650	2 800
Hungagent	-	-	-	-	-	-	-	-	700	2000.03.02	-	-	-	-
Ibusz Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	540	2000.07.11	-	-	-	-
Konzum Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	110	2000.06.26	-	-	-	-
Konzumbank Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	520	2000.07.11	-	-	-	-
Kékkuti Ásványviz	-	-	-	-	-	-	-	-	2 500	2000.07.07	-	-	-	-
Mezőgép	1 750	1 685	1 733	1 750	1 750	15	6 795 025	3 922	1 710	2000.07.11	40	2,34	1 590	2 300
M. Dev. Factory	9 250	9 250	10 047	10 900	10 050	5	10 157 400	1 011	9 250	2000.07.11	800	8,65	9 250	16 000
Novotrade Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	1 350	2000.06.30	-	-	-	-
OTP elsőbbségi	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200	1	136 400	22	6 200	2000.07.11	0	0,00	4 395	8 350
Pannon Váltó Rt.	650	650	652	655	655	2	78 300	120	610	2000.07.10	45	7,38	540	900
Pannonflax Rt.	1 285	1 250	1 273	1 290	1 290	10	1 768 265	1 389	1 290	2000.07.11	0	0,00	260	1 665
Phylaxia Pharma Rt.	113	109	110	113	109	11	1 623 163	14 765	113	2000.07.11	-4	-3,54	98	213
Quaestor	-	-	-	-	-	-	-	-	194	2000.07.10	-	-	-	-
Rizikó Faktory	-	-	-	-	-	-	-	-	2 300	2000.07.10	-	-	-	-
Skála-Coop Rt. T	800	800	862	880	880	2	3 316 800	3 846	900	2000.07.06	-20	-2,22	615	1 000
Styl Rt.	-	-	-	-	-	-	-	-	800	2000.07.05	-	-	-	-
TITÁSZ Rt	7 610	7 610	7 697	7 700	7 700	5	838 940	109	7 615	2000.07.11	85	1,12	7 305	10 000

Országos kiállítás 2001-ben az államalapítás tiszteletére

Magyar elme, magyar siker

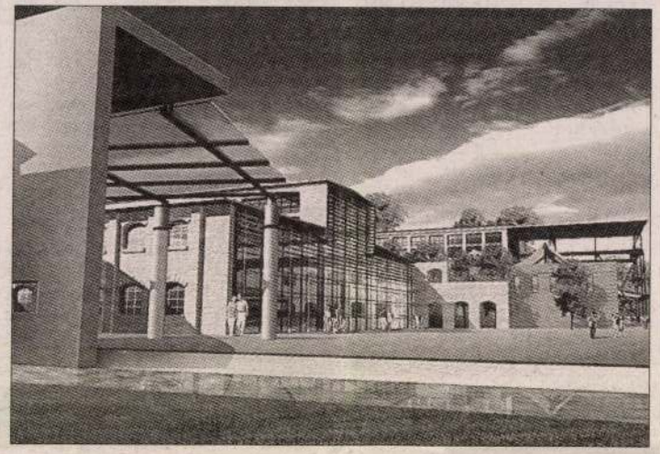

Az egykori (mai) Ganz-telep és a tervezett kiállítói pavilonok számítógépes grafikája FOTÓ: KONCZ GYÖRGY

■ P. SZABÓ ERNŐ

A kormány 1999-ben hozott rendeletet a Millenniumi Kiállítás- és Rendezvényközpont létrehozásáról. A központ kialakításának a célja, hogy 2001-ben olyan kiállítás nyíljon meg, amely bemutatja azokat a szellemi-művészi alkotásokat, amelyekkel hazánkban és külföldön alkotó magyarok járultak hozzá a világ szellemi kincsének gazdagításához. A kiállítás az egykori Ganz-művek területén nyílik meg 2001. március 15-én, és év végéig nyitva tart. A bemutatott alkotások egy része állandó kiállításként később is megtekinthető marad.

A kiállítás területéül az egykori Ganz-művek épületei szolgálnak. A gyáralapító, a zürichi származású *Ganz Ábrahám* vasöntő munkás 1841-ben jött Budapestre, önálló öntőműhelye 1845-ben a mai Ganz utcában kezdte meg működését, s hamarosan városrésznyi területen működtek részlegei. A Lövőház utca melletti Ganz-műemlékgyár területén nyílik meg a bemutató, mára alaposan leromlott, ugyanakkor ipari műemlékként számon tartott épületekben, amelyeket ez alkalomból rekonstruálnak, körülöttük nagyszabású kert-épület együttest formálnak. A rekonstrukció által érintett terület 5,6 hektáros, amelyből 3,4 hektáron alakítanak ki parkot. A kiállításnak teret adó két pavilon 6900, illetve 2600 négyzetméteres, a harmadik pavilonban rendezvényközpontot hoznak létre, a bejárati csarnokban kap helyet az információs központ. Az építész-tervezők – *Benczúr László*, *Bozsó Annamária*, *Karádi Gábor*, *Takács Ákos*, *Wéber József*, *Répay András* és *Tóth Attila* – olyan környezet létrehozására törekednek, amelyben megvalósulhat a természet és az ember alkotta világ harmóniája. Az országos millenáris tárlat pedig mintegy az „elvarázsolt kastély" rejtelmeit megmutatva invitálja a nézőt felfedezőútra, a néző alámerül, majd felemelkedik, gyakran váratlan helyzetekbe kerül. A kiállítás koncepcióját *Gazda István* (reál területek) és *Frank Tibor* (humán területek) alakítja ki, közreműködő munkatársaik, a témavezetők *Éri István* (kézműves- és ipartörténet), *Sipka László* (technika- és ipartörténet), *Vámos Éva* muzeológus, *Selmeczi György* (zene), *Dobor Dezső* (sport), *Varga János* (vizuális anyagok). A rendezők több mint félszázezer tárgyat vizsgálnak meg, ezek közül 2600 kerül közönség elé. A magyar köz- és magángyűjtemények mellett várhatóan számos műtárgy érkezik a határokon túlról, a többi között Selmecbányáról, Kassáról, Bécsből, Münchenből, New Yorkból. A tárgyak mellett gazdag multimediális eszköztár igénybevételével mutatják be a rendezők, hogy a legtágabb értelemben vett magyar alkotómunka milyen eredményekkel gazdagította a világot. A tárlaton nem szereplő, de jelentős kutatási anyagok teljes mélységükben az elektronikus könyvtárból lesznek előhívhatók. A tartalmasság mellett a jó értelemben vett játékosság is komoly szerepet kap, olyan értelemben is, hogy a család gyermektagjaira is gondolnak a szervezők, különféle tevékenységi formákat kínálnak egész napos program részeként. A kiállítás rendezője *Jerger Krisztina* művészettörténész, a látványtervező *Árvai György* és *Szegő György*. A munkálatok beruházója a Kisrókus 200 Kft., a kivitelezőket versenytárgyalások alapján választják ki. A terület átformálásának, az épületek rekonstrukciójának, a mélygarázsok kialakításának, a parkosításnak a költségei körülbelül hatmilliárd forintot tesznek ki, a kiállítások rendezésére és a március 15. és augusztus 20. közötti gazdag rendezvénysorozatra mintegy 3,6 milliárd forint jut. Az Olof Palme-házban tegnap tartott sajtótájékoztatón elhangzott, hogy a szükséges engedélyek birtokában a munkálatok napokon belül elkezdődhetnek. A terület végleges hasznosításáról később születik döntés, de az bizonyos, hogy a három épületből álló kiállítási együttes fennmarad, s valószínűleg a millenniumi eseménysorozat után is hasonló funkciót szolgál majd.

RÖVIDEN

Kis néger mesék a Felvonulási téren ■ M. N.

Koncertekkel, színházi bemutatókkal és tűzijátékkal ünnepli idén is július 14-ét a budapesti Francia Intézet. Az utcabált ezúttal új helyszínen, a Felvonulási téren rendezik meg, ahol este nyolctól a Lucky Boys Shuffle Band and Sue lép színpadra, majd a tűzijátékot követően a Places des Fétes báli nagyzenekar. Az ünnephez kapcsolódik a Royal de Luxe július 13-i, 14-i és 15-i Kis néger mesék, ideiglenes cím elnevezésű előadása a Felvonulási téren – az előadások öt órakor kezdődnek. Az „ideiglenes cím" arra utal, hogy a játék a publikum közreműködésére épül, azaz a nézők alakítják a történeteket.

Zenei fesztivál a Vajdahunyad várban ■ MTI

Tizedik alkalommal rendezi meg a nyári zenei fesztivált a Musica Hermina Alapítvány a városligeti Vajdahunyad várban. A ma kezdődő komolyzenei koncertsorozat augusztus 17-ig tart, s a Matáv Szimfonikus Zenekara nyitókoncertjét követően a zenerajongó közönség még tíz előadást hallgathat meg a Városligeti-tó partján. A komolyzenei koncertsorozatban a Budapesti Vonósok (július 17.), a Mendelssohn Kamarazenekar (július 20.), a Benkó Dixieland Band (július 24.), a Magyar Virtuózok Kamarazenekar (július 27. és 31.), a Nemzeti Filharmonikus Zenekar (augusztus 3., 7., 10.), a Budapest Kamarazenekar (augusztus 14.), valamint az Erkel Ferenc Kamarazenekar (augusztus 17.) lép a közönség elé.

Apor Vilmos Gyulán ■ MTI

Másfél száz, eddig jórészt kiadatlan írásos emléket közöl a Békés Megyei Levéltár által a napokban közreadott Apor Vilmos Gyulán című válogatott dokumentumgyűjtemény. Az 1997-ben boldoggá avatott egykori győri püspök, báró *Apor Vilmos* gyulai éveinek rendkívül gazdag emlékanyagát tette közzé a Körös-parti városban működő megyei levéltár. A vaskos kiadvány gazdag dokumentumanyag segítségével mutatja be az 1915-től 1941-ig Gyulán szolgáló Apor Vilmos igen szerteágazó – a szociális munkától az ipart pártoló ténykedésen és egyházépítésen át a világháborús embermentő munkálkodásig ívelő – tevékenységét. Az Apor Vilmos Gyulán című kötet a megyei levéltári Gyulai Füzetek nevű sorozat 11. kiadványaként jelent meg hétszáz példányban *Erdmann Gyula*, a gyulai levéltár igazgatója és *Merényi-Metzger Gábor* gondozásában.

Fesztergom 2000 ■ MÉK

A királyvárosban másodszorra rendezik meg a Fesztergom nevű könnyűzenei és irodalmi fesztivált július 20–22. között. Akárcsak tavaly, idén is a kábítószer-fogyasztás megelőzése jegyében telik a háromnapos rendezvény, így a Prímás-szigeten, a városi sportcsarnokban és a szabadtéren zajló programsorozatban a hazai partnerek mellett közreműködik az Environnement Sans Frontiére (Szervezet Határok Nélkül) elnevezésű francia civil szervezet és egy bécsi kutatóintézet. A könnyűzenei események, amelyeken kéttucatnyi zenekar lép dobogóra, két színpadon zajlanak majd a Prímás-szigeten. A szervezők a zenei programkínála- [illegible] irodalmi felolvasásokon túl labdarúgókupával is

Szegvár

Lásd

Forray József Sándor

Szemelvények Szeg-
vár multjából a
község kétszárevé-
fennállása alkal-
mából. Szeged

1934.

Buzogány, ~~Forgách Simoné~~ V. 5.

Szegvári Károlyi-
kastély, mint
megyeháza
1715 – 1849.
l. Chobotvác
376. l.

Országos Magyar Kereskedelmi Egyesüle

BUDAPEST, V., AKADÉMIA UCCA 1

1500/1941.

Igen tisztelt Tagtárs Ur!

Van szerencsénk szives tudomására hozni, hogy - mint e
az OMKE utolsó számában is közöltük - XXXVII. évi rendes közgyülésünk
folyó évi május hó 4.-én, d.e. 1/2 11 órai kezdettel
tartjuk meg az Akadémia-u.1. szám alatti tanácsteremben.

Van szerencsénk igen tisztelt Tagtárs urat közgyülésün
re tisztelettel meghivni, sulyt fektetvén rá, hogy szives megjelenésé
vel dokumentálja azt a szolidaritást, amely Önt a magyar kereskedelem
hez füzi.

Közgyülésünk a kereskedelem aktuális kérdéseit tárgyal

Szegvári rk. templom

(Csongrád vm.)

l.

Chobotvár

376. l.

ORSZÁGOS MAGYAR KERESKEDELMI EGYESÜLET

BUDAPEST, V., AKADÉMIA UCCA 1.

OMKE

N.G.

ifj.Szentiványi Gyula ur

XI.Lágymányosi-ut 16

BUDAPEST

M. D. k.

Szegő Kató

Tréfás rajzai „A HÉT HUMORA" c. rovatban.

Színházi Élet. Bp. 1937. május 16-22 XXVII. évf. 21. sz. 33. lap

Szegő Iván
ötvös

Változatos ötvös ékszereit mu-
tatta be a tárlaton

Szelesi Zoltán: Ötvösmüvészeti bemutató.
MÜVÉSZET, 1972.szeptember - 44.oldal

Szegő Janesi

ō tvōs mas.

Mestere Szentkirályi Márton Kassán. Szegődött 1640 szept. 16 an.

Apja János.

Mihalik József Kassaváros ötvösségének története. Bpest. 1900. 319 l.

Raguzai Felix

festő

XIV sz.

MDK

Szegő Katalin festönöv.

e.a: Festő- és Szobrászképző Isk. kiáll.
Ujság, 1941. dec. 18.

M.D.K.

Szegő Kató

Három ruhatervét hozza a lap "Kis ruhák tavaszra" cimmel.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1944. márc. 2-8
VII. évf. 10. sz.

M.D.K.

Szecö Lajos, balatonfüredi építész

terveket készített a balatonfüredi városház újjáépítésére és díszes, kétemeletes palotává való átalakítására

Vállalkozók Lapja, Bp. 1906. XXVII. évf.

jan. 10. sz. 6. old.

Szegő Miklósné

A Veszprém megyei Népi Művészeti pályázatokon részt vett és kiállításra került Szegő Miklósné népművész darabja

—: Veszprémi kiállítás.
Új Tükör, 1979. május 27 – 93. lap.

Szegő Mihlósné
népművész

„Dolov" (repro)

—: Veszprémi kiállítás.
Új Tükör, 1979. május 27-43. Cap.

Szegő Ötvös Mihály, 1666.,
ungvári ötvös céhmester

Történelmi Tár
1893., 372.
Magyarországi szövetkezett
ötvöscéhek

Izegő Ötvös Mihály

Ungvár ifjabb Czehmester
1666.

M 372

Szegő ötvös Mihály

Aju cretnester 1666.
Ungvár.

M 434.l

Szegő Sándor

Művészet 1915. 286

Szabadkai mozdonyvezetők otthona

VIII. 233.

Szegő Vera

Meleg szinezésü, szép megoldásu textil-terveivel sikert ért el a tárlaton.
Illés László kerámikus tanár, tanitványainak munkáiból rendezték meg a negyedik kiállitást 1935. junius 22.-én.
A lap beszámolójában felsorolja az Atelier művészeti tervező és műhelyiskola növendékeinek nevét és méltatja munkáikat: Szegő Vera, Sándor Klári, Gombos Erzsébet, Schillinger Klári, Porgesz Kató és Grünfeld Kató.
"Az Atelier kiállitása" c. kritika fenti neveken kivül a grafikusokat és a divattervezőket is felsorolja.

A HÉT, Bp. 1935. junius 30.
45. évf. 13-14. sz. 4. lap.

1979. IX. 27. Televizió 19,30 Áné

1021

TV Hiradó 1.

- László Fülöp egykori gótikus mütermében most Szegvári Károly festőművész dolgozik. Ebben a csodálatos környezetben kicsit furcsának tetszenek a természeti képek. Mégis zömmel erdőt, fákat látunk. Mi ez a nagy kötődés a természethez?

- Ez talán még a gyerekkorra nyulik vissza, a Tiszánál születtem és ott csodálatos szép erdő van, majd később kikerültem Csobánkára, ahol szintén óriási erdők vannak, és a fának a szeretete, a természet szeretete vonzott. Még a fák között is azt keresem, ahol egy kicsit szegényesebb a lombozat, ahol a rajza több a fának. Szóval érdekesebbé van téve.

- Ezeket a képeket láthatjuk a Nyiregyházán megnyiló kiállításon is.

- A tanyavilágot dolgoztam fel, ami sajnos kiveszőben van, és az erdőt. Ez az öreg tölgy a szivemhez nőtt.

- A halált jelképezi?

- Nem.

- Ugy érzi a fa akkor is él, ha nincs rajta lombkorona?

- Igen, igen. Mindenki a fát, vagy az öreg fát csak egy mellékes figurának használta. En nem, nálam ő a fő téma.

- Az élet más területe is foglalkoztatja Szegvári Károly. A Magyar Nemzeti Galériában kiállitott Szanitéc, sebesült katona cimü képét a Magyar Szovjet Baráti Társaság ajándékozta a moszkvai Hadtörténeti Muzeumnak. 1968-ban Olaszországban mutatkozott be 50 képpel, és római arany érmet kapott a polgármestertől.
Szegvári Károly kiállitását mától október 11-ig láthatják az érdeklődők Nyiregyházán a Képcsarnok Benczur Gyula termében.

Szegvári Károly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Szőlőműves

KELET-MAGYARORSZÁG

1979 OKT 2

lő ad helyet. 1021

Itunkat:

kok,
rsasjátékok,
,
ják,
tékok

tó kapható

Szegvári Károly

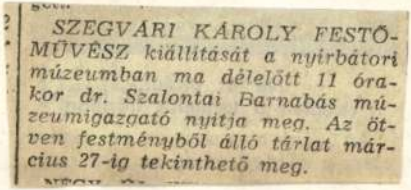

SZEGVÁRI KÁROLY FESTŐMŰVÉSZ kiállítását a nyírbátori múzeumban ma délelőtt 11 órakor dr. Szalontai Barnabás múzeumigazgató nyitja meg. Az ötven festményből álló tárlat március 27-ig tekinthető meg.

Magyar Hirlap 1980. 3/12/8

Szegvári Károly

Petőfi portréját,valamint egy tanyát
ábrázoló képét kapta a debreceni Déri
Muzeum a Kulturális Min. és Müvészeti alaptól.

Magyar Hirlap 1980/6/6/11

Szegvári Károly

SZEGVÁRI KÁROLY festőművész gyűjteményes kiállítását csütörtökön nyitották meg Nyíregyházán, a Képcsarnok Vállalat Benczúr-termében. A tárlaton látható annak a Sebesült katona című festménynek a másolata is, melynek eredetijét a Magyar—Szovjet Baráti Társaság a szovjet hadsereg félévszázados jubileumán a moszkvai hadtörténeti múzeumnak ajándékozta.

Magyar Hirlap 1979/22/18

Szegvári Károly, festő

L.: Szabó Vladimír
[7. old.]

– Hír 8.

Nepszabadság Bp. 1980 okt. 17.

Szegvári Károly, festő

L: Huszár Imre

– : o Új műalkotásokkal 8.

Esti Hirlap, Bp. 1980. jún. 9.

Szegvári Károly, költő

Petőfi-portréját a Déri Múzeumban helyezték el.

8

—: Hl

Népszabadság, Bp. 1980 jún. 6

SZEGVÁRI KÁROLY

képeiből a Majakovszkij [illegible] tudióban okt.1-15. tárlat

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf.42.sz.47.o.

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jöv.adó és községfejl. hozzájár. levonásra.

Budapest, 197.....

....

megbizott megbizó

Szegvári Károly

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

festőművész

PESTI MŰSOR

1981 MÁR 25

1021

VESZPRÉM

Szegvári Károly kiállítása

A magyar táj — erdőink, fáink, tanyáink — szerelmesének képeit nemcsak itthon, hanem számos külföldi országban is jól ismerik, sőt elismerik és szeretik. A művész kedveli és felejthetetlen számára szülőfaluja, Tószeg, de tovább erősítette benne a táj vagy a tanyavilág szeretete Csobánka és a Tiszapart vadregényes tája. S bár tájképfestőként vált ismertté, szólnunk kell világhírű portréiról és történelmi témájú tablóképeiről is. Mostani tárlatát Szemes Mari, a József Attila Színház kiváló művésze nyitotta meg, az érdeklődők pedig március 26-ig gyönyörködhetnek alkotásaiban a Dési Huber Teremben.

Tom Forrestall kiállítása

Kanada kortárs művészetének reprezentáns képviselőjével ismerkedhet meg a *Szépművészeti Múzeumba* látogató közönség. *Tom Forrestall* több mint két évtizedes munkásságát öleli fel a kiállítás. A Mount Allison Egyetem Képzőművészeti Iskoláján folytatott tanulmányait 1958-ban fejezte be, s azóta hazájában és a nemzetközi művészeti életben is megismerték, elismerték, s mint a *„mágikus realizmus"* vezető egyéniségét tartják számon.

Képei naturálisan, szinte fényképszerűen örökítik meg az életnek, a körülöttünk levő világnak egy kis szeletét. Az erdei tisztás, a folyópart, a szé-

ja be a tárgyakat, s ez emeli át a tényeket a valóságon.

Mint maga állítja, régebben nagyobb szerepet játszott művészetében az ösztönösség, ma több időt szentel egy-egy mű kialakítására. A tárgyakat nem önmagukért festi meg, hanem a bennük rejlő gondolat inspirálja. A realista ábrázolásmódot is annak a kedvéért használja, hátha így könnyebben érti meg a néző a mondanivalót. Festési modora alig változott az évek múlásával. Új utat az jelent művészetében, hogy képeinek különös formákat ad, s így a „képkivágással" igyekszik megragadni a lényeget, a kép több részre szabdalásával hangsúlyozza a

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Szegvári Károly,
festőművész
KÖZALKALMAZOTT
1984 ÁPR
1021

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM

Háborús emlékek – üzenet a jelennek

● A várfal övezte budai várfennsík észak-nyugati szögletében emelkedik a Hadtörténeti Múzeum épülete. Előtte a gesztenyés sétány, ahonnan pompás kilátás nyílik a Vérmezőre, s távolabb a budai hegyekre. Az 1945-ös harci cselekmények következtében rommá vált múzeumépület újjáépítésével egyidőben kezdődött meg a szétszóródott muzeális anyag számbavétele, összegyűjtése. *Pótolhatatlan értékek pusztultak el.* Az eltelt csaknem négy évtized alatt sok tízezer új tárgy és dokumentum került be a múzeumba. Ezek között vannak a legutóbbi háború relikviái is: *az emberiség haladásáért elesett hős harcosok emléktárgyai.*

A győzelmes szovjet hadsereg monumentális harci technikájából a múzeum udvarán látható a világ egyik leghíresebb harckocsi típusa, a *T—34-es.* Fiatal szovjet tervezők alkották meg a legendás harckocsit, amely sok harcászati-technikai vonatkozásban felülmúlta az ellenség harci eszközeit. Ki ne hallott volna már a rakéta-elven működő, félelmetes hírű sorozatvetőről, népszerű nevén a *Katyusáról,* amely szintén a parkban található. Meglepetésszerű harcbavetése, rendkívül nagy tűzereje sokkolta a szembenálló fasiszta erőket. A támadók a háború végéig sem tudtak hasonló tűzhatású fegyvert létrehozni. A szovjet légierőt egy *JAK 11-es* típusú iskolagép képviseli.

A szovjet katonák kézifegyverei közül a *páncélelhárító puska* — hányan estek el hősi önfeláldozással ilyen fegyverrel a kezükben a háború kezdetén, az orvul támadó és még túlerejével fölényben levő ellenséggel szemben vívott küzdelemben —, a *Maxim géppuska,* a *PPS géppisztoly* már a kiállítási termek látnivalója. *Páncéltörő ágyú* és *aknavető* egészíti ki még a fegyverzeti anyagot.

Rendkívül érdekes relikviák a Szovjetunió négy marsalljának, *K. J. Vorosilov, F. I. Tolbuchin, R. J. Malinovszkij* és *Sz. K. Tyimosenko* személyi egyenruházati és fegyverhagyatéka, amely a Szovjetunió Fegyveres Erői Központi Múzeumának kölcsönzése. Mindenki nagy érdeklődéssel áll meg Vorosilov zubbonya és PPS géppisztolya, Tolbuchin sapkája és köpenye, Malinovszkij tábornoki szablyája és Tyimosenko Nagant típusú pisztolya előtt.

Felsorolhatatlanul sokféle anyag sorakozik még fel a kiállítási vitrinekben: *szovjet állami, katonai rendjelek és kitüntetések,* zászlócsúcsok, egyenruházat, lőszerek, aknák, térképek, képes plakátok, röplapok és számtalan dokumentum értékű fénykép. Egykorú képzőművészeti anyag is található a gyűjteményben, közte ismeretlen szovjet rajzoló ecsetrajzsorozata. Ezen kívül *több olajfestmény és szénrajz idézi a második világháború eseményeit.*

Érdekes és igaz emberségű története van *Szegvári Károly* „Sanitéc — Sebesült katona" című olajképének. 1943-ban készített harctéri vázlat alapján festette és azt az eseményt ábrázolja, amikor egy Kijev környéki harcokban megsebesült magyar honvédet, élete kockáztatásával, a magyar kötözőhelyre támogat egy szovjet egészségügyi katona.

A Szovjet Hadsereg és a soraiban harcoló magyarok, *Münnich Ferenc, Kassai Géza, Ék Sándor, Steinmetz Miklós* és még mások emlékei mellett a múzeum bemutatja a magyar antifasiszta ellenállók tárgyi dokumentumanyagát. Kiemelkedő becsű a *Nógrádi partizánegység* feliratú piros-fehér-zöld színű vörös szalagos zászló. Továbbá a *Rákóczi-egység* parancsnokának, *Uszta Gyulának* egy teljes partizánöltözete. Valamint *Fábry Józsefnek,* aki a szlovákiai *Petőfi-egység* parancsnoka volt, igazolványai és személyes felszerelési tárgyai.

Szegvári Károly: Sanitéc — Sebesült katona
Olajfestmény

Az említetteken kívül még sokszínű, *nagy nemzeti értéket képviselő egyéb tárgyi és dokumentumanyaggal rendelkezik a múzeum.*

A *Magyarország felszabadítása* kiállítás, ahol a második világháború emlékei sorakoznak fel, izgalmas látnivalót és gazdag történelmi ismeretgyűjtésre biztosít alkalmat az évi több százezer látogatónak, a nagy nemzeti ünnepeinken pedig különösen nagyszámú nézőnek.

Bár a kiállított tárgyak háborús eszközök, mégis a békét és a szabadságot, az érte vívott harcot idézik

Halápi László
alezredes

Őszinték az emberek – nyílt fórum

● Gödrében a község lakosságának több mint 10 százaléka, pontosan 152 állampolgár kísérte feszült figyelemmel a község Hazafias Népfront Bizottsága és a „megfiatalodott" tanácsi vezetés beszámolóját februárban tartott falugyűlésen, a Hunyadi János Művelődési Ház nagytermében.

Talán egy körmondat is bizonyítja a tanácsi vezetés szándékát, lelkesedését, amellyel *igyekeznek a kapcsolatot szorosabbra fűzni a lakossággal.* Meggyőzést és bizalmat jelent számunkra, hogy olyan embereket láthatunk itt, akik több mint tíz éve nem látogatták a községi fórumokat. A nagy nyilvánosság előtt e létszám talán kicsinek bizonyul, de az őszinte tekintetek és szavak másról tanúskodtak. A többség a közösség fejével gondolkodik, s nagyon fontos dolgokról elmélkedtek. *A közegészségügyről beszéltek legtöbbet.* Elsősorban az egészséges ivóvízről, a központi szemétszállításról. Szeretne a lakosság por- és sármentes utakon járni a munkahelyére. Jelenleg talán nagyobb kívánságuk nincs is ennél.

A fiatalok letelepedését, megtartását segíthetnénk talán azz *TÜZÉP-lerakat létesülne ben.* Nagyon messziről, G ről kell szállítani a sódert s a többi építőanyagot —, ha szerencséje van az építtetőnek — Sásdról.

A Baranya megyei Tanács képviseletében *Weisz János* megyei tanácstag is felszólalt. Tolmácsolta, hogy a megyei vezetés mennyire fontos feladatának tekinti a falvak ivóvízellátását. Végül *Kohner Mihály* tanácselnök, bízva a lakosság összefogásában, és a falugyűlésen bizonyított aktivitásában, meggyőzően nyilatkozott arról, hogy a lakosság számíthat a tanács új vezetésére. Hozzátehetjük, viszont a tanács is számít mindazokra, akik ma még távol maradtak e jelentős fórumtól. *A meghívott több mint egy tucat intézmény vagy szervezet nem képviseltette magát a falugyűlésen.* A jobb, hatékonyabb kapcsolat kialakításában a helyi szakszervezeti szervek, közöttük a közalkalmazottak is, sokat tehetnek.

Zalka József
községi krónikaíró

Nem pihenve a babérokon

A nyertesek a jutalomátadó ünnepségen

● A jól végzett munka jó érzésével vették át a jutalmakat *Kapolyi László* ipari minisztertől az országos gyors- és gépíró versenyen helyezést elért minisztériumi dolgozók. *Csa-*

Gyorsírásban a csapatversenyben a minisztérium gyorsíró csapata 4. helyezést ért el. Tagjai: *Haraszti Gyuláné, Simon Lászlóné, Földházi Zoltánné.* A fentieken kívül személyi helyezést ért el *Szirtes Györgyné,*

ségén. Telefon cseng, telex kopog s az ott dolgozók felvilágosításokat, információkat adnak, ügyfelekkel tárgyalnak. Bár az igazi szezon itt is nyáron van, azt most készítik elő. *Moldván László* kirendeltségvezetővel beszélgettünk. Tőle hallottuk az alábbiakat:

— Harkány kedvelt, látogatott fürdőhely. A kirendeltség rendelkezésére áll a Hotel Dráva száz szobájával, 230 férőhellyel. Szerződésünk van 650 lakástulajdonossal 2500—3000 férőhelyre, a fizetővendégszolgálat keretében. De hozzájuk tartozik a kemping luxusfaházakkal, a motel, sátorhelyek, lakókocsikhoz villanycsatlakozókkal és más kényelmi berendezésekkel. Siklóson a várban 90 személyes szálloda és 50 személyes turistaszálló van. *Teljeskörű idegenforgalmi szolgáltatást* — szállást, étkezést, fürdőjegyet, egyeseknek kórházi kezelést is — *biztosítanak.* Valutát négy helyen váltanak be.

Jugoszláv részről a látogatottság harmadára csökkent. Ezt pótolni kellett. A szocialista országokból szervezett utaztatás folyik. Így Lengyelországból az *ORBIS* utazási irodán keresztül kattowicei bányászok jönnek. De kapcsolatunk van a csehszlovákiai *CSEDOK* és a *TÁTRATOUR-ral* is. Az NDK vállalati üdültetést szervez fizetővendégszolgálaton keresztül.

Megfelelő prospektusokkal, propagandaanyaggal igyekeznek ellátni a hozzájuk fordulókat és *szíves szóval adnak tájékoztatást szolgáltatásaikról.* A kirendeltség dolgozói mindent elkövetnek, hogy aki szolgáltatásaikat igénybe veszi, megelégedéssel távozzék és a jövőben visszatérő vendég legyen.

Kiss József

Emlékekről – jelenidőben

● Immár hagyományosnak lehet tekinteni a Heves megyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomáson *a nyugdíjas találkozókat.* Az állomás vezetősége és a szakszervezeti bizottság idén is megrendezte a nyugdíjas találkozót. Legtöbb meghívott nagy örömmel jött el, a távol-

SZEGVÁRI KÁROLY FESTMÉNYEI

Veszprém, Dési Huber Terem

A másik minden festő látni tanít: azt is elénk tárja, amit egyedül észre sem vennénk. Szegvári képeiben nincs mesterkéltség, nem akar mást, mint egyszerűen szólni a látottakról. Művei mégsem a látvány másolásából, hanem átéléséből fakadnak.

Szegvárit, mint „természetelvű festőt" a sokoldalúság jellemzi. Alkotásai között tájképeket, csendéleteket, portrékat, aktokat egyaránt találunk. Munkásságához azonban mindig szüksége van a természeti valóság közvetlen inspirációjára: ilyen vizuális élményt jelentett számára Csobánka, a pilisi táj, a tószegi Tisza-part, Zsennye. Képei hitelesen őrzik az ember lakta termé-

szet egy-egy szomorkás részletét, a mocsaras tájat, a villám sújtotta fát, az árva kútágast, a düledező viskót.

E képeken keresztül rejtve maradt szépségek fogalmazódnak meg, amelyek mindennapjainkban születtek. Tégis — csendes, szemlélődő, lírai állomás ez, nem vádirat a sötét, a ulott dolgok ellen. Egy tiszta lelkű ber belefeledkezett a természet rmóniájába, és figyelmeztet a ség tűnékenységére. *(Képünkön omos tanya című festmény)*

Pellionisz Valéria

13. sz. 3. o.

NÓRA ARADI
★

DAS DÓZSA-THEMA IN DER BILDENDEN KUNST DES 19.–20. JAHRHUNDERTS

as auch die zeitgenössische Kunst beschäftigende, ja erschütternde Dózsa-Jubiläum
es Jahres 1972, gibt Gelegenheit, die Besonderheiten der Beschäftigung mit Dózsa in
er Neuzeit und in der Gegenwart zu suchen, und zwar nicht nur die Dózsa-Tradition,
ndern überhaupt das Echo der Bauernaufstände in der bildenden Kunst. Und wie
an keine starre thematische Grenze zwischen der Darstellung des Dózsa-Aufstandes
nd anderer Bauernaufstände ziehen kann, so lassen sich auch die ungarischen Darstel-
ngen nicht geographisch scharf von den Bildschöpfungen anderer Länder trennen.
as zeigen auch die 1514 näherstehenden bildlichen Lösungen, die schon früher im
ahmen einer kunstgeschichtlichen Abhandlung besprochen worden sind./1/

Das Thema des Bauernaufstandes erscheint seit den fünfziger Jahren des vorigen
ahrhunderts in der Kunst einiger europäischer Länder und nimmt einen besonderen
atz in der historischen Malerei der einzelnen Länder ein. Die Bearbeitung des Themas
der bildenden Kunst ist von den frühesten Schöpfungen bis unsere Tage – wie bei
dem historischen Thema – stets mit einem der jeweiligen historisch-gesellschaftlichen
tuation und der daraus entspringenden Geschichtsauffassung entsprechenden Inhalt
füllt. Dem ist auch untergeordnet, wieweit die bildliche Lösung des Themas konkret
ıf Ort, Zeit oder Person verweist oder wieweit sie in thematisch ungebundeneren

Folyóirat

új írás

A márciusi számban interjú Lék
László bíboros-érsekkel. A riport
leginkább a prímás magánkönyv
rára, meghatározó olvasmányélr
nyeire kíváncsi. Riporter és rip
alany közös munkája nyomán a
táruló életanyag jóval tágasabbá
rekedik.

„Göcsej alvárosában Zala

SZEGVÁRI KÁROLY

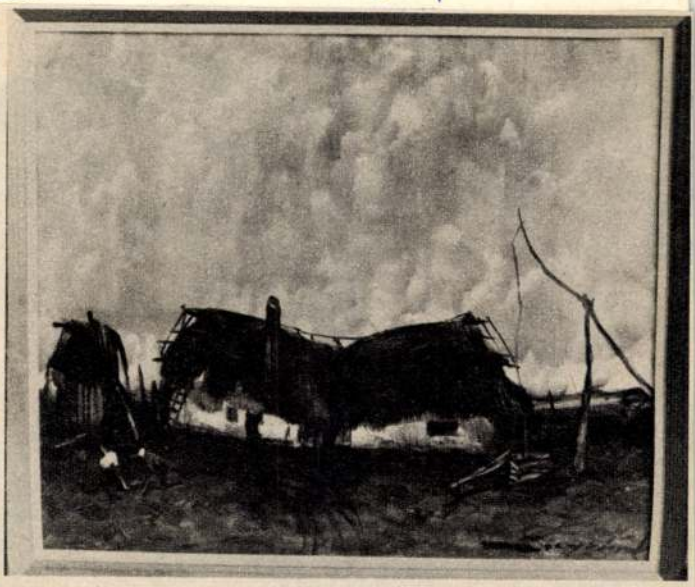

A „Hétfőn, Hétkor" után a Marcibányi téri eseményekkel kapcsolatban is formát bontunk: innen is adunk előzetest egy-egy érdekesebbnek ígérkező programról. Például a képzőművészeti tárlatokról, amelyek most már rendszeresen ismétlődnek, ... — és egyre ismertebb festők alkotásait láthatjuk. Június 13-án, vasárnap például Szegvári Károly festőművész mutatja be képeit. A magányos alföldi tanyák, a pusztuló öreg fák a visszatérő témái képeinek — de portréit is ismerik, Honthy Hannát, Ajtay Andort is megfestette, a Puskás-könyv címlapja is az ő munkája volt, egy második világháborús partizántémájú festménye a moszkvai hadtörténeti múzeum ismertető füzetének címoldalán szerepel, az Anyaföld című képével a fermói (Olaszország) fesztiválon 1968-ban pápai nagydíjat nyert — egyszóval sokoldalú művész. De mindezen felül másról is ismert: szenvedélyes régiséggyűjtő. Lapunkban már beszámoltunk az általa felfedezett Lotz-emlékalbumról, és mentett már meg a feledéstől több százéves fafaragásokat, szobrokat, ősrégi fegyvereket és művészettörténeti dokumentumokat is. Mindezekből és saját képeiből a Hortobágyon, a kilenclyukú híd mellett, egy saját költségén helyreállított tanyán (alsó képünk) magánmúzeumot nyit június folyamán, amely mindenki számára nyitott és látogatható lesz!

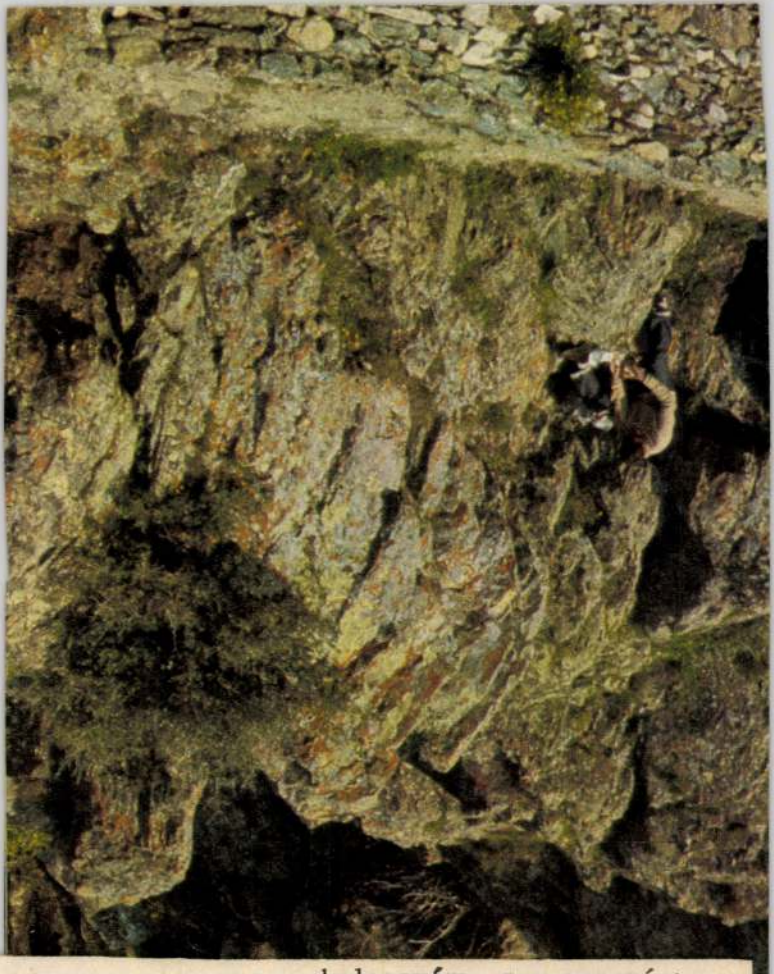

kulcsszám, megnevezés:

havi törv. munkaidőnek megfe

3. A dijazás számitásánál alapulvett munk

4. A jogviszony tartama:

5. A feladat irányitója:

6. A szerződéshez szükséges előzetes eng

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jöv
levonásra.

Budapest, 197.....

.....

megbizott

Szegvári Károly festő

□ SZEGVÁRI KÁROLY festőművész kiállítását a nyírbátori múzeumban dr. Szalontai Barnabás állami-díjas múzeumigazgató nyitotta meg.

-:□ Szegvári Károly

Esti Hírlap, Bp. 1980. márc. 12.

2.

Szegvári Károly

SZEGVÁRI KÁROLY festőművész munkáiból nyílt kiállítás tegnap Veszprémben, a Képcsarnok Vállalat Dési-Huber termében.

Magyar Hirlap 1981/3/13/11

1021

A puszta festője

SZEGVÁRI KÁROLY MŰTERMEIBEN

A többesszám nem elírás, Szegvári Károly festőművész két helyen: télen budapesti, nyáron hortobágyi műtermében dolgozik. Budapesti lakása Zuglóban, a Zichy Géza utcában található. A kopottságában is gyönyörű kastélyt a híres festő, László Fülöp építtette 1897-ben. A magas mennyezetű, tágas, hatalmas ablakával erkélyre nyíló műterem valóságos múzeum. Aki ide belép, percekig csak nézelődik, gyönyörködik a történelmet idéző vázákban, érmekben, kardokban, festményekben, szobrokban. S aztán a művész előveszi féltve őrzött mappáit: nemzeti nagyjaink — II. Rákóczi Ferenc, Dózsa Antal (György öccse) és mások — valamint művészeti életünk kiválóságainak kézírásával. A gyűjtemény legféltettebb darabja egy Lotz-emlékalbum, amely a művész 65. születésnapjára, 1898-ban készült és 143 művész (köztük Munkácsy, Szinyei Merse Pál, Székely Bertalan, Benczúr Gyula, Csók István és mások) aláírását őrzi. Szegvári Károly festőművész lelkes, értő műgyűjtő is.

Feltűnően sok műtermében a portré, és a lassan haldokló-

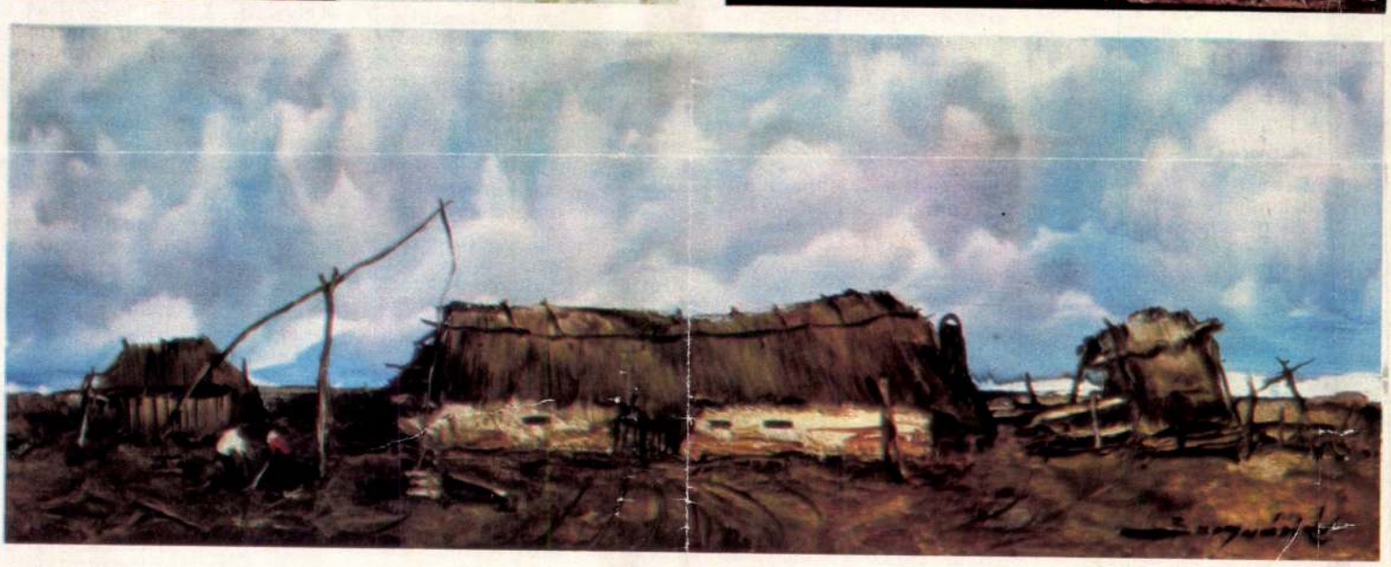

latosak. Feltételesen szólva: valaki, akinek tíz ruhája van, többet gondol a tizenegyedikre, mint az, akinek csak egy van és egy másikat akar venni... A fogyasztói szemléletnek nincsenek határai. Hol lehet megállni?

— Ne haragudjon, de vajon ez nem magánügy? Folytatnám a gondolatmenetét: tegyük fel, hogy van valaki, akinek nem tíz, hanem száz öltönyre van szüksége. Vegyen magának, ha becsületesen kereste rá a pénzt. Miért kell ezt újra meg újra nyilvánosan megvitatni és elítélni?

Nyenasev határozottan tiltakozik.

— Elnézést, de egy újságcikk nem bírósági döntés, mely büntetést von maga után. Az ember természetesen úgy cselekszik, ahogyan akar, de nekünk is jogunk van álláspontunk kifejtésére. Az ilyen anyagias embernek minden valószínűség szerint van családja, gyermekei, barátai. Vajon helyesen teszi-e, ha meglopja saját és az övéi életét, megfosztja magát attól a sok mindentől, ami nem fér bele az anyagi javak világába. Senkire sem erőltetjük véleményünket, ám az ilyen embereket meg akarjuk győzni, méghozzá (és ezt hangsúlyoznom kell) elfogadható eszközökkel. Ön is jól ismeri a szovjet sajtó alapelvét: ha kritizáljuk is, de nem alázzuk meg az embert. Elmondjuk véleményünket, hogy elgondolkodjanak rajta, hogy mások ne ismételjék meg ugyanazt a hibát. Az észszerű igények kialakítása bonyolult feladat, mely csakúgy, mint az erkölcsi szféra egésze, komoly szellemi erőfeszítést igényel...

Van még egy kérdés, melyet meg szeretnék vitatni a Szovjetszkaja Rosszija főszerkesztőjével: a lap és az ember magánélete. A sajtó aktívan foglalkozik e problémával. Nem avatkozik-e be egy tiltott szférába, melyet a törvény is véd. A szovjet Alkotmány, mint ismeretes, biztosítja az állampolgároknak magánéletük sérthetetlenségét.

— Az Alkotmánnyal nem kerülünk összeütközésbe — mosolyodik el Nyenasev. — A magánélet a leggyakrabban az egész családot jelenti. Rendszeresen egy egész oldalt (ezer sort) szentelünk a családnak. Valóban kényes ez a terület: az ilyen beszélgetés tudást, taktikai érzéket, etikai finomságot igényel. Lapunk természetesen soha nem engedi meg magának, hogy botrányos jellegű szenzációkat találjon. Meggyőződésem szerint azonban a családdal igen komolyan kell foglalkozni. Elsősorban azért, mert a társadalom ezen elsődleges sejtjében alakulnak ki az ember elsődleges jellemvonásai. Itt formálódik leginkább tudata. Másodsorban azért, mert a hagyományos család napjainkban válságot él át. A statisztika elkeserítő: a Szovjetunióban (csakúgy, mint a többi fejlett országban) csaknem minden harmadik házasság felbomlik. Azért nem kell a fejünkhöz kapnunk: e folyamat törvényszerűségétől értetődik, hogy a patriarchális család, ahol a férj volt az egyetlen kereső és a feleség meg a gyermekek gazdaságilag függtek tőle, nem engedhette meg magának a függetlenség fényűzését. Napjainkban, amikor a nőnek a férfival egyenlő jogai vannak, amikor ugyanolyan képzett, mint ő, amikor nem is keres kevesebbet, adva van a függetlenség lehetősége. De vajon azt jelenti-e ez, hogy felbomlik a legfontosabb társadalmi intézmény, a család?

— Vajon képes-e a lap két ember kapcsolatának befolyásolására?

— Minden esetre gondolkodásra késztethet. Tanácsokat adhat a közös élet nehéz művészetének elsajátításához. Elmondhatja, hogyan kell megoldani a konfliktusokat. Bizonyíthatja, hogy a konyhában a kizárólag nőinek tartott munkákban segítő férfi nem nevetséges, hanem összekovácsolja a családot (ez a gondolat egyébként általános társadalmi elismerést nyert épp a lap közreműködésével)... Végül képes arra és kötelessége is, hogy meggyőzze a szülőket: kettőjük kapcsolata nem magánügy, ha gyermekük is van...

Raisza Kosevec 14 ezer barátja

A Szovjetszkaja Rosszija három évvel ezelőtt negyvenezer olvasói levelet kapott. Az elmúlt évben ez a szám 152 ezerre emelkedett. A főszerkesztő természetesen nem olvas el minden levelet. Az egyik kis kaukázusi városból, Armavirból érkezett levél azonban megmaradt emlékezetében. Emlékszik írójának nevére is. Raisza Kosevecnek hívták.

Az idős asszony őszintén írt életéről: férje 1942-ben a háborúban esett el, fia (aki édesanyjával együtt átélte a hitleri megszállást) meghalt. Az idős asszony egyedül maradt. Raisza Kosevec nem kért tőlünk semmit: szép lakása, megfelelő nyugdíja van. Csupán arra panaszkodott, hogy magányos.

— Íme, a téma! — folytatja Nyenasev. — Az ember azt hihetné, hogy közösségi életmódunk mellett szó sem lehet a magányról. Ám Raisza Kosevec magányosnak érzi magát. És valószínűleg nemcsak ő van így — gondoltuk. Mennyi özvegy maradt a háború után, hiszen húszmillió halottunk volt!

— Mi történt a levéllel?

— Közreadtuk a lapban. Mit gondol, milyen hatása volt? Az ember néha kételkedik. Mindenkinek megvan a maga gondja, baja, az emberek közömbösekké váltak... A lap megjelenése utáni 3—4 hónap alatt Raisza Kosevec több mint 14 ezer levelet, ajándékot, meghívást kapott. Az emberek tehát mégis jók és együttérzőek!...

— Gyakran írnak a Szovjetszkaja Rosszijának egyéni problémákról?

— Gyakran, és meglehetősen őszintén.

— Nem gondolja, hogy az ismeretlen emberekkel folytatott őszinte beszélgetés valahogy igen kényes dolog?

— Nem, nem gondolom. A lapunk iránti nagy bizalmat látom benne. Olvasónk tudja, hogy levelét megértően fogadjuk és közzététele esetén csupán azt tárjuk a nyilvánosság elé, ami nem sérti személyi szuverenitását. És ez így is van.

— Milyen erkölcsi vonatkozású témákat sugallnak az olvasók?

— Erre könnyen tudok felelni: a legérdekesebbeket. Például Raisza Kosecev levele (és az idősebb olvasóktól érkezett többi levél) meggyőzött bennünket arról, hogy van az embereknek egy egész nemzedéke, akikkel az újság hasábjain kell párbeszédet folytatnunk. Így született egy jelenleg igen népszerű rovatunk, az „Éveim — gazdagságom". Az idős emberek az ország élő történelmét jelentik. Úgy vélem, nem aknázzuk ki eléggé ezt a szellemi tőkét.

— Volt-e olyan eset, hogy az olvasó, vagy olvasók módosították a lap erkölcsi álláspontját?

— Igen volt. Levelezésünk 56—57 százalékát az olvasók véleménye adja, akik korántsem mindig értenek egyet velünk. Gyakran folytatunk vitákat a lap hasábjain.

— Mi a helyzet a kérésekkel, sérelmekkel. Bizonyára ilyen is akad?

Nyenasev így felel:

— Úgy vélem, hogy olvasói levelezésünk (és itt az egész szovjet sajtóra gondolok) önmagában is egy rendkívüli etikai jelenség. Az olvasó azért fordul az újsághoz, mert pontosan tudja, hogy segíteni fognak neki. Nem azért, mert a lapnál egy jóságos bácsi ül. Az újságnak törvényeink szerint segítenie kell. Méghozzá konkrétan. Ha az embert megsértették, ha érdekeit figyelmen kívül hagyták, a lap feltétlenül beavatkozik (függetlenül attól, hogy a levelet közzétesszük-e vagy sem), és kideríti az igazságot. Még az ügyintézés határidejét (egy hónapon belül) is megszabja a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének utasítása. Ezt állandóan figyelemmel kíséri a párt központi bizottsága is. Az ügyek intézéséhez a párt és társadalmi szervek nyújtják a segítséget, akik a lap jelzésére kötelesek megtenni a szükséges intézkedéseket. Az újságok jelzéseit általában nagy figyelemmel kísérik. Igaz, akad arra is példa, hogy küzdeni kell: sajnos még mindig vannak bürokraták és előfordul igazságtalanság is...

— Ennek ellenére (teszem fel utolsó kérdésem) mégis határozottan társadalmunk szociális optimizmusáról beszélünk, bár néhány nyugati filozófus ezt „pszichológiai tudatlanságnak" minősíti, mivel — úgymond — az ember természettől fogva tökéletlen, évszázadok óta az ordas ösztönök, a szerzésvágy, az egoizmus jellemzi.

— Ez attól függ, hogy mit keresünk az emberben és a személyiség milyen tulajdonságait fejlesztjük, ösztönözzük, jutalmazzuk. Az ember annyira sokoldalú, hogy minden megtalálható benne. Vannak benne ordas ösztönök is, de találhatunk benne jót, szívélyességet, együttérzést, becsületet és önfeláldozást is. Mire alapul optimizmusunk? Röviden ezt válaszolhatom: az emberek iránti mély tiszteletre, és a beléje vetett hitre. A legjobb emberi tulajdonságokra, az emberi elhivatottságra. Szocialista államunk hatvanöt évének tapasztalatai megbízhatóan igazolják ezt. Az ember állhatatos, bátor, jószívű. Szembeszállt egy rettenetes pusztító háború borzalmaival, megtette az írástudatlanságtól az űrutazásig ívelő utat. A történelmi gyakorlat igazolja azt a hitünket, hogy az ember mindenre képes, hogy az ember csodálatos. Ilyen lehet, és ilyennek is kell lennie.

A „számítógép" ellenvetése

A Szovjetszkaja Rosszija főszerkesztője valamennyi kérdésemre felelt. Kikapcsolom a magnetofont, majd búcsúzás közben mintegy véletlenül megkérdezem:

— Nem hallott még ellenvetést a másik oldalról?

— ???

Elmondom Mihail Nyenasevnek egyik beszélgetésemet egy, a Szovjetunió iránt jóindulatú amerikai íróval. Az illető arról győzködött, hogy a szovjet állam társadalmi felépítése nem ösztönzi az embereket arra, hogy legyőzzék saját tökéletlenségüket. Hiszen, bárhogy is dolgozzék egy szovjet ember, jól vagy rosszul, nem veszíti el a munkához való jogát. Bárhogyan is él, erkölcsösen vagy erkölcstelenül, mindig lesz tető a feje felett, nem fosztják meg az ingyenes orvosi ellátástól, öreg korára nyugdíjat kap. Ezt mindenkinek biztosítja a törvény. (Ebben valóban igaza volt az amerikai írónak). Így hát érdemes-e az embernek komoly szellemi erőfeszítést tennie — kérdezte vendégem —, hogy jobbá legyen?"

— Azt hiszem — nevet Nyenasev — hogy nem egy íróval, hanem egy számítógéppel beszélgetett. Vajon bele lehet-e szorítani az embert négy igen egyszerű számtani műveletbe. És az élet értelme? Az élet szépsége? Önmagunk megbecsülése? Az ember jóval bonyolultabb és nagyszerűbb. Világát nem lehet ilyen elemi szinten vizsgálni. Az „élet minősége" fogalomba (mely kivívta magának a rangot az emberi lélekben) sokkal finomabb kategóriák is helyet kapnak: a személyiség erkölcsi tulajdonságai, a világhoz való viszonya, a társadalom erkölcsi légköre. A szovjethatalom, a kommunista párt hatvanöt éve dolgozik ezek kialakításán. Engedje meg, hogy idézzek: „Amennyiben az ember jellemét a körülmények alakítják, úgy a körülményeket kell emberivé tennünk." Ezt Marx mondotta.

Ivetta Knyazeva

megszűnő tanyavilágot megörökítő tájkép, az erdőrészlet.

— Minden művészember életében meghatározó az elindító, felnevelő táj — vallja. — Tószegen, e Tisza-parti községben születtem, ott telt el gyermekkorom, érthető hát, hogy a környező tanyavilág egy életre szóló inspirációt adott. Nagyapám erdész volt, innen erdőszeretetem. De különben is szeretem a természetet.

Nem szeretném életrajzi adatokkal terhelni az olvasót, néhány fontos dolgot azonban el kell mondanom. Azt például, hogy a fiatal Szegvári Károly Újpesten járt iskolába, s rajzkészségére korán felfigyeltek. Krivácsi Szűcs István magániskolájában képezi magát, a Képzőművészeti Főiskolán Burkhardt Rezső és Bencze László növendéke. Huszonhárom éves korában (1943-ban) firenzei ösztöndíjat kap, de kiutazását megakadályozza a háború. Behívják katonának. A szörnyű emlékek közt az emberi humánum csodálatos megnyilvánulására emlékezik:

— 1943 elején — mondja — a szovjet partizánok ellen bevetett magyar alakulatok 504-es egészségügyi oszlopánál szolgáltam. A harcok a kroloveci iskolában berendezett kötözőhely környékén folytak, amikor — legnagyobb meglepetésünkre — egy súlyosan sebesült honvédet támogató szovjet katona bukkant fel. Az őröket megbénította a látvány. A fáradt arcú szovjet katona a segélyhelyre hozta vérző bajtársunkat, lefektette egy hordágyra, mondott néhány szót oroszul és elindult visszafelé...

Az ott készített vázlatokból évtizedek múlva, 1967-ben született a Sebesült katona című festménye, melyet az MSZBT megvásárolt és a moszkvai Hadtörténeti Múzeumnak ajándékozott.

— E művemnek köszönhetem, hogy Jurij Nyeprincev festőművész, a Szovjet Képzőművészeti Szövetség elnöke háromhónapos szovjetunióbeli tanulmányútra hívott meg — emlékezik vissza Szegvári Károly. — Rengeteg vázlatot, tanulmányt készítettem Leningrád és Moszkva környékéről. Azóta többször — legutóbb egy éve — jártam a Szovjetunióban festőművész barátaim vendégeként, meg turistaként is.

„A puszta poétája", „a tanyák festője" és hasonló címekkel illették méltatói. Ez így igaz. Nem véletlen, hogy éppen a még létező tanyavilágban, a Hortobágyon rendezte be néhány éve „nyári műtermét".

— Nagyon sokat utazunk a feleségemmel, Ágival, az országban — mondja —, s egy ilyen országjáráskor bukkantunk rá erre a romos, elhagyatott egykori iskolaépületre a Hortobágyot átszelő 33-as főút mellett. Beleszerettünk, megvásároltuk és újjáépítettük. Tavasztól őszig itt dolgozom. Pihenést, kikapcsolódást, felüdülést jelent nekem ez a pusztai táj.

Az egykori iskola nagy tanterme most műterem, s egyben kiállító-helyiség. A budapesti műterem csodálatos értékeinek egy részét ide szállították (az anyagot állandóan cserélik). Itt látható például a védetté nyilvánított, carrarai márványból faragott kandalló, Nepomuki Szent János 250 éves faszobra, egy 1735-ben Chelsea-ben készült rokokó váza, Michelangelo 21 éves korában készített reliefjének másolata, egy XVII. századi spanyol barokk festmény, reneszánsz kép Keresztelő Szent Jánosról, Ady halotti maszkja. A művész saját alkotásai közül az 1973-ban Petőfi születésének 150. évfordulója alkalmából hirdetett pályázaton nyertes Petőfi-portré, egy Liszt-arcmás, virágcsendéletek, tanyát ábrázoló festmények stb. Ottjártunkkor is több kocsi állt a 95. kilométerkőnél található gyönyörű, nádtetős, piros-fehér téglákkal díszített „Szegvári-tanya" előtt. A művészet hívei zarándokoltak el a pusztába — gyönyörködni az alkotásokban.

— Hamarosan egy Picasso által készített vázával és Salvador Dali-rajzzal bővül az anyag — mondja Szegvári Károly. — Örülök, hogy a környéken lakó emberek, akik ritkán vagy egyáltalán nem jutnak el múzeumokba, képtárakba, gyakran felkeresnek, csoportosan is, s az erre utazó turisták — belés külföldiek — megállnak, s betérnek hozzánk. Feleségem az állandó tárlatvezető.

Szegvári Károlynak a világ sok nagyvárosában — Varsóban, Sapporóban, Prágában, Bécsben, Párizsban, Moszkvában, Casablancában, Bukarestben — volt kiállítása, legutóbbi hazai tárlatát idén rendezték meg Pécsett. Olaszországi kiállításán Anyaföld című festményére nagydíjat kapott. Cziffra György, világhírű zongoraművész felkérésére Liszt-portrét festett lemezborítónak. Később Cziffra megbízta az általa megvásárolt és helyreállított (Párizstól 40 kilométerre lévő) senlis-i Chapelle Royale (királyi kápolna) három táblaképének megfestésével. A kápolna elpusztult falfestményeit nem festették újra, helyükre a boltívek alá a gótikus stílusban festett táblaképek kerültek. Az első hatalmas táblaképet 1978-ban avatták fel, a többin folyamatosan dolgozik a művész.

Szegvári Károly festményei a realizmus jegyében születnek, közérthetőek és maradandó művészi élményt nyújtanak a nézőnek. Egyik méltatója, dr. Tóth Ervin művészettörténész ezt írja róla egyik reprezentatív kiállításának katalógusában: „Paál László óta kevesen érezték át így az erdők csendjét, figyelték meg ennyire az ágakon áttörő fény játékát, a fák mozgalmas ábráit. Legtöbb festményéből kilángol egy-egy vörös szín, az erdők bokrai, fái közt foglalatoskodó asszony vagy gyermek figurája, mintegy belefonódva az erdő sűrűjébe".

Végül ha röviden is, szólnunk kell Szegvári Károly emberszeretetéről, humánus érzésvilágáról. Arról, hogy ami értéket összegyűjtött, létrehozott, szeretné megosztani másokkal, mindenkivel. Arról, hogy például a Nemzetközi Gyermekév alkalmából a fóti gyermekvárosban rendezett kiállításának 20 képét az intézménynek ajándékozta, hogy több festményének árát felajánlotta a Nyírbátori Zenei Napok rendezvényének támogatására, hogy szülőfaluja, Tószeg általános iskolát végzett tehetséges tanulóinak továbbtanulását segítendő, néhány éve alapítványt hozott létre. Készül egy a szülőfalujában rendezendő kiállításra is.

Györke Zoltán

Carrarai márvány-kandalló a hortobágyi mű(bemutató)-teremben

A Szegvári-tanya.

Sebesült katona
Virágcsendélet mezei virágokkal
Régi hortobágyi tanya

Balogh Béla felvételei
Lapkiadó Vállalat fotószolgálat

Tikszi, az Északi-tenger legnagyobb kikötője.
A szinte fenékig fagyott öbölben
– mintegy szárazdokkban
– várják a hajók a hajózási idényt

EXPEDÍCIÓ A SARKI ÉJSZAKÁBAN

Szegvári Károly, festőművész

Kalocsán a Városi Kiállítóteremben a közönség elé kerül még az idén Szanthoffer Imre, Szegvári Károly és Zsáky István festőművészek alkotásai.

Kiállítási tervek.

Petőfi Népe, 1983. febr. 9. 5. old.

SZEGVÁRI KÁROLY

Képe kanadai magán gyűjtemény ben

SZEGVÁRI KÁROLY

képe kanadai magángyűjteményben

800112 NNNN2

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 OKT 2 3
TÜKÖR
Budapest

Szegvári Károly festőművész

1021

KÜLDJÖN EGY KÉPET!

Tíz év keresés — félsikerrel

Szegvári Károly festménye

1943. április. Kijevtől 80 kilométerre északra, Krolovec község mellett dörögnek a fegyverek. Egy magyar megszálló őrhadosztály áll harcban a partizánokkal. Az egészségügyi század környékén viszonylag csend van. Egyszerre váratlan kép tárul az őrség szeme elé. Szovjet egészségügyi katona botladozik a hóban, sebesült magyar honvéd a karján. A magyar vonalak felé tart. Leteszi a sebesültet, egy percig áll, aztán szó nélkül távozik. Az őrség döbbenten nézi. Majd valaki önkéntelenül is tiszteleg, a többiek követik példáját.

Másfél évtizeddel később Szegvári Károly festőművész a század egykori katonája emlékezetből megfesti az esetet. A kép két példányban készül el. Az egyik a budapesti hadtörténeti múzeumba kerül.

1976. A nagy október félévszázados évfordulóján a másik kép is útrakel. A Magyar—Szovjet Baráti Társaság ajándékaként, a Vörös Hadsereg ötvenéves jubileumára kerül a moszkvai hadtörténeti múzeumba. Itt egy érdekes kitérő következik: Carlo Benedetti, a L'Unitá moszkvai tudósítója a képet látva felkeresi Budapesten a festőt, és meghívja, hogy több, a pilisi hegyeket ábrázoló, Csobánka környékén készült, sajátos tónusú tájképével vegyen részt az itáliai Fermóban évente megrendezett Azienda di Soggiorno e Turismo fesztiválon. És az egyik Szegvári-kép, az *Anyaföld* (Il terra madre címmel állítják ki), váratlan sikert arat: a kommunisták által meghívott magyar festő műve a pápa nagydíját nyeri el...

Időközben Budapesten érdekes akció indul el a hatvanas évek végén: több magyar lap „Keresünk egy embert" címmel megpróbálja felkutatni a kép két hősét. Az akció félsikerrel jár. Szemtanúk jelentkeznek, résztvevők nem. Falusi Ottó Pál, aki éppen őrségen volt, dr. Ajkai Tamás egykori orvosszázados, a század parancsnoka írásaikkal bizonyítják: igen, így történt. De a sebesült magyar további sorsáról semmi hír...

1972. május elsején a Szovjetszkaja Kultúrában I. Ter-Grigorjan, a Pravda budapesti tudósítója tesz közzé felhívást: hátha ennek alapján előkerül a szovjet egészségügyi katona. Ha őt nem is találják, a kroloveci községi szovjet meghívja a festőt: rendezzen a színhelyen kiállítást képeiből. (Ez, ki tudja, milyen adminisztratív okokból, de máig sem jött létre.) A moszkvai rádió szovjet és magyar adása is hírt ad minderről a „Barátságunk" pályázat keretében. (Szegvári Károly mindezért a moszkvai rádiópályázat díszoklevelét kapja, 1974. novemberében.)

Végre úgy tűnik, sikerrel jár a keresés: Keserű János, a század egykori katonája a rádióban hallottak alapján levélben jelentkezik a festőnél, megírja: ismeri a sebesült harcost, bár nevét nem tudja, de tud arról: valahol a Ceglédi körüli tanyavilágban él, és el tudja oda kalauzolni Szegvári Károlyt és az MSZBT munkatársait. Elutaznak hozzá. És a véletlen ismét közbeszól: későn érkeznek, a betegeskedő Keserű János pár nappal a látogatás előtt meghal... Itt szakad félbe, reméljük, csak egyelőre, a történet, 10 évvel a kép Moszkvába kerülése után. Szegvári Károly és szovjet barátai még reménykednek: talán most, az ünnep hangulatában ismét felidéződik valakiben valamilyen nyom, vagy a híradásokat olvasva netán maguk az egykori résztvevők jelentkeznek, ha élnek még. Szép lenne, ha egyszer az életben még létrejönne a találkozó a megmentett és megmentője között.

SZATMÁRI JENŐ ISTVÁN

ÁZ

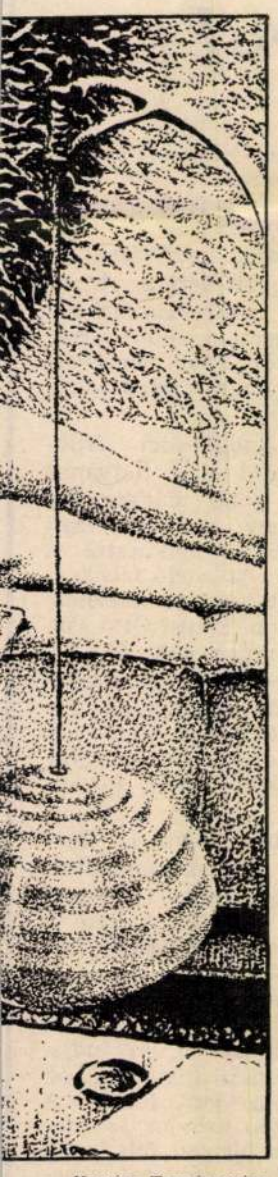

Kovács Tamás rajza

ha örülsz
lantott, r
a háta m
rehányást
— Tulajd
rozsdás u
— „Tulajdonképpen!" Hát akkor... én marha! — Nevetett, de úgy, mintha filccel bélelték volna ki a torkát.
— Ígérem, hogy ezután mindent kiszedek belőled. Meg vagy elégedve?
— Magadról sem beszélsz. Anyádat faggatom. Dicsekszik, hogy kuktát vettél neki, szvettert, bélelt kesztyűt, hogy Olaszországba utaztál, megjelent a fényképed a színházi lapban. Sopánkodik, hogy sovány vagy, mint egy gebe, házikoszt kéne neked, család. Semmit se mond. Semmit, amiből azt érezném; ez egy boldog tag!
Vallja be állandó szorongásait? Szorongatja a „muszáj írni", szorongatja a magány — hogy túl van népesedve! — a társasélet kongó vidámsága, a vád, hogy vendég, ahol otthon van, a védekezés, hogy ez a világ rendje! Miféle fukar rend az, amely csak kényelemmel szolgál?! Legalább érezné azt a jóleső keserűséget, hogy szenvedett ezért a rendért, kockázatot vállalt! Még Zsiga bácsi is csinált valamit, és Bözsi néni, a tyúkeszével!
— Akkor lennék boldog, ha jobbat írnék, mint ami telik tőlem!
— Ezt csak úgy mondod. Mert szépen hangzik.
— Amíg nem tudtam, hogy mit nem tudok, vakmerő voltam. Most gyáva vagyok, óvatos.
— Mit halandzsázol?
— Gurka Jani... — Olyan gonddal betűzte a nevét, mintha céduláról olvasná. — Nem nőttem még bele Gerendásba.
— Folytatásos halandzsa!
— Arra kértél, beszéljek magamról.
— De te szöveget mondsz az olvasóknak. Na, lépj le! Karcsi ne találjon itt, mert féltékeny. Pedig nincs oka rá. Csak veled... te voltál az első. Jó, jó, tudom. Nem számít! Az számít, akire folyton gondol az ember: mit csinál az a dög?! Hol lófrál? Meddig lessem-várjam?! Nem vagyok nyavalygós, de dagadtra sírtam a képem. — Sári széles arccsontján vörös foltok gyúltak, szabálytalan pacnik, mintha találomra kent volna rá pirosítót. Beharapta a száját, könyöke a levegőbe szúrt. — Azóta is az orromban a szagod. Naftalinszagú voltál, akkor szedték ki a zakód a naftalinból. Olyan topis zakó. A párnacsatában szétrepedt a varrás. Ha lefekszem valakivel, a szagod után szimatolok. Rég kiázott belőled. De egy ilyen hülye csaj...

Elkapta a kezét, arcához nyomta. — Hülye csaj... Drágám... — Naftalinszagú szerelem. Külteki srácok. Félnek a vallomástól. Éjjel jön meg a szavuk, a tömött dunnának mondják, a frigid holdnak. Amikor a némák szavát hallani, a tárgyak szavát, a sötétség szavát. Futva ölelkeznek, cipőben. A ház sokhangú lármája a padlásig szivárog, sóhajtani sem mernek. Hangtalan ajkuk csak falánk csókokra nyílik. A fiú nem találja a helyét, nem tudja, mit akar, de amit akar, azt máris! Kapkod, sokfélével próbálkozik, az álmai előrerohannak, türelmetlenül csörtet utánuk. Apa nélkül nő fel, gyerekkorában azt hazudja, hogy apja matróz, behajózza az óceánt. A partizánapa a serdülőkor szülötte, olvasmányokból összetákolt hős. Az önéletrajzok szigora kényszeríti, hogy szembenézzen a kőműves apával, aki részegen lezuhant az állványról, halálra zúzva magát. Vándorkubikust csinál belőle, esetleg vándorköszörűst. Tragikomikus figurát. Fütyörészve baktat az országúton, vállán egy csókával. A lóhúgyon sikló napfényben gyönyörködik, a konvojba verődött felhők lassú mozgásán. Ha pénze van, fizet egy rundot a cimboráknak, ha nincs pénze, a sarki koldus kalapjából markol ki aprót.

(Folytatjuk)

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szegvári Károly
festőművész

NÉPSPORT

1983 DEC 24

1021

Kellemes karácsonyi ünnepeket!

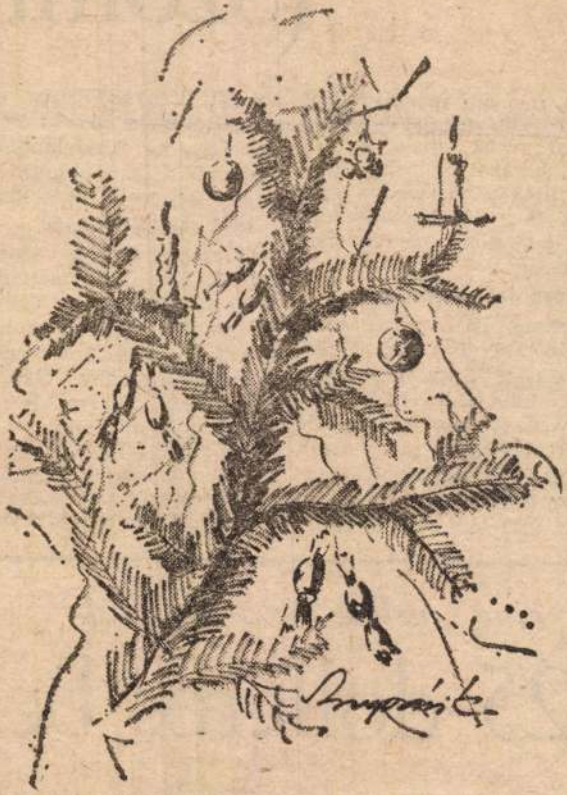

Szegvári Károly grafikája

Az év spor
Guczoghy (
(Szomb

A magyar sportújságírók 1958 óta 26. alkalommal választották meg az év legjobb sportolóit. Új nevek kerültek a büszke listára a nők és a férfiak, valamint a csapatok versenyében egyaránt.

1983 női sportolója:

Temesvári Andrea teniszező 243, 2. Géczi Erika, Povázsán Katalin kajakos 131, Juha Olga atléta 107 pont. Szavazatot kapott még Rakusz Éva kajakozó. Oláh Zsuzsa asztaliteniszező, Balogh Pálma sportlövő (ő volt 1982 legjobb női sportolója), Vanyek Zsuzsa atléta, Beloberk Éva és Boksay Zsuzsa kosárlabdázó, Kelemen Ildikó műugró és Röder Sándorné modellező.

1983 férfisportolója:

Guczoghy György tornász 210, 2. Kocsis Ferenc birkózó 199, 3. Buday Tamás és Vaskuti István kenus 114 pont. A férfiak versenyében Guczoghy György és Kocsis Ferenc között óriási verseny folyt, s jó ideig Kocsis látszott győztesnek. Guczoghy azonban a „hajrában" sok szavazatot kapott, így a javára dőlt

---

A ring „mellett" is a teniszről

25 dolláros bes

Egy kifejezést keresek. Egyetlen fogalmat. *Magyarázatot — a miértre.*

és a tenyeresem újra a régi legyen!" A már említett tokiói szupertorna műsorfüzetében kétoldalas posz-

Szegvári Károly

„Pihenő" c. rajza a

7. oldalon

Néptava 1971 július 18.

Szegvány Károly

„Tavaz" c. rajza

a 6. oldalon

Nápszava 1971 január 5

Szegedy Károly

„Tavasz" c. rajza a

6. oldalon

Nőtincs 1971 május 15

MDK.

Szegvári Károly festő

"koratavasz" /olaj/

"Reggeli munkamegbeszélés" /olaj/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Műcsarnok,1955. 21. l.

Szegvári Károly

Festő

Cárd

Szabad Művészet

1955. 444. l.

gvári Károly festőművész

Művelt Nép, 1955 VII. 17. 7. o.

Noszlopi György: Szegvári Károly kiállítása

Szegvári Károly 1

„Il pittore de la terra" - a föld festője. Igaz, hívták „Pittore csobánkamak is. Hogy hol? És főleg kit? Fermoban, az Azienda di Soggiorno e Turismo tárlatán. Szegvári Károly festőművészt akinek főleg csobánkai vázlatai nyertek meg az olasz közönség tetszését. Ebben az évben a Fáklya és a Minkaszöv cimmel lap „Keresünk egy embert" cimmel közölt egy festményt, és az ahhoz tartozó történetet.

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története.

Országi-Világ 1971/33 3 old

Szegvári Károly 2

A festmenyen a háború harci fenyei között vöröskeresztes karszalagos szovyet katona támogat egy magyar sebesültet. Az eset valóban megtörtent, a partizánokkal harcoló egyik magyar egészségügyi alakulatnál, amelyben akkor szolgálatot teljesített Szegvári Károly is, és akinek emlékezetében annyira megragadt az ismeretlen szovyet harcos bátor önfeláldozása a sebesült ellenséges katona megmentéséért, hogy emlékezetből megfestette a képet.

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története

Ország-Világ 1971/33 3 old.

Szegvári Károly

Még akkor, a fronton. Ha is tudta hozni, a képet a Hadtörténeti Múzeum őrzi. És a a közölt képről többen is ráismertek az egykori magyar katonák közül, emlékeztek: hogy is történt. Most már az Izvesztyija is keresi a kép szovjet harcosát – hátha él, és jelentkezik. Azt azonban eddig nem tudta a nyilvánosság, hogy a kép egy később megfestett, nagyobb méretni példányának még talán ennél is regényesebb a története.

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története.

Ország-Világ 1971/33 3 old.

Szegvári Károly 4

A Magyar-Szovjet Baráti Társaság ezt a késöbb festett képet megvásárolta, és a Szovjetunió Iladtörténeti Múzeumának ajándékozta. Ott Moszkvában látta meg azután a képet a múzeum egyik kiállításán Carlo Benedetti, a L'Unita akkor ottlevő tudósítója, akinek rendkívül megtetszett a téma is, a megörökítés módja is.

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története.

Ország-Világ 1971/33 3old.

Szegvári Károly 5

A gondolatot, amely benne velődött fel
Moszkvában, tett követte: haza térve beszá-
molt az olasz kommunista párt illetékes
szervezetének a látottakról, s így az olasz
kommunisták meghívására vett részt a
fermoi tárlaton ötven képével Szegvári
Károly. A meghívást szóban Benedetti elv-
társ adta át, Budapesten átutazva.

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története

Ország-Világ 1971/33 3 old.

Szegvári Károly 6

Kis idő múlva megérkezett a hivatalos meghívó levél is. Ezt a kiállítást különben Fermo városa évente rendezi meg V. Sixtus pápának, a sixtusi kápolna egykori megrendelőjének szülőhelyén. A néha pápa szülőházában van a kiállítás. Magyar feste ezen a tárlaton eddig nem szerepelt.

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története

Ország-Világ 1971/33 3 old.

Szegvári Károly

A meghívás 1968 októberében érkezett, és a művész a 69-es év tavaszáig ott tartozkodott. Ami viszont már nem véletlen. Tudniillik, az értő olasz közönség valami ujat fedezett fel Szegvári Károly realista képeiben, amint egy korábbi kritikában is írták: megván benne a ritka adottság, a csodálkozás és az öröm olyasvalamin, amit az átlagember legtöbbször mint magától értődőt, észre sem vesz...

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története

Ország-Világ 1971/33 3 old.

Szegvári Károly 8

Igen, a nyugodt, cselekvés nélküli táj színeit festi leggyakrabban, és legtöbbször a fővároshoz közelesö, festöien szép csobánkai hegyoldal részleteit. Ezért is nevezték el a „föld festöjének" és végül is az Anyaföld, a La terra madre cimü kép nyerte el Fermo városának nagydiját.

Szatmári Jenö István: Egy kép és festöje regényes története

Orszag-Világ 1971/33 3 old.

Szegvári Károly 9

Egy hatalmas arany plakett ez, amelyet csak egyvalaki kapott Fermoban, a többi kiállító legfeljebb az ezüstig jutott. A sikert többek között az is jelezte, hogy 1968 decemberének utolsó napjaiban, amikor a lapok többsége tele volt az Apollo holdütasainak hireivel, az olasz sajtó a Messagerotól a La Voce-ig, a Vatikán lapjáig elég szép terjedelemben foglalkozott Szegvári Károly sikerével.

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története

Ország-Világ - 1971/33 3 old.

Szegvári Károly 10

Azóta itthon is volt már kiállítása a Fővárosi Művelődési Házban, amely nek bevételét, a képek eladási árát az árvízkárosultak megsegítésére ajánlotta fel a művész. Most ujabb kiállításra készül. a szovjetüni-oba utazik képeivel, Krolovecre, ahol az egyelőre még ismeretlen szovjet katona hőstettét megörökítette 28 éve.

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története.

Ország - Világ 1971/33 3 old.

Szegvári Károly

A festő - most is a természetben.

Földmüves a viharban - „Szegvári színekkel"

A „világot járt" kép - eredetije Moszkvában van.

Szatmári Jenő István: Egy kép és festője regényes története.

Ország-Világ 1971/33 3 old.

Szegvári Károly

Festmény (repro)

Szatmári Jenő István: Tíz év hevesés – félscher
Új Tükör, 1977. október 23 – 20. lap

MDK

Szegvári Károly, festő

Kiállítása nyílik meg a
fővr. Művelődési Házban.

– : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. ápr. 29.

MDK

Szegvári Károly, festő

Kiállítása nyílik meg a Fővárosi Művelődési Házban.

— : □ Szegvári Károly 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. okt. 22.

MDK

Szegvári Károly, festő

Kiállítása nyílik meg a

föv. Művelődési Házban.

— : Kulturális hírek

7,

Népszabadság, Bp. 1970. okt. 29. [Vidéki]

Szegvári Károly

az indulás stádiumában is fiatalos erőt mutat. Izmusoktól óvakodó egészséges természetmeglátása biztató jövőt igér. Közöit önarcképe a kezdet nehézségei mellett is igéret, melynek beváltását figyelemmel fogjuk kisérni.

Magyar Nemzet
Művészet
1939. 3. 7. 73. l.

váza, ráhajló, nehézillatu rózsafelekkel. A virág nagyritkán egy egy szirmot aláenged. Egy ilyen szirom ráesik a váza mellett pihenő kézre, végigcirógatja, azután odasimul a csipketerítőhöz. A kéz gyengén megreszket, finomivelésű muzsikus ujjaival idegesen megmarkolja a gyöngén tartott borítékot, azután megint csend van, minden mozdulatnélküli csend...

A boríték világoskék szinü és nagy szarkaláb-

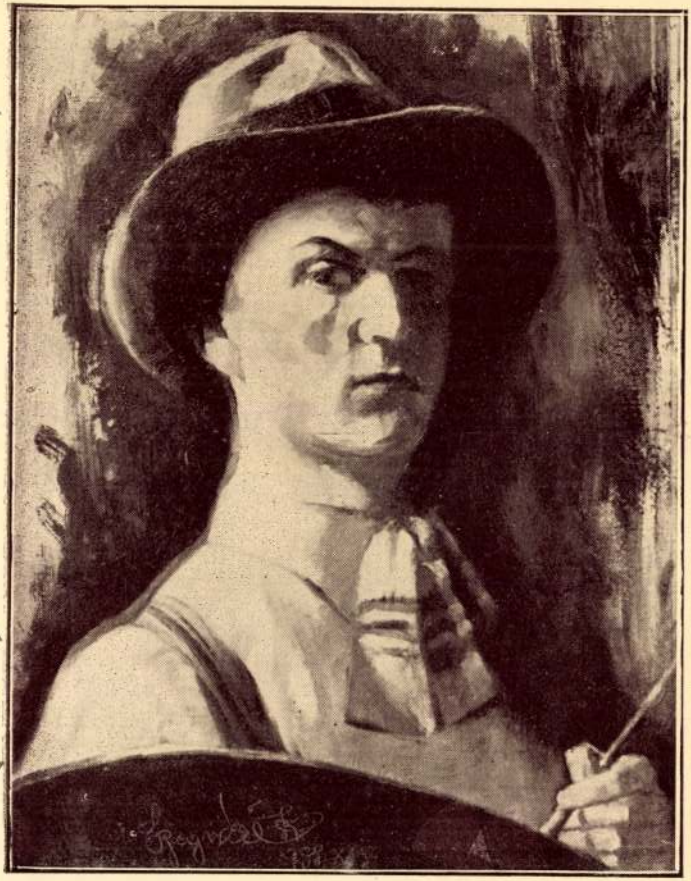

Önarckép. Szegváry Károly olajfestménye

PUSZTAI
KIRÁLYKISASSZONY
SZŐRÉNYI ÉVA

MDK

Szegvári Károly, festö

Burghardt mester a Rózsika-forrásnál. Olf.

Szilaspatak. "

Mücs.-IV.M.Képzm .Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat.lo.l.

SZEGVÁRI KÁROLY

Eső után. Olaj 80x60.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

MDK

Szegvári Károly

Koratavasz. Olajf. 80x90
Reggeli munkamegbeszélés. Olajf. 96x126

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 21.l.

Szegvári Károly MDK

Szerepelt a kiállitáson
tájképekkel.

Majthényi Károly: A zsennyei müvésztelep első szombathelyi kiállitása.

VAS MEGYE; Szombathely. 1956. máj. 18.

MDK

Szegvári Karoly festőművész

1955.-ben alkotásaiból kiallitas a Csók Istvan galériában.

Magyar Nemzet 1955. jul.8. 5.o.

Fénykép

Magyar Foto: BT 21219/7 Hegedűmé

Szegvári Károly: Eső után

Olaj

Jelz. C.o.: „Szegvári ... 1952"

1952.

Neg. van

MDK

Szegvári Károly, festö

Esö után. Olaj.

/Műcsarnok?/.-III.Képzőmüv.kiáll. 1952.dec.-1953.márc.

Kat.9.1.

SZEGVÁRY KÁROLY

Koratavasz - tempera

Fiatal képzőművészek és grafikusok
kiáll. 1955

kecskemét – jamatszet

Szegvári Károly

Koratavasz, tempera

Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása

Ernst Muzeum, 1955. 19 l.

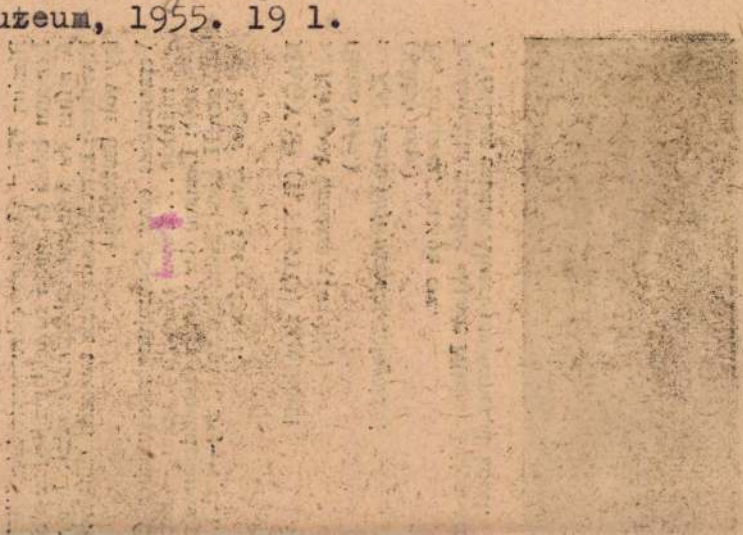

Blasius Höfel 1839-ben elárverezett bécsújhe
Lemann bécsi és Ipolyi Arnold gyüjteményéb
A stílus és a méret valószínűvé teszi, hogy
következő két oltárszárnyhoz tartozik. Höfelné
így volt összeállítva.

Verzeichniss einer Sammlung altdeutscher G
mählde . . . Bécs, 1839., 13. szám. — Fri
mel: Lexikon der wiener Gemäldesammlu
gen II. kötet, München 1914., 175—176. l.
Pigler Evag 131—132. l.

MAGYAR (?) FESTŐ, 1440 körül

1. *Királyok imádása* (10. kép)
(Belső kép.)
2. *Két szent férfi mondatszalagokkal*
(Külső kép.)
Fa, tempera, 92×92 cm.

Restaurálta mindkét oldalát Nikássy Lajos, 19
A festő az osztrák Albert-mesterhez áll közel.

Szegváry Károly

Csillaghegyi téglagyár, olaj

Tanulmányfej, olaj

Nyári tárlat. Ernst Múz. 1954

3 l.

SZEGVÁRI Károly

Nosztopi: Szegvári K. Mállitésen (Gók Gal.)

Művelt Nép 1955. II. évf. 29. sz. julius 17

7. l.

Szegváry Györgyné

1922/23 I.

Ferképzomfoiskèvk

136. 1.

Simontornya.

A középtérbeli sziklán va
zik, az előtérben pedig balra e
fölül balra:

SIMONTORNA

Rm., mér. a vk. 5.

140-95.

Szegvári Edit
kutatóterverő
1916–1922

Érmisk 1930
89. p.

6. sz.
ligi a
ítása

dájú
os e
kal di
emélé
van p

edé
yobb
yek

Ugyanezzel a technikával készült ennek a típusnak egy másik, kisebb változata
ép), mely, úgylátszik, csak egyfülű volt. Magassága törött állapotban 4·3 cm.,
fenekének átmérője 2·2 cm. Tónusa szürkés-fekete.

Uj típus az az 5·1 cm. átmérőjű, 2·3 cm. vastag agyagkarika is, melyet a
p 4. sz. ábrája szemléltet. Középen átfúrt. Finoman
lt, tónusa szürkésfekete.

Uj a 39. képen látható, eredetileg gúlaalakú törött tűzi-
is. Középfinoman iszapolt agyagból készült. Tónusa
barna. Magassága 9·8 cm. Élei, oldalai alapja felé befelé
k. Átmetszete téglalap. Éppen a felső felén levő átfú-
törött el. Az átfúrás egyik vége alatt két, egymásfölé
kedő körívet látunk. Azt hisszük, nem járunk messze
ságtól, ha tulajdonjegyeknek tartjuk.

1982.VI.16. 4,25 N.

1021

Szegvári Károly festőművész

Jó reggelt!

- Akik úgy vélik, hogy mondjuk egy dömpernek nem sok beleszólása van a művészetbe, most jól figyeljenek. Ajánlom Pallai János beszélgetését azok figyelmébe is, akiknek szive tájéán melegség támad, ha valaki a természet, az emberi környezet iránti ragaszkodásáról beszél.

- A magányos alföldi tanyák, a pusztuló öreg fák festőjének is nevezik Szegvári Károlyt, aki ezentul egy kicsit szorosabban kötődik majd a magyar pusztához, a Hortobágyhoz. Egy öreg tanyasi iskolaépületet hozatott rendbe, itt alkot majd ezentul és itt mutatja be az érdeklődőknek legujabb alkotásait és régiséggyüjteményét is. Tulajdonképpen mi hozta is a Hortobágy szélére.

- Hát szóval azért egy kicsit ugy van ez a dolog, hogy mindig a tanyákkal és erdőkkel foglalkozom, ez a táj, amikor meglátt[illegible]

amikor először megláttam Tiregyházán volt a kiállitáson és itt jártunk keresztül, és amikor megláttam, azt mondtam a feleségemnek, na látod nekünk itt kellene valahol élni. Tudniillik Szeged környékén egy tanyát festettem és másnap mikor odamentünk a kocsival, hogy tovább folytatom a tanyai képet, egy dömper jött előzőleg és kidöntötte az egészet. Akkor arra gondoltam, mi lenne ha mi tanyákat feldolgoznánk mindenhol? Na most a Hortobágy, mint ilyen, én azt hiszem ez a legalkalmasabb erre, mert itt nemcsak olyan tanyákat, amiket kidöntenek, hanem még élő tanyákat is találunk, amiket nagyon nagy örömmel és nagy szeretettel dolgozok fel.

- Ez egy régi elhagyatott iskola volt, lassan-lassan düledező félben.

- Igen, igen. Nagyon érdekes dolog volt, hogy itt járunk el a 33-as uton és a feleségem egy alkalommal bemászott a pince ablakon és körülnézett és azt mondta, te ez nagyon alkalmas lenne nekünk müteremnek és egy nyári helyiségnek még egy tanitó lakás, ami három szobából áll. És a plusz a két terem azt mondja, hát ez egy csoda dolog. No erre föl fölmentünk a tanácshoz, a tanács nagyon nagy szeretettel és lelkesedés sel vett minket körbe azzal, hogy igenis segitségünkre van abban, hogy az átirásokat és de a saját költségünkre kell megcsináltatni. Azonban a földet azt nem vehettük meg, mert az állami tulajdon, de az épületet azt ötven évre megkaptuk.

- Jutott-e már ideje a Hortobággyal való ismerkedésre, a közelebbi ismerkedésre? Hiszen a pusztát, azt már régóta is neri.

- Igen, igen, hát már körbejártunk mindent, 14 tanya van kijelölve arra, hogy azt majd megszüntetik, a tszcs-be be olvad, ezeket a tanyákat elhatároztam, hogy feldolgozom. És nagyon sokat vagyok a lovasnapokon, nagyon sokat járok Máltára a lovak közé és maga az az alföldi iz, amit itt találok, hát az valami egészen csoda.

- Ebben a környezetben könnyebben megy a munka?

- Igen. Azt mondom, hogy valahogy úgy érzem, hogy valahogy ugy nosztalgikusan vágytam vissza a természet után, hiszen falun születtem és a gyerekkoromat ott töltöttem. Nagyon-nagyon-nagy élmény énnekem most itt lenni.

Szegvári Károly

— **Kiállítások.** Szegvári Károly festőművész képeiből kiállítás nyílt az NSZK-ban. Az egyidejűleg rendezett koncerten fellépett Kocsis Albert hegedűművész is. Petrilla István tűzzománcai május 20-tól tekinthetők meg a Fészek Klubban, hétköznap délutánonként.

Népszava 1986. V. 12.

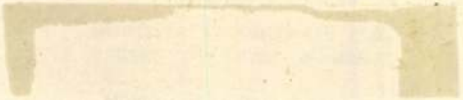

Szegvári Károly

SZEGVÁRI KÁROLY festőművész kiállítása szerda este megnyílt a Stuttgart közeli Fellbachban. Az NSZK-ban már nem először kiállító magyar művész ezúttal 35 alkotását mutatják be a városka egyik kulturális központjában, a Schwabenlandhalle kiállító termében.

Magyar Hírlap 1986. III. 4

- Elég kellemetlen vád, hogy Szegvári Károly festmények kerültek forgalomba Szász Endre képként, külföldön.

- Hát ezt nagyon nehéz igy elmondani, hogy az én nevembe, illetve a Szász nevébe. En soha életbe Szász képet nem irtam alá. Azigaz, hogy festettem hasonlókat, mivel nagyon hosszu ideig együtt dolgoztam vele. Es ezeket a képeket a saját nevemen irtam ez ment az Ártexhez be, amik kikerültek külföldre.

- Ez mikor volt, amikor ilyen képeket festett.

- Ez még olyan jó 10-12 évvel ezelőtt történt.

- Ezt a technikát tulajdonképpen Szász Endrétől tanulta, vagy együtt fes tettek.

- Az igaz, hogy ezt ő csinálta és miután együtt dolgoztunk természetes, hogy én is átvettem. De ez nem azt jelenti, hogy én ezt a festészeti modort ezt távábbra is csináltam, én ecsettel, normálisan ugy festek, mint a hagyományos festészet. Ezt ugy nevezte a Bandi is, hogy egy olaj technika, illetve egy grafikai olaj technika. Ő ezzel először csak illusztrációkat készitett. Aztán később annyira belejött és olyan rutinra tett szert, ami egészen érdekessé lett, képszerüvé vált. Ezt a technikát csináltam én is.

- Van olyan, hogy egy bizonyos technika, vagy egy bizonyos stilus védett, tehát ha valaki elkezdi csinálni más nem csinálhatja.

- Ilyen nincs, akkor a Benczúrra azt lehetne mondani, hogy mért festett olyan képeket, amelyet Rubens, ezekre hasonlitanak a dolgai, hát az ő képei erősen befolyásolva vannak Rubensstól. De hát ilyen nincs, Rembrandot is szabad másolni. Csak aláirni nem szabad az ő nevét.

- Saját nevével aláirt ilyen jellegü képeket eladott-e az Artexnek.

Szegvári Károly festőművész

1983. V. 10. Televízió 20.55
Stúdió '83

- Igen, hogyne eladtam.

- Eltudja képzelni, hogy a nevet megváltoztathatták később.

- Hát ezt esetleg csak kint lehetett megcsinálni, mert az Artexnél az átvevők nem vették volna át Szász néven tőlem. Én csak a saját nevemben tudtam eladni, hogy kint mi történt azt nem tudom. De én nem tudom elképzelni, hogy érdekes lett volna nekik ott ráírni a Szász nevet.

- Akkor 1971-ben érdekében állt volna Szász képként eladni ezeket a képeket.

- Nem abban az időben én többet kaptam, mint a Szász Bandi. Az én nevem több volt mint a Szász.

Szegvári Károly, festőművész

150 éve született Lotz Károly, a magyar képzőművészet egyik legnagyobb alakja. Munkásságának 50. évfordulóján országos ünnepséget rendeztek, melynek dokumentuma az az album, Szegvári Károly festőművész gyűjteményéből. Az eredeti kutyabőrbe kötött lapon, az akkori magyar művészeti élet legkiválóbbjainak aláírását találjuk. Munkácsy Mihálytól Csók Istvánig. Ez

Studió '83

1983. XII. 13. TV 1. műsor, 20.50 (Sné).

Szegvári Károly MDK

Eső után, olf.

Műcsarnok 1952-53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Szegvári Károly

MDK

Burghardt mester a Rózsika-forrásnál, olf.

Szilaspatak, olf.

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Szehr Péter épitész

épitési engedély

Vállalkozók Közl. 1909. aug. 11. 3 l.

Szehr YPéter **épitész**

magánépitési engedélyek Bp.

Vállakozók Közl. 1905. nov. 8. 5 l.

MDK

Szehr Péter

építész

Mag.építési eng.Pesten. Vállalkozók Közl. 1908. márc. 4. 5.l.

MDK

Szehr Péter építész

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909. szept. 29. 4.l.

MDK

Schoen: A rózsadombi Kálvária kápolna. Magyar Fővá-
ros, 14.sz. 1938. ápr. 6. 5.l.

MDK

Szehr Péter építész

Magánépitési...engedély. Épitő Ipar, 191e. jun.19. 259. o.

MDK

Szehr Péter, ép.m.

7oool. Dr.papp József, Egressy-ut 2291. hrsz. istálló.

A magnép. bizottts. márc.3o. tartott ülésén uj épitk. nyert engedélyt:. Ep.-Ip. 14.sz. 19o8.ápr.5. 155.l.

MDK

Szehr Péter építész

ház

Magánépitési eng. Bp. Epitő Ipar 1909. okt. 3.
362 l.

MDK

Szehr Péter, ép.

2o422o. Szalontai Lajos & VI.Jász-u.4o/
u.o.földszintes épület.

Magánépitési engedélyek Budapesten.
Vállalk.Közlönye. 19o7.szept.25. 6.l.

MDK

Szehr Péter építész

toldalék

Magánépitési eng.Pp. Épitő Ipar 1909. aug.1.

281 l.

MDK

Szehr Péter építész

toldalék

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 1909.
jul. 28. 4.l.

MDK

Szehr Péter építész

Magánép. eng. Bp.en. Vállalk. Közl. 1907. okt. 9.

5. l.

mDK

Szehr Péter, ép.

7oool. Dr.Papp József/IV.Kötö-u. 2./ a VII.,Egressy ut 2291.hrsz.a. istálló.

Magánépitési engedélyek Budapesten.
Váll.Közl. 19o8ápr.1. 7.1.

Szeibel László

A Hajduszoboszlói intarziakészítők táborában tanul, dolgozik.

Szabó Ernő: Amatőr intarziakészítők tábora Hajduszoboszlón.

Hajdú-Bihari Napló, 1976. júl. 13.

SZEIBERT JAKAB, gyárvezető

A városlődi kőedénygyár veztésével bizta meg a Rt.1922-1923-ban. Müködéséről, szakképzettségéről, közvetlen adatok nem ismeretesek, valószinü, hogy abban az évben került Városlődre Rezső testvérével együtt, aki 1925-ben mint gyári munkás szerepel az anyakönyvi bejegyzésben. 290.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/ 275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10, 1971
Veszprém, 1971

SZEIBERT JAKAB, gyárvezető

SZEIBERT JAKAB, gyárvezető

----- A városlődi kőedénygyár részvénytársasági formájában az Igazgatóság külön irányitót szerződtetett Városlődre Szeibert gyárvezető személyében, aki 1922-23 közt és feltehetően a következő években is ott tevékenykedett. A Mayer család, nézeteltérések miatt az első időjében nem vett részt a gyár irányitásában. 290.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1900/ 275.old

A Veszprém, Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971

SZEIBERT JAKAB, gyárvezető

A városlődi kőedénygyárban, minen bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950
SZEIBERT JAKAB, gyárvezető, 1922-1923
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1886-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

SZEIBERT REZSŐ, keramikus

Testvére Jakab, a városlődi kőedénygyár gyárvezetője volt 1922-23-ban. Valószínüleg akkor került ő is Városlődre. Rezső 1925-ben, mint gyári munkás szerepelt az anyakönyvi bejegyzésben. 290.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

SZEIBERT REZSŐ, keramikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950
SZEIBERT REZSŐ

_____, gyári munkás, 1925
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

Szeibert Ferenc

Lásd

Vartanyi (Szeibert) Ferenc alatt is.

TEMPLOMKERT

HANKOVSZKY IVÁN akadémikus felvétele

SZEIDEL ANTAL, kovacsmester

1850-ben a szakonyi születésü Szeidel Antal kovacs kot hazassagot egy szerdahelyi leannyal és velemben telepszik le;leszarmazói ma is élnek. 284.old

MOESS ALFRÉD: Velem népessége 1711-1895,1.rész 277.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szam, Szombathely

SZEIDEL ISTVÁN, iparos, kőműves ?

Szombathelyen 1905-1908 között épült fel a Múzeum. Czigler Győző tervei alapján. Wälder Alajos nagylelkü adománya és az épületet készitő iparosok, Kopfensteiner Gyula és Szeidel István és sokan mások önköltségi áron vállalták az épitkezést. 328.old. 15.jegyz

HECKENAST JÁNOS: Szomvathely városmzöldterületei és zöldövezeti terve 321.old

VASI SZEMLE, XXII.évf. 3.szam, 1968. Szombathely

SZEIDEL JANOS, kovacsmester

1838-ban a csepregi születésü Szeidel Janos kovács felesége hal meg Velemben./Vas megye/. 284.old

MOESS ALFRÉD: Velem népessége 1711-1895,I.rész 277.old

VASI SZEMLE, XXVI.évf. 1972. 2.szám, Szombathely

Szegvári Károly, festő

vett a magyar ellenállásban

–: Ami a képek mögött van 20—29

Jászkunság, Szolnok, 1982. június XXVIII/2

Szegvári Károly, grafikus

l.: Kósa Ende

9.

-s-: Hamis kósza?

Élet és Irodalom 1983. ápr. 22. XXVII/16

1021

Szegvári Károly festőművész

1982.VII.15. Televizió 1 S.Gy

TV hiradó 1

- Debrecentől 18 km-re, a Hortobágy szélén áll az egykori czuczai iskola épülete. Szegvári Károly festőművész, akinek alkotásait Leningrádtól Rómáig, Párizsig ismerik, megvette az épületet, felujitotta és magángyüjteményét kiállitja mindenki gyönyörüségére. Hogyan született az ötlet és mit láthatnak a képzőművészet barátai a puszta szélén, erről beszél riportunkban a mester, a festő, Szegvári Károly.

- Néhány évvel ezelőtt volt Debrecenben egy kiállitásom és a 33-as uton jöttünk-mentünk a feleségemmel és egy alkalommal megláttuk a czuczai iskolát, ami teljesen elhanyagolt állapotban volt és azt mondtam, hogy ez milyen alkalmas lenne nekünk letelepedésre. Hiszen ugy is ez volt az álmunk, hogy amit összegyüjtöttünk 20 év alatt, egy jó helyet keressünk ennek. Felmentünk a Tanácshoz. A tanácselnök azt mondta, hogy amennyiben pedig rendbehozatjuk, ugy rendelkezésünkre áll. 50 évre kaptuk a telektulajdont, de a szerződésünkben az áll, hogy amennyiben hát - mivel az ember élete véges -, akkor én az egészet gyüjteménnyel együtt, házzal együtt, a Tanácsnak visszaszolgáltatom. A gyüjteményen, én ugy érzem, hogy azt ... van egy reneszánsz képem, van egy spanyol kép, 3-4 nagyon szép szobrom van, ami szintén muzeális jellegü. Azon kivül van még ugye az Adynak a halotti maszkja, van egy néhány régi fegyverem és nagyon szép szőnyegeim vannak.

- Mikor láthatja ezeket a nagyközönség?

- Hetenként kétszer van nyitva, kedden és pénteken. Ez a hivatalos. De ha valaki kifárad, természetesen szeretettel megmutatjuk neki, még akkor is, ha mi nem vagyunk ott, mert akkor meg van egy gondnok.

- Régebben Szegvári Károly főleg erdőket, fákat festett. Most áttért a tanyákra. Vajon miért?

- Tószegen születtem, tanyavilágba. Egy alkalommal pl. előfordult az, hogy amikor másnap folytatni akartam az elkezdett képet, a dömper jött és a tanyát kivágta. Akkor jött az a gondolatom, hogy a tanyákat meg kellene örökiteni, hogy a jövő században is lehessen ezeket ebben az állapotukban látni, mert ezeket is meg fogják semmisiteni.

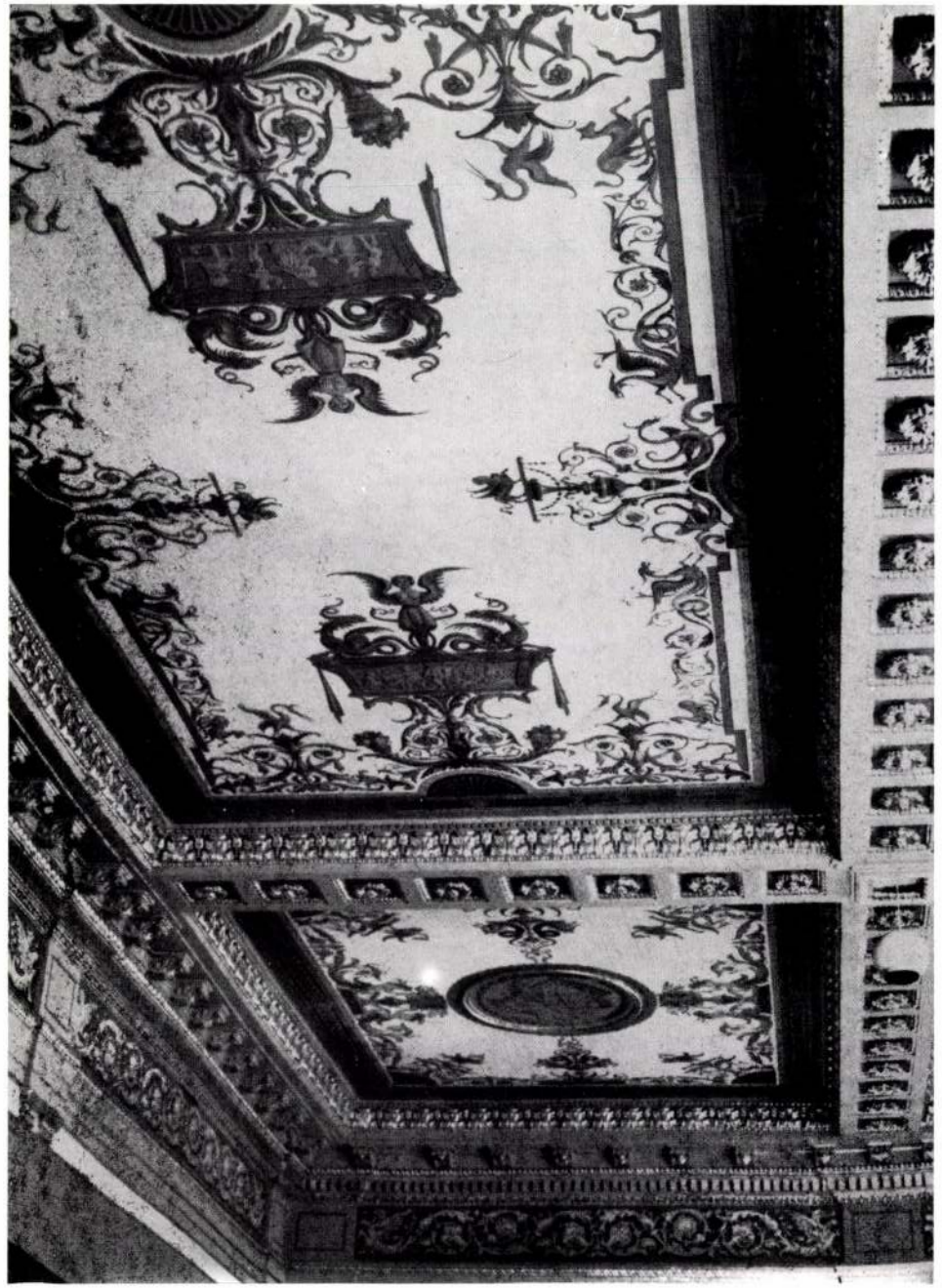

A KISPESTI HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY
meghívja Önt

NAGY BALOGH JÁNOS KIÁLLÍTÓTERMÉBE
(XIX., Ady Endre út 57.)

1988. április 22-én 16.30 órára

SZEIDEL ISTVÁN ÉS FIAI
díszítőfestő mesterek
kiállítására

Megnyitja:

Somogyi László
Építés- és Városfejlesztési miniszter

Megtekinthető:

1988. május 22-ig.
– hétfő kivételével – naponta 10–18 óráig.

Megközelíthető:

a Metró Határ úti megállójától a 42-es villamossal,
a Kőbánya–Kispest végállomástól
a 48-as, 68-as és az 51-es autóbusszal.

SZEIDEL ÉS FIAI

A SZEIDEL DINASZTIA

„Édesapám 1921-ben váltott ipart a szobafestő és mázoló szakmára. Iparát élete végéig egyhuzamban 43 éven át gyakorolta. Szaktudását elismerték, kiváló mester lett. Neki köszönhetem, hogy a festést választottam élethivatásomnak. Három-négy évesen már ott babráltam körülötte a szerszámaival. Felfigyelt rá, hogy úgy nyúlok az ecset után, hogy abban valami elhatározás érződik. Az ő nevelése alatt tanultam ki a mesterség nélkülözhetetlen, jó alapjait 1937-től 1940-ig."

A fenti interjú-idézet a lényeget tömöríti az apáról, és fiához fűződő viszonyról. Nem kétséges, hogy ebben gyökerezik a fiú szakmai indíttatása, innen vezethető le *Szeidel II. István* – aki lényegében e kiállítás főszereplője – nem mindennapi, az általánoson messze túlnövő életútja, melynek fő ismérvei: átlagfeletti tehetség, a mesterség rajongó szeretete, szilárd szakmai etika. Olyan erények ezek, amelyek folyamatos kibontakozása és teljes kifejlődése aligha képzelhető el – a manapság sajnálatosan elhalóban levő – megfelelő családi háttér, a neveltetés, a szülői házból hozott lelki-szellemi megalapozás nélkül. A fiúgyermek, István, mindezt megkapta annak ellenére – vagy inkább éppen ezért –, hogy az ő gyermek- és ifjúkorában még nyomasztó gondok nehezedtek a legtöbb kisiparos familiára. De a *Szeidl* szülők (édesapja még így írta a nevét) a létminimum alatt is vállalták gyermekeik legalább középszintű taníttatását.

Az ifjabb István így végezte el a négy polgári iskolát, ahol kitűnő rajzkészségével tűnt ki. Ennek birtokában nem okozott nehézséget, hogy tanulmányait a Török Pál utcai *Fővárosi Iparrajziskola* díszítőfestő szakán folytassa (ma: Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola). A négyéves studiumot *jeles bizonyítvánnyal* végezte el s ugyanitt megkapta a *mester fokozatot* is. Jó tudni: e patinás, rangos és szigorú rajztanoda nem egykönnyen osztogatta a hízelgő érdemjegyeket. Számos, ma már hírnévnek örvendő képző- és iparművészünk szerzett itt középiskolai végzettséget; köztük a Kossuth-díjas grafikusművész, Raszler Károly, aki egyébként évfolyamtársa volt Szeidel Istvánnak, osztályelsők voltak s eredményes versengésük barátsággá nemesedett. E sorok íróját mégis vegyes érzések töltik el, mert – egyfelől – régóta tudja, hogy Pista barátjának is megvolt minden tehetségadta joga a hivatásos képzőművésszé váláshoz, de ugyanakkor – másfelől – örül annak, hogy őáltala él még kivesződben levő művészi ipar, legyen bár az egyszerű szobafestő munka vagy nagy felkészültséget igénylő díszítőfestői, restaurátori stb. feladat.

Szakmaszeretetének szellemében neveli–tanítja – a szintén István keresztnevű – legidősebb gyermekét, a dinasztia harmadik tagját. A *legifjabb Szeidel* korántsem kiforrott egyéniség még, de édesapjának szaktudása és méltán kivívott tekintélye bizalmat előlegez neki a tradíciók, a Szeidel név becsületének megőrzéséhez. Biztató, hogy már sokféle igényes munkát tud elvégezni a megtanult műgonddal, s hogy a nagyvolumenű díszítőfestő megbízásoknál mindig az apa fő segítőtársa, gyakornoka, s mint ilyen, az utódlás várományosa.

Csakhogy a Szeidelek eredményeit, sikereit nem mindenki látja szívesen. Hitelesítse e tényt a mesterrel készített egyik riport részlete: „... a művészeti szakemberek olykor ferde szemmel nézik családunk tevékenységét. Nem örülnek annak, hogy az ő „felségvizeikre" evezünk, mintha csak elfelejtették volna, hogy az elmúlt századokban a művészet és a magasfokú mestermunka még nem váltak szét felhőkben lebegő művészetté és lebecsült iparosságá." – Bizony átgondolt, a művészettörténet ismeretéről valló „védekezés" ez. Mert – például – az ókori görögöknek nem is volt szavuk a művészetre, csak a technikára, ami egyet jelentett avval, hogy bármely produktumnak, ami jó és hasznos, egyben szépnek is kell lennie. S ugyanezt láttatják a párizsi Cluny Múzeum gyűjteményének anyagában a kézművesség emlékei; azok a hétköznapi használati tárgyak, amelyek éppoly magas fokú esztétikumot hordoztak, mint egy gótikus katedrális. Századunk művészeti mozgalmai közül pedig a weimári Bauhaus főiskola eszméjére hivatkozhatunk, amely a középkori alkotóműhelyek szellemiségének felújításával a monumentális és a dekoratív rendeltetésű művészetek újkori szétválását kívánta megszüntetni és visszaállítani hajdani összművészeti egységüket. Ez a tendencia valósul meg a Szeidelek munkáiban – természetesen nem tudományos programként, hanem ösztönös ráérzéssel.

Nagyszabású vállalkozásai közepette – persze – az is előfordul, hogy lakásfestésnél a művészi igényről lemondani kényszerül a mester, mert eleget kell tennie a megrendelő nyárspolgári ízlésének. Viszont egyetlen dologban ilyenkor sem ismer megalkuvást: ha már az artisztikum nem lehet jelen, akkor még fokozottabban érvényesüljön az attraktivitás, mert a míves munka minden szakmánál erkölcsi alapkövetelmény. Az idősb Szeidel István 65. életévét betöltve is fiatal temperamentummal szervezi s végzi el tennivalóit. Kiállítási számadása jó okot adhat a régi mesteremberek által egykor megfogalmazott, majd korunkban tudatosan elsorvasztott szép fohász, kívánság, közmondás felelevenítésére: „Isten áldja a tisztes ipart!"

Ecsery Elemér

Szeifert János, festő

Somogyi József pápai diákkorára vonatkozóan egykori tanára, A. Tóth Sándor mondja: „Volt néhány tehetséges tanítványom a 30-as évek elején így Iscsechov András, Szeifert János, Méritz Sándor-ók festők lettek. Somogyi József kezdettől szobrászattal foglalkozott!"

Heitler László: Somogyi József 60 éves.
Napló (Veszprém), 1976. jún. 12.

Szeidl Ferenc orgonaépítő M.D.K.

1936 ban a marosvásárhelyi ferences
Szlom részére uj orgonál épitett.

Fodor István: Szeretesrendek Marosszé-
ken. Tarqu Mures 1936 24

MDK

Szeidl János

orgonakészitőt, az orgona készités magyar mesterét meghivták Zürichbe.

mélt.

Esti H irlap 159 sz. 1958 jul.1o 3 old.

M. D. K.

SZEIDLER Irma festő

Réthy Károly festő feleségi. 1909? ban

Bpesten a Dunába ölte magát.

Réti István: A nagybányai művészlélek

Bp. 1954. 246. l.

Szeiller Károly festőm.
† 1978

100/II-1-61

Rákoskeresztur

Kedves Fülep,

[redacted] ne haragudjon, ho
hogy nem jöhetek Magukhoz nem
szintén rossz levélíró, ismeri
folytán nem jut íráshoz az emb

Nagyon köszönöm magának i
nagyon nehezemre esett nem jön

Most csak azt írhatom, ho
a téli semester folyamán jöjjö
Magának - itt teljesen
volnék elég Magának, Tolnait is
Tolnait illeti az a benyomásom,
hónapok folyamán lerándulna Ma
tudtán kívül súgom meg. Feleség

MDK

Szeiffert János festő

Pápai tárlat. Pápa és Vidéke, 1942. szept.13.
1 l.

MDK

Szeiffert János

Képzőműv. kiáll. Pápa, 1942. szept.

Szeiffert János

1938/39. II. éves
fest. szak,
vendes hallg.,
I–II. félév

Ferkèpzomfoiskèvk 1937/39
155. l.

Szeiffert János

mint meghívott művész
részt vett az 1942-évi
pápai képzőművészeti kiállí-
táson.

Meghívó.

Szeiffert János

fotó

VI. Andrássy út 46.

MKSz 1947

Szeiffert János
rajztanár jelölt

Ferkèpzomfoiskèvk
1939-41. 150. l.

Tolnay Béla

miniszteri s.hiv.igazgató.-

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
116 /1925 szám
Érk.: 1925 évi dec. hó 25 n.

Szeiffert János

l. Ferk pzomfoisk vk.

1939-41. 102. l.

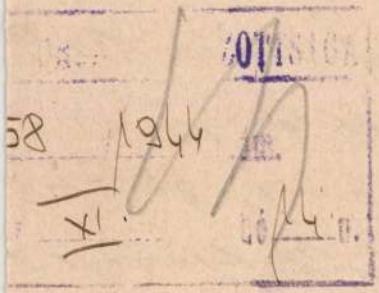

Szeiffert János
vajztanárjelölt

l Ferkápzomfoiskávk
1939-41. 143-l

14		15		16		17
folyó évi téritmény		mult évi téritmény		Kifizetendő összeg		Az átvételt elismerő aláirása
P	f	P	f	P	f	
				944,91	Cr	[illegible]
				870,64	Cr	[illegible]
				292,92	Cr	[illegible]

MDK

Szeiffert János,

kiállitó, meghivott.

Képzőművészeti kiáll.
Pápa. Ref.kollegium rajzterme. 1942.szept.6-13.

Szeif Klára

sexti

1927-29.

Ermisk 1930

89. P.

hasonló ferde vonalkázás tölti ki. A töredék alján ismétlődik a vonalpár. Az esetleg következhető diszítésre azonban ebből a töredékből nem lehet következtetnünk.

A 3. sz. ajakosan kihajló peremtöredék, mely alatt élesen bevágott, ferde rovát-

be tartozó közgyüjteménye

913. év során az állami felügyelet alatt
dományos közgyüjtemények életében
ult nevezetesebb eseményekről, állapo-
bekövetkezett változásokról s általában
süknek általánosabb érdekű mozzana-
z intézetek vezetőinek évi jelentései,
z. Főfelügyelőség tagjainak hivatalos
sairól szóló jelentések és a hivatalos
ok alapján a következőkben számo-
.

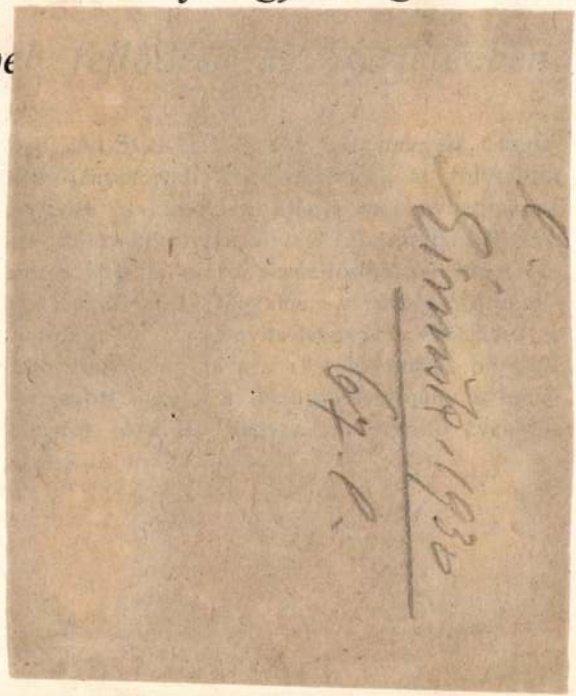

A könyvtárt az 1913. év folyamán *dr. Tejerpataky L.* orsz. felügyelő vizsgálta meg.

2. ARAD. Arad szab. kir. város *közművelődési intézetét* 1913. év október 28-án adták át ünnepélyesen a nagy nyilvánosságnak.[1] Ezáltal a benne elhelyezést nyert gyüjtemények nemcsak helyet, de tulajdonost is cseréltek, amennyiben a Kölcsey-Egyesület, mint a gyüjtemények tulajdonosa, könyvtárát, szabadságharczi ereklyemúzeumát, őskori és néprajzi gyüjteményét Arad város tulajdonába engedte át. Arad sz. kir. város gon-

[1] Az erről szóló közleményt l. e folyóirat VII. évf. 275. l.

fel és pedig 2278 katalógusszám alá kötet könyv ment át könyvtári földolg A könyvtárból 155 nyitási napon 461 kölcsönzött ki 7172 művet. Az olvas a nyilvánosságnak még nem adták át.

A néprajzi múzeum. Véglegesen mo elhelyezést a kulturpalotában, ahol fe és rendezése folyamatban van. Az ide tott tárgyakat a Kölcsey-Egyesület n sából *Somogyi Gyula dr.*, az aradi felsõ iskola igazgatója gyüjtötte. A néprajzi t nak ez ideig megfelelő helyiségük n és a gyüjtött tárgyak a nevezett isk terrain helyiségben, más helyeken l voltak elhelyezve. A kulturpalota meg

Steifert Antal

fazekas

56 éves

+1944 XII. 31, temetve 1945. II. 16

fejlövés

Farkasréti temető

Halotti főkönyv

61 folyószám.

Seifert testr., arztalos

Iparmüreset 1896-ban 137.

MDK

Szeifert H.

butor

Gaul K: Butorip. diszitő ip. az ezr. o.kiáll.on.
MÉSzKözl. 1897, 6.füzet, 263-276 l.
képek

MDK

Szeifert H. és fiai

biliárd szoba

Gaul K: Butorip.diszitőip. az ezr.éves ó.kiáll.on.
MMÉEKözl 1897, 6.füz. 263-276 l. képek

Szeifert Henrik
hutoszervező

1910

Elmúlt 1930

85 l.

sok r

ősen

hogy

mely

dani k

hatjuk.

bevor

fénye

ontos

yat, e

csonk

kell n

Ugyanezen képen 2. sz. alatt egy kónikus fúrású, fent lekerekített, egészben t fenőkőtöredéket látunk, melynek mindkét keskenyebb oldalán még jól látszanak s nyomai.

Formailag nem mutatunk be újat a 30. képen látható csiszolókőben. A IV. csomlékeinek leirása rendjén volt alkalmunk hasonló példáról megemlékezni. Ennek 21·5 cm., legnagyobb szélessége 13·8 cm.

Jellemző darabokkal van képviselve e réteg csontipara is. Két képen csoportosítottam az érdemesebb anyagot. A 31. képen 1. sz. alatt egy szárcsonttöredéket látunk, mint nyersanyagot, amelyen pattintási, hasítási nyomok látszanak. Ugyane képen 2. sz. alatt egy jellemzően faragott, átfúrt s kőszerszám befogadására alkalmas agancstöredék, a 4. sz.

Szeift Béla

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1970 JUN 20

1021

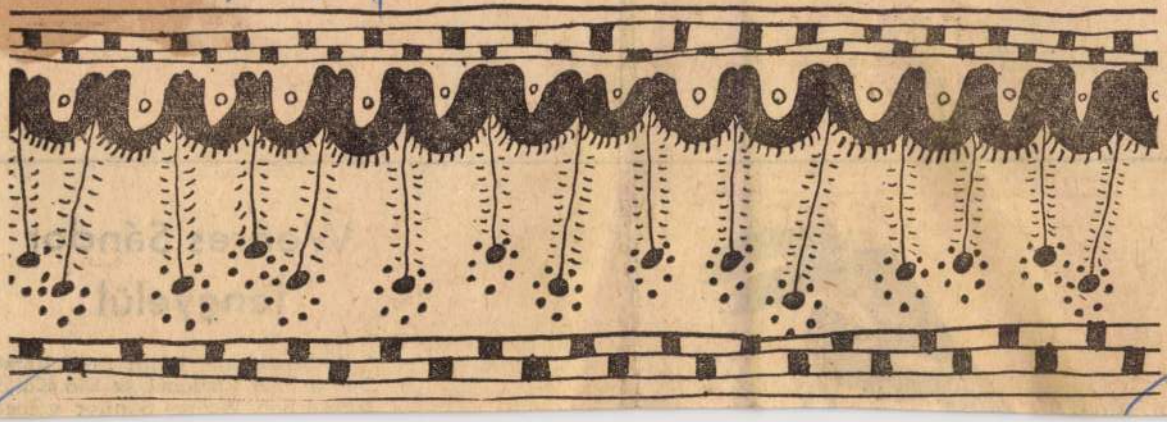

Szeift Béla: Sorminta

Weöres Sándor lengyelül

A napokban jelent meg Varsóban a PIW kiadónál az Élő Költők sorozatban Weöres Sándor válogá-

M.D.K.

Szeift Béla

"Illusztráció" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. okt. 25.
XIII.évf. 43. sz. 9. lap

M.D.K.

Szeift Béla

"Kompozició" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. aug. 23.
XIII. évf. 34. sz. 5. lap

M.D.K.

Szeift Béla

"Illusztráció" c. rajáz hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. aug. 9.
XIII. évf. 32. sz. 5. lap

1021

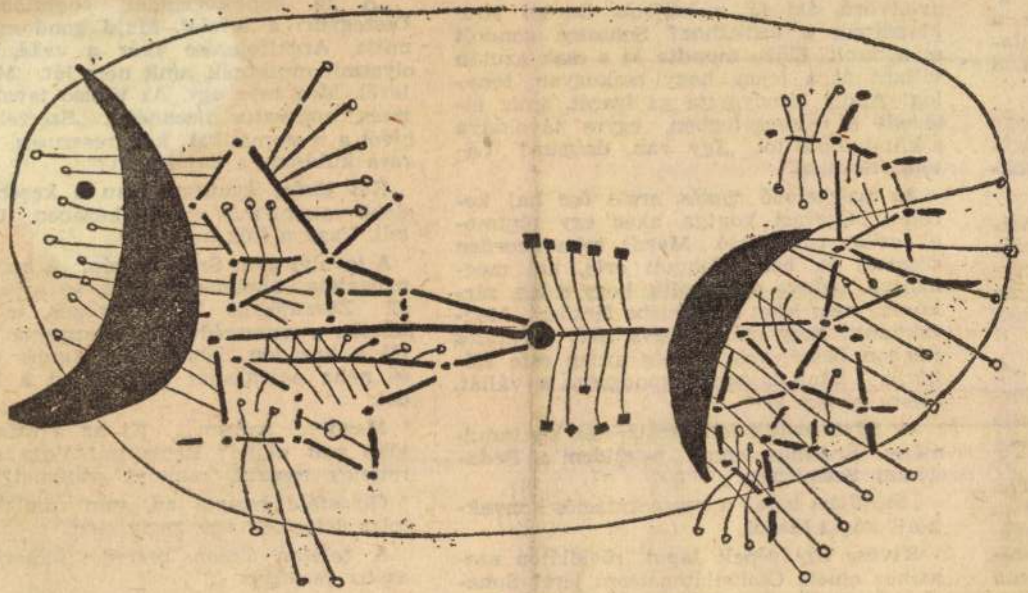

Szeift Béla: Illusztráció

Szeift Béla

üres lakás, a
eresztették le a
erontott az abla-
ten, fellármázta

magát, hogy
e lakik. Egy-
tt redőnyök-
rolókat!

ból, közé-
g beszip-
em kér-
á olyan
vígasz,

ott,
Kör-
irna
bor
A
é.
a

gyönyörű, aki jó, a legjobb. De mi köze
Magdinak a logikához? Sohasem gondol
át semmit. Előbb mondta ki s csak azutá
villant át a fején, hogy csakugyan, tény
leg! Addig bizonygatta az igazát, amíg e
tévedt a szórengetegben, egyre távolod
a kiindulóponttól. „Így van, drágám? I
tom, nevetsz."

Az igazgatónő rózsás arcát ősz haj
retezi. Csavart kontya akár egy régi
di ezüst cukortartó. Magdi rohamsze
szerette őt, hol rajongott érte, hol
bántva, letörve panaszolta, hogy rideg
kózott, nem lehet a közelébe férkőzni.
esküdött, hogy mától fogva csak hi
ügyben beszél vele s még aznap es
hívta, bűntudatosan vonogatva a
„Nem bírtam ki!"

— Egyik-másik jellemrajz kész kis tan
mány. Érdemes lenne beküldeni a Peda-
gógiai Szemlének.

„Mindjárt kapsz a reprezentációs konyak-
ból!" súgta Magdi.

Kivesz egy gépelt lapot, rövidlátón sze-
méhez emeli. Családlátogatásra járt? Soha-
sem említette. Ha későn vetődött haza, csak
annyit mondott: lógtam. Ellógtam az időt.

szem maradt belőle.

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
1963 OKT 25
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

aki
n sze-
rettelek ros
!

Olyasféle hangot ad. ... nikor hir-
telen letépnek egy ragtapaszt.

A telefon élesen berreg, felborítva a
szoba csendjét.

— ... holnap vacsorára ... félnyolc ...
köszönöm.

M.D.K.

Szeift Béla

"Tojásfej" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Ir dalom, Bp. 1969. juli. 26.
XIII. évf. 3o. sz. 4. lap

M.D.K.

Szeift Béla

"Illusztráció" c. művét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és irodalom, Bp. 1969. május 1.
XIII. évf. 18. sz. 5. lap

M.D.K.

Szeift Béla

"Király" c. képének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. ápr.19.
XIII. évf. 16. sz. cimlap

Szeift Béla

"Ikon" cimmel hozza a lap a rajz repr.-ját.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. május 1.
XV. évf. 18. sz. 11. lap

Szeift Béla

"Táj" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. május 15.
XV. évf. 2o. sz. 5. lap

Szeift Béla

Sorsunk (vers).

Valóság, 1970. 9. sz. 91. l.

Szeift Béla

Lejtő (repró)

Valóság, 1970.12.sz. 76.l.

Szeift Béla

Madár (repró)

Valóság, 1969. 5. 22. 7. l.

Szeift Béla

"Táj" c. képének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 10.
XV. évf. 15. sz. 10. lap.

Szeift Béla

"Virág" c. rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. márc. 13.
XV. évf. 11. sz. 5. lap

Szeift Béla

"Trófea" c. müvét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. szept. 25.
XV. évf. 39. sz. 14. lap

Szeift Béla

"Virág" cimmel a lap bemutatja müvét.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. okt. 2.
XV. évf. 4o. sz. 15. lap

Szeift Béla

"Holdas táj" c. képének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. nov. 27.
XV. évf. 48. sz. 7. lap

SZEIFT BÉLA

Új Művészet
2004. Ápr. XV/4.

3.old.

OLVASÓINK ÍRJÁK

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket, a nem tervezett írásokat rövidítve közölje. Az „Olvasóink írják'' az olvasók fóruma, a közölt levelek, írások tartalmával a szerkesztőség nem feltétlenül ért egyet.

Közös ház, közös feladatok

Tisztelt Szerkesztőség! Az utóbbi években elszaporodtak azok az épületek, amelyekben a lakások személyi tulajdonba kerültek. Ebből adódóan jogok és kötelességek is keletkeztek. Az utóbbi esetben az egyes tulajdonosok feladatává vált az, hogy – többek között – a folyosókat, kerteket, ösvényeket, utakat szegélyező és a telekhatárt érintő járdákat rendben tartsák. Mindezek megoldására általában a közgyűlésen születnek határozatok. A gyakorlat azonban azt igazolja, hogy a közfeladatokat az egyik tulajdonos gyakorolja, a másik pedig nem. Akadnak, és nem is kevesen, akik mozgáskorlátozottak, vagy akár hivatali elfoglaltságuknál fogva, vagy éppen az ingatlanrész másnak való átengedésével (bérbeadás), nem tudják, vagy nem akarják ezen feladatokat ellátni. Nem tudják, hogy a kötelezettségek nem állapothoz, hanem tulajdonhoz tartozóak.

Javasolnám, hogy a tavaszi közgyűlésen mindenhol határozzák meg: kik azok, akik „természetben", és kik azok, akik pénzben kívánják megoldani a munkák elvégzését. Amennyiben a pénzbeli megoldást választják, úgy legjobb, ha a költségek hányada a közös költség növeléséhez járulna, amelyből a közös képviselő fizetni tudná az elvégzendő munkákat.

Úgy tudom, az önkormányzat bírságot is vethet ki a társasházakra az elhanyagolt járdák miatt. Méltánytalan lenne, ha azok, akik rendszeresen végzik a rájuk eső feladatokat, egyenlő arányban szenvednék el a bírság költségeit a nem teljesítőkkel. Úgy érzem, ez már erkölcsi kérdés is. Mint az is, hogy valaki a lakáson kívüli, közös területen nem gyakorolja tulajdonosi kötelességeit. Tisztelettel:

dr. Kovács Mihályné

Már megint a kutyapiszok...

Olvasom a *Hegyvidék*-ben egy kutyatartó reklamációját, hogy miért nincs a Királyhágó téren a kutyasétáltatóban nejlonzacskó. S hogy a kutyatulajdonosoknak ez nagy bosszúságot jelent. Továbbá reklamálja a takarítás hiányát is.

Hangsúlyozom, hogy kutyabarát vagyok a családi házban tartott kutya esetében, ahol a tulajdonos magánügye, miként tart rendet. Hogy közterületen miért kell a többi embernek bosszankodni, erre az illető nem gondol?! Különben pedig nejlonzacskót otthonról is hozhatna – és ha a gazdik a kutyafuttatóban kedvencük után eltakarítanának, akkor nem lenne számára annyira „gyomorforgató" a látvány. Ez szintén nem jut eszébe a reklamálónak.

Nem értem, hogy miért nincs ebadó, hiszen ebből a bevételből az önkormányzat némileg fedezné kiadásait, és nem kellene az adófizetők pénzét erre költeni. A kutyák összeszámlálása is egyszerű, hiszen a kedvenceket oltják, és ha az állatorvosok nyilvántartását ellenőrzik, bizonyára nem túl nehéz kimutatást összeállítani.

Vajon mi lehet az oka, hogy honfitársaink ennyire nem tartják be a törvényeket, hogy országútjainkon becslés szerint 500.000 autótulajdonos nem fizeti a kötelező gépkocsi-biztosítást, hogy a parkolást nem fizetőknek milliós kintlévőségük van, hogy a kutyatartók nem fizetnek, csak elvárnak, mindig valami mást? Itt mindenkinek csak joga van – de kötelessége semmi?!

Hornung Mária

Az Álom utca ürügyén...

T. Szerkesztőség! A *Hegyvidék*-et elsősorban azért kedvelem, mert érdekes dolgokat tudhatok meg belőle, de kellemes időtöltés a nem ismeretterjesztő cikkeknek, pl. *Takács Tibor* tárcáinak, a *Budai séták*nak az olvasása is. A március 13-i számban megjelent, *Álom utca* című írás késztetett arra, hogy a két műfaj keveredésének fura következményeire hívjam fel a figyelmüket.

Az utcáknak azért van nevük, hogy megtaláljuk a keresett épületet. Ki ne hallott volna arról, hogy Tokióban csak eltévedni lehet, hiszen ott nincsenek utcanevek. Ezzel szemben egy USA-beli városban a 10. utca sarkán már biztosak lehetünk abban, hogy az ötödik sarkon kezdődik a keresett 15. utca, ismerősünk pedig az utca elejétől 1234 yardnyira vár ránk, ha az 1234-es számú ház kapujában találkozunk.

Ha tudjuk, hogy valaki a XII. ker., Ibolya ösvényen lakik, könnyen megtaláljuk a Liliom ösvényt is. Sőt, a többi címet is, ahova mondjuk leveleket kell vinnünk: Fenyő ösvény, Gyopár ösvény, Moha köz, Moha út, Nőszirom utca, Orgona ösvény, Pipacs ösvény, Rózsa dűlő, Szegfű ösvény, Tatárvirág út, Tulipán dűlő, Tearózsa utca. Mind egy csokorban, Csillebércen van.

Ha az Álom utcáról ezt olvassuk: „... *hajdan Krasznahorka utca. Mert az volt. ... Még sajnálom is, hogy megváltozott a neve.*", mire is gondolhatunk? Talán arra, hogy az Álom utcanév nem illik a környékbeli utcák közé? (Mintha a Moha köz új neve Traktor köz lenne...) Valóban, a közelében van a Trencséni utca és a Zsolnai utca. Ezzel szemben áll, hogy nem utal több név felvidéki városokra.

Jobb helyen van a Krasznahorka utca a *XVIII.* kerületben! Szemeretelep nyugati felén egymáshoz kapcsolódó utcák kapták

Köszönet a Választási Irodának

Befejeződtek a 2002. évi országgyűlési általános választások. A bonyolult választási rendszerünkben leadott szavazatok alapján a legtöbb képviselői helyet szerzett párt kap megbízatást kormányalakításra. A választások befejezésével bizonyára véget ért a sok vádaskodással, indulatokkal telített hangulat, és reménykedhetünk a lakosság érdekeit szolgáló előzetes ígéretek megvalósításában.

A választások a Hegyvidéken a 18. számú választókerületben érvényesen és eredményesen zajlottak le. A lebonyolításban nagy szerepe van az önkormányzatnak, amely kezdeményezte a választások tisztaságát elősegítő Választási Etikai Kódex megalkotását, továbbá vállalta és megteremtette a pártok és tömörülések tevékenységéhez a feltételeket.

Az önkormányzat megnyilvánulási lehetőségeket teremtett az OMNICOLOR Polgári Televízió útján, a Hegyvidék című lap hasábjain a választási küzdelembe bekapcsolódóknak, a XII. kerületi Művelődési Központban, a Virányosi Közösségi Házban és a Jókai Klubban helyet adott választási rendezvények megtartásához, köztéri hirdetési felületeket teremtett a jelöltet állító szervezeteknek.

Nagy munkát végzett az önkormányzat által működtetett Választási Iroda is. Az iroda vezetője és munkatársai szakértelemmel, felkészültséggel, előzékenyen, udvariasan, segítőkészen készítették el a technikai eszközöket, besorolták, értesítették a választásra jogosultakat. Felkészítették a szavazatszámláló bizottságokat, gyorsan, pontosan végezték el a szavazatok összesítését. A Választási Iroda jól elő-

Búcsú Szegvári Károly festőművésztől

A magyar festészet huszadik századi nagymesterét veszítette el *Szegvári Károly* személyében. Életművének teljes értékelése az utókor feladata lesz, hiszen életének 82 éve alatt sokszor érte méltánytalanság.

Tószegen született 1920-ban. Már kisgyermek korában felfigyeltek kiváló rajzképességére, rendkívüli tehetségére. Előbb magániskolában, majd a Képzőművészeti Főiskolán folytatta tanulmányait. 1943-ban firenzei ösztöndíjat kapott, de a háború miatt ezt nem vehette igénybe. Katonaideje alatti élményeit is megörökítette képeiben, de kezdettől fogva témája volt a természet. Csodálatos érzékkel álmodta vásznaira az erdőket, az öregedő fákat. Életútja a politikai fogságtól az európai hírnévig ívelt. Képei megtalálhatóak a londoni National Galleryben épp úgy, mint a Vatikán Múzeumban és Moszkvában, Franciaországban, Németországban, de magángyűjtők féltett kincsei között őrzik Montrealban vagy San Franciscóban.

Művei között előkelő helyet foglalnak el portréi: önarcképe, az édesanyjáról és a feleségéről festett alkotásai, valamint néhány név a hosszú sorból: Puskás Ferenc, Cziffra György, Julio Iglesias, Honthy Hanna, Simándi József, Hernádi Judit. Kiváló a Petőfi-portréja és a II. Rákóczi Ferenc-arckép, ami a rodostói emlékházban látható.

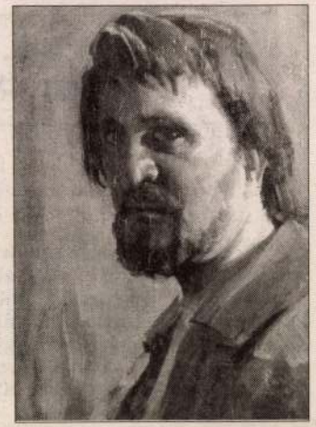

Szegvári Károly

Az elmúlt évtizedekben feladatának érezte az Alföld pusztuló tanyavilágának megörökítését, képei mélységes fájdalmat, a lélek megrendülését sugározzák.

Hatalomhoz soha nem törleszkedett, így azután ki is maradt a díjesőkből. Göncz Árpád volt az egyetlen, aki a „Köztársaság aranyérmével" tisztelte meg 80. születésnapján.

Képei a szépet, a nemes érzéseket, az örök értékeket sugározzák, egy kivételesen gazdag, egyedülálló és hosszú művészpálya dokumentumai. Neve a magyar piktúra történetének könyvében arany betűkkel íródott.

László Zsuzsa

Régiségek vétele: **Szondi Galéria**

Keresek nagyon magas áron kastélyok és kúriák berendezéséhez hajlított vagy egyenes vonalú titkosfiókos szekrényt, komódot, vitrint, írószekrényt, szalongarnitúrát és más bútorokat (intarziásak előnyben). Továbbá régi festményeket, csillárokat, fa- vagy bronzszobrokat, álló-, fali- vagy asztali órákat, nagyméretű tükröket, porcelán vitrintárgyakat, körpecsétes, eozinmázas Zsolnay tárgyakat, Kovács Margit kerámiákat, zsidó vallási kegytárgyakat, kiemelkedő napi áron ezüsttárgyakat: pl. páros gyertyatartókat, cukordobozt, perselyeket, sószórókat, gyümölcsöstálakat, 12 személyes evőeszközkészletet stb. Antik vagy drágakővel díszített ékszereket is vásárolok.

Hívjon bizalommal vagy jöjjön el hozzánk!

Kiszállás díjtalan. A fenti tárgyak, illetve hagyatékok felvásárlása mindkét üzletünkben folyamatosan történik.

BUDAI EGÉSZSÉGKÖZPONT

1126 Bp., Nagy Jenő u. 8. Tel.: 489-5200
Fax: 489-5210 E-mail: info@bhc.hu

RÁKSZŰRÉS

A **Budai Egészségközpont** szakemberei az orvostudomány mai állása szerint indokoltnak tekinthető szűrővizsgálatokat komplex módon, az egyéni sajátosságok messzemenő figyelembevételével végzik. Többszintű, kortól és nemtől függően összeállított, valamint egyénre szabott **szűrővizsgálati programokat kínálunk** magánszemélyek és vállalatok számára. Mindezt egy helyen, színvonalas környezetben, nagy szaktudású, neves orvosaink, valamint udvarias, diszkrét személyzetünk segítségével biztosítjuk előzetes bejelentkezés alapján.

Alapszűrés férfiak számára
- Teljes laborvizsgálat
- Belgyógyászati-kardiológiai vizsgálat
- EKG (12 csatornás nyugalmi)
- Mellkasröntgen
- Áttekintő hasi és kismedencei ultrahangvizsgálat
- Urológiai vizsgálat, prosztataszűrés
- Összefoglaló vélemény

Alapszűrés nők számára
- Teljes laborvizsgálat
- Belgyógyászati-kardiológiai vizsgálat
- EKG (12 csatornás nyugalmi)
- Mellkasröntgen
- Áttekintő hasi és kismedencei ultrahangvizsgálat
- Nőgyógyászati vizsgálat cytológiával
- Emlődiagnosztika (40-60 év között mammográfia, 40 év alatt emlőultrahang)
- Összefoglaló vélemény

Ha Ön a 40-59 éves korcsoportba tartozik, akkor évente végeztessen **mammográfiás emlőszűrést.** 60 éves kortól pedig kétévente ajánlott a szűrővizsgálatot elvégeztetni.

Nőgyógyászati urológia
- Női vizelettartási zavarok szűrése (inkontinencia)
- Változó kor vizelési panaszainak kivizsgálása
- Konzervatív és műtéti eljárások ismertetése
- Intim torna

Hívja információs szolgálatunkat a 489-5200 telefonszámon!
Kérdéseire készséggel válaszolunk!

PROSEC-BIZTONSÁGTECHNIKA

A LEGKORSZERŰBB ELEKTRONIKUS RIASZTÓ- ÉS TŰZJELZŐ RENDSZEREK TELEPÍTÉSE ÉS MÁR MEGLÉVŐ RIASZTÓRENDSZEREK RÁKÖTÉSE FOLYAMATOSAN ÜZEMELŐ, SZÁMÍTÓGÉPES TÁVFELÜGYELETI DISZPÉCSERKÖZPONTUNKRA.

BŰNCSELEKMÉNYT, TŰZESETET, ELEMI KÁRT, BALESETET, ... STB. JELZŐ RIASZTÁS ESETÉN 2–8 FEGYVERES FŐBŐL ÁLLÓ, TEREPJÁRÓ GÉPKOCSIKON KIVONULÓ PROSEC-JÁRŐRT KÜLDÜNK A HELYSZÍNRE, AKIK AZONNAL INTÉZKEDÉSEKET FOGANATOSÍTANAK.
INDOKOLT ESETBEN – EZZEL EGYIDŐBEN – ÉRTESÍTJÜK A TERÜLETILEG ILLETÉKES HELYI RENDŐRSÉGET, MENTŐKET, TŰZOLTÓSÁGOT, EGYÉB SZAKSZOLGÁLATOKAT ÉS ÜGYFELÜNKET.

MINDENNEMŰ BIZTONSÁGTECHNIKÁVAL, VAGYONVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS TERVEZÉS ÉS KIVITELEZÉS!

DÍJMENTES FELMÉRÉS ÉS SZAKTANÁCSADÁS!

HA VAGYONVÉDELEM ÉS BUDA; AKKOR PROSEC BIZTONSÁGTECHNIKA

TÁVFELÜGYELETI DISZPÉCSERKÖZPONT:
1024 Budapest, Rómer Flóris u. 8. sz.
(A RENDŐRSÉG ÉPÜLETÉBEN)

PROSEC BIZTONSÁGTECHNIKA ALAPÍTVA 1990 automata riasztás + járőrszolgálat

TEL: 361-3885; 386-6049 FAX: 361-3884

Az Omnicolor címe: 1536 – Időszerű képek, riportok

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-976

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971 SEP 25

emel- meccs elkezdődött — incolta Ócsi előredőlt. Apró Pop kétségbeesetten fölordított: dos összevissza

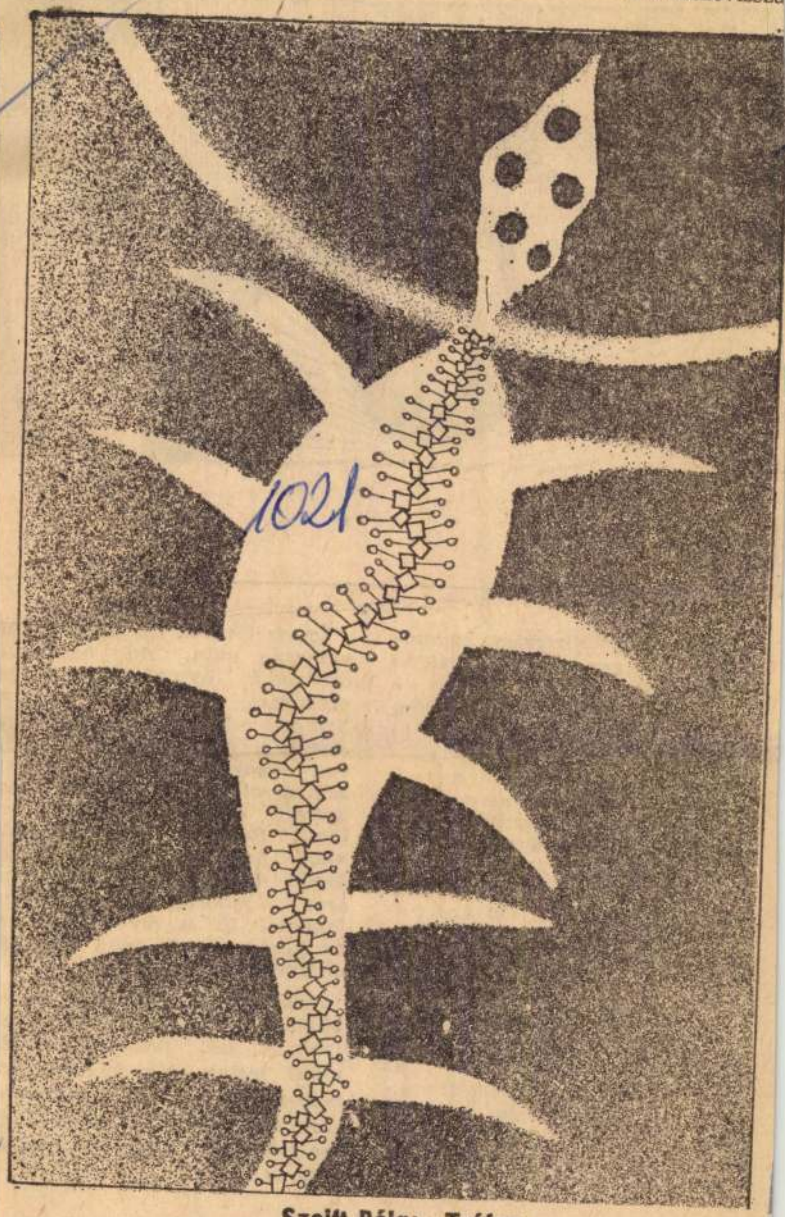

Szelit Béla: Trófea

Szelit Béla

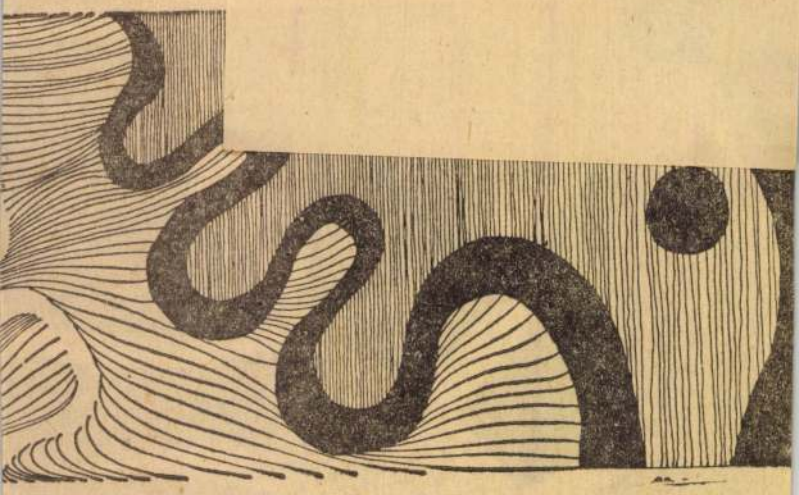

: Hullám

nagyon is emlékezetes kapcsolatról, ami engem az Egyetemi Színpadhoz fűz.

Kezdettől fogva részt vettem munkájában, melynek célját és megvalósításának módját egyaránt tiszteltem, mégis a szereplők sorából hamarosan a nézőtér padsoraiba száműztem magam. Miért? Mert a versmondás nagy gyönyörűség, de kínszenvedés is. „Aki ezt a kínszenvedést nem érzi, amit én szavalás előtt, annak könnyű az élet... minden izem vibrál az izgatottságtól..." írta Jászai Mari. Az én szervezetemet is ilyen vibráló izgalom őrölte csaknem fél évszázadon át. Ezerkilencszázötvenkilencben az Egyetemi Színpadon tartott utolsó önálló Ady-estemen éreztem, hogy többé nem tehetem próbára egészségemet, le kell mondanom a versmondói hivatásról.

Így is történt. De tíz esztende némaság után, Ady halálának ötvenedik évfordulóján mégis vállaltam, hogy az Egyetemi Színpad jubileumi előadásán beszélek a régi Ady-estekről. Közben ugyanis hallottam, olvastam arról, hogy a fiatalok nem szeretik Adyt. Az a felejthetetlenül forró este arról győzött meg, hogy e fiatal hallgatóság áradó lelkesedése szemernyit sem különbözött a régi fiatalokétól. Ez az örvendetes tény az Egyetemi Színpad nevelői eredményeit bizonyította.

Csodálkozva láthatják, milyen bőviben vagyunk fiatal színészeknek, kik felkészültek költőink, íróink alkotásainak tolmácsolására és az előadóművészet ápolására. Ez az örvendetes tény is az Egyetemi Színpad érdeme.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971 MÁJ 15

Szeift Béla

1021

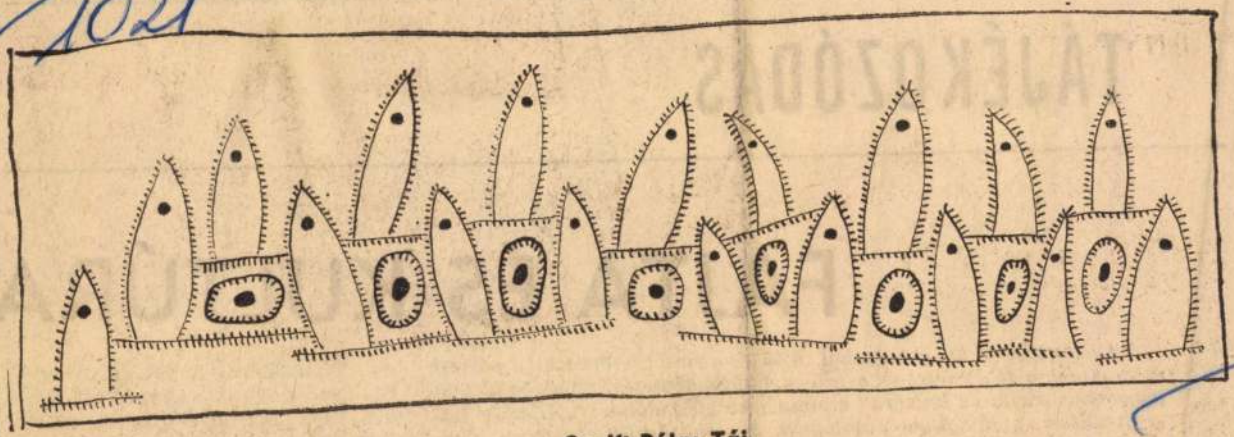

Szeift Béla: Táj

FALUS RÓBERT:

TÁJÉKOZÓDÁS

FAJTA ÉS KULTÚRA

Az UNESCO öt előadásból álló sorozatot szervezett párizsi székhelyén, a fajelmélet és a faji megkülönböztetés elleni küzdelem jegyében, „Fajta és kultúra" címmel. Az első előadásra Claude Lévi-Strauss-t, a világhírű etnológust, a strukturális etnológia megalapítóját kérték fel. A merész, sokszor meglepő következtetésekre jutó előadás — írja az olasz Espresso, amelynek közlése nyomán az előadást ismertetjük — nemigen nyerte meg a soknemzetiségű, sokfajtájú közönség tetszését.

nek leplezésére. A földgolyó egyre kisebbé válik számunkra. Kérdés, nem teremti-e újra az ember a maga számára azt a helyzetet, amelybe a tragikus sorsú amerikai és óceáni törzsek jutottak?

Pszichológusok által végzett kísérletek azt mutatják, hogy ele-

MAGYAR HIRDETŐ
SFIGYELŐ
IX., ÜLLŐI ÚT 51
8-068, 337-748, 340-726
AR IFJÚSÁG
1971 MÁR 1 9.

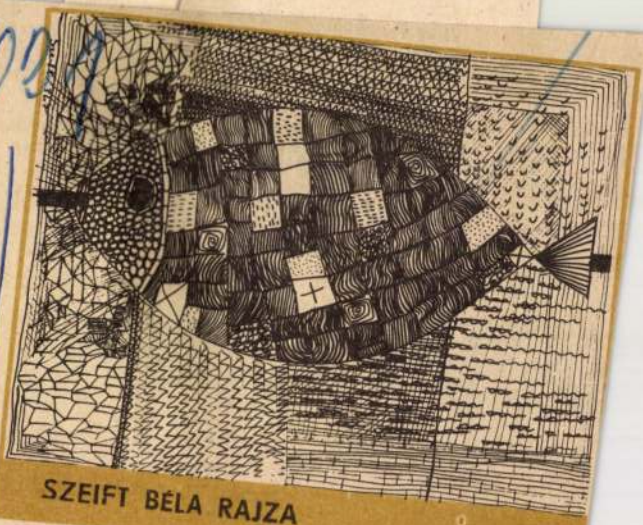

SZEIFT BÉLA RAJZA

5 (3
6 (
7 (7
8 (8
9 (13
10 (12
11 (6
12 (9
13 (11
14 (1
15 (1

szavazatok
, déli 12 óra.
im: Magyar Ifjúság szerkesztősége, Slágerlista, Bp.
I., Somogyi Béla u. 6.
ellékelendő: heti „13"-as jelzésű slágerlista-szelvé-
nk.

SLÁGERLISTA — 13

MAGYAR IFJÚSÁG 13 71/12

Szeift Béla, grafikus

rajza
repr.

Forrás
Magyar Ifjúság, 1971. aug. 20. 14. l.

Szeift Béla

Nemes József nobránművén kiállításának / 1970. febr, József Attila Műv. Körp. kisgalériája / katalógusát terverte.

Nemes József nobránművén kiállítása a József Attila Művelődési Körp. kisgalériájában. Bev. Dr. Szás Imre. 1970. febr.

Szeift Béla

Rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. szept. 5.
XIV. évf. 36. sz. 11.lap

Szeift Béla

"Sárkányölő" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. juli. 18.
XIV. évf. 29. sz. 4. lap

Szeift Béla

"Táj" c. művének repr.ját hozza a lap.

Élet és irodalom, Bp. 1970. juni. 13.
XIV. évf. 24. sz. 2. lap

M.D.K.

Szeift Béla

"Madár" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 4.
XIII.évf. 1. sz. 9. lap

Sreift Béla
festő

„Zöld irigység" c. képe szerepel
a Farlaton.

Vidos Zoltán: A Fiatal Képzőművészek Stúdiójaszk..
Művészet, 1969. október – 22 lap.

Szilft Béla
grafikus

M.D.K.

"Marx"

Élet és Irodalom, 1967. jul. 29 - 9 kap

M.D.4

Swift Béla
grafikus

Vizpart

Élet és Irodalom, 1967. aug. 19 - 2 kep.

M.D.K.

Szeifft Béla
gyűjtése

„Táj"

Élet és Irodalom, 1967. aug. 5. - 1 lap.

Szeift Béla

Follain: A madárkitömő c. versélhez
(repr.)

Valóság X. (1967.) 6. sz. 38. l.

MDK

Szíjgyártó Béla
grafikus

„Kép és robot"

Élet és Irodalom, 1968. jan. 13. 4 kép

MEGHÍVÓ

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

SZEIFT BÉLA

1966–1987 között készült műveiből
rendezett kiállításra
a Budapest Galéria Kiállítóházába
Bp. III., Lajos utca 158.
Megnyitja: 1987. július 10-én 17 órakor
Pataki Gábor művészettörténész

Megtekinthető: 1987. augusztus 16-ig
naponta 10–18 óra között
Hétfőn zárva

MAHIR – Zalai Ny. 87 1968 o

ELŐZETES

RATH ZSOLT

BUDAPEST
KAPAS U. 51-53/A.

1027

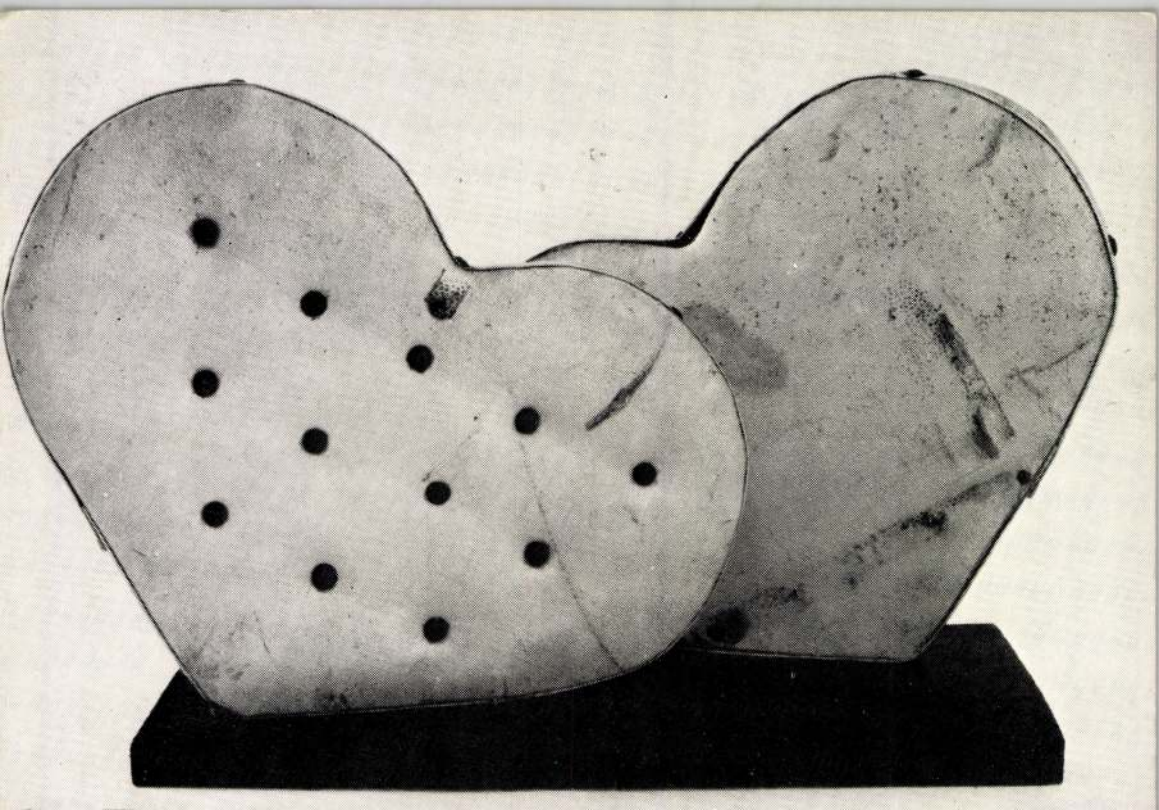

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1971 OKT 2

Szeift Béla

1021

Szeift Béla: Virág

IPORTJA:

lépes család

két katasztrális szántót — a szűk határból nem jutott több.

„De ezen a kétmaroknyi területen én úgy éltem, mintha háromszor annyi lett volna! Megháromszoroztam a két kezemmel, a családom derékhajlongásával, na meg a magamhoz való kis eszemmel... Negyvenkilencben jöttek ki először hozzám a keszthelyi akadémiától: Igaz az, hogy annyit termeltem? Nem tévesen írták be a lapra?... De nem ám!... Én egy hold árpaföldről majd tizenkilenc mázsát hoztam le, ezen a hegyi talajon — pedig hol voltak még akkor a mai jó vetőmagok!...” Ötvennégyben termelőszövetkezeti csoportot csináltak itt, ötvenkilencben pedig szakszövetkezetet: „Én vagyok a legrégibb elnök a járásban, de talán az egész megyében. A múltkor kiszámította egy elvtárs, hogy a járás mezőgazdasági üzemeire általában négy egész nyolc tized elnök »esik« az utóbbi tizenhárom évben — kivéve a miénket. Itt én egyedül »esek«. Talán azért, mert mindig igyekeztem, hogy nagyot ne bukjak; se én, se a csoport.”

Hogyan vigyázott? Csak egyetlen példát: ötvennégy éves múlt, mikor kertészeti technikumba jelentkezett. Az igazgató két járási vezetővel jött ki hozzá, hogy hát: „Nem ment el egy kicsit a sütnivaló Laci bá'? — mert különben régi ismerős volt mind, „Lehet, lehet, hogy elment” — felelte ő szelíden; de az iskolát elvégezte, jeles bizonyítvánnyal, és most nincs istennek az az ellenőrző agrármérnöke vagy export-importos szakembere, aki őt a „csavaros szakdumával” két vállra tudná fektetni!

3.

Ahol ilyen patriarcha van, ott a családban csak az maradhat, aki szereti a

Lacika apja (szintén katos a Balatonfüredi H Minden áldott nap h hatkor indul a vonatj után teszi le itthon a — egyelőre az öregf egyik nagynénitől juss ban, s ha a szőlőben ka, akkor elkoslat az „Őszre tető alatt lesz, rül a víz, a villany, ki fürdőszoba — a jövő itt érjük meg, *ha min*

„Szereti a gyári „Szeretem.” „Megérti katársaival?” „Megért vezető-helyettes vagy vezeti bizalmi, pá Mégis: ahogy naponta állomásról kék overal senként változik öntud zett, sőt kommunista időjárásban, peronoszp metezésben és ipa gondolkodó-töprengő annyira, hogy most, délutáni zivatar b bennünket az új ház most csak nehezen gyári önmagával.

Hanem kivel? Apjá jával?

Igen is, meg nem kus Lengyel-arc, de olyan naptól cserzett gyorsabbak, határozo apjáé vagy kivált na széde — hogy mondja nebb: természetesen benne új kifejezések, legjellemzőbb különb hogy míg az apa, a mára a szőlő és a *lényeg* volt — addig *eszköz*. Méghozzá kis stabil, az alapvetőn gyári kereset mellett

Eszköz — mire?

Eszköz ennek a jó

SZEIFT Béla

ÉS 1991/14

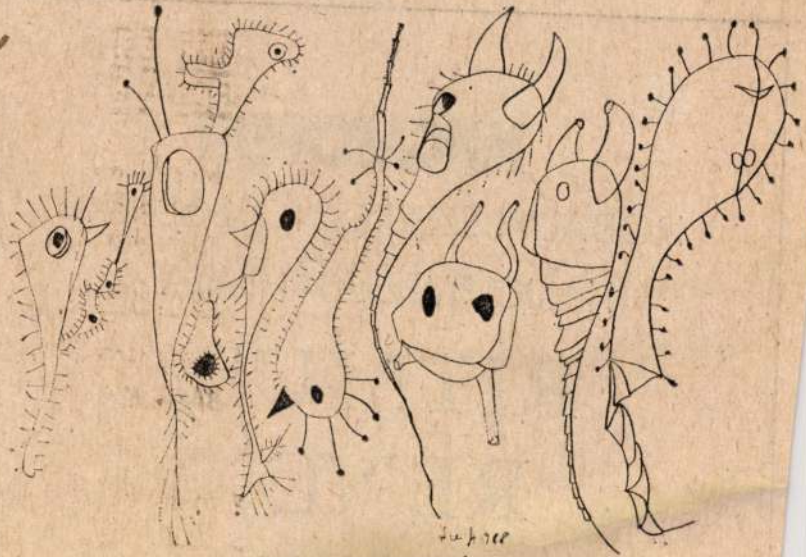

Szeift B[illegible]rajza

A

HUNGAROTON

IRODALMI SZERKESZTŐSÉGÉNEK

HANGLEMEZ AJÁNLATA

RITMUS,

REND,

ZI[illegible]E

JEGYZETEK

1 Budapest, Gondolat, 1981.
2 Jacques Leenhardt: Lecture politique du roman: La „Jalousie" d'Alain Robbe-Grillet. Paris, Seuil, 1973.
3 Lire la lecture: Essais de sociologie de la lecture, par Pierre Józsa et Jacques Leenhardt. Paris, Le Sycomore, 1982.
4 Manfred Naumann—Dieter Schlenstedt: Gesellschaft, Literatur, Lesen. Literaturrezeption in theoretischer Sicht. Berlin—Weimar, Aufbau-Verlag, 1975.

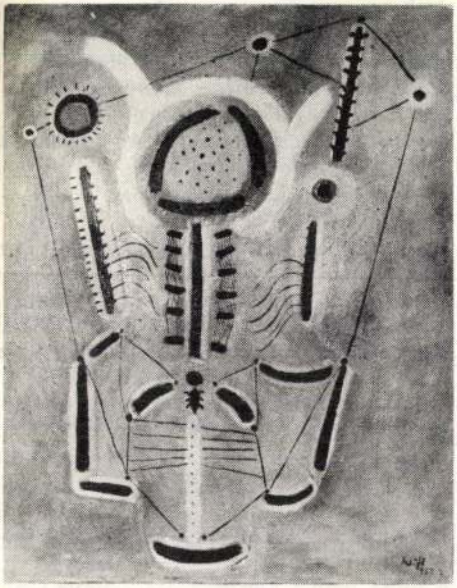

Virágok

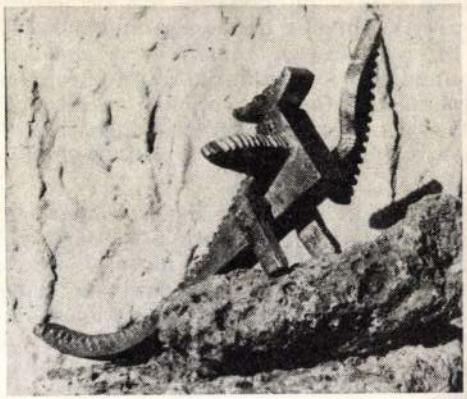

Szeift Béla: Sárkány

pontosabban és konkrétabban kell el
általában a könyvről van szó. Irodalmi szöveget
hatalmas mennyiségben fogyasztanak *képregén*
gényt olvasni, be kell vallanom — azt sem t
kell, vagy nézni kell... A képregény tehát, fu
momra, viszont látnom kell azt is, hogy a nyolcvanas évek kultúrájában az igazi kultúra elemei ezen a közvetítőn keresztül is eljutnak az emberekhez. Hozzám nem, de másokhoz igen. Látom, hogy azoknak a nemzedékeknek, akik a képregényen nőttek fel, ez a nyelvezet érthető és kultúrahordozóként funkcionál. Nem szabad fetisizálnunk az írott szöveget, abban az értelemben, ahogyan a reneszánsz ehhez modellt szolgáltatott. Alapvetően optimista vagyok a kultúra jövőjét illetően, nem látom előrevetülni a kultúra halálát, de az kétségtelen, hogy másféle formákat fog ölteni — s ölt már ma is —, mint amilyeneket mi ismerünk.

Mindezt korlátozott értelemben mondom: a kulturális szempontból kedvező helyzetű rétegre vonatkoztatva. Ezzel szemben úgy gondolom, hogy a könyv Franciaországban hatalmas tömegekhez jutott el, olyanokhoz, akikhez eddig még soha. Ha tehát a legműveltebb rétegek — a könyvi kultúra humanista fogalma szerint — kevesebbet is olvasnak, ezzel szemben azok, akik a legkedvezőtlenebb helyzetben voltak e könyvi kultúra szempontjából, sokkal közelebb kerültek a könyvhöz, mint a múltban. Nos, e két különböző változás mérlegét nem tudom megvonni, de azt hiszem, hogy korunkban sokkal szélesebb út nyílt a könyvekhez — ha a népességről általában beszélünk. Szokás globális százalékokban szólni az olvasásról — ezzel nem érthetek egyet; azt kell pontosan tudnunk, hogy mi az elolvasott könyvek aránya, s így már bizonyosan kevesebb ok lenne a pesszimizmusra.

Egyszóval azt hiszem, hogy az olvasás jövője továbbra is ragyogó — amennyiben az olvasás elmélkedést kiváltó médium, ahogyan mondani szokták: interaktív médium, amelyben a szövegjavaslat szembe találkozik valakivel. Az olvasás, szemben az „egyirányúnak" mondott televízióval, feltételezi a dialógust. S igen érdekes, hogy a most piacra kerülő elektronikus technológiák szintén interaktívak. Ez azt jelenti, hogy az emberek ez esetben nem csupán felszívják, elnyelik mindazt, amivel ellátták őket, tehát nem csupán *fogyasztanak*, a szó erős — és erősen szomorú — értelmében, hanem párbeszéd jön létre köztük és a kommunikációs eszközök, az elektronikus közvetítők új formái között. Ez nemcsak technológiai forradalom, hanem kulturális forradalom is. Ennek sem jövőbeni hatásait, sem nagyságát nem láthatjuk előre — de az biztos, hogy az olvasást is érinteni fogja, melynek fogalmát át kell majd értelmeznünk.

Gondoljuk csak el, hogy öt év múlva — mert öt év múlva mindenkinek lesz házi komputere! — bármely könyvtár bármely szövegét otthon a képernyőre hívhatjuk! Ez ma már nem okoz technikai problémát, a könyvtárakban már most is létezik, s az előrejelzés szerint Franciaországban öt év múlva nem is tudom pontosan, hány millió háztartás lesz bekapcsolva a fibroptikus kábelhálózatba! Az információs központoktól bármilyen információt megkaphatunk — elegendő, ha a Bibliothèque National teljes anyagát számítógépre teszik át. Ez egyáltalán nem elképzelhetetlen, az anyag egy része már számítógépesítve van.

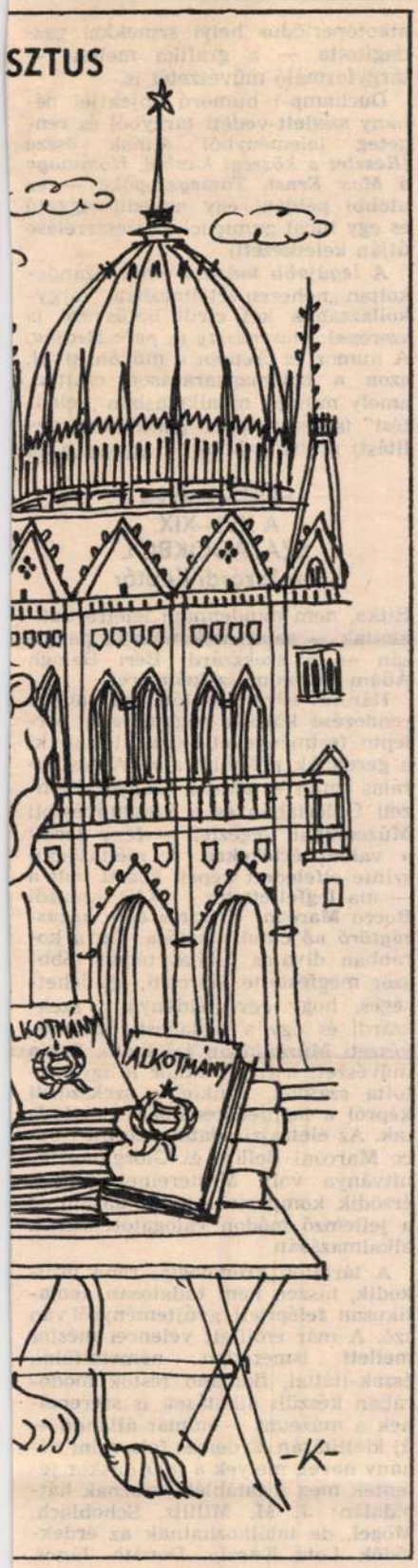

nak, a káprázatos fejlődéssel joggal dicsekvő hangrögzítésnek köszönhető, hogy változott a helyzet, s rend-

kívüli jelentőségű színházi, zenei- és operatörténeti emlékeket, hangokat, hangszeres produkciókat, koncerteket tudott maradandó emlékké konzerválni. A *Régi magyar énekesek* című lemez nyolc hazai operaénekes hangját idézi, s anyagát a Magyar Rádió hangarchívumából válogatta Kertész Iván. Mind a nyolc énekes a múlt század második felében született, s az Operaház első évtizedeiben volt a színház vezető tagja, nemzetközileg elismert kiválósága. A kezdetleges technika ugyan korántsem nyújthat teljes képet művészetükről, mégis meg-megcsillant valamit hangjuk szépségéből, feleleveníti előadásuk egynémely vonását, stílusismeretüket. Az operabarát meghatva hallgatja Takáts Mihály (30 éven át volt vezető tag) baritonját, Vasquez Itália, a Wagner-heroina szopránját. Nemcsak itthon, külföldön is becsülték Környei Béla nagy erejű hőstenorját, a színész-énekesként is remeklő Rózsa S. Lajost, a virtuóz koloratúrkészségéről ismert Szoyer Ilonkát, a lírai szoprán „fachban" kimagasló Szamosi Elzát, a Mozart-, Verdi- és Wagner-művek hivatott tolmácsolóját, Medek Annát. A sort Sándor Erzsi zárja, aki több mint 30 éven át volt az Operaházban „primadonna", s akit még a háború után, az '50-es évek közepén hallgathattak a zenekedvelők hangversenyen. A Magyar Rádió produkciójában készült lemez az egykori hazai operaművészet egyedülálló dokumentuma. *(Radioton)*

Albert István

ÚJ TÜKÖR / Képes kulturális hetilap

Szerkesztőség: Budapest VII., Lenin körút 9–11. 1073
Telefon: 221-285, 222-408
Főszerkesztő: **FEKETE SÁNDOR**
Főszerkesztő-helyettes:
GYURKÓ LÁSZLÓ, KÖRÖSPATAKI KISS SÁNDOR

Kiadja: **PALLAS LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ VÁLLALAT**
Budapest VII., Lenin krt. 9–11. 1906
Felelős kiadó: **SIKLÓSI NORBERT,** a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezérigazgatója
HU ISSN 0133–1361

87.1096 Athenaeum Nyomda, Budapest, rotációs mélynyomás. Felelős vezető: **SZLÁVIK ANDRÁS** vezérigazgató. Meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

A szerkesztőbizottság tagjai:
FEKETE SÁNDOR
GYURKÓ LÁSZLÓ
KELETI ÉVA
KÖRÖSPATAKI KISS SÁNDOR
NÁDAI FERENC
ÖKRÖS LÁSZLÓ

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a hírlapkézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (Helir) Budapest V., József nádor tér 1. — 1900 —, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a Helir 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: negyedévre 120.— Ft, fél évre 240,— Ft, 1 évre 480,— Ft.

arra, amint az eltelt évtizedekben sorra-rendre napirendre tűzte az egészségügy fájó, kényes kérdéseit, máig érintetlen, múltból örökölt hierarchiáját, amelyhez még nem nyúlt hozzá sem a készülő gazdasági, még kevésbé a tervezett politikai reform.

Levendel témája ezúttal látszólag szűk — valójában messze túlmegy a megszabott népegészségügyi, társadalmilag kibontott kérdéseken. Ha csak a majdnem négyszáz oldalt — vele az ezernégyszáznál több irodalmi jegyzetet — vesszük számba, kiderül belőle, hogy az *Alkoholbetegek gyógykezelése és gondozása* nemcsak minden orvosi szakmát, hanem még sok egyebet is érint. A betegség belgyógyászata, idegélettana, lélektana éppúgy külön tárgyalást érdemel, mint a nők alkoholizálása, a magzat alkoholkárosodása, az alkoholprobléma a gyermek-, ifjú- és serdülő-, vagy éppenséggel öregkorban.

Az alkoholbetegek személyiségét figyelembe vevő gyógykezelés, gyógyszerelés és pszichoterápia, nem utolsósorban a társadalomkutatásban elmélyült szocioterápia, végül a gyógyult (vagy csak időlegesen gyógyuló) beteg gondozása: ehhez az itt fel nem sorolható minden orvostudományi (és társadalmi) tényezőnek ki kell vennie a részét az egyre ijesztőbb mértékben terjedő alkoholizmus elleni küzdelemben. Ebben rejlik — egyebek között — ennek a nagyközönség elé kívánkozó szakkönyvnek a tanulsága. *(Akadémiai)*

Magyar Pál

Kiállítás

SZEIFT BÉLA TÁRGYKOLLÁZSAI
Budapest Galéria kiállítóháza

Szeift Bélát nevezhetjük festőnek is, de ennél többet mond el róla, hogy a vegyes technika megszállottja. „Festett" képeibe előszeretettel applikál apró tárgyakat — fadarabot, tollat, textilt, zsineget, dióhéjat — egy félig-meddig szürreális, de ugyanakkor nagyon is „földhözragadt" képi világ formaelemeiként. Régóta mozdítatlan kövek félrebillentésekor szokott ilyen soklábú, nyüzsgő mikrokozmosz a szemünk elé tárulni. Két évtizedes pályafutását monomániásan végigkövetik ezek a sajátos, időnként absztrakcióba hajló alakzatok — vagy ahogy (máskülönben ritka pontos) képcímeinek egyike nevezi — *Organoritmus*ok.

A nyolcvanas évek elején a Somogy megyei Kára községbe költözött, s miközben a fővárosban zajlik a hazai új festőiség „csendes forradalma", ő sertés- és nyúltenyésztésből próbált megélni. A kárai alkotóperiódus helyi színekkel gazdagította — a grafika mellett — tárgyformáló művészetét is.

Duchamp-i humorú objektjei néhány szedett-vedett tárgyból és rengeteg leleményből állnak össze *(Részlet a községi kanból, Hommage á Max Ernst, Tömegszopóka* — ez utóbbi például egy nokedliszaggató és egy tucat gumicucli összeszerelése útján keletkezett).

A legújabb művem című, szándékoltan „nehezen értelmezhető" tárgykollázsában két cirill betűs szó is szerepel: *glasznoszty* és *peresztrojka*. A humor ez esetben a művön kívül, azon a belemagyarázáson csattan, amely minden műalkotásban „jelentést" (sokszor éppen politikai aktualitást) próbál találni.

Boros Géza

Szeift Béla: Sváb dinnye

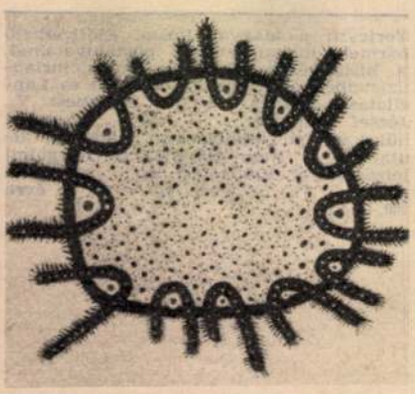

FESTMÉNYEK A XVI–XIX. SZÁZADOKBÓL
Szekszárdi Képtár

Ritka, nem mindennapi leletre bukkantak — saját intézményük padlásán — a szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeum szakemberei.

Három évvel ezelőtt az anyag rendezése közben nagyméretű, porlepte festményeket szabadítottak ki a gerendák pókhálói alól. A restaurálás során — amit a Magyar Nemzeti Galériában és a Szépművészeti Múzeumban végeztek — fény derült a valódi értékekre. A méltatlanul szinte elfeledett képek között volt a — ma legféltettebb — XVI. századi Rocco Marconi *Krisztus és a házasságtörő nő* című alkotása. Ezt a korábban divatos bibliai témát többször megfestette Marconi, így lehetséges, hogy egy példánya a szekszárdi és egy a budapesti Szépművészeti Múzeumban található. Ezt a művészeti lexikon akkor is így tartotta számon, amikor a szekszárdi képről a legilletékesebbek sem tudtak. Az életrajzi adatok szerint Rocco Marconi Bellini és Giorgione tanítványa volt. Mestereinek hatása érződik kompozíciós megoldásain és a jellemző módon válogatott színek alkalmazásán.

A tárlaton kronológiai rend uralkodik, hiszen nem tudatosan, tematikusan felépített gyűjteményről van szó. A már említett velencei mester mellett ismeretlen németalföldi, észak-itáliai, flamand festők modorában készült alkotások is szerepelnek a múzeum — immár állandó — új kiállításán. Érdemes felsorolni néhány nevet, melyek a felújításkor jelentek meg a fatáblák, vásznak hátoldalán: J. M. Millitz, Schoblach, Mögel, de találkozhatnak az érdeklődők Lotz Károly, Donáth János,

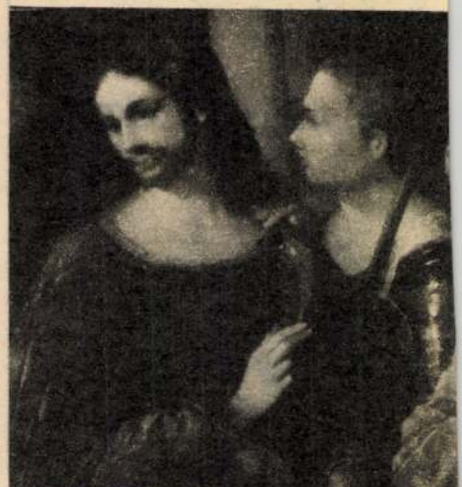

Száft Béla

éremművész

Érmei a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának Tiállitásán Pécsett

Dunántúli Napló
1979 dec. 16

Vörösi Pál
ciszi

Szeift Béla

"Figura" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. szept. 19.
XIV. évf. 38. sz. 8. lap

Szeift Béla

"Sorminta" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. juni. 2o.
XIV. évf. 25. sz. 5. lap

Szeift Béla

"Váz" c. művének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. aug. 22.
XIV. évf. 34. sz. 2. lap

Szeift Béla

"Kompozició" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. aug. 29.
XIV. évf. 35. sz. 2. lap

Óbudai Társaskör Galéria
Budapest, III. Kiskorona u. 7.

ÜDE FOGSOR

SZEIFT BÉLA

kiállítása

Megnyitja 1997. június 17-én 18 órakor
Frank János művészettörténész

Megtekinthető: 1997. július 13-ig
Hétköznap 14-18, szombat-vasárnap 10-18 óráig,
hétfőn zárva.

A meghívón: Üde fogsor
Dr. Békefi Gyula tulajdona
Fotó: Békefi Dóra

Nemzeti Kulturális Alap
Fővárosi Képzőművészeti Alap

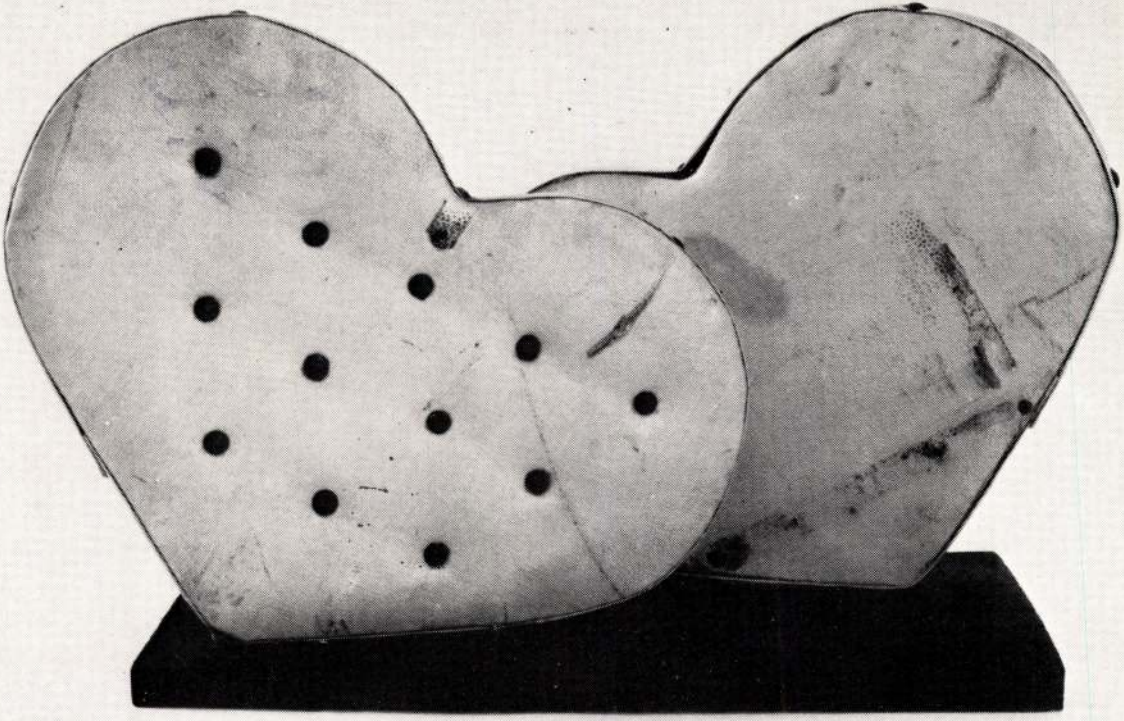

MEGHÍVÓ

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

SZEIFT BÉLA

1966–1987 között készült műveiből
rendezett kiállításra
a Budapest Galéria Kiállítóházába
Bp. III., Lajos utca 158.
Megnyitja: 1987. július 10-én 17 órakor
Pataki Gábor művészettörténész

Megtekinthető: 1987. augusztus 16-ig
naponta 10–18 óra között
Hétfőn zárva

MAHIR – Zalai Ny. 87 1968 o

ELŐZETES

MTA MUVTORT. KUTATOCSOP.

KONYVTARA

BUDAPEST
URI U. 62.

1014

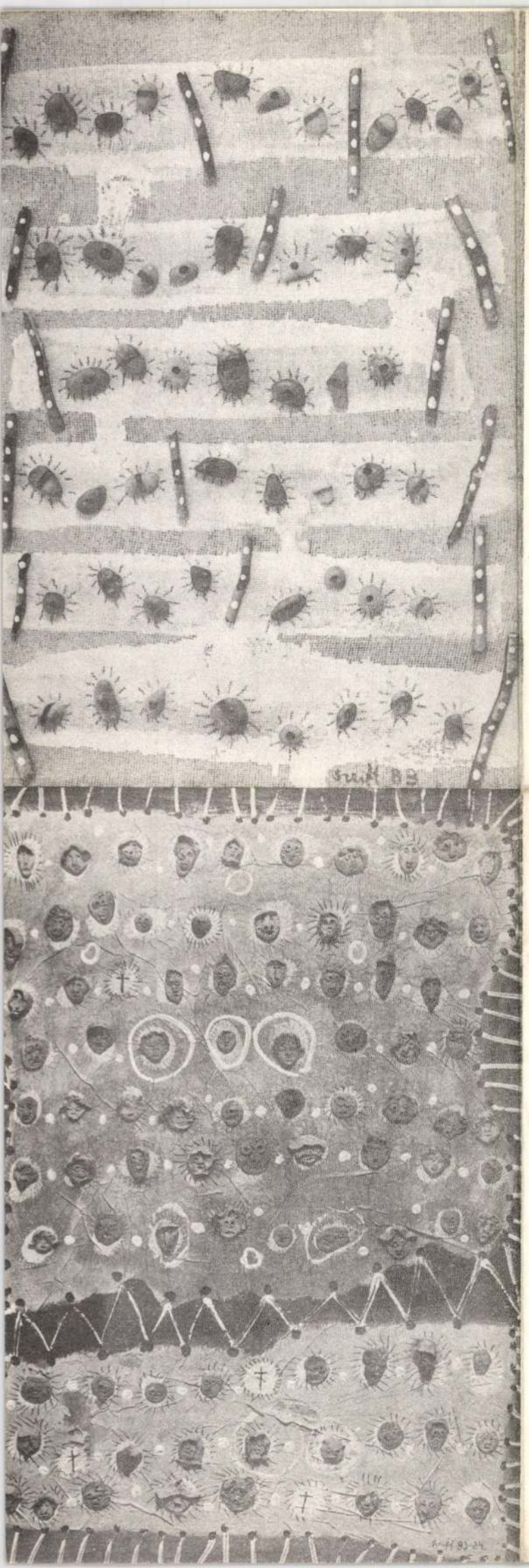

SZEIFT BÉLA kiállítása

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA
1984. augusztus 7-26.

Tisztelettel meghívjuk
SZEIFT BÉLA
kiállítására az
Óbudai Pincegaléria
III. Fő tér 1., Zichy-kastély

Megnyitja: 1984. augusztus 7-én 18 órakor
Győrffi Miklós

Megtekinthető 1984. augusztus 26-ig
hétfő kivételével 14-18;
szombat-vasárnap 10-18 óra között

Fotók: Kecskeméti Kálmán
F.k. dr. Merényi Judit
TISZSZO GT

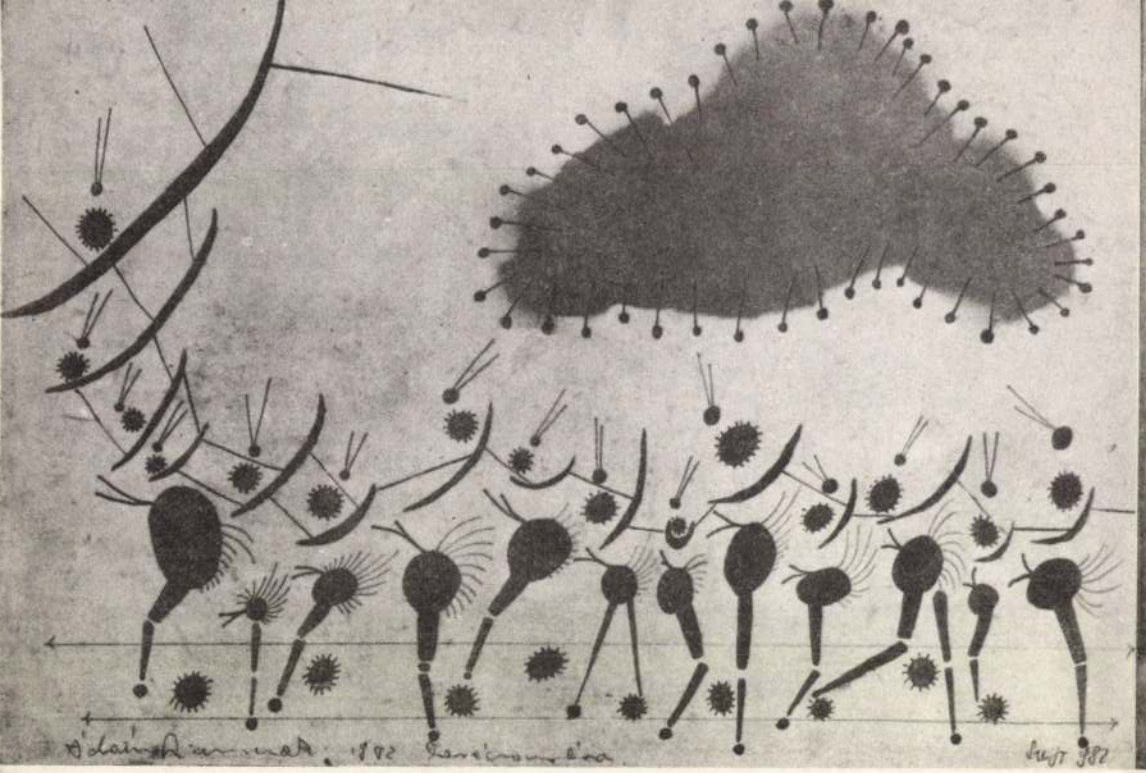

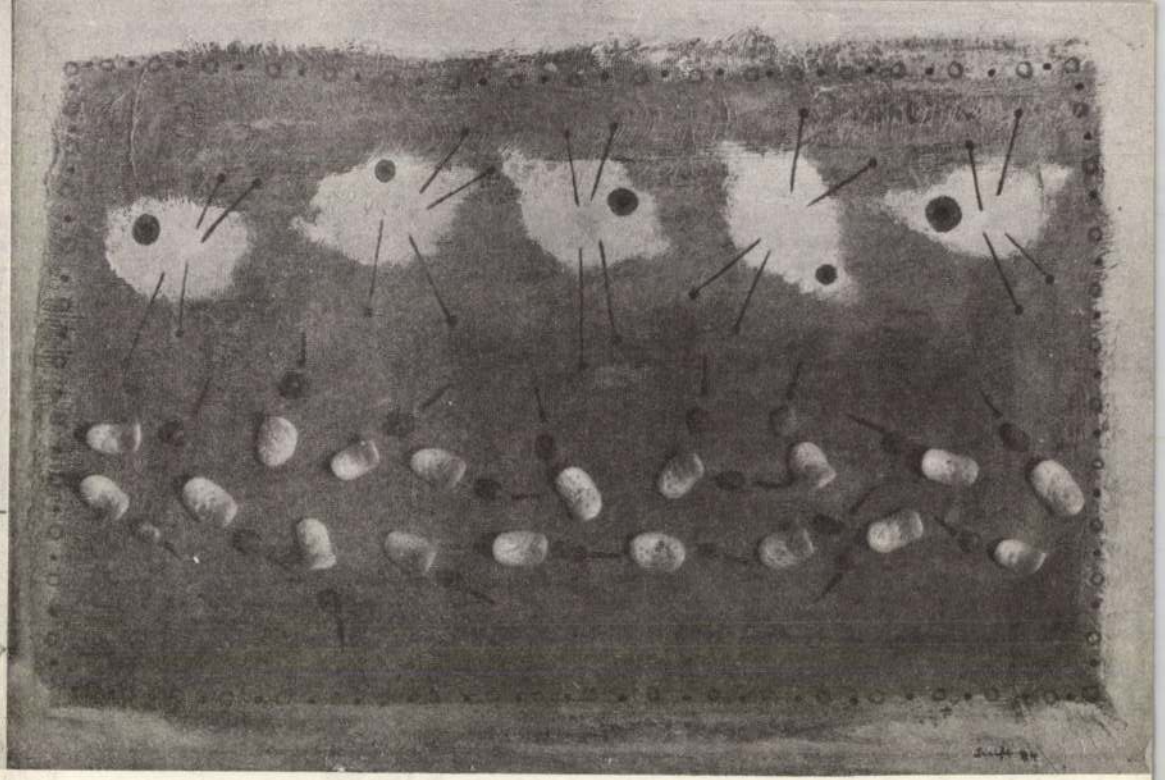

1975-ben volt az utolsó egyéni kiállításom. Azóta csak csoportos tárlatokon vettem részt, az Élet és Irodalom és a Valóság folyóiratban publikáltam műveimből.

Sokan ezt a magatartást úgy értelmezték, hogy nem dolgozom, kiégtem, nincsenek új munkáim. Azok számára, akik csak az egyéni kiállításra invitáló meghívók gyakoriságából állapítják meg egy művész termékenységét – sőt kvalitását – megszűntem létezni. Egyesek sajnálkozva, mások kárörvendve végleg leírtak.

Sorsom Somogyba, Kára községbe sodort. Itt gazdálkodásból éltem; így próbáltam függetleníteni magam a művészeti élet kenyérharcától. A természet közelsége, a mindennapos foglalatosság növényekkel, állatokkal persze nyomot hagyott bennem és születendő képeimben is. Jeleim, motívumaim – bár megőrizték jellegüket – megteltek a természet színeivel, hangjaival; sőt antropomorf jegyek hordozóivá váltak.

A Pincegaléria méreteihez alkalmazkodva le kellett mondanom tíz hosszú év termésének bemutatásáról, ezért csak az utóbbi három esztendő munkáiból válogattam.

1984. június **Szeift Béla**

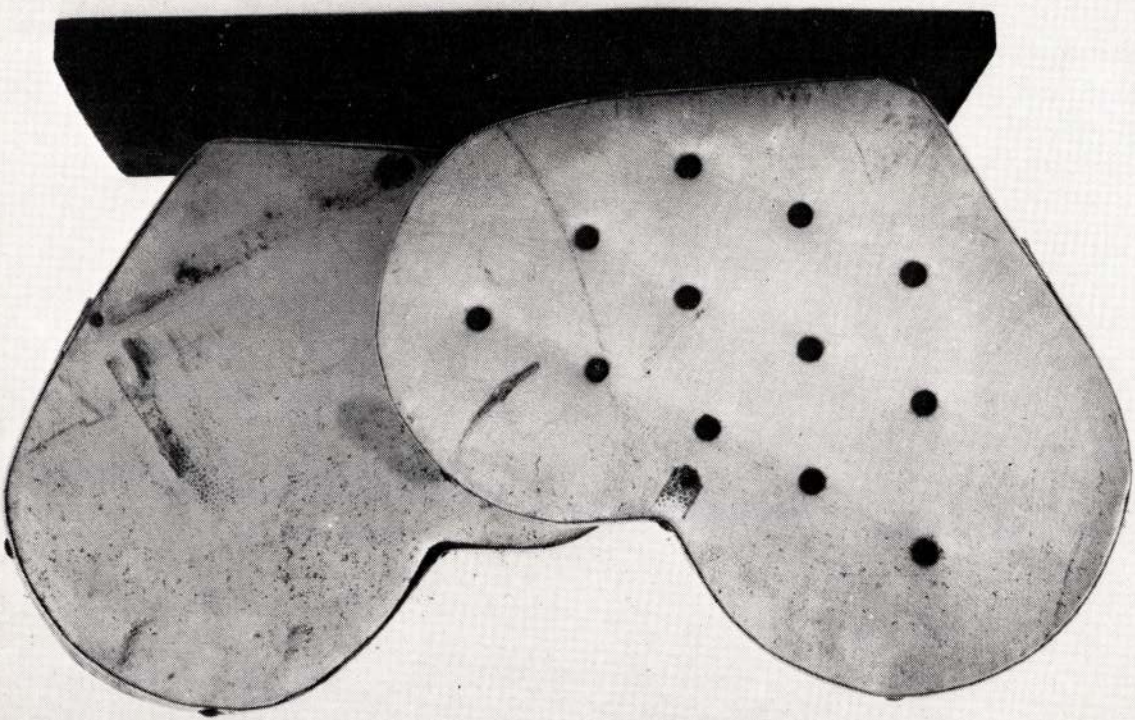

MEGHÍVÓ

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

SZEIFT BÉLA

1966–1987 között készült műveiből
rendezett kiállításra
a Budapest Galéria Kiállítóházába
Bp. III., Lajos utca 158.
Megnyitja: 1987. július 10-én 17 órakor
Pataki Gábor művészettörténész

Megtekinthető: 1987. augusztus 16-ig
naponta 10–18 óra között
Hétfőn zárva

MAHIR – Zalai Ny. 87 1968 o

SZEIFT BÉLA

Vicsor és mosoly

Szeift Béla munkáiról

TOLVALY ERNŐ

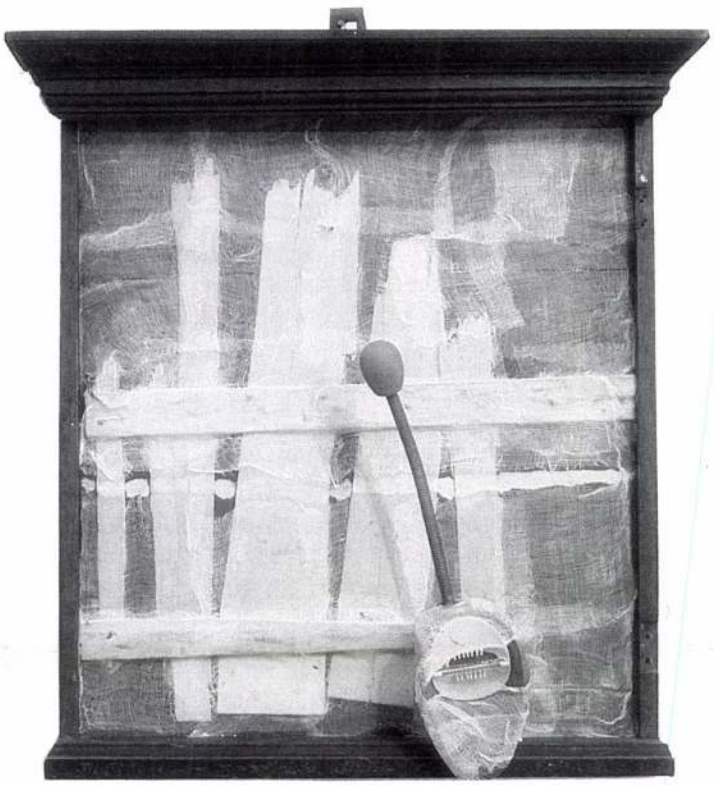

Szeift Béla: A balerina, 1997, objekt, 52×40×8 cm, Mészáros Károly tulajdona

A legelső közelítésre is Szeift Béla munkái valami kegyetlenül elvékonyított határon jelennek meg: egyensúlyoznak, ahol a durvaság és a poétika különböző formái összekeverednek, ahol e két mező egymást átmetszi, kiadván azt a lehetetlen és vékony vonalat, művei helyét, ahol művészet, játék, vaskos és finom humor, jóleső és gunyoros szavak, ,,guberált'' tárgyak és szemét egybeolvadnak egy szomorkás kötéltánc visszfényében.

Bár kevesen ismerik munkáit (vagy már elfelejtették), életműve, ahogyan ő említette: ,,jól feldolgozott''; kiváló művészeti írók foglalkoztak vele: Pataki Gábor, Andrási Gábor, Szegő György és Frank János értelmezték, megfejtették és feldolgozták.

Amitől egy Szeift-mű azonnal felismerhető és megragadható, az a néhány alapelem, amely minden munkájának nemcsak a lényegét, de charme-ját is adja. Munkáinak kiindulópontja és egyben végállomása is a humor: a durvaságtól a simogatásig; néha oly kegyetlenül pontos, úgy csattan, mint egy pofon. A műveket kísérő verbális *kiegészülésekben* (kielégülésekben?), a címekben többnyire Szeift Béla általában tárgyakat használ, rajzaira s festményeire is sokszor felragasztja őket. *Készen kapott* jelenlétükkel azonban nem mindig elégszik meg, kiegészíti, átalakítja, összekombinálja vagy befesti, néha beburkolja tárgyait: például átlátszó, sejtelmes gézzel. Minden Szeift-mű ,,be van burkolva'', s ez nemcsak kézzelfogható és tapintható, hanem sok esetben nem is látható, csak érezni lehet, ahogy e takarók elfedik a művek *pontosságát,* letompítják az éleket; hol a szavak, a szójátékok máza ez, hol a humoron átszivárgó szomorú mosoly.

A humor

Sarkadi Péter egyik dalszövege egy utcán kiabáló kisgyerekről szól: ,,árnyékos utcán kicsi gyerek, / kiabál, masiniszta leszek'', és arról, ahogyan belenő nyomorúságos életébe: ,,ma eszed holnapi kenyered...'', ,,az ilyen mondd meg minek él?'' Az utolsó szó egy ,,jaj!'' Ha olvassuk, ezzel a *jaj*jal a végén szívfacsaró és csöpögősen közhelyes, az embernek az az érzése, hogy ez a ,,jaj'' már túlzás. Egészen más, amikor hallgatjuk; Sarkadi a túlzásokat és közhelyeket túlzott s közhelyes színészi klisékkel fokozza: nem lehet tudni, hogy sírni vagy nevetni kell, miközben mindkettő csiklandozza a torkot, és a végén – jaj – ez már maga a kabaré; ennél cinikusabban, gúnyosabban, a szó tartalmához nem illőbben nem lehet jajgatni. Az érzelmesebbek azért voltak az orruknál fogva vezetve, mert egy,,jaj'' hangzású röhögésre nem számítottak; akik végig humornak vették és gúnynak, azok azért, mert a ,,jaj'' – akárhogy ejtjük – az ,,jaj'' marad.

A humor ilyen megfejthetetlen rejtélyeket tud okozni: nincs igazán eredmény és leginkább akkor, amikor egy komoly (túl komoly!), szomorú vagy – ne adja Isten – tragikus helyzetre vonatkozik.

A humor *nedv,* ami mindent átitat, mindenhová beszivárog, letörölhetetlen permettel vonja be a világot, a sírás csiklandozása következtében könnyes, mégis felhőtlen nevetéssé válik; de a nevetés, ha radikálisan rendelődik valami rossz, csúnya, szomorú vagy tragikus mellé, megcsuklik; a hahotából sóhaj lesz, a röhögésből rázkódás, a nyitott száj lebigyed: nincs megoldás, a helyzet jellemezhetetlen minden esetben, amikor e két véglet találkozik; nem kedv, inkább egy vibráló állandó pulzálása – fel s le, fel s le –, hogy mindig ott maradjon, ahonnan indul. A tehetetlenség gyönyöre: *stabil* derű és száraz szomorúság.

Az elképzelések és a logika megsemmisítése vagy helyettesítése egy máshonnan induló logikával az a fény, ami az ilyen derűből árad: mindent képes elsimítani; elkeni a ráncokat, csak egy

ÚJ MŰVÉSZET 1998, 1-2. SZ.

tehetetlen simaság marad utána, amivel többé nem lehet mit kezdeni. A bölcsességhez közelebb áll, mint a tréfák szerkezetének látszólagos ellenőrizhetetlenségéhez.

A humor olyan, mint az álom; jót, rosszat egyaránt tartalmaz. Az álom: szép, jó, kellemes – az *álom* szót úgy használjuk, mint egy elérhetetlen jóságot, mesét, ami nem is lehetséges, de kívánatos: amit nem gyakorolunk, mégis mutatkozik (mi a fenét kéne csinálni?). Az álom: vágy! A humor ennek nappali teljesítője, az ébrenlét *álmosítója*; az ,,elkenő'', a ,,kisimító'': a humor az, amitől a dolgok ,,megszűnnek''. A humor méreg, a jobbik fajtából: összekapcsolja a nevetést a sírással. Szókratész Protarkhosszal folytatott beszélgetésében megjegyzi: ,,... s tudod-é, hogy lelkünk hangulata a komédiában is gyönyörrel s fájdalommal vegyes?''

Ipszilon alakban mutat szét e két érzés egy tőből kiágazva, a tökéletességből, az egységből szembefordulva egymással, mint az alkímisták rajzain a hermafroditák kettős arca, de megmutatva a szétszakított tökély bomlás következtében előállott gyalázatos esendőségét.

Baudelaire egyenesen a bűnbeesés következményeinek nevezi e két érzést: ,,... mindkettő a büntetés következménye'', ,,... az ember a fájdalmán is enyhíteni tud könnyeivel, és a nevetés olykor édes gyönyört lop a szívébe, mert a bűnbeesés következményei a megváltás eszközeivé váltak.''

Szeift Béla műveiben is ilyen ipszilonformán szétágazó e két elem: a szomorú tűnődés, miközben arcát nézi az ,,olykor édes gyönyörben'', a humorban, ami nem visszanéz rá, hanem ügyet sem vetve a rámeredő tekintetre, mint valami pára vagy átlátszóság mindent elborít, *gyilkosan* fojtva meg azt, ami útjába kerül, röhögéssé fejleszti a rossz kedélyállapotot, vagy bájos, csöndes mosollyal bámészkodik a kacatok sivárságán, a tárgyak értelmetlen vándorlásán az emberek között, az oda-vissza pattanó, repdeső szavak kereszttüzében, melyek értelmet nem, csak nevet adnak nekik.

Műveinek nem sava-borsa vagy ostoba színezéke a humor, plusz még egy dolog a kelléktárból, egy *jól jövő* tulajdonság, hanem: a léte, az egyetlen lehetőség a túlélésre. Szeift Béla a humor és a komikum minden változatát használja: iróniát, a cinikus felhangot, a maró gúnyt, az egyszerű poént vagy viccet, az önmagától is nevetséges torz formát, a gyerekrajz bájos gügyögését, az istenverte hahotától, a karikatúrától a szavak karikatúrájáig; az elferdített szókapcsolatoktól az elegáns és szellemes szójátékokig.

A humor általában műveinek olvasható részében, a címben húzódik meg, de ez a verbális kiegészítő vagy felfokozódik a tárgy vagy festmény néha brutális valóságában, vagy a kettő közötti ellentét okozza azt, hogy a mosoly eltűnik, szelídségével együtt rázkódó nevetéssé válik, sokszor olyanná, hogy legjobb lenne felborítani egy asztalt, odavágni egy poharat, vagy kiszaladni az ajtón, hazarohanni, és nem tudni semmiről. A humor Szeift Béla munkáiban nem is a címben vagy az önmaguktól is nevetséges torz formákban és helyzetekben van, inkább egész tevékenységét hatja át: a meglátásnak, az észrevételnek, a kiválasztásnak, az intuitív nyelvi választásoknak – sokszor bravúrnak – az összhangzatában, a festészeti eljárásokra (magára a festészetre is) s a plasztikai formálásra (magára a plasztikára is) nyelvet öltögető gesztusban és e gesztus nevetségessé tételében. Leginkább a művész mindent és állandóan pásztázó tekintetében, látásának szomorú derűjében, mellyel a világ nemcsak észrevehető, megleshető és megfejthető, de át is ölelhető és egy kis sajnálattal hátba is veregethető. Ez a *nézés* leginkább úgy hat, olyan abszurd, mint egy nemlétező Magritte-kép: mintha a tükörbe néző ember a tükör elől eltűnne, és csak arca maradna gúnyos vigyorral – bent a tükörben.

Tárgyak és anyagok

A tárgyaknak és anyagoknak, melyeket Szeift Béla használ – hasonlóképpen a formákhoz – festményein, külön története van, akár azt is mondhatnám: *élete,* s ez a kijelentés csak attól lenne különös, hogy ezek a tárgyak – amennyiben léteznek – akkor egy csöndes és tökéletesen kilátástalan agóniában léteznek, és e tárgyak és anyagok maradék *életében* az egyetlen *izgalmat* az a *kényelmetlenség* jelenti, hogy *haláluk* előtt egy fontoskodó gondoskodás és pitiáner haszonvágy állandóan költözteti őket, cseréli gazdájukat; hol egy kukából kerülnek elő, ahová holmi újítási vágytól vezetett polgár dobta őket ráúnva eddigi szolgálatukra, megtagadva a hozzájuk tapadó emlékeket, vágyakat és bajt; hol hajnali piacokon bukkannak fel lapozhatatlan könyvek, óriás mellű pornósztárok címlapfotói és megkezdett Szeduxenes levelek társaságában. Vagy csak hever-

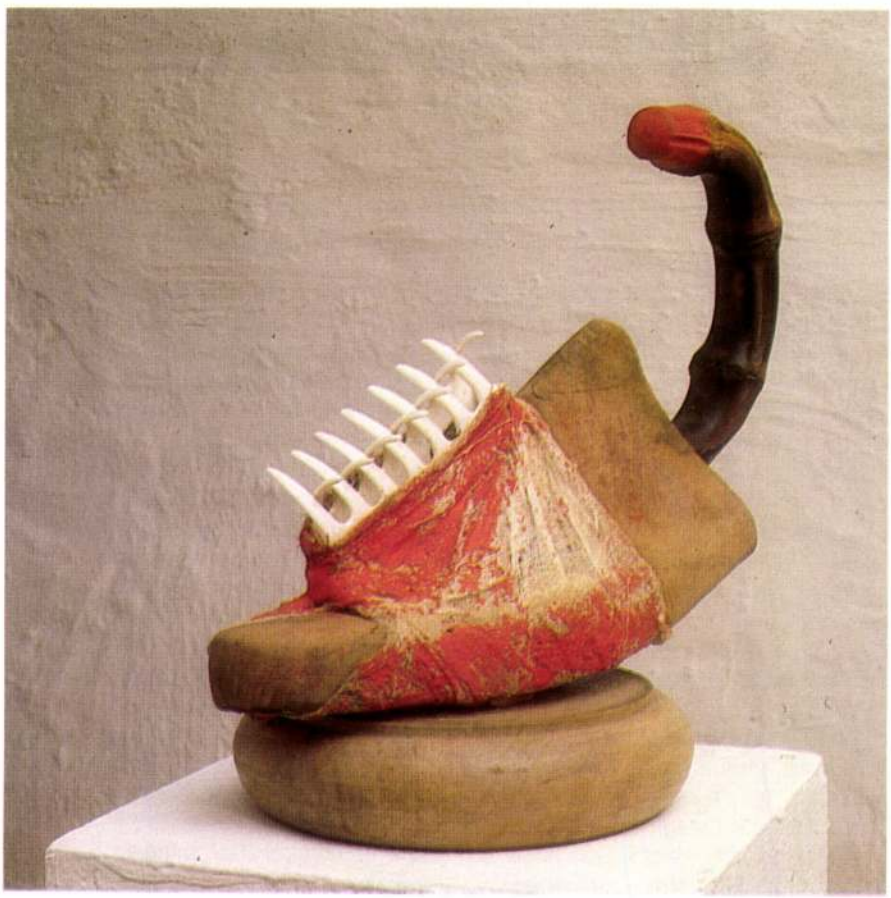

Szeift Béla: Üde fogsor, 1996, objekt, vegyes technika, 22×17×15 cm, dr. Békefi Gyula tulajdona

nek a Hunyadi tér és a Lövölde tér kutyaszaros placcain; a bokrok alatt, a hajléktalanok *puhafa ágyai* körül reggel, amikor a köd még vidáman permetezget, s csak a szél sepergeti őket, vagy az arra járó részegek rúgnak rajtuk. Hajnalban, amikor kinyitnak a boltok, amikor széthordják a kenyeret és az újságokat, és a trolibuszmegállóban gyülekeznek a munkába menők, szorgos kezek összeszedik, kiválogatják őket, szortírozzák a mocskot: rendberakják a szemetet. Ez a világnak nagyon is létező, bár elfelejtett *kidobott* része; olyan térfele, ahol minden ugyanúgy működik, mint feljebb: törvények vannak és szigorú szabályok, szorongást keltő, parancsaival bénító morál, hősködés és a legrosszabb: botlás és hiba: van, aki még itt is vét. Minden el van osztva tízzel, százzal, talán ezerrel: itt tíz forint kincs és menekülés, száz forint vagyon és ezret elképzelni sem lehet.

Ezek a tárgyak, melyeket Szeift Béla használ, ebből a másik, alsó világból kerülnek vissza oda, ahonnan *lekerültek*, eggyel feljebb, de már átalakulva, új nevük, értékük és *hasznuk* lett, más a jelentésük, és azok a nem makulátlan kezek, melyek összefogdosták őket, nemcsak a koszt, de történeteket és érzelmeket is ragasztottak rájuk; nem olvashatóan, csak elmaszatolva, mintha megpróbálták volna eltüntetni, ahogyan egy sáros tárgyról egy papírdarabbal szeretnénk lepucolni a koszt. Ezek a tárgyak és anyagok nincsenek feltétlenül jó állapotban. *Gyanúsak*, talán *veszélyesek* is, hiszen megtették már az előbb említett utazást azon a körön, melyen sorsuk állandóan cirkuláltatja és taszigálja őket: átalakultak, s amikor a művész kezébe kerülnek, újból megváltoznak, nemcsak funkciójuk lesz más és jelentésük, de jelentőségteljesebbé válnak. Feltöltődnek az asszociációk egész sorával, új színt és formát kapnak. Ez a forma általában a tárgyak közötti formai különbségek egyeztetése és eredeti formáik kombinációja. Esztétikai értékeik eltűnnek róluk; ami marad, csak röhejes, torz kép, halovány, nevetséges, szívbemarkoló emlékeztető. A művész számba veszi és kombinálja ezeket a maradék tulajdonságokat, újakkal egészíti ki, továbbra is tárgyként kezeli őket, de ebben az esetben az eredeti praktikus és esztétikus tulajdonságok már nem működnek; misztifikálódnak, szinte spirituálissá válnak. *Szerkezetük* a primitív népek vallásos oltárszobraira (amit néha ételekből készítenek), varázslók rituális tárgyaira emlékeztetnek. Valójában annyi történik, hogy a művész számára többé nem (nemcsak) tárgyak, hanem tevékenységének terepévé, plasztikus *festőfelületté* lesznek. Szeift Béla munkásságának egy részét (nagy részét) az objektek teszik ki.

Szeift Béla: A szépasszony menüje,
1997, (objekt), 65×30×10 cm

Szeift Béla: Szerelmes kutyacsont,
1997, fa, toll, csat, krepp-papír,
32×30×30 cm

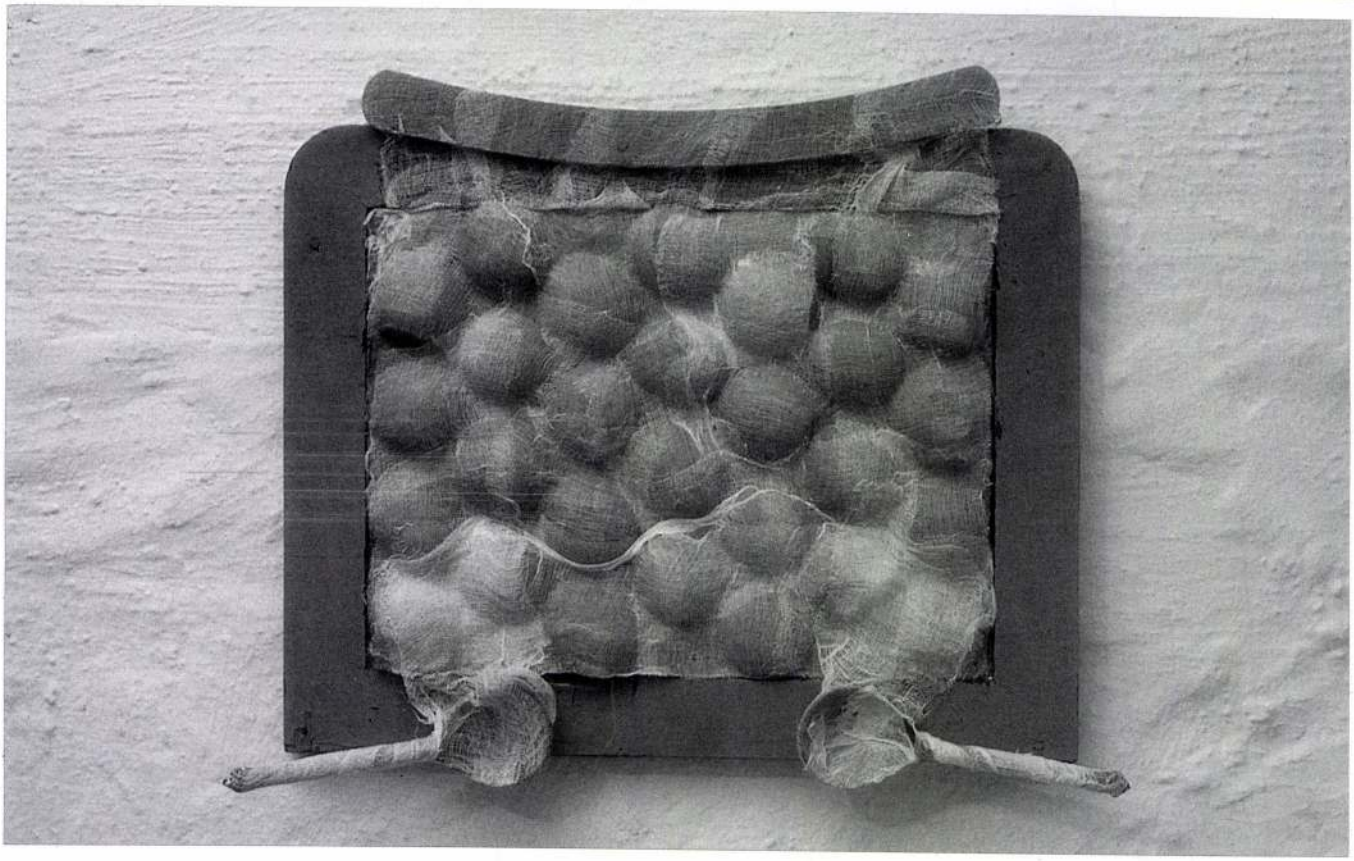

Szeift Béla: Gőzgombóc, 1996–97, objekt, 53×39×5 cm, Mészáros Károly tulajdona (Fotók: Rosta József)

Objektjei a szürrealista objekt és a pop artos assemblage közé esnek, műfajilag nem pontosan meghatározhatók. Plasztikusak – mint minden tárgy –, de a tárgyak eredeti design-ját és *plasztikai minőségét* már nem őrzik, éppen torzságuk következtében. Azáltal, hogy kiegészültek más tárgyakkal, plasztikai értékük nem nőtt, nem lettek esztétikusabbak vagy szebbek. Az az esztétikai tartomány, amelyben előfordulnak, egészen más: *szépségük hibrid* voltukból ered, abból az eklektikából, melynek alkotóelemei nemcsak az egymáshoz sem funkcióban, sem külalakban nem illő tárgyak egymás mellé rendelése, hanem a velük azonos értékű szöveg: a művek címe. A szövegek feloldást kínálnak a tárgyak fájdalmával, röhejes és *delejesen pontos, szigorú* torzságával szemben, a tárgyak koszos tapintásában, a rájuk ragadt vérszegény tettrekészséggel szemben, mely a piacra vitte őket a pohos szobákból, a kihűlt cigarettaszagból, a serpenyőkbe alvadt büdös rántottákból: hogy a humor, a szépség és a szójátékok friss permete a piszkos, torz sérült csúnyasággal ellenőrizve eleggyé váljon, fakósárga közönnyé egyesüljön, ami úgy világít rá a művek lényegére, mint a kilátástalanul fénylő, ijesztő késő délutáni nap üresen harangozó fénye.

Szeift Béla ,,szövegei'' – tehát a címek – a tárgyak esendő torzulását, puhán csöndes agóniáját és a hozzájuk tapadó pasztellszínűvé száradt, kilátástalan sorsok jel nélküli dekadenciáját úgy fejelik meg a játék, a nyelvi bravúr és a hol csiklandó, hol kacagtató, hol hahotára késztető humor fényes címkéjével, hogy ettől sem a tárgy látványának, sem a cím jelentésének játéka nem maradhat eleven, nem utalhat sem magára, sem a másikra. Igazán sem ez, sem az nem hathat már a nézőre. Egy fontosabb, bár észrevétlenebb jelenségre utalódik minden: az úgynevezett ,,részvételre'', arra, hogy a művész nem feltétlenül ,,műalkotást hoz létre'', nem feltétlen ,,alkot'' a szavak leg-leg-legjeinek kommentálása mellett, hanem – bármilyen nagyratörően is hangzik – ,,létezik'', felkeltve a nézőben a vágyat arra, hogy környezetét – függetlenül annak minőségétől – akár ő is ,,elegyítheti'', rossz hangulatát színes, túlcicomázott jókedvvé is alakíthatja, és bármilyen fáradt is a mosoly, egyre elegendő: az idő múlását vagy egyértelművé, vagy észrevétlenné teheti.

Minden térbe kerülő műalkotás, tárgy, assemblage, szobor körbejárható. Az objektek *világában* a körbejárhatóság nem onnan nézendő: a *kifejezés nyelve* nem feltétlen a térbeli elhelyezésben nyilvánul meg, és ez az elhelyezés nem biztos, hogy ,,értékes''. Körbejárhatjuk mint egy *ismerőst* vagy egy szobát, egy teret, vagy úgy mehetünk át a túloldalra, mint egy utcán. Az ,,értéket'' nem a kalligráfia adja, amit bejárunk, nem az, amibe elmozdulunk, hanem az a fajta *körbejárhatóság,* amit a sík, a tér, a velük kapcsolatos mozdulat, de legfőképp a hozzájuk kapcsolódó élmény, történet és a kinyilvánítódó szavak, a szavakkal behatárolható és ,,szivárogtató'' élmény ad. A körbejárhatóság így nem csupán plasztikai kifejeződésre és megvalósulásra, hanem az egyszerű ,,látszódásra'', az akarva-nemakarva felkeltett asszociációs láncokra, a mindennapos tapasztalatokra: ha úgy tetszik arra a *semmire* vonatkozik, ami egyébként *minden,* amit mindenki minden pillanatban átél, csak sohasem figyel!

Szöveg – text

El lehetne játszani újból a szavakkal, csak hogy rímeljen Szeift Bélának nem is a munkáira, inkább a ,,lényére'': Szöveg – Tekszt, Szöveg – Tekst → Szöveg – Test. Végül is, ez a *szöveg–test* a látvánnyal egyértékű része műveinek – legyenek azok rajzok, festmények vagy objektek –; sokszor ezek nyitnak bevezetést, be a művek belsejébe, magyarázzák – de itt hozzá kell tennem: nem feltétlen magukat, hanem minket; kiderül, hogy Szeift Béla művei

folytatás a 45. oldalon

Vicsor és mosoly

folytatás a 20. oldalról

vel kapcsolatba kerülni, a kapcsolaton belül kommunikálni, ismerkedni... hogy ez a kapcsolat nem okvetlenül beszélgetés. A címek olvasása és *jelentkezése* a tudatban, irritáló, a tapasztalatnak nem feltétlen helyénvaló feltámasztása: nem más, mint valóban kapcsolatteremtés: durva érintkezés, tapintás, vagy simogatása a dolgoknak. Sokszor nevetni kell, persze úgy, hogy a könnyeink potyognak!

Szeift Béla szövegei – javarészt a címek – egysoros, egészen rövid verseknek is felfoghatók. Költészetnek is nevezhetjük az egy sort, az egy mondatot, sőt néha csak egy szót. Látható, hogy milyen *pontosnak* kell lennie egy ilyen rövid szövegnek, egy címnek, néha egy szónak, hogy *üssön, süssön, világítson,* irányt és utat mutasson; milyen pontosan kell illeszkednie egy dologra, szituációra vagy tárgyra és mennyire költői kell hogy legyen, hogy szépen és büszkén ágaskodjon, kiegyensúlyozzon a sírás és a nevetés pengeélén; a küszöbön, ahonnan, ha más oldalról nézzük: a levegőről egy lépéssel bekerülünk egy takarítatlan, álmosító szobába.

A költészetből jól ismert és *beugrató* formulák ezek. Gondoljunk csak Berda József költészetére, verseire, azok címére: például a *Ne szólj szám* címűre: ugyanaz történik, mint egy csat és egy kaptafa különös találkozásánál, az *Üde fogsor*nál, a címet olvasva a ,,Nem fáj fejem'' szólam jut az eszünkbe, majd kiderül, hogy a fejről ugyan szó van, de jobb, ha a logika, az ész, az okosság szó szerint alul marad: mert nem tudnak semmit. A vers nem más, mint az ülep dicsérete, az alsó térfél ünneplése: az általa kiadott hangok *megéneklése*!

A Szeift Béla által használt szövegek – a címek – a költészet, az ,,apró költészet'' minden változatát tartalmazzák; az alliterációt, például *kan – kap – tafa*. Az ,,*n*'' és a ,,*p*'' ejtése ugyan nem hasonlít, de az írásban összetéveszthető, az írásos megjelenés rajzolata majdnem ugyanaz. Vagy vegyünk egy másik példát: *Emlős csiga*. Mennyire érezhető a ,,nyálasság'' mindkét szó esetében: az emlőket *nyalogatás, szopogatás* nyálassága, hogyan egyezik a csiga nyálazó nedvességével; hogy milyen erőteljesen humoros mindez, mennyire *orrfacsaróan* szomorú; mi több befejezett és röhejesen *végzetes*.

Megint kilyukadtunk a *szentimentalizmusnál,* és a szövegből úgy csöpög a nyál, mint egy emlőről vagy egy csigából (mint az emlős csigából!): úgy csöpög minden a szentimentalizmustól, mint a ,,tárgyakról'' szóló passzusban, de hát semmi sem véletlen, főleg akkor, ha minden a borotva élén találkozik, ahol a szépség rút torzszüleménnyé változhat, a csúnya gyönyörű és az emlők gyönyöre a csigák nyákjával hasonlatos, ahol a **kan** a **kap**–*tafa* keménységére rímel.

A szövegek sokszor attól *költőiek*, hogy aláhúznak valamit; egyszerűen kijelentenek, nem megmagyaráznak, hanem megmutatnak. Például *Szöges ellentét*. Valóban szöges és valóban ellentét: ki van szögelve és az egyik oldala kékre, a másik pirosra van festve.

A szövegek, a szótagok, a hangalakok és a betűformák játéka összefüggésbe kerül a szavak jelentésével.

A burkolat

Szeift Béla műveit mindig beburkolja valami, és akármi is legyen ez, *szó-máz, lepel,* humor, szomorúság, *helyzet,* vagy *szó-helyzet* (szójáték) – mind egyre megy, mert a meztelenségre utal, a dolgok pőreségére, arra, hogy hogyan mutassák magukat úgy ahogy vannak. Arra a különös helyzetre vonatkoznak, amikor a takaró világítja meg a testet és nem eltakarja, amikor például egy nő teste kívánatosabbá válik a felette lévő átlátszó anyagtól; érthetőbb és érdekesebb lesz, minden porcikája jobban tudható, mint csupasz bőrében, a pórusok *látszatában*. Nem egyedi, inkább *közérthető*. Ilyen tulajdonságú *takarók* borítják Szeift Béla műveit sokszor nem is láthatóan, csak a szavak mázával, az asszociációk *leplével,* hogy a látvány saját hűvössége ellen a költészet takarójába bújjon. De ez sokszor egy rács pontosságát, anyagi ,,érzéssel'' kompenzáló és enyhítő, finomító és lágyító anyag – aminek szövése valóban rácsszerű – a *géz* takarja, vonja be a képeket, mint a boltban kapható lazúr, vagy csak simogatva védi a tárgyakat, mint kötés.

Mi legyen hát a végszó? ugyan mit lehet mondani, mi az az esztétikai és művészeti szlogen, amivel itt be lehet fejezni, reflektálva a művészetre, a művek fontosságára és *beilleszkedésére,* a részvétre és együttérzésre, vagy továbbgondolni, mindezekre gondolni, plusz még valamire, ami talán a legfontosabb. Nem másra, mint a *KÖZEGRE,* minden felélesztőjére és feltámasztójára, arra, amiből minden – ha kell, ha nem – következik, amiből a humor, a könny, a gondolat, a komolyság és linkség is táplálkozik: az, ami az emberek fizikai és lelki burkán kívül esik, s amelynek köszönhetően a világ a *diffundálás* állapotába kerül; hogy úgy érezzük magunkat, *ahogy;* hogy mindent olyannak lássunk, *amilyen*, hogy mindent úgy csináljunk, ahogy csak mi csinálhatjuk.

A közeg nem más, mint amit az ember megél, horzsolódva környezetéhez, állandóan úgy élve át azt, mint lázat, nem múló fejfájást.

A *közeg* az, amiben a művész is mozog. Életének és pályájának területe, a sors és lehetőség adta út, az, ahol vagy kitalálja, vagy *megjátssza,* vagy *eljátssza* mindazt, ami az *éléshez* szükséges és a *túlélésen* kívül benne van. Mindazt, ami belé *diffundálódott* kívülről, a tárgyakból, az emberekből, a gondolatokból és érzésekből; az életből – talán legkevésbé a művészetből.

Ez tehát a *közeg*. A *közeg,* aminek alapján egy embert meg szoktak *állapítani*, meg szoktak *mérni,* meg szoktak *határozni*. Mintha a *közeg* az ember műve, és az ember a *közeg* műve lenne! Az értékelés bármilyen hamis, nem tekinthetünk el ettől a tényezőtől: hiszen az ,,Ő'' tekintetében mozdulunk, az ,,Ő'' szemsugara irányít, az ,,Ő'' léte az a lét, amit élünk. A *közeg* az, ami minket meghatároz és tulajdonságokkal ruház fel, a jó- és rosszérzések, a szégyen és boldogság finoman szőtt hálóját borítja ránk, ami úgy lep el minket, mint a kivételt nem tűrő pára, az érzékenyen szitáló köd vagy a halkan szállingózó hó a Lövölde téren, beborítva a ,,puhafa ágyakat'', a haldokló sorsokat, az átnedvesedett takarókat, Mogyoró* dunyháját és könnyeit, úgy szívódik belénk, mint az értelmetlen nyirok, a nedv, a doh és a büdösség... A *közeg* az, ami irányít, meghatároz és diktál. Aminek szép és szabályos szövése olyan, mint a gézé, ami rajzokat, képeket, tárgyakat borít, fed be és takar, mint a jó vagy rosszkedv selymes sűrű hálója, a dolgok túl erős fényének csillapítója, a *tompításra* alkalmas lazúr; a kemény élek bevonója és elsimítója.

Szeift Béla munkássága annak a *közegnek* a vetülete, amelyben él, egy érdekekkel túlterhelt és érdeknélkülinek elfogadott terület, ami önmaga kiszáradását is okozhatja, de a játék és a humor nedvei, a felvállalt vicc és irónia túlélésre kényszeríti ebben a *sem itt, sem ott* állapot vákuumában.

*Mogyoró: Lövölde téri hajléktalan

Növendék szürke kiscelli módra

sic! Humor a képzőművészetben

VÉCSI NAGY ZOLTÁN

Rózsaszín macska néz farkasszemet a sic! avagy *Humor a képzőművészetben* kiállítás meghívójáról. A tegnapiak nemzedékének (*Bak, Birkás, Fehér, Forgács, Károlyi, Konkoly, Kovács, Nádler, Jovánovics, Swierkiewicz, Trombitás, Türk, Záborszky* stb.) szalonjává vált Kiscelli Múzeum templomterében felvonult, igaz csupán némi viccelődés ürügyén, de immár kifogástalanul öltözötten és jólfésülten (értsd: komoly anyagi ráfordítással és technikai apparátussal készült munkákkal) a stúdiósok immár befutónak számító csapata.

Zwickl András, a kiállítás kurátora joggal választotta e generáció bemutatásához a humor hívószavát, hiszen e fiatal nemzedék művészeinek (mai húszas-harmincasok) kiállításain szinte kikerülhetetlenül és kötelezően van jelen annak minden válfaja a könnyed, felelőtlen fricskától a csúfondáros kritikáig vagy éppen az ironikus és nyilvános önleleplezéséig. A jelen kiállításon szereplők zöme a komolynak mondható tárlatokon is ilyen beállítottságú, mint ahogy rajtuk kívül még egy egész sor alkotó e nemzedékből, többek között *Ádám Zoltán, Bodó Nagy Sándor, eike, Khoncz István, Július Gyula, Kis Pál Szabolcs, Menesi Attila, Ravasz András, Szacsvay Pál, Szarka Péter, Szurcsik József, Várnagy Tibor, Veress Zsolt*.

De a humor jelenléte az utóbbi évtizedek magyar művészetében, akárcsak az irodalomban (gondoljunk pl. *Weöres*re, *Tandori*ra vagy *Esterházy*ra), folyamatosnak is tekinthető. A humor a radikalizmus és másként gondolkodás cukormázas bevonatának és a társadalmi feszültségekről való elmélkedés nyilvánossá tételének eszközeként, valamint a kulturális határok gyepűjének átlépésére alkalmas gólyalábnak bizonyult.

A kultúra világformáló erejéből a kilencvenes évekre végképp kiábrándult, és jobb híján annak valamikor letéteményesi szerepét védi az a negyvenes-ötvenesekből álló művészeti és elméleti elit, amely ma már csupán egy szűk kör szórakoztatását, valamint egy másik vékony réteg fogyasztói luxusigénye kielégítését szolgálja. Ennek az elitnek köpenyéből búját ki az az elmúlt és eljövendő nagy időkről álmodozó, romantikára mégis képtelen legújabb alkotó nemzedék, amelynek identitás- és értékkeresésében természetes szellemi közeggé a humor vált a maga keserédes ízeivel. Ennek a humornak lett éltető melegágyává a fiatal művészek posztmodern elméletek jegyében kialakult távolságtartása az elméleti és érzéki világ egyre kevesebb bizonyosságot ígérő ,,valóságától''. Kellően körültekintő válogatással és szervezéssel tehát, ez a kiállítás a mindent átitató szellemesség-szellemiség egyértelmű megtestesülésévé, s így e művészettörténeti pillanat korszakhatározójává válhatott volna.

A tárlat egyik nemcsak leglátványosabb, de legjellemzőbb és egyúttal annak korlátait is kijelölő műve *Lakner Antal: MAGYAR SZÜRKE ÁLLOMÁNY* című és feliratú bomba vagy zeppelin alakú léggömbje, formailag hasonlatos azokhoz, amelyek London egének védelmét biztosították a II. világháború idején. Jellemzőnek és egyben sajnos a kiállítás szempontjából emblematikusan ,,üresnek'' tartom e művet a gondolati tartalom szokványossága miatt, annak ellenére, hogy a szövegben tárgyiasult gondolati konstrukció sokrétűséget rejt, kivitelezése igényes és költséges.

,,... az egész kiállítást kedvem lenne alaposabban megnézni, ha legalább kitakarítanának. Ha lemosnák a falakat. Ha öntöznék a cserépben a füvet...'' írja

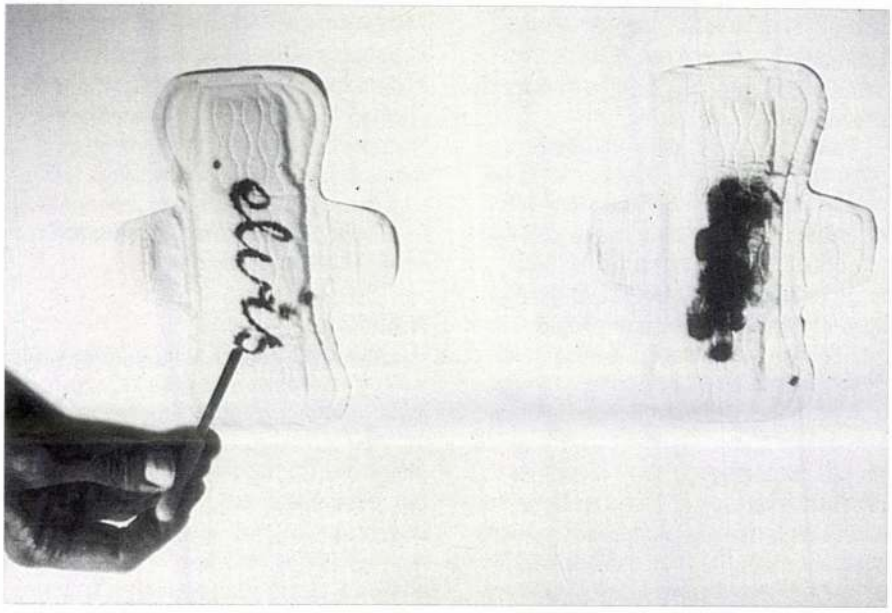

Komoróczky Tamás: sic!

Forgács Éva a Liget Galéria kapcsán Rendetlenség címmel. Itt a Kiscelliben már szó sincs lerobbantságról, még a szellemi frissesség is eltűnt, amely az itt kiállító alkotókat jellemezte és jellemzi akkor, amikor minden fesztelenség nélkül a mára már a legjobb magyar műhelyeknek számító Stúdió, Liget vagy Bartók 32 galériákban mutatkoztak, mutatkoznak be.

A másik, e nemzedék poéncentrikus művészetére inkább pozitívan jellemző műve *Hecker Péter Ha unatkozol...* avagy *,,If you 're bored...''* című nagyított fotó triptichonja. Bár nem kell különösen magas szintű angolnyelv-tudás a képek fotóképregényszerű szövegfeliratainak megértéséhez, mégis szívesebben olvasnám a szappanoperák nyelvén írt szöveget magyar ,,szinkron''ban. Úgy talán nemcsak olyanokhoz jut el üzenete, akikről és akiknek szól(na), hanem

SZEIFT Béla grafikus

ANDRÁSI Gábor: Szeift Béla rajzainhoz. =

= Új Forrás 21. 1989. 1. 79-80., ill.

XXm. 45 n. / Mesterek

mantikus álomgörcseit és agyon-
musát. Ezért fordul teljes e-
ízáció alkotó munkában egye-
egyetemes életkonstrukciója

s egyben etikát hirdetni akaró
net, minthogy a konstrukció
ető legtisztább, legáltaláno-
en. A térbe vetitett konstruk-
gyéb, mint anyagoknak statikus
ljából komplex formai rendszer-
gagitativv szándéku kommunista
egy utja van tehát: a konstrukció

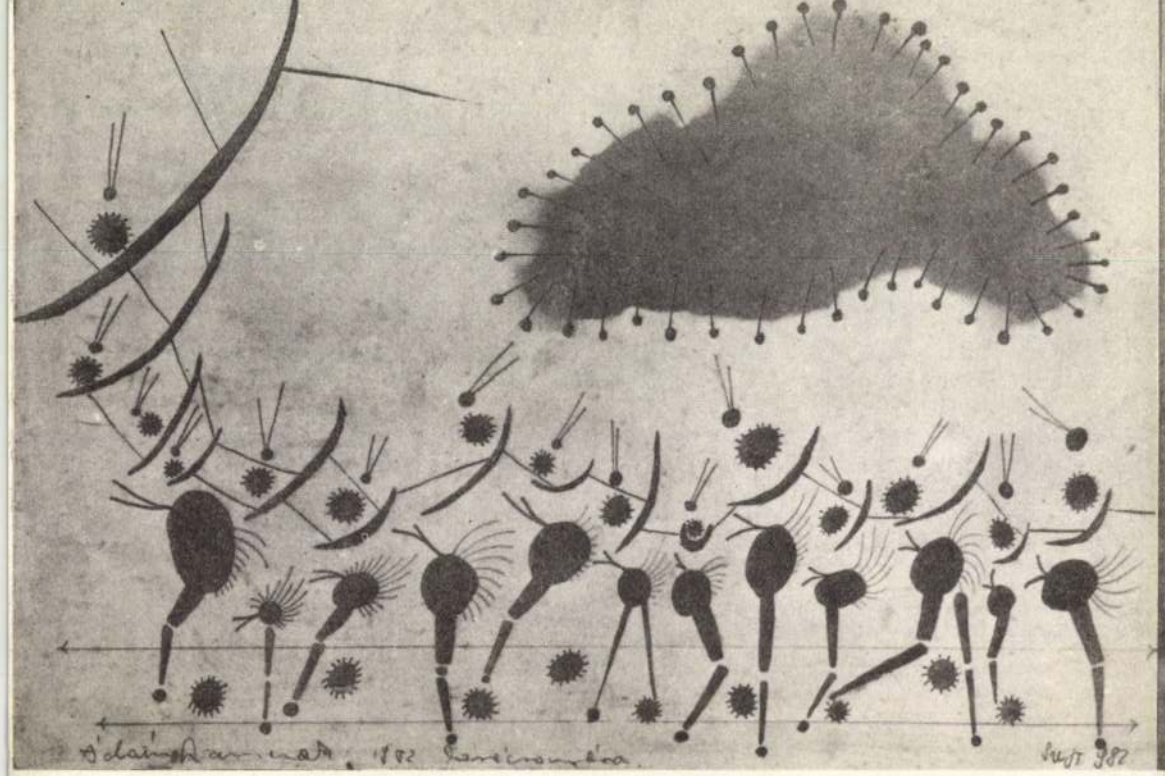

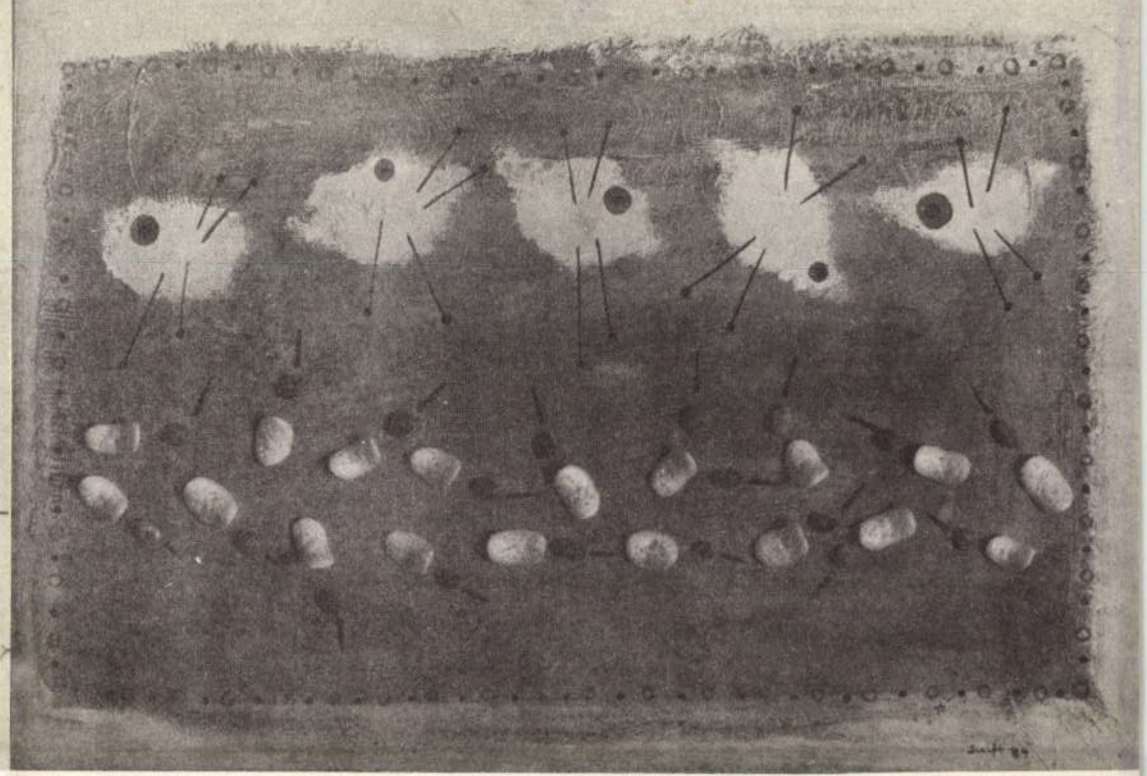

1975-ben volt az utolsó egyéni kiállításom. Azóta csak csoportos tárlatokon vettem részt, az Élet és Irodalom és a Valóság folyóiratban publikáltam műveimből.

Sokan ezt a magatartást úgy értelmezték, hogy nem dolgozom, kiégtem, nincsenek új munkáim. Azok számára, akik csak az egyéni kiállításra invitáló meghívók gyakoriságából állapítják meg egy művész termékenységét – sőt kvalitását – megszűntem létezni. Egyesek sajnálkozva, mások kárörvendve végleg leírtak.

Sorsom Somogyba, Kára községbe sodort. Itt gazdálkodásból éltem; így próbáltam függetleníteni magam a művészeti élet kenyérharcától. A természet közelsége, a mindennapos foglalatosság növényekkel, állatokkal persze nyomot hagyott bennem és születendő képeimben is. Jeleim, motívumaim – bár megőrizték jellegüket – megteltek a természet színeivel, hangjaival; sőt antropomorf jegyek hordozóivá váltak.

A Pincegaléria méreteihez alkalmazkodva le kellett mondanom tíz hosszú év termésének bemutatásáról, ezért csak az utóbbi három esztendő munkáiból válogattam.

1984. június **Szeift Béla**

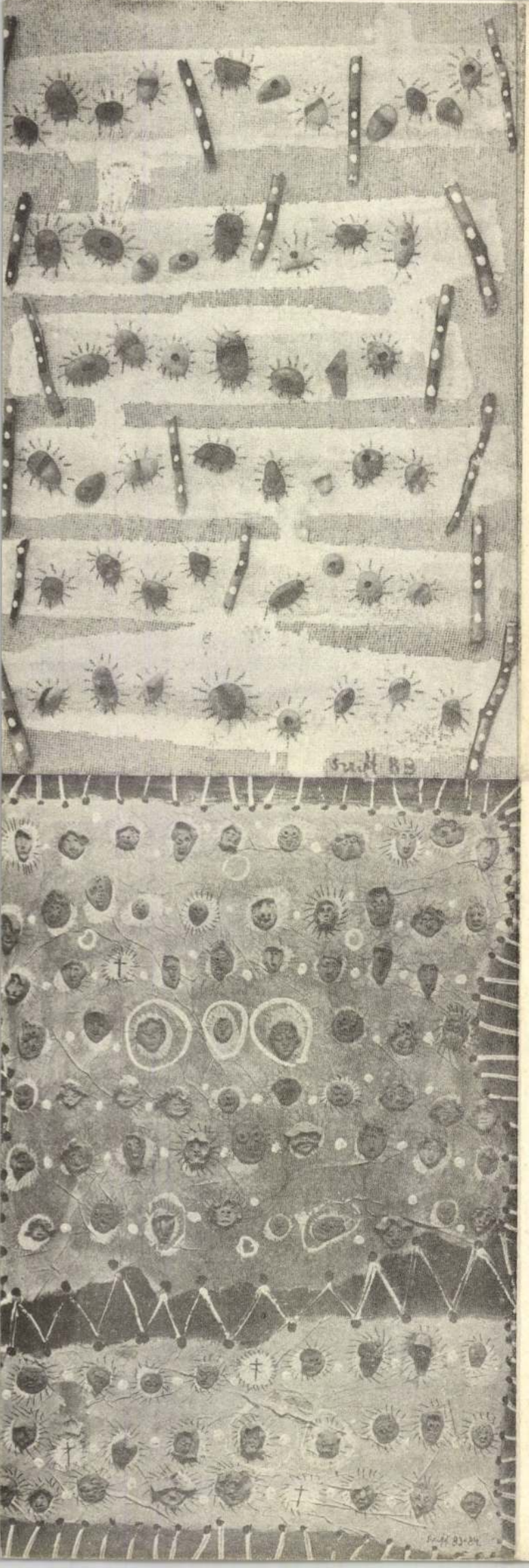

SZEIFT BÉLA kiállítása

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA 1984. augusztus 7-26.

Tisztelettel meghívjuk
SZEIFT BÉLA
kiállítására az
Óbudai Pincegalériába
III. Fő tér 1., Zichy-kastély

Megnyitja: 1984. augusztus 7-én 18 órakor
Győrffi Miklós

Megtekinthető 1984. augusztus 26–ig
hétfő kivételével 14-18;
szombat-vasárnap 10-18 óra között

Fotók: Kecskeméti Kálmán
F.k. dr. Merényi Judit
TISZSZO GT

Szeift Béla MDK

Szerepelt a Közlekedési Képzőművész Szakkör idei önálló kiállitásán.

"Hegesztő" c. képe egyedül képviseli a munkás ábrázolását.

Gali János: Egy kiállitás...

SZÁRNYASKERÉK. 1962. máj. 24.

Szeift Béla

Rajzának repr.ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. dec. 5.
XIV. évf. 49. sz. 2. lap

Szeift Béla

Rajzának repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. január 23.
XV. évf. 4. sz. 13. lap

Szécsi Béla
Grafikus

M.D.

Csendélet

Élet és Irodalom, 1966. szept. 3 - 4 lap

Alvó szívem. 2001.

SZEIFT BÉLA

Mit tett veled ez a Zsiga. 2001.

A Budapest Galéria meghívja Önt

SZEIFT BÉLA

képzőművész

kiállításának megnyitójára
2002. február 28-án, csütörtökön 17 órára
a Budapest Galéria Kiállítóházába
(III. Lajos utca 158.).

A kiállítást megnyitja
ANDRÁSI GÁBOR
művészettörténész.

A kiállítás megtekinthető 2002. március 31-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Káin és Ábel. 2002.

SZEIFT BÉLA

1944-ben született Gödöllőn.

1959-től a Közlekedési Klub képzőművész körében Blaskó János a tanára.

1963–65 Képzőművészeti Főiskola; tanárai: Kmetty János, Blaski János, Sarkantyu Simon.

1966 óta kiállító művész, ez évtől rendszeresen publikálja műveit az Élet és Irodalom.

1968 februárjában rendezi első önálló kiállítását Óbudán, a Frankel Leó Művelődési otthonban. Festészete ekkor még Bene Géza és Gadányi Jenő művészetének, elsősorban tájfelfogásuk, ismeretét mutatja. A *Stúdió '68*-on kiállítja *Zöld irigység* című munkáját. Megismerkedik Gyarmathy Tihamérral. Az ún. „fújt képek" periódusa. Szeift különféle papírokat és tárgyakat helyez egymás után a kép síkjára, a festéket ráporlasztja a felületre, s a „sablonok" eltávolítását követően a kompozíció transzparens kontúrokból összegződik.

1969 Applikációk. Ettől kezdve „guberál", talált tárgyakat épít munkáiba. Elkészíti első objektjeit. Áprilisban kiállítást szervez a Fiatal Művészek Klubjában a „fújt képek"-ből, de egyet már bemutat készülő applikációiból is (*In memoriam Kassák*). Decemberben kiállítást szervez az újpesti Derkovits Ifjúsági Klubban, többek között Donáth Péter, Orvos András, Parrag Emil, Pauer Gyula és Szabados Árpád részvételével. Szeift applikációkkal szerepel. A tárlat alkalmából a Gulyás testvérek dokumentumfilmet készítenek, amelyben megszólal Beke László, Bojár Iván, Dávid Katalin, Körner Éva, Mezei Ottó, Perneczky Géza. A kiállítást a Lektorátus egy hét után bezáratja és önköltségesíti.

1970 Megismerkedik az *Elérhetetlen Föld* antológia költőivel (Utassy József, Kiss Benedek, Oláh János, Mezei Katalin, Kovács István). Újpesten az Ady Endre Művelődési Otthonban vetítettképes előadáson együtt szerepelnek írók és képzőművészek: Kósza Sipos László, Papp Oszkár, Szeift Béla.

1971 Részt vesz a *N.1 Csoport* (többek között Cerovszki Iván, Haász István, Haris László, Kecskeméti Kálmán, Kovásznai György, Orvos András, Prutkay Péter, Szemadám György) kiállításán a Budapesti Állatkert oroszlánbarlangjában. Nyáron szerepel a balatonboglári Kápolnatárlat csoportos kiállításán. A résztvevők között: Galántai György, Haász István, Swierkiewicz Róbert, Szabados Árpád, Várnagy Ildikó. Augusztusban egyéni kiállítás ugyanitt, Galántai Györggyel a helyszínen készíti *Kháron ladikja* című environmentjét.
A két művészről portréfilmet forgat a saarbrückeni (NSZK) televízió. A film, melyben Szeift az environmenten dolgozik, kétszer kerül adásba.

1972 márciusában grafikai kiállítása nyílik a Madách Színházban kollázsmonotípiákból és tollrajzokból.

1973 kiállítás Cegléden: a megnyitó alkalmából az *Elérhetetlen Föld* költői tartanak irodalmi estet.

1974 februárjában önálló kiállítás a Ferencvárosi Pincetárlaton. „Fekete-ezüst" periódus: objektek és szobrok. Könyvborítókat tervez.

1975 januárjában *Az utolsó vacsora* című environment és akció a Fiatal Művészek Klubjában Dombay Győzővel. Meghívást kap Dunaújvárosba az Acélszobrászati Szimpóziumra: elkészíti *Judástányér* című művét, amelyet a város Duna-parti sétányán állítanak fel. További szobrokat készít (*Gerincdaráló*, *Lepke*). Utóbbit bemutatja a *Stúdió '75* című kiállításon is, amely később „lomtalanításnak" esik áldozatul.

1978 Etyeken dolgozik Nagy Kolossal. Bronzöntések nyáron. Szabadtéri szoborkiállításon (Budapest XIV., Ond vezér sétány) kiállítja az *Utolsó gerinces* című, hétméteres faplasztikáját.

1978–79 az újpesti Mini Galéria kiállításrendezője. Tárlatot szervez Derkovits grafikáiból, valamint Ujházi Péter, Váczy J. Tamás, Giron Emánuel, ef. Zámbó István, feLugossy László munkáiból.

1980 március 2-án *100 felett – 100 alatt* címmel árverést rendez műveiből a Kassák Klubban. A licitet Győrffy Miklós vezeti. Ez év nyarán vidékre költözik, Kára községben (Somogy megye) nyúl- és sertéstenyésztésből, illetve gazdálkodásból él. Kárai periódusában tevékenységének súlypontja ismét a festésre-rajzolásra helyeződik. Képein és applikációin nyüzsgő vegetáció jelenik meg: „csip-csipek" bogarak, hernyók, csigák.

1983 visszatér Budapestre. Egy évig ismét a Mini Galéria kiállításrendezője.

1984 augusztusában kamarakiállítást rendez Kárában készült munkáiból az Óbudai Pincegalériában.

1987-ben kiállítást rendez a Budapest Galéria Kiállítóházában 1966–1987 között készült munkáiból. Ez idő tájt nagyon sokat rajzol, kollázsokat készít.

1989–től 1992-ig a Kis Újság grafikusa, itt főleg politikai témájú képkollázsokat készít. 1998-ban meghívják a *Kollázs* című kiállításra, ahol munkájáért a Könyvművészek díját kapja.

1998 decemberében súlyosan megbetegszik és megbénul. Felépülése óta folyamatosan dolgozik.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

1968 Frankel Leó Művelődési Otthon, Budapest

1969 Fiatal Művészek Klubja, Budapest

1971 Kápolnatárlat (Galántai Györggyel), Balatonboglár

1972 Madách Színház, Budapest

1973 Cegléd
1974 Ferencvárosi Pincetárlat, Budapest
1975 Fiatal Művészek Klubja (Dombay Győzővel), Budapest
1984 Óbudai Pincegaléria, Budapest
1987 Budapest Galéria Kiállítóháza
1992 Echirolles (Franciaország, Berhidi Máriával, Esenmayer Tiborral, Nádler Tiborral)
1997 *Üde fogsor*, Óbudai Társaskör Galéria, Budapest

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

1968 *Stúdió '68*, Műcsarnok, Budapest
1969 Derkovits Ifjúsági Klub, Budapest
1971 N81 Csoport, a budapesti Állatkert oroszlánbarlangja
1974 *Stúdió '74*, Ernst Múzeum, Budapest
Tavaszi tárlat, Fiatal Művészek Klubja, Budapest
1975 *Stúdió '75*, Uitz Terem, Dunaújváros
Acélszobrász Szimpózium Kiállítása, Uitz Terem, Dunaújváros
Acélszobrász Szimpózium Kiállítása, Lila iskola, Budapest
Stúdió '75, Ernst Múzeum, Budapest
1976 *Vajda Lajos Stúdió*, Szentendre
1978 *Szabadtéri Szoborkiállítás*, Ond vezér sétány, Budapest
1982 *Zene és Képzőművészet*, Újpesti Mini Galéria, Budapest
1985 *101 tárgy – Objektművészet Magyarországon 1955–1985*, Óbuda Galéria, Budapest
1986 *X. Országos Akvarell Biennále*, Eger
X. Országos Akvarell Biennále, Pori, Finnország
1988 *XI. Országos Akvarell Biennále*, Eger
1989 *Ungarische Kunst der achtziger Jahre*, Kunstverein, Passau, NSZK
Passau-I-II., Óbudai Társaskör Galéria, Budapest
1993 *I. Országos Pasztell Biennále*, Esztergom
1995 *II. Országos Pasztell Biennále*, Esztergom
1997 *III. Országos Pasztell Biennále*, Esztergom
1998 *Kollázs*, Vigadó Galéria (Könyvművészek díja), Budapest
2000. *Ó 2000*, Budapest Galéria Kiállítóháza
Artsides/K vonal, Óbudai Társaskör Galéria, Budapest
Körképek, Vigadó Galéria, Budapest

KÖZTÉRI MUNKA

Juditányér. 1975., Dunaújváros, Szoborpark

MŰVEI KÖZGYŰJTEMÉNYBEN

Fővárosi Képtár
IV. ker. Tanács, Budapest
Ady Endre Művelődési Ház, Budapest
Üvegipari Művek

IRODALOM

Csenkey Éva: Előszó a Frankel Leó Művelődési Otthonban rendezett kiállítás katalógusához, 1968
Vidor Zoltán: FMS jubileumi kiállítása, Művészet, 1969. X.
Tornai József: Előszó a Madách Színházban rendezett kiállításhoz, 1972
Győrffy Miklós: Szeift Béla kiállítása, Magyar Rádió, Esti Krónika, 1972. III. 31.
Bojár Iván: Kiállításról kiállításra, Magyar Hírlap, 1972. IV. 6.
Kiss Benedek: Előszó a Ferencvárosi Pincetárlat katalógusához, 1974. II.
Győrffy Miklós: Szeift Béla kiállítása a Ferencvárosi Pincetárlaton 1974. II. 8.
Horváth Béla: Szeift Béla kiállítása, Művészet, 1974. II.
Bojár Iván: Gyász és szellemvasút, Magyar Hírlap, 1974. III. 13.
Molnár Zsolt: Három tárlat, Magyar Ifjúság, 1974. III. 8.

A menyország kulcsa, 2002.

Bálint B. András: Képek és közhelyek, Budapesti Közlekedési Hírlap, 1974. III. 28.
Utassy József: Csontok egy csillagon. Szeift Béla műveiről, Kortárs, 1975. VI.
Molnár Zsolt: Vasszobrászok, Magyar Ifjúság, 1975. IX. 15.
Bán András: Stúdió-kiállítás a dunaújvárosi Uitz Teremben, Magyar Rádió, 1975. IV.
Vadas József: Sematikus roncsok, Élet és Irodalom, 1976. I. 10.
Gábor Eszter: Felelős a főiskola? Kritika, 1976. III.
Andrási Gábor: Üdvözlet Kárából, Művészet, 1987. V.
Sóvári Zsuzsa: Eszem a szívedet, Új Tükör, 1987. VIII. 2.
Szegő György: Sejtek és sejtések, Magyar Nemzet, 1987. VIII. 12.
Pataki Gábor: Bemutatjuk Szeift Béla grafikáit, Élet és Irodalom, 1988. III. 4.
Andrási Gábor: Szeift Béla rajzaihoz, Új Forrás, 1989/1
Keserü Katalin: Variációk a POP ART-ra, Új Művészet Kiadó, 1991
Pataki Gábor: Echirolles 92, katalógus-szöveg, Nemzetközi acélszobrász alkotótelep és szimpózium, Dunaújváros, 1996
Cigány György: Riport Bartók Rádió 1997 IV. 16.
Tolvaly Ernő: Vicsor és mosoly, Új Művészet, 1998. I.
Andrási Gábor – Pataki Gábor – Szücs György – Zwickl András: Magyar képzőművészet a 20. században, Corvina Kiadó, 1999
Tolvaly Ernő: Tükör a vízben, Zöld Henrik Kiadó, 2001

Szögesdrót és plüssmaci

Évtizedek óta bizonygatom, hogy a háromdimenziós tárgyak, legyen az bármilyen, kidobott vagy megunt, elfelejtett vagy hulladék, megcsonkított vagy játékszer – mint az ember –, békésen összeférnek a festett, rajzolt világgal. Az egyik a semmiből teremtődik, a másik a megsemmisülés felé halad. Csak megőrző szeretet és határtalan érzelem tarthatja meg őket.

Kellő rátekintéssel láthatjuk ma már a XX. század találmányát, mely szögesdrótok közé zárta az embert. Az ember játékszerként megalázva vonaglik kínjában őrült diktátorok kénye-kedve szerint. Mint egy megunt tárgy! Itt fölsír a plüssmaci barátai társaságában és magához öleli az oroszlánt és a nyuszit. Rádöbben, hogy fölösleges. Arra jártam, felemeltem és magamhoz öleltem. Ráültettem őket egy megkezdett festményre. Megnyugodtak és szemmel láthatóan jól érezték magukat a tágas, festett térben. Mintha mindig is ide tartoztak volna. Kérték, hadd maradjanak, mert nagyon jól érzik magukat. Befolyásolható és jószívű vagyok, ezért beleegyeztem maradásukba. Azóta ez a lakásuk és tart a barátság.

A Budapest Galéria Kiállítóházában rendezendő kiállításom erről a barátságról és a szögesdrót fenyegetéséről szól. Az említett lényekből áradó feszültség mindvégig érződik műveimen, csak a líra varázsló hatalma változtatja a döbbent rettenetet napfényes mosollyá és rántja a humor nevetésre szánkat. Szeretném, ha kiállításom tartós jókedvre derítené nézőimet, no és Önöket, és csak azt vennék figyelembe, mely eddigi biográfiámból kiolvasható. Remélem, a korrózió dolgozik.

Szeift Béla

Örök szerelem. 2000.

A kiállítás támogatói:

Nemzeti Kulturális Alapprogram

Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága

Budapest Galéria

Szeift Béla, Jestő

h: Dombay Győző

–: Heti ajánlat

3–4

Új Tükör B p. 1986 márc. 2.

XXIII/9

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szeift László

ÉLET ÉS IRODALOM

1966 JUL 23.

egy kedvesem, / ki mindenével öszszenő velem." — Mégis a legjobb versek és az Önéletrajz megren-

nagyszerű építész, hanem költő

Cseres Tib

Szeift László: Táj

dítő, a dokumentumok erejével

Küdvárosok látnoka

EGYEN ?

széles skáláját kínálva. Mehettem volna például bérelszámolónak, éttermi felírónak, rajztárosnak, áruházi adminisztrátornak, korrektornak, számlázónak és egy sereg másnak. — Itt nem kell hajtani — mondták. — Talán kevesebbet keresel, de *mégiscsak más,* mintha melós lennél.

Nem szeretek elérzékenyülten pislogni, s ezekről a dolgokról nem azért beszélek, hogy előráncigáljam a saját „hősi" korszakaimat. Ilyesféle egyéni emlékei mindenkinek vannak, de ezek önmagukban éppen annyit érnek csak, mint az ifjúkori képeink, amelyekkel mások nem túl sokat kezdhetnek. Mégis, időnként az ember köteles tudni az emlékeiről.

Valahogy így vagyok most ezzel. Véletlenül elkapott kiszólások, cinikus legyintések és nagyon is tele pofával hirdetett „életelvek" sértenek. Sért az, ahogy az éttermi

Hazudnék, ha azt mondanám, hogy a dögnehéz gépalkatrészek emelgetése vagy a nagy, szárnyas fúrógépnél végzett, gyakran hajszás munka teljesen boldoggá tett. Nem is tehetett azzá maradéktalanul, hiszen tulajdonképpen végig csak vendég voltam, aki alkalom adtán haza akar jutni. És azt hiszem, a többiek képén sem láttam állandóan a fékevesztett boldogságot ragyogni. Faragatlan fickók voltak, némelyikük ott is a padlóra köpött, ahol jól látható helyen függött a tiltó tábla. Szívesen lelkesen ittak, sok szó esett ételekről, a labdarúgásról, a főnökök idiótaságáról, de a boldogságról szó sem esett soha. Szívesen megleskték a nőket az öltözőben félórákat elvitatkoztak azon, hogy ágyban a kövérek vagy a soványak használhatóbbak-e. Naponta odaálltak a gépük vagy a padjuk mellé és csinálták azt, amit kellett. Igyekeztek is néha. De ha dolgoztak, akkor a legjobb tudásukat

SZEIFT Béla

ÉS 1993 május 21.

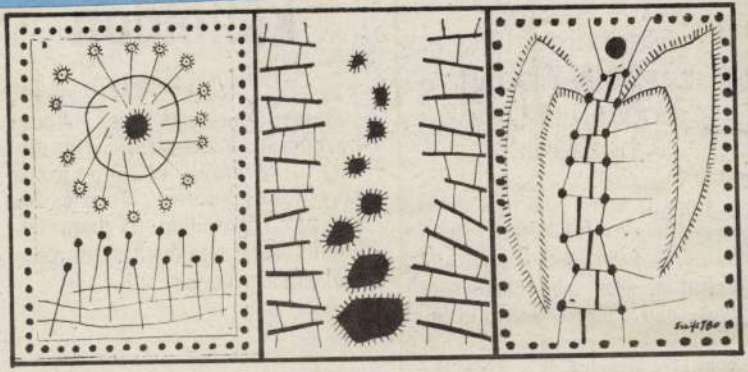

Szeift Béla: Kialakulás

1	2
3	4
5	6
7	+ 8
+9	20

SZEIFT Béla

Szeift Béla kiállitása : Óbudai Pincegaléria, 1984. augusztus 7-26. bev.Szeift Béla. Bp., k.n.,1984 1 kep. ill.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPÍRÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 - 6

VALÓSÁG

Szeift Béla

1021

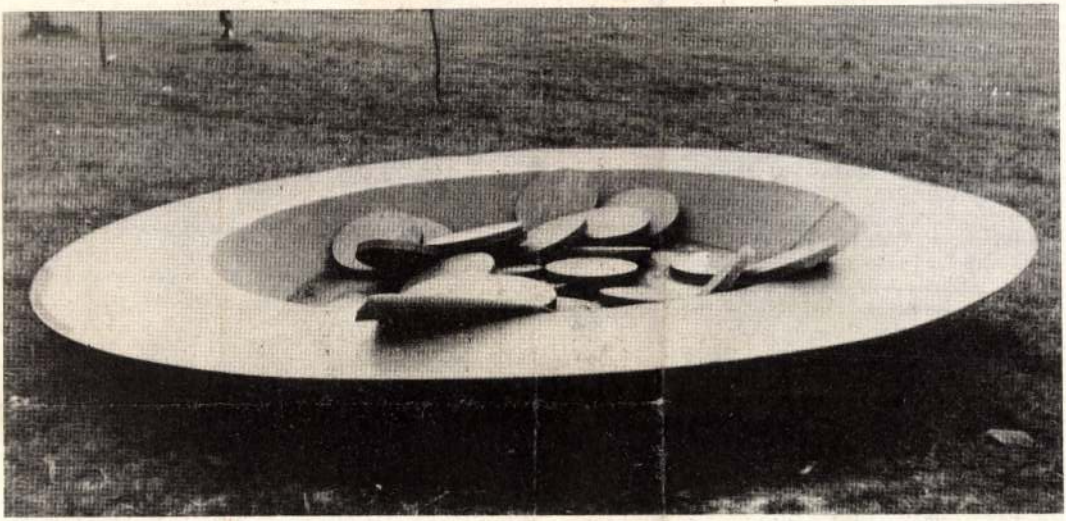

Szeift Béla: Júdás-tányér

igazi hírneve van az Egyesült Államokban.

Nem, ott van még Eric Rohmer, Claude Lelouch, Claude Chabrol, Louis Malle, Alain Resnais, Costa-Gavras.

Nem érzett kísértést, hogy Amerikában forgasson?

Franciaországban semmi nevetséges nincs abban, ha sztárok nélküli filmet csinál az ember. A filmgyártó ipar ettől nem bánik rosszabbul a rendezővel. Amerikában egész biztosan megérezném, ha ismeretlenekkel készítenék filmet. Ennek ellenére szüntelenül kapok ajánlatokat.

A Bonnie and Clyde-*ot nem ajánlották fel magának?*

De igen. Jó forgatókönyv volt — de ez nem az én asztalom. Nem kedvelem a gengsztereket. A Pigalle-on születtem, és nagyon korán megismertem mindenféle mocskos figurát. Képtelen vagyok őket tragédiahősként kezelni. Nem lenne kedvem filmet csinálni sem politikusokról, sem gengszterekről, sem egyenruhás emberekről. Így aztán lassan nem maradt egyéb, mint az asszonyok és a gyerekek.

Megérzi-e a francia filmgyártás válságát, defetizmusát?

Ez nemcsak francia jelenség. Rosszul megy a német, az olasz film is, az angol már nem is létezik. Mi a válság lényege? Az aránytalanság, amely a filmkészítők szenvedélye és a tv által beszippantott nézők szenvtelensége között van. De én más-

A *La*
játszom
foglalko
a téma,

A hal

Inkáb
való hű
halottak
töprengt
aki nem
46 éves, [illegible] az elhunytak. A *Lőj a zongoristára* szereplőinek a fele már halott... Időnként annyira hiányzik valaki, mintha csak az imént halt volna meg. Így vagyok például Cocteau-val. Akkor felteszem egy lemezét, és hallgatom.

És hogyan kezeli a halottak kultusza és az élők szeretete közti ellentmondást?

Ez a film témája. Ezt próbálom megoldani. Ez az, ami több éve érlelődik.

És miért játszik benne?

Hogy még intimebb legyen. Valami olyan különbséget érzek, mint a géppel és a kézzel írott levél között. Ez a film egy kézzel írott levél...

Milyen a kapcsolata Hitchcockkal?

Kitűnő. Mindig elmeséli, mire készül. Ha a film vallás lenne, Hitchcock lenne a főpapja. Szinte vallásos módon zárkózik be a filmkészítésbe. Ez nagy hatással van rám, mivel én nem ilyen vagyok.

5 Szeift Béla: Júdás-tányér

Szeift Béla

Művészet, 1970. 11. 9. old.

ban másról van szó, mint ahogy humoruk

Szeift Béla, opofilus

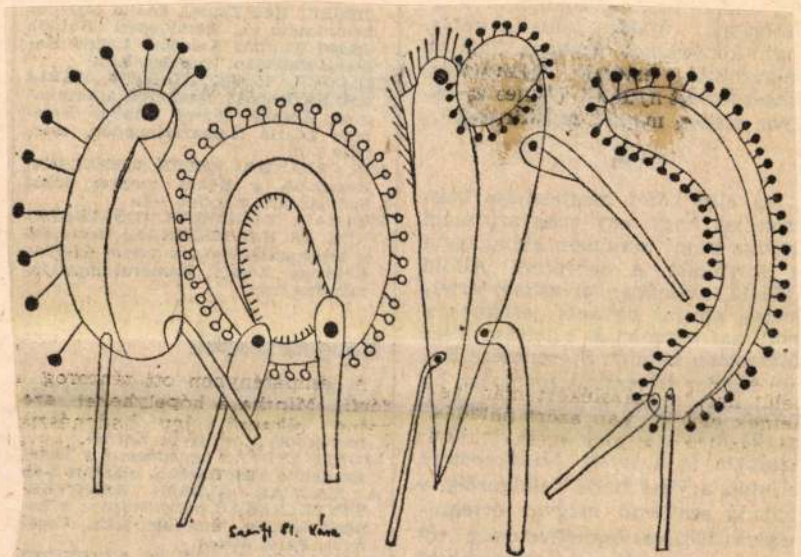

Szeift Béla rajza

Szeift

Élet é

7.

XXVIII/9

em a harmadik kötetbe, az 1944.
ugusztus 23-ig soriázó események

dik: Geiger György
GABOS GÁBOR

SZEIFT Béla
91 7. 33

Új Művészet

Szeift Béla, optikus

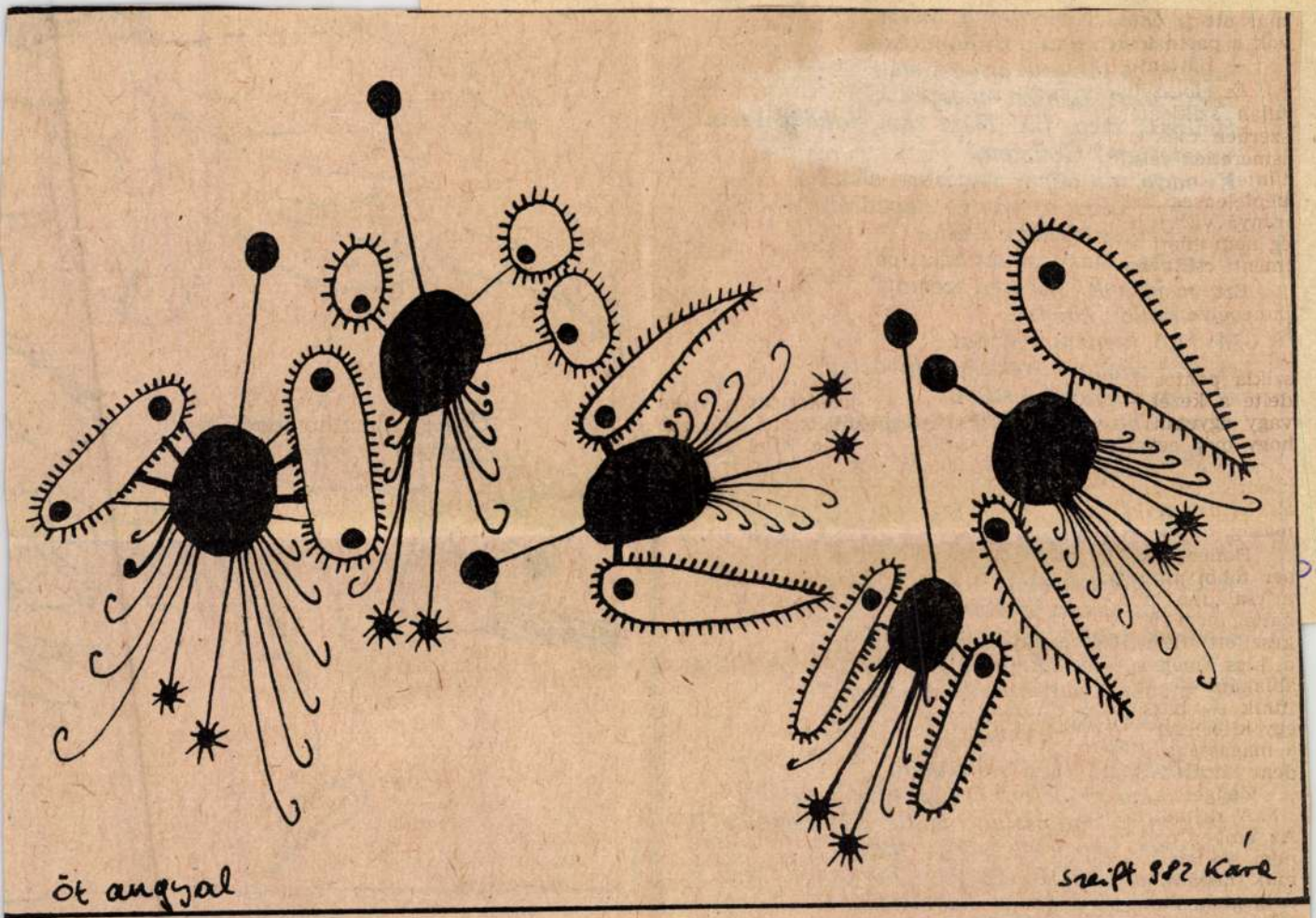

19.

XXIX/51/52

Szeift Béla: Öt angyal

szomjas, fuldokló, [illegible]
a borzongó hidegben.
Az idegen, megenyhülő majd kérő
tekintetek följönnek újra,
éhező halak,
és rabolnak a tűrő víz színén.
Mért nem figyeltem eddig villogásukat?
Mért nem hallgattam eddig némaságukat?
Mennyire eggyé sűrűsödött most,
egyetlen vöröslő hártyába borult és ver,
egyetlen szívként kiszökik belőlem
az elvesztett lehetőség,
el a sápadt, gyáva és fukar testből.

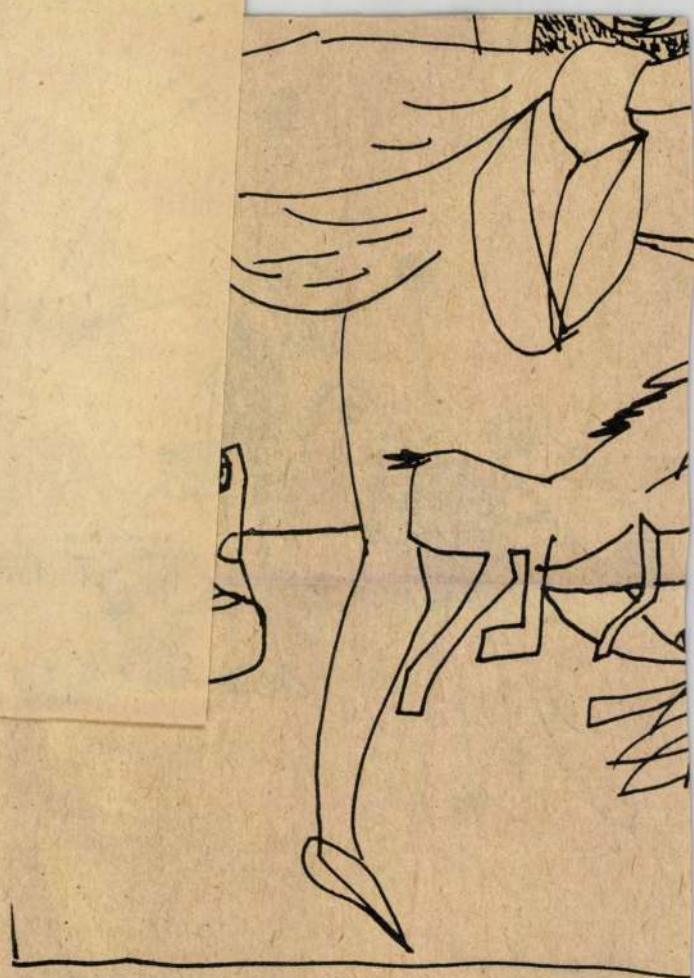

Ács

Szeift Béla

Szeift Béla 1966. és 1987. között készült műveiből rendezett kiállítást láthatnak az érdeklődők a Budapest Galéria Kiállítóházában (III., Lajos u. 158.) július 10-től augusztus 16-ig.

Népszabadság, 1987. VII. 7

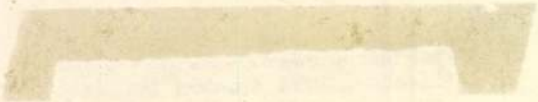

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1979 MÁJ 12

Szeift Béla

1021

Szeift Béla: Napba néző

LENGYEL BALÁZS:

A XX. században nagyon vigyázzatok

■ *Forbáth Imre :A csodaváró (Madách—Magvető, 204 old.)*

Régi versekről írok, amelyek valamikor forradalmi új versek voltak. Olyan költészetről, amely a magyar avantgard speciális hajtása. Költőjük: *Forbáth Imre* a Kassák szerkesztette Má-ban indult, majd 1920-ban Prágában kerülvén, a csehszlovák irodalmi élet talaján bontakozott ki, s lett magyar költővé. Azok a versek, amelyeket *A csodaváró* című kötetben a költő születésének 80. évfordulóján kézhez kapott az olvasó, 1920 és 1938 között íródtak Csehszlovákiában. Forbáthban a költő 1938-ban hallgatott el.

Az avantgard a 10-es éveknek volt költői újdonsága világszerte — és persze Magyarországon is. (Kassák tankönyvekben is tanított, híres versét, a Mesterembereket 1915-ben írta.) De a háború utáni évek forrongó közérzete, levert forradalmak utáni társadalmi nyugtalanság sok helyen új lendületet adott mozgalmának. A fiatal Forbáth csatlakozása az avantgardhoz

millió hangotok kórusára vár e nyomorult világ... — Ti szólaltassátok meg a szabadság izzó szirénadalát — S összedől a régi világ s egy Új születni fog."

Ez, ugye, csaknem közvetlen agitáció. Csakhogy Forbáth nem proletkultos költő, aki az agitációt tartja a költészet egyetlen feladatának. Igaz, verse a „szenvedés vigasza és a lázadásnak kürtje" akar lenni, mint századunkban csaknem minden valamirevaló költészet, s a háborús tapasztalatok nyomán bőven találni benne olyan figyelmeztetéseket, amelyek célja, persze, agitáció (például: *„vigyázzatok... minden zene katonazene ma, mely a szuronyok barrierjét menetelteti mellünk felé... a kék, a sárga, fekete, az aranyhímzéses zászlók alatt ágyuk és gépfegyverek sorakoznak — vigyázzatok, a XX. században nagyon vigyázzatok!!" (Halotti ima)*, mégis verse elsősorban vers akar lenni. Forbáth Imre — mint ahogyan A csodaváró előszavában *Varga Rózsa* gondos tanulmánya kifejti — a cseh proletárköltőknek ahhoz a csoportjához csatlakozott,

■ *Joseph Heller: Valami történt (Európa, 563 old.)*

Egy évvel ezelőtt hallottam, hogy feltétlenül el kell olvasni *Joseph Heller* új könyvét, a legújabbat, mert egyszerűen fenomenális alapkönyv, A 22-es csapdájánál is jobb, egészen más, A 22-es csapdáját csak azért írta Heller, hogy legyen miből élnie tíz évig, amíg ezt a legújabb könyvét írja, de A 22-es csapdája az semmi, e a mostani — ez szintézis, remekmű, képtelen leszek letenni a kezemből, ezt gyorsan meg kell venni, ugyanis már elfogyott, de e kell olvasni, nekünk írta Heller ezt a könyvet, neked írta személyesen, nekem írta személyesen, teérted is érlelte tíz éven át, érted gyötörte magát, testvéred vedd hát a könyvet és olvasd, ne késlekedj, holnap már késő lesz, elmaradsz az általános művelségtől, halljad, mindenki erről beszél...

Ugyanígy volt tíz évvel ezelőtt is, amikor A 22-es csapdája megjelent.

Azt sem olvastam el. Illetve el-olvastam, de csak egy évvel

Szeift Béla, grafikus

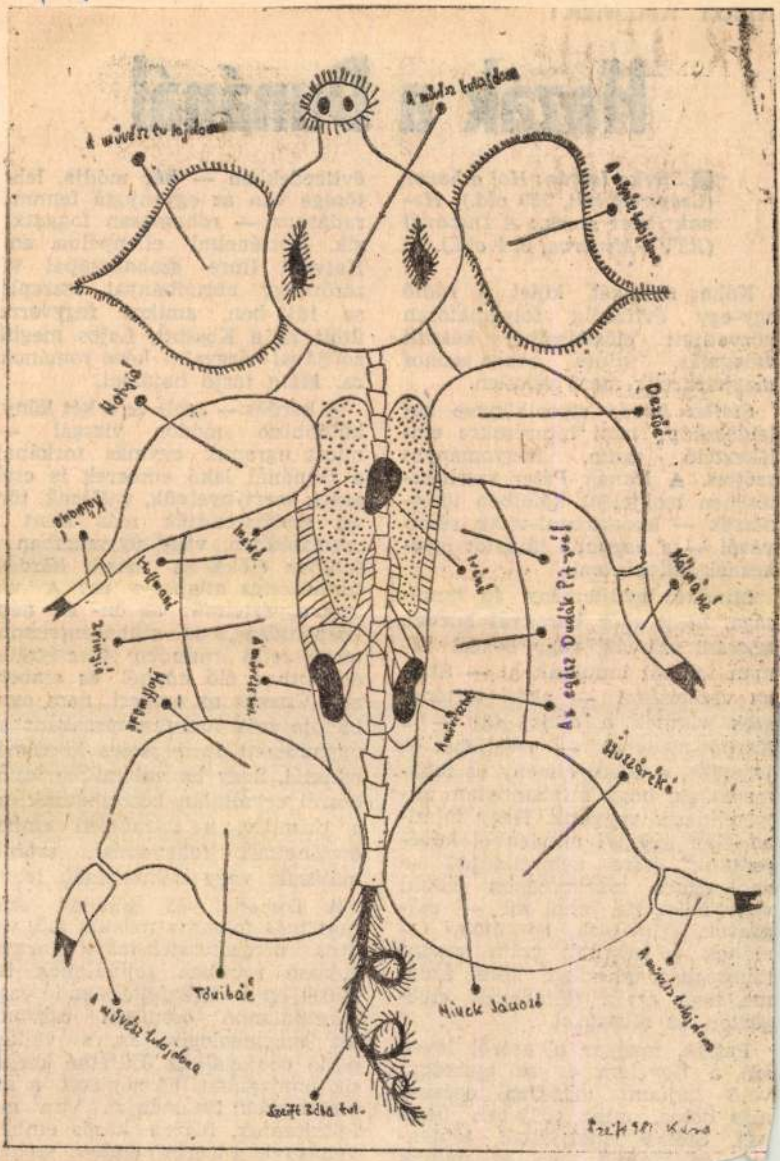
A művész tulajdona
A művész tulajdona
A művész tulajdona
Hátsó
Disznó
Kifordult
Belső
Belső
Belső

szek visznek a dunai táj — a Kárpát-medence — múltjába és jelenébe, a közös élmény és felismerés az, hogy mindannyian milyen kicsik vagyunk. Hogy mindannyian mennyi mindenből keveredtünk össze nemzetiséggé — ahol éppen kisebbségben élünk; vagy nemzetté, ahol mi — magyarok, szlovákok, horvátok, románok — vagyunk szám szerint többségben. Mindkét kötet érdeme, hogy ezt a felfedezést elvégezteti az olvasóval.

Persze, magyar olvasóról lévén szó, a figyelem és az igazságra való hajlam 1983-ban egészen más dolog, mint 1883-ban lehetett. Stefka riportjaiból léptenmon kitűnik: ma és nálunk terségesen (is) lassítjuk asszimilációt. Az

lúciója már annyira elszakadt a úgynevezett természetes körülmé nyektől, hogy ha valamiféle fejlő désről egyáltalán beszélhetünk, a a primitív, a természeti embe ösztöneinek felismerése, szubli málásuk, vagy nemesítésük lehe

A Dunánál és földünk szá mos más folyama mentén élő, ve gyes nemzetiségek-lakta orszá gokban azonban fejlődésnek te kintik, ha a visszafejlesztendő vag átformálandó ősemberi ösztön ket megideologizálják, s vallás pótló nacionalista őrületbe kerge tik önmagukat és népüket a sc vinizmusok fősámánjai. Van m felszítaniuk, hiszen közös embe vonásunk a „más" ember, szoká nyelv, konyha, az „idegen" meg vetése és az egy szagú, bőrű, nyel

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1979 JAN 1 3.
ÉLET ÉS IRODALOM

Szeift Béla

1021

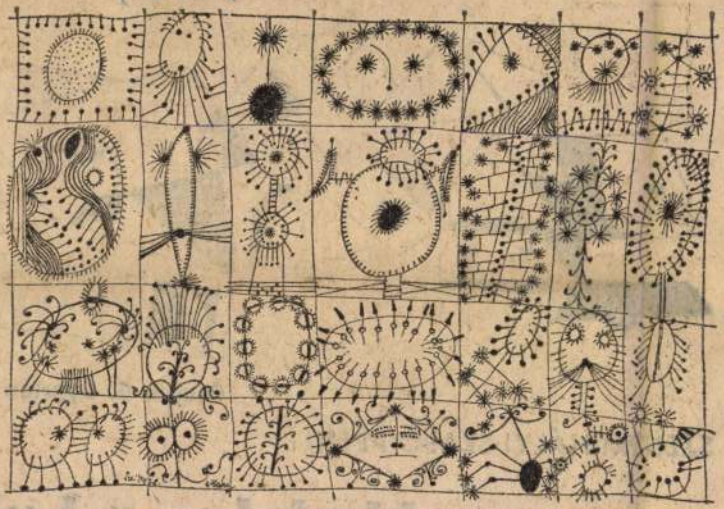

Szeift Béla rajza

Csajka G. Cyprián rajza

SZENTMIHÁLYI SZABÓ PÉTER:

Szeift Béla

Szeift Béla: Napba néző

Élet és Irodalom, Bp. 1979. május 12.
XXIII. évf. 19. sz. 12. lap.

LENGYEL BALÁZS:

A XX. században nagyon vigyázzatok

■ *Forbáth Imre: A csodaváró (Madách—Magvető, 204 old.)*

Régi versekről írok, amelyek valamikor forradalmi új versek voltak. Olyan költészetről, amely a magyar avantgard speciális hajtása. Költőjük: *Forbáth Imre* a Kassák szerkesztette Má-ban indult, majd 1920-ban Prágában kerülvén, a csehszlovák irodalmi élet talaján bontakozott ki, s lett magyar költővé. Azok a versek, amelyeket *A csodaváró* című kötetben a költő születésének 80. évfordulóján kézhez kapott az olvasó, 1920 és 1938 között íródtak Csehszlovákiában. Forbáthban a költő 1938-ban hallgatott el.

Az avantgard a 10-es éveknek volt költői újdonsága világszerte — és persze Magyarországon is. (Kassák tankönyvekben is tanított, híres versét, a Mesterembereket 1915-

millió hangotok kórusára vár e nyomorult világ... — Ti szólaltassátok meg a szabadság izzó szirénadalát — S összedől a régi világ s egy Új születni fog."

Ez, ugye, csaknem közvetlen agitáció. Csakhogy Forbáth nem proletkultos költő, aki az agitációt tartja a költészet egyetlen feladatának. Igaz, verse a „szenvedés vigasza és a lázadásnak kürtje" akar lenni, mint századunkban csaknem minden valamirevaló költészet, s a háborús tapasztalatok nyomán bőven találni benne olyan figyelmeztetéseket, amelyek célja, persze, agitáció (például: *„vigyázzatok... minden zene katonazene ma, mely a szuronyok barrierjét menetelteti mellünk felé... a kék, a sárga, fekete, az aranyhímzéses zászlók alatt ágyuk és gépfegyverek sorakoznak — vigyázzatok, a XX. században nagyon vigyázzatok!!"* (Halotti ima)

M

■ *Joseph Heller: Valami történt (Európa, 563 old.)*

Egy évvel ezelőtt hallottam, hogy feltétlenül el kell olvasni *Joseph Heller* új könyvét, a legújabbat, mert egyszerűen fenomenális, alapkönyv, A 22-es csapdájánál is jobb, egészen más, A 22-es csapdáját csak azért írta Heller, hogy legyen miből élnie tíz évig, amíg ezt a legújabb könyvét írja, de A 22-es csapdája az semmi, ez a mostani — ez szintézis, remekmű, képtelen leszek letenni a kezemből, ezt gyorsan meg kell venni, ugyanis már elfogyott, de el kell olvasni, nekünk írta Heller ezt a könyvet, neked írta személyesen, nekem írta személyesen, teérted is érlelte tíz éven át, éretted gyötörte magát, testvérem, vedd hát a könyvet és olvasd, ne késlekedj, holnap már késő lesz, elmaradsz az általános műveltségtől, halljad, mindenki erről

t

Szeift Béla

Rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Fenti rajzot lásd: Csajka G. Cyprián rajzának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. jan. 13.
XXIII. évf. 2. sz. 9. lap.

Szeift Béla

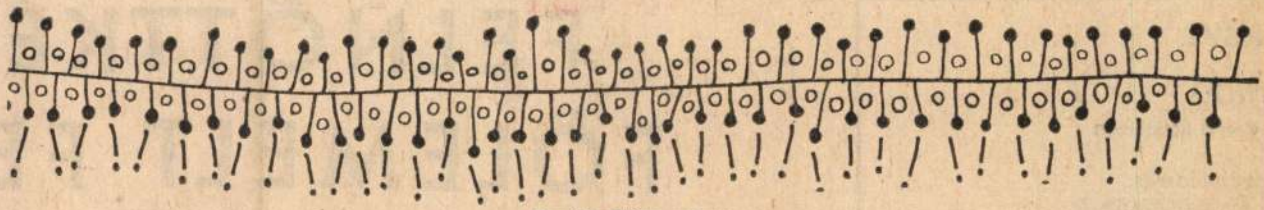

Szeift Béla rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1978. sz ept.30.XXII.évf.39. sz. 8 lap.

Svéd horizont Finnországban

Vaasa mentén éppoly kék a tenger, mint Helsinkiben, csak a szél zúg vadabbul az észak-déli irányban nyújtózó Botteni öböl felől, valahonnét Svédországból. Az ötvenezer lakosú város tökéletes példája a finnországi kétnyelvűségnek: lakosságának hetven százaléka finn, harminc százaléka svéd anyanyelvű. A közvetlen környéket, a Vaasát északról és délről határoló községeket pedig szinte kivétel nélkül svédek lakják, így a város piacán, üzleteiben, az utcákon barangolva a svéd szó még inkább hallik, mint ahogy azt a lakosság számaránya indokolná.

Ez a város ma a finnországi svédség kulturális központja. Az itteni svéd írók szövetsége, a *Finlands Svenska Författareförening* Márpedig az irodalomban az österbotteniek súlya igencsak érezhető: az írói csoport feltűnően tevékeny, aligha véletlen, hogy a svéd színház és a helyi svéd nyelvű lapkiadás mellett itt hívták életre Finnország mindmáig legnagyobb szépirodalmi folyóiratát, a Horisontot. (A „legnagyobb" jelző nem tévedés, a Horisont ugyanis az egyetlen irodalmi lap Finnországban, amelyik a mi folyóiratainkhoz hasonló mennyiségben közöl verset, novellát, kritikát, recenziót.)

Vaasa-i utazásom célja a szerkesztőség meglátogatása volt. A telefonkönyvben nem találtam a Horisont nevét. Nincs szerkesztősége? Máshová költözött? Szerencsémre még idehaza emlékezetembe vésték főszerkesztője, *Kaj Hagman* azaz Iskola utca 13/b. Egy óra múlva kopogtatott szállodai szobám ajtaján. Kisvártatva elmondta, hogy lapja az idén huszonöt éves, évente hatszor jelenik meg, a kulturális élet szinte minden területével foglalkozik, talán csak a zene és a film jut ritkábban szóhoz. Meglepő, hogy körülbelül ötezer példányt adnak el belőle, kisebbik részét odahaza, a nagyobbik részt a többi skandináv ország „fogyasztja" (még Izlandon, sőt a tengerentúli országokban is akadnak előfizetői).

A Horisont tudatosan törekszik mind a kortárs finn, mind az európai — mindenekelőtt a kelet-európai — irodalmak bemutatására. Különszámok is készültek, a főszerkesztő büszkén említi a magyar, a cseh, a lengyel, a balti (észt, lett,

ÖRGY:

últidő

Csoóri Sándornak

kezem ide is.
: a sápadt őrtüzek,
zek.

döglöttek:
bombázó-repülők.

kezem megint.
a rózsa-tetem

tányérok,

abzsolta valaki.

ingek,
rdvirágok
e.

róluk a vért.

lékkiállítás

FELNŐTTKÉ
FÖLEMELT FE

Budapesti beszélgetés Kántor L

A kolozsvári Korunk irodalmi-művészeti rovatának vezetője a Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság meghívására tartózkodik Budapesten. A neves irodalomtörténész a Nyugat című folyóirat indulásának hetvenedik évfordulójára rendezett tudományos ülésszak egyik előadója volt. Egyébként gyakorló irodalom- és színikritikus. A romániai magyar színházművészetről beszélgetünk.

— Az utóbbi évek bemutatóinak tapasztalatai szerint a társadalmi dráma cselekvési programját mintha a történelmi dráma vette volna át.

Sütő András mondja drámaírói ars poeticájában: „Mert erről van szó végeredményben, ha — akár hazai magyar színjátszásunk kapcsán is — megpróbáljuk számbavenni magunk; élet és irodalom páros viszonylatában az életünkről mindenekelőtt."

— A Korunk színházi számának középpontjába bizonyára nem véletlenül került a romániai magyar színház és a közönség viszonya...

— Az elmúlt években nem egy,

Bogzára, Sorescura, D. R. Popescura, Jebeleanura vagy Buzurára kell figyelni; hanem mert akaratlanul is mindegyre beléje botlunk, mint most is, amikor a kollokvium programját kellett megváltoztatni, hogy hallhassuk őt a tévében, hallhassuk, ahogy a magyarokat, németeket és „másokat" gondolatban és érzésben románokként aposztrofálta. A hazafiság és testvériség érvényesülését nem így képzeljük el, én legalábbis nem így képzelem el, sem a tévében, sem a színházban, sem az életnek bármely területén. Igaz, én is már negyedszázada kaptam az első alaposabb

Szeift Béla

"Dombormü" cimmel hozza a lap a müvész munkáját.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. márc. 2.
XVIII. évf. 9. sz. 6. lp.

Szeift Béla

"Csontvirág" c. munkáját bemutatja a lap a müvész kiállitásáról.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. febr. 23.
XVIII. évf. 8. sz. 6. lap.

Szeiff Béla, festő

Kiállítása nyílik meg a

ferencvárosi Pincetárlatban.

— : Közlemények 11.

Népszabadság, Bp. 1974. febr. 8.

Szeift Béla

Pontokból, vonalakból álló rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. 10.
XVII. évf. 6. sz. 12. lap.

Szeift Béla

Virágokat utánzó rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. márc. 3.
XVII. évf. 9. sz.11. lap.

Szeift Béla

"Zene" cimmel mutatja be a lap a müvész rajzát, gitározó férfit és mellette egy leányt. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 25.
XVI. évf. 48. sz. 7. lap.

Szeift Béla

"A kisasszony" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 18.
XVI. évf. 47. sz. 4. lap.

Szeift Béla

"Illusztráció" cimmel rajz. Cime nincs.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juli. 7.
XVII. évf. 27. sz. 10. lap.

Szeift Béla

Macskafejjel ábrázolt -"Angyal" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. juli. 21.
XVII. évf. 29. sz. 12. lap.

Szeift Béla

Két ismeretlen külsejü állatot ábrázoló rajzát hozza a lap "Illusztráció" cimmel.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. szept. 22.
XVII. évf. 38. sz. 9. lap.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-738, 340-726

Szeift Béla, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 MÁR 2

1021

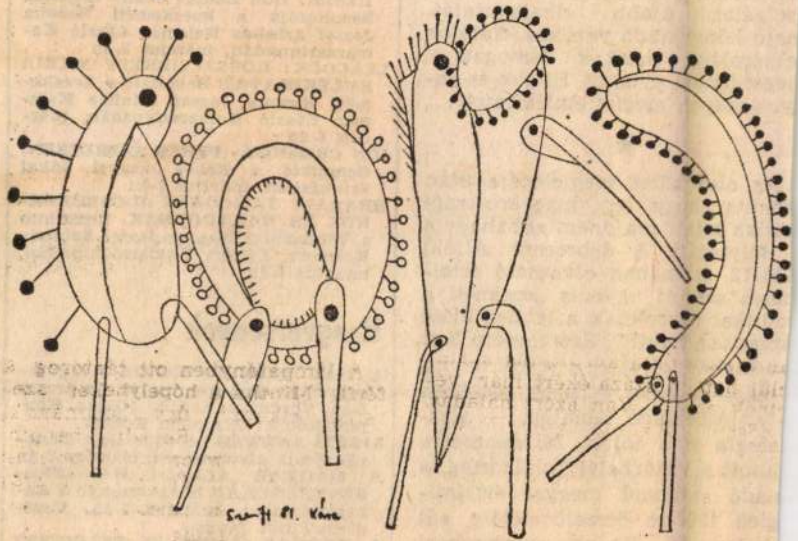

Szeift Béla rajza

melyből Petru Groza szabadítja
i, a romániai Magyar Népi Szövet-
ség elnöki posztja, sokoldalú köz-
zolgálat, újabb elhallgattatás,
najd könyvkiadó vezetése, fiatalok
elkarolása, értékek támogatása,
negérdemelt nyugdíj. Hiteles és na-
yon szépen megírt emlékiratok...

★

Az első kötet megjelenése után
ondta, hogy egy magyarországi
ritika miatt majdnem abbahagyta
folytatást. A debreceni Alföld
971/12. számában olvasható értel-
nezés szerint ugyanis „ezeknek a
olitikai harcoknak a leírása kissé
irasztóan hatott". Szerencsére Ka-
só Sándor folytatta a memoárt, ha
második kötet második részében
- az érdeklődő bánatára — visz-
afogta is a tollát. Mindenesetre
jutott a Vásárhelyi Találkozóig, a
aladó szellemű magyar értelmi-
giek 1937-es összejöveteléig, sőt
kolozsvári Utunk szeptemberi
áma szerint magát a találko-
t is megírta. Ósszel belenézhet-
m a harmadik kötetbe, az 1944.

a kecskeméti Katona József Színház Kelemen László Kamaraszínpadán, március 9-én

Hangversenyek

A MÁV SZIMFONIKUSOK hangversenye a Zeneakadémián, március 2-án. Vezényel: Erdélyi Miklós. Közreműködik: Zempléni Kornél

LIGETI ANDRÁS hegedűestje a Zeneakadémia kistermében, március 2-án

A MAGYAR ÁLLAMI HANGVERSENYZENEKAR hangversenye a Zeneakadémián, március 3-án. Vezényel: Fürst János

A MAGYAR RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ SZIMFONIKUS ZENEKARÁNAK ÉS ÉNEKKARÁNAK hangversenye a Zeneakadémián, március 4-én. Vezényel: Lukács Ervin. Közreműködik: Geiger György

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Szeift Béla, grafikus

NÉPSZAVA

1984 ÁPR 14

1021

KÚT

Szeift Béla

ről a Hunyadi tere [illegible]
nek. Új lakásuk a párt vezetőinek illegális találkozóhelye lesz a festő pedig a párt ösztönzésére és támogatásával hozzálát az 1514-es parasztfelkelés történetének feldolgozásához. Biztonságérzet bizakodás tölti el. Illúziók nélkül néz szembe a valósággal, az egyre fokozódó gazdasági válság tényeivel, az ellenséges környezettel. Határozott ítéletet formál mindenről, s tudatosan vállal minden áldozatot, vállalja a harcot.

1514 című fametszet (1928) és rézkarc sorozata ennek a harcvállalásnak egyik nagyszerű dokumentuma. A fekete-fehér ellentéte a kemény metszésű, határozott formák villódzó váltakozása önmagában is erőteljes, súlyos drámaiság kifejezője. A parasztok fékezhetetlen elszántságának, robbanó indulatának, az elnyomók vadállati kegyetlenségének, a megtorlás szörnyűségeinek ábrázolása leplezetlenül utal a jelen küzdelmeire, az élesedő osztályharc aktuális mozzanataira és feladataira.

Hogy valójában mennyire időszerű volt 1514 példájának felidézése, azt a bekövetkező események viharos gyorsasággal igazolták. Az 1930 szeptember 1-i tünte-

megpróbáltatás az elesetteknek és rongyosoknak, azt nála tisztábban egyszerűbben senki nem fejezte ki addig. Az *Éhesek télen* (1930), a *Téli ablak* (1930), a *Téli viharban* (1931), a *Gond* (1932), a *Híd télen* (1933) megrázó alkotások, festői remeklések.

Derkovits a legsötétebb nyomor ábrázalásakor sem a nyomor festője. *Képein mindig az emberi teljesség van jelen.* Önmaga teljes embersége. A munka, a dolgozó ember valóságos himnuszát zengi a *Hídépítők*ben (1932), a *Szövőmunkások*ban *(1933)*, a *Hajókovács*ban (1934), a *Dunai homokszállítók*ban (1934), de idegen tőle minden patétikus megoldás. Ő csak festői, emberi, de minden tekintetben a legmagasabb fokon az.

Utolsó éveinek a teljes testi felőrlődése ellenére is egyre kristálytisztább ítélő- és alkotóerővel teremtett remekművei Derkovitsot nemcsak a hazai, hanem az egyetemes művészet *legnagyobbjai* közé állítják. Azok közé, akiknek művészete nemcsak művészet, hanem hitvallás, sorsvállalás, példa és jelkép is. Az emberi esettség és emberi nagyság, a teljes emberség jelképe.

Kontha Sándor

megüzentem a f[illegible]
fehéredek
fehér leszek
— de virágzásfe[illegible]
fürtjeimre a rés[illegible]

megüzentem a s[illegible]
öltse föl azt az ő[illegible]
s nézzen vissza
bár öregedve
de itt vagyok még itt vagyok

megüzenem az én folyómnak
s öccsének is
hogy ott leszek
s hogy az leszek akinek ismert
ha
még leszek

Székely Dezső

HARMATCSEPPEK

Fűszálakon csöpp kottafej-ékek
harmatcseppek muzsikát igérnek

Pacsirtaszó nyilazza a felhőt
Lám az öröm a világhoz felnőtt

Én is fújnám víg nótámat folyton
de valami szorítja a torkom

csak ámulok fulva berekedve
milyen nagy az istennek a kedve!

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

4

1979

VALÓSÁG

Szeift Béla

1021

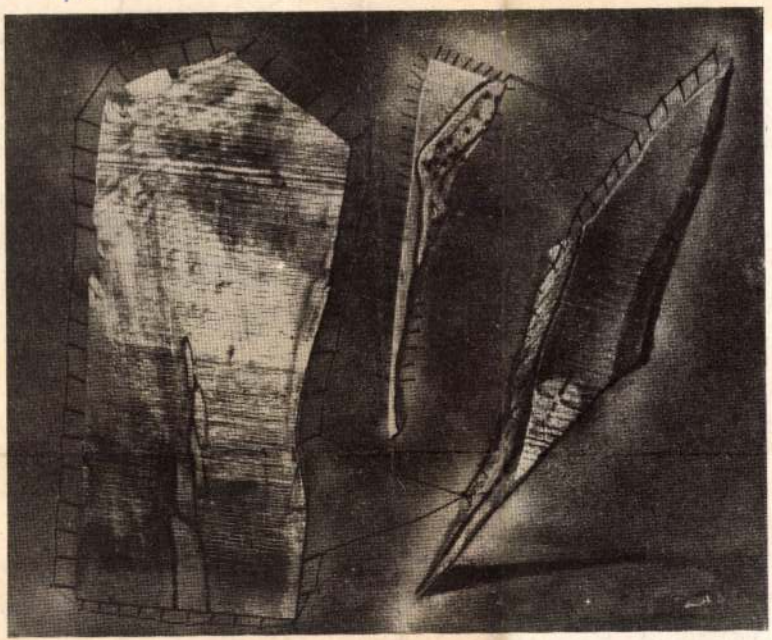

Szeift Béla: Im memoriam Kassák

ket indiánokat, nem ismernek el bennünket mexikóiaki
azonosításunk eszköze, noha indiánok vagyunk, akik elv
kat. Azt gondolom, kultúránk és vallásunk hasonló vo
Wounded Knee, 1976. Akwesasne Notes, Mohawk Nati

Megjegyzést szeretnék fűzni Szabó Imre *A kisebbség*
hoz is.

A szerző azt írja, hogy az Atlanti-óceánon túl „az
államok — az Amerikai Egyesült Államok vagy Brazíl
amelyekben asszimilációs folyamatok zajlanak le. Kisel
lennének, mert felolvadnak az egységes, a megteremtődő

Több mint két évtizedig éltem Brazíliában — melyről két könyvem jelent meg, a harmadik kiadás előtt áll a budapesti Gondolat Kiadónál —, az utóbbi fél évtizedben pedig az indián kérdést tanulmányoztam az Amerikai Egyesült Államokban. Tapasztalataim alapján írhatom tehát, hogy Brazíliában valóban nincs „kisebbségi kérdés", mert több mint négy évszázados keveredés folytán három emberfajtából, az indiánból, a portugálból és a négerből valóban kialakulóban van a „brazil nemzet", sőt mint V. P. Alekszejev írja *Az emberi rasszok földrajza* című könyvében (Gondolat, 1977.), ott valóban „rasszképződés" folyik: egy új emberfajta alakul ki. A törzsi közösségekben, az amazonasi őserdőben élő indiánok száma Brazília lakosságához (kb. 110 millió) viszonyítva rendkívül csekély (100—150 ezer), s e törzsek fennmaradására alig van remény.

Az Amerikai Egyesült Államokban más a helyzet. Véleményem szerint csak a különböző európai bevándorlók és utódaik olvadnak fel — már amennyire! — az olvasztókohóban. A négerek — akik sokkal kevésbé őrzik afrikai hagyományaikat, mint a brazil négerek — aligha. Az északamerikai indiánok pedig éppen az állam asszimilációs törekvéseivel állnak szembe mind határozottabban.

A mai indián polgárjogi mozgalmak (American Indian Movement, Red Power, National Indian Youth Council stb.) az indián törzsek önkormányzatáért, az indián rezervációk szuverenitásáért, sőt az önálló indián nemzetek nemzetközi elismeréséért harcolnak! Ennek jegyében került sor 1977 őszén a Genfben megrendezett „pán-indián" kongresszusra és a múlt nyáron a Washingtonban egy héten át tartó demonstrációra, amely a „Longest Walk", a „leghosszabb menetelés" befejezése volt.

A washingtoni tömeggyűlések során jelentette ki beszédében Marlon Brando, a világhírű filmszínész, az indiánok őszinte barátja, hogy Jimmy Carter ne bíráljon idegen országokat az „emberi jogok" megsértése miatt, amíg az indiánokat elnyomják az Egyesült Államokban. Hasonló beszédet mondott Edward Kennedy szenátor is: „...itt az ideje, hogy az emberi jogok kérdése ebben az országban a fókuszba kerüljön."

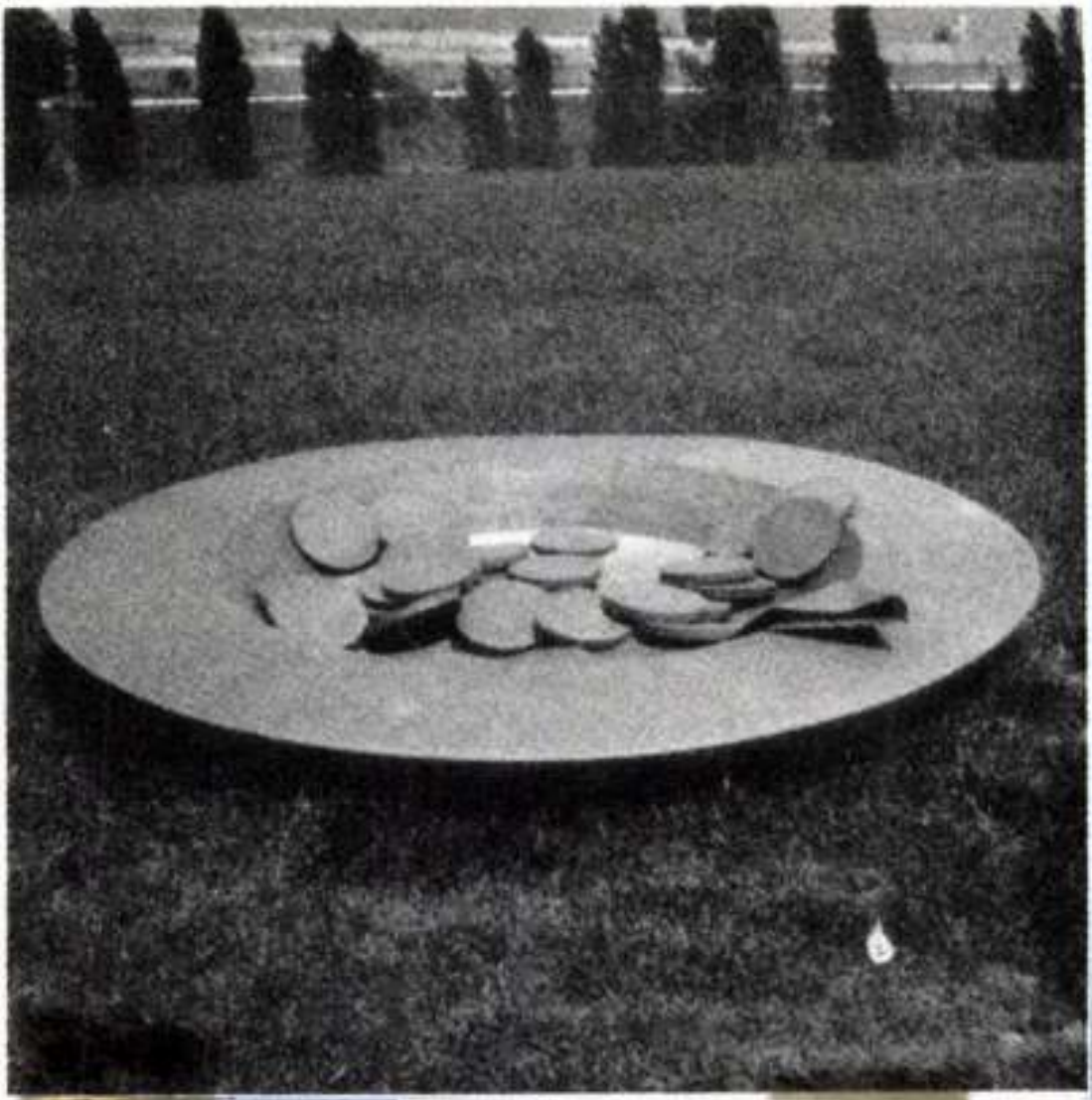

5 Szeift Béla: Júdás-tányér

Szeift Béla,

Művészet, 1974. 11. 9. old.

ban másról van szó, mint ahogy humoruk

Szeift Béla

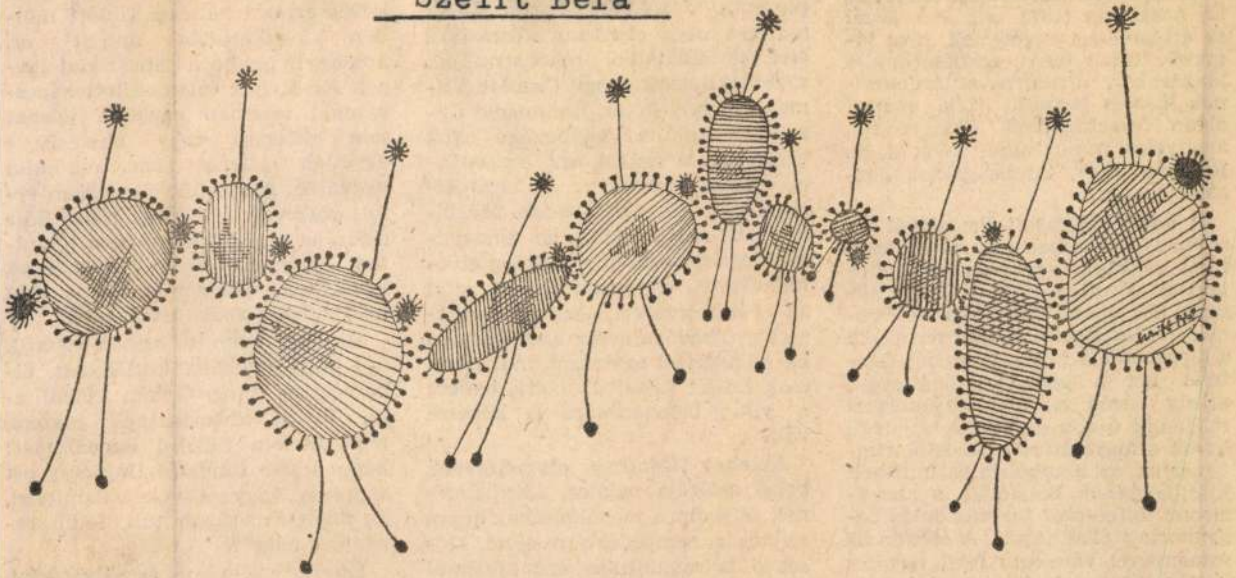

Szeift Béla rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juli. 7.
XXIII. évf. 27. sz. 9. lap.

Pé[illegible] az Új Írásban m[illegible] megjegyzésben méltatta a művet az ÉS hasábjain (1978. okt. 21.). Ezzel az értékeléssel egyetértek, nem vitakedv vezet tehát, amikor önálló kiadásakor, újraolvasva érdemesnek hiszem beszélni róla, ezúttal olyan összefüggéseit említve föl, amelyekre mások nem tértek ki, de jelentőségéhez, tanulságaihoz hozzátartoznak.

A halál kilovagolt Perzsiából első megközelítésben nem akar mást, mint rögzíteni egy visszaeső alkoholista egyetlen napját. Míg hősünk feleségére várakozva az elvonókúrát kijátssza, megismerhetjük a dipszománia teljes genezisét. Egyfelől azt a jelenkori önáltatást, amely révén a férfi engedélyezi magának újabb és újabb tájjelegű borok elfogyasztását; másfelől megismerjük az alkoholizálás múltbeli kifejlődésének késztetőit, a narkózisban fölfedezett fölszabadulás begyakorlott előállítását. A lábadozás reményével várakozó férfi ugyanis kettős kísérletet folytat. Megpróbálja régi följegyzéseit és emlékeit összerendezni, hogy bebizonyítsa: íróvá, alkotó emberré tudott s tud válni. Nem beteg. Ugyanakkor bevált módszerét is követi: szellemi fogékonyságát, a dolgok fölé emel-

a ha[illegible] mind[illegible] pusának. Mégis velük rokon. Ha az indirekt vagy elszórtan közreadott életrajz adataiból rekonstruáljuk sorsát, kitetszik, hogy Csaplár Vilmos, Lengyel Péter, Bereményi Géza főszereplőivel egybevágó okok késztették a család, az egzisztenciavesztés, némiképp a társadalmon kívüliség választására. Méginkább típusnak látjuk, ha társadalmi meghatározóitól némiképp elvonatkoztatva úgy tekintünk rá, mint az önkifejezésért, önmegvalósításért gyötrődő művész alakjára, aki ha műalkotást teremtett, már nemcsak Én-jét vajúdta világra, hanem a világ befogadására is képessé vált.

Jóllehet Hajnóczy elbszélésének belső szférája sajátos, szemléletének és számos megoldásának jegye azonos a nemzedéktársakéval. Hősét ő is romantikus azonosulással láttatja. De következik ez abból is, hogy a hős a szerző bizalmasa. Nem törekszik tehát tetteinek sokoldalú bemutatására, mindössze „kiírja" magából. Így vele is megesik, hogy csupán a beavatottak, a szerző s

[illegible] ényét az teszi bizonytalanná, hogy Á. figurája csak egy érzelmi következtetés kelléke. Holott minden következtetés annyit ér, amennyit belőle a tapasztalat igazol. Az Á.-nak tulajdonított képességeket azonban egyetlen jelenet sem előlegezi vagy hitelesíti, s egyetlen jelenet sem avathatta egyénivé. Aki tehát eleve nem érzett részvétet a Perzsia hulló hőse iránt, az a „megoldást" sem tekintheti másnak, mint a rémképek egyikének, amelyet ezúttal a még működő életösztön hívott létre.

Mindezt talán túlzásnak tetszik egy terjedelmében korlátozott elbeszéléssel kapcsolatban fölemlíteni. Mégis szükségesnek hiszem, mert osztom Sükösd aggodalmát: képes lesz-e folytatni Hajnóczy ezt a prózát, vagy „eljut-e valamilyen, az önéletrajziságon túli, felüli regényformáig"?

És eljutnak-e kor- és pályatársai, a csellengő hősöket elindító prózaírók a romantikus confessiók, a távolságtartó, irónikus önéletírások után oda, hogy a sokoldalú emberábrázolás hitelesítse va[illegible] teiket. Ha [illegible]

Székácsné, Vida Mária

Részt vett a képzőművész nők Ernst Muzeumban rendezett II. kiállitásán /1959. márc. 7 - /

Festenek a lányaim c. diófapác rajzzal.

Krusnyák Magdolna: A magyar képzőművésznők II. kiállitása

Rajztanitás 1959. II.sz. 27.l.

Székácsné Vida Mária, [grafikus ?] MDK

A Művészetre Nevelés a Családban
c. mű T. Kötetét írta és
illusztrálta.

S. L.: A család, a gyermek és a művészet
22. l

Család és iskola, Bu 1961. január

KÖNYVBARÁT

Székácsné Vida Mária, grafikus Dok

A Nótanács által kiadott Könyvsorozat [Művészetre Nevelés a Családban] első kötetét írta és illusztrálta.

S. L.: A család, a gyermek és a művészet 22. l

Család és iskola, Bn. 1961. január XII/1

Székácsné Vida Mária, grafikus MDh

Két rajza.

Repr.

Székácsné Vida Mária: Képek Japán ból

12-13.

Család és iskola, bp. 1962. szeptember

MDK

Székácsné Vida Mária

Leningrádi játszótér, kőrajz

II. M. Képzőm. Kiáll. 1951. nov. 11 l.

SZEKAN, Paul, pozsonyi kőművesmester

P. Szekanek, Maurergesell, 4 hónapos lánya meghalt. (1843, 383 l.)

—

P. Szekan, Maurergesell, 7 éves fia meghalt. (1844, 177 l.)

—

P. Szekans, Maurer, † 49 éves korában, Pozsony, 1849 június 13. (1849, 696 l.)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

SZEKANEK f. SZEKAN

Szélássy

Ünnevel nevepel az 1936-ban létesített vasvári szobor-pusztemény-ben.

Miskolczy Ferenc, Baja képzőművészete a XX. sz.-ban. kézirat, MDK-C-11, 599/2

8 l.

S. Szèkási, Katalin

tervét közli illusztrációként

Legány Zoltán: Uj társasház épülettervek és épületek.

Magy. Ép. ip. 1972. 2-3. sz. 89-96. l.

Szekcső vára

körvetlenül a honfoglalás után épült.

Barizay 580. C

Komáromi könyvtár és múzeum

(építkezési ~~államsegél~~ ügye) III. 173, 174.

Szeift Béla szobrász

Két évvel ezelőtt, 1975. nyarán tíz fiatal vasszobrász számára művészteleget szervezett a városi tanács. A művészek az Ultzbremben mutatták be munkáikat. E szobrakat a partfal alatti parkban helyezték el. – A művész alkotása is ott látható. (repr.)

Dunaújvárosi Hírlap, 1977. ápr. 8.

Szeifft Béla

A Galéria éjjatthonában a „Realista törekvések mai művészetünkben" c. kiállításon szerepel a művész műve. „Lépke" c. (emléktű).

Láncz Sándor: Képzőművészeti krónika. Jelenkor, 1976. 3. 255. old.

Szeift Béla

A Fiatal Képzőművészek Studiójának kiállitását az Ernst Muzeum nagytermében rendezték meg. Vadas József: "Sematikus roncsok" cimmel beszámol a tárlaton szereplő művészek munkájáról, s felsorolja neveiket: Birkás Ákos, Blaskó János, Bodoczky István, Dienes Gábor, Galántai György, Gyurcsak Ferenc, Kaubek Péter, Kéri Ádám, Mészáros Géza, Nagy Előd, Nagy Gábor, Pusztai Ágoston, Simsay Ildikó, Szeift Béla, Szentirmai Zoltán, Turcsán Miklós, Ujházi Péter, Váró Márton, Wahorn András, Zámbó István.- Vadas József részletes kritikáját -fenti cimmel-, lásd: Wahorn András nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. jan. 10. XX. évf. 2. sz. 13. lap.

Szeift Béla

Stilizált levelet ábrázoló rajza.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. aug. 9.
XIX. évf. 32. sz. 4. lap.

Szeift Béla

A Madách Szinház előcsarnokában rendszeresen rendezik meg a fiatal képzőművészek tárlatát. Szeift Béla grafikáit bemutató kiállitást március 17.-én nyitották meg. Az ott szereplő képek közül egyiket -cim nélkül- bemutatja a lap.
Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. ápr. 1.
XVI. évf. 14. sz. 18. lap.

Szeift Béla szobrász

a dunaújvárosi művésztelep kilenc fiatal képzőművésze a város vasművének vashulladékából keresi ki a megformázásra alkalmas anyagot. A műhely-műtermet a főiskola, – a szakemberekről és szerszámokról, szállásról és egy hónapra szóló ösztöndíjról a meghívó szerv gondoskodik. E képzőművészek között dolgozik a művész is.

Kemény Dezső: Vasszobrászok.

Dunaújvárosi Hírlap, 1975. jún. 6.

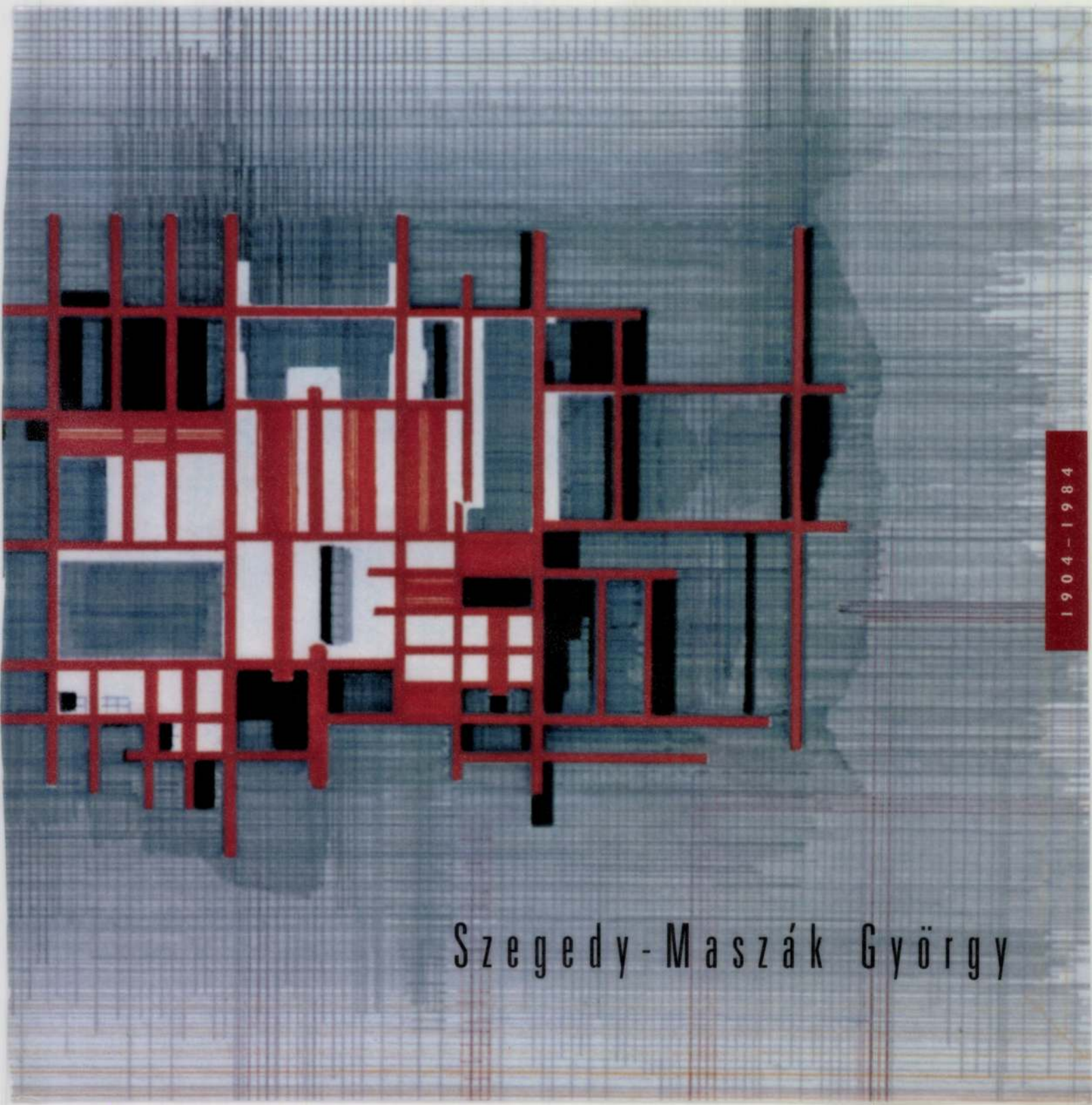

Szegedy-Maszák György

1904–1984

Szegedy-Maszák György

1904–1984

2004. JÚNIUS 6 – JÚLIUS 4. ERNST MÚZEUM, BUDAPEST

Szegedy-Maszák György

1904–1984

2004. JÚNIUS 6 – JÚLIUS 4. ERNST MÚZEUM, BUDAPEST

Szegedy-Maszák György

Szegedy-Maszák György 1904. augusztus 3-án született Budapesten. Mint Barabás Miklós dédunokája, gyermekkorától kezdve a művészetek iránti érdeklődés légköre vette körül. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a még ifjú korában készült másolatok a szülői házban található festményekről. Sógora, Kosztka István (Vera nővérének férje) Csontváry egyetlen örököse volt, tőle vette meg unokabátyja, Gerlóczy Gedeon a Csontváry hagyatékot. Szegedy-Maszák György már gyermekkorában, az 1910-es években megismerte Csontváry festményeit; ez az ismerete később Németh Lajossal való barátságának meghatározó része volt.

Rajzolási tehetsége korán megmutatkozott, a másolatokon kívül fennmaradtak a tízenévesen készült önarcképek, családtagokról készült portrék. Már 1918-ból származó vázlatfüzetében felfedezhető a népművészet iránti érdeklődése (népviseletben ábrázolt alakok, néprajzi tárgyak, parasztházak képei), ami később feleségével, Holló Valériával közösen létrehozott gyűjteményükben teljesült ki. A füzetben ezenkívül megtalálhatók még az utazásai során látott tájakról készített vázlatok: Linzről, a melki apátságról, Pozsonyról, stb. 1919-ben érettségizett, ezután rögtön bevonult katonának. Dózsa Farkas Andrással, a későbbi szobrásszal és jóbaráttal együtt voltak Hajmáskéren gyakorlaton. A katonai szolgálat leteltével, 1923-ban jelentkezett a Képzőművészeti Főiskolára egy pasztell önarcképpel és egy szoborral. Bosznay Istvánhoz került, ahonnan 1926-ban átjelentkezett Vaszary János osztályába. A Főiskola mesterei között ekkor már élesen szétvált Vaszary és Csók

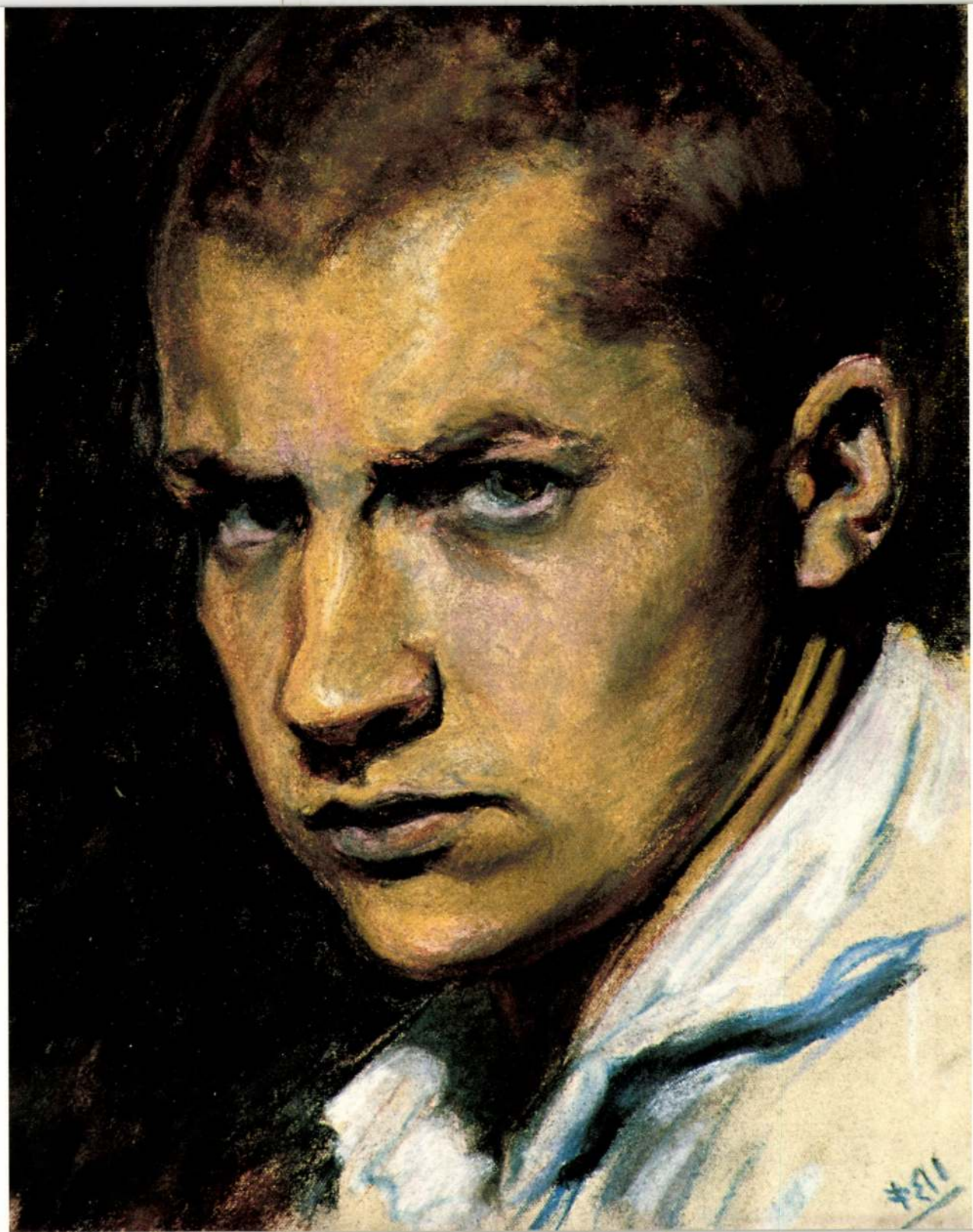

FIATALKORI ÖNARCKÉP | 1923 | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

illetve Rudnay és a többi tanár felfogása a művészeti oktatásról. Tanulmányait 1927-ben Vaszary János tanítványaként fejezte be. Ebből az évből származik néhány, témájával és technikájával (ecset helyett spachtli használata, fekete alapból kiemelkedő világos színek) a mesterére emlékeztető festménye. Főiskolai barátai közé tartozott Hincz Gyula, Kántor Andor, Klie Zoltán, Lossonczy Tamás, Pekáry István, Veszelszky Béla. Tanulmányai során ismerte meg Korniss Dezsőt is, aki 1925-től volt az intézmény növendéke, s akinek a harmincas években több népművészeti tárgyat (szőtteseket, kerámiákat) ajándékozott.

A húszas években túlnyomórészt absztrakt képeket festett. Külön csoportot alkotnak fekete tusfestményei ebből a korból, melyeket lendületes vonalvezetés jellemez. Ismeretesek absztrakt olajképei is. Jóbarátja, a korán elhunyt költő, Tóth Mihály révén az emigrációból 1926-ban hazatért Kassák Lajossal még ebben az évben megismerkedett. Olvasta a Kassák-kör folyóiratait, eljárt a rendezvényeikre, az avantgarde színházi előadásaikra. Megismerkedett Kállai Ernővel is. A húszas évek végén került érintkezésbe a Tamás Galéria csoporttal, – tagjai közül különösen Pekáry Istvánnal volt szoros barátságban.

A Főiskola után külföldi tanulmányútja céljának Párizs helyett Olaszországot választotta, s a harmincas évek elején Dózsa Farkas Andrással (aki 1929-31 között volt római ösztöndíjas) járt Olaszországban. A Római Iskola helyett az avantgarde irányzatok kötötték le figyelmét, különösen a futuristák iránt érdeklődött, akiknek művészetét a Cahiers d'Art-ból már külföldi útját megelőzően ismerte. Olaszországi tartózkodása alatt futurista rendezvényekre járt, Marinettit hallotta szavalni, és leginkább Severini, Prampolini és Balla művészete keltette fel érdeklődését. Utazásáról megmaradt egy jegyzetfüzete, amelyből kiderül, hogy megtekintette a 1930-as velencei biennálét, ahol az olasz futuristákon kívül (a 19. terem kizárólag a futuristák műveivel volt megtöltve) Modigliani primitív művészet ihlette szobrai, Max Beckmann bohóc-képei és az amerikai Robert Henry indiánokat ábrázoló festményei iránt érdeklődött. Olaszországi utazásai során a velencei kiállításon kívül látta Archipenko, Morandi egyéni kiállítását is.

Szociális érzékenységének legbeszédesebb bizonyítéka, hogy Olaszországból visszatérve, 26 éves korában beállt a Gamma finommechanikai gyár dolgozói közé. Kezdetben tanoncként dolgozott, majd hamarosan műszerészsegéd lett. Két évvel később az Államvasutakhoz került, ahol több, mint egy évtizedig volt műszaki rajzoló.

A népművészet iránti érdeklődése vezette Holló Valéria műtermébe. Holló Valéria 1930-ban létesített a József körúton egy

népművészeti műtermet, melyben egyrészt eredeti, hiteles néprajzi tárgyakat állított ki, másrészt ezek alapján – megrendelésre – ismert nevű falusi népművészek által készített másolatok eladásával foglalkozott. Évtizedes tapasztalataival a szakma kitűnő szakemberévé képezte ki magát, különösen a népviselet területén. 1935-ben kötött házasságuk után együtt folytatták a paraszti művészet emlékeinek gyűjtését, főként Erdélyben (Kalotaszegen és Székelyföldön), a palóc vidéken és az Alföldön. A gyűjteményt Szegedy-Maszák György rendszerezte, eközben rengeteg fényképet készített. Gyűjteményüket többször kiállították, ezek közül különösen nagy sikerű volt az 1942-ben az Iparművészeti Múzeumban nyílt kiállításuk, melynek katalógusát ketten írták. Szintén nagy visszhangot keltett az 1950-ben a sárospataki várban bemutatott válogatás. Ezt követően mind a gyűjteményt (1223 darab műtárgy), mind a műtermet államosították, az anyag leltározására és fotózására viszont őket kérték fel 1951-ben. Egyedülálló tárgyakat tartalmazó gyűjteményük nagyobbik része az egri Dobó István Múzeum jelenlegi néprajzi gyűjteményének az alapját képezi.

Visszaemlékezésében a következőket írta gyűjteményéről: „A gyűjteménynek mindenesetre múzeumba kell kerülnie; szellemi közkinccsé válnia (...) Új magyar múzeum-típust akarunk megvalósítani: élethű, szemléltető, eleven múzeumot jellegzetes magyar tájban elhelyezve – egyszóval szabadtéri múzeumot akarunk." Erről a tervről újságokban is jelentetett meg cikkeket. Néprajzi gyűjteményük rendszerezése mellett más múzeum-tervek is felmerültek benne, mint például a dédapjának, Barabás Miklósnak berendezett emlékmúzeum, vagy Egerben egy magyar kortárs művészeti múzeum létesítése.

A húszas évektől baráti kapcsolatot tartott fenn Barcsay Jenővel, Lossonczy Tamással és Ibolyával, Gadányi Jenővel, Vaszkó Erzsébettel és Bene Gézával. A korszak művészetpolitikája nem kedvezett sem neki, sem barátainak. Noha 1945 után, Barcsay Jenő és Medgyessy Ferenc ajánlására tagja lett a Képzőművészeti Alapnak, aminek következtében naturalista csendéleteket, tájképeket, önarcképeket is készített, azonban meglehetősen visszavonultan élt. Barátai (főként Kántor Andor) ajánlására ekkor korábbi festményeinek nagyrészét megsemmisítette, s ezért életművének első fele meglehetősen hiányos. Plakátszínezésből és csuhécipő készítésből tartotta fenn a családját. A folyamatos, elmélyült művészi tevékenységet azonban sohasem szüneteltette, sajátmaga számára kizárólag absztrakt festményeket készített. Nyílvánosság elé ritkán lépett, egyetlen önálló kiállítása, a Műszaki Egyetem akkori nyitottabb szellemiségének köszönhetően, 1969-ben nyílt, ezt Mezei Ottó nyitotta

meg (KFKI KISZ klub, XI. Budafoki út 10/a). Ezenkívül szerepelt a Wehner Tibor által Tatán 1977-ben rendezett Vaszary-tanítványok című kiállításon. A felkérésre adott válaszlevélből idézek: „A mesterre én nagyon szívesen emlékszem vissza, piktúrájának legnagyobb részét ma is élvezem. Nagy intellektus volt ő és kitűnő előadó, csupa szellem. A tanítványaitól azt kívánta meg, hogy mennél önállóbban, egyéniségöknek megfelelően járják a maguk útját."

A különböző technikák iránti érdeklődését bizonyítják 1945 előtti mozaiktervei, valamint kivágással készült képei. Gerlóczy Gedeon kérte fel egy mozaik elkészítésére az egyik általa tervezett villához, mely el is készült, a háborúban azonban megsemmisült. Szobortervei, reklámtervei, színpadi jelmeztervei mutatják sokoldalúságát. A Nemzeti Színháznál dolgozó Lackovich Piroska kérésére többször készített absztrakt kosztümtervet az ötvenes években, igy például a Csongor és Tünde előadáshoz a három ördögfiókának tervezett jelmezt, ezt azonban a zsűri túlságosan 'elvontnak' értékelte. Egyes festményein a színpadkép tervezés (Petruska) nyomai is láthatók. Fiatalkorától vonzotta a távol-keleti művészet. Tanulmányozta a tibeti buddhista művészetet, a thai és kínai írás iránt is érdeklődött. Sokat járt a Hopp Ferenc Múzeumba, és jó barátságba került Felvinczi Takács Zoltánnal.

A képzőművészeti nyilvánosságtól való visszavonultsága ellenére – nemzedéke más tagjához hasonlóan – jelentékeny hatással volt a fiatalabb generációra, mint például a Zuglói kör egyes festőire. Az akkori fiatalabb nemzedék tagjai közül Schéner Mihállyal, Molnár Sándorral és Halmy Miklóssal érintkezett. Az ötvenes évek végétől Hortobágyi Endre s néhány más fiatal, akit nem vettek föl a Képzőművészeti Főiskolára, magánórákat vett tőle.

MAPPA

Életművének rendszerezéséhez sok segítséget nyújt az általa 1957 októberétől 1977-ig folyamatosan vezetett mappa. A mappa egyes lapjain átlagban 20 kompozíció-gyakorlat látható, mindegyik lap pontosan datált, sorszámmal ellátott. Egyes lapokon egy-egy téma apró változtatásokkal készített változatai láthatók, azaz a tökéletes kompozíció megtalálásának a folyamata követhető végig (pl. XXXIV. lap). A szegénység és az elzártság miatt kísérletezései miniatűr nagyságra korlátozódtak. Ezek az apró vázlatok legtöbbször színes ceruzával, olykor tussal, filccel készültek. Az egyes kompozíciók nagy méretben

való elkészítését általában jelezte, és melléírta a dátumot is. A különböző lapokon látható, hogy olykor évtizedekkel korábbi terveihez tért vissza. Fönnmaradt festményeit a mappa révén nem lehet mindig pontosan datálni, hiszen előfordul, hogy az egyes kompozíciók vázlatát magában a mappában is csak évekkel később rögzítette. Ugyanakkor a mappa támpontot nyújt annak megismeréséhez, hogy az adott motívummal mikor kezdett először foglalkozni, sőt, olykor a (túlnyomórészt absztrakt) művek helyes nézetének megállapításához is segítséget ad. Nem egyszer az egyes absztrakt kompozíciók még figurális kiindulópontját is lehet látni (asztal, szoba, táj, például a XXVIII lapon). Ez a Barcsay művészetéből is ismert alkotó folyamat azonban kevésbé jellemző Szegedy-Maszák Györgyre, az ő kompozíciói legtöbbször velejükben absztraktok. A kompozíció felvázolása és a kép elkészítése között sokszor több hónap is eltelt, ezeken a lapokon nem egyszer a nagyításhoz szükséges számítások is láthatók.

Szegedy-Maszák Györgynek a diktatórikus kultúrpolitika miatt el nem készült festményei önkénytelenül eszünkbe juttatják Emil Nolde esetét. A rendszer által betiltott Nolde 1938-45 között titokban festett több mint 1300 kisalakú akvarellt. Ezeket „festmény ötleteknek" illetve „meg nem festett képeknek" nevezte el, melyeket csak a háború után mert nagyobb formátumban, olajjal megfesteni. Másik részükből pedig könyv formában egy Önéletrajzot alkotott, mely tulajdonképpen afféle vizuális napló. Szegedy-Maszák György több mint két évtizeden át vezetett mappája is ilyen vizuális naplót tár elénk. A magyar művészetben hasonló jelenség található Martyn Ferenc és Korniss Dezső életművében.

KÖZVETETT ÁTVÉTELEK

Festményeire jellemzőek a vonalhálók, a lendületes vonalvezetés és a biomorf alakzatok, melyek nem állnak távol Kállai Ernő „bioromantika" kategóriájától, különösen ha figyelembe vesszük, hogy apja orvos volt, és ő maga is rendszeresen járt orvosi előadásokra. Kállai A természet rejtett arca című könyvében egyes festők, mint például Miró és Lossonczy műveiben látható, biológiai jelenségekre emlékeztető formák elemzésében hangsúlyozza, hogy ezek nem közvetlen átvételek során kerültek a művészek formanyelvébe, hanem a művészi folyamat és a biológiai folyamatok közötti valamiféle összefüggéssel

magyarázható. Széles érdeklődési körében egyenlő hangsúlyt kaptak a természettudományok: állattan, földrajz, ásványtan, csillagászat, antropológia. A negyvenes-ötvenes években barátja, Soó Rezső kérésére didaktikus célú biológiai rajzokat készített sejtekről, szövetekről, melyek elkészítéséhez mikroszkópot is használt. Egyes festményei mintha különböző kémiai, biológiai, csillagászati folyamatokat idéznének fel.

Felmerül a kérdés, volt-e hatással fetészetére a népművészeti tárgyak gyűjtése, és ha igen, milyen mértékben. A harmincas-negyvenes években nemcsak fotózott néprajzi tárgyakat, de a hímzéseken, tányérokon látható motívumokról kinagyított ábrákat is készitett. Némely kortársával – például Pekáry Istvánnal ellentétben – nem a népművészeti anyag közvetlen átvételére törekedett, hanem a hasonlóságokat kereste a nem ábrázoló festészet és a népművészet között: meggyőződése szerint a népművészetben is létezett absztrakció. Az 1950-ben Sárospatakon megrendezett népművészeti kiállításához készült katalógusában a tárgyakról egy festő szemével esztétikai értékelést ad, többek között a magyar népművészetre jellemző színkombinációkról ír. Vajda és Korniss meghirdetett programjához hasonlóan Bartók példáját tartotta szem előtt: a népművészetből nem akart közvetlenül átemelni elemeket.

A természettudományi és néprajzi ihletéseken kívül a zenei ihletés is fontos szerepet játszott Szegedy-Maszák életművében. Kisgyermekkorától fogva sok zenét hallott, hiszen családjában szinte mindenki játszott valamilyen hangszeren. Zongorázni s hegedülni is tanult, otthonukban gyakoriak voltak a házi hangversenyek. A budapesti Zeneakadémián, a Vigadóban s a Városi Színházban Debussynek, Straussnak, Bartóknak, Sztravinszkijnak a műveit saját tolmácsolásukban hallotta, és Wilhelm Furtwängler, Pablo Casals, Edwin Fischer, Alfred Cortot, Dohnányi Ernő vagy Marcelle Meyer játékát is élvezhette. Bach művészetét be-csülte legjobban, különösen Bartók tolmácsolásában. Mindig nagyon sajnálta, hogy Bartók nem vett föl lemezre Bach-műveket. Hat évesen hallotta először Debussy zongorajátékát. Az elsüllyedt katedrális című prélude-jét sok előadásban hallotta Pesten és Rómában is. Az első világháború után megvásárolta a Welte Mignon-felvételt, melyet Debussy-vel készítettek, és ő maga is szívesen játszotta e darabot. 1964-ben festett egy képet, amelynek Az elsüllyedt katedrális címet adta.

A darab ihletője egy bretagne-i legenda, mely szerint egy székesegyház a hitetlen lakosság megbüntetésére az óceán vizébe süllyedt, ám olykor kiemelkedik a vizből, hogy emlékeztesse őket. A zongoradarab lágy disszonanciákkal kezdődik, melyek

egymásba mosódnak: a pedál hosszú ütemeken át lenyomva marad. A víz alatti katedrális harangját előbb homályosan, majd egyre tisztábban lehet hallani, a hangzavarból fokozatosan kiemelkedik egy dallam. A festmény szinte kizárólag vonalakból áll, melyek nem alkotnak egy telített formát, a középen azonban egy erősen kivehető alakzat látható, körülötte a vonalak viszont halványak.

Munkáinak rendszerezésére Lossonczy Tamás szólította föl barátját, abban a levelében, amelyet két héttel Szegedy-Maszák halála előtt keltezett. Ebből a levélből idézek: „Értem én, hogy mai szemeddel másképpen látod korai munkáidat. Na de ettől eltekintve szerintem munkáink nem sorozhatók jókra és rosszakra. Nézd el tévedésemet, de az út sokkal jobban érdekel engem. Milyen külső és belső gyötrelmek vezettek az egyes állomásokhoz, amelyeket elérve aztán tovább utaztunk, mert új felismerések, vágyak (és kételyek) kezdtek vonzani. Az út időrendi vonulatának felderítése érdekében se szabad a munkákban megnyilvánuló nyomokat megsemmisíteni, mert minden kis ceruzavonásod, ecsetnyomod, vázlatod igen fontos tanú, az értő ember szemében, ha a jó dolgokhoz közelebb akar férni. Jobban tudod nálam, hogy a bonyolult és egyszerű, határozott és határozatlan, ködállapotú és tiszta szellemre valló világos festői gondolatok váltogatják egymást. Arra kérlek, hogy kezdjed el munkásságodnak rendszerezését. Csak el kell kezdeni egy ilyen cédulakatalógust és megy az majd magától meglásd. Még egyszer: amit ma rossznak, feleslegesnek tartasz, az is fontos tanulságokat rejt." (Lossonczy Tamás levele Szegedy-Maszák Györgynek 1984. 04. 22.)
Kiállításunkkal Szegedy-Maszák György munkásságát kíséreltük meg utólag rendszerezni, Lossonczy szavaival élve az 'utat' bemutatni, melyben minden 'kis ceruzavonás' 'igen fontos tanú'.

György Szegedy-Maszák

György Szegedy-Maszák was born on August 3, 1904. As the great grandson of Miklós Barabás, Szegedy-Maszák was surrounded from early childhood on by a love of the arts. Nothing demonstrates this more clearly than the copies that he made as a child of paintings hung on the walls of his parents' home. His brother-in-law, István Kosztka (the husband of his sister, Vera), was the sole heir to Hungarian painter Tivadar Csontváry Kosztka. Thus already in his youth György Szegedy-Maszák had come into contact with the paintings of Csontváry. Szegedy-Maszák's talent for drawing was evident early on, both from the quality of his copies and from the portraits he drew of himself and his family members. A sketchbook of his dating from 1918 indicates the interest he took, even as a young man, in folk art. This interest grew and eventually manifested itself in a collection of folk artifacts that he later built with the help of his wife, Valéria Holló.

Following his graduation from high school in 1919 he served in the army until 1923. Afterwards he applied for admission to the Academy of Fine Arts in Budapest, submitting a sculpture and a self-portrait as examples of his work. He was admitted to study under István Bosznay, but in 1926 he asked to be allowed to study with János Vaszary, who at the time represented a more innovative approach to art education at this institution. He finished his studies the following year. It was in these few years that he did paintings that were similar, both in technique and subject, to those of his master, Vaszary. During his years at the Academy he became close friends with the painters Tamás Lossonczy, Béla Veszelszky, and Dezső Korniss.

In the 1920's Szegedy-Maszák painted mainly abstract works. The black ink paintings, which are characterized typically by buoyant lines, form a distinct group, but he also made large-scale oil paintings. After the return of the poet and artist Lajos Kassák from Vienna, Szegedy-Maszák became acquainted with his circle, which consisted of painters, sculptors, poets, etc. He read their journals and attended their meetings and performances of avant-garde theatre.

After graduating from the academy, he went on a trip to Italy. In the thirties many Hungarian artists chose to go to Italy rather than France for inspiration, but most of them were part of the so-called Római Iskola [Roman School], which represented a late chapter in neoclassical art. The works of these artists were often religious in subject-matter and bore affinities with contemporary official Italian art. Although Szegedy-Maszák knew several members of this school, he was interested mainly in the avant-garde movements. In particular, he was engrossed by the Futurist movement, whose art he had come to know from the French art journal Cahiers d'Art. During his stay in Italy he went to several of their performances, heard Marinetti recite poetry, and took an interest in the paintings of Severini, Prampolini, and Balla.

After his return to Hungary at the age of twenty-six he went to work at a factory for several years, a decision that reflects the concern he took in social issues. His continuing interest in folk art led him to the workshop of Valéria Holló, who by this time was a well-established vendor and commissioner of folk art. After their marriage in 1935, they continued to collect artifacts together, mostly in Transylvania and in Southern Slovakia, and presented their collection in various museums, including the Museum of Applied Arts in Budapest. These exhibitions were great successes. Following their last exhibition in 1950, the collection, together with the workshop, was nationalized by the communist state. What was once their collection today forms the basis of the folk art collection in the museum of Eger.

In his autobiography, as well as in newspaper articles, Szegedy-Maszák writes at length on the importance of museums. He expresses the hope that one day there will be an outdoor museum exhibiting artifacts of folk culture, as well as a museum dedicated to his great-grandfather, the painter Miklós Barabás, and a museum of contemporary art.

The communist years were easy neither for him nor for his friends. On the insistence of his close friends Jenő Barcsay and Ferenc Medgyessy, he became a member of the Fine Arts Foundation, which was an establishment under the control

of the government. It was on their suggestion that he painted what could be called "safe" subjects, such as still-lifes and landscapes. He destroyed his potentially risky abstract paintings. Because of this, the first half of his oeuvre is incomplete. At this time he made a living by coloring posters and weaving slippers from husks. In secret, however, he continued to paint abstract works. He began to retreat more and more from the world and rarely exhibited his works. The only exhibit that focused exclusively on his work was held in the more liberal atmosphere of the Technical University in 1969 at a period that saw a revival of Hungarian abstract painting. Although, like many of his colleagues, he lived withdrawn from society, he had an impact on the new generation of artists, which had no chance to come into contact with the classical avant-garde movements. Some of the artists of the sixties, such as Mihály Schéner, Sándor Molnár, Miklós Halmy, and Endre Hortobágyi, visited him; Hortobágyi even took lessons from him.

THE SKETCHBOOK

His sketchbook, which covers the period from 1957 to 1977, is of great help in organizing the oeuvre of an artist who is essentially unknown. The individual pages of the sketchbook contain several compositions, each dated and numbered. Because of his poverty and the communist government's restrictive policy concerning art, Szegedy-Maszák was compelled to limit his experiments to a miniature format, which were done with color pencils, crayons, and occasionally ink. Some of the pages of the sketchbook contain similar compositions with only tiny differences. It was only months or sometimes years after doing a sketch that he would execute the picture in large format. Though the pages are dated, the individual compositions were sometimes sketched into the book years after the original conception. Occasionally we can see the origins of works that eventually became abstract but began, for example, as a landscape or a particular object. One can see a similar transformation in some of the art of his friend, Jenő Barcsay. However, in most cases Szegedy-Maszák's compositions were abstract from the start.

The phenomenon of unexecuted paintings remaining in sketch format due to the politics of a dictatorial regime may remind us of the case of Emil Nolde. Between 1938 and 1945 Nolde painted about 1,300 small watercolors, many of

which he later executed in oil and in large format. Nolde called his watercolors "ideas for paintings" and "unpainted paintings". Those which he did not turn into large format oil paintings he assembled into a book entitled Autobiography, which provides a type of visual diary. Szegedy-Maszák's sketchbook, a register of his "ideas" that covers several decades, can also be interpreted as a kind of visual diary.

INDIRECT BORROWINGS

In his paintings, webs formed by thin lines, organic forms and buoyant lines often appear. These seem to be related to the term, coined by Kassák Circle art critic Ernő Kállai, "bio-romanticism." By this Kállai meant to emphasize the elements in works by artists such as Juan Miró or Tamás Lossonczy that are reminiscent of forms found in nature. The appearance of such forms in the works of Szegedy-Maszák is perhaps less surprising, since he took a strong interest in the natural sciences, including biology, astrology, mineralogy, etc. These forms, however, are not taken directly from nature. Kállai himself emphasized the importance of forms that remind us of natural formations, not because the artists directly borrowed them from nature, but because the artists were creating art as nature creates form.

Considering the enormous amount of time and labour Szegedy-Maszák devoted to collecting and organizing his folk art collection, one might wonder if peasant art had any influence on his painting. We can only speak of indirect borrowings, such as combinations of color. He subscribed to the same idea as the artists Lajos Vajda and Dezső Korniss, who in turn took their notions from Bartók. Inspired by the music of Bartók, whose recitals he regularly attended, Szegedy-Maszák rejected the idea of taking specific elements and believed that abstraction is present in folk art as well.

One should also mention, alongside the influence that his interest in the natural sciences and folk art had on Szegedy-Maszak's art, the impact of music. He grew up in the world of house concerts, and played several instruments himself. In his youth, he had the opportunity to hear composers such as Strauss, Debussy, and Stravinsky, as well as performers like Wilhelm Furtwängler, Pablo Casals, Edwin Fischer, Alfred Cortot, Ernő Dohnányi, or Marcelle Meyer. His favorite composer was Johann Sebastian Bach, and he especially enjoyed Bartók's interpretations of Bach. He was six years old

when he heard the piano playing of Debussy. The Prélude entitled La cathédrale engloutie became one of his favorite pieces. In 1964, he painted a picture to which he gave the title of the Debussy prélude. The relationship between the two works can only be seen if the viewer is familiar with this piece of music.

This exhibition provides an opportunity to view, for the first time, the entire oeuvre of an artist who blended in his works motifs and tendencies from the European avant-garde and his personal interests in the natural sciences, music and folk art. As such the paintings of György Szegedy-Maszák may constitute a paradigmatic illustration of the wide range of artistic trends that met and mingled in Central Europe in the decades before the Second World War. His heretofore unknown abstract paintings, along with his sketchbook of ideas never to be realized as paintings, serve as an example of one of the ways in which artists took refuge during the years of Soviet occupation. They are testimony to the continuing presence, even in a country severed by a repressive regime from its past, of the artistic legacy of Central Europe.

CÍM NÉLKÜL | 1927 | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

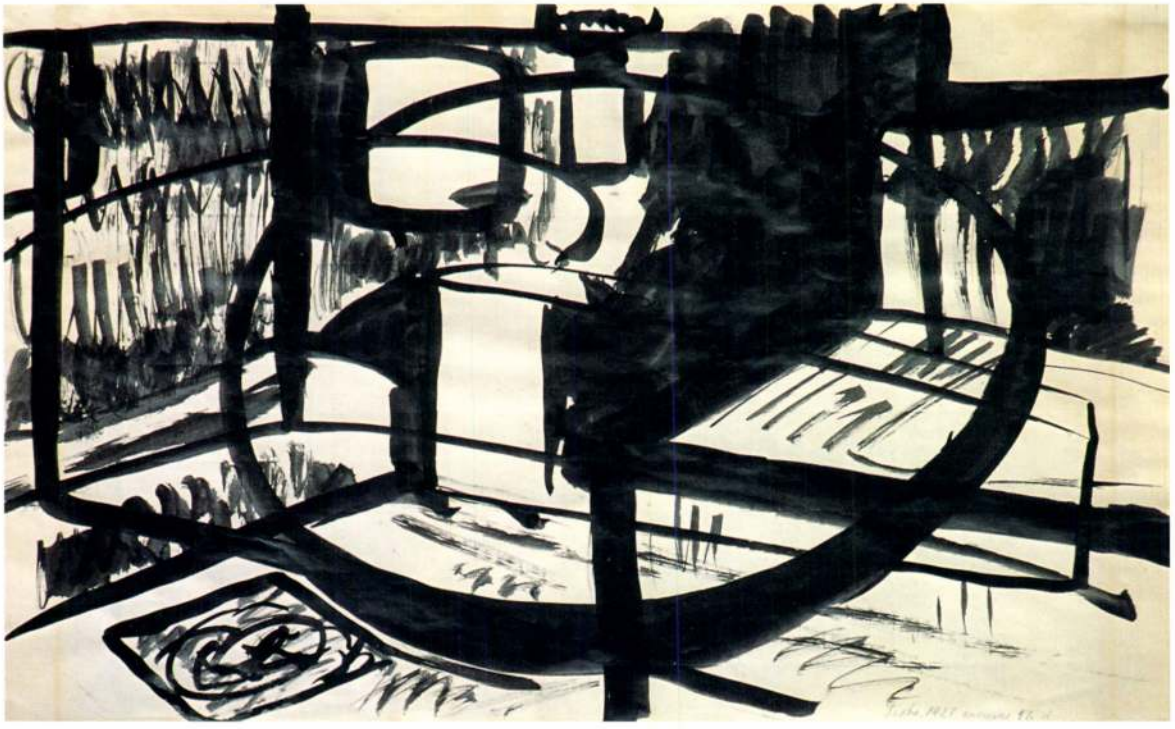

SZOBA | 1927 | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

CÍM NÉLKÜL | 1928 | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

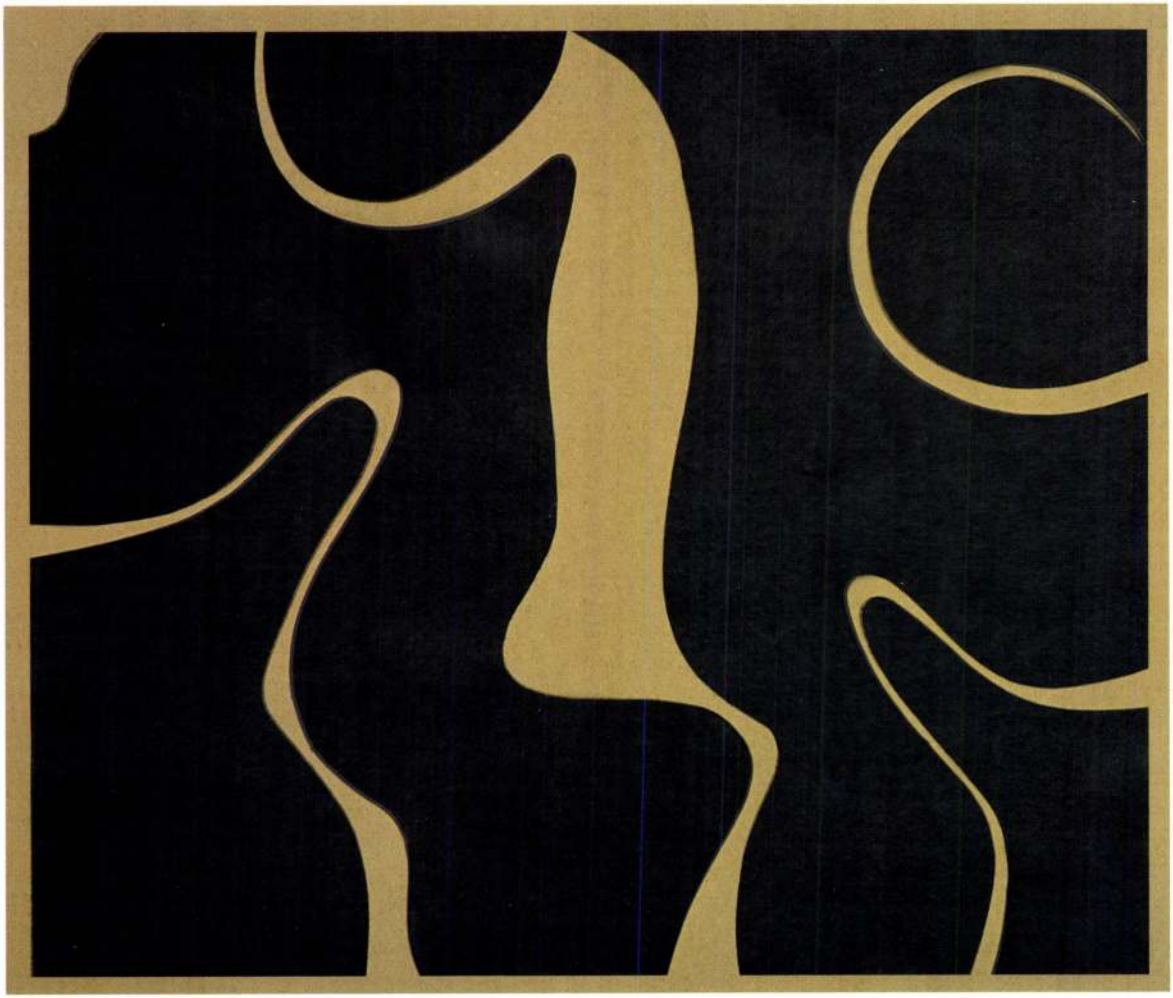

CÍM NÉLKÜL | 1940-ES ÉVEK | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

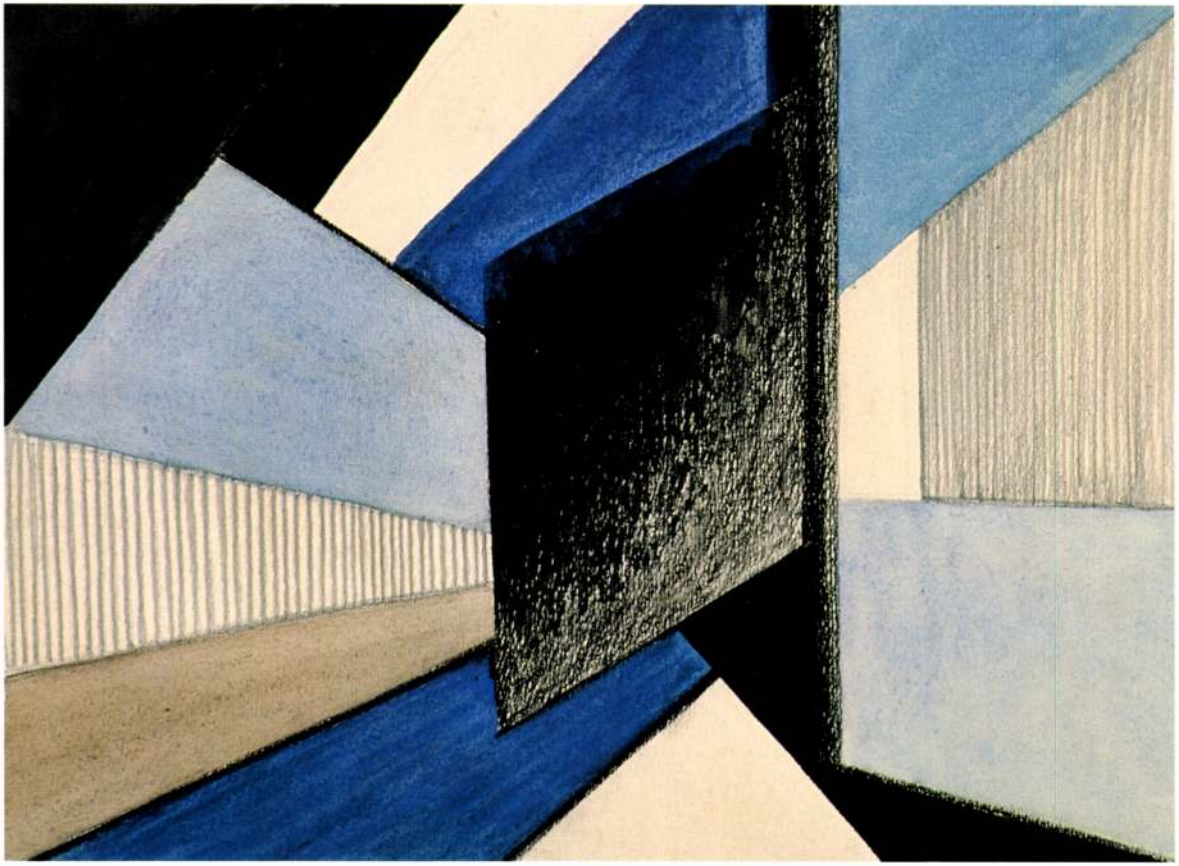

CÍM NÉLKÜL | 1958 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

CÍM NÉLKÜL | 1960 | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

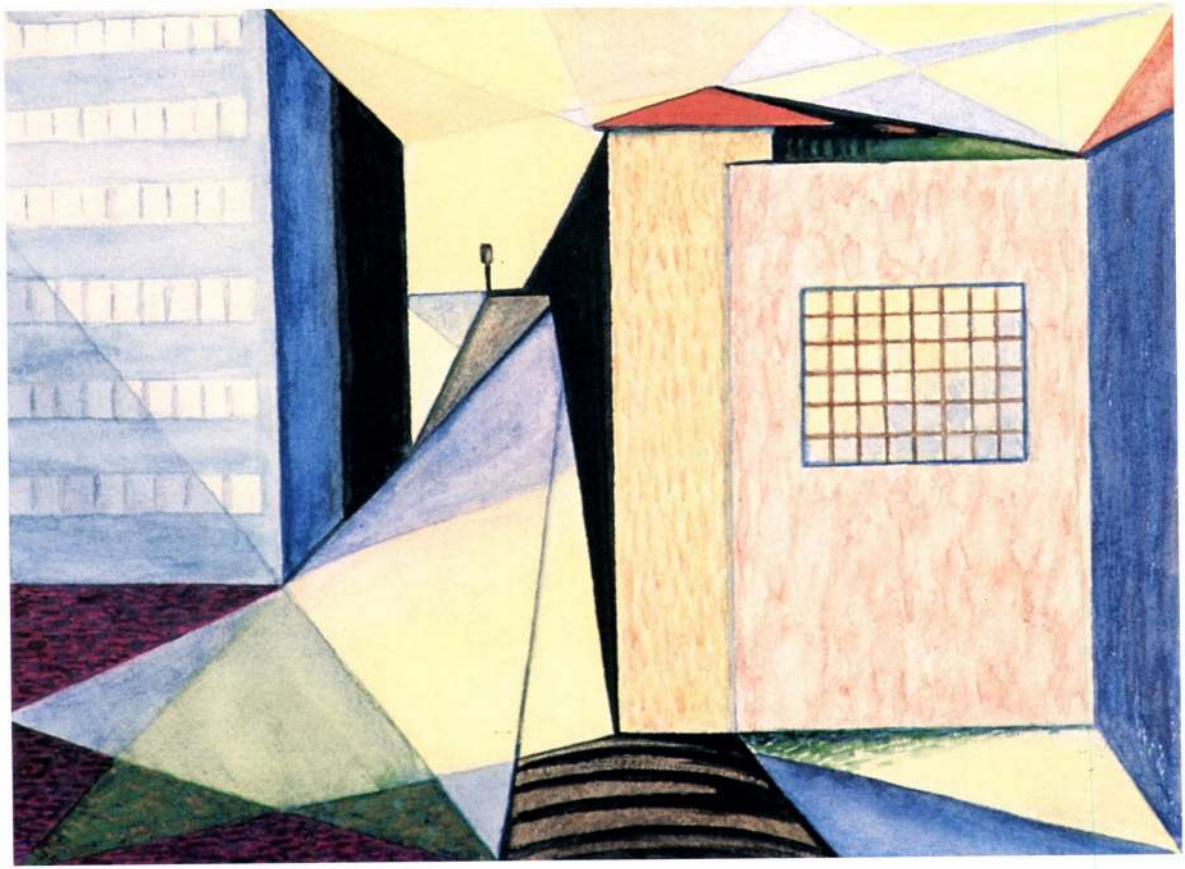

CÍM NÉLKÜL | 1960 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

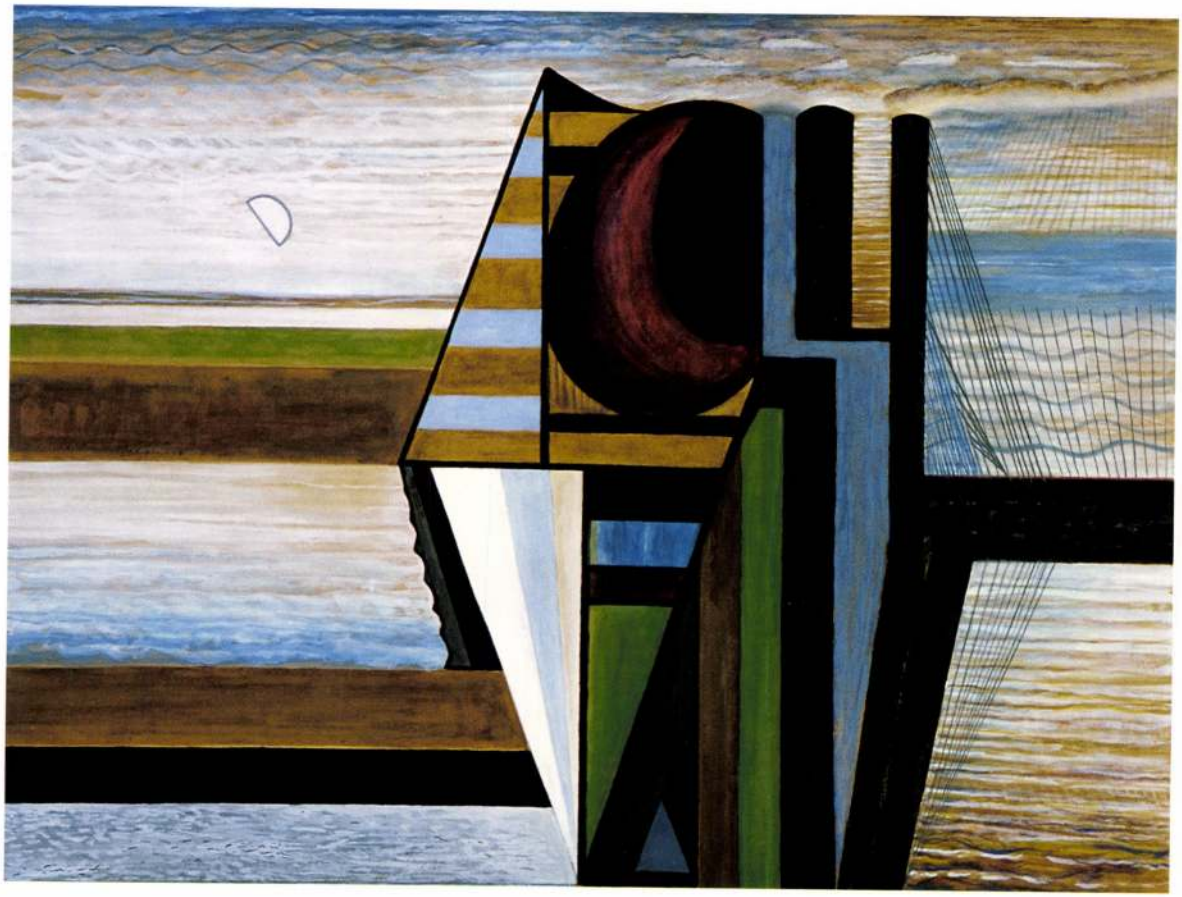

CÍM NÉLKÜL | 1960 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

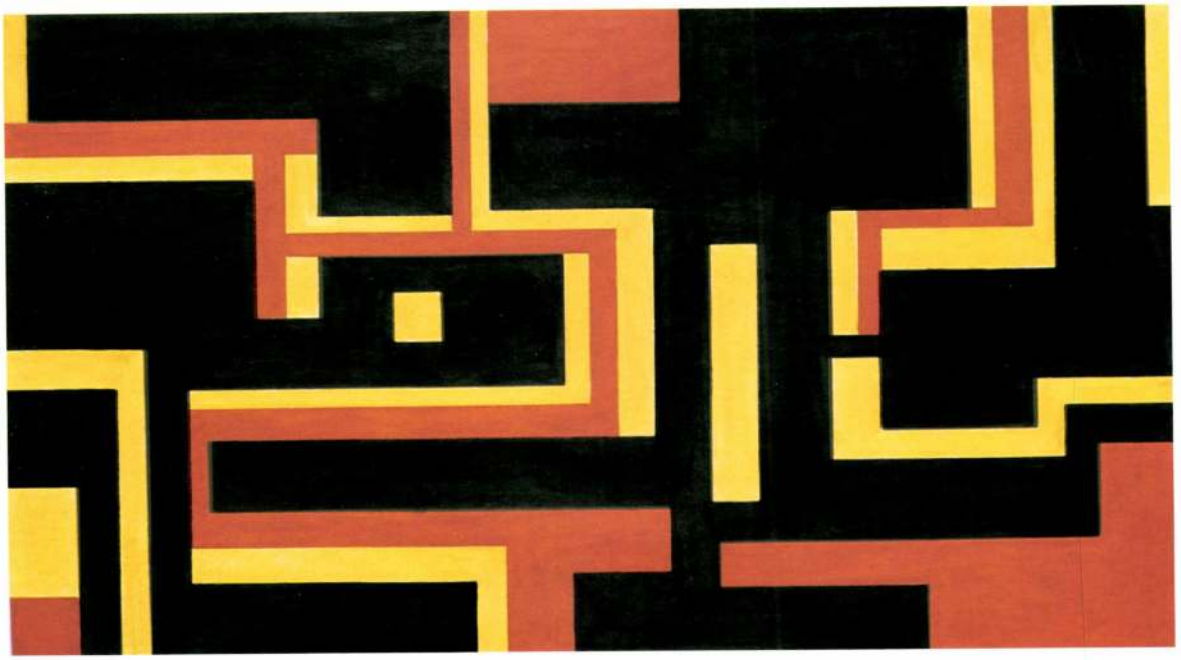

CÍM NÉLKÜL | 1962 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

CÍM NÉLKÜL | 1962 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

CÍM NÉLKÜL | 1962 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

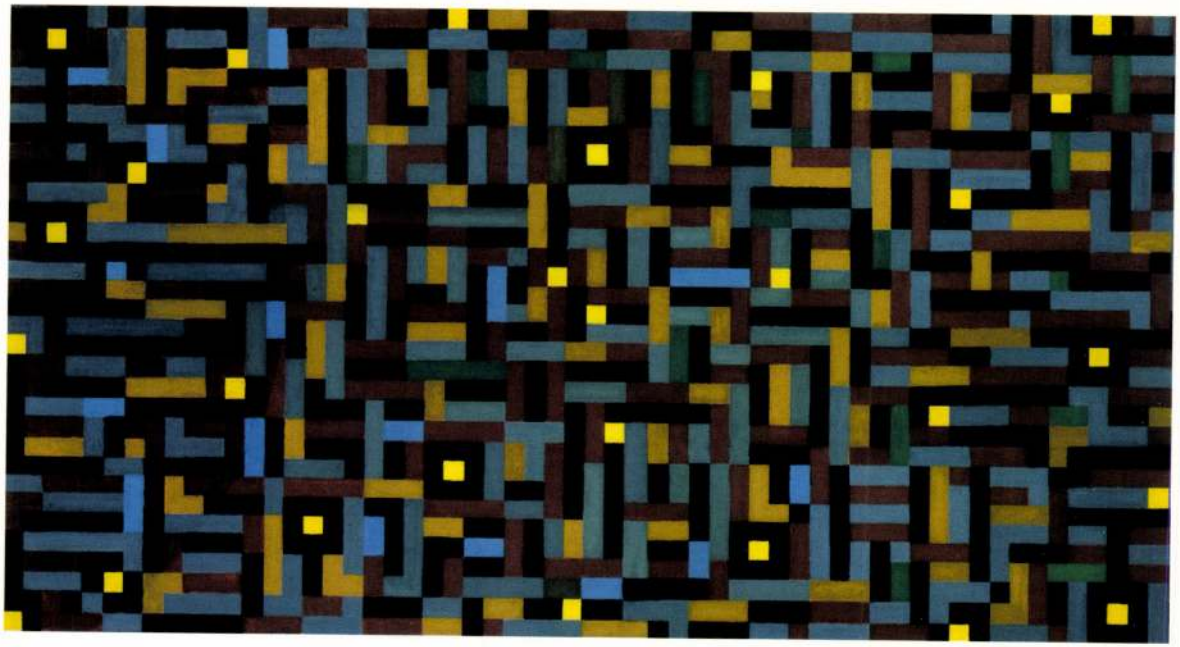

CÍM NÉLKÜL | 1962 K. | BARTHA LÁSZLÓ TULAJDONA

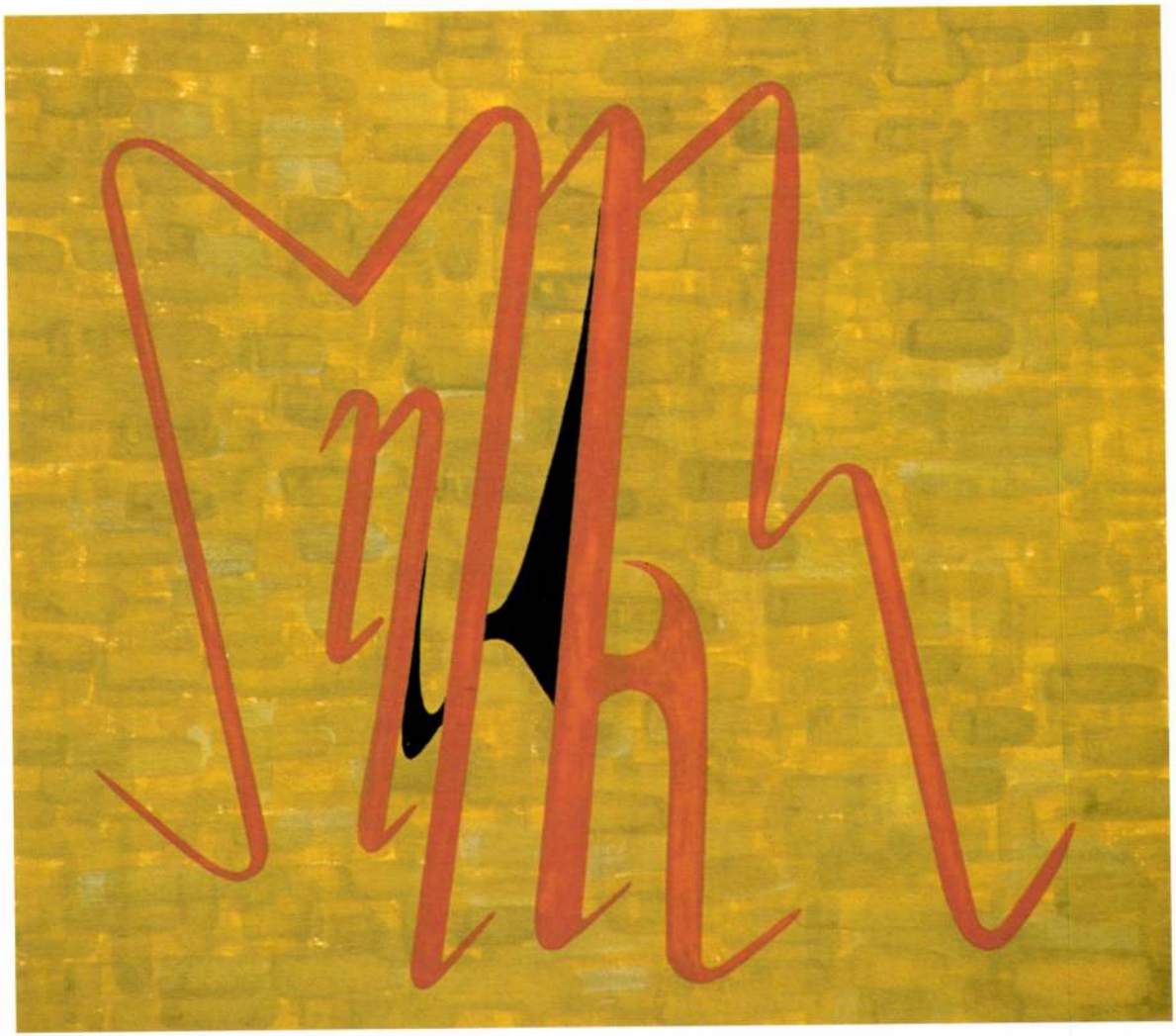

CÍM NÉLKÜL | 1965 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

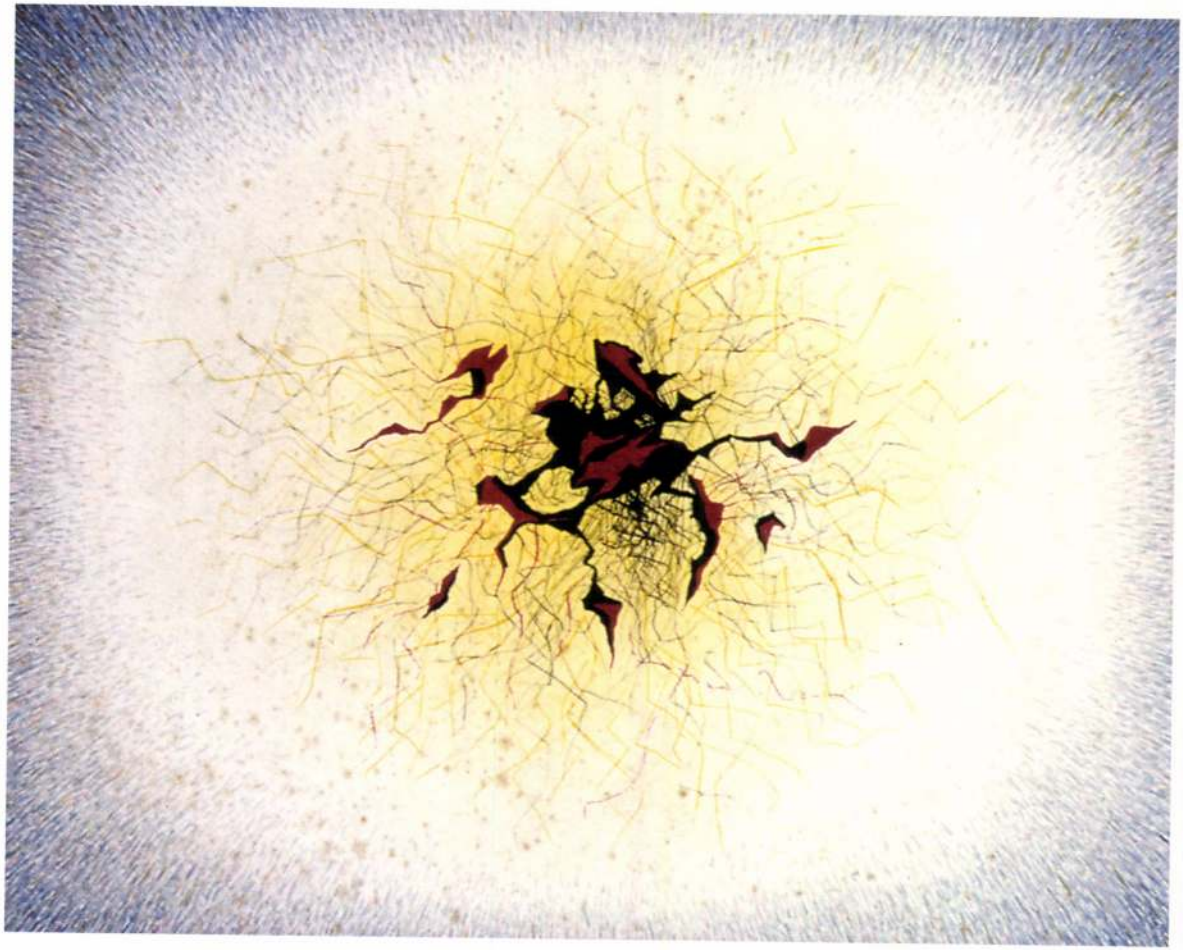

CÍM NÉLKÜL | 1960-AS ÉVES | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

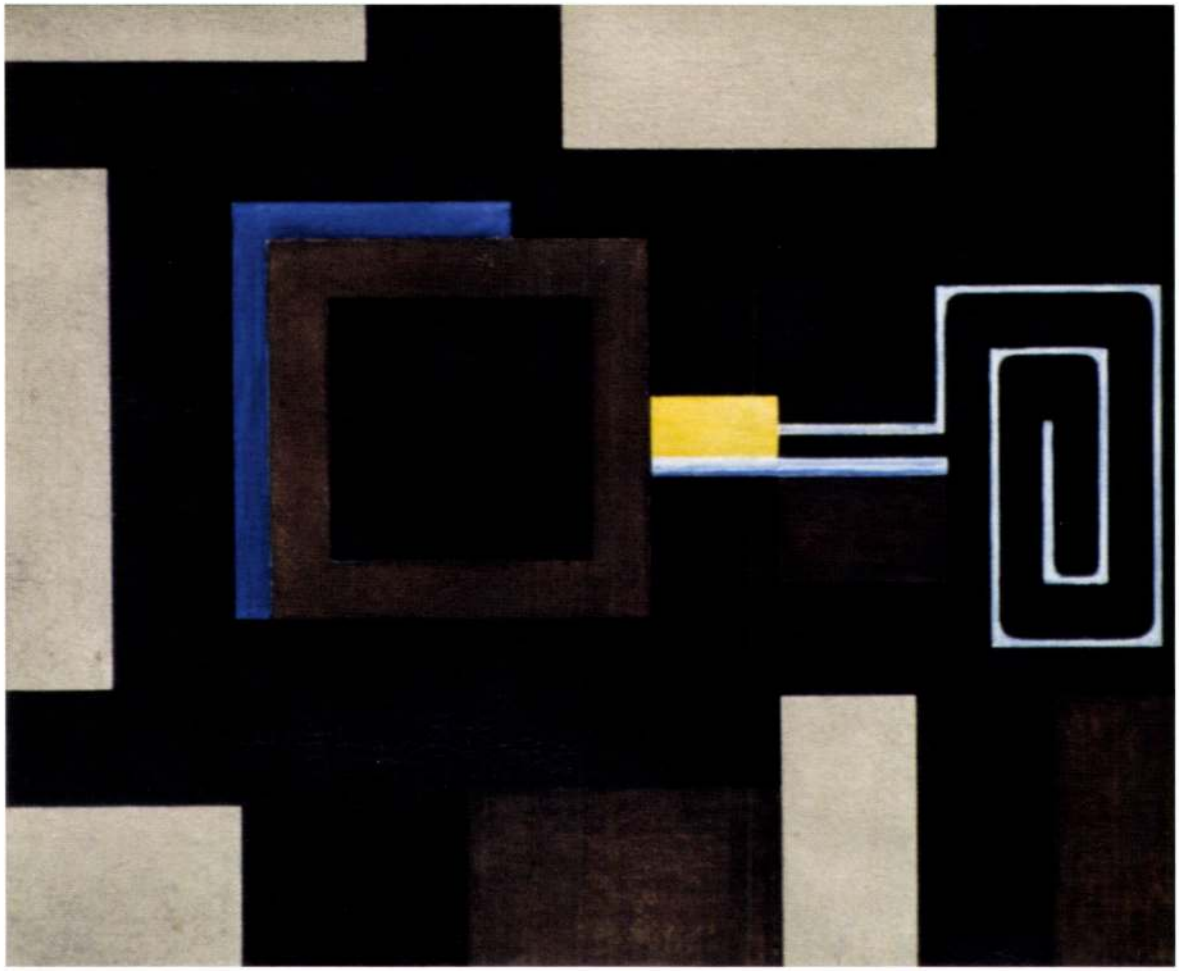

CÍM NÉLKÜL | 1966 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

CÍM NÉLKÜL | 1966 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

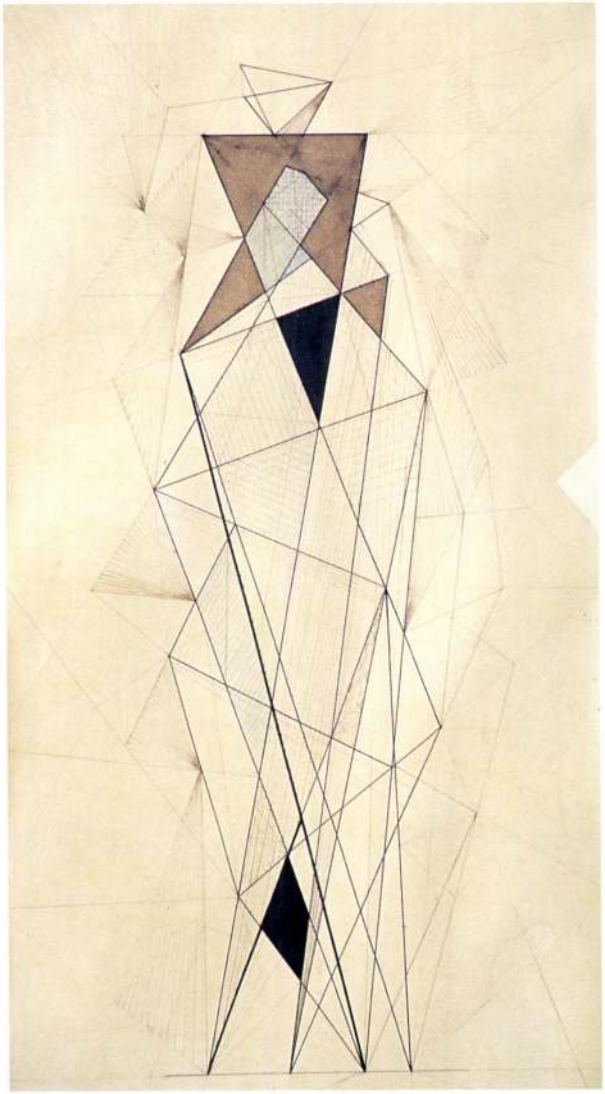

CÍM NÉLKÜL | 1967 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

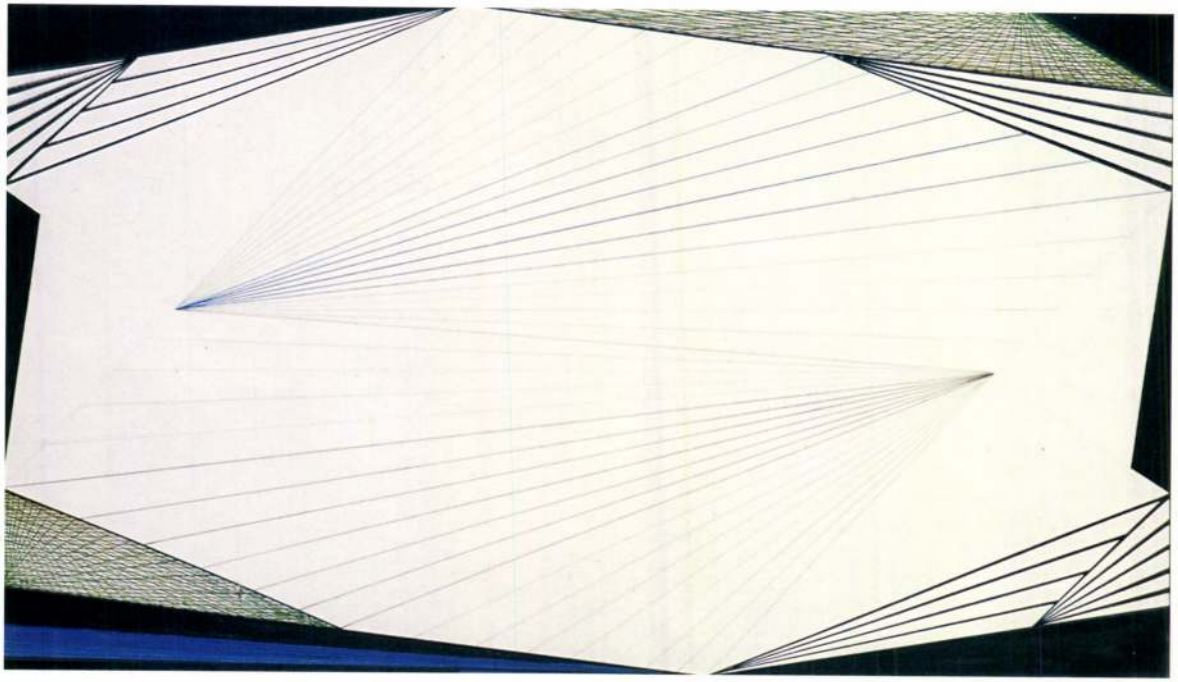

CÍM NÉLKÜL | 1967 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

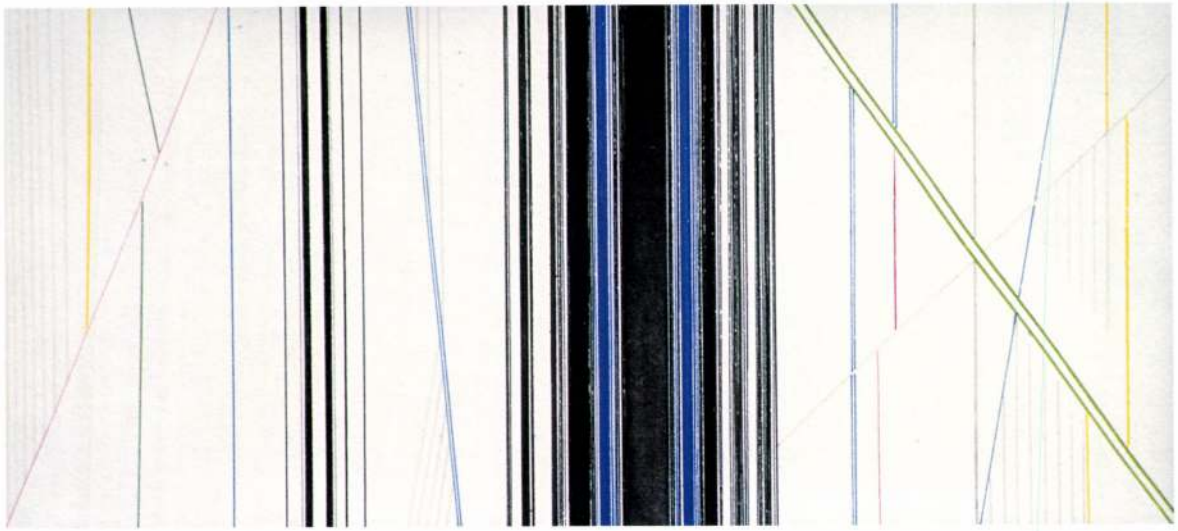

CÍM NÉLKÜL | 1968 K. | MAGÁNGYŰJTEMÉNY

A KIÁLLÍTOTT MŰVEK JEGYZÉKE

1. Főiskolai tanulmányrajz (1924), ceruza, papír, 53.9×34 cm, magángyűjtemény

2. Főiskolai tanulmányrajz (1924), ceruza, papír, 47.4×31 cm, magángyűjtemény

■ **3. Fiatalkori önarckép (1923),** pasztell, papír, 30×21.9 cm, magángyűjtemény

4. Önarckép (1950-es évek), tempera, papír, 48.5×33 cm, magángyűjtemény

5. Önarckép (1952), diófapác, papír, 29.8×42.1 cm, magángyűjtemény

6. Cím nélkül (1924), pasztell, papír, 12.6×16.4 cm, magángyűjtemény

7. Cím nélkül (1924), pasztell, papír, 12.6×16.4 cm, magángyűjtemény

8. Cím nélkül (1924), pasztell, papír, 26×22.8 cm, magángyűjtemény

9. Cím nélkül (1927), olaj, farost, 48.5×31.6 cm, magángyűjtemény

■ **10. Cím nélkül (1927),** olaj, farost, 49.3×35 cm, magángyűjtemény

■ **11. Szoba (1927),** tus, papír, 20.6×33.9 cm, magángyűjtemény

12. Cím nélkül (1927), tus, papír, 10.4×17 cm, magángyűjtemény

13. Cím nélkül (1927), tus, papír, 16.6×19 cm, magángyűjtemény

14. Cím nélkül (1927), olaj, vászon, 32.5×25 cm, magángyűjtemény

15. Cím nélkül (1927), olaj, vászon, 40×50 cm, magángyűjtemény

16. Cím nélkül (1928), tempera, papír, 34.5×36.3 cm, magángyűjtemény

■ **17. Cím nélkül (1928),** olaj, vászon, 17.5×24.5 cm, magángyűjtemény

18. Cím nélkül (1928), olaj, farost, 26.3×34.8 cm, magángyűjtemény

19. Cím nélkül (1928), olaj, papír, 62.8×47.7 cm, magángyűjtemény

20. Jelmeztervek (1950-es évek), (16 darab) tempera, karton, magángyűjtemény

21. Mozaikterv, (1940-es évek) ceruza, akvarell, papír, 33.6×41.5 cm, magángyűjtemény

22. Ablaküvegterv (1930-as évek vége), női alak, tempera, papír, 27×25.2 cm, magángyűjtemény

■ **23. Cím nélkül (1940-es évek),** fekete és fehér karton, 38×45.5 cm, magángyűjtemény

24. Mappa (1957-80), 86 darab ceruza, pasztell, papír, 21.1×29.6 cm, magángyűjtemény

■ **25. Cím nélkül (1958 k.),** ceruza, tempera, papír, 22×30.2 cm, magángyűjtemény

26. Cím nélkül (1958), ceruza, akvarell, papír, 30.7×43.3 cm, magángyűjtemény

27. Cím nélkül (1959 k.), ceruza, tempera, papír, 38.3×46.8 cm, magángyűjtemény

28. Cím nélkül (1959), ceruza, tempera, papír, 30.8×43.2 cm, magángyűjtemény

29. Cím nélkül (1960), ceruza, tempera, papír, 34.4×43.6 cm, magángyűjtemény

■ **30. Cím nélkül (1960 k.),** akvarell, pasztell, papír, 18×27 cm, magángyűjtemény

31. Cím nélkül, (1960 k.), pasztell, papír, 26.1×41.8 cm, magángyűjtemény

■ **32. Cím nélkül (1960),** ceruza, tempera, papír, 22.2×30.1 cm, magángyűjtemény

33. Cím nélkül (1960), ceruza, tempera, papír, 34.5×45.1 cm, magángyűjtemény

34. Cím nélkül (1960), tempera, papír, 22.2×30.2 cm, magángyűjtemény

35. Cím nélkül (1960), akvarell, papír, 22.2×30.2 cm, magángyűjtemény

36. Cím nélkül (1960 k.), ceruza, filctoll, papír, 44×60.2 cm, magángyűjtemény

37. Cím nélkül (1960 k.), akvarell, papír, 61.5×86.3 cm, magángyűjtemény

38. Cím nélkül (1960 k.), tempera, papír, 49×61 cm, magángyűjtemény

■ **39. Cím nélkül (1960 k.),**
ceruza, tempera, papír, 53.8×70 cm,
magángyűjtemény

40. Cím nélkül (1961 k.),
tempera, papír, 43.7×100.5 cm,
magángyűjtemény

41. Cím nélkül (1961 k.),
ceruza, tempera, papír, 44×100.5 cm,
magángyűjtemény

42. Cím nélkül (1961 k.),
ceruza, tempera, papír, 44×100 cm,
magángyűjtemény

43. Cím nélkül (1961 k.),
ceruza, tempera, papír, 44×100 cm,
magángyűjtemény

44. Cím nélkül (1961 k.),
tempera, papír, 30.8×56.4 cm,
magángyűjtemény

45. Cím nélkül (1961 k.),
ceruza, tempera, papír, 46.1×70 cm,
magángyűjtemény

46. Cím nélkül (1962),
ceruza, tempera, papír, 48.8×70 cm,
magángyűjtemény

47. Cím nélkül (1961 k.),
diófapác, tus, papír, 26.1×28.4 cm,
magángyűjtemény

48. Cím nélkül (1961 k.),
tempera, papír, 20×21 cm,
magángyűjtemény

■ **49. Cím nélkül (1962 k.),**
tempera, papír, 23.5×41.8 cm,
Bartha László tulajdona

50. Cím nélkül (1962 k.),
diófapác, papír, 17.5×34.5 cm, tempera,
magángyűjtemény

51. Cím nélkül (1962 k.),
diófapác, tempera, papír, 22.5×47 cm,
magángyűjtemény

52. Cím nélkül (1962 k.),
ceruza, tempera, papír, 22.5×47.1 cm,
magángyűjtemény

53. Cím nélkül (1962 k.),
ceruza, tempera, papír, 61×64 cm,
magángyűjtemény

54. Cím nélkül (1962 k.),
tus, tempera, papír, 17×14.5 cm,
magángyűjtemény

55. Cím nélkül (1962 k.),
tus, tempera, papír, 17×14.5 cm,
magángyűjtemény

■ **56. Cím nélkül (1962 k.),**
tus, tempera, papír, 19.5×32.5 cm,
magángyűjtemény

57. Cím nélkül (1962 k.),
tempera, papír, 28.8×40.6 cm,
magángyűjtemény

■ **58. Cím nélkül (1962 k.),**
ceruza, tempera, papír, 42.6×30.5 cm,
magángyűjtemény

59. Cím nélkül (1962 k.),
ceruza, tempera, papír, 51.1×70.1 cm,
magángyűjtemény

■ **60. Cím nélkül (1962 k.),**
tempera, papír, 22.4×19.1 cm,
magángyűjtemény

61. Cím nélkül (1932),
olaj, farost, 40.3×50.1 cm,
magángyűjtemény

62. Cím nélkül (1963 k.),
tempera, papír, 43×30.6 cm,
magángyűjtemény

63.Cím nélkül (1964 k.),
ceruza, tempera, papír, 34.8×50.2 cm,
magángyűjtemény

64. Cím nélkül (1964 k.),
ceruza, tempera, papír, 19.3×23.2 cm,
magángyűjtemény

65. Cím nélkül (1964 k.),
tempera, tus, papír, 38.1×47.8 cm,
magángyűjtemény

66. Az elsüllyedt katedrális (1964 k.),
tempera, tus, papír, 43.2×60.8 cm,
magángyűjtemény

67. Cím nélkül (1964 k.),
tempera, papír, 19.4×29.9 cm,
magángyűjtemény

68. Cím nélkül (1964 k.),
ceruza, tus, tempera, papír, 39.4×56.5 cm,
magángyűjtemény

69. Cím nélkül (1965 k.),
ceruza, tempera, papír, 43.2×61.9 cm,
magángyűjtemény

70. Cím nélkül (1965 k.),
tempera, papír, 20.1×23.3 cm,
magángyűjtemény

■ **71. Cím nélkül (1965 k.),**
tempera, papír, 26.1×28.3 cm,
magángyűjtemény

72. Cím nélkül (1960-as évek),
tempera, papír, 35.2×50.2 cm,
magángyűjtemény

■ **73. Cím nélkül (1960-as évek),**
tempera, papír, 34.8×44.6 cm,
magángyűjtemény

74. Cím nélkül (1960-as évek),
tempera, papír, 19×23.6 cm,
magángyűjtemény

■ **75. Cím nélkül (1966 k.),**
tus, tempera, papír, 21×26.3 cm,
magángyűjtemény

76. Cím nélkül (1966 k.),
tempera, papír, 25.1×27 cm,
magángyűjtemény

■ **77. Cím nélkül (1966 k.),**
tempera, papír, 32×26 cm,
magángyűjtemény

78. Cím nélkül (1966 k.),
diófapác, tempera, papír, 20.5×20.1 cm,
magángyűjtemény

79. Cím nélkül (1966 k.),
tempera, papír, 34.9×50 cm,
magángyűjtemény

80. Cím nélkül (1966 k.),
tus, papír, 56.2×39 cm,
magángyűjtemény

81. Cím nélkül (1966 k.),
tempera, papír, 29.2×26.1 cm,
magángyűjtemény

82. Cím nélkül (1966 k.),
tempera, papír, 32.5×31.1 cm,
magángyűjtemény

83. Cím nélkül (1966 k.),
ceruza, tempera, papír, 49.3×70 cm,
magángyűjtemény

84. Cím nélkül (1966 k.),
diófapác, tempera, papír, 41.9×52 cm,
magángyűjtemény

85. Cím nélkül (1966 k.),
tempera, papír, 36.5×51 cm,
magángyűjtemény

86. Cím nélkül (1967 k.),
diófapác, papír, 32.6×20 cm,
magángyűjtemény

87. Cím nélkül (1967 k.),
diófapác, papír, 33.5×22 cm,
magángyűjtemény

88. Cím nélkül (1967 k.),
diófapác, papír, 36.9×22.5 cm,
magángyűjtemény

89. Cím nélkül (1967 k.),
diófapác, toll, papír, 35.9×40 cm,
magángyűjtemény

90. Cím nélkül (1967 k.),
diófapác, papír, 36.3×45.9 cm,
magángyűjtemény

91. Cím nélkül (1967 k.),
diófapác, papír, 32.3×39.8 cm,
magángyűjtemény

92. Cím nélkül (1967 k.),
diófapác, papír, 36.5×24.3 cm,
magángyűjtemény

■ **93. Cím nélkül (1967 k.),**
diófapác, pasztell, papír, 55.7×31 cm,
magángyűjtemény

94. Cím nélkül (1967 k.),
tus, tempera, papír, 16.2×27.5 cm,
magángyűjtemény

95. Cím nélkül (1967 k.),
ceruza, tempera, papír, 29.3×46 cm,
magángyűjtemény

96. Cím nélkül (1967 k.),
tus, tempera, papír, 42.1×40.8 cm,
magángyűjtemény

97. Cím nélkül (1967 k.),
tus, tempera, papír, 30.3×51.3 cm,
magángyűjtemény

■ **98. Cím nélkül (1967 k.),**
tus, tempera, papír, 34.3×51 cm,
magángyűjtemény

99. Cím nélkül (1967 k.),
tus, tempera, papír, 21×23 cm,
magángyűjtemény

100. Cím nélkül (1967 k.),
tus, tempera, papír, 50×39 cm,
magángyűjtemény

101. Cím nélkül (1967 k.),
diófapác, papír, 42.8×50.2 cm,
magángyűjtemény

102. Cím nélkül (1967 k.),
diófapác, papír, 30×64.7 cm,
magángyűjtemény

■ **103. Cím nélkül (1968 k.),**
tus, tempera, papír, 18×36 cm,
magángyűjtemény

104. Cím nélkül (1968 k.),
különböző színű papírok, 26.5×26.7 cm,
magángyűjtemény

105. Cím nélkül (1968 k.),
tempera, papír, 27.7×31.3 cm,
magángyűjtemény

106. Cím nélkül (1968 k.),
ceruza, tempera, papír, 37.8×34.5 cm,
magángyűjtemény

107. Cím nélkül (1968 k.),
tempera, papír, 36.5×51 cm,
magángyűjtemény

108. Cím nélkül (1968 k.),
tus, papír, 53×66.9 cm,
magángyűjtemény

109. Cím nélkül (1968 k.),
tempera, papír, 42×56 cm,
magángyűjtemény

110. Cím nélkül (1968 k.),
tempera, diófapác, papír, 17.1×26.2 cm,
magángyűjtemény

111. Cs (1972 k.),
pasztell, tempera, papír, 25×27 cm,
magángyűjtemény

112. Medgyessy Ferenc: Vázlatfüzet,
ceruza, papír, 20.5×31 cm,
magángyűjtemény

113. Hortobágyi Endre:
Szegedy-Maszák György portréja (1957),
toll, papír, 29.7×21.2 cm,
magángyűjtemény

114. Barabás Ilona, Szegedy-Maszák Hugóné:
Szegedy-Maszák György gyermekkori arcképe
olaj, vászon, 42.5×36.2 cm
magángyűjtemény

A vastagon szedett művek reprodukciói megtalálhatók a katalógusban.

A borítón: Szegedy-Maszák György:
Az elsüllyedt katedrális (1964 k.), részletek

ERNST MÚZEUM

VI. BUDAPEST, NAGYMEZŐ U. 8. – TELEFON: 341 4355 – WWW.ERNSTMUZEUM.HU

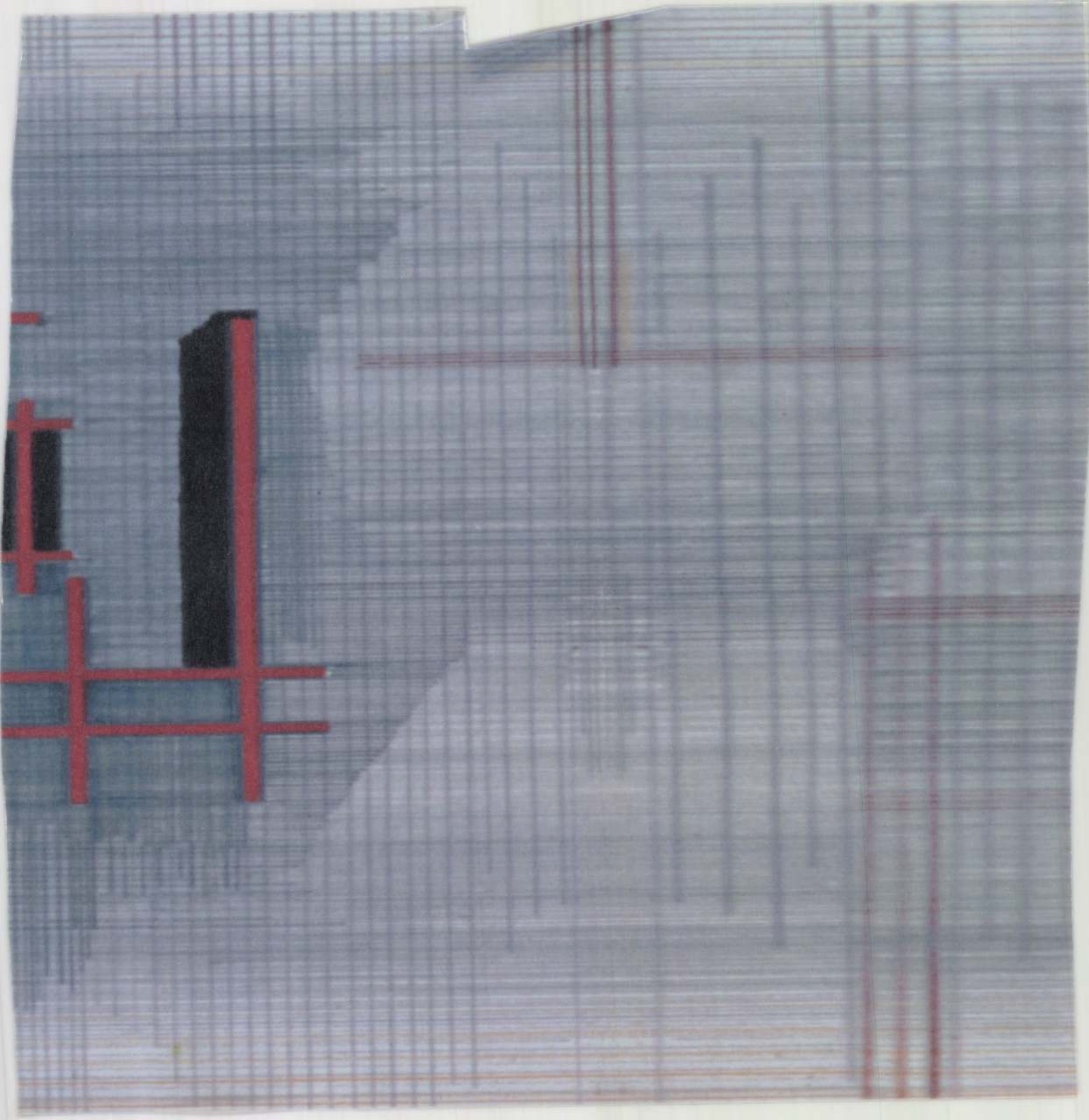

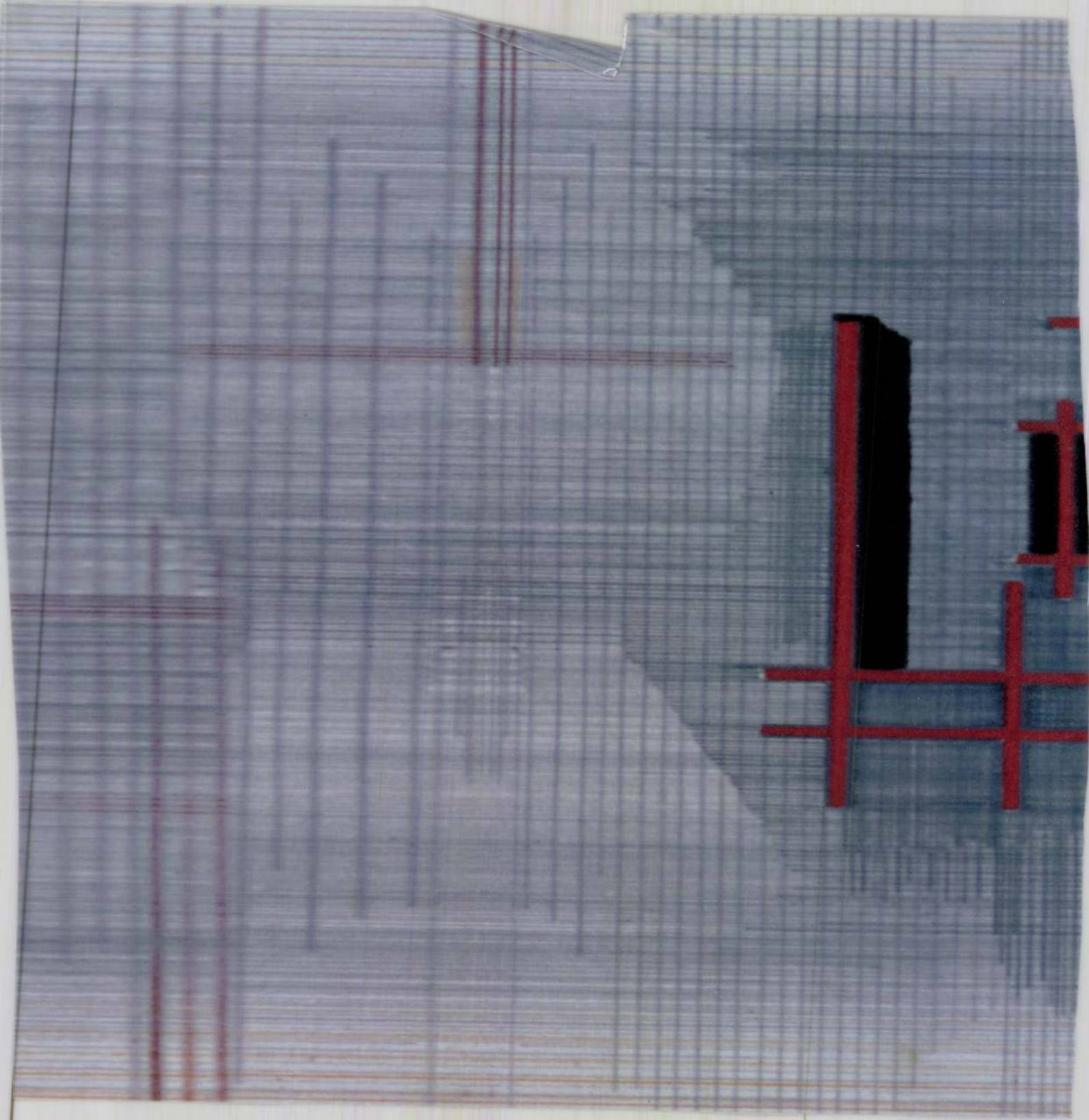

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-745, 340-726

KORTÁRS

1975 — 6

Szeift Béla

UTASSY JÓZSEF

1021

Csontok egy csillagon

Szeift Béla műveiről

Létünk, jelenlétünk utolsó állapotai, legvégső kristályszerkezetei a szerves anyagnak, íme: a tér csont-ideje, íme: az idő csontjai a térben, csontok egy csillagon, a naprendszer harmadik bolygóján, emberi csontok a Földön, innen és túl már a tragédiák tragédiáján is, valamikor: Apokalipszis előtt vagy után 1-ben.

És fölkel a Hold, följön a művész mindenható keze által a képen is, mert ez ott a vonalak három kívánsága, fölkél a Hold hát, föl a nem-lét iszonyú glóriájaként, s odatündökli hideg magát óriási pontnak a mi hol-volt-hol-nem-volt létezésünk végére, hogy néhai Golgotánk dupla bitóján, az égtájakat is kibillentő keresztfán ezüstbe öntse, tetőtől talpig fölezüstözze az Embert, mielőtt kezébe adatik a mélység kulcsa, mielőtt végleg kinyílna rejtelme a rácsnak, kitudódna titka a bordák börtönének, s mielőtt kezdetét venné ott csendélete a csigolyáknak.

Kíméletlen képek, kegyetlen költemények Szeift Béla alkotásai. Pontosak tehát, mert hajszállal sem különböznek tőlünk. Istenített: „emberi színjátékunktól", történelemmé magasztosított: történetünktől! – Mert aranyhordák, népek, nemzetek, világrendszerek gladiátorosdija dúl itt: valahol Európában, Ázsiában, Afrikában, Amerikában, mindig és mindig valahol: lekaszabolt lázadások, falhoz állított forradalmak, tetszhalott szabadságharcok, számlálatlan helyi, és sorszámozott világháborúk képében.

Innen hát az ezüst Szeift Béla munkáin!

Bábel torony-torzójától – Berlin kilobbantott bunkerein át! – magunk elestéig követ az út minket. Jövevények és távozók vagyunk a Földön. Didergető félelmek fagya, ezüst hatalmak harmincfokos hidege a prognózis immár örökre?! Az eldöntendő kérdések közül ez a legelső minden alkotó számára.

Mert nincs rend a bolygónkon! Hiába is áltatnánk magunkat. Így a XX. század művészeinek a feladata lehet-e más, mint a hajdaniaké volt, vagy a majdaniaké lesz?! A „meg nem gondolt gondolat"-ot ismerjük már, a végig gondolt gondolat pedig újra meg újra fölfeszítteti velünk a vásznat, vésőt vagy tollat ad a kezünkbe.

Ha nincs rend, akkor harc van: harc a rendért!

Szeift háborús portréjának hollócsőrös, gázálarcos maszkja kivétel nélkül odaillik minden emberi koponyára. Mert onnan is vétetett!

Minden siratkozás és káröröm nélkül. Ítéletnek! Hiszen tartományaiban a Szépnek és Igaznak elsődlegesen minden mű: ítélet.

Nem az én föladatom, hogy formai jegyek alapján szóljak a művészről, ki most jár „az emberélet útjának felén". Engem elsősorban műveinek a világképe érdekel. És érzem, látom, tudom, hogy ezek a művek materialisták, mentesek minden vallási és világi dogmától. Szeift Béla szellemisége a dialektikáé. Azok közül az alkotók közül való ő, akik meg mernek jelenni az ellentmondás törvényének a színe előtt is.

Innen, csakis innen sugalmazódhat műveinek megtartó Igen-je, mert végül is az életet mondja a szóra bírt csontvilág itt: emlékével a mozdulatnak, fölidézve bennünk a legnagyobb szabású társadalmi mozgásokat is. És innen a művészi bizonyosság, hogy a hetvenhetedik világkatasztrófa után is bizseregni, forrni, pezsegni, párologni fog a Föld, élni fog az Anyag, mert elpusztíthatatlan, mert teremthetetlen. Tehát: halhatatlan! Az emberi szellemnek ezt a megtett útját a líra így nevezi: EGY ÉVAD A POKOLBAN. Itt nincs helye már a virtuozitásnak: vérre megy a művészi játék! Az innen visszatérő alkotó lelkiismeretfurdalás nélkül hajtja végre Paganini mester gyönyörű szerszámán azt a brutalitást, ami Szeift Béla *Hommage à Paganini* című szobrán látható.

KÖZÖS DO

KEMÉNY G. GÁBOR–NAGY BÉLA

Emlékezés a Mocsáry Kollégiumra

Jegyzetek a Kodály–Groza-dialógushoz

Indulása, kezdetei

A nemzetközi kisebbségi jog korai hazai védelmezőjéről, a magyar és a szomszédos népek közötti közeledés, megértés és leendő együttműködés gondolata meghirdetőjéről, a múlt század második fele neves függetlenségi politikusáról, írójáról és publicistájáról nevezték el *Mocsáry Lajos* kollégiumnak.

A *Mocsáry Lajos kollégium* egyben *„Colegiul Mocsáry Lajos"*, a budapesti *Magyar–Román Társaság* (1945–1950) hatáskörébe tartozó, valójában tehát *„magyar-román kollégium"* is volt. A két nép kulturális és tudományos kapcsolatainak új típusú intézménye.

„A Mocsáry Lajos kollégiumban – olvassuk a Magyar–Román Társaság által az 1947. évi budapesti *Román Kultúra Hete* alkalmából kiadott, bőven illusztrált ismertető füzetben – fiatal magyar és román művészek, tudósok, szakemberek munkálkodnak együtt a két nép közös problémáinak megoldásán. A Mocsáry Lajos kollégium közvetíti felénk a román kultúrát, mint a két nép kölcsönös megismerésének állandó jellegű intézménye". *(Magyar–Román Társaság – Asociaţia Maghiaro–Română 1945–1947.* Bp. 1948. 17. l.*)*

A Mocsáry Lajos állami kollégiumot tehát a Magyar–Román Társaság hívta létre, ezt viszont a Györffy kollégium. Ennek dísztermében került sor 1945. szeptember 21-én a Társaság megalakulására. Az összefüggést Balázs T. Béla, a budapesti Magyar–Román Társaság alapító főtitkára így elemzi a Kollégium alakuló ülése alkalmából tartott ünnepi beszédében:

„Mindenki érzi – mondotta ekkor a Társaság szellemi és adminisztratív létrehívója –, új utakra kell lépnünk, ha azt akarjuk, hogy a múlt szörnyűségei ne ismétlődjenek meg. Ezeken az utakon akar haladni a most megalakult Magyar–Román Társaság. Meg akarjuk ismerni a román népet, a román művészetet és tudományt... Nagy embereink, közöttük Bartók és Kodály, már itt is úttörő munkát végeztek és irányt mutattak. Román dalt, román táncot, román verseket és zenét akarunk kapni, és adni akarunk cserébe magyar dalt, magyar verset, magyar értékeket. Induljon meg végre valahára a kultúrjavak nagy cseréje a szomszéd népek között is. Ismerjük meg egymást, mert ebből fakad egymás megbecsülése, megértése, testvéri szeretete"...

Az új baráti társaság munkaterve és a Györffy kollégiummal, mint a népi kollégiumok központjával való közvetlen, valóban elvi-eszmei kapcsolat már ezen az alakuló közgyűlésen világosan kifejeződött. Az alakuló ülés elnökségének összetétele, melyben még az öt nappal később New Yorkban elhunyt Bartók Béla (a Társaság első, felkért elnöke) is szerepelt, mutatja, milyen jelentőséget tulajdonított az új kulturális intézménynek az egykorú magyar közvélemény.

* Szemelvények Kemény G. Gábor és Nagy Béla *A Mocsáry Lajos Kollégium története (1947–1950)* című tanulmányából.

SZEGŐ GYÖRGY

MEGHÍVÓ

A Bálint Közösségi Ház meghívja Önt
1997. október 6-án este 6 órakkor

ILOVSZKY BÉLA
fotográfus
ÉS
SZEGŐ GYÖRGY
építész, díszlettervező

SZÍN - HÁZ - KÉP

című közös kiállítására

A kiállítást megnyitja
KOLTAI RÓBERT
színművész

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ
1997. OKTÓBER 6-TÓL 1997. OKTÓBER 19-IG

Helyszín: Budapest Révay u. 16

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

KORTÁRS

1975 6

1021

Szeift Béla

SZEIFT BÉLA: Csont, maszk, füst

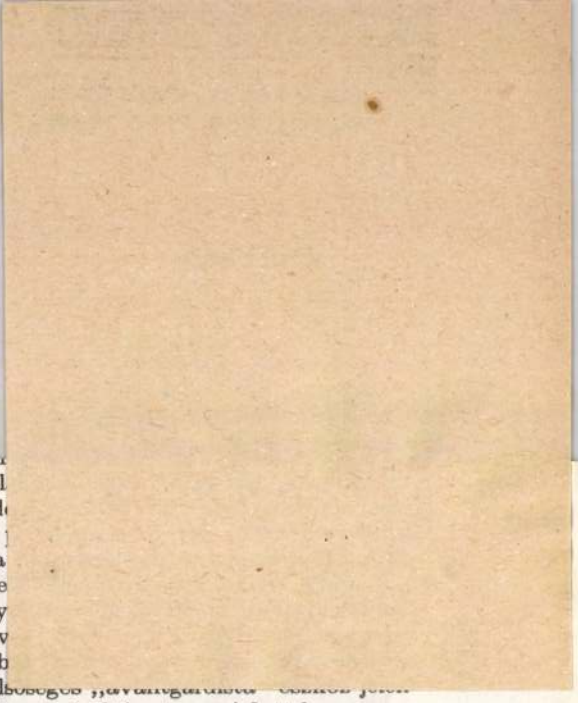

...ondolatot a „megértett disszonanciáról". Változatl...
...lalmát látom ebben az irodalomban elsődlegesen, d...
...nely mély bánatok, szomorúságok, megkínlódott ...
...gent; a diszharmóniát megélve, tudva küzdi ki a...
...yőződésem: az 56 utáni magyar költészet legje...
...nűvészi alkatban erősen eltérő jelenségeket véve egy...
...Nagy László vagy Simon, Te vagy Váci, Csoóri av...
...s egyéb különbség ellenére is legmélyebb vonulatáb...
...z ad neki szépséget, értéket. Minden, még oly szél...
...éte ellenére is legkiemelkedőbb alkotásaiban a realizmus költészete ez. Adott benne az a selekvő, igenlő viszony a valósághoz, az a magatartás, melyet a Juhász-féle „ha kell hát zázszor újrakezdjük" pátosza fejez ki, vagy a Nagy László-féle dacos „ki viszi át", vagy közös, korán elment, nagyszerű barátunk emlékét idézve: a Váci Mihály-féle tisztító tüzekben" égni-akarás.

...ARAI G.: *Tehát ne értelmezzük a realista költészetet külsődleges jegyek alapján, hanem ...alóban úgy, ahogy Te mondtad.*

...IRÁLY I.: A valósághoz való viszony alapján.

...ARAI G.: *Persze, ahogy Ady példája is mutatta, és József Attiláé, és azt hiszem, hogy a ...aiaké, az említetteké is; a harmóniáért többnyire pokolra kell menni, a diszharmóniák bukta...bit is meg kell járni ahhoz, hogy a magasabb rendű harmóniát kiküzdjük.*

...IRÁLY I.: Különben álharmónia. És az álharmónia az hamis. Az torz.

...ARAI G.: *Azt hiszem, ennek a legpontosabb meghatározását Illyés B a r t ó k című verse ...dja – bizonyára nem kell emlékezetedbe idéznem. Ez a költészet, és az ilyen költészet nyom...onalán végzett tudósi munka, amit Te folytatsz, nagyon sok eleven példát, jó tanácsot adhat ...zoknak, akik most a pálya kezdetén állnak. Mit mondanál nekik, mindenekelőtt azoknak a ...öltőknek, akik most indulnak el az Ady vagy József Attila által korántsem simára taposott ...ton?*

...IRÁLY I.: Engedd meg, hogy ne magam beszéljek, de ismételten Ady szavát mondjam. ...an egy viszonylag kevésbé ismert verse: *Most már megállhatok.* Ezt írja benne: „*Csak ...ásért a másét – Sohasem akartam – Csupán a viharért – Nem jártam viharban. – Becsületes ...ívem – Becsületes jussát – Kerestem a harcban.*" Valahogy ezt a magatartást érzem minden ...duló költőhöz és nemcsak költőhöz – emberhez méltónak. A tündökölni vágyó, „csupán ... viharért" „viharban" járó életekkel szemben azoknak van véleményem szerint mindig ...azuk, akik legjobb tudásuk s felkészültségük szerint, a valóságra figyelve, becsülettel ...égzik a dolgukat: teszik, ami kell. Ez az évszázados, ősi, népi morál: a közösségi tartás. ...an itt az életnek felelőssége, így belső irányzéka. S arra felé viszi ez végső soron mindig az ...mbert, ami a valóság parancsa; amerre menni kell. Hogy ezen az úton ki mily messze ... el, ki lesz forradalmár, úttörő, nagy szellem, vagy minden cím nélkül, névtelenül ...ő puszta közkatona, „csak" becsületes ember: az már tehetség, emberi adottságok, külső ...életlenek, sok egyéb kérdése. De az irány helyes. S a többi már nem fontos, már nem a mi ...olgunk. A lényeg az, hogy nem pusztán önmagának, de a valóság, a munka, az élet törvé-

Szeift Béla, festő-grafikusművész 3) Folytatás,
Andrássi Gábor: Üdvözlet Kárából. Szeift Béla műveiről

3 **3** Szeift Béla: Vetésnézők a kárai határban, farost, vegyes technika, 27,5 × 36 cm, 1985 (fotók Rosta József)

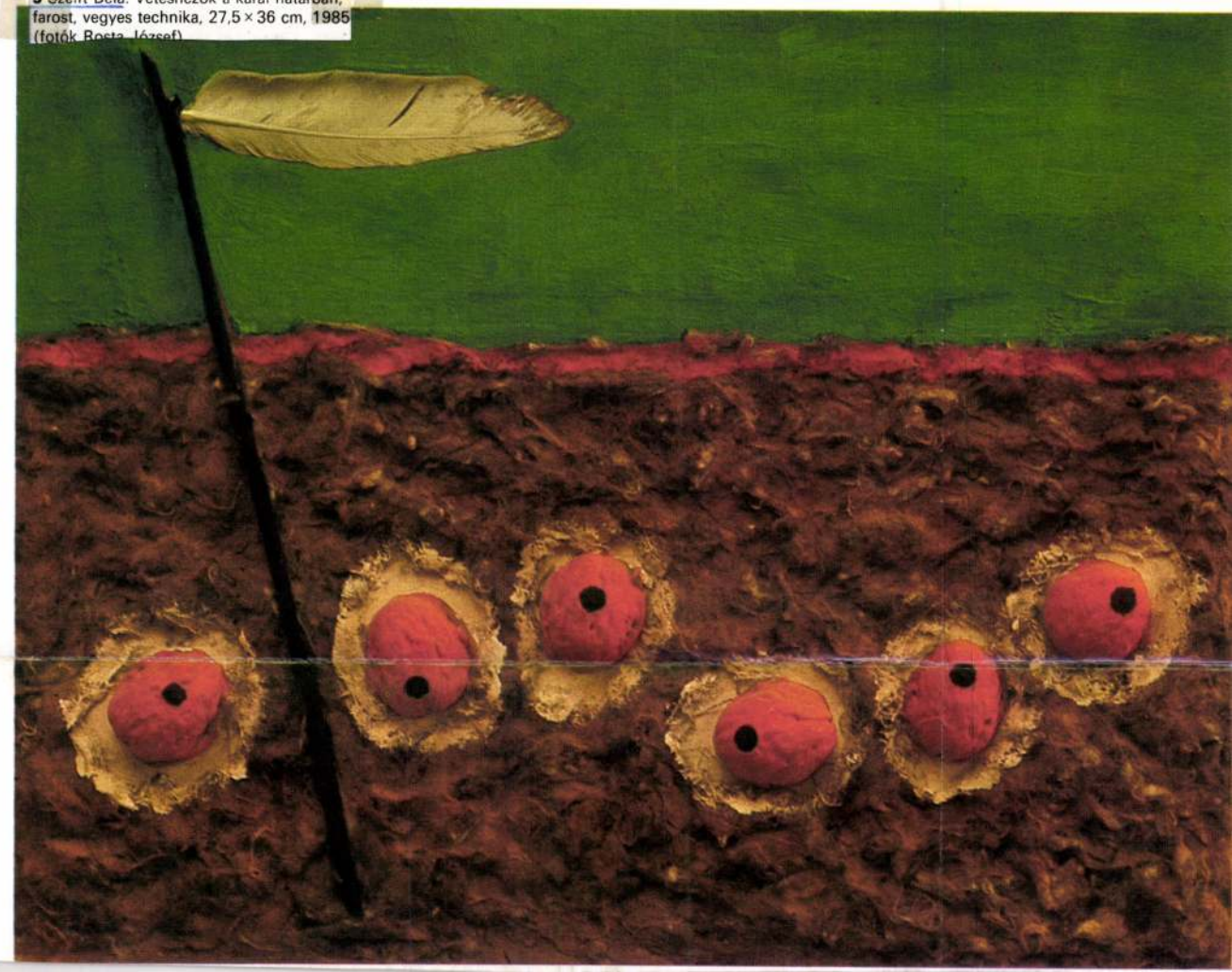

Művészet, 1987. június, 18. old.

2

netelést" informeltől hard edge-ig, pop arttól konceptig. Lemaradt – pontosabban kimaradt – egy sokak szerint egyedül releváns főáramlatból – ám nem rekedt meg az idősebb mesterek munkája nyomán immár „szellemi késztermék"-ként elsajátítható (és általa is elsajátított) szürreális absztrakció formai közegében sem.

Különös változás történt: képein az elvont jelek zárt, önmagára utaló identitása megbomlott; metamorfózison mentek keresztül: fokozatosan figurális karaktert kaptak. A leglényegesebb az átalakulás iránya: Szeift Béla az absztrakcióban „bukkan rá" újból egy most már *onnan* kibontható, a valóságra közvetlenebb módon utaló motívumokból is építkező festészet lehetőségére. Ebből a nézőpontból felismerhetők az absztrakt „festői" formaelemekben és a természet jelenségeiben munkáló közös struktúrák és szervezőerők. Persze mindez nem újsütetű igazság; a különös mindössze annyi, hogy míg néhány évtizeddel korábban, *Kállai Ernő* elméletében ez a megfelelés még az elvont művészet létjogosultságára kívánt rávilágítani, addig most Szeift *ugyanezért* lépett a másik tartomány felé:

Szeift Béla, festő-grafikusművész 2.) Folytatás

Andrási Gábor: Üdvözlet Kárpátból. Szeift Béla műveiről.

2. Erőltetett lebegés, farost, vegyes technika, 60x43 cm, 1982. /repr./

2 Szeift Béla: Erőltetett lebegés, farost, vegyes technika, 60 × 43 cm. 1982

Művészet, 1987. június, 17-old.

Szeift Béla, festő-grafikusművész 1.) Folytatás

Andrási Gábor: Üdvözlet Kárából. Szeift Béla művéről.

1 Szeift Béla: Táj, papír, olaj, 39 × 50 cm, 1967

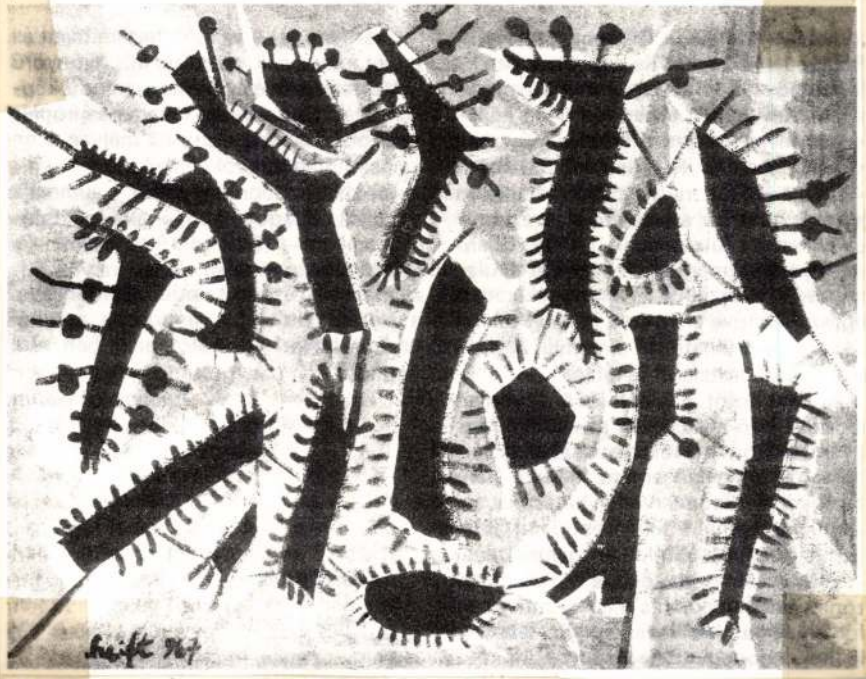

Művészet, 1987.

Június, 16-old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS

1975 — 6

1021

Szeift Béla

SZEIFT BÉLA: Háborús portré

gatozas, hiszen könyvekről, regényirókról, még az élőkről, sőt olykor a pályakezdőkről is sokmindent tud a közvélemény; a tudós, az irodalom tudósa azonban szerényen áll a háttér-e, életútja is figyelmet érdemel. Kezdjük hát ezzel, ha nincs ellenvetésed, ıni munkádra, terveidre.

bálok válaszolni a kérdéseidre abban a sorrendben, ahogy kívántad, ról, ifjúságomról, életutamról. Itt a szobámban a könyveim között em olvasható ki mintegy belőlük. Mert az a szerencsém volt, hogy ától – a házitanítóként tevékenykedő pataki kisdiák első önállóan ezdve, mind itt találhatók a polcaimon azok a művek, amelyeket egyűjtöttem. És bennük van mintegy az életrajzom is: egy-egy írói n az egyik legrégibbel. Itt vannak – majd mind egykorú, első kiszló összes művei. Nagyon erősen beleszólt ő az életembe. Ötödikes mikor kezembe került egyik regénye: a *Bűn*. Számomra az élet-ások közé tartozott ez. Megéreztette velem (talán először) az igazi lényegét: a művészi katarzist, a lukácsi értelemben véve ezt a szót. a parancsot: meg kell változtatni az életünket, másképpen kellene lünk. Az emberi tartásnak diktált új irányt. Felébresztette a felelős-gényt, hogy a felelősséggel-súlyokkal terhelt lét csupán az érdemes; emberhez méltó.

ıyomán sorra jöttek már a többi népi írók. Itt van könyveim közt

anuár 24-én elhangzott beszélgetés alapján.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1974 JUN – 1

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Greiff Béla

DÁS

1021

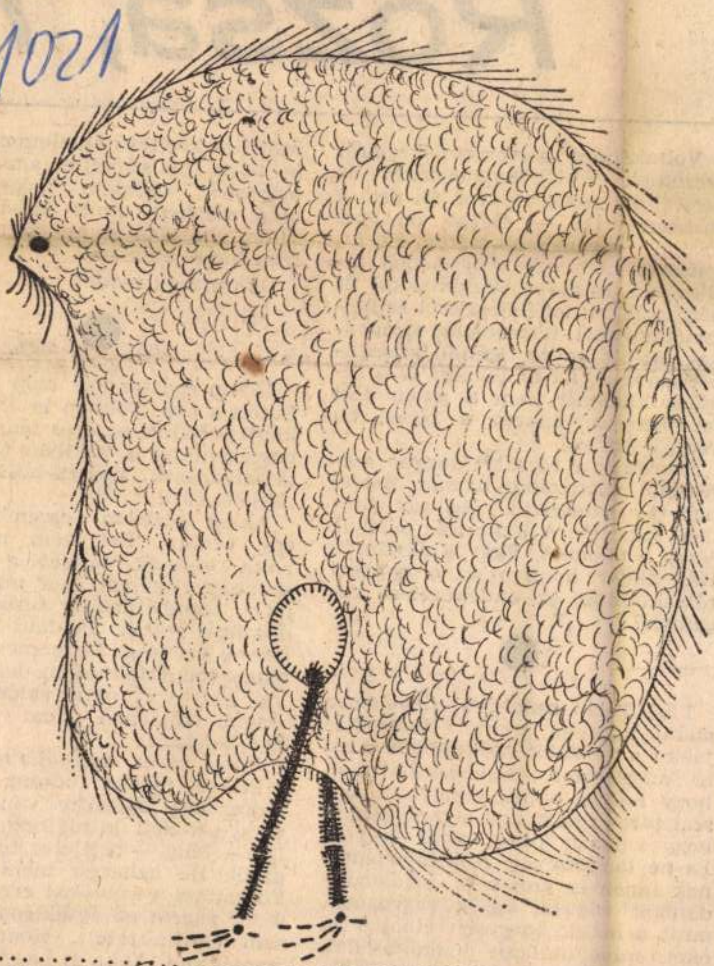

Lépegető

NEMES NAGY Á

Rózsa, ró

Voltaképpen a versemlékezetről szeretnék írni, versmegtartó és versfelejtő szokásainkról. És nem a rózsákról. De — eléggé meglepő módon — versemlékezetem és felejtésem nem egy szögletében találkozom rózsával. Valódiakkal és pótrózsákkal, tökéletesekkel és kellemetlenekkel, ilyen-olyan színűekkel, itt-ott fanyar, leendő hecsedlilekvárral is. Az emlékezet és a felejtés küszöbét nem a gyom veri fel bennem, hanem a rózsa, ha versről van szó.

Szereti ön a rózsát? Hogyne szeretném, válaszolom bátran. Szeretem. De azonkívül még sok mindent szeretek. A kukoricát például. Vagy a tonhalat. Vagy a platánfát. Hát akkor honnan ez a gyakori rózsakiállítás az emlékezetem zugaiban?

●

Füst Milán rendkívül figyelemre méltó fejezetet szentelt Esztétikájában a rózsának. Azt fejtegeti, a tőle megszokott álszubjektivitással, hogy milyen nehéz elhelyezni egy szál piros rózsát úgy a mondatban, hogy valóban piros rózsa legyen. És ne tangószöveg. Nekifut a témának innen is, onnan is, példamondatokat vág ki, egyik ragyogóbb, mint a másik, idegesen elhajigálja őket, mint utálatos banalitásokat, megváltoztatja az alanyt, az állítmányt, a szórendet, a rózsa színét. De nem tetszik neki semmi. Végül aztán egy kisnovellát kerekít szent zadi líra kötelező érzelemmentessége, ez az igaz színlelés (amit csztok, helyeslek, vállalok) mégsem old meg mindent. Amit kidobunk az ajtón, visszajön az ablakon. És milyen furcsa ablakon.

De tartsunk rendet.

●

Ültem egyszer egy szép teraszon. Sütött a nap. Többen is ültünk ott, kicsit szédülve az erős fénytől, még beszélgettünk is, az ilyen napfürdőtársalkodások hosszú-hosszú szünetjelei közt.

Akkor hirtelen eszembe jutott egy verssor. Ezt nem nevezném ritka esetnek. Magát a verssort azonban ritkának kell mondanom, mert szembetűnően furcsa tulajdonságai voltak. Például nem volt semmi értelme. És nemcsak a sor maga volt értelmetlen, hanem szavai közt volt nem valódi szó is, semmi szótárban nem található, Így hangzott:

Rózsa, rózsa, megitális rózsa.

Persze, rögtön tudtam, hogy ez fedőszöveg. Mögötte van az igazi vers, azt kell kitalálnom, ha már így — félig — rejtjelet küldött magáról. De nehezen ment a dolog. Forgattam a szavakat erre-arra: ez a sor engem az égvilágon semmire sem emlékeztetett. Gondoltam, a naptól van. Abba is hagytam a napozást, elvonultam a teraszról, és hideg vízzel próbáltam felfrissíteni az agysejtjeimet. Hiába. Mikor már

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1974 JUN 8

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Szeift Béla

1021

Szeift Béla: Szerelmes levél

ÉLET ÉS IRODALOM

IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

XVIII. ÉVFOLYAM, 23. SZÁM 1974. JÚNIUS 8.

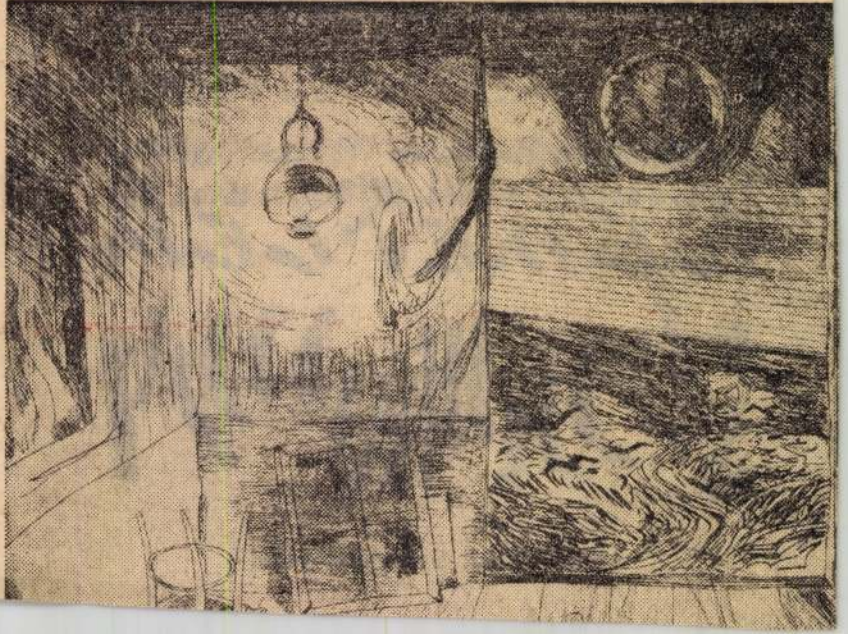

SZEIFT BÉLA, grafikus

Szeift Béla rajza 15.old. Fekete repr.

VALÓSÁG, A TIT. folyóirata, 1974. 2.sz. Bp.

Szeift Béla festő.

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tagja a Ferencvárosi Pincetárlat galériájában állította ki képeit.

Molnár Zsolt: Három tárlat.

Magyar Ifjúság, 1974. márc. 8.

Szeift Béla

"Kagylók" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 4.
XVI. évf. 10. sz. 10. lap.

Szeift Béla

"Mátkapár" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 22.
XVI. évf. 17. sz. 15. lap.

Szeift Béla

"Utazás" c. rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. szept. 2.
XVI. évf. 36. sz. 14. lap.

Szeift Béla

„Táj" c. művét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. aug. 12
XVI. évf. 33. sz. 12. lap.

Szeift Béla

Fantasztikus gépezetfélét ábrázoló rajzát hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. aug. 5.
XVI. évf. 32. sz. 6. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 FEB 10
ÉLET ÉS IRODALOM

Szeift Béla

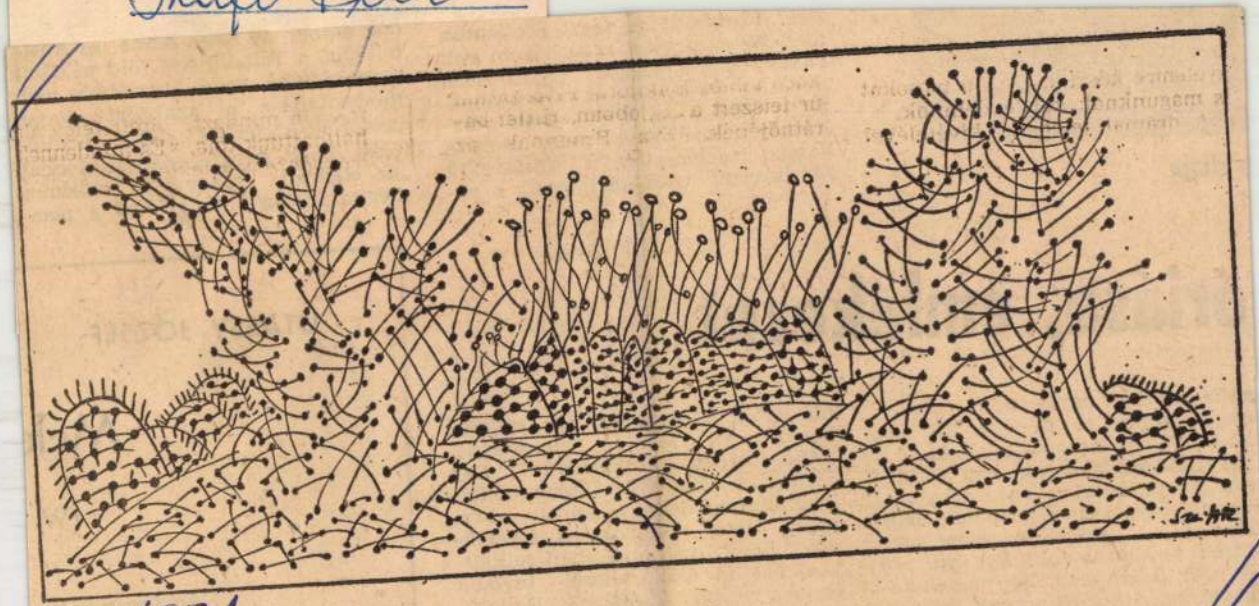

1021

Szeift Béla rajza

ráfiája

zac." Elmaradt az igazi
mert Mgyarországnak soh
hozzá igazi valósága. A
volt. Az írók, átfogó val
zolás lehetősége híján, c
leteket ragadháttak meg
hazai információk „ter
rögzítésére" vállalkozhatt

óriása, emlékezet

szakadozottan ugrál, mint minden
degen gondolat. De foglyul ejt,
nint minden ismerős érzelem.
A fiókban irkatartó van és no-
esz. Fényképek. A noteszben ne-
vek, feljegyzések, kezdőbetűk. Hul-
lámvonalak. *„Azok a kusza, egy-
másba torlódó sorok! Egy-egy szó
többször is áthúzva. Egy másik be-
karikázva. Áthúzott szavak, bekari-
kázott szavak. És mindenféle je-
ek: hurkok, lasszók, nyilak, valami*

növesztett alak. Mert egy mítoszi
hősről nem lehetne elmondani:
„Apa, téged bekaszliztak!" Egy
mennyből sisteregve alázuhanó fél-
istenről nem lehetne leírni: *„A ci-
pőjén olyan rákövesedett főzelék-
féle."* Mert ilyen noteszbeli felkiál-
tásokból és állóképekből tevődik
össze a regény. Állóképek? Dehogy,
rosszul mondom: soha ennél moz-
góbb, élőbb, mozgalmasabb, vibrá-
lóbb prózát. De Mándy időnként

Mele

(W.

Sándor-nap!

Hevülnek a hat
liheanek a fény

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 NOV 18

Szeift Béla

1021

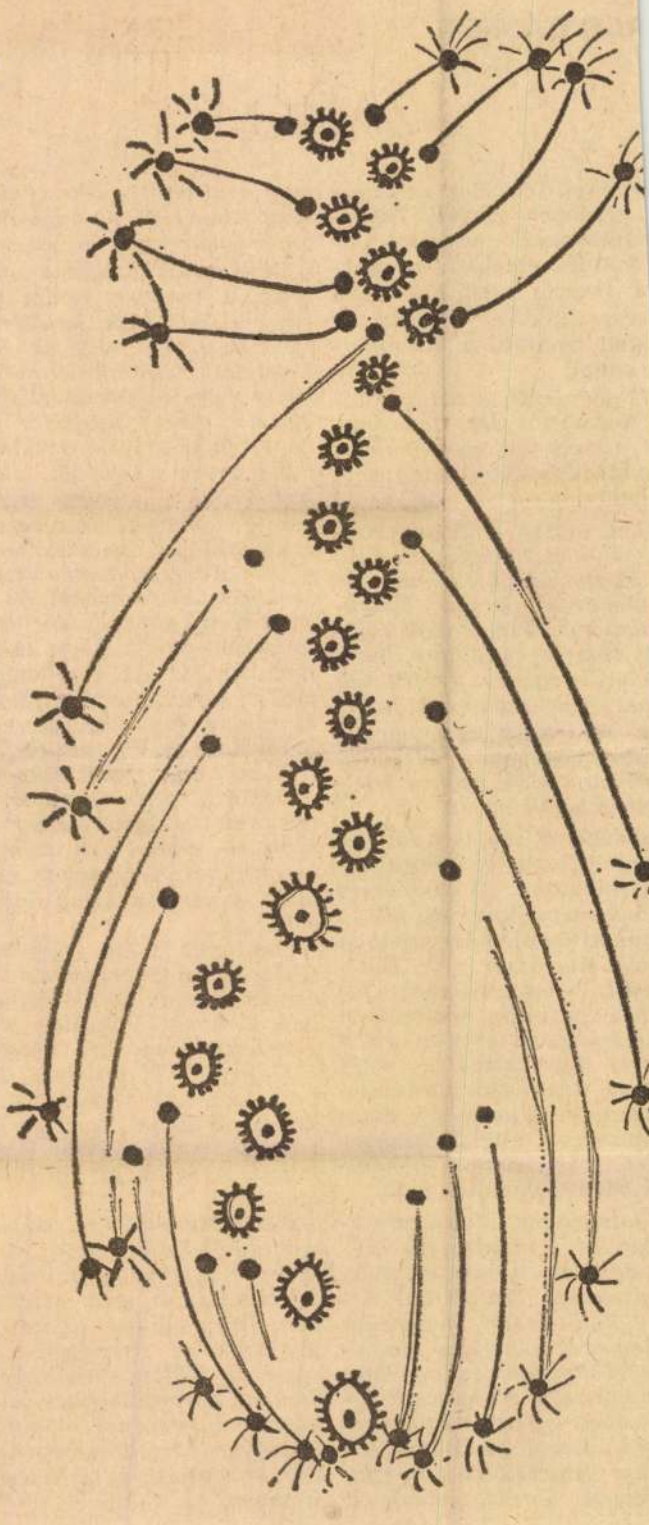

Szeift Béla: A kisasszony

RGELY ÁGNES:

ZANG

rdonyi Géza Egri csillagok
regényét kiadták Észak-
namban. Ez az első ma-
könyv, amelyet magyar-
a francia nyelv közvetítő
sége nélkül fordítottak
nami nyelvre. A hír mind-
e ennyi.

71 januárjában magyar ki-
delegáció járt Hanoiban,
a vietnami és a magyar
yvkiadás közös gondjairól
hetőségeiről tárgyaljon.

két ország irodalmi kap-
ıtai — a földrajzi távolság
nyelvi korlátok miatt —
lehetősen lazák. Észak-
namban eddig Petőfi Váló-
ott verseit és Móricz Roko-
című regényét fordították
ranciából, ezenkívül József
la verseit s egy magyar
mesegyűjteményt adtak ki
orvina Kiadó francia nyel-
válogatása alapján.

delegáció tagjai a látoga-
során egyszer csak felfigyel-
a tolmácsra. A tolmácsra
lában nem figyelnek fel. Ez
etnami fiatalember azonban
nevét Giangnak írják, Zang-
ejtik — nemcsak, hogy hi-
lanul beszélte nyelvünket,
tolmácsolás közben ritka
lalmi kifejezéseket, majd
atlan utcanyelvi fordulato-
használt. A vendégek meg-
pították: a tolmács magya-
sőt, „pesti módon" gondol-
ik. Meg is mondták neki.

fiatalember Magyarország
tanult, a Budapesti Mű-
ki Egyetemen szerzett mér-
i diplomát. Dr. Kardos Ár-
dal közösen írt, ipargazda-
témával foglalkozó dolgo-
a Műegyetem tudományos
lapjában, a Periodica Poly-
nicában jelent meg, angol
lven. Jelenleg a Hanoi Ta-
nányi Hivatalban dolgozik,
lékesen fordít, tolmácsol,

magyarul tanítja a hozzánk készülő diákokat, hamarosan pedig magyar nyelvtankönyvet ír számukra. A látogatás óta levelez a magyar kiadói szakemberekkel, akik kérésére elküldték neki a Magyar Nyelv Értelmező Szótárának köteteit. Hogy még jobban elmélyülhessen az idegen nyelvbe, amelyen gondolkodni is megtanult.

Részletek a levélből, amelyben Zang a szótárat megköszönte: „Melyik magyarul beszélő külföldit nem mámoritaná ez a dicséret, hogy »nemcsak kiválóan tud magyarul, de pesti módon gondolkodik is«... Igyekezni fogok, hogy ha most még nem, idővel valóban pesti módon gondolkodjam. Mert — és ez már való — megszerettem ezt a nyelvet, ezt az országot. Nemcsak azért, mert szép, mert gyönyörű, mert élvezetes, hanem azért is — sőt talán főként azért —, mert olyan aranyemberek beszélik, mint Önök, mint a magyar szívű magyarok."

Gárdonyi Géza (Garódônhi Ghêzo) Egri csillagok című regényét kiadták Észak-Vietnamban. A hanoi Văn Hoc Kiadó jelentette meg, két kötetben, 1972 őszén. Magyarból fordította Lè Xuân Giang (Le Sun Zang). A könyv most érkezett meg Budapestre. Mire megérkezett, a nyomdát rakétatalálat érte.

Két színes, fűzött, egyszerű kötet, feltehetően népszerű kiadás; talán éppúgy tömegsikerre számítanak vele, mint itthon. Ilyen alapon lefordíthatták volna az Aranyembert is, vagy a Különös házasságot. Zang az Egri csillagokat választotta. Azt a regényt, amely egy maroknyi várvédő sereg helytállását beszéli el a túlerővel szemben.

Szeift Béla 2

Ezek a kompozíciók mégis lazák, bolondosak, mintha egy társasjáték ábrái lennének, vagy egy halálos kérdés kaligráfiái: nézd meg s mondd, mire gondolsz. Képeinek egyébként ezúttal ilyen címeket adott: Zöldborsó vegyes körettel, Pecsenyekacsa, Elejtett vad, Ilmes lojás. Jó étvágyat!

Bojár Ivan: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/95 6old.

Szeifs Béla
festő-szobrász

Szeifs Béla kiállításán 20 alkotást mutatott be, 15 valkydával festett táblaképet és néhány faanyagú kisplasztikát.

----: Kiállitási naptár.

Müvészet, 1974.február - 48.oldal

Szeift Béla
festő-szobrász

Szeift Béla kiállításán szereplő fa-
anyagú hisplasztikák nincsenek fa-
zagva, hanem elemekből vannak ösz-
szegyítve.

---: Kiállitási naptár.

Müvészet, 1974.február - 48.oldal

Szeift Béla
festő-szobrász

Szeift Béla kiállítása a Fővárosi Pincetárlat helyiségében február 8-án nyílt meg. A fiatal művésznek ez a negyedik önálló tárlata.

----: Kiállitási naptár.

Müvészet, 1974.február - 48.oldal

Szeift Béla. 1

(Madách Színház társalgója) régen ki-
nőtt ugyan a gyerekkorból, ezúttal azonban
gyermeki módon üzenthadat mindenféle
művésznagyképüségnek: megelégszik az-
zal hogy képekben zengje a kulináris
örömök dicséretét. Grafikáinak feketéit
és fehérjeit csak egyetlen sárga szín modul-
lálja.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1972/95 6 old.

Szeift Béla
rajza

Magyar Hirlap 1972/188 11 old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUL 7-

ÉLET ÉS IRODALOM

Szeiff Béla

1021

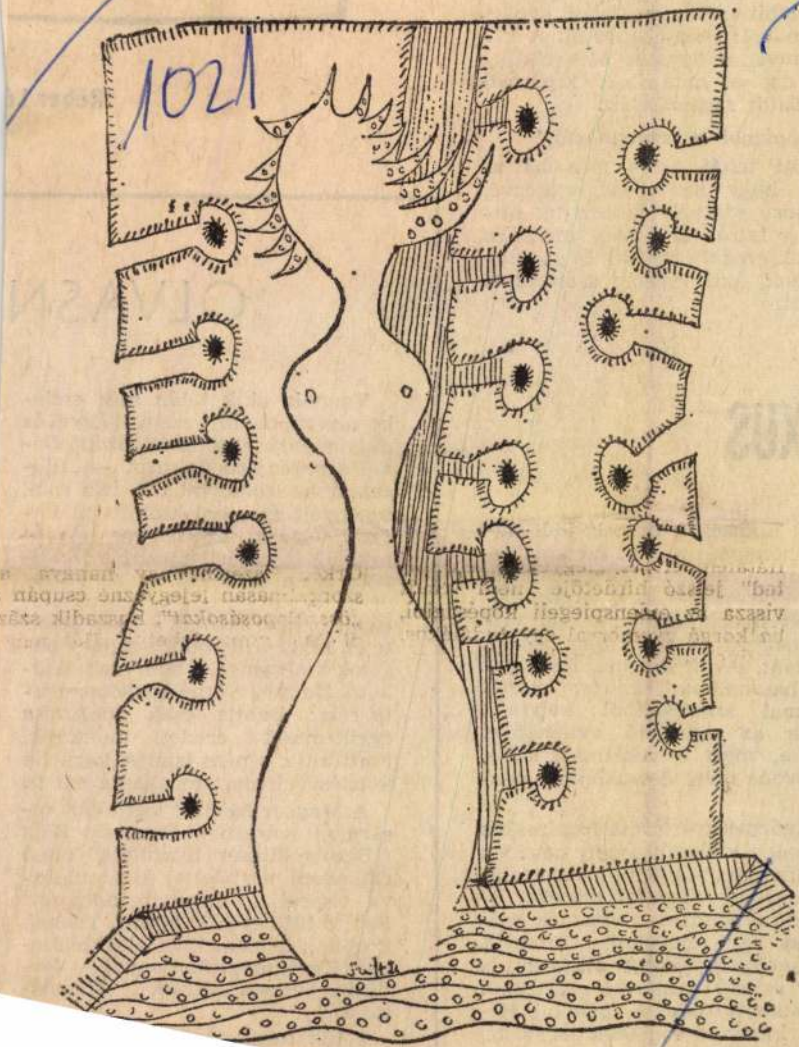

t hittük, büszkék lehetün
lódi alkotásokra. Téved
egalábbis a Tanács körúti k
tező bolt vezetői szerint. A
katüvegre ugyanis öles b
el ezt a határozott kije
ondatot ragasztották:

„Legszebb a reprodukció.'

Most tehát nincs más l
int hogy kissé szégyenl
omorú szívvel leakasztjul
on a falról az összes mu
tékű *eredeti* művet. Lega
azok, akik igazán szeretik a
épet.

r.

UXUS

Ez luxuscipő, nem is kell há-
n hónapnál tovább tartania" —
ndta a reklamációs ügyeket in-
ő elárusítónő egy vásárlónak,
sérelmezte, hogy a drágán vett
negyed év alatt tönkrement,
kadt, levált a talpa, foszlado-
használhatatlan. Nem tudni,
kmai szempontból helytálló
-e az elárusító véleménye.
gha, mert a reklamáló némi
avona után visszakapta a pén-

Mindenesetre furcsa fogalmaink
nak a luxusról, amely nevében
atin „lux"-ot őrzi, tehát vala-
ragyogót, fényeset, remeket je-
tett eredetileg. Luxusnak szá-
tott egy fejedelmi rezidencia,
y jacht, egy arany étkészlet és
gy értékű bankóval rágyújtani
avanna-szivarra — például. Ké-
ob kibővült e cikkek jegyzéke,
erekkorunkban ide soroltuk az
nyűhetetlen, az örökkévalóság-
k készült ruhadarabokat
ul a „gojzererv
igol

OLVASN

Vannak, akik talán még emlékeznek rá, mennyi szenvedéllyel és milyen galádul támadta Szabó Dezső a regényíró Babitsot — „filozopter az irodalomban" írta róla, regényeit az angoloktól átvett *Envy, Remorse, Conscience* elvont mitológiákkal jellemezte, a *Halálfiait* is „a múlt század angol regényeiből összenaivkodott pasztörizált papírmasénak" — keresztelte el. Magyarul: Babits a nagy angolok tanítványa, s nem eredeti alkotó. De még Szabó Dezső sem írta róla: Babits csak *fordította* egyik-másik eredeti munkáját. Fordította, s nem írta. A kegyelet körítésével most megkapta ezt is.

A *Magyar Nemzet* legutóbbi vasárnapi számában Puruczki Béla („Babits Mihály nyaralója" című cikkében) tisztelettel és ámuldozva elsorolja, mennyit dolgozott Babits 1920 és 1923 között. Többek között „írt akkoriban elbeszéléseket *(Karácsonyi Madonna)* — fordított verses drámát *(Laodameia)*."

Tehát for
ját?

Szeift Béla

Három fa (grafika)

Nápszava, 1975. máj. 17. 103. erf. 114a. 7r.

Szeift Béla

A Tv. ker.-i Lila iskolában a közeljövőben egyéni kiállításon mutatkozik majd be a művész.

Esti Hírlap, 1975. jún. 14.

Szeift Béla

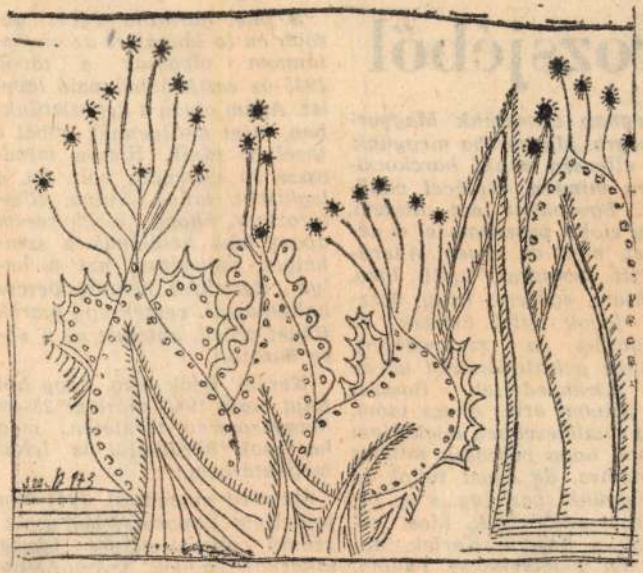

Szeift Béla: Vízpart

Népszava, 1975. jún. 29

103. erf. 151 sz.

8 p.

Szeift Béla, [ ]

L.: Gadányi J.

Lánc S.: Képzőművéneti.... 252-256.

Jelenkor, Pécs, 1976. März, XIX/3.

Szeift Béla

"Ritmus" cimmel hozza a lap a rajzot.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. márc. 1.
XIX évf. 9. sz. 5. lap.

Szeift Béla

Hommage a' Paganini

Alföld 1974/4/31

Szeift Béla, lesk

L. Dombay Győző

– □ Dombay Győző 2.

Esti Hírlap, Bp. 1978 febr. 25.

Szeift Béla

"Szerelmes levél" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 8.
XVIII. évf. 23. sz. 2. lap.

Szeift Béla

"Lépegető" cimmel egy óriási hal-szerü képződményt, csirkelábakon ábrázol a müvész. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 1.
XVIII. évf. 22. sz. 6. lap.

Szeift Béla

"Kiüzetés a Paradicsomból" c. müvét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 29.
XVIII. évf. 26. sz. 5. lap.

Szeift Béla

Gombostükből készitett rámában virágszerü motivumot ábrázol rajza.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. febr. 2.
XVIII. évf. 5. sz. 14. lap.

Szeift Béla

"Szobor" cimmel hozzal a lap rajzát.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. okt. 27.
XVII. évf. 43. sz. 4. lap.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 NOV 25

Greiff Béla

1021

TÁJÉKOZÓ

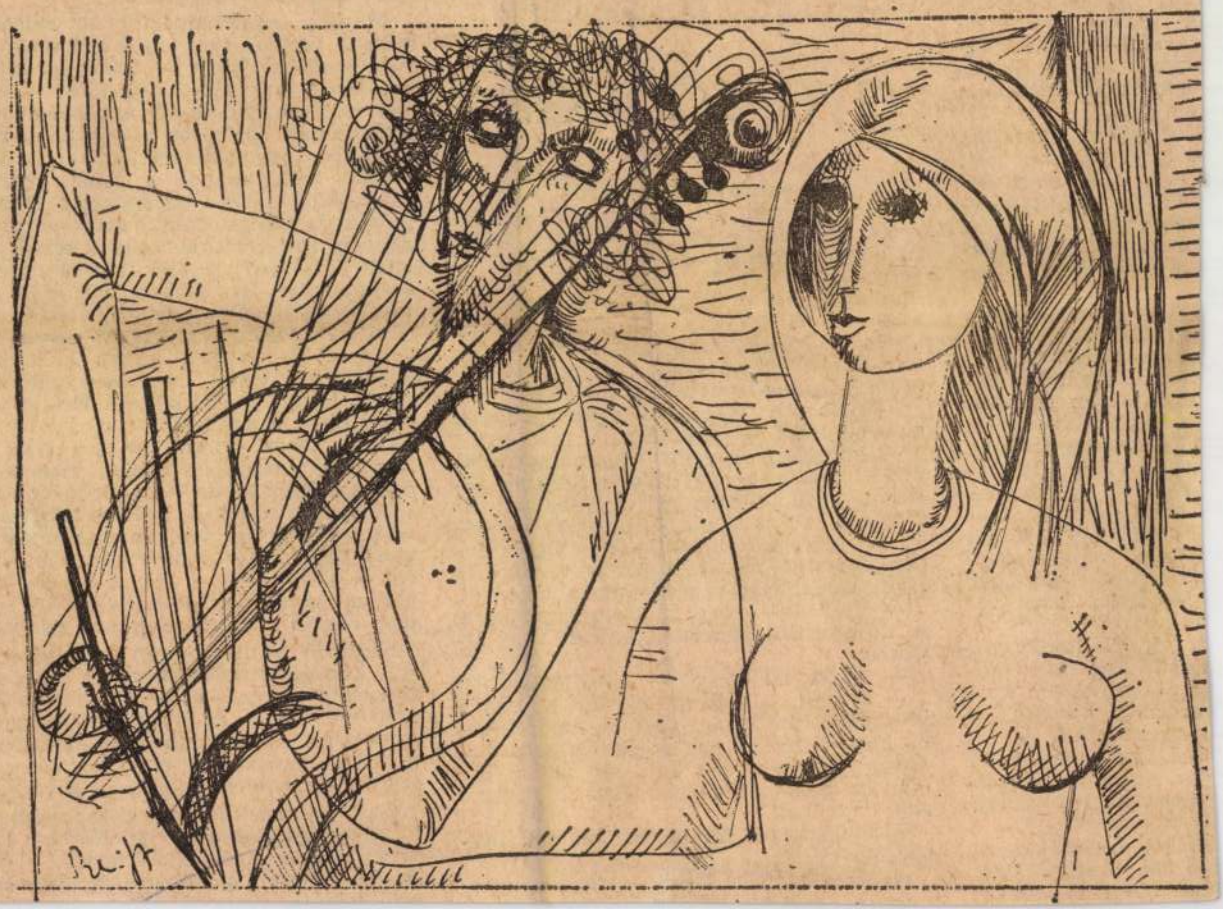

Szelfi Béla: Zene

cska. Danuta rámné-
ıl állt még egy pilla-
ılna valamit. Alig ész-
ɔdott, komolyan, mint
mondta, hogy szia. Én
eg egy I'm 's o r r y -t.
nül jött ki: Danuta
gy utána gyorsan le-
r vagy ötödször bán-
ɔtam a kekszet az ab-
ablakán, Gdanskban,
ınk.
kezdődött, hogy Da-
ɔs fehér ruhában jött;
, és vártuk, hogy ma-
Nagy parazsakat szív-
násra fújtuk a füstöt,
mondtam neki. Hoz-
ük kivárni, hogy ma-

tek már megnézni a
át Zsoltnak. — Mi
círen, érted: spa-cí-
yarázta Zsolt Krisztí-
eljes nevén Doloresz
a vaságy szélén ült
ı nyikorgatta az ágyat.
naga többet ivott a
hárman együttvéve.
ındóan spanyolos sza-
és mikor táncoltunk
ıtációs bájmozgását,
nk a parkett közepén,
— ilyen lány vol

t, hogy tíz körül járt,
kszálló negyedik eme-
ız elsőre, ahol a kul-
nerjeinkben szedtük a
még a lábam is to-
ban. Mert Krakkótól
és Kielcén meg Ra-
mennünk, új járatot

diákok tartották nem-
nózene mellett. Zsolt
ugoszláv lányt, akiket

BAKOS PÉTER:

Kilencszer gyorsabban

zlotyba, és naponta előhozakodni a lóversennyel. Amikor vettem egy csomag Carment. Ha sokallottuk a zakopanei buszt. A kolejka végállomásán, mert megvágott bennünket a pincér. És az utolsó napokban, Krakkóban, minden egyes feltét nélküli babfőzelék mellett. — Különben egy rakás lócitromod lenne most, érted! — zártam le részemről a vitát. Citrompótlót kellett volna vennem az utolsó százason.

— Holnap a piacon meggazdagodnánk a citrompótlón — erősködött.

— Idefigyelj, öregem! — mondtam valamivel később a negyediken. Rajtunk kívül egy holland srác volt a szobában; pizsamában ült az ágyán, és pipázott. — Voltál te már egyáltalán nővel? — Egész évben egy szobában laktunk a várban, és Zsolt rendszerint végigtanulta a hétvégét.

— Voltam — mondta Zsolt nagysokára. — Egyszer Szilveszterkor, ha erre vagy kíváncsi.

— Na és, mi újság? — érdeklődtem.

— Semmi... Volt ott egy nő, akinek a vőlegénye nem kapott eltávot. Azzal kezdte, hogy felhajtott egy pohár Hubertust... Aztán nagyban vagyunk, és akkor azt mondja, hogy tiéd vagyok, Béla... Pedig ő akart mindent.

— Pedig téged általában Zsoltnak hívnak, ugye?

— Menj a fenébe, Zsef! — mondta.

— De akkor kivételesen Bélám! ...

Másnap reggel kinéztem az ablakon. A reggeli verőfényben egy kipukkant dobozt meg szanaszét apró teasüteményt láttam a szemközti ház léckerítése előtt — Oliwában orgonát hallgatunk a kápolnában fent az orgonán egy csomó angyal kezükben cintányér meg harsona időnként megmozdulnak belejátszanak a zenébe egyszerre felerősödik a zene az angyalok is szenzációsan dolgoznak Danuta szorosan mellémáll rám se nézve megfogja a kezem és később a növényház tele trópusi növénnyel a banánokat keressük a banánfán Danuta meg elújságolja a szülei halálát a háborúban öt vagy hat nyeszlett banán aztán Zsolt az áruház előtt ahogy méltatlankodik minek vettél Ganciát a vodka is kár bele látod csak hülyül Kriszti aztán jön Danuta az istenit b o l d o g l é p t e k k e l egy doboz h e r b a t n i k nem herbatea mondja Zsolt menetközben nézi a szótárt keksz —; csak lógtam kifelé a kollégium ablakán; néztem odaát a kekszet, és megfogalmaztam a bennem levő gondolatot. Hogy gyökér egy alak vagyok én — mint azok a vékonybarkós, teddiberbundás marhák, akik, ha lányok is vannak, rögtön a nadrágzsebükbe nyúlkálnak.

Rendben van, mondtam magamnak, hatszáz kilométer vonattal, aztán Zakopanetól Gdanskig stoppal, és a végén megtudtad, hogy mi újság. És most nem rohansz el Danutához, és nem kezdesz el sajnálkozni, hogy nem is így akartad! Hogy ájm szóri, meg minden! Gyökér alak vagy, kész.

Zsolt közben kilesett a pokróc alól; megkérdezte, mi van, aztán az elégtelen táplálkozás következményeiről tartott előadást. Az én egyetlen, pótolhatatlan, örök-szövegelő Bélám!

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUL 21

ÉLET ÉS IRODALOM

Szeift Béla

1021

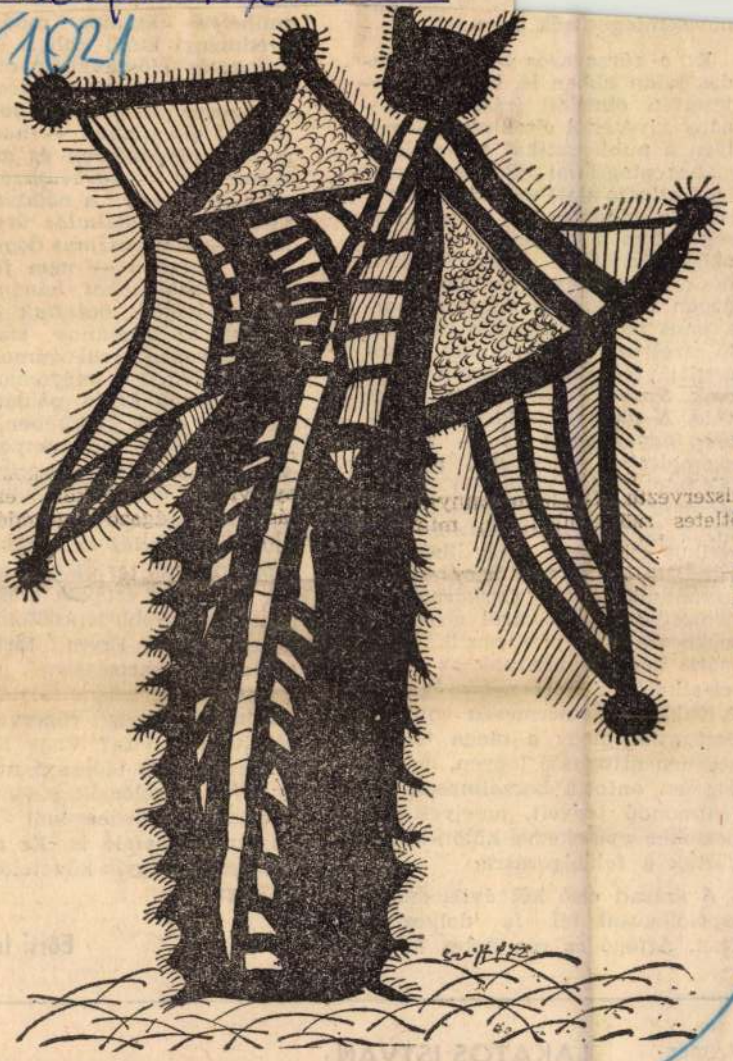

Szeift Béla: Angyal

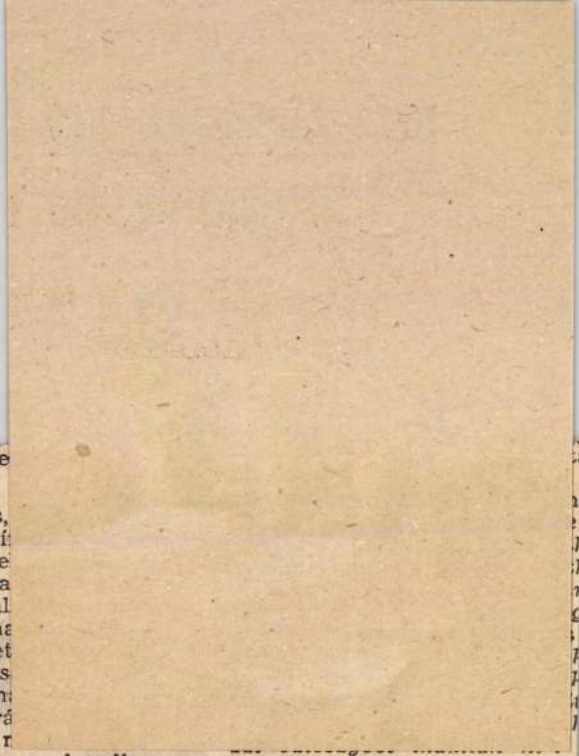

nul semlegesítsék e

Ez a zűrzavaros
das talán abban is,
jezetten elméleti í
hány kivételtől elte
lyen a publicisztika
giai-szociográfiai al
lemi szintje alatt ma
séges nézőpontra let
ség abban a kuszas
magyarázható a n
dés a marxizmus irá
éppen e kuszaság r
xizmus nagyon nehezen kezelhető szellemi szerszámnak bizonyult; teoretikus szinten talán csak *Szabó Ervin* tudott bánni vele. A többiek — köztük jelentős egyéniségek is — olykor gyámoltalan naivitással próbálták navigálni a különféle divatos szellemi vizeken. Ha összehasonlítjuk például *Jászi Oszkár* teoretikus cikkeinek átlag-liberalizmusát, átlag-evolucionizmusát ugyancsak *Jászi Oszkár*nak a nemzetiségi politikáról szóló remekbeszabott publicisztikájával, máris képet kaphatunk az elmélet-alkotás akkori nehézségeiről. A valóság szemérmesen vonakodott attól, hogy a maga teljességében átfogható legyen, de bőségesen ontotta borzalmasan ellentmondó tényeit, amelyek csoportokba gyülekezve külön-külön vártak a feldolgozásra.

A század első két évtizedének szociológusai fel is dolgozták őket. Átfogó és rémületes képet

ezeken az általános szemlél
vívmányokon kívül számos ko
rét problémát is hagyományoz
ránk. ***Szabó Ervin* például**
kérdezi egyik cikkében, h
„Lehetséges-e tudományos p
tika?", és Jászi Oszkárral
lentétben, aki a tudomány é
politika szétválását a társada
munkamegosztás szükségszerű
lyományának tartotta és az el
bit persze az értékek hierarch
jának magasabb lépcsőfokára
lyezte, Szabó Ervin történe
távlatban lehetségesnek mon
e két elv egymásra találását.
állíthatná, hogy végérvénye
eldőlt ez a vita? Vagy hogy
a kérdés nem időszerű már?
az ilyen problémák eldöntésé
nemcsak a jövőbe kell táv
hanem visszafelé is. Ez a c
gyűjtemény egyik követelődző
nulsága.

Eörsi István

---

okat, meg-
nál utat: a
kirajzoló-

LAKATOS ISTVÁN:

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1973 SEP 22

Szelft Béla
1021

Szelft Béla: Illusztráció

IYVEK

ett könyvek

ból pen úgy, mint Katajev „Haj-
ko- rá"-ja, mint Upton Sinclair
ok, mára megfakult regényeinek
és sora, mint Avgyejenko szép
na- könyve, a „Szeretek", Bogda-
eké nov megrendítő „Első lány"-a
tak meg a később erősen vitatott
yv- „Csokoládé", mint a cenzor
no- elől amerikai környezetbe
eg- transzponált „Kosztya Rjab-
ge- cev" naplója, amelyet „Mr.
cia- Dalton és én" címmel jelente-
nba tett meg egy okos kiadó, s
ná- amelyben — ilyen buták vol-
s a tak a cenzorok! — november
gta- hetedikén vörös zászlókkal ün-
zett nepelték az „amerikai" gyere-
ak- kek az... amerikai „forrada-
met lom" évfordulóját.
ép-

Nem, nem volt marxista Dos Passos. És Traven sem, sőt Čapek se volt marxista, de az elfelejtett, s most szórványosan fel-felbukkanó könyveken mégis értelmét pallérozta, látókörét szélesítette, bátorságát edzette néhai proletár-olvasók tíz- és tízezre, hogy aztán soha többé ne szokjon le az olvasásról, akárhová sodorta-emelte is a felszabadulás.

Tisztelet hát az elfelejtett könyveknek. Jó lenne belőlük többet viszontlátni új kiadásban.

Márkány Zsuzsa

adách-Illusztráció

Modernek nyomában

„E kötet szerzője nem hivatásos irodalomkritikus" — írja Beney Zsuzsa az *Ikertanulmányok* utószavában. Kettős következménye van ennek. Egyrészt mentesül az esztéták és recenzensek filosz-, illetve zsurnaliszta-közhelyeitől, nyelvi-gondolati kliséitől, s újabb ízelítőt ad verseskötetében már megcsillogtatott érzékletes kifejezésmódjából. Másrészt nem kerül meg néhány fontos kategóriát — például a szecessziót, a romantikát és az allegóriát Weöresről szólva, a stílus realizmusát Ottlikkal és az expresz-

SZEIFT BÉLA

KIÁLLÍTÁSA

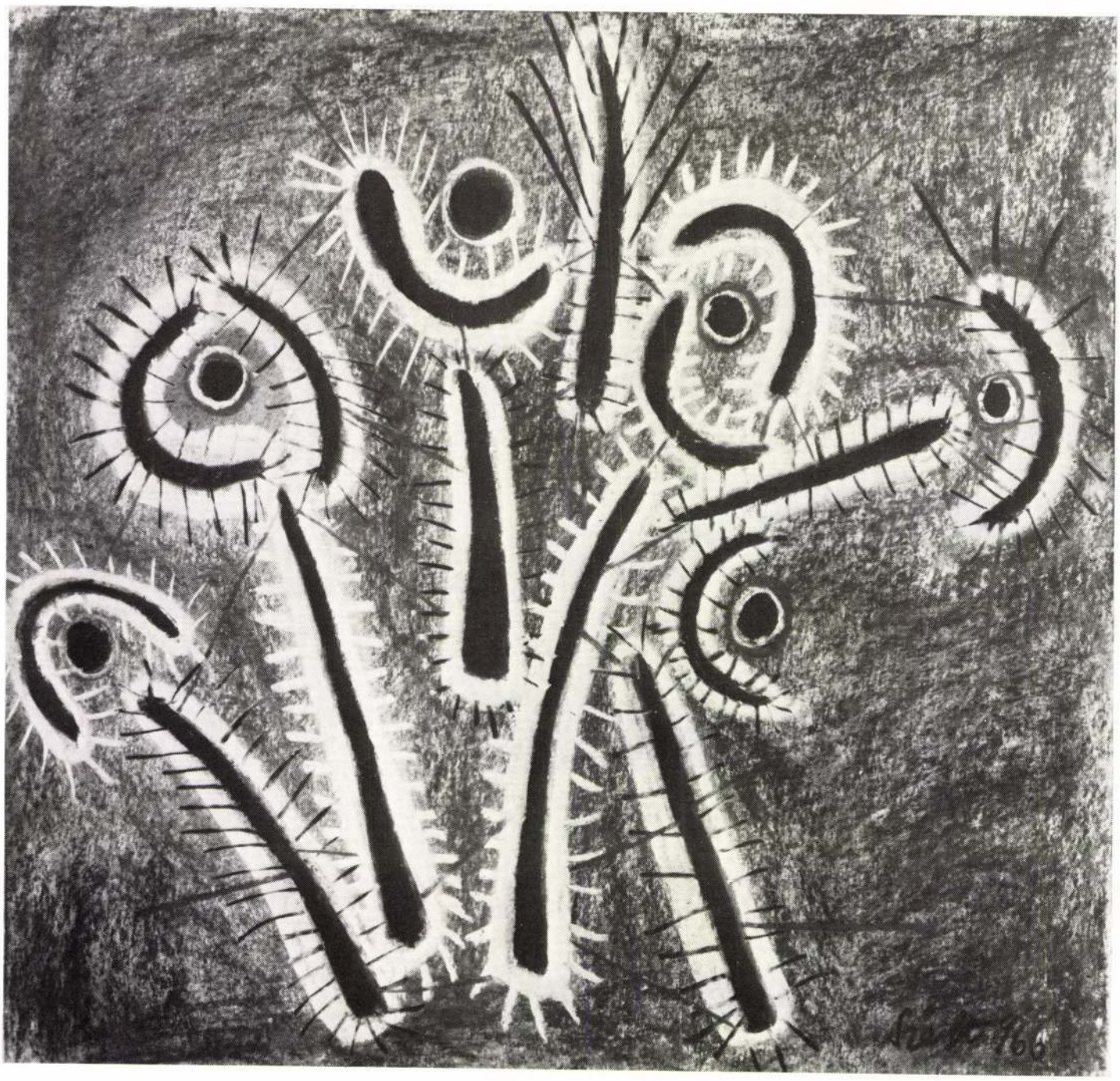

1

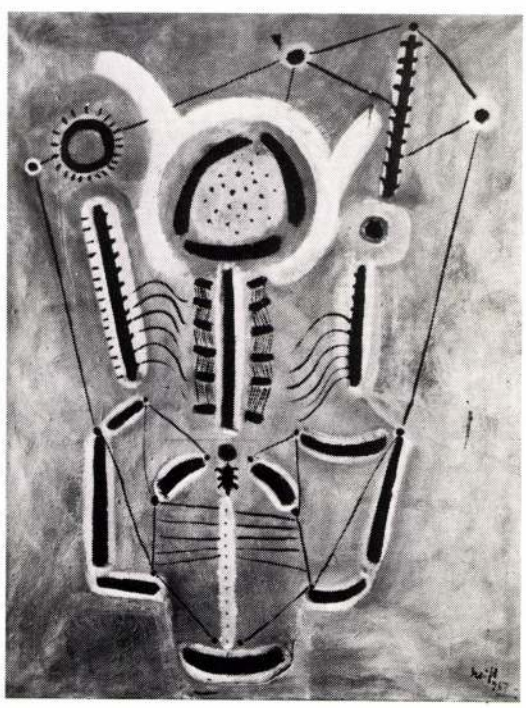

2

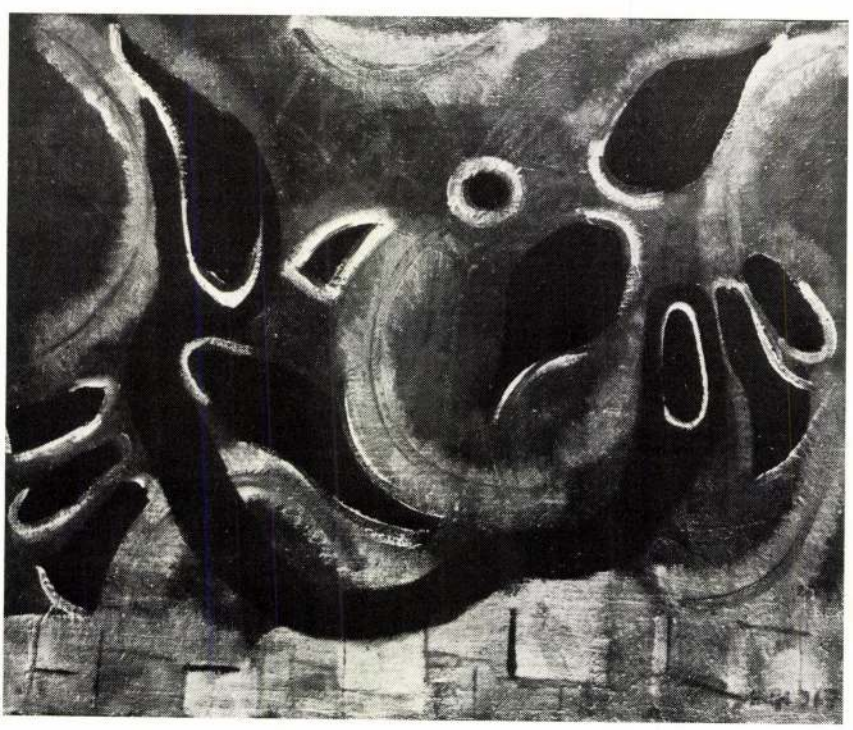

3

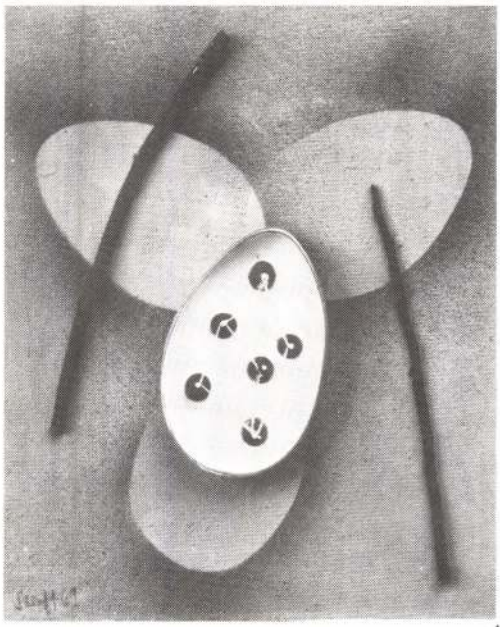

4

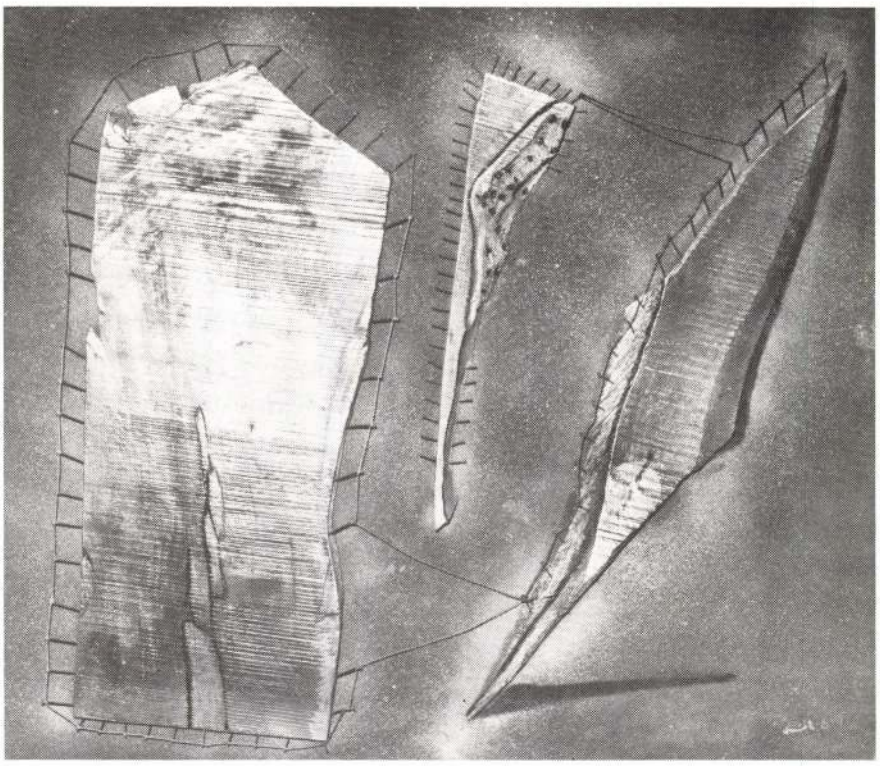

7

1 VIRÁGOK, pasztell, papír, 340x360 mm, 1966
2 VIRÁGOK, olaj, vászon, 85x65 cm, 1967 (Szeift László tul.)
3 MADARAK, olaj, vászon, 77x95 cm, 1967 (Györffy Miklós tul.)
4 HÍMESTOJÁS, v. techn., farost, 52x42 cm, 1969
5 SZÉNRAJZ, szén, papír, 620x860 mm, 1969
6 ÚT A VÁROSBA, olaj, karton, 36x35 cm, 1967 (Györffy Miklós tul.)
7 IN MEMORIAM KASSÁK, olaj, fa, zsineg, farost, 100x120 cm, 1969 * (Hirsch Zsuzsa tul.)
8 ZÖLD IRIGYSÉG, tempera, lakk, farost, 90x90 cm, 1968. (Györffy Miklós tul.)

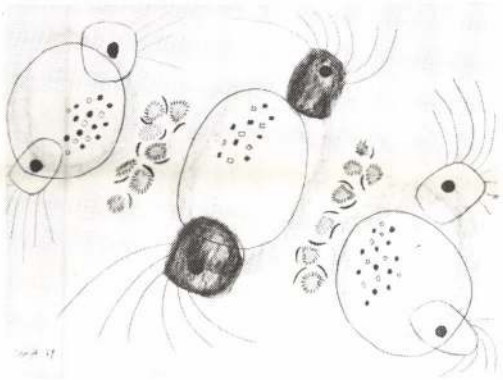

5

6

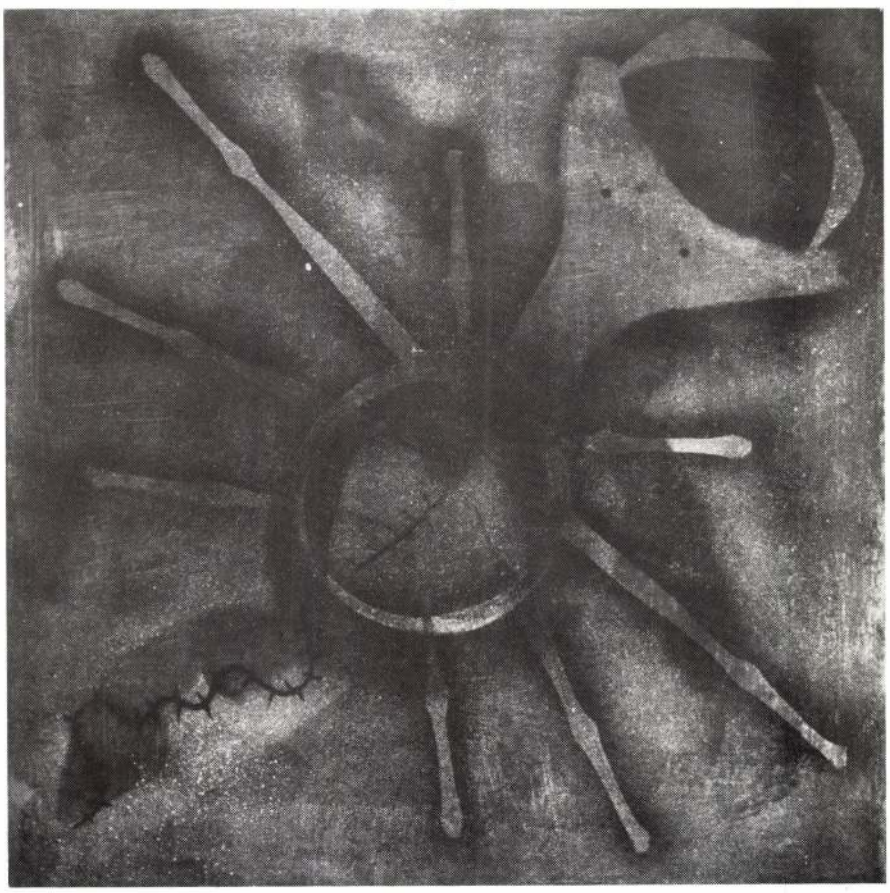

8

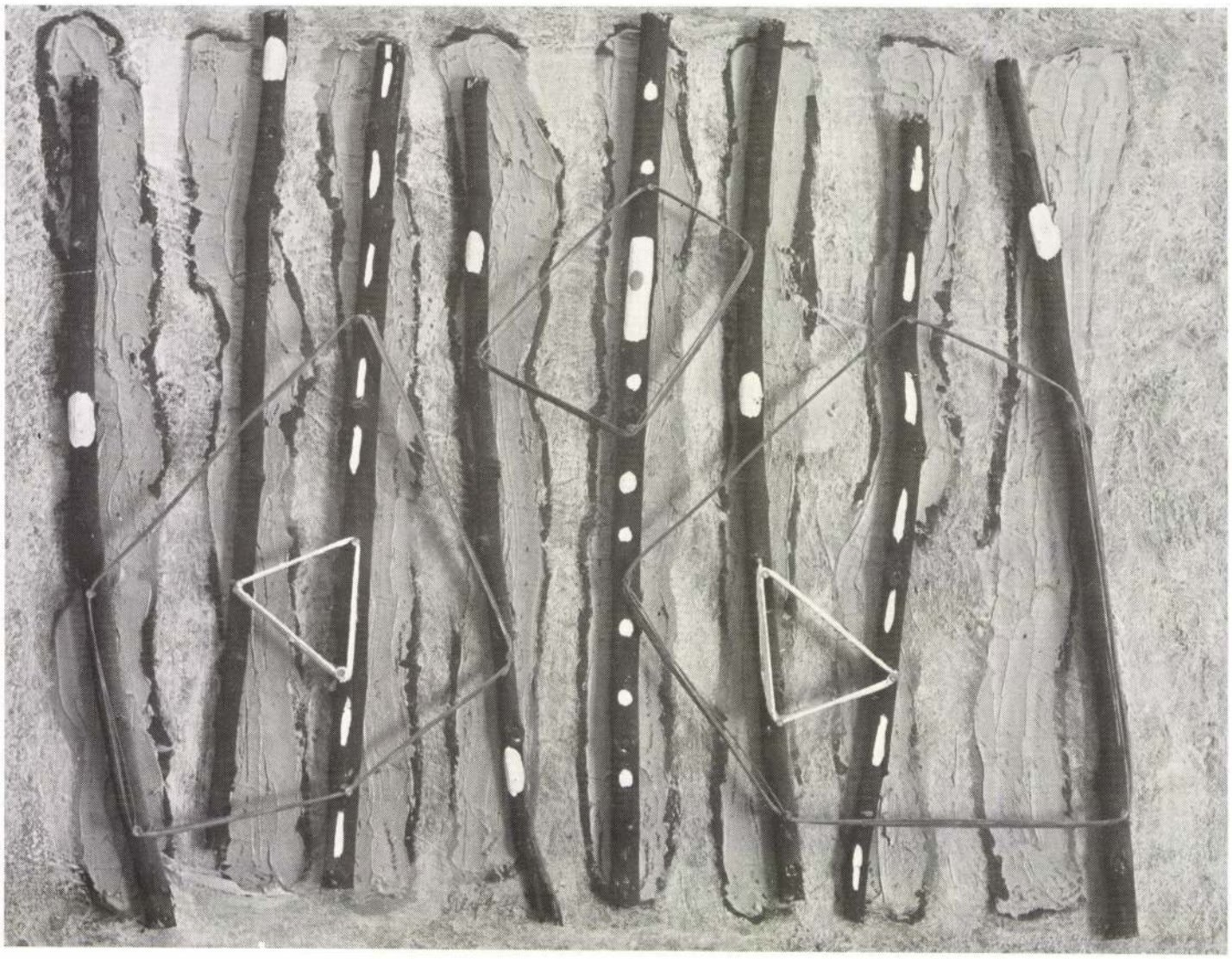

1

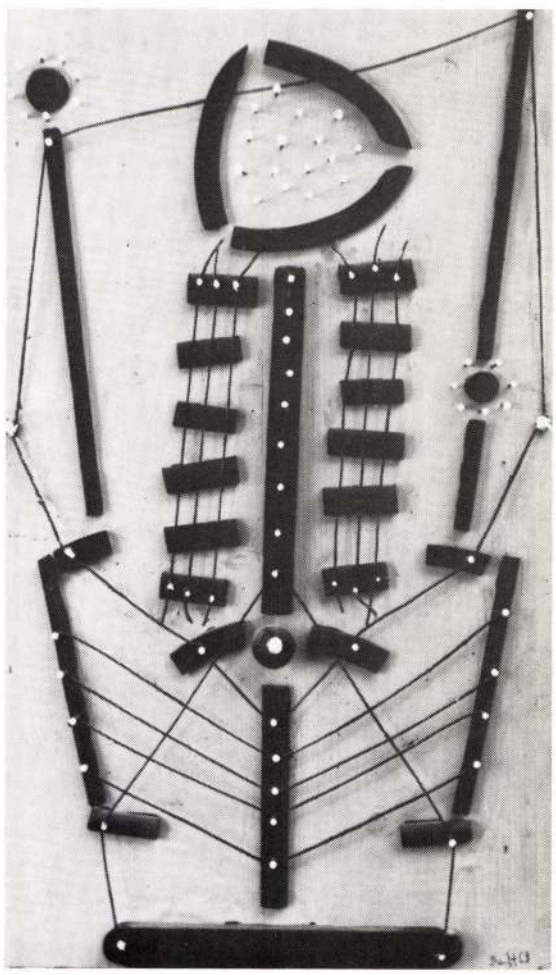

2

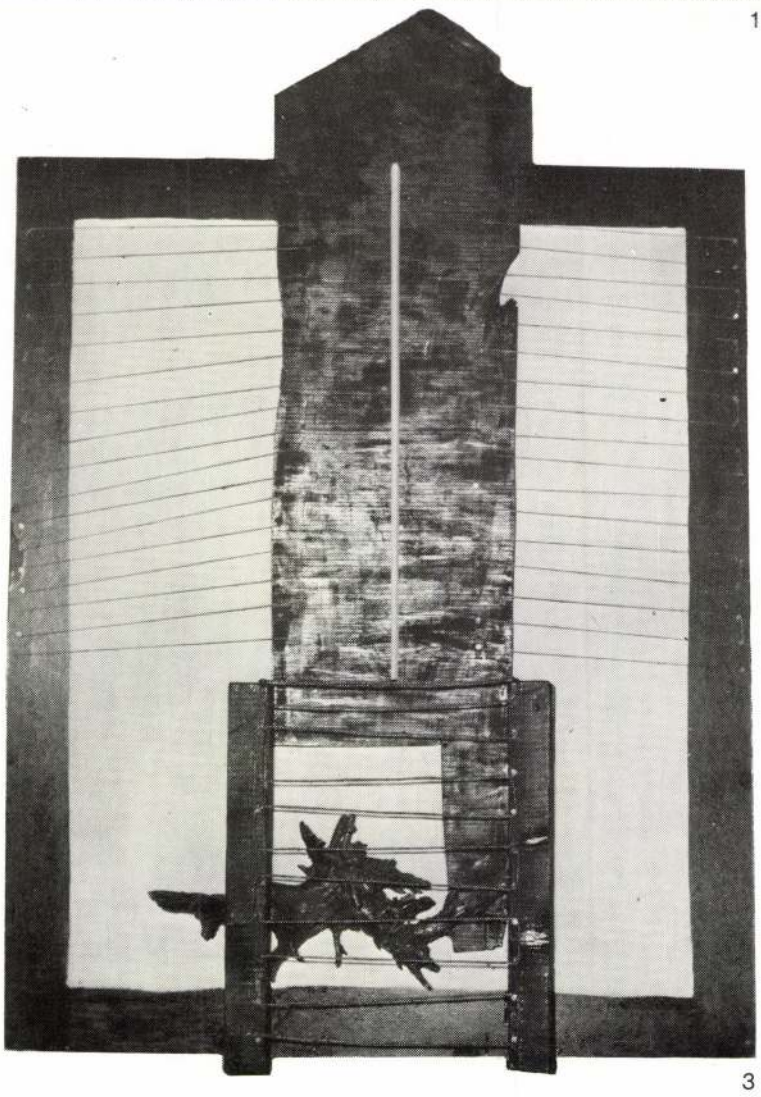

3

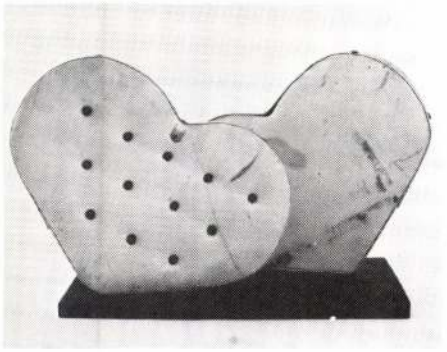

4

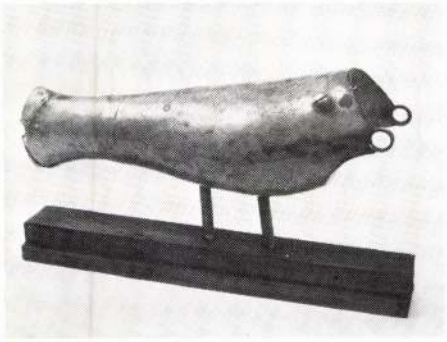

5

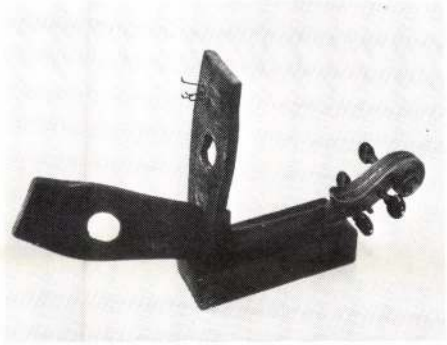

6

7

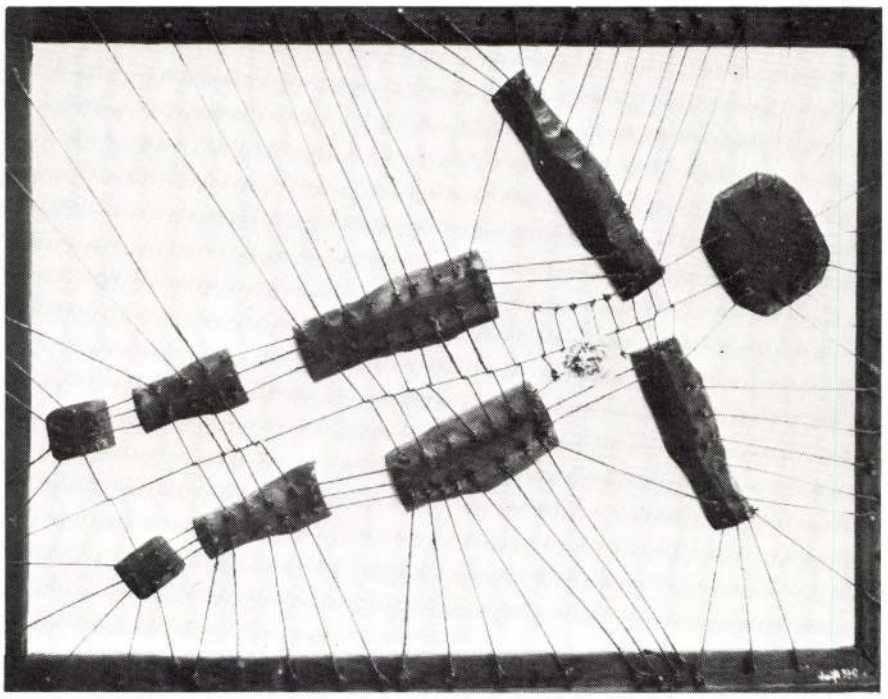

8

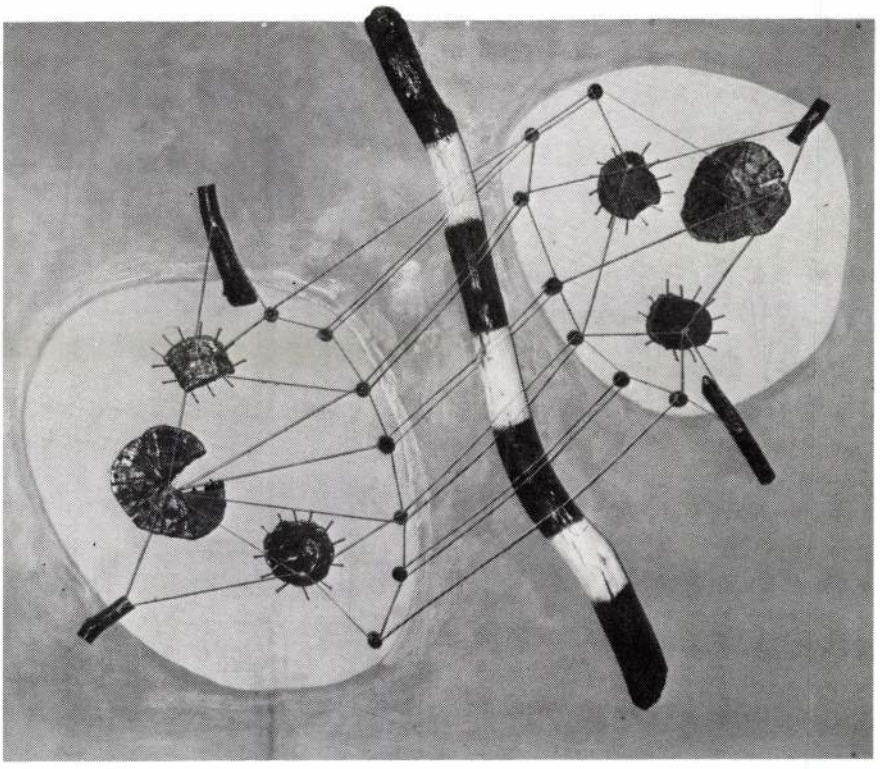

9

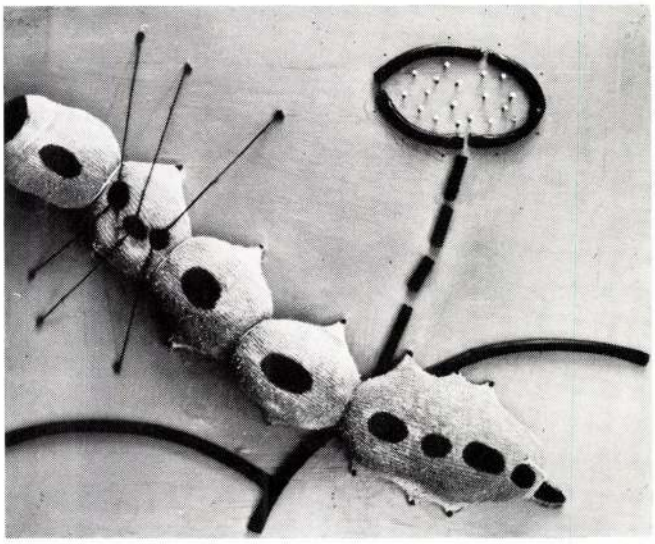

10

1 ORGANORITMUS, v. techn., farost, 38x51 cm, 1969
2 FA-VIRÁG, fa, tempera, zsineg, 69x41 cm, 1969
3 APÁM EMLÉKÉRE, olaj, fa, 143x100 cm, 1969 *
4 SZÍV KÜLDI SZÍVNEK..., objekt, 42x26x15 cm, 1970
5 KONYHAKÉSZ HAL, objekt, 45x25x12 cm, 1970
6 HOMMAGE Á PAGANINI, objekt, 41x23x10 cm, 1973
7 LEJTŐ, objekt, 35x22x10 cm, 1970
8 NAGY UTAZÁS, olaj, fa, zsineg, 60x80 cm, 1970
9 SOROMPÓ, olaj, fa, zsineg, farost, 100x120 cm, 1969
10 HERNYÓ A TÁJBAN, olaj, vászontömés, zsineg, 55x67x12 cm, 1970

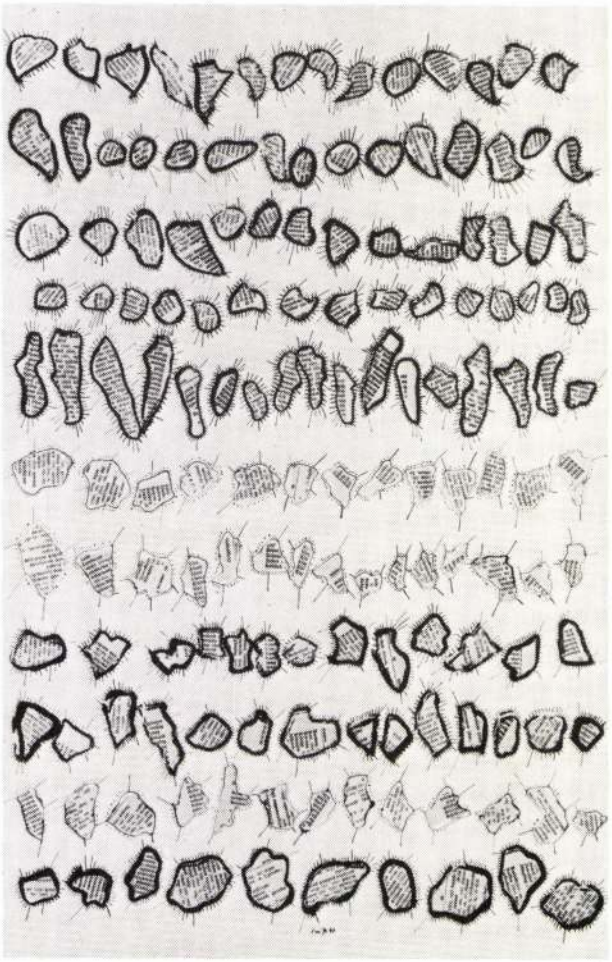

1

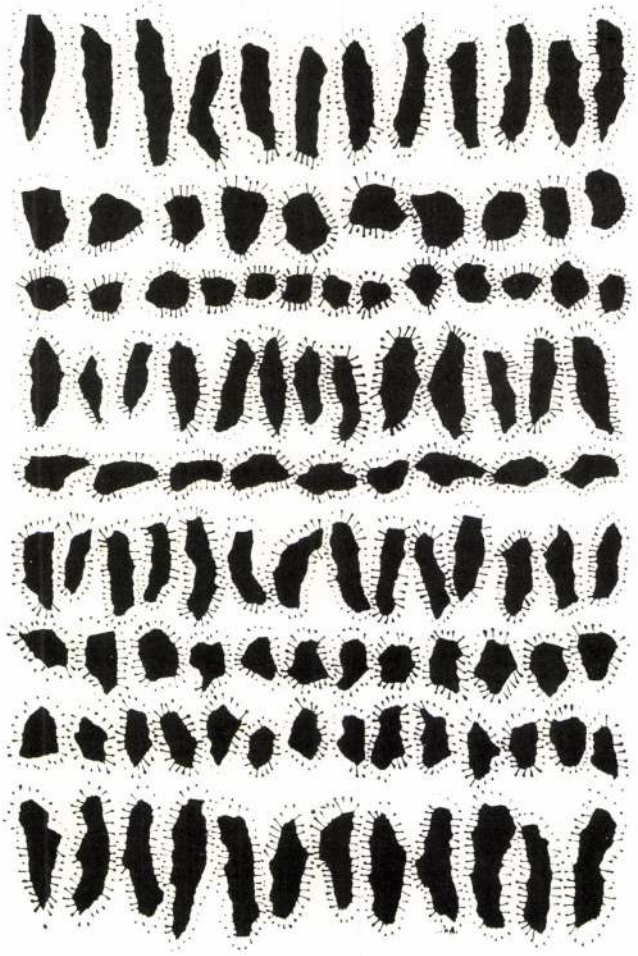

2

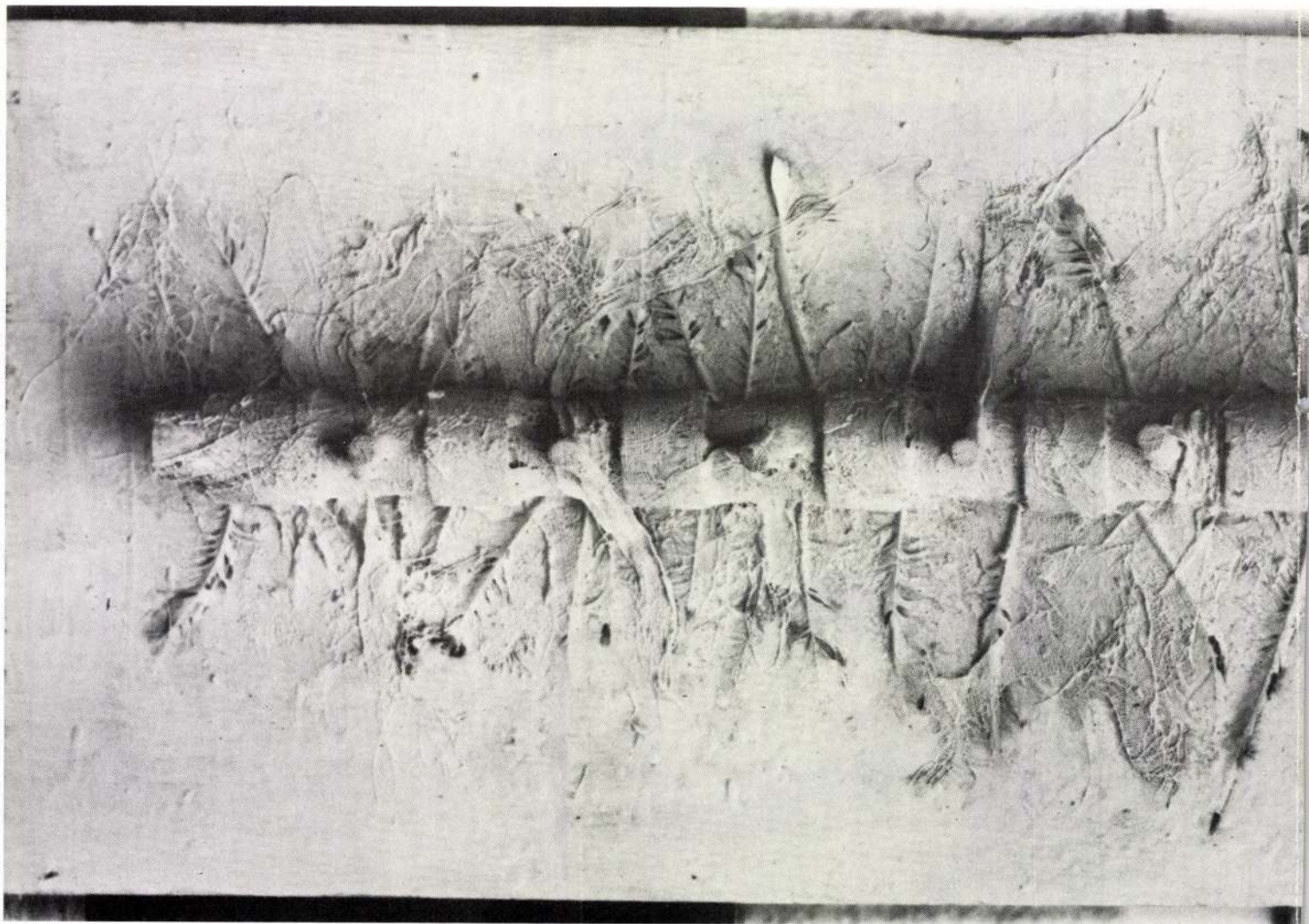

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Szeift Béla

1972 SEP 2

1021

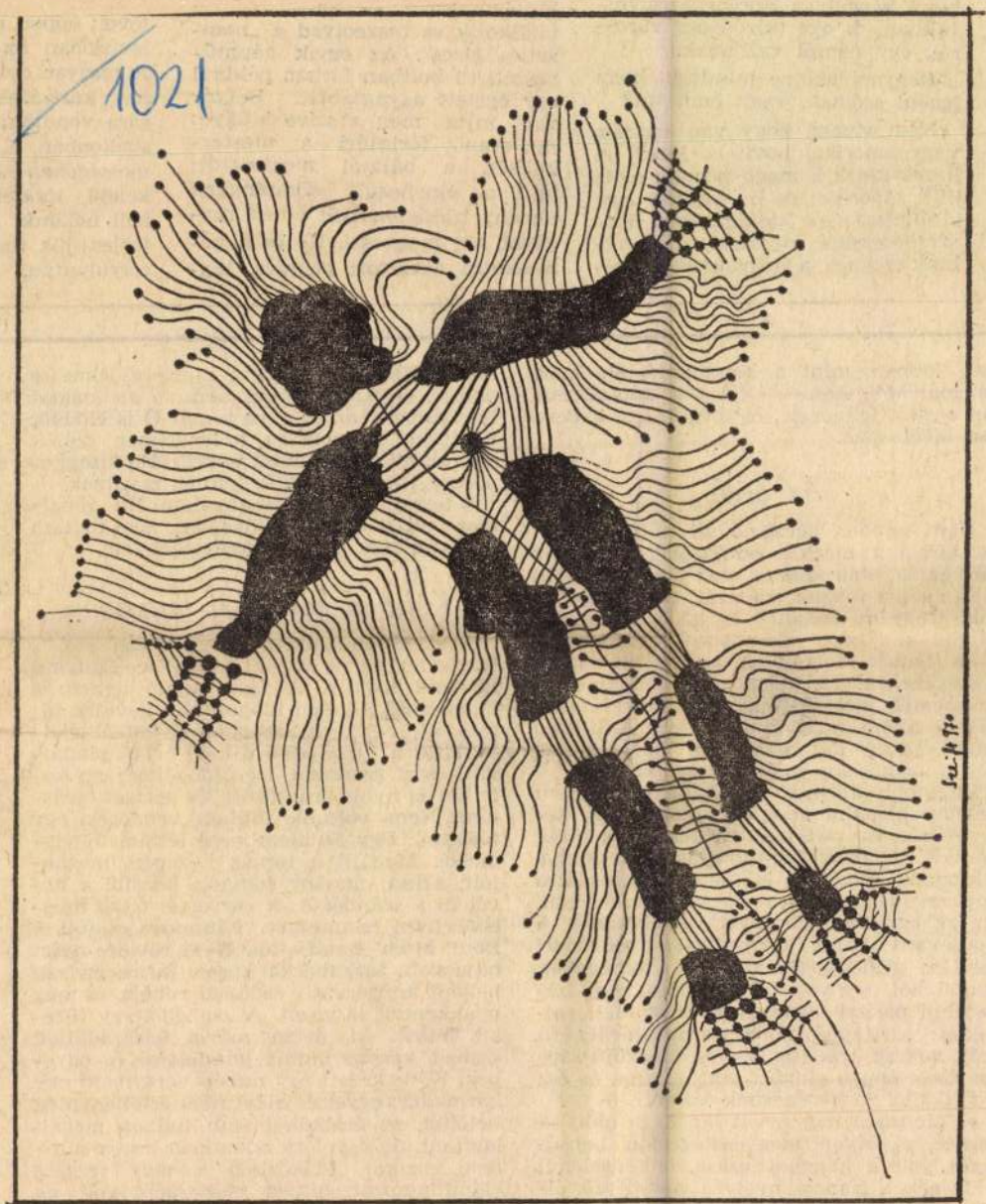

Szeift Béla: Utazás

1972. SZEPTEMBER 2.

hogy bármilyen aprócska mivoltukban is egy tájról, egy városról, egy népről valljanak.

Hogyan lehetne mindegy, hogy igazul szólnak, vagy hamisan?

Nem vigasz, hogy van osztrák vagy amerikai bóvli is. Végül is kinek-kinek a maga portája előtt illik söpörnie; és ha egyszer egy kiállításra úgy istenigazában összesöpörnénk mindazt, ami nálunk ezeknek a tárgyaknak a nyelnak jobban, mint a képmutatástól. Igaz, ezt már Montesquieu több mint kétszáz évvel ezelőtt felfedezte, és meg is írta a Perzsa levelekben.

Az árva

Nem minden kéregető áll ki az utcára, és tartja a markát obulusokért. Vannak kéregetők, akik száz és száz járókelő közül kiszúrják a maguk emberét, és megszólítják. Hogy mi szerint? Ez az ő titkuk. De aligha a jómód szembeszökő külsőségei után ítélnek. Mert ebben az esetben engem elkerülnének. De sehol sem kerülnek el, mindenütt megkörnyékeznek. Úgy látszik, kiabál rólam, hogy könnyen megpuhítható vagyok, vagy mit tudom én. Velem szemben mindenesetre nem csal az ösztönük.

Legutóbb Párizsban is volt szerencsém néhány „jólelkű adakozó"-ra vadászó kéregetőhöz. Ezúttal, egy kivételével, a többi mellett, ha némi bűntudattal is, de sietve elhúztam. Elvégre is nem kötegszámra kaptam idehaza a francia százfrankosokat. Az az egy azonban levett a lábamról. A Boulevard Saint Germain-en sodródott mellém gyalogjárók hullámzó tömegében. Nagyjából úgy volt öltözve, mint egy századeleji párizsi utcagyerek a korabeli rajzokon: széttaposott, lompos cipő, térdig érő, szűk nadrág, trikóing, széles ellenzőjű sapka. Csak éppen elnyűtt volt az arca és ősz a szakálla, jó ötvenesnek látszott.

— Monsieur, egy árvát lát maga előtt — kezdte, és olyan megvesztegetően bensőséges volt a hanghordozása, önkéntelenül Gide-nek a francia nyelvre vonatkozó, elmés megállapítására gondoltam: „... egy zongora pedál nélkül... inkább a lélekhez szól, mint a fülhöz." — Igen, Monsieur, árva lettem — folytatta a gyerekjelmezes ember. — Anyám után nemrég az apámat is elvesztettem. Pauvre papa! Ő is elment. Elképzelheti sanyarú helyzetemet, szülők nélkül, minden támasz nélkül. Ha kisegítene egy frankkal, hálás lennék magának.

S természetesen kisegítettem. Ha szánalmas volt is a bohóckodásával, nem tudtam elvitatni tőle a leleményességet sem.

Költő a kávéházi teraszon

A Café de Luxembourgról van szó, a Boulevard Saint Michel és a Place Edmond Rostand sarkán. A térre nyíló terasza a bulvárénál minden időpontban kevésbé látogatott, de kerek márványasztalkái mellől látni a Luxembourg-kert óriási platánjait, ezért szeretem. Itt üldögéltem egy este hét és nyolc óra között, és újságot olvastam. Nem voltunk többen vendégek egy tucatnál. Egy fiatalemberre lettünk figyelmessé. Megállt a terasz közepén, meghajolt, aztán halkan hangon közölte a nevét és a szándékát: a verseivel óhajt megismertetni bennünket. Tüntetően elütött a Boul' Mich' fiataljaitól. Neki rövidre nyírt haja volt, tarkabarka ing és farmernadrág helyett konzervatív szabású ruhája, és még nyakkendőt is viselt. A zsebéből egy füzetet húzott ki, aztán máris felcsendültek szabad versbe öntött gondolatai és egyebek. Következett egy másik vers, majd egy harmadik; egyet és mást nem értettem meg belőlük, az értéküket sem tudtam megállapítani, de egyelőre odaadóan lestem minden sorukat. Időközben néhány vendég elszállingózott, hiszen vacsoraóra volt, és az ember — ugyebár — nemcsak szellemiekkel táplálkozik. Költőnk fáradhatatlanul folytatta verseinek felolvasását. Már

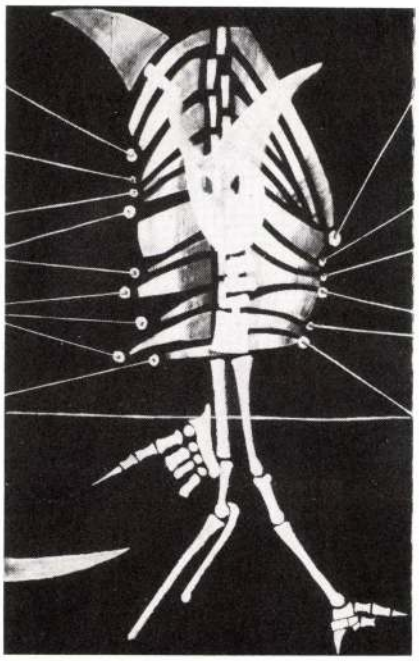

3

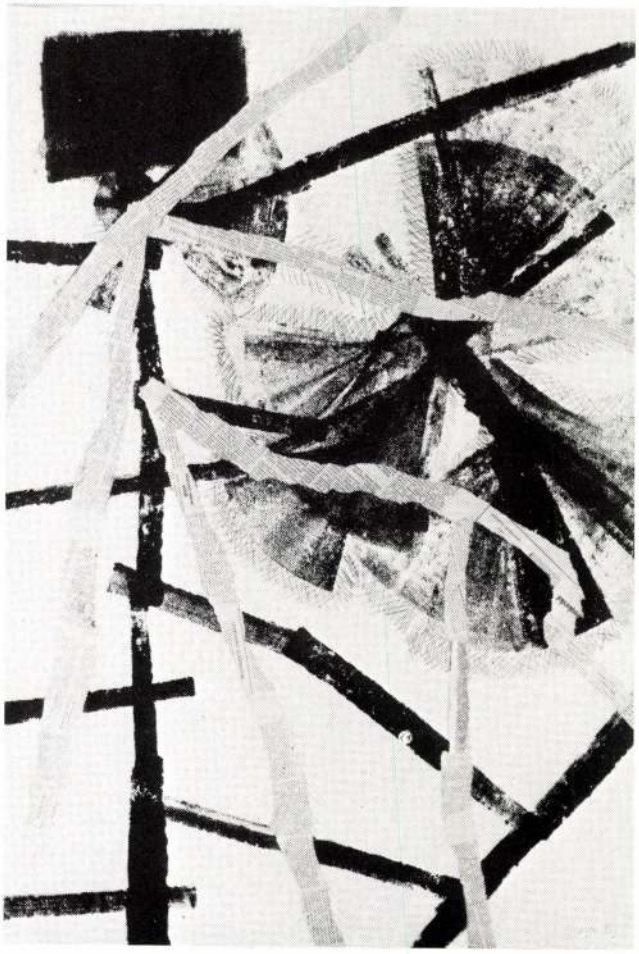

4

1–2 RITMUSOK I–II., tus, kollázs, papír, 600x410 mm, 1977
3 CSONTVIRÁG, wallkyd, ezüst, vászon, 96x61 cm, 1973. (Reszler Ernesztin tul.)
4 MADÁRIJESZTŐ, monotipia, ceruza, kollázs, papír, 850x600 mm, 1972
5 LELET (fossilia), fa, v. techn., 39x116 cm, 1972

5

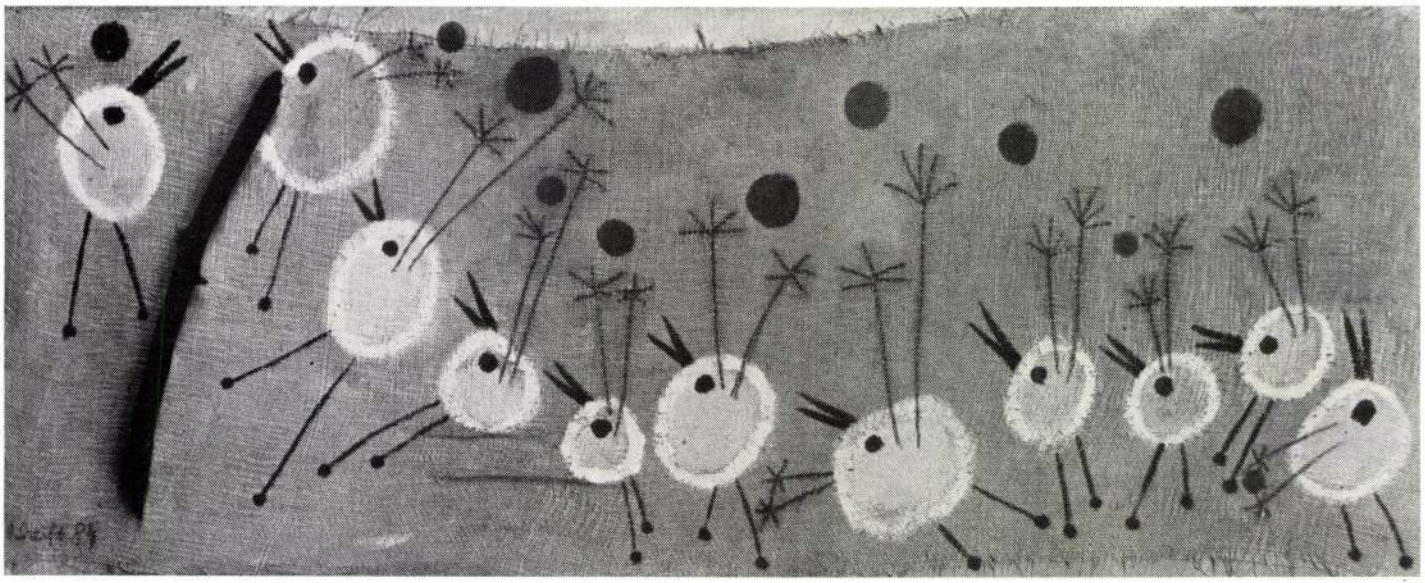

1

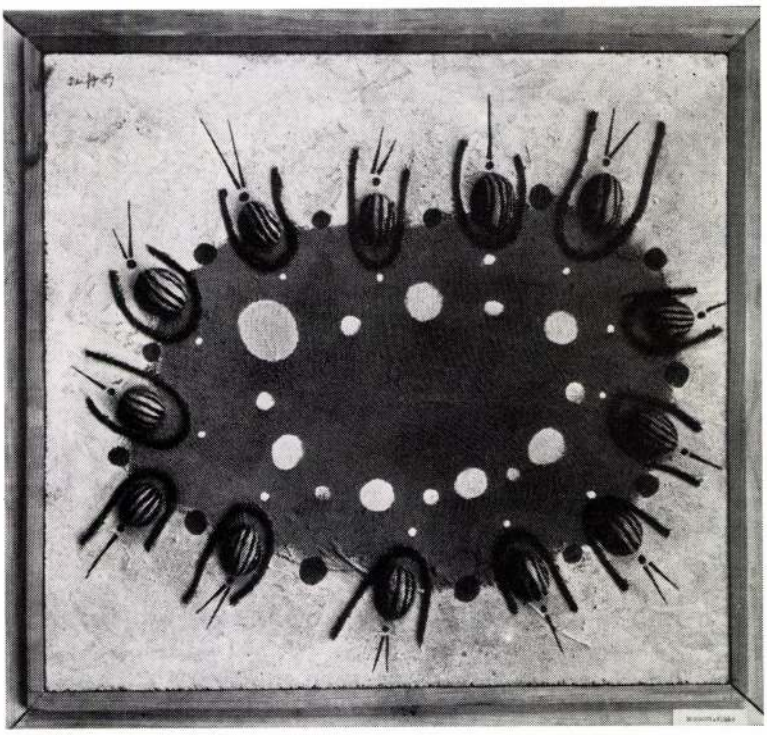

2

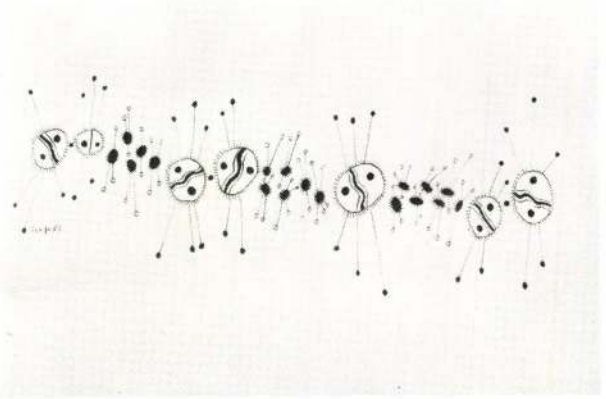

3

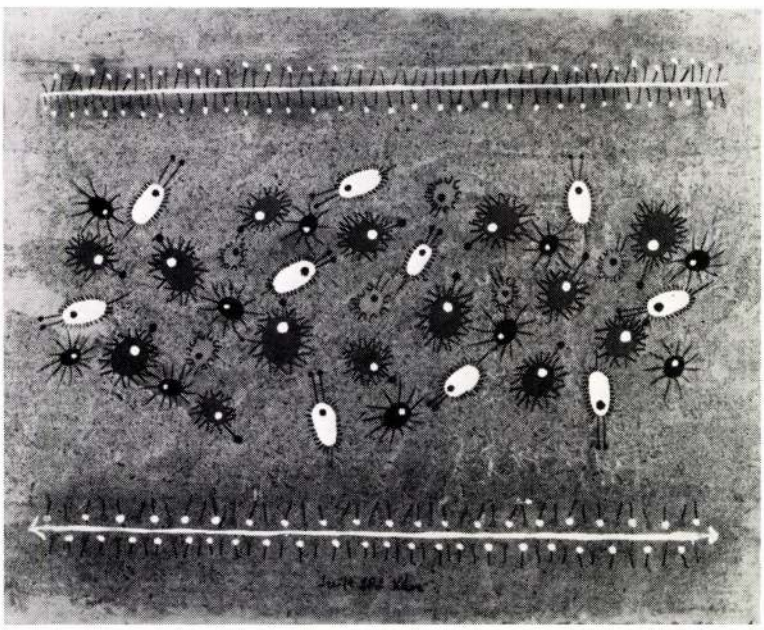

4

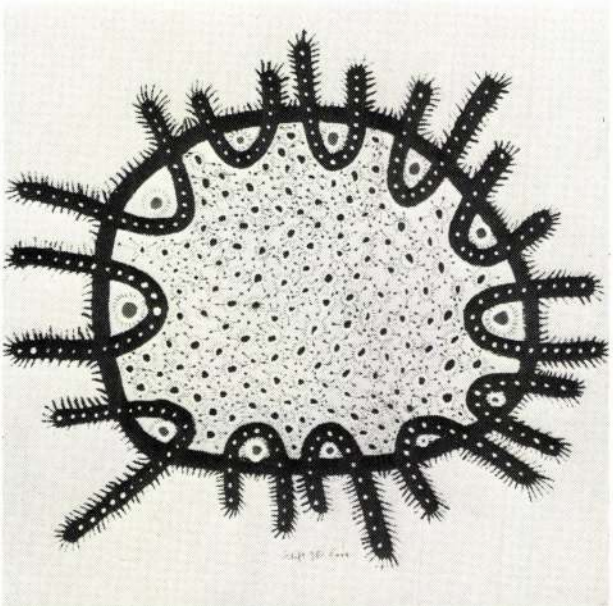

5

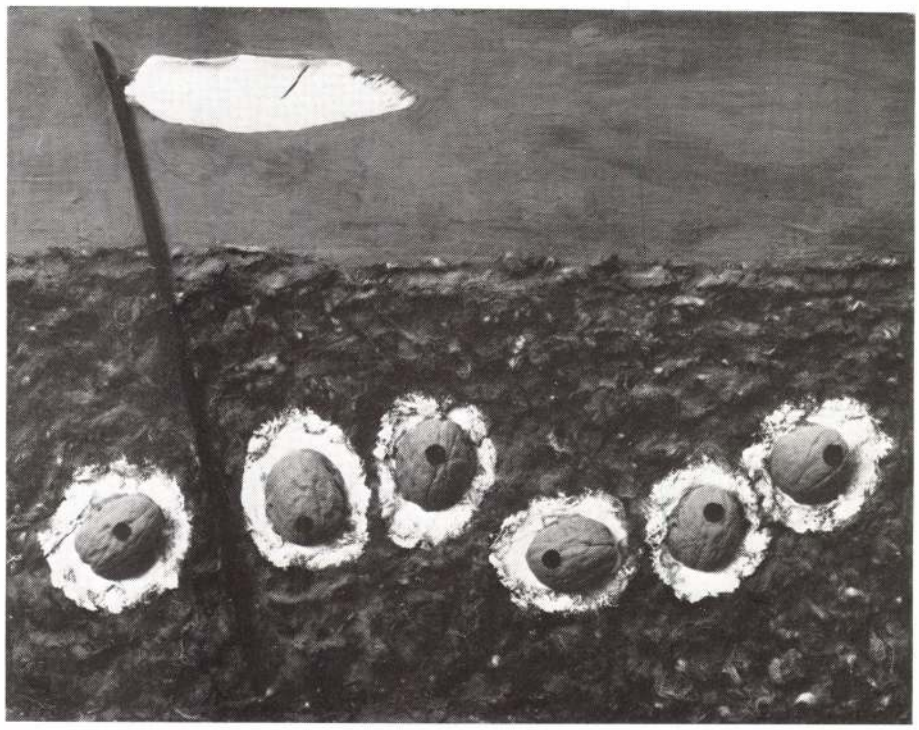

6

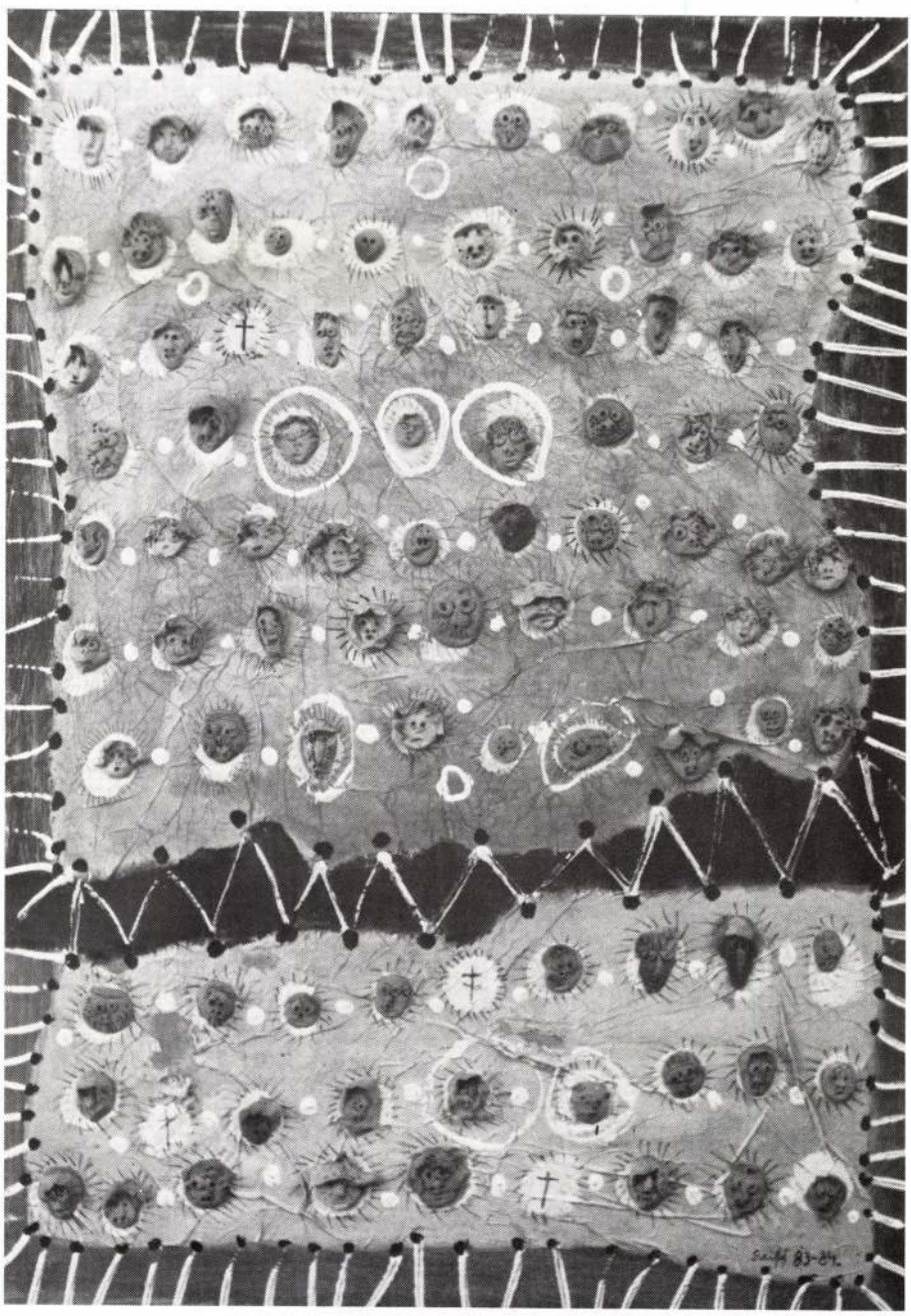

7

1 MINT A MÓKUS FENN A FÁN..., v. techn., farost, 27x65 cm, 1984
2 BURGONYAVIRÁG, v. techn., fa, 43x47 cm, 1984
3 VONULAT, tus, 150x230 mm, 1983
4 KISSÉ BOGARAS, tempera, ceruza, farost, 21x26 cm, 1980
5 SVÁBDINNYE, tempera, fa, 31x32 cm, 1980
6 VETÉSNÉZŐK A KÁRAI HATÁRBAN, v. techn., fa, 28x36 cm, 1985
7 KÁRAI TABLÓ, v. techn., farost, 81x58 cm, 1983

1

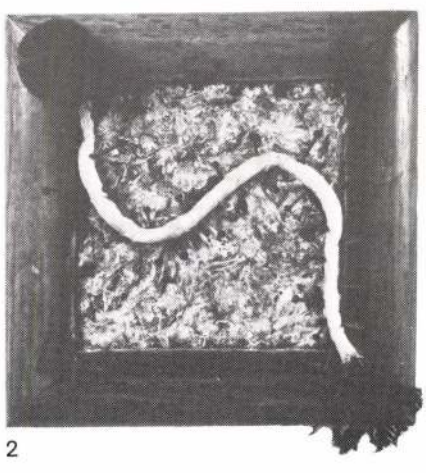

2

1 BEHAVAZOTT LIBALEGELŐ,
v. techn., vászon, 128x118 cm, 1986
2 MEG NE FOGD A VIZES FARKÁT!,
objekt, 34x36x11 cm, 1986
3 ESZEM A SZÍVEDET,
objekt, 38x36x31 cm, 1987
4 NAGYMAMA VIRÁGAI,
fa, zsineg, 134x55x45 cm, 1969

3

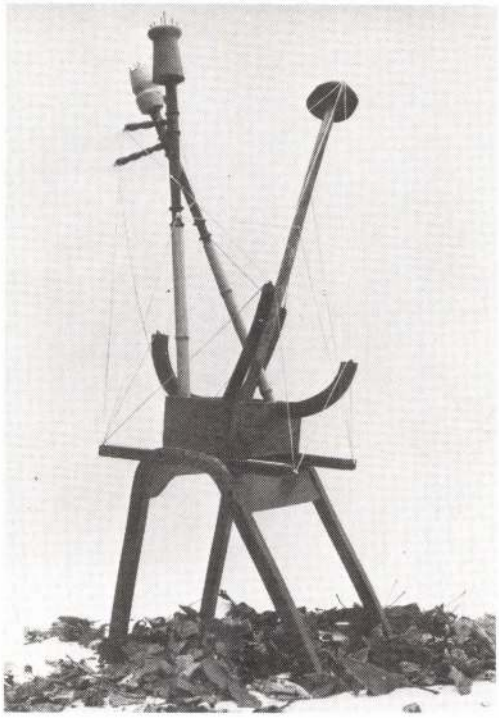

4

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSOK

1968 Budapest, Frankel Leó Művelődési Otthon
1969 Budapest, Fiatal Művészek Klubja
1971 Balatonboglár, Kápolnatárlat (Galántai Györggyel)
1972 Budapest, Madách Színház
1973 Cegléd
1974 Budapest, Ferencvárosi Pincetárlat
1975 Budapest, Fiatal Művészek Klubja (Dombay Győzővel)
1984 Budapest, Óbudai Pincegaléria

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK

1968 Budapest, Stúdió '68, Műcsarnok
1969 Budapest, Derkovits Ifjúsági Klub, Újpest
1971 Budapest, № 1 csoport, Állatkert, Oroszlánbarlang
Balatonboglár, Kápolnatárlat
1974 Budapest, Stúdió '74, Ernst Múzeum
Budapest, Fiatal Művészek Klubja, Tavaszi Tárlat
1975 Dunaújváros, Stúdió-kiállítás, Uitz Terem
Dunaújváros, Acélszobrász Szimpozion kiállítása, Uitz Terem
Budapest, Acélszobrász Szimpozion kiállítása, Lila Iskola
Budapest, Stúdió '75, Ernst Múzeum
1976 Szentendre, Vajda Lajos Stúdió
1978 Budapest, Szabadtéri szoborkiállítás, Ond vezér sétány
1982 Budapest, Zene és képzőművészet, Újpesti Mini Galéria
1985 Budapest, 101 tárgy – Objektművészet Magyarországon
1955–1985, Óbuda Galéria

IRODALOM

CSENKEY Éva: Előszó a Frankel Leó Művelődési Otthonban rendezett kiállítás katalógusához, 1968.
VIDOS Zoltán: A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának jubileumi kiállítása, Művészet, 1969 október.
TORNAI József: Előszó a Madách Színházban rendezett kiállítás meghívójához, 1972.
GYÖRFFY Miklós: Szeift Béla kiállítása, Magyar Rádió, Esti Krónika, 1972. március 31.
BOJÁR Iván: Kiállításról kiállításra, Magyar Hírlap, 1972. április 6.
Ismeretlen: Tárlat és irodalmi est, Ceglédi Hírlap, 1973. február 18.
KISS Benedek: Előszó a Ferencvárosi Pincetárlat katalógusához, 1974 február.
GYÖRFFY Miklós: Szeift Béla kiállítása a Ferencvárosi Pincetárlaton, Magyar Rádió, Esti krónika, 1974. február 8.
HORVÁTH Béla: Ferencvárosi Pincetárlat, Szeift Béla kiállítása, Művészet, 1974. február.
BOJÁR Iván: Gyász és szellemvasút, Magyar Hírlap, 1974. február 13.
MOLNÁR Zsolt: Három tárlat, Magyar Ifjúság, 1974. március 8.
BÁLINT B. András: Képek és közhelyek, Budapesti Közlekedési Hírlap, 1974. február 28.
UTASSY József: Csontok egy csillagon, Szeift Béla műveiről, Kortárs, 1975 június.
MOLNÁR Zsolt: Vasszobrászok, Magyar Ifjúság, 1975. szeptember 19.
BÁN András: Stúdió-kiállítás a dunaújvárosi Uitz Teremben, Magyar Rádió, 1975 április.
VADAS József: Sematikus roncsok, Élet és Irodalom, 1976. január 10.
GÁBOR Eszter: Felelős a főiskola? Kritika, 1976 március.
ANDRÁSI Gábor: Üdvözlet Kárából. Művészet, 1987 május.

SZEIFT BÉLA KIÁLLÍTÁSA
1966–1987 között készült műveiből

a Budapest Galéria Kiállítóházában
Bp. III., Lajos utca 158.
1987. július 10–augusztus 16.

A kiállítást rendezte: ANDRÁSI GÁBOR és TÖRÖK TAMÁS

Katalógusterv: Lénárt Zsuzsa
Fotók: Rosta József, Kerper Eszter *
Angol fordítás: Módos Magdolna
ISBN 963 01 8141 X
F. k.: Zsigmond Attila főigazgató
MAHIR – Zalai Nyomda Zalaegerszeg 87 1966 o
Ára: 30,– Ft

A címlapon: Mennyei pikulás, 1987. v. techn., 122x116x31 cm

BUDAPEST GALÉRIA

WORKS 1966–1987
Exhibition of

BÉLA SZEIFT

in the Exhibition House of Budapest Galéria
Bp. III., Lajos str. 158.
10.7. – 16.8. 1987.

Exhibition organized by GÁBOR ANDRÁSI & TAMÁS TÖRÖK

Design: Zsuzsa Lénárt
Photo: József Rosta, Eszter Kerper *
English text: Magdolna Módos
Editor responsible: Attila Zsigmond general director

SZEIFT BÉLA

1944. március 1-én született Gödöllőn
1959-től a Közlekedési Klub képzőművész körében Blaskó János a tanára
1963–65 Képzőművészeti Főiskola. Tanárai Kmetty János, Blaski János, Sarkantyu Simon
1966 óta kiállító művész; ez évtől rendszeresen publikálja rajzait az Élet és Irodalom
megismerkedik Csáji Attilával, Csutoros Sándorral, Halmy Miklóssal és Pauer Gyulával
1967 műtermet kap a Máglya-közben; 1972-ig itt dolgozik
1968 februárjában rendezi első önálló kiállítását Óbudán, a Frankel Leó Művelődési Otthonban. Festészete ekkor még Bene Géza és Gadányi Jenő művészetének – elsősorban tájfelfogásának – ismeretét mutatja
a Stúdió '68-on kiállítja **Zöld irigység** című munkáját
megismerkedik Gyarmathy Tihamérral
az ún. „fújt képek" periódusa. Szeift különféle papírlapokat és tárgyakat helyez egymás után a kép síkjára, a festéket ráporlasztja a felületre s a „sablonok" eltávolítását követően a kompozíció transzparens kontúrokból összegződik
1969 applikációk. Ettől kezdve „guberál"; talált tárgyakat épít munkáiba. Elkésziti első objektjeit
áprilisban kiállítás az FMK-ban „fújt képek"-ből, de egyet már bemutat készülő applikációiból is (**In memoriam Kassák**)
decemberben kiállítást szervez az újpesti Derkovits Ifjúsági Klubban, többek között Donáth Péter, Orvos András, Parrag Emil, Pauer Gyula és Szabados Árpád részvételével. Szeift applikációkkal szerepel. A tárlat alkalmából a Gulyás-testvérek dokumentumfilmet készítenek, melyben megszólal Beke László, Bojár Iván, Dávid Katalin, Körner Éva, Mezei Ottó, Perneczky Géza. A kiállítást a Lektorátus egy hét után bezáratja és önköltségesíti
1970 megismerkedik az **Elérhetetlen Föld** antológia költőivel (Utassy József, Kiss Benedek, Oláh János, Mezey Katalin, Kovács István). Újpesten, az Ady Endre Művelődési Otthonban vetített-képes előadáson együtt szerepelnek írók és képzőművészek: Kósza Sipos László, Papp Oszkár, Szeift Béla
1971 részt vesz a **№ 1** csoport (többek között Cerovszki Iván, Haász István, Haris László, Kecskeméti Kálmán, Kovásznai György, Orvos András, Prutkay Péter, Szemadám György) kiállításán az állatkerti Oroszlánbarlangban
nyáron szerepel a balatonboglári Kápolnatárlat csoportkiállításán. A résztvevők között: Galántai György, Haász István, Swierkiewicz Róbert, Szabados Árpád, Várnagy Ildikó
augusztusban egyéni kiállítás ugyanitt, Galántai Györggyel a helyszínen készíti **Kháron ladikja** című environmentjét
a két művészről portréfilmet forgat a saarbrückeni (NSZK) televízió. A film, melyben Szeift az environmenten dolgozik, kétszer kerül adásba
1972 márciusban grafikai kiállítása nyilik a Madách Színházban, kollázs-monotípiákból és tollrajzokból
1973 kiállítás Cegléden; a megnyitó alkalmából az Elérhetetlen Föld költői tartanak irodalmi estet
1974 februárjában önálló kiállítás a Ferencvárosi Pincetárlaton „fekete–ezüst"-periódus; objektek és szobrok
könyvborítókat tervez
1975 januárjában **Az utolsó vacsora** – environment és akció az FMK-ban Dombay Győzővel
meghívást kap Dunaújvárosba az Acélszobrászati Szimpozionra; elkészíti **Júdástányér** című művét, melyet a város Duna-parti sétányán állítanak fel
további vasszobrokat készít (**Gerincdaráló**, **Lepke**) – utóbbit bemutatja a Stúdió '75-ön is; később „lomtalanítás"-nak esik áldozatul
1978 Etyeken dolgozik Nagy Kolossal. Bronzöntések
nyáron szabadtéri szoborkiállításon (XIV., Ond vezér sétány) kiállítja **Az utolsó gerinces** című 7 méteres fa-plasztikát
1978–79 az újpesti Mini Galéria kiállításrendezője. Tárlatot szervez Derkovits-grafikákból, Ujházi Péter, Váczy J. Tamás, Giron Emánuel, ef. Zámbó István és fe. Lugossy László munkáiból
1978–80 között nyolc helyen lakik
1980. március 2-án „100 felett – 1000 alatt" címmel árverést rendez műveiből a Kassák Klubban; a licitet Györffy Miklós vezeti
nyáron vidékre költözik. Kára Községben (Somogy megye) nyúl- és sertéstenyésztésből, illetve gazdálkodásból él; kárai periódus, melyben tevékenységének súlypontja ismét a festésre-rajzolásra helyeződik. Képein és applikációin nyüzsgő vegetáció jelenik meg: „csip-csipek", bogarak, hernyók, csigák
1983 visszatér Budapestre. Egy évig ismét a Mini Galéria kiállításrendezője
1984 augusztusában kamarakiállítást rendez Kárában készült munkáiból az Óbuda Pincegalériában

KHÁRON LADIKJA, environment, 250x60x120 cm, 1971 *

UTOLSÓ VACSORA
– Szeift Béla, 1975 január, FMK

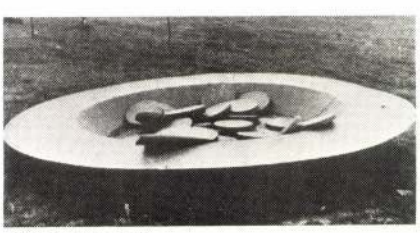

JÚDÁSTÁNYÉR
vas, ø 400 cm, 1975

LEPKE
vas, 1975 (elpusztult), 100x200 cm

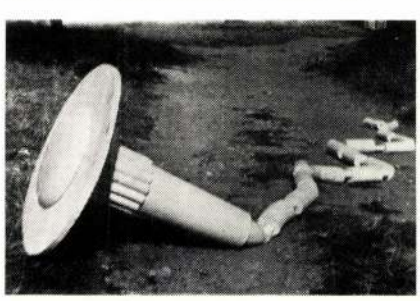

AZ UTOLSÓ GERINCES, festett fa, 700 cm, 1971 (elpusztult)

BÉLA SZEIFT

1944 he was born on March 1st in Gödöllő
1959 in the art circle of the Transport Workers' Club his teacher is János Blaskó
1963–65 Academy of Arts. His masters are János Kmetty, János Blaski, Simon Sarkantyu
1966 since this year he has been exhibiting his works; his drawings have been regularly published in "Élet és Irodalom
meets Attila Csáji, Sándor Csutoros, Miklós Halmy and Gyula Pauer
1967 gets a studio in Máglya-köz; until 1972 he works here
1968 in February the first exhibition of his works gets place in Frankel Leó Centre of Culture in Óbuda. At this time his painting reveals knowledge of Géza Bene and Jenő Gadányi's art, especially their landscape interpretation
on Studio '68 he exhibits his piece entitled **Green Envy**
meets Tihamér Gyarmathy
period of so called "sprayed pictures". Szeift places various pieces of paper and objects one after the other on the surface of the picture, sprays the paint on them, and after the "patterns" are removed, the transparent contours create the composition
1969 applications. Since then he has been "raking the dustbins", builds found objects into his works. Makes his first objects in April his "sprayed pictures" are exhibited in the Young Artists' Club, but **In Memoriam Kassák,** one of his applications in progress is also on show
in December in the Derkovits Youth Club in Újpest he organizes an exhibition with the participation of Péter Donáth, András Orvos, Emil Parrag, Gyula Pauer, Árpád Szabados and others. Szeift exhibits his applications. On the occasion of the art show the Gulyás brothers shoot a documentary film in which László Beke, Iván Bojár, Katalin Dávid, Éva Körner, Ottó Mezei, Géza Perneczky speak. After a week the Department of Art gets the exhibition closed and withdraws all support
1970 meets József Utassy, Benedek Kiss, János Oláh, Katalin Mezey and István Kovács, poets of an anthology entitled **Inaccessible Land**. In Ady Endre Centre of Culture in Újpest Writers and artists: László Kósza Sipos, Oszkár Papp, Béla Szeift act together in a lantern-slide performance
1971 takes part in an exhibition held in the Lions' Den in the Zoo where **Group № 1** (Iván Cerovszki, István Haász, László Haris, Kálmán Kecskeméti, György Kovásznai, András Orvos, Péter Prutkay, György Szemadám and others) put their works on show
in the summer his works appear in a group exhibition in the Chapel Gallery of Balatonboglár. Among the participants there are György Galántai, István Haász, Róbert Swierkiewicz, Árpád Szabados, Ildikó Várnagy
in August he exhibits his works here, together with György Galántai he is making his piece of environment art entitled **Charon's Ferryboat**
the Saarbrücken TV (FRG) shoots a film portrait about the two artists. The film, in which Szeift works on the environment is broadcast twice
1972 in March his collage-monotypes and pen-and-ink drawings are on show in Madách Theatre
1973 exhibition in Cegléd; on the occasion of the opening the poets of Inaccessible Land hold a literary evening
1974 in February he exhibits his works in the Cellar Gallery in Ferencváros
black-silver period; objects and statues
he designs book-covers
1975 in January: **The Last Supper** – environment and happening in the Young Artists' Club with Győző Dombay
an invitation to the Steelsculpture Symposium in Dunaújváros; makes his **Judasplate,** which is erected on the promenade on the Danube bank in this city
keeps on making ironstatues (**Spinemincer**, **Butterfly**) – this latter one is also shown on Studio '75; later if falls victim to "clearings"
1978 works in Etyek with Kolos Nagy. Bronze castings in the summer he shows his seven-metre wood-sculpture
entitled **The Last Vertebrate** in an open-air sculpture exhibition (XIV. Ond vezér sétány)
1978–79 he is organizer of exhibitions in the Mini Gallery in Újpest. He makes an exhibition showing Derkovits' drawings and the works of Péter Ujházi, Tamás Váczy J., Emánuel Giron, István ef. Zámbó, László fe. Lugossy
1978–80 changes flats eight times
1980 on March 2nd he organizes an auction of his works in Kassák Club with the title of "Above 100 – Under 1000"; the auctioneer is Miklós Györffy
in the summer he moves to the country. In the village of Kára (Somogy county) he breeds rabbits and pigs, and runs a farm for his living. In the Kára-period the centre of his interest shifts back on painting and drawing. Lively vegetation: "chick-chicks", insects, caterpillars, snails appear in his paintings and applications
1983 returns to Budapest. For a year he organizes exhibitions in the Mini Gallery again
1984 in August in the Cellar Gallery in Óbuda he exhibits pieces made in Kára

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1972 SEP 1

Szeift Béla

1021

KONC JÓZSEF

TEKINTETED SZELLŐS TÁJAIN

Hűvös és zöld a szemed, mint a víz.
A füvek nem tudnak e rokonságról.

De bízhatod magad a széljárásra is,
hisz gömbölyű kavicsok nénje combod, vállad.

Ujjamra nedves fűzlevél tapad.
Ujjam közt sáska potroha dobog.

Tudhatod, hogy ez is mind te vagy.
A hangszálakat is tudhatod.

Tekinteted szellős tájain.
fáradtja voltam a rohanásnak.

Arcod hiányától ropogva fájtak vállaim.
Hámok, igák, akácfa meg hársfa.

De nem iga. Ez, ez a porhanyó
idő. Fűrészpora ráncaimban.

Nem is arcod már, a koponya
formája ismerős ujjaimnak.

Azt akarom, ne legyen hasonlatom.
Ha velem vagy, hát felejtsem el, ki vagy te.

Vagy ne légy velem. Jöjjön velem csak a gond
siperdőbe nyíri ligetbe.

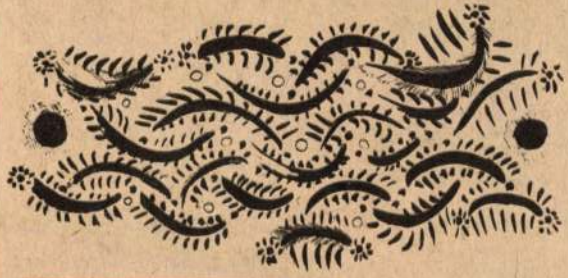

SZEIFT BÉLA RAJZA

A BU
VEGY

felvesz:
közgazd.
gimnázi
érettségi
rendelke
dolgozók
beruház
előadó,
anyagkönyvelő,
műhelyelszámoló
munkakörbe,
gépipari technikust
árelemző, árkalkulátori
gyakorlattal TMK
előadó munkakörbe,
építésztechnikust
szerkesztői,
műszaki ellenőr
munkakörbe,
több éves gyakorlattal
rendelkező SZTK-
ügyintézőt, valamint
fiatal
elektromos és
hőtechnikai
műszerészeket,
gyors- és
gépírónőket.

JELENTKEZÉS
A SZEMÉLYZETI
OSZTÁLYON
Budapest IX.,
Kén u. 5.
Telefon: 277-907

— esztergályos
— csőhálózat- és berendezésszerelő
— ács állványozó
— kőműves.

Gimnáziumi érettségivel rendelkező fiatalokat
— irányítástechnikai műszerész szakmára.

A gépszerelői és irányítástechnikai műszerész szakmában havi 250,— Ft vállalati ösztöndíjat, a vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A jelentkezést kérjük a

305. SZ. SZAKMUNKÁSKÉPZŐ INTÉZET (VÁRPALOTA)

címre megküldeni.

AFIT

Érettségizett fiatalok, figyelem!

Vállalatunk esti szakmunkásképző iskolát indít

gépkocsiszerelő

szakmában.
Érdeklődés:

AFIT

Teherautójavító

PATEX

Sürgős felvételre keresünk önálló, gyakorlott

SZTK ügyintézőt

Vidéki részére szálláslehetőséget biztosítunk.

Pamuttextilművek Központi Gyára,

személyzeti osztály,
Budapest · XI.,
Hauszmann A. u. 20.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

Szeift Béla

NÉPSZAVA

1975 JUN 29

1021

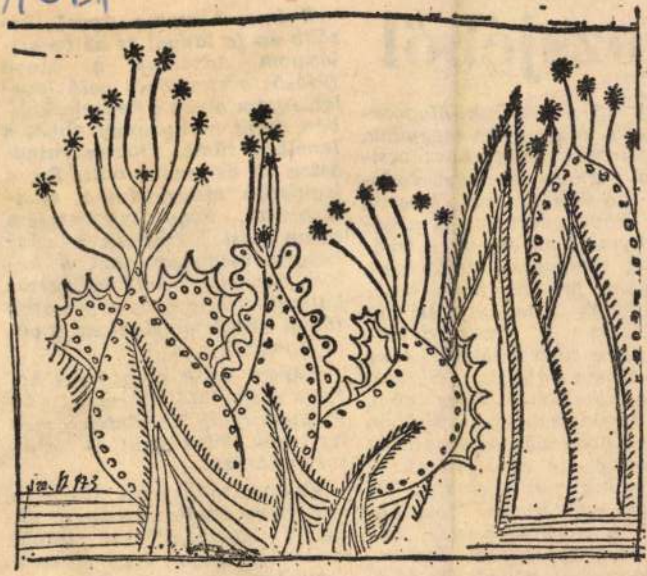

Szeift Béla: Vízpart

Terjed az elégedetlens

rozsjébő

Tegnap érkeztünk Mag
rszágra. Ma harcba megy
z ellenség ránk, harcl
ikra minden erejével v
ik. Egyébként azt his
ogy előbb pusztítom el a nè
etet, mint az engem. A terü
t itt mocsaras, nyílt. Igen,
onjám, igérem, hogy bosz-
út fogok állni értetek, és
indazért a szenvedésért,
nelyet a hitleristáktól két év
a elszenvedtetek. Bosszút
ll állnom értel Nincs időm,
gy részletesebben írjak. Nem
dom, hogy végződik mindez
ámomra, de egyet tudok: a
ügyünk igaz ügy, s az el-
nséget szétzúzzuk. Most ké-
ülök a harcra. Kérlek, ne-
ld fel a gyerekeket. Tudom,
onja, nehéz neked. De élet-
n maradok és minden jóra
rdul..."

S ő nem tért vissza a csatá-

apám hősi halálának a szín-
helyét, megnézem azt a he-
lyet, tisztelgek néhány perces
hallgatással, veszek egy marék
földet abból, amelyet az ő vé-
re öntözött.

Kérem írják meg, hogy hol
folyt csata 1945. március 23-án
Magyarország területén, még
ha csak körülbelül is lehet
meghatározni.

Valamit magamról. 1941-ben
születtem Zaporozsjeben az 51.
számú nyolcosztályos iskola
tanárnője vagyok. Apámat csak
fényképről ismerem. Amíg élt,
nem mondhattam neki szemé-
lyesen azt a szót, hogy: Apa.
Szeretném tudni, hol temet-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1975 MÁJ 17

Népszava

Szeift Béla

„Serafin kisfiam...",

Cuca egy aprócska fényképe.

Pál Ferenc *fordítása*

1021

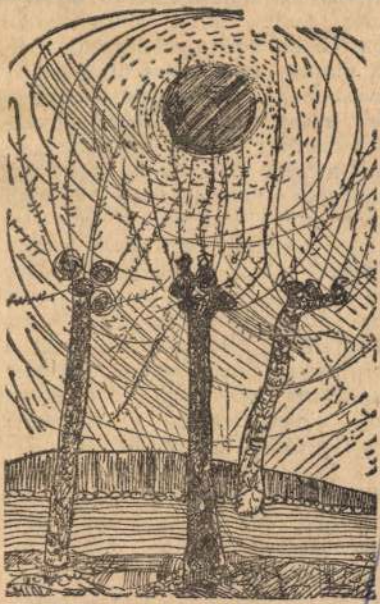

Szeift Béla: Három fa

azt a szerepet tölti be, mint az épületnél a mély alapozás és az emberi igényekhez való igazodás. Enélkül éppúgy nem állhat meg és nem üzemelhet az épület, mint ahogy a múlt elevenen ható értékállományához való kapcsolódás nélkül nem jöhet létre fontos műalkotás sem. Würtz művészete is bizonyság rá, hogy a népi ihletésű magas rangú művészet világsikerre pályázhat. Művészete hazai, népművészeti mélységbe ereszti gyökérzetét, miközben a kifejező formanyelv *korszerű*. S ez így van rendjén, mert a művész, ha hozzá akar járulni kora művészeti eredményeihez, nem fejezheti ki magát a tegnap módján és nyelvén.

Az is nyilvánvalóvá lesz e műalkotások szemlélete közben, hogy

Szeift Béla

Zene (grafika)

Népszava, 1975. ápr. 27. 103. ág. 98 sz. 9 p.

Szeift Béla, [ ]

L. Kő Pál

— : fiatal ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. jún. 14.

mlk.

Szeift Béla

szakköri tag

Csendélet

(reprodukció.)

Garami László: Szakkörről - Szakkörre.

Népszavelés 1961, 1. sz 19. l

Greift Béla, szobrász

a dunaújvárosi Duna-parton, a Kossuth Lajos utca végén a hídfőnél áll a művész alkotása, melynek helye egyelőre ideiglenes.

Dunaújvárosi Hírlap, 1946. szept. 4.

Szeift Béla

"Hal" c. képének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. május 16.
XIV. évf. 2o. sz. 14. lap

SZEIKOVITS Ferencz

M.D.K.

1931-ben Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.. B p. 1954. 340. 1 .

M.D.K.

SZEIKOVITS Ferenc

1931-ben Nagybányán a Szépmüvészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya... bp. 1954. 340.l.

Szeiler

festő

1926-ban Miskolc város képet vásárolt tőle a képzőm főiskolai növendékek miskolci kiállításán

Halm Leszik

269. l.

Szeiler Ferenc

órás

Vas Lap, 1885. 117. l.

Egy család megmérgezve. Megható családi dráma történt e hó 11—12-ike közti éjjel Budapesten. Egy szegénynyé lett polgárcsalád a halálban keresett menedéket. Szeiler Ferencz órás még néhány év előtt vagyonos iparos volt a fővárosban s virágzó üzlettel birt a barátok terén. De elszegényült s alig tudta családját tartani. Most épen utolsó butorokat akarták elárverezni 80 frtnyi házbér miatt. Szeiler, ki 62 éves volt, és felesége megegyeztek, hogy megmérgezik magokat és négy gyermeköket. A gyermekek közül a legidősb: Matild 16 éves. Andor 14 éves, Ferencz 12 és Blanka 11 éves. Előbb azonban örömet akartak a szülők szerezni a gyermekeknek. E hó 11-én este elvitték a népszinházba őket. Mikor aztán este hazamentek, theáztak. Édes anyjuk ebbe keverte a mérget. Éjfél után Ferencz nagy gyomorfájdalmakra ébredt föl, de apját, anyját hiába szólitotta. Andor, Blanka is fölkeltek a zajra, szintén kábulást érzettek. A lámpa fényénél szülőiket és Matild testvéröket halva találták. Azonban nem mertek zajt csapni. Ugy látszik, a három gyermek kevesebb theát ivott, mert reggelig nem történt nagyobb bajok. Ekkor értesitették csak a házmestert. A három gyermeket a kórházba vitték. Az eset nagy megilletődést keltett az egész városban.

VASÁRNAP
17
Kat. Virágvas.
Prot. Gertrud
Ó-g. 4. Nb. 1. v.

N. k. 6 ó. 10 p. N. ny. 18 ó. 8 p.

HÉTFŐ
18
Kat. Sándor pk.
Prot. Sánd. Ede
Ó-g. 5. Konon

KEDD
19
Kat. József
Prot. József
Ó-g. 6. Amorii

SZERDA
20
Kat. Csák Mór
Prot. Hubert
Ó-g. 7. Vazul

CSÜTÖRTÖK
21
Kat. Nagycsüt.
Prot. Benedek
Ó-g. 8. Teofilakt

Izr. 11. Eszter böjt

PÉNTEK
22
Kat. Nagypént.
Prot. Nagypént.
Ó-g. 9. Szeb. vtk.

SZOMBAT
23
Kat. Nagyszom.
Prot. Frumenc
Ó-g. 10. Kodrát

Izr. 13. S. Zav.

Szeift Béla

"Táj" c. müvének repr.-ját bemutatja a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. május 23.
XIV. évf. 21. sz. 5. lap

M.D.K.

Szeift Béla
grafikus

„Jelusztráció"

Élet és Irodalom, 1968. okt. 26-2 lap

Sreift Béla
grafikus

M.D.K.

„Rágcsálók"

Élet és Irodalom, 1968. okt. 12 - 6 lap.

MDK.

Szeift Béla

Óbudai Képzőművv.Kiáll. megh. 1967 szept.24.

MDK.

Szeift Béla

Óbudai Képzőmüv.Kiáll. megh. 1967 szept.24.

M.D.K.

Greift Béla
grafikus

„Virágok"

Élet és Irodalom, 1967. okt. 14 - 1 lap

M.D.K.

Greif Béla
grafikus

"Passiós"

Élet és Irodalom, 1966. aug. 6. - 5 lap

Snift Béla
Grafikus

M.D.V

„Szabadban"

Élet és Irodalom, 1967. dec 8 - 6 lap.

MDK

Szeift Béla
grafikus

„Táj"

Élet és Irodalom, 1968. március 23. 2 lap

M.D.K.

Szeift Béla
grafikus

„Akt"

Élet és Irodalom, 1968. szept. 13 - 4 lap

Szeiler Károly

1920/21 – 1926/27

Ferképzomfoiskèvk

136.C.

Simontornya.

A középtérben emelkedő sz
a város terül el, a háttért heg
balról lovas közeledik, mig job
lován. Felirata a lebegő mondat

SIMONTORNA

Rm., mér. a vk.

140-95.

Szeiler Károly

festő

a Miskolczi Művének

társaságának alapító

rendes tagja.

emek 1928. első" kiállításán

Görömbölyi táj, olajf

Schermann Mariska X. 220

l o s l e l e t

izetendő illetékek észrevett csonkitása

ya és kelte:

tott:

z okirattal?

SZEILER KÁROLY

108	Mosakodás	pastell	80.—
109	Szőke nő	pastell	80.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

SZI SZALON

1931. ÁPRILIS HÓ

VÉSZI-NYOMDA, BUDAPEST

Szeiler Károly

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

N.U.931.IV.5.

Yford Jeffers

M.D.K.

Szeiller Károly
grafikus

Méltatás.

Ecsenyi Lemér: Antal Sloma
Művészet, 1967. felmér - 27 kep

Szeiler Károly

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Ujság, 931.IV.5.

Szeiler Károly

Alkotása, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

Ujság, 931.IV.5.

Szeiler Károly

tanársegéd az
alaprajz és festés
c. tárgynál

Képzőm. főiskola

1925-27

14. l.

IRODALMI RÉSZ

MDK

Szeiler Károly,
Benkhard Agost tanár növendéke.

85. Tanulmányfej.
Borulás.
102. Tanulmábyfej.

Az Ernst Múz. Helikon kiállításai. OMKK Fővárosi Növ. Munk. kiáll. Bp. 1923 márc. Kat. 10.1.

18-25.

MDK

Szeiler Károly

Falu vége, of.

Képzőm.Főisk.ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

19. 1.

Szeiler Károly

tanársegéd az
alakrajz és festés
c. tárgynál

Képzőm. fölsk. évk

1925-27.

25. l

telre ajánlott 25. drb. fén
ra való megvételét feltétle
Pengővel, összesen tehát 20

A Müemlékkiállitá
zésemre bocsátott, összesen
részletes elszámolást fogok
féle képek megvásárlására f

A 25. drb. fényké
tolom.

Budapest, 1930. o

Szeiler Károly

festő

a Képzőművészeti Gimnázium-

ban.

Munka Érdemérem

Szabad Művészet

1955. 149. l.

MDK

Szeiler Károly

Sz M. 1955. 148-49.l. /Kitüntettjeink./

MDK

Szeiler Károly, festöm.

Mosakodás. Pastell.

Szöke nö. "

Nemz. Sza 1.- VI.Tavaszi Szalon. - 1931. épt. Kat.

MDK

Szeiler Károly

1921-ben ösztöndijat kapott

Képzőm.Főisk.Évk.1921-22, 22-23, 23-24. 24-25.
Bp. 1926.

Szeiller Károly, grafikus

Szomorúan tudatom, hogy szeretett férjem **Szeiller Károly** grafikusművész, a Képzőművészeti Gimnázium volt tanára elhunyt. Hamvasztás utáni gyászszertartás a Rákoskeresztúri Új-köztemetőben f. hó 18-án 11 órakor lesz. (x)

6

- Közlemény
Esti Hírlap,
Bp. 1978 febr. 16

MDK

Szeilerné Hámor Ilona , festö

Kaktuszok. Olf.

Halászpár. "

Fév.Kpt.-MKBasz.-II.Szabad Nemz.Kiáll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat.10.1.

Szeilerné Flamor

Ilona

Jakab

VIII, Baross u. 77

MKSz 1947

Szeitz Ernő MDK

pesti festő, 1847-ben helyreállította a kassai Szent Erzsébet oltár képeit.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.344.l.

xxxxxx Szeitz Ferenc,szabómester

1872-ben a soproni naptarban szerepel a sztrajk idején. 34.old

László Ernő: A soproni szabólegények sztrajkja 1872-ben. 29.old

Soproni Szemle,Helytört.Folyóirta.XIII.1959.Sopron

M.D.K.

Szeitz Gizella

Benjamin Britten: Albert Herring c. vigoperájának a szereplőket jól jellemző kosztümöket tervezett.

Fábián Imre: Albert Herring c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. okt. 28. IV. évf. 44. sz. 11. l.

Keitz Gizella, jelmeztervező

MDK

A kacsók - dalmühöz a jelmezeket tervezte.

— : János vitéz új mentében 2

ESTI HIRLAP, bp. 1968. jan. 24.

MDK

Reitz Gizella, jelmeztervező

Az Erkel színház felújítási sához
a jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: A hattyúk tava 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. jún. 10.

MDK

Reitz Gizella, jelmeztervező

Az Operaház Wagner-felújításához
a jelmezeket tervezte.

Lőrey János: A Rajna kincse 8.

Népszabadság. Bp. 1969. március 1.

M.D.K.

Szeitz Gizella

/g.m./: "Áprilisvégi bemutatók" cimmel ir a "Nabucco" előadásáról, amelyhez a jelmezeket tervezte a müvész.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. ápr. 2o. 16. sz. 6. lap

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az Erkel Szinházban bemutatott "János vitéz" előadás jelmezeit tervezte.

Albert István egyik későbbi példányban közölt kritikájában igen magasra értékeli a müvész disz-leteit.

P.J.:"Az uj János vitéz" c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. febr. 24.
8. sz. 11. lap
9. sz. márc. 2. 7. lap

Szeitz Gizella

A Bojakkók és a Parantbecsület jelmezeit tervezte (emlj.) az Operaházban

R. A.: Parantbecsület – Bojakkók

Nagyvarad 1967 XII. 6. 2 old.

MDK

Szeitz Gizella, jelmeztervező

A János vitézhez a jelmezeket tervezte. (Operaház)

— : Rátonyi és Ladomerszky az Operaházban

2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. jan. 29.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Albert István: „Parasztbecsület Bajazzók" cimmel ir az Erkel Szinházban felujitásra kerülő operákról. Kritikájában kiemeli a művésznek a két előadáshoz tervezett kosztümjeit, amelyek közül a Bajazzók-ból a lap néhányat bemutat a szereplőkkel.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. dec. 1.
XI. évf. 48. sz. 6-7. lap

MDK

Szeitz Gizella, jelmeztervező

A Nabucco előadásához a jelmezeket tervezte. (Erkel Színház.)

– : Új „Nürnbergi mesterdalnokok" – Nabucco-bemutató – Nyolc külföldi vendégművész

Népszabadság, Bp. 1968. ápr.

MDK

Szeitz Gizella, jelmeztervező

Az Erkel Színházban bemutatott Verdi-operához a jelmezeket tervezte.

Lózsy János: Nabucco 8.

Népszabadság, Bp. 1968. máj. 11

MDK

Keitz Gizella, jelmez-tervező

A Erkel Színházban bemutatott Verdi-műhöz tervezte a jelmezeket.

Fodor Lajos: Valuccor 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. ápr. 27.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Tervezte az Operaház Haydn bemutatójához a jelmezeket. A mü cime: Aki hütlen- pórul jár.

. . .

Az Erkel Szinház balett-estjén a Seherezáde jelmezeinek tervezését megdicsérte a kritika.

. . .

Bónis Ferenc: Haydn bemutató az Operaházban c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. okt. 2. III. évf. 40. sz. 6-7. l.
Fábián Imre: Három balett az Erkel Szinházban.
Bp. 1959. dec. 25. III. évf. 52. sz. 12-13. l.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az Opera Studió bemutatkozó előadásainak kosztümjeit tervezte.
Gluck: Iphigénia Taurisban c.
Gian-Carlo Menotti: Telefon, c.
Pergolesi: Urhatnám szolgáló-ja előadásaihoz.

/gách/:Bemutatkozott az Opera Studió. c kritikája Film Szinház Muzsika. Bp. 1957. juni 21. I. évf. 6. sz. 13. l.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Rossini: Ory grófjának az Erkel Szinházban bemutatott előadására készitette a kritika által megdicsért jelmezek tervét.

Albert István: Ory grófja. c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. márc. 25. IV. évf. 13. sz. 15. l.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az Erkel Szinházban bemutatott, -Poldini: "Farsangi lakodalom" c. vigoperájához tervezett jelmezeket.

Bónis Ferenc: Farsangi lakodalom c. kritikája Film Szinház Muzsika, Bp. 1958. m ájus 9. II. évf. 19. sz. 6-7. l.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az Erkel Szinházban bemutatott, Szuhony: Örvény c. operájának előadásához tervezett jelmezeket.

Fábián Imre: Örvény c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. május 8. III. évf. 19. sz. 8-9. l.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Daniel Francois Auber: Fra Diavolo c. operájához készitett jelmezterveiről dicsérettel emlékezik meg a kritika.
A szövegközötti szinész felvételeken szerepelnek a jelmezek egyes darabjai.
Az opera felujitása az Erkel Szinházban került bemutatásra.

Fábián Imre: Fra Diavolo.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. január 23. III. évf. 4. sz. 6-7.l.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Hacsaturján: Gajane c. balettjének jelmezeit tervezte.
A balettjáték az Erkel Szinházban került bemutatásra.

Csizmadia György: Gajane c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1959. márc. 13.
III. évf. 11. sz. 10-11. l.

Reitz Gizella, jelmeztervező

MDK

Az Erkel Színházban előadott Verdi-művek tervezte a kosztümöket.

Fodor Lajos: Traviata

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. máj. 13.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

Mihály Andrásnak az Operában bemutatott dalműveken a jelmezeket tervezte.

Lózsy János: Együtt és egyedül 9

NÉPSZABADSÁG

Sp. 1966. nov. 20.

Szeitz Gizella, jelmeztervező MDH

Az Erkel Színházban bemutatott Rossini-operához a jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: Hamupipőke 2

ESTI HIRLAP, Sp. 1965. dec. 9.

Szeiler Károly, grafikus

Tanára volt Csekovszky Árpád nak.

Siklai Julianna: Városkapuhoz sökött 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. szept. 27.

Szeiler Károly
Falu vége, olaj

O.M.Kir. Képzőmüv. Főisk. kiáll. 1924. 19 l.

Szeiler Károly
Borus táj, festm.

Magyar egyetemi és főisk. hallg. orsz. szövetségének kiáll. 1923. I 1.

Szilft Béla
grafikus

M.D.F.

„Két fa"

Élet és Irodalom, 1966. szept. 17. - 5 lap

Szeiler József

vésnöktanonc

Bul. 1887.

Esti tanf.

ötvöség.

Értimisk

1902/3. 67. l.

Debreczeni Muzeum I. 179-189.

1906. XII. 28.

A tolnavármegyei múzeum igazgatóságának Szegzárd:
Felhívás a múzeum okiratgyűjteményének tanulságos mó-
don való közzemléletre tételére (: 944/1906.)

SZEJKE VILMOS

Kádár Ferenc:

SZEJKE VILMOS tárlata /Nagykárolyban./

Utunk, XXXV.évf. 38. /1664./ sz.
1980. szept. 19. 7.old. képpel.

SZEJKE Vilmos
Ozsdola, 1942. január 1.
NG Képz. Főisk. Buk., festő

Banner Erdély

Szék András

Illusztráció

Juríj Scserbak: A strandon.
Tiekör, 1977. jelmez 19 - 15 lap.

Szék ref. templom

Templom alaprajzai, metszetei, műrészletei, fedélszék mérései, falfestési képei. Feliratok. Régi papi sírkövek. Klenodiumok leírása, rajzai. Cintetem kapuképe.

Debreczeni László

1929. 101–121.

Gótikus templomok fennmaradt műrészletei

Székács Ákos

Falitükör

Népmüvelés 1975/3/29

Székács Irén

"Őszi lombok" c. virágok között álló hófehér szoboralakot alabárzol a kép.
Repr.

ÉLET, Bp. 1909. május 16. I. évf. 2o. sz. 653. lap.

Székács Irén

Czukor Erzsébet és Olejnik Janka "felelnek meg a szerényebb igényeknek, amelyekkel a nőket szokás mérni," ez a lap Müvészet c. rovatában közölt kritika véleménye, a Nemzeti Szalonban szereplő festőművésznők munkájáról.

A HÉT, Bp. 1911. juni. 4.
XXII. évf. 23. sz. 375. lap.

Székács Irén festőművésznő. MDK.

/:A Műcsarnok tavaszi tárlatán vett részt:/

"Élő portré"

Ország-Világ, 1912. 52. 1.

Székács Irán MDK

Sárga szoba, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Székács Irén

Interieur, of.

Gondok között, of.

N. Szal. Téli Tárl. 192o. dec.

17.1.

Séséâce Iren

Intérieur, cf.

Bondon Rûzétt, cf.

N. Rmal. Tell Tél. Inéo. Rec.

IV.1.

MDK

Székács Irén

1911. Szfv. dij.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

MDK

Székács Irén

Gyöngyösy Nándor: A mai magyar művészet. Bpest. 1916. 21.l.

Székács Jenő

Festő

† Budapesten
1925. ápr. 15-én
Székács Elemér az
OMGE alelnöke és
Székács Aladár köz-
gazgatási bíró testvé-
rüket gyászolják az
elhunytban.

Magyarság. 1925.
ápr. 17. (Halálozás.) –

U. 4097.

igazi párducokkal. Óriásüzeme a megelevenedett gyermek-képeskönyvnek. A csodás Kelet — a mozgó-szalag technikáján elénk tárva.

Ez arról jut eszembe, hogy most sűrű tanakodás tárgya: a gyarmatügyi kiállitás főattrakciója, az angkori templom. Mi történjék vele? Megmaradjon-e, egy pár évig még, mint valami szédítően szép nagy örömtanya, paraffin-injekciókkal, bár-oltárokkal, buddhista-szeparékkal, az ifjúság örömére? Vagy haljon-e meg tűzlángok közt, mint egy római istenség, úgy, amint eredetileg is tervezték, ahogy a szerződés is szól a Paramount-érdekeltséggel?

Röviden szólva: Angkor, mint műremek, tabesben pusztuljon-e el, vagy kalandorfilmben?

Ennek a kétségkívül amerikaias ízű dilemmának rövidesen — így vagy úgy — vége szakadt: a kiállitás utolsó látogatói »emlékül« apró diribdarabokban hordták szét ezt az öntött-kő remekművet! S a gyarmati kiállításból, legalább látszatra, annyi sem fog megmaradni, mint az első világkiállításból itt felejtett Eiffel-torony.

De ez csak látszólag van így. Az a vastorony egy új technikai világtörténelem várkapuja. Egy naturalista szépségszomjúság hatalmas felkiáltójele.

És az angkori Vat-templom? Még eltünő habarcs-épitményével is, még petróleummal leöntve és a filmkonszern című hóhéroknak átadva is olyan felejthetetlen emlék marad, mely messzire belevilágít a rejtelmes Ázsiába s messzire belevilágít egy elkövetkezendő spirituális korszak művészetébe.

A gyarmati kiállításnak ez a cement- és habarcskolosszusa méreteiben mégis csak impozáns másolata volt a legnagyobb és legszebb ázsiai műemlék-

MDK

Székács Irén

Lénárd Mária arcképe, of.

N.Szal. 1913. tav. kiáll. 23. 1.

Székács Irén

MDK

Sárga szoba, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállítás

Székács Irén

MDK

Férfiarckép, olf.

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

Székács Irén

MDK

Illés Józsefné arcképe, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Székács Irén

Művészet 1917. 4.l.

MDK

Székács Irén

Illés Józsefné arcképe, of.

Mücsarnok 1912. tav. kiáll. kat. 77.l.

Székács Irén

Csendélet, olf.

Miccarnok 1914. tavaszi kiállitás

Székács Irén MDK

Kilátás a Parlament erkélyéről, olf.

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Székács Irén MDK

Kertrészlet, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi tárlat

Székács Irén

Gordonkás, olaj

Magy. képzőművészek egyes[illegible]ete VIII. kiáll.
N.Szal. 1916. márc. 6, 22 l.

Székács Irén festőmüvésznő

Székesfővárosi dij. 1911. X. riáll. rat.
Magyar Képzőmüvésznők Egyesülete 1918. április 26.

Bosnyák István nyitrai püspök hagyatékából vásárolta Szelepcsényi prímás.

Lepold Adatok 15—16. l. — Lepold Katalógus 46. sz.

LÓSY IMRE MELLKERESZTJE, (264. kép) arany, gyémántokkal. Hátlapján zománcos dísz. Rokon a Telegdi mellkereszttel.

Mag. 5·9 cm.

Magyar munka, 1638—1641 között.

Lósy prímás készíttette. — Először az 1654. évi leltárban.

Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi kedvelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—1876., 190. és 224. l. — Cs-r-i.: Magyar műipar- és történeti kiállítás. AÉ, X., 1876., 156. l. — Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 1876., 20. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 45. l., 1496. szám. — I. A.: Magyar mű- és történelmi emlékek kiállítása. Századok, X., 1876., 512. és 539. l. — A műipari és történelmi kiállításból. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 519. l. — Dankó 81—82. l. (Képe XX. tábla.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 362—363. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien, XV., 1881., 197. l. — Tört. Főcsoport, 1206. szám. — Czobor—Szalay, II. kötet. 311. l. (Képe LV. táblán.) — Czobor: Egyházi emlékek a történelmi kiállításon. Bp. 1898., 103. l. — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906.,

Székács Zrén

1909 téli

Nemzeti Szalonban

Alkonyi órán, olaj.

Hamar István theol. tanár

V. 169.

Székács Irén

~~1910.~~ 1911. MKE kiállításán Székesfővárosi díj

Tarnoki népkrt. III. 240.

SZEKACS *Irén*, festő, † Budapesten 1925 ápr. 15. Itt és Münchenben tanult. 1909 óta arc-, táj- és interieurképeket állított ki a Nemzeti Szalónban és a Műcsarnokban. 1911. a Magy. Képzőművésznők Egyesületének tárlatán a székesfőváros díját nyerte.

E-G II. 4948

Székács Irén

Műtsarnok festő - Bpest

1912 v tav. kiáll. 658

Antillák VII. 64.

Székács Irén

festőnő

U. 14.

Székács Jenő

festő

1909 óta állít ki.

egyéb adat nincs.

Knick II. 553. l.

Körözs folyó V. 292

Szekács Irén

Lád

2

Nemzeti Salon Almanach

128

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Szélaics Irén

Wód

Bruca 58. l.

arczk.

..... *műhely.*

vfőnökség!

v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számú .....

m

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Székács Ferenc

vrsd

Tábori Kornél: Magyar művészek. Pesti Napló 1912. dec. 25. (Önarcképpel.)

Pozitiv adat nincs.

U. 14.

15

Székács Irén

festő

Műcsarnok

1915–16. városi

Pozsony II. 44, 115

1903 XI. 11.

~~Nyiregyháza~~

Szabolcs vármegye közönségének. A nyiregyházai vármegyei muzeum rendezésére szakember erdőszeinek ki nem küldhető (566/903)

~~felsivlik~~

Székács Irén

1911. Magy. Képzőművész-
nők Egyesületének tárlatán
Bpest nékesfovárs dija

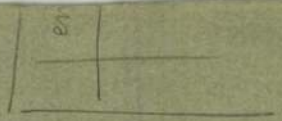

Székács Irén

1910. dec. kiáll. Nemzeti Szalon
Radosevits bárónő archeje. olajf.
Interieur, olajf. 400.–

1911. máj.–jún. kiáll. u.o.
A könyves szobában, olajf.
Reggel-intérieur, olajf.

1913. ápr.–máj. kiáll. N. Szalon
Lénárd Mária archeje, olajf.

1913. dec. kiáll. u.o.
Kontra világitásban, olajf.

1914. MKE kiáll. u.o.
Havas parkrészlet, olajf. 300.–
Margithid és parlament, olajf. 200.–

1914. máj.–jún. kiáll. u.o.
Férfi archeje, olajf.

1915. ápr.–máj. kiáll. u.o.
Rózsa-út, olajf. 300.–
tovább nem irom ki-

~~Üveggyöngy, népvándorláskori~~ ~~IV~~. III. 103

~~105, 106,~~ 108,

Székács Zoltán

1920. dec.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Interieur, olaj 4000.—

Gondok útján olaj 20.000.—

Vörösréz-ékszer, őskori V. 185

— tárgy " V. 185

Székács Irén

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. 706

1915. tav. kiáll. 288

1915–16. téli kiáll. 273

1917 tav. kiáll. 113

Arcképek II. 229

Székács Irén

festő † 1925

U. 4097

Szabolcsbáinyatelepi ifj. egyesület

VI. 227.

Székács Irén

festő

l.

Bende 1916

160 · l.

51 Kat.

4090. Bosznay István.
Sz. Gurgón 1862 október 19-

Kanyargó vizek mentén.

Vétetett az 1912 január
(153-912).
Kifizettetett 1912 januá
8-án (666-912).

Sz.
Át.

V.

Székács Ferenc

Havas parkrészlet, olaj.

Nemzeti Szalon

1917. május

tav. tárl.

TURMAYER SÁNDOR

133. Tanulmányfej, olajf. 500.—
134. Parkrészlet, olajf. 300.—
135. Arckép, olajf. 400.—

UDVARY PÁL

136. Szeptemberi táj, olajf. 300.—

VASKOVICS ERZSÉBET

137. Irigykedők, olajf. 300.—

VÁRKONYI FERENCZY LÁSZLÓ

138. Áradás után, vízf. 80.—
139. Diófalevelek, vízf. 80.—

VIDOVSZKY BÉLA

140. A római Forumról, olajf. 300.—
141. Lovranai utca, olajf. 300.—

Székács Jenő

Kilátás a parlament erkélyéről, olaj.

Pestről Buda, olaj.

Nemzeti Szalon
1915. szept.
őszi kiáll.

tár.

A helyiség megnevezése		Jegyzet
honnan?	hová?	

MEGHÍVÓ

A kiállítást megnyitja: **Almási Tibor**
művészettörténész

A kiállítás megtekinthető:

1990. október 10-től
október 26-ig

hétfőtől péntekig 14-18 óráig

Körplasztika
Székács József szobra
Orosháza

Századok 1912. 238 o.

Vegyesek

Ikonográfia, XIX.sz.

Markó Károly, litográfia, Barabás Miklóstól

Divatcsarnok, 1853.ápr.28.8.157-159.

Szekács Magdolna
festő

M.D.K.

Részt vett a csepeli tárlatban.

Fóthy János: A „Csepeli művészek kritmaniére"
Művészet, 1967. február – 44 lap

Székány Magda, festő [illegible]

Kiállítása nyílik Csepelen.

–: Kis híradó 2

ESTI HIRLAP, bp. 1966. febr. 22.

Székács Magda festő

Szövegy említi részvételét a csepeli képzőművészek kiállításán

Említett művek: Barkácsoló ifjúmunkás
Őszi akkord
(pasztellképek)

Csetjes János: Három
művész

1966. feb. 25 Csepel

MDK.

Székács Magda

Kiállitásának hirdása

Csepel 1966 febr.25.

Székács Magda festő

Szövegben említve kiál

csepeli székházáb

1966. feb. 18 csepel

...itàsa a Harafias Nepfsout

...au

Szőke Pál fafaragó

munkáival

szerepel az alábbi tárlaton

I. Gy.: Fafaragók kiállítása
Békéscsabán

Békésmegyei Népújság 1969 III. 30

Székács Sándor festő

a kecskeméti művésztelepen, a csendes környezetben dolgozik a festő

Petőfi Népe, 1973. júl. 12.

A Hét 1986. VI. 5.

A harmónia jogán

Jó néhány évre visszanyúló személyes tapasztalatom szerint, Szejke Vilmos szatmári festőművész mindig az elvont fogalommal jelölt, de hétköznapjainkat, mindennapi létünket döntő mértékben befolyásoló kiegyensúlyozottság, harmónia megörökítésének elkötelezettje volt. Ennek a céltudatosan vállalt eszménynek a szellemében a művész — mondhatnánk, természetes módon — abba az irányba fordította, fordítja figyelmét, ahol érintetlenségében tudja tetten érni művészi-emberi ideálját.

Szejke Vilmos számára a természet nem egyszerűen örökérvényű, megfestésre felkínálkozó közeg, hanem kiapadhatatlan mennyiségű bizonyítékot szolgáltató érv annak igazolására, hogy zaklatott világunkban a harmóniának önmagában is érvényesülő létjogosultsága van.

A természet-példázathoz viszonyuló alkotó óhatatlanul szembekerül azzal a végeredmény szempontjából egyáltalán nem lényegtelen kérdéssel, hogy a látványelemekből felépülő élményt milyen módon ültesse át a képzőművészet sajátos formanyelvére. Szejke Vilmos — ösztönös alkotó lévén — tiszteletben tartja a természeti szépség integritását; az első benyomás frissességét őrző, kromatikában sziporkázóan gazdag temperáiban, pasztelljeiben a valóság formaelemeihez való ragaszkodás tükröződik vissza.

Tájképeivel ellentétben, Szejke figurális kompozíciói — megőrizve ugyanazt a harmóniaigényt — a képzőművészeti sűrítés és merész színkísérlet szellemében fogantak.

A szatmári kiállítás — mind tartalom, mind forma tekintetében — egyetlen „disszonáns" alkotása, a rendkívül mozgalmas Veszély című kompozíció. A szimbólumok eszközeivel megfogalmazott általános mondanivaló korunk emberének szorongásaira, félelmeire utal.

A háttérben élénkpiros csíkokkal jelzett veszélyforrás megriasztja és ügetésre készteti a félelmében hátrapillantó lovat.

A kiállítás végső kicsengése mégis optimista, hiszen Szejke Vilmos művészete — mint említettük — az egészséges kiegyenlítődés útját követi.

ALMÁSI TIBOR

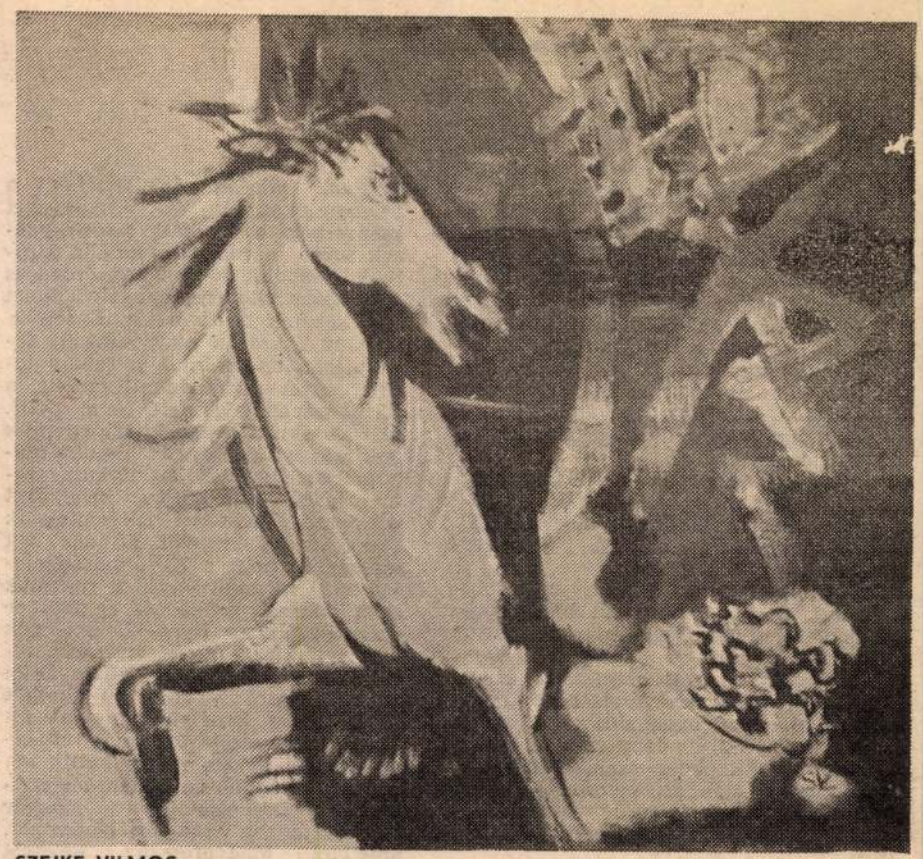

SZEJKE VILMOS **Veszély**

ELAVULT

A Vjesnik című jugoszláv napilap nemrég Erdély címmel cikket közölt, amely azt a benyomást kelti, hogy szerkesztőségi cikk, mert nincs aláírva. A lap a Horvát Szocialista Köztársaság legfőbb politikai sajtószerve. Zágrábban jelenik meg szerb-horvát nyelven a Horvátországi Dolgozó Nép Szocialista Szövetségének égisze alatt. Tudomásunk szerint ez a kiadvány nagy tekintélynek örvend a szomszédos országban, gyakorlatilag a legolvasottabb napilap Horvátországban, és a határokon túli jugoszláv olvasókhoz is szól.

De értetlenül és megdöbbenéssel állapítjuk meg, hogy a cikk a román nép történelmét lebecsmérlő, rosszindulatú, reakciós téziseket terjeszt.

Meglepetésünk annál nagyobb, mivel a cikk egy olyan baráti ország kiadványában jelenik meg, amelyhez régi és felemelő, a szabadságért, a függetlenségért és a nemzeti egységért vívott harc közös hagyományai, ugyanakkor a zivataros közös történelem emlékei fűznek, a cikk pedig szembetűnő ellentmondásban áll nemzeti történelmünk egyes döntő mozzanatainak objektív értékelésével.

A cikk „szerzője" (mert, mégiscsak, nagyon nehezen hisszük, hogy a Vjesnik szerkesztőségének álláspontjáról van szó) egyes — egészen biztosak vagyunk benne — általa nem ismert, vagy ha netalán mégis ismert, akkor elítélendő módon meghamisított kérdések vulgarizáló megvitatásába bocsátkozva foglalja össze Erdély történelmének egyes szakaszait.

Elsőre el kell utasítanunk és elfo-

kezdve, miután letelepedtek a Pannon-síkságon és vereségeket szenvedtek a nyugati terjeszkedések során, a magyar feudális királyok csapatai, a románok erőteljes ellenállása ellenére, nyugatról kelet felé kezdtek beszivárogni Erdélybe. Néhány évszázad alatt sikerült fokozatosan elfoglalniuk a román terület egyes északnyugati részeit, a XIII. század vége felé és a XIV. század elején pedig kiterjeszteniük politikai-közigazgatási fennhatóságukat Erdélyre. A kor dokumentumai, beleértve a magyar királyokét is, „terra Blacorum"-nak emlegetik Erdély egész területét. Mindez azt bizonyítja, hogy a XIV. század elején még megnyilvánult a románok politikai szabadsága és egyénisége egész Erdélyben. Ilyen körülmények között a közigazgatás megszervezésének a magyar hűbéri állam többi részétől eltérő struktúrája kellett hogy legyen, Erdélyben megmaradt a helyi szervezési forma: a vajdaság, amely azonos volt a másik két román országban is. Ebben a vonatkozásban Losonczy István magyar humanista ezt írta: Erdélyországot, amellyel Magyarország keletről szomszédos volt, valaha Középső Dáciának hívták. A magyaroknak a térségbe történt bejövetelére vonatkozólag rámutatott arra, hogy a magyar királyok ezt az erdélyi vajdák útján kormányozták. Ebben a kérdésben nagy történészünk, Nicolae Iorga rámutatott: „A magyar korona uralma alatt lévő összes tartományok közül egyedül Erdélyben maradt a magyarok alatt is vajda a vezető".

Szent István koronája alatt tehát

oszmán Portához. A magyar királysággal fennálló minden politikai kapcsolatát felbontva és a többi román fejedelemséghez hasonló jogi viszonyba lépve a Portával, Erdély román fejedelemsége — s ezt a Vjesnik szerzőjének tudomására akarjuk hozni — ezután még szorosabbnak érezte a köteléket a Kárpátok mindkét oldalán meglévő román közösséggel, mivel még erőteljesebb serkentést kapott a három román ország közötti, különböző síkon fennálló együttműködés. Következésképp, emlékeztetjük a „szerzőt", hogy Erdélynek semmi köze sem volt a magyar királysághoz, amely tulajdonképpen megszűnt, és amelyet 1541-ben nagyrészt oszmán tartománnyá alakítottak át. Ez — s ezt világosan ki kívánjuk mondani — — újabb bizonyossága annak a kétségbevonhatatlan történelmi valóságnak, hogy Erdélyt soha sem foglalta magába a magyar hűbéri királyság, ahogyan, sajnos, az említett cikk „szerzője" és más, a történelmi igazsággal hadilábon álló általtörténészek állítják.

Különben illendő felhívnunk a „szerző" figyelmét arra, hogy — amellett, hogy improvizációkkal igyekszik átsietni a román történelem évszázadain — nem áll jól sem neki, sem a hozzá hasonlóknak, annak a lényeges ténynek a nem ismerete, hogy Erdély román jellegét az évszázadok során a valóságban soha nem tudta eltörölni a történelem mostohasága: a vándorló népességek inváziói vagy a magyar királyság inváziói a X.—XIII. században, idegen etnikumok előre megfontolt betelepítései, a Habs-

A GYŐRI VÁROSI KÖNYVTÁR

Herman Ottó u. 22. sz.

TISZTELETTEL MEGHÍVJA

Szejke Vilmos
Nyíri Zoltán
Erdei István
Lakatos Pál

erdélyi festő- és szobrászművészek
kiállításának megnyitására

1990. október 9-én, kedden 17 órára

Szejke Vilmos

Felelős kiadó: Orbánné dr. Horváth Márta

SZGY 90.14355

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1980 SEP 19

UTUNK

Szejke Vilmos, festőművész

1027

Szejke Vilmos tárlata

Hálás téma beszámolni egy — még aránylag fiatal — művész sikereinek sorozatáról. A nálunk, Nagykárolyban legutóbb — másodízben — kiállító Szejke Vilmos rövid idő alatt az ország legkülönbözőbb pontjain mutatkozott be egyéni tárlatával. Csoportos kiállítások keretében pedig már határainkon túl is — a Szovjetunióban, a Német Szövetségi Köztársaságban és Hollandiában — megismerhették művészetét.

Szejke Vilmos 1942-ben született a székelyföldi Ozsdolán, és 1974-ben, a bukaresti Nicolae Grigorescu Képzőművészeti Főiskola elvégzése után került Szatmárra. Azóta ott él, tanít és dolgozik. Az ifjúság esztétikai nevelése, formálása mellett nem telik el nap, hogy — ha mégoly rövid időre is — ne üljön le a festőállvány elé. Nyaranta pedig, a nagy vakációk idején, „elvonul a világtól" valamilyen ihlető tájra, és egyhuzamban 60—70 tempera-képet fest. Hazatérve újrakezdi a munkát, átszűri a kész anyagot gondolatain, érzékein, megszabadítva a képeket a „burjános-zöld tobzódástól". Így lassan ezek az alkotások is beburkolóznak a Szejkére olyannyira jellemző szürke színekbe. Ezek a szürkék és különböző árnyalataik azonban megtévesztőek. Ne gondolja senki, hogy egyhangú, kopár vagy lehangoló tónust kölcsönöznek munkáinak. Ezek a szürkék élnek, néhol még élénkítenek is, lefojtottságukban pedig „ugrásra kész" vibrálás rejlik. Jó példa erre a Magyarországon, Szentendrén készült sorozat. A nyári Szentendre hosszú ünnepre berendezkedett, élénk színekben kavargó világát a szürke általa jól ismert sokféleségébe ülteti át, egy-egy éles színfolttal „hangosítva" a fontosnak, a számára sokatmondónak tetsző részletet.

A nagykárolyi tárlaton a tájképek, városképek mellett portrékat, csendéleteket és nagyobb lélegzetű, ipari témájú alkotásokat láthattunk.

A portrék nagyon kifejezőek. Nem ültet le soha olyan modellt, akit elkényeztetett az élet, akinek nincsenek problémái, akinek arcára a megelégedettség idillikus állapota rajzolja rá a magabiztosság mosolyát.

A művész, mintegy hadirendbe állítva az útkeresés különböző állomásaira jellemző alkotásokat, egy tematikailag és formailag sokszínű gyűjteményt tárt a látogató elé. A kompozíciós megoldások többrétűsége mellett — ami természetes — a téma megközelítése, körüljárása és különösen az alkalmazott — már említett — jellemző színek dinamikája a lezárt, kiforrott, egyéni jegyeket hordozó művészi arcél kialakulása felé mutat. Jól érzékelhető a művész küzdelme a sajátos látásmód kialakítása érdekében. Mindkét irányba ható küzdelem ez: igyekszik lezárni útkeresésének jelenlegi szakaszát, de leszűrve, rendszerezve vívódásainak tapasztalati anyagát, egyúttal a beszűkülés ellen is harcol.

KÁDÁR FERENC

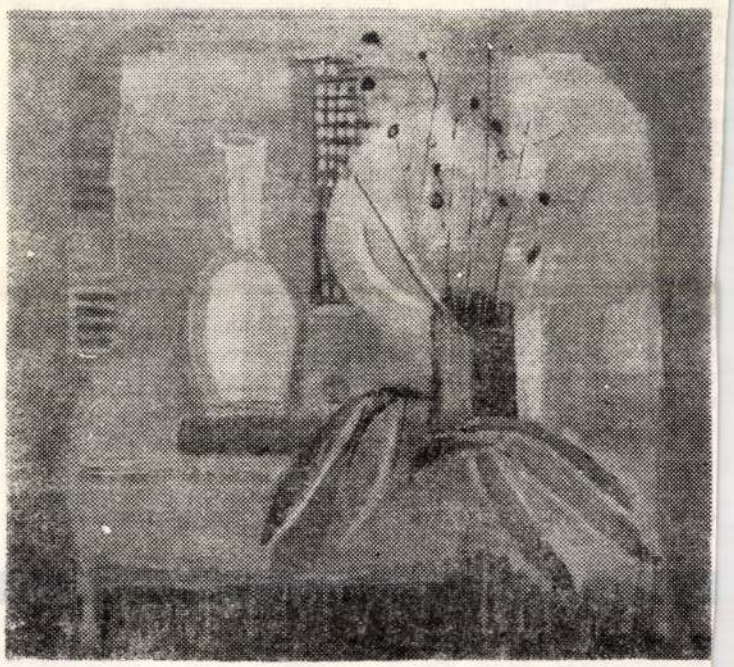

Szejke Vilmos: Csendélet

pont turistaösvényen. 94. Mint a 43. számú sor. 95. Az Olasz Kommunista Párt 1924-ben alapított napilapja.

FÜGGŐLEGES: 1. **Az idézet második sora** (zárt betűk: H, A, D). 2. Pirosból és kékből kikeverhető szín. 3. Keresztül. 4. Román származású francia költő, az utolsó négyzetben személynevének kezdőbetűje (Tristan, 1896—1963). 5. Kiejtett mássalhangzó. 6. L-el a végén: női név. 7. Vas és rádium vegyjele. 8. Kis Eszter. 10. Kecskehang. 11. A test középső része. 12. Megtörtént dolgok. 15. Egyiptomi város. 17. Végtelen mese! 20. Francia forradalmár volt. 24. Római ötös és ezres. 25. A házastárs fivére. 27. Van ...-öv, erős hatású sugárzási övezet. 30. Ásványi fűszer. 32. Vissza: női név. 35. Vissza: izmos, erős, kiváló, derék — német eredetű szóval. 37. Kicsinyítő képző. 39. Ecuadori gépkocsik nemzetközi jelzése. 42. Szárazak, terméketenek — románul. 45. Ez volt kezdetben a sí. 46. Én, latinul. 48. Sziklaorom. 50. A bunker. 54. Vágyakozó. 56. Angol régész, Kréta szigetén végzett ásatásai tették lehetővé az ókori krétai kultúra megismerését (Sir Arthur, 1851—1941). 58. Ekberg svéd filmszínésznő személyneve. 59. Nigéria fővárosa. 60. A föld felé. 61. Gyümölcsnedv. 63. Fejfedőket készít. 64. Az alapskála második hangja. 65. Az ilyen rózsa vízben él. 66. Háziállat. 71. Kiáló. 72. Beszélsz. 74. Meztelen emberi testet ábrázoló képzőművészeti alkotás. 76. Női becenév. 78. Vágá a gabonát. 80. Kuruc brigadéros (Tamás, 1666—1708). 83. Vadállat. 85. **Az idézet utolsó sora** (zárt betűk: Ö, R, J, S). 86. Vissza: édes étel. 88. Mesterséges nemzetközi nyelv. 90. Román, norvég és spanyol gépkocsik nemzetközi jelzése. 93. Felás! 94. Növény része. 96. Mutatószó.

(Készítette Lőrinczy Edit)

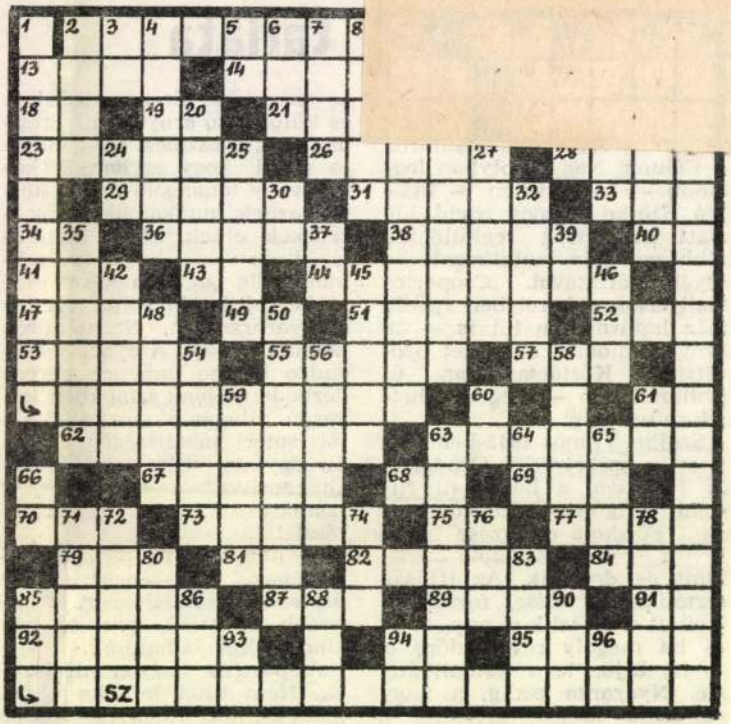

A 36. számban közölt, **Mihail Sadoveanu a könyvről** című rejtvény megfejtése: **A jótékony könyvek változtatták meg a világ arculatát, s lépésről lépésre vezették a jövő felé, amely lassanként már kirajzolódik és megvilágosodik.**

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Az UTUNK előfizetési díja egy évre 52 lej.
A szerkesztőség címe: 3400 Cluj-Napoca,
Str. Dr. Petru Groza nr. 2. Telefon: 951/1 24 20.

Külföldi olvasóink a következő címen fizethetnek elő:
ILEXIM, departamentul export—import presă;
P.O. Box 136—137. Telex: 1 12 26 Bucureşti,
Str. 13 Decembrie nr. 8.

40 440

Szejke Vilmos

Almási Tibor: Szejke Vilmos, Szatmár.

= Utunk, 1985. okt. 11. 7. 10

1945 →

Szeitz Ernő

arad. festő, rendes tanár, segédkezett az építészeti továbbképző téli és vasárnapos tanfolyamokon.

Iparrajziskola 1888

36. l.

A 73 éves kitűnő és lelkiismeretes Szeitz Ernő nyugalomba helyeztetett

Iparrajziskola 1889. 4. l.

Tollrajz. Nagys. 50 x 28

2. Ugyanaz. Homszmetszet
Mint. előbb
Jovrajz. Nagys. 50 x 38

3. Ugyanaz. Keresztmetszet
Jovrajz. Mint előbb
Nagys. 27 x 23.

Nedecz. 1. R. k. templom
Alaprajza. Méret. 1:100
Lux K.
Tollrajz. Nagys. 61 x 44
Ugyanerről. 2 fenymáso-
lat.
Ugyanaz. Rőhomlokzat
Mint előbbi.
2 pldány fénymásolat.
Nagys. 58 x 36. ./.

Szeitz Ernő

fő Pesten

l. Műegyt. Ent.

1863. nov.

lásd

Seitz alatt

Szabolcs vármegye VIII. 126.

Szeitz Ernő

Jeszö

Lás mücgl. Eat.

1863. 121 szám

MDK

Szeitz Gizella jelmeztervező

A Walkür előadásához a
jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: Centenáris felújítás az Operaházban 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1970. jan. 16.

MDK

Szeitz Mizella, jelmeztervező

Az Erkel Színház Donizetti felújításához
a jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: Lammermoori Lucia 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. jún. 19.

Szeitz Gizella

A művész tervezte a Cigánybáró előadásához a jelmezeket.
Albert István: "A cigánybáró az Erkel Szinházban" cimmel ir a darabról.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1970. dec. 5.
XIV. évf. 49. sz. 8. lap

Szeitz Gizella

"Ötletes kosztümjei"-t kiemeli a lap, melyeket Haydn -Goldoni szövegére készült- vigoperájához tervezett a Fertőrákosi Barlang Színpadon bemutatott előadáshoz.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. juli. 18.
XIV. évf. 29. sz. 2. lap

Szeitz Gizella, jelmeztervező

az Operaház Wagner előadásához

a jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: A harmadik: Siegfried

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jún. 12.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

Wagner zenedrámájához a jelmezeket tervezte. (Operaház).

Kózsy János: Siegfried 7.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 22.

Szeitz Gizella

Puccini: Nyugat lánya c. operájáns
jelmezeit tervezte az
Operaházban

Nagyvárad 1966 ápr. 24, 7 old.

Breitr Gizella

A „Petrusko" jelmezeit
terveste az Operóban (emlitve)

Nagyvaro 1966 VI. 28 2 old.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az Operaház Erkel Szinházában bemutatott "Traviata" előadás jelmezeit tervezte. Albert István: "Traviata" c. kritikájában kiemeli a művész munkáját.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. május 5. XI. évf. 18. sz. 6-7.lap

M.D.K.

Szeitz Gizella

Jelmezeit bemutatja a lap, melyeket a művész a "Traviata" -hoz tervezett az Operaház Erkel Szinházának előadására.
Fényképfelvétel.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1967. május 12.
XI. évf. 19. sz. 2. lap

Szeitz Gizella

Prokofjev: Klasszikus szimfónia
(i minvéhoz jelmezeket
tervezet az Operaházban
(emlitve)

Nagyvarsa 1966 okt. 7 2 old.

Szeitz Gizella

Wolf-Ferrari: A négy
kársástos c. vigopera jelmezeit
tervezte az Erkel Sikkházban
(emlitve)

Nyomva 1966 nov. 27 7 old.

Freitz Gizella

Mikály: Egyptb és egyedül c.

zenedrámo ~~[illegible]~~

jelmezeit tervezte (emlitve)

Nagymaros 1966 nov. 15 2 old.

Keith Gizella

A „Traviata" jelmezeit terverte az Erkel kiutházban (emlitve)

Nagyvarda 1967 V. 13. 2 old.

MDK

Szeitz Gizella, jelmeztervező

Az Erkel Szinház felújításához
a jelmezeket tervezte.

— : Új Parasztbecsület 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. okt. 31.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

TITK

Az Erkel Színházban előadott Puccini-

műhöz a jelmezeket tervezte.

— : A Nyugat címen ismét műsoron 9.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. ápr. 15.

MDh

Szeitz Gizella, jelmeztervező

A lekújított Puccini-operához a jelmezeket tervezte. (Erkel Színház.)

Lőrsy János: A Nyugat lánya 8.

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. ápr. 30.

Szeitz Gizella, jelmeztervező MDH

Flotow — vígoperájának Erkel Színházi előadásához a jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: Márta 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1965. febr. 4.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Rossini: Hamupipőke c. operájához tervezett jelmezeit fényképfelvételeken a szereplők bemutatásával hozzá a lap.
Operaház előadása.

Fábián Imre: Rossini: Hamupipőke c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. dec. 1o.
IX. évf. 5o. sz. 12-13. lap

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az Operaházban bemutatott -Rossini-:"Hamupipőke
előadás jelmezeit tervezte.

"A rendező - a Hamupipőkéről" c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. dec. 3.
IX. évf. 49. sz. 23. lap

M.D.K.

Szeitz Gizella

Chopin zenéjére készült "Chopiniana" c. klasszikus baletthez készitett jelmezterveket. Operaházban kerül bemutatásra.

Premier előtt az Operaházban c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. márc. 27. IX. évf. 13. sz. 10. lap

M.D.K.

Szeitz Gizella

Flotow: "Márta" c. vigoperájához tervezett kosztümöket.

/déel/:Flotow vigoperáját próbálják az Erkel Szinházban c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1965. jan. 22. IX. évf. 4. sz. 14. lap

.K.

Szeitz G izella M.D.K.

Az előadás jelemeze

Kovács János: Márta

Felujitás az Operaházban

Magyar Nemzet 1965. február 5. 4.l

Breite Girella

A Chopiniana jelmeroit
terverte

Nénavg, 1965, ápl. 22, 2 oro.

M.D.K.

Szeitz Gizella

"Jól sikerült jelmezeket" tervezett az Operaházban bemutatott „Wozzeck" előadásához.

Fábián Imre: "Wozzeck" c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1964. febr. 21.
X VIII. évf. 8. sz. 4-5. lap

MDK

Szeitz Gizella, jelmeztervező

A jelmezeket tervezte a Verdi-
műhöz.

–: Ma mutatják be az Erkel Színházban
a felújított Traviatát 7

Népszabadság, Bp. 1967 7 ápr. 28

Steitz Gizella, jelmeztervező

MDK

Wolf-Ferrari ugoperájához
a jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: A négy házsártos

2

ESTI HIRLAP Bp. 1966 nov. 28.

Szeitz Gizella

A „Hamupipőke" c. opera
~~[illegible]~~ jelmezeit tervezte az
Operaházban

Nagyvaro 1965 dec. 15

Kreitz Gizella, jelmeztervező

MDK

A Hamupipőkéhez a jelmezeket tervezte.

— : [A] Hamupipőke, Katyerina Izmajlova

8

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. dec. 2.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

MOL

Mihályi András: Egyik s' egyedül c.
operájához a jelmezeket tervezte.

– : Új magyar zenedráma bemutatója az
Operaházban 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. okt. 30

Szeitz Gizella, jelmeztervező MDL

Sztravinszkij: Petruskájához a jelmezeket terveste.

Vitányi Iván: Balettestek az Operában és az Erkel Színházban 7

Bp. 1966. nov. 3.

NÉPSZABADSÁG

M.D.K.

Szeitz Gizella

Csajkovszkij: "Hattyuk tava" c. balettjéhez tervezett kosztümöket.
Az Operaház az Erkel Szinházban mutatta be a müvet.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. május 31.
13. évf. 22. sz. 3. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Reitz Gizella, jelmeztervező

Az Operaház Wagner-felújításához
a jelmezeket tervezte.

Kőrösy József: A Walkür 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 31.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az előadás jelmezei

Kötvélye Géza: Klasszikus szimfónia
Prokofjev bemutató az Operaházban

Magya r N emzet 1966. pkt. 2. 11 . 1.

Szeitz Gizella M.D.K.

Az előadás jelmezei

Gábor István: A négy házsártos Wolf-Ferrari vegoperája az Erkel Színházban
Magyar Nemzet 1966. dec. 4. 12.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

MDK

Az Erkel Színház Puccini-előadásához a kosztümöket tervezte.

Fodor Lajos: A Nyugat lánya ma is él 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1966. aug. 19.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Fábián Imre: "Együtt és egyedül" cimmel ir Mihály András operájáról, amelyhez a jelmezeket tervezte a müvész.
Az Operaház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. nov. 11.
X. évf. 45. sz. 5-6. lap.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Szergej Prokofjev: Klasszikus szimfónia c. balettjének előadásához tervezett jelmezeit a lap a szereplőkkel együtt bemutatja az Operaház szinpadán.

/fábián/: Klasszikus szimfónia c.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. szept. 30.
X. évf. 39. sz. 2-3. lap

M.D.K.

Szeitz Gizella

Puccini: "A nyugat lánya" c. operájához tervezett kosztümöket az Erkel Szinház előadásához.

Az ápr. 22.-i sz. példányban Fábián Imre kritikájában ir a jelmezekről, amelyeknek egy részét a szereplőkön bemutatja a lap.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. ápr. 8.
X. évf. 14. sz. 11. lap
" " 16. " 4-5. "

M.D.K.

Szeita Gizella

Puccini: "A nyugat lánya" c. operájához ter-
v zett kosztümöket az Erkel Szinház előadá-
sához.

Az ápr. 22.-i sz. példányban Fábián Imre kri-
tikájában ir a jelmezekről, amelyeknek egy
részét a szereplőkön bemutatja a lap.

Film Szinház Muzeiks, Ep. 1966. ápr. 8.
X. évf. 14. sz. 11. lap
" " 16. " 4-5. "

M.D.K.

Szeitz Gizella

A "Petruska" előadásához készitett kosztümte
veket.
A lap fényképfelvételeken mutatja be a sze-
replőkkel a müvész jelmezeit.

Fábián Imre: "Petruska,Daphnisz és Chloé,
Tüzmadár" c. kritikája és képes riportja.
Film Szinház Muzsika, Bp. 1966. juni.lo
X. évf. 23. sz. 2-4. lap

Szeitz Gizella, jelmeztervező MÁK

Wolf-Ferrari: A négy házsártos c. vígoperájához a jelmezeket tervezi.
(Az Erkel Színház felújítása.)

–: Új magyar zenedráma bemutatója az Operaházban 9

Sp. 1966. okt. 30

NÉPSZABADSÁG

2

M. S. K.

Szeitz Gizella

Donizetti: „Szerelmi bájital" c. operaújonan előadásának tervezett jelmezeiről.

Albert Istvánné: „Szerelmi bájital" c. Film Színház Muzsika, Bp. 1964. május 22. VIII. évf. 21. sz. 4-5. lap

M. D. L.

SZEITZ Gyuláa

Jelmezek az előadáshoz

Kovács Janos: Janaček: Kalja Kabanova Bemutató az Operaházban
Magyar Nemzet 1961. márc. 10. 4. l.

Breitz Girella

A Carmen jelmezeit tervezte az operában

Néphava, 1965, márc. 16, 2 old.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az Erkel Szinház bemutató előadásához tervezett jelmezeit a kritika kiemeli.
Millöcker: "Koldusdiák"-ja került bemutatásra.

Szenthegyi István: Koldusdiák c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. febr. 9. VI. évf. 6. sz. 6. lap.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az Operaházban bemutatott előadáshoz, Maurice Ravel "Pásztoróra" c. művéhez tervezett jelmezeket.

Fábián Imre: Uj müvek az Operaházban c.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. márc. 16. VI. évf.
11. sz. 20. lap.

MDK

Szeitz Gizella kosztüm tervező

D.F.Auber: Fra Diavolo vigoperájának kosztümjeit tervezte. Az emberi öltözetekbe jellemet, groteszkséget, sok jóízű humort komponált.

Rajk András: Fra Diavolo bemutató az Erkel Színházban.

Népszava, 1959. jan. 23. 4.l.

Szeitz Gizella, jelmeztervező MDh.

Az Áll. Operaházban bemutatták Cimarosa vígoperáját. A jelmezeket Szeitz Gizella tervezte.

Lózsy János: Titkos házasság 8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. jan. 27.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Jelmezterveit kiemeli a kritika, amelyeket az Operaház Háry felujitásához készitett.

Fábián Imre: Háry felujitás az Operaházban c. Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. dec. 21. VI. évf. 51. sz. 19-20. lap.

Szeitz Gizella, jelmeztervező 7 Dg

Cimarosa: Titkos házasság c. vígoperájához a jelmezeket tervezte.

–: Az Operaház ma tartja első idei bemutatóját 8. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. jan. 20.

Szeitz Gizella M.D.K.

Az előadás jelmezei

Kovács János: Opera Titkos Házasság
Magyar Nemzet 1963. január 25. 4.1.

SZEITZ Gizella M.D.K.

Az előadás jelmezei

Felujitás
Kovács János: Háry János az Operaházban

Magyar N emzet 1962. december 20. 4.1.

Szeitz Gizella, jelmeztervező 7 Db

Britten: Albert Herring jéhez a jelme-
zeket tervezi.

— : Ma hallottuk 2. p

ESTI HIRLAP, bp. 1960. júl. 24.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Az Operaház bemutatásában szinrekerülő Katja Kabanova c. -Leos Janacek müve- opera jelmezeit tervezte.

- - - - - - -

A Katja Kabanova c. Janacek operához tervezett jelmezeiről elismeréssel beszél a bemutatóról szóló kritika.

- - - - - - -

/somogyi/: Katja Kabáková c. előzetes beszámolója Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. január 13. V. évf. 2. sz. 31. l. Meixner Mihály: Katja Kabanova. Bp. 1961. márc. 1o. V. évf. 1o. sz. 18-19. l.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Auber: "FRA DIAVOLO" c. vigoperájához készitett ruhaterveket.
Szövegiró:Eugéne Scribe.
A Margitszigeti Majakovszkij Szinpad előadása.

Szinház és Mozi. Bp. 1954. juli. 9. ~~VO~~ VII. évf. 28. sz. 27. l.

M.D.K.

Szeitz Gizella

Huszka Jenő: "Gül Baba" c. daljátékához tervezett jelmezeket.
A Déryné Szinpad bemutató előadása.

Szinház és Mozi. Bp. 1954. febr. 26. márc. 4.
VII. évf. 9. sz. 19. lap.

Szeitz Gizella

felmerekedt szerves az Erkel Szinházban

Négyszava, 1964, máj. 22. 2 old

Reich Gizella, jelmeztervező

1964

Az Operaházban bemutatott
Donizetti műhöz a kosztümöket
tervezte.

Lőrsy János: Szerelmi bájital 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. máj. 22.

Szeitz Gizella, jelmeztervező MDK

Sugár Rezső: A tenger lánya c. balettjéhez a ~~[illegible]~~ jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: Három egyfelvonásos bemutatója az Operaházban 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1963. ápr. 2.

Szeitz Gizella, jelmeztervező 7 Dc

Az Erkel Színházban bemutatott Millöcker-operetthez a jelmezeket tervezte

K.K.: A Koldusdiák 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. febr. 3.

Szeitz Gizella

A müvész jelmezeit kiemeli Albert István: "Lammermoori Lucia" c. kritikájában, melyet az Erkel Szinház előadásáról ir.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. juni. 2o.
XIV. évf. 25. sz. 12. lap

Szeitz Gizella

Albert István: "Walkür" cimmel ir az Operaház előadásáról, melynek kosztümjeit a művész tervezte.

Film Szinház Muzsika, Bp. 197o. jan. 24.
XIV. évf. 4. sz. 7. lap

Szeitz Gizella, jelmeztervező MDK

Sugár Rezsőnek az Operaházban bemutatott egyfelvonásos balettjéhez a kostümöket tervezte.

G. Gy.: Ákis és Galatea 2.

ESTI HIRLAP, Bk. 1963. jan. 3.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

Az Operaházban bemutatott Alban Berg
zenedrámához a kosztümöket tervezte.

Lózsy János: Wozzeck 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. március 10.

Szeitz Gizella, jelmeztervező MDK

A Hány János Operaházi felújítá-
sához a jelmezeket tervezte.

Fodor Lajos: Tiszán innen — Dunán túl...
2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1962. dec. 18.

Szeitz Gizella, „jelmeztervező" 7 B 4

A zenedrámához a jelmezeket tervezte.

– : Jelmár 16: A Wozzeck bemutatója az Operaházban 10. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. febr. 9.

Szeitz Gizella, kosztümtervező MDG

Eugen Suchon csehszlovák zeneszerző Örvény című operájához a kosztümöket tervezte.

Lóczy János: Két új dalmű az Operaház színpadán

Népszabadság, byr. 1959. jún. 28. 9.1

Szeitz Gizella, jelmeztervező MDK

Auber: Fra Diavolo - jának operaházi felújításához tervezte a jelmezeket.

Lózsy János: Operaházi esték Auber: Fra Diavolo

Népszabadság, Bp. 1959. jan. 27. 4 lap

Szeitz Gizella, jelmeztervező

az Operaház Wagner-feldolgozásához a jelmezeket tervezte.

Fodor Tamás: Ötletek alkonya 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. aug. 25.

Szeitz Gizella

Donizetti: "A csengő" és Puccini: "Gianni Schicchi" c. előadások kosztümjeit tervezte a müvész.
"Vigoperák az Erkel Szinházban" c. közlemény

Film Szinház Muzsika Bp. 1971. nov. 13.
46. sz. 7. lap.

Szeitz Gizella

Az Operaház Siegfried előadásához tervezett kostümjeiről igen nagy elismeréssel ir Albert István: "Siegfried c. kritikájában.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1971.juni. 12. 24. sz. 14-15. lap.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

Az Erkel Szinházban előadott két egyfelvonásos opera jelmezeit tervezte.

Fodor Lajos: Mulattatás klasszikus fokon

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. nov. 23.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

Az Operaház előadásaihoz a jelmezeket tervezte.

— : Új Hattyúk tava

h.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. május 3.

Szeitz Gizella

Az Operaházban Richard Wagner: "Istenek alkonya" c. művének előadásához tervezett kosztümjeiből a lap bemutatja "A három sellő" c. jelenethez készitett jelmezeket.
Repr.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1972. szept. 16.
XVI. évf. 38. sz. 5. lap.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

Megemlítve.

Lőrszy János: Utónó a szegedi szabadtéri játékok Zenei produkcióihoz 9.

Népszabadság, Bp. 1976. szept. 12.

Szeitz Gizella, jelmeztervező

az Operaház felújításának a jelmezeit

tervezte (Hamupipőke)

Albert Tihón. Hoffmann mesei – Hamupipőke 7.

Népszabadság, Bp. 1981 jún. 19

Szeitz István

hangszerkészítő
Szabadkán
mil. 1905. Zombor

Élctr.

l.

Csikmagyvárosok

232. l.

3—

NÉMET

703. Bajor festő, XVIII. sz: Hadvezér arcképe. Vászon, olaj, 85 5 × 65 cm.

M .D.K.

Szeiwart Antal,órásm.

Győri órás.Lásd:Seiwart Antal néven. 350.o.

Jenei Ferenc9 Régi győri Órásmesterek. 345.o.

Arrabona,7.1965.A Győri Múzeum Évkönyve.Győr.1965.
Győr-Sopronmegyei Nyomda.Győr.

A BORSOD - ABAÚJ - ZEMPLÉN MEGYEI MÚZEUMI IGAZGATÓSÁG

TISZTELETTEL MEGHÍVJA 1987. MÁJUS 15-ÉN 14 ÓRÁRA péntek

A SÁROSPATAKI KÉPTÁRBA

(Sárospatak, Szent Erzsébet tér 4.)

RICHARD SZEITZ ÉS PATEK KAREN SZEITZ

USA-BAN ÉLŐ KÉPZŐMŰVÉSZEK

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓT MOND

TAKÁTS GYULA

Sárospatak város tanácselnöke

Szeretettel meghívjuk Önt
1998. május 15-én, pénteken 18 órakor

Szeivolt Katalin

EGOKOHO

című
DIPLOMA-KIÁLLÍTÁSÁRA

megnyitja: **Szeifert Judit művészettörténész**

megtekinthető: **1998. május 22-ig**

LÓSKA Lajos
művészettörténész

BUDAPEST
Felső Zöldmáli út
61-65/a
1025

NA-NE

PINCE

GALÉRIA

H-1093 Budapest
Lónyai u. 50.

Szeiler József

Új Magyarság 1940

szept. 15.

— **Horthy-emlékérmek a kolozsvári bevonuláson.** Izléses, stilusos emlékérmeket készített Szeiler József budapesti vésnökmester abból az ünnepi alkalomból, hogy Magyarország Kormányzója bevonul Erdélyország fővárosába. A vésnökmester az érmekből többezer példányt küldött a kolozsváriaknak ajándékba, hogy az ünnepi alkalommal mindenki mellén ott díszelegjen Horthy Miklós, a Legfőbb Hadúr arcképe.

BUDAPEST

VIII.

Nemzeti Múzeum

A képviselőház ülésterme a Nemzeti Múzeumban. VV 1861, 294 l.

A magyar országgyülési alsóház a VV 1861, 332 l

Szeiler József

hirdetés az
Új Magyarságból
1938. dec. 18. számából

Szeiler József

vésnök

Szeiler József réz- és acélvésetek minden célra,
VI. Teréz-krt 21/23.
126-674

Budapest. 1940.

szept.

Seiler József

Szeller József vésőintézet, dombormûnyomda, naptárgyár és karácsonyfadíszgyár, VI. Terézkrt 21/23. 126-674
Nyári lakás, III. Perényi-út 26. 163-243

Bptávb 1940 szept.

ST

LEXIKO
DE
BAUKUN

HÉTVÉGE

február 21–22.

Könyv

Szinte mindenki járt már a sokat szapult gyorséttermek valamelyikében. De vajon tudjuk-e, hogy miként is indult a múlt században ez a napi étkeztetésben oly hihetetlen karriert befutott ötlet Amerikában? Mennyi a finomságok mögött a szakácsteljesítmény, és mit tesznek hozzá az „ételvegyészek"? A legutolsó felmérések szerint az óvodáskorúak között a McDonald's logója ismertebb, mint a kereszt. Ezekre a kérdésekre, és más meghökkentő felvetésre is választ ad Eric Schlosser új könyve, a Megetetett társadalom, hiszen az elismert szerzője ezúttal sem kímélt senkit és semmit.

Megetetett társadalom, HVG Könyvek

Budapesti Operabál

Műsorterv

2004. február 21-én, szombaton immár kilencedik alkalommal rendezik meg a „bálok bálját", a Budapesti Operabált. Az év legrangosabb társadalmi eseményét a hagyományokhoz híven ez alkalommal is egy ország művészete ihleti. 2002-ben Olaszország, tavaly Franciaország, idén Németország kultúrája hatja át a programot.

20. 00 órakor:
a kapunyitással egy időben az Amaryllis Quartett szolgáltat német háttérzenét a Bálteremben.

21. 00 órakor:
A magyar himnusz Ilosfalvy Róbert előadásában. Ezután kezdődik a műsor a Tannhäuser (Wagner) – vendégek bevonulására érkező nyitótáncosok produkciójával. Ezt követően híres német operaáriákat hallgathat meg a közönség. Gábor Géza Nicolai: A windsori vígnők Bordalát, Gárday Gábor Flotow Mártájából a Sördalt adja elő kórus kíséretével. Ezt követi – az Operabál egyik főszponzora – a T-Systems – által meghirdetett „Év Hangja" énekverseny díjátadása. A győztes, Rálik Szilvia, Wagner Csarnokáriáját adja elő. Ezután Weber: Felkérés táncra című művére nyitja meg a 80 pár első bálozó a táncos mulatságot, majd az Operaház főigazgatója, Szinetár Miklós mond köszöntőt.

22. 00 órától:
az Operaház zenészeiből alakult Operabáli Nagyzenekar játszik keringőket és polkákat, majd 23.30-tól a Bergendy Szalonzenekar, Bakacsi Béla, valamint Esze Zsolt együttese szórakoztatja a publikumot.

24. 00 órától:
Brahms Ötödik Magyar Tánca balettművészek előadásában.

A Zwack Kávéházban már hagyományosan a Babos Band lép fel, az Aulában pedig az Old Sámson Zenekar és a Bonnie & Clyde duó invitálja táncra a közönséget.

Színház

Bemutató

Gounod az 1850-es évek nagy felfedezettje. Több mint egy tucat operát írt, mégis csak a Faust zeneszerzőjeként ismerik. Ezt a témát ebben a műfajban ő oldotta meg a legjobban. Sikere, mely lassan érett, tartósabbnak bizonyult, mint Spohr, Busoni és mások Faust-operáié. Gounod nem törekedett arra az egyébként lehetetlen feladatra, hogy a muzsikába ültesse Goethe filozofikus mélységeit. (Ezért Németországban nem is Faust, hanem Margarethe a darab címe.) Igaz, így a nagy dráma egyszerű csábítási történetté zsugorodott. Maga Mefisztó sem a tagadás szelleme, a pokol fejedelme, legfeljebb egy alvilági lovag. Faust sem a német titán, és Mademoiselle Margueritje vajmi kevéssé hasonlít Gretchenhez. Megtalálható azonban a műben a nagyopera kelléktárának szinte minden hatáskeltő eszköze. Van több színpompás tömegjelenet, nagy felvonulás, és balett – természetesen. Bemutató: péntek (20) fél 7, Nagyszínház. Rendező: Nagy Viktor.

Pécs, Perczel u.17

Könyvtámasz

Erasmus: A balgaság dicsérete

Hát ez meg micsoda? – kérdezi most a Tisztelt Olvasó. Minek néznek engem? Ki olvas manapság Erasmust?
Rotterdami Erasmus, a latinul író németalföldi író, rosszul járt az újabb középiskolai tantervekkel. Kikerült az anyagból. Nincs rá idő. Az újabban érettségizett nemzedékek már a nevét sem ismerik. Az előszóból megtudjuk, hogy Luther vitapartnere és Morus Tamás barátja volt. Ez utóbbi éppen az ismertetett könyvre válaszul írta meg a maga Utópiáját.
A humanista mester szatirikus eszmefuttatásait ma is gyönyörűség olvasni. A világról beszél és a világot irányító erőkről; az emberekről és az embereket mozgató eszmékről; észről és ostobaságról, rációról és érzelmekről, hitről és szemfényvesztésről. Minden mondatát csak a fordító, Kardos Tibor professzor tudós jegyzeteivel érthetjük meg. Minden mondata teljesen érthető és aktuális ma is.
A világ számára egy nagy színház. A kor főszereplői komédiát játszanak, sajnos ész és őszinte hit helyett ellenőrizhetetlen szenvedélyek, fösvénység és hiúság irányítja őket. A szerző csípős nyelve nem kíméli a főpapokat, a királyokat és az önjelölt prófétákat. Milyen érdekes, hogy kíméletlen elvi kritikája ellenére elismerték a maga korában, és hatalmas tekintélynek örvendett világszerte a legmagasabb körökben.
Nem könnyű olvasmány e könyv. Nem mindig tudjuk eldönteni, hogy komolyan beszél-e a szerző, vagy keserű gúnnyal szól. Egy-egy kisebb fejezetet többször is el kell olvasnunk. De megéri. A végére az az érzésünk, hogy most már igazán okosak és műveltek vagyunk.
Erasmus finom gúnnyal figyel minket a Hans Holbein festette portréról.

Szabolcsi János

Címlapfotó: Gárdi Balázs

Szerkesztőség és kiadó 1034 Budapest, Bécsi út 122-124. **Telefon** 436-4444, **fax** 436-4592 **E-mail** magazin@nepszabadsag.hu **Szerkesztő** Láng Zsuzsa **Helyettes szerkesztő** Veres Mária **Ajánló** Agyagási Edit **TV-ajánló** Karádi Róbert **Képszerkesztő/Fotó** Sopronyi Gyula **Tervezőszerkesztő** Neumann Viola **Kiadja** a Népszabadság Rt. **Felelős kiadó** Lengyel L. László vezérigazgató **Műsorszerkesztőség** MTI Kiadói Kft., felelős vezető Kohut Tibor **Prepress** Népszabadság **Hirdetésfelvétel** Primus Kft. **Nyomdai előállítás** Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető Matolcsy Miklós vezérigazgató ISSN 1589-2131

A Márquez-Székács kiállítás okán és ürügyén

A művirágok piaca

Délelőtt volt. Pontosan emlékszem. Fényes délelőtt volt, amikor megvettem a könyvet a Széchenyi utcában, és hazafelé tartottam vele abba a Hadnagy utcai kilencemeletes épületbe, melynek a legfelső szintjén laktunk, egy mosókonyhában. Jó hely volt. Szerettünk ott. Ez volt az első lakásunk, nekem ott, Egerben az első napilapos állásom, a főszerkesztőm pedig addig járt az akkori hivatalosságok nyakára, amíg szabályosan meg nem kaptuk ezt az egy helyiséget lakás gyanánt. Egy mosókonyha a város fölött, esténként tele barátokkal és boldogsággal. Több mint harminc évvel ezelőtt.

Szóval kezemben a könyv, ahogy átvágtam az évszázados platánokkal teli hajdani és ma újra Érsekkerten, és a Nap olyan ellenállhatatlanul ragyogott, hogy leültem az egyik padra. Felütöttem a könyvet, amit magam sem tudom, miért vettem meg, de úgy emlékszem, senki nem ajánlotta, nem is hallottam felőle. A szerzőjéről sem. Csak a címe. Valahogy a címe nem engedett el a kirakat elől.

Száz év magány.

Felütöttem. Azon nyomban leterített az első mondat.

„Hosszú évekkel később, a kivégzőosztag előtt, Aureliano Buendia ezredesnek eszébe jutott az a régi délután, amikor az apja elvitte jégnézőbe."

Hogy tud valaki ilyen első mondatot írni?

És aztán a többi. Egymás után dőltek ki a könyv lapjaiból a csodák, hömpölygött a mese, amiről később megtudtam, hogy mágikus realizmusnak hívják. Ezt sem tudtam akkor, és sok mindent nem tudtam, csak azt, hogy egyszer, valamikor szeretnék ilyen mondatokra képes lenni. Mindenesetre a platán alatti padról átültem a sörkertbe, és estig kiolvastam Gabriel García Márquez könyvét. Aztán hazamentem, megkérdeztem a feleségem, hogy mennyi pénzünk van, és vettünk húsz kötetet a Száz év magányból, hogy osztogassuk a hozzánk járóknak. Az elsőt Zolnay Palinak adtuk, aztán szép sorjában az arra érdemeseknek, de arra vigyáztunk, hogy két kötet mindig maradjon, mert esténként egymás mellett fekve, versenyt olvastuk kedvenc mondatainkból. Akkor még nem is sejtettem, hogy miért ismétlem annyit az indián szavait, aki váratlanul megjelent Macondóban az ősi ház előtt és csak annyit mondott: „A Király temetésére jöttem."

A macondói Vénusz I.

Hosszú évekkel később, gyönyörű feleségemnek először műgondos kalligrafikus írásán vettem észre, hogy valami megváltozott. A betűk rajza folyamatosan romlott, a sorok átkószáltak egy másik dimenzióba, egy másik világba, aztán egy szép napon, a kórházi ágy szélén ülve már nem tudtam elolvasni az üzenetet. A szépséges szürke szemű utána költözött az írásnak. „ A Király temetésére jöttem."

Száz év magány következett mindennap.

„A sebészkés az orvostudomány kudarcának legékesebb bizonyítéka" – üzente aztán Márquez Juvenal Urbino doktorral a Szerelem a kolera idejénből. De ez már akkor volt, amikor jóval többet tudtam mindenről, és már nem akartam jó mondatokat írni. Csak élni, és néha olvasni. Aztán már olvasni se, semmi újat. Csak a régi sorokat. A múlt volt egyedül biztos. És a mondatok a csodákról. A valóságon túli meséről, ami maga a valóság. Mert hiába cserélődtek a helyszínek, a lakások, az ágyak, Márquez tovább-

ra is ott volt, karnyújtásnyira a polcon, mindenre és minden ellen való szerként.

Márquez volt az elixír. Ő súgta a fülembe egy titkokkal és gonosz italokkal terhes estén, hogy vissza kell térni, nem lehet csak az emlékezésből élni. Azt mondta egy katalán tudós sorsával, hogy föl kell számolni mindent, és úgy visszatérni. Megint rátalálni egy régi útra, amelyen, míg csak vagyunk, járunk. Saját álmaink színeihez. „...és megadva magát a tartós tavasz utáni sóvár vágyának, visszatért mediterrán szülőfalujába."

Így tértem vissza én is. Újra szerettem volna jó és igaz mondatokat mondani és írni.

Mondjam, ne mondjam? – járt a fejemben, amikor jó sorsom hivatalból összehozott Márquez magyar hangjával, Székács Verával. Mondjam, ne mondjam, hogy mit jelentettek az általa magyar regénynek fordított Száz év magány mondatai? És, hogy mi mindent, egy másik mindent jelentenek ma is? Saját csodáimban való hitet. Nem mondtam. Képeket nézegettünk, szavakat, neveket és félszavakat mondtunk. Igen, ez a Santa Clara kolostor, amely mágikus erővel hatott Márquezra. Olyannyira – mondja Székács – hogy Gabriel García Márquez kijárta magának a szinte reménytelen engedélyeztetési kálváriát: abban az utcában, Cartagena de Indias óvárosában építhesse fel a házát, ahol a Santa Clara áll. Ez meg Fermina Daza leánykori háza. Mert mi más is lehetne. A Szerelem a kolera idején, a Szerelemről és más démonokról fordítója 1997-ben kolumbiai ösztöndíjjal három hónapot töltött az egykori spanyol gyarmatbirodalom legnagyobb rabszolgapiacának városában Cartagena de Indiasban. Itt fejezte be az Egy emberrablás története fordítását, nyolc hónappal azután, hogy Márquez ugyancsak Cartagenában befejezte a művet.

Székács Márquezre várt, de a találkozó csak nem akart sikerülni, és a három hónapos várakozás alatt a fordító elkezdett saját mondatai nyomán kutatni. Melyik lehetett Juvenal Urbino doktor háza? Hol lehet az Édességek és Írnokok Árkádja?

Székács Vera elkezdte nézni, vizslatni a várost, Gabriel García Márquez szemével. És rátalált a helyekre, amelyekből a mondatok születtek. A valóság égi másának képeit fényképezte. A Lelkek öblét, amelyben egy elmerült bárka csontváza kísértetként bukkan ki a vízből. Ahogy a múlt éppen átüti a jelen pergamenbőrét. Az utcákon Leona Cassiani félelmetes Nap-mosolyát kutatta az arcokon. Azt kereste, hol kopoghattak Sierva Maria tizenkét évének utolsó léptei. Eközben meglátott az egymás végtelenjébe nyíló teraszok között egy fakorlátot, amelyre Simon Bolivar támaszkodott egykoron. Ezredesek és tábornokok, elnyomások, lázadások, leverések városa Cartagena, amely Márquez szemét rányitotta az ország sorsára, Latin-Amerika történeteire, gyönyörűséges és gyilkosságoktól kísérteties történelmére.

Székács saját maga fordította mondatainak nyomába eredt, és ahogy Parti Nagy Lajos mondta, kiállítást szebben aligha nyitható szavakkal, a műfordító összekaleidoszkópozta, összeillesztette az összeilleszthetőt az összeilleszthetetlenségekkel. Azaz, a képek, a regénybeli házak, színek és emberek egyenesen következnek „az életre-halára végzett fordítói munkából".

Több mint harminc éve, hogy egy érsekkerti padhoz szögezett a Száz év magány első mondata. Több mint harminc éve, hogy valakivel együtt álmodtunk közös száz év magányt magunknak. És most a Petőfi Irodalmi Múzeumban állhatok kissé megilletődve a képek előtt. A lefényképezett mondatok mögötti világban.

Cartagena de Indias.

Ezt a várost álmodtuk öntudatlanul is annak idején magunknak a mondatok mentén kalandozva, a végtelen lehetőségek birodalmában, az ifjúság öröknek gondolt dzsungelében. A végtelen lehetőségeket azóta alámosták a mindennapok. A horizont szűkül. Egyre kevesebben vannak, de vannak, akikkel még együtt lehet álmodni, és hinni a kimondott szó, a leírt mondat erejében.

Márquez, Plinio Apuleyo Mendoza szerint, egyetlen éjszaka döbbent rá a mondatok erejére, amikor joghallgatóként elolvasta Kafka Átváltozását. Egy mondat olyan hatással volt rá, hogy így szólt: „A fenébe, szóval ezt meg lehet csinálni."

Másnap megírta élete első elbeszélését, nem érdekelték többé a jogi tanulmányok.

Hinni a mondatok erejében. Hinni a mesében, és a csodákban. Valóságot élni, és hinni a valóságon túli realizmusban. Hinni az összeilleszthetetlenségek összeilleszthetőségében.

Ezt mondják el Székács Vera Cartagena de Indiasban készített képei.

Szigethy András

A Lelkek öble

Az utca végén balra Gabriel García Márquez háza

Egy „fotós” a zongoránál

Gyorsfotó Kolovratnik Krisztián múltjáról: első nagy szerep Alfölditől (Ferdinánd a viharban), Gyaloggalopp, Bűn és bűnhődés, Szecsuáni..., Szalmaember az Ózban és Sok hűhó. Ez utóbbi még mindig műsoron a Vígben. Ehhez jön még a Picasso a Pestiben és a Legenda a lóról, ugyancsak a nagy színházban. És most, a 35. Magyar Filmszemlén bemutatott Mix tehetséges fotósa, akit az élet, amúgy „ezvanmamagyarországon” módon, majdnem végletesen belesodor az internetes pornómaffiába...

Az Amerikában született, magyar származású, három éve itt élő és dolgozó Steven Lovy XXI. századi budapesti fiatalokról forgatott filmjében van minden: zene, szerelem, barátság, pia, drog, züllés, a barátnőnket meg majdnem elveszítjük, de a végén...

Az interjúra háromcentis hajjal érkezik, mégpedig a Sorstalanság forgatásáról, ahol egy rendőrpribéket játszik. Alig ismerem meg, mert két perccel azelőtt a vásznon egy félhosszú hajú, dekadensen borostás pasi békül ki Gryllus Dorkával.

– Zsizseg a szemle gyártásvezetőktől, operatőröktől, rendezőktől... Ez a kávéház a törzshelye. Neked eszed ágába nem jutott ide beszélni meg az interjút: én csábítottalak erre a helyre. Ha rajtad múlna, egy távolabbi, mexikóiban tömnénk magunkba a chip-salsát.

– Nem erre vagyok bekötve. Ez a fajta smúzolás egyszerűen nem szórakoztat.

– A Mixnek ugyan volt castingja – szereposztásfelelőse –, rendezője, Csutak Zsolt személyében, de te még csak ügynökségnél sem vagy, mint korosztályodból oly sokan. Hogy kerültél a filmbe?

– Steven látott rólam fotókat, megnézett két előadásban... Ennyi volt. Illetve a szereplőválogatáson egy-két helyzetben még kipróbált minket, engem...

– Hogyan „castingolsz”? Egyik kollégád panaszolta, hogy ő soha nem tud jól teljesíteni szereplőválogatáson. Szerinte az egy típus...

– Én azért tudok „valamilyen” lenni: jó, rossz, alkalmas, mert nem érdekel, milyen vagyok...

– ? ...

– Abban a tíz percben semmi nem derül ki azonkívül, hogy milyen figura vagy... Hogy emberileg mit tudsz kihozni magadból... De hogy milyen színész vagy... Hogy derülhetne már ki? Persze a válogatás is egy szakma, amit lehet jól csinálni. Ha valakinek erre szeme van, azért nagyjából eltalálja a szereplőket. Egyébként, most mondd, akkor mi van, ha nem téged választanak? Mi történt valójában? Lesz egy másik lehetőség: máskor – máshol. Ezenkívül annyi minden van még az életben. Nekem például ott a zene. Minden este zenélek. Nemrég voltunk stúdióban a zenekarommal... (Krisztián már túl van élete első zongoraversenyén is. Mármint, amit ő szerzett... – a szerk.), Bollók Csaba új filmjéhez én szereztem a zenét... Az igazi kérdések ott kezdődnek az életben, hogy anyáddal minden rendben van-e, vagy hogy azok élnek-e körülötted, akiket szeretsz.

– Nem neked kellett volna a film főszerepét játszani? A srácot, akit zongoraművésznek szán a papa...

– Azért ez nem evidens... Ha én

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Szeitz Gizella
NÉPSZAVA
1966 NOV 15.

1021

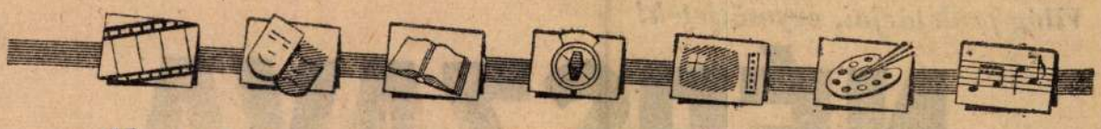

Együtt és egyedül

Új magyar zenedráma az Operaházban

Örvendetes tény: hosszú évek felemás vagy semmilyen eredménye után az elmúlt esztendőkben egymásután mutattunk be figyelmet érdemlő, új magyar színpadi zeneműveket. Petrovics Emil, majd Szokolay Sándor után most a nem egészen egy generációval idősebb *Mihály András* írt zenedrámát. Az említett szerzők közötti korkülönbség stíluskorszakban nem jelent különbséget — említését inkább csak az élményanyag indokolja, amelyből a most bemutatott mű táplálkozik. Mihály András életének alapélménye a munkásmozgalom, amelynek közegében ifjúsága telt. Innen fakadó érzései, gondolatai, következtetései kerültek ki jobbára szimfonikus formákban mozgó zeneszerzői tolla alól, ezúttal sajátos operai formában.

A művet lehet, részben kell is bírálni — az indítás spontanitását nem. Érezhető: nagyon kikívánkozó, makacs dilemmából fakad az alkotás, zenei igényessége vitathatatlan. Koncepciója ellenben több ponton erősen vitatható, s a drámai mondanivaló időszerűsége és fontossága, valamint az említett sajátos forma meg is követeli a vitát.

Az alapdrámát *(Hubay Miklós: »Szüless újra, kedves!«)* másfél évvel ezelőtt láttuk színpadon. A cselekményváz változatlan — a morális és filozófiai mondanivaló több lényegi vonatkozásban módosult. Vitánkat az eredetivel itt mellőzhetjük — éppen elég marad a zenedrámával kapcsolatban.

A művet átszövő és végső kicsengését meghatározó gondolat szép és igaz: az életet emberivé és értelmessé csakis az teheti, ha túl önmagunkon, másokért is élünk. Az ilyen élés fáradságos, áldozatot követel, kritikus helyzetben nem kevesebbet, mint az életet magát — mégis nincs másik megoldás a teljes emberi életre. Aki így él, nem marad egyedül, nem lesz magányos, mint korunkban annyian.

Az átdolgozott dráma nem elég tisztán és világosan tárja fel ezt a gondolatot, holott a szerző egyszerűsíteni kívánta az alapművet. Cselekmény tekintetében meg is tette ezt, gondolatilag ellenben túlterhelte, agyonbonyolította. S ahogy az már lenni szokott, mivel túl sokat akart közölni egyszerre, annyit sem közölt, amennyi túlterhelés nélkül kínálkozott. Képtelenség egyazon zenedráma keretében eszmei képét adni egy hősi, egy alantas és egy cinikus világnézetnek. A zenébe belefér ez, egy opera szövegi anyagába nem. Ehhez túl sokszor szükséges erőszak a műfajon (áttérés a deklamált prózára), amikor is kérdésessé válik, az opera műfaján belül maradtunk-e még, és ha igen, minek? Hiszen legfőbb gondolatainkat nem a zene nyelvén, hanem a drámáén, vagy éppen a publicisztikáén közöltük. Lehet egy zenedrámának súlyos eszmei mondanivalója, sőt, napjainkban ezt fokozottan el is várjuk, de ennek elsődleges hordozója csakis a zene lehet, semmi olyasmi, ami háttérbe utalja e legfőbb tényezőt.

Ami tetézi a bajt, helyenként a szöveggel nem értünk egyet. Igaz, hogy a mozgalomban egy időben rettenetes torzulások következtek be, s ennek drámai anyaga akár több zenedrámát is megtölthet tartalommal. Mégis elfogadhatatlan azonban az ügyben az ítéletet egy amorális világ amorális vezéralakjának szájából hallani. Hasonló tévedések mutathatók ki még a több helyütt nagyon nemesen felvázolt szerelmi cselekmény szálán, valamint a közönyös világ vulgáris ábrázolásában. Ugyanakkor a dráma egy kapitális alakja, a Rektor egyszerűen nincs megrajzolva.

A hibák ártanak az egész újszerű koncepció szépségének és érdekességének, s helyenként akadályozzák, hogy a nagy kultúrájú muzsika igazán elérkezzék a hallgatóhoz. Pedig a műben, elsősorban zenei, de drámai vonatkozásában is, nagyon sok a nemes anyag. Kimagaslóan szépek a társadalom egészét jelképező kórus zenei kifejeződései. Tudatosan osztja a komponista ezeket a műben kapitális szerepet játszó részeket tárgyilagosság és elfogódottság, értelem és érzelem, férfiak és nők válaszolgatására, és ezáltal mind zenei, mind drámai hatásban kiemelkedő eredményre jut. A hős Fucik-szerű *»Emberek!«* kiáltása, felmagasulása, s e rész egyszerű kóruszárása minden tekintetben kimagasló pillanat. (Meglehet, az utójáték, a modern »Moral« nem is lett volna szükséges.)

Az előadás elsőrendű. A legmelegebb elismerés hangján kell szólni Operaházunk egész művészegyüttesérőI, a két szereposztás minden egyes művészéről. A főérdem *Mikó András* rendezőé. Az egész látomáson, amelyet a színpadra teremt, érződik a társszerzői jellegű, szívből jövő együttműködés, a fantázia és a szellem. Nagyon érdekes és beszédes a színpad hármas tagolása, egész színfelfogása, ahol a fekete-fehér és a piros-fehér jelképet kap, a mű egész karakterével egyez[illegible]lképiséget. Kár, hogy [illegible]narkáns dramaturgiai hibákat a rendező sem vette észre, sőt, itt-ott tévesen aláhúzta. Sajnálatos hiba az is, hogy a hős a kelleténél többet van a szó szoros értelmében piedesztálon.

Csak a helyhiány okozza szűkszavúságunkat a többiek elismerésében. *A zenekar Erdélyi Miklós*, illetve *Pál Tamás* irányításával kiválóan szólaltatta meg a cseppet sem könnyű partitúrát, a *kórus* (karigazgató *Pless László*) nagy szerepének elsőrendűen megfelelt. *Forray Gábornak* nagyon sok köszönhető még ez utóbbiból is, mert elsőrendűen érdekes és kifejező színpadképe a többi között a kórus elhelyezését is érzékletessé, hangsúlyossá, a mű lényegét kifejezővé teszi. *Szeitz Gizella* jelmezei (főleg ismét a kórusnál) hasonlóképpen remek arányt találtak a reális és a jelképes között.

Kivételes teljesítményt követelt és kapott a mű az Opera művészeitől. Nehéz énekesi és bonyolult színészi feladat várt valamennyiükre, hogy a műfajában szokatlan alkotást önstílusában életre keltsék. Színészileg is meglepően kitűnő, amit nyújtanak. S egyben biztató, hiszen korunk mind gyakrabban terheli az énekes művészeket többékevésbé hasonló jellegű, összetett feladatokkal. Két teljes gárda sorolása itt képtelenség. Ki kell emelni *Palcsó Sándort* és *Palócz Lászlót*, akik mindkét szereposztásban hibátlanul éneklik és játszszák fontos szerepüket, továbbá *Házi Erzsébetet*, a szép, mély hangszínű, színészileg még éretlen, fiatal *Kovács Esztert*. További neveket csak azért nem említünk, mert bárki mellőzése igazságtalan volna. *Lakatos Gabriella*, illetve *Bánki Györgyi* (*Seregi László* kis koreográfiájával) nem lep meg egy csaknem néma, táncos szerep kitűnő megoldásával — bár a figura ilyetén alkotói megoldása egészében vitatható.

A problematikus mű mellett nem mehettünk el kevesebb kritikus megjegyzéssel. S ezt nem pusztán hibái követelték, hanem rangja és színvonala is.

Rajk András

Humor a képernyőn

Világ proletárjai, egyesüljetek!

NÉPSZAVA

A MAGYAR SZAKSZERVEZETEK KÖZPONTI LAPJA

94. ÉVFOLYAM, 269. SZÁM ÁRA 60 FILLÉR 1966. NOVEMBER 15, KEDD

Podgornij Bécsbe érkezett

Heltai András, az MTI tudósítója jelenti:

Podgornij, a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elnökségének elnöke hétfő délelőtt egyhetes hivatalos látogatásra Ausztriába érkezett. A szovjet államfő *Franz Jonas* köztársasági elnök meghívására *Schärf* köztársasági elnök 1959-es szovjetunióbeli utazását viszonozza. A szovjet államfő kíséretében van *Tyihonov*, a Minisztertanács elnökhelyettese, *Kuznyecov*, a külügyminiszter első helyettese, *Kuzmin*, a külkereskedelmi miniszter első helyettese, *Romanovszkij*, a Külföldi Kulturális Kapcsolatok Állami Bizottságának elnöke, valamint a külügyminisztérium több vezető munkatársa.

Nyikolaj Podgornijt a schwechati repülőtéren Jonas köztársasági elnök üdvözölte, majd bemutatta neki a fogadására megjelent *Klaus* kancellárt, *Bock* alkancellárt, *Toncic* külügyminisztert és az osztrák kormány több más tagját.

Podgornij üdvözlésére megjelentek a szocialista országok bécsi diplomáciai képviselői. A szovjet államfőt katonai pompával fogadták, különrepülőgépét osztrák vadászgépek kísérték a határtól.

Nyikolaj Podgornij látogatást tett a Hofburgban Franz Jonas elnöknél. A két államférfi baráti hangulatban megbeszélést folytatott egymással.

A megbeszélés alkalmával Podgornij a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elnökségének nevében meghívta Franz Jonast, hogy számára megfelelő időpontban látogasson el a Szovjetunióba. Jonas a meghívást elfogadta, a látogatás időpontjáról később döntenek.

A politikai eszmecserére, amelyen a két államfő, valamint Klaus kancellár és az osztrák kormány tagjai vesznek részt, kedden kerül sor.

A szovjet és az osztrák sajtókommentárok egyaránt arra utalnak, hogy a megbeszélések előterében a szovjet—osztrák viszony, Ausztria nemzetközi szerepe s az ezzel kapcsolatos időszerű kérdések, így az osztrák közös piaci társulás tervei állanak majd. Az osztrák kormány e szándékát a Szovjetunió, mint az államszerződés egyik aláírója, kezdettől helytelenítí.

Podgornij távirata Dobi Istvánhoz

A Szovjetunió Legfelső Tanácsa elnökségének elnöke, útban Ausztria felé, hazánk területe felett átrepülve, szívélyes üdvözletét és legjobb kívánságát fejezte ki a Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnökének. *(MTI)*

Todor Zsivkov b megkezdődött a Bolga kongres

Pásztor Magda és *Nagy Károly*, az MTI tudósítói jelentik:

Az Universiadéban, Szófia külön erre a célra átalakított reprezentatív sportcsarnokában hétfőn összeült a *Bolgár Kommunista Párt* IX. kongresszusa. A teremben reggel 9 órára elfoglalta helyét a több mint másfél ezer bolgár delegátus és a 70 testvérpártot és különböző demokratikus szervezetet képviselő külföldi küldöttségek tagsága. (Vasárnap újabb küldöttségek érkeztek a kongresszusra, így a *Komócsin Zoltán* vezette magyar és a *Nicolae Ceausescu* vezette román pártküldöttség.)

Todor Zsivkov nyitotta meg a konkresszust, majd a küldöttek megszavazták a napirendet.

Az elnökség megválasztása után *Todor Zsivkov*, a Központi Bizottság első titkára emelkedett szólásra.

— *A Bolgár Kommunista Párt VIII. kongresszusa óta eltelt négy esztendő az országban a társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális élet sokoldalú fellendülésének ideje volt* — mondotta Todor Zsivkov. A szónok, miután megemlítette, hogy tíz esztendő telt el a Bolgár Kommunista Párt Központi Bizottságának történelmi nevezetességű áprilisi plénuma óta, megállapította: — *Az áprilisi irányvonal győzött a népgazdaság minden területén és Bulgáriát gazdaságilag erős állammá tette.*

A nemzetközi helyzetről és a külpolitikai feladatokról szólva Zsivkov hangsúlyozta: a leglényegesebb, ami a világ fejlődésében a beszámolási időszakban végbement, az, hogy *vitathatatlanul tovább erősödött a szocialista világrendszer.*

Edwin Aldrin az űrbe másfélszer megkerülte

Miután *két órát, kilenc percet és huszonöt másodpercet* dolgozott, sétált, beszélt és pihent a világűrben, *Aldrin* amerikai űrhajós vasárnap este visszatért a Gemini 12. belsejébe.

Aldrin végrehajtotta a programban előírt tizenkapcsolni a második garnitúra segédrakétáit.

Vasárnap korábban az áramszolgáltató berendezésben támadt hiba.

A Gemini 12. pilótái Aldrin visszatérése után újabb nehéz problémát oldottak meg. Amikor a Gemini 12

Székács Vera

Márquez álmai képekben

Székács Vera fotói a Petőfi Irodalmi Múzeumban

Várt. De Márquez – Gabirel García – nem érkezett meg. Így születtek meg a képek, melyek tegnaptól láthatók Budapesten a Petőfi Irodalmi Múzeumban.

Cartagena de Indias 1997. Székács Vera a Száz év magány és a nemrég megjelent Márquez önéletrajz fordítója így emlékszik vissza a történetre. „Pontosan hét évvel ezelőtt, 1997-ben az európai tél hónapjait Cartagena de Indias pokoli hőségében töltöttem, Gabriel García Márquezre várva. De nem érkezett meg. Mialatt vártam rá, befejeztem az Egy emberrablás története fordítását, nyolc hónappal azután, hogy ő maga ugyancsak Cartagenában befejezte a művet."

Szerelemről és egyéb démonokról, az Egy előre bejelentett gyilkosság krónikája, a Szerelem kolera idején fordítója pedig elkezdte járni az utcákat, a helyeket, ahol Márquez hőseinek nyomát kereste: Fermina Daza leánykori házát, egy mandulafákkal körbevett, szobros teret, egy titkos ablakot, ahol feljelentőcédulákat lehetett bedugni a párkányon a párkáknak, akik a háttérben szőtték a történelem szálait, a Santa Clara-kolostor burjánzóan pompás belső udvarát, Az Írnokok és az Édességek Árkádját.

Most mindez megjelenik képekben. A magyarországi Márquez-rajongóknak irodalmi csemege. Látni a teraszos, erkélyes házakat, Cartagenát, ahol a Nobel-díjas író újságíróként dolgozott az El Universalnál, az El Espectadornál, az El Heraldonál. A Bűn utcájában lakott, egy olyan szállodában, mely tulajdonképpen bordélyház volt. E korszakáról emlékezik így a Guajava illata interjúkötetben, melyet egykori újságíró kollégájának adott: „Az El Heraldonál három pesót fizettek nekem kolumnánként, s olykor a vezércikkért meg hármat. Amikor nem volt egy pesó ötvenem, hogy kifizessem a szobát, otthagytam a hotel portásánál a Söpredék kéziratát."

FOTÓ: SZÉKÁCS VERA

Charta de Indias, ahol Gabriel García Márquez újságíróéveit töltötte

A Márquez-életmű bensőséges ismerőinek vaklóságos reveláció a kiállítás. A műveket – még – nem ismerőknek pedig egy távoli, különleges világ levegője suhintja meg, a cartagenai tengerpart szele, amely titkokkal teli. Egy kép: A Lelkek öblének vízét átüti egy hajdan elsüllyedt bárka maradványa. Az egykori gálya csontváza épphogy átszúrja a vízfelszínt, a történet valahol lent van a mélyben.

Gabriel García Márquez pedig éppen a nagy mélységek ismerője.

A Kolumbiai Köztársaság és a budapesti Petőfi Irodalmi Múzeum közös akartából született meg a kiállítás, abból a szempontból a lehető legjobb időben, hogy az író önéletrajzi regényének, Az azért élek, hogy elmeséljem az életemet magyar kiadása után nyílt meg.

Parti Nagy Lajos a kiállítás tegnapi megnyitóján a következő szavakkal ajánlotta a képeket alapos szemlélődésre: „Egyáltalán nem csoda, inkább munkaeszköz vagy munkahipotézis, hogy Székács Vera a márquezi világ helyszíneit is valóságosakként gondolja el, hisz ha valódiak a figurák, milyen más helyszíneken léteznének mint valódiakon? S ha a fordító ehhez még el is megy a jelentős fikció helyszínére, nevezetesen Cartagénába, s ott, egy valódi városban – több mint 700 000 lakos – a regénybeli város házait kezdi keresni, az egyenesen következik a szenvedélyesen, életre-halálra végzett fordítói munkából, mely munka, persze nagyon komoly játék is, játék szavakkal, lehetőségekkel, összeillésekkel és összeilleszthetetlenségekkel"

SZIGETHY ANDRÁS

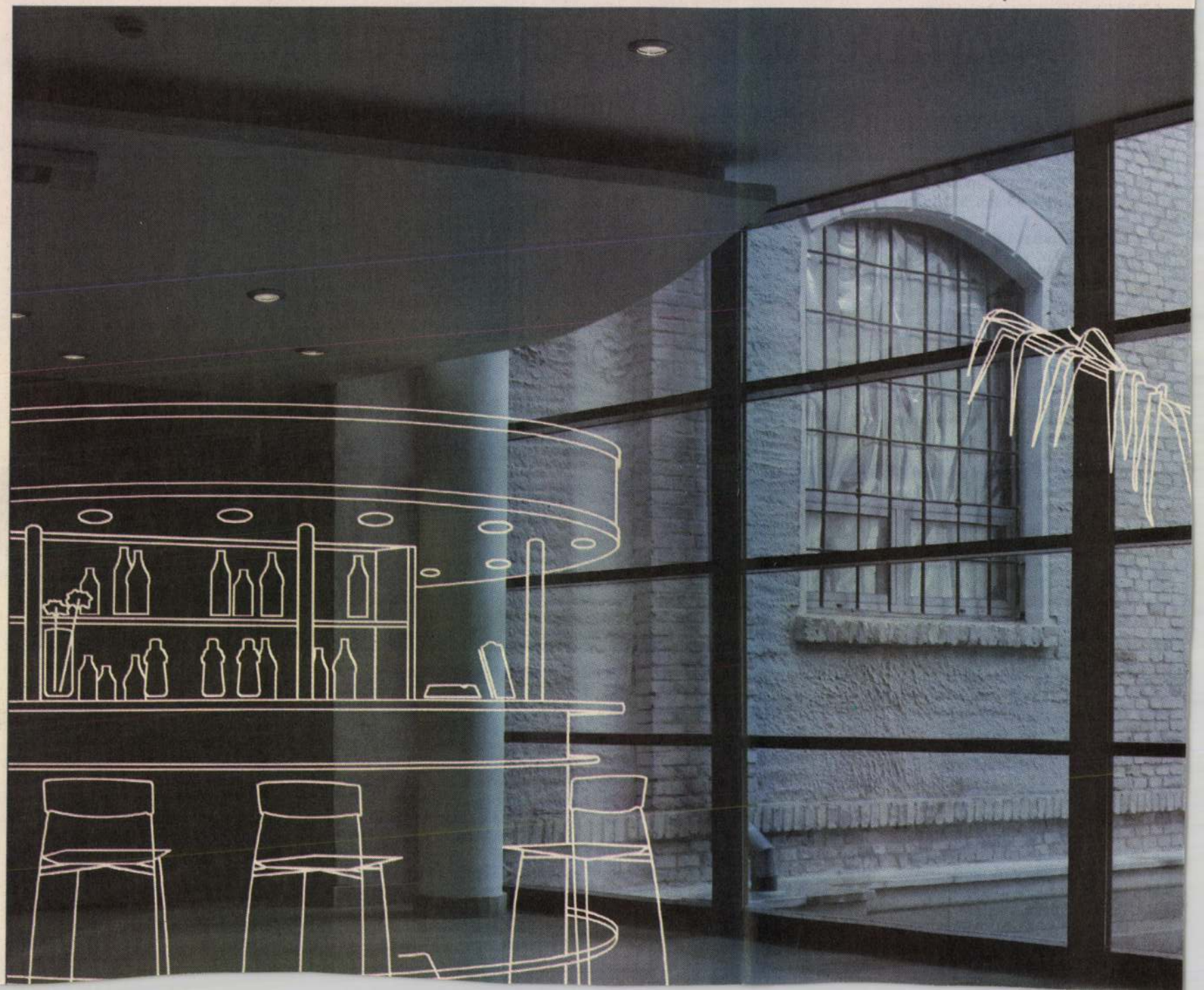

SZÉKÁCS ZOLTÁN

MEGHÍVÓ

SZÉKÁCS ZOLTÁN

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

FRANK JÁNOS

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1965 JANUÁR 15-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN 1/2 6 ÓRAKOR

FÉNYES ADOLF TEREM — BUDAPEST VII, RÁKÓCZI ÚT 30

9736 fnyv 1

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PEDAGÓGUSOK LAPJA

1965 MÁR 20.

1021

KIÁLLÍTÁSOK

Székács Zoltán

Esős Duna-part

A »Fényes Adolf« teremben mutatta be művészi termésének legjavát Székács Zoltán festőművész-tanár.

Tájain, interieurjein *(Kút Nagymaroson, Esős Dunapart, Téli este, Szobarészlet)* a látottakat széles festőiséggel teremti újjá, kifejtve a művészi átélés magvát. Külföldi útjainak élményeit a jellemzés érdekében sűríti, a hangulatokat szuggesztív erővel motiválja (*Római utca, Híd a Tiberisen, Visztula-part, Elblag.*) A kompozíciót és a színeket tudatosan, ugyanakkor szubjektív erejű művészi szándékkal alkalmazza műveln.

Székács Zoltán kiváló rajzpedagógus, a csepeli Kossuth technikum tanára. Művészi és nevelői hivatása elválaszthatatlan egymástól. Művészi eredményeire büszkék vagyunk, és várjuk festészetének további kiteljesedését.

Lampért András

Színvonalas kiállításon mutatták be műveiket Lampért András festőművész-tanár és Matzon Frigyes szobrászművész-tanár az Egressy klubban.

Lampért András eleven természeti élmények hatására festi képeit. Kulturált színakkordjait az impresszionisták őszinteségével viszi vászonra, objektív szemléletét azonban a tájról és a tájban élő, mozgó emberekről alkotott szubjektív átélés teszi megnitté, közvetlenné. A művész a Balaton környékének szerelmese, de Miskolc és Nagymaros vidékét is szívébe fogadta. Nagy erővel alkalmazza a festőiség jegyében a ragyogó fény-árnyék ellentéteket *(Vörösberényi udvar I., Tihanyi múzeum, Füredi kikötő).* Mestere a szürkék *(Vörösberényi udvar II.),* valamint a mélykékek és intenzív meleg színek alkalmazásának *(Nagymaros este, Pilisi táj).* Alkotómódszereiben az oldott festőiség párosul a dekoratív, grafikus tendenciákkal. Több esetben fordul határozottan a dekoratív képalkotómódszer felé *(Füredi lépcső, Hévízi bazárüzlet, Tihanyi táj).* A monumentalitás igénye jelentkezik *Éjszakai cséplés* című képén. Grafikái közül kiemelkedik a *Cséplés* című monotípia és a *Pingpongozó fiú* rajza.

Pingpongozó fiú

Matzon Frigyes

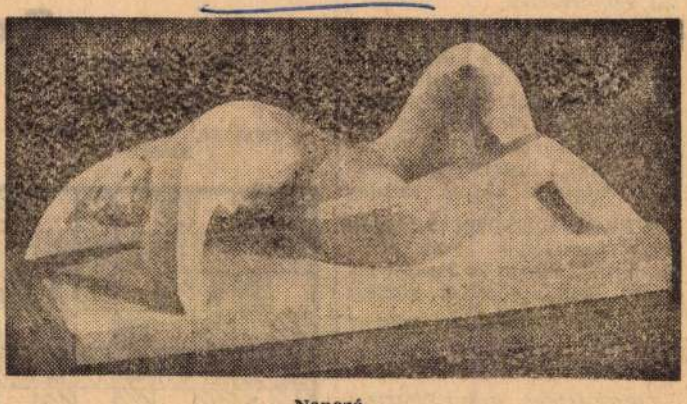

Napozó

Matzon Frigyes a szó és a fogalom legnemesebb értelmében szobrász. A természet közvetlen tanulmányozása nyomán jut el a kubisztikus absztrahálásnak addig a fokáig, ahol a transzponálás művészileg kiteljesedik, de az emberi vonatkozások még teljes érvényűek. (Strandoló nő, Zárkózottság, Szfinksz, Napozó, Fésülködő nő.)

Drámai erejű a vörös márványba faragott *Mártír* kiterített alakja és a kisméretű *Pieta.* A »*Plasztikus etüdök*« egyéni módon jelenítik meg a kő, a márvány, a fém nemes anyagában kikristályosodott zenei formákat: a különféle zenei élmények érzékletesen testesülnek meg a tér három dimenziójában *(Preludium, Elégia, Bartók concerto, Extemporatio).*

Matzon Frigyes, a budapesti képzőművészeti gimnázium tanára a mai magyar szobrászat élvonalában áll. Szép kiállítása méltó módon hívja fel erre a szakemberek és a közönség figyelmét.

Dr. Domonkos Imre

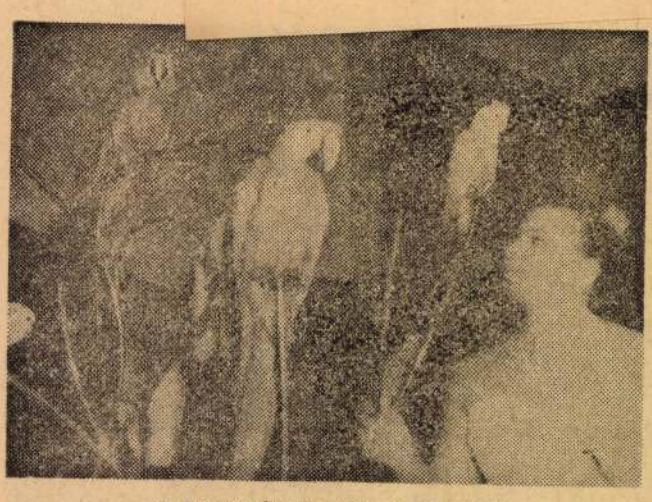

A Szovjet Állami Cirkusz műsorából Jolanta Olhovikova idomított papagájaival

A Szovjet Állami Cirkusz budapesti vendégjátékát már 1963-ban is kirobbanó, nagy siker fémjelezte. Most ismét Magyarországra látogat a világhírű társulat, vendégjátékukat április 3-án kezdik meg a Fővárosi Nagycirkuszban. A műsorszámok a szokásosak — légtornászok, zsonglőrök, akrobaták, állatidomítók, bohócok —, a színvonal azonban »szokatlannak« igérkezik: rendkívülinek. A bemutatkozó művészek közül többen is Kiváló művész, illetve a Szovjetunió népművésze megtisztelő cím kitüntetettjei.

A Fővárosi Nagycirkusz ezúttal is szívesen látja nézőinek egyik leghálásabb és leghűségesebb rétegét: a diákokat. Csoportos látogatás esetén a csütörtök délutánonként 1/4-kor tartandó előadásokra a diákok 6-tól 15 forintig terjedő kedvezményes áron kaphatnak jegyet. A cirkusz nemrégiben létrehozott ifjúsági osztálya szeretettel várja az iskolák jelentkezését, s kéri, hogy a tavaszi szünetre eső délutáni előadásokra mielőbb foglalják le helyeiket. A jegyigényléseket a 420—249 telefonszámon is be lehet jelenteni. A vidéki iskolák jelentkezéseit az ifjúsági osztály postafordultával visszaigazolja.

Innen-onnan

JÓL SIKERÜLT továbbképzést tartottak a megye biológus-szakos tanárainak Tatabányán. A pedagógus továbbképzési napok keretében megrendezett találkozón dr. Kiszely György szegedi egyetemi tanár, és dr. Entz Béla hidrobiológus tartott előadást.

TÖBB MINT 2000 pedagógus lakás épült hazánkban 1963 óta. Idén a pedagógusok lakáshelyzetét tovább javítja az az újabb 25 millió forint, amelyet a Művelődésügyi Minisztérium bocsátott rendelkezésre lakásvásárlás céljaira.

NAGY SIKERREL vendégszerepelt Zalaegerszegen a pécsi Nevelők Háza arany koszorúval kitüntetett kamarakórusa.

HUSZONKETTEN SZERETTEK általános iskolai bizonyítványt a nógrádgárdonyi TBC gyógyintézet betegei közül. A hosszú kényszerpihenőre utalt felnőttek oktatásának megszervezése Rados István iskolaigazgató és dr. Bogdándy Emil igazgatófőorvos érdeme.

GYÓGYNÖVÉNYGYŰJTŐ VERSENYT rendeztek az elmúlt évben a Hajdú megyei úttörők. A legjobb eredményt elért gyermekek és pedagógusok között a megyei MÉK értékes és hasznos jutalomtárgyakat osztott ki.

HAT PEDAGÓGUS SZOLGÁLATI LAKÁS épül községfejlesztési alapból Baktalórántházán. Laskodon óvodát, Apagyon, Pusztadoboson, Rohodon és Nyiribronyban pedig iskolát építenek társadalmi erőforrásból.

SZÉP EREDMÉNYT ért el a Tarkői-kőfülke őslénytani kutatásában az egri Dobó István gimnázium barlangkutató szakköre. Estók Bertalan tanár vezetésével most a Vörös-kői völgy barlangrendszerének kutatását vették tervbe.

MEZŐKÖVESDEN az idén négy pedagógus lakás épül. Az elmúlt évben öt tanítói lakással gazdagodott a község.

VIDÁM FARSANGI ESTET rendezett a Szolnoki Pedagógus Klub.

ORSZÁGOS KOLLÉGIUMI tanácskozást tartottak Miskolcon. A kétnapos megbeszélésen tizenhét megye oktatási szakemberei vettek részt.

AZ ÚJ RENDTARTÁS bevezetésének tapasztalatait összegezte — gyakorló pedagógusok és tanügyigazgatási szakemberek közreműködésével, — a Pedagógusok Szakszervezete Budapesti Bizottsága a legutóbbi kibővített elnökségi ülésén.

PEDAGÓGUS AKADÉMIA indult a dorogi járás tanítói részére. A hat előadásból álló sorozatot a művelődésügyi osztály, a pedagógus szakszervezet járási bizottsága és a TIT közösen rendezi.

ELEKTROMOS TÉRKÉPET szerkesztett a történelemtanítás segítésére Oriold Károly bácsalmási igazgatóhelyettes Szigeti Jakab és Petrity Jakab tanárok közreműködésével. Most földrajzi szemléltető térkép elkészítésén munkálkodnak.

EGY ÉVE működik a kaposvári járás pedagógusainak kamarakórusa.

A GENCSAPÁTI ÁLTALÁNOS ISKOLA igazgatója, Balogh Sándor évtizedek óta gyűjti a környék régészeti és néprajzi emlékeit. Most Polgár Endre nyugalmazott gimnáziumi tanárral együttműködve elkészítik a község monográfiáját.

FÖLDRAJZI TÁJÉRTEKEZLETET tartottak Nyíregyházán. A háromnapos tanácskozáson hét megye földrajzszakos vezető szakfelügyelői a többi között az általános és középiskolai oktatás összehangolását vitatták meg.

A JÁRÁSI VÁLASZTÁSOK befejezéseként magasszínvonalú hangversenyt rendezett Sárospatakon a Tanítóképző Intézet és a Rákóczi Gimnázium szakszervezeti bizottsága. Az intézet kamarazenekarát és kamarakórusát Bolvári Zoltán, Tóth Károly és dr. Zádor Tibor vezényelte. Dudás Éva szavalattal, Vancsó Enikő pedig egy szatirikus karcolat előadásával aratott sikert.

KALOCSA ÉS KÖRNYÉKE népművészetét dolgozta fel tanulmányában Cserei József tanár.

Sa

28. SZ. FELADVÁNY

F. HOFFMANN

(WEISSENFELS — NDK)
Eredeti

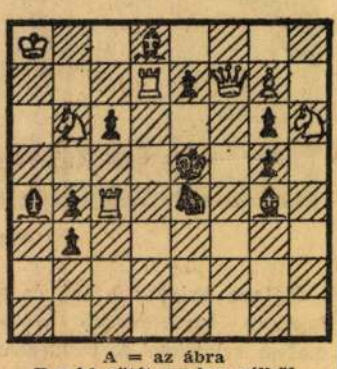

A = az ábra
B = b3 sötét gyalog nélkül
Mindkét feladvány követelménye: matt 2 lépésben.

Mai rovatunkban egy új sakkozó kartársat mutatunk be olvasóinknak. Fritz Hoffmann a regényes Türinglában él, a negyvenezres Weissenfels helységben lakik, de a környéken egy kisebb község általános iskolájának tanára. A sakkozással már meglett korára kezdett foglalkozni, de az emberi alkotókészség méltó célját találta meg benne. Kétlépéses mattfeladványok, szabadmattok és tündérsakk-feladványok a kedves területe.

Most bemutatott feladványa érdekessége az ikerállást létrehozó gyalog segítségével történő kulcslépés-meghatározás és duálelhárítás.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-048, 337-748, 340-726

Magyar Nemzet

1975 APR 9

Székács Zoltán festő

Három tárlat nyílik meg április 10-én, csütörtökön a Képcsarnok vidéki üzleteiben: a zalaegerszegi teremben Székács Zoltán, a békéscsabai Munkácsy Mihály-teremben Józsa János képeit mutatják be, a nyíregyházi Benczúr Gyula-teremben pedig hét fiatal művész kollekcióját láthatják a vendégek.

tásra illetékes tanácsi szervekhez.

M.D.K.

Székács Zoltán

festő

„Őszi táj" (repro)

Sz. Zs: Egy kiállítás alkalmából.

Művészet, 1962. február — 33 l.

Székács Zoltán festő M.D.K.

kiállitása a Csepeli Müvek Müszaki Klubjában

Napló

Magyar N emzet 1961. november 24. 4.1.

Székács Zoltán

festő

H.D.K.

Kiállítása volt a Csepel Vas és Fémművek kiállítótermében. „A feleségem", „Zolika alszik", „Duna menti terasz" c. képei

Soós Klára: Székács Zoltán festőművész kiállítása

Művészet, 1962. február — 34 l.

M.D.K

SZÉKÁCS Zoltán

Csepeli Lsz. jelenetek

Dutka Mária: Művész a gyárban
Kiállítás Csepelen

Magyar Nemzet 1962. április 4. 8.1.

Székács Zoltán festő MDk

A Csepeli Munkásotthonban megnyílt kiállítás egyik szervezője.

– : Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. ápr. 2.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szécsi Zoltán

NÉPSZABADSÁG

1965 MÁR 23.

— **Székács Zoltán** festőművész kiállítása hétfőn nyílt meg a szakszervezetek Egressy Gábor Művelődési Házában.

1024

Székács Zoltán MDK

Marosi táj 1961 olajtemp.

Ősz, 1961. olf.

Utca a töltés mellett, 1961. olajtemp.

Fényes Adolf Terem 1965. jan-febr.Székács Z.

Székács Zoltán MDK

Festő, 1959 olf.

Kuckó, 1960. olf.

Tehenész, 1961. olajtemp.

Fényes Adolf Terem 1965. jan-febr.Székács Z.

Székács Zoltán MDK

Esti ablak, 1962. olajtemp.

Nosztalgia 1962 olajtemp.

Vöröskőbánya, 1963. olajtemp.

Fényes Adolf Terem 1965. jan-febr. Székács Z.

Szákács Zoltán MDK

Calvin tér, 1963. gouache

Angyalvár, 1963, gouache

Dunai táj, 1963, gouache

Fényes Adolf Terem 1965. jan-febr. Székács Z.

Székács Zoltán MDK

Téli este, 1963. olajtemp.

Szomoruság, 1964. olajtemp.

Tenger Szverlangánál, 1962, gouache

Fényes Adolf Terem 1965. ~~jan~~-febr. Székács Z.

Szakács Zoltán MDK

Csendélet, 1963. olajtemp.

Visegrád, 1963. olajtemp.

Jégvirágok, 1963. olajtemp.

Fényes Adolf Terem 1965. jan-febr. Szakács Z.

Székács Zoltán MDK

Szobarészlet 1963. gouache

Lelátás a Palatinusról 1963. gouache

Hid a Tiberisen, 1963 gouache

Fényes Adolf Terem 1965. jan–Febr. Székács Z.

Székács Zoltán MDK

Római alkony, 1963. gouache

Dunaparti házak, 1963 gouache

Esős Dunapart, 1963 gouache

Fényes Adolf Terem 1965. jan-febr. Székács Z.

Székács Zoltán MDK

Római utca, 1963. gouache

Mükert, 1963. gouache

Tavaszi táj, 1963. gouache

Fényes Adolf Terem 1965. jan-febr. Székács Z.

Székács Zoltán MDK

Visztula-part 1964. gouache

Sikátorok 1964 linóleummetszet

Fényes Adolf Terem 1965. jan-Febr. Székács Z.

Székács Zoltán MDK

Kut Nagymaroson 1963 gouache

Ablag, 1964 gouache

Mementó 1964 gouache

Fényes Adolf Terem 1965. jan-Febr. Székács Z.

Székács Zoltán

kiállított akvarellje:

Napsütésben, 40 x 50 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Hárimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

16-l.

Székács Zoltán, Jestő

MDH

Kiállítása a fényes Adolf Teremben nyitva áll.

— : A hét végi kulturális programból 11.

Bp. 1965. jan. 16.

Székács Zoltán, festő

MD4

Kiállítása nyitva a Tényes Adolf Teremben.

—: A hét végi kulturális programból 11.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jan. 23.

SZÉKÁCS Zoltán festő M. D. K.

Szőnyi István tanítványa

„Szomorúság"

Souvichet K.

Frank Janos: Kiállítási Napló

Székács Zoltán

Élet és Irodalom 1965 - jan. 21. 8. l.

Székács Zoltán M.D.K.

Szőnyi tanitvány.

Kiállitása a Fényes Adolf-teremben
Téli este, Jégvirágok, Szomoruság, Kuckó

Három kiállitás

Szerszám és Gépipar 1965. január 25.

Székács Zoltán festő M.D.K.

kiállitása január 15-én nyilik a Fényes Adolf terembe

Napló

Magyar Nemzet 1965. január 13. 4.1.

Székács Zoltán, festő MIDH

Márc. 22-én tárlata nyílt meg az Egyessy Gábor Művelődési Háznak.

—: Hír 10

NÉPSZABADSÁG Ap. 1965. márc. 23

Székács Zoltán

Kiállítása nyílt péntéken a Fenyes Adolf teremben

Néphava, 1965, jan. 16, 4o.

M.D.K

Székács Loltán

festő

A Feniges Adolf Lesemben
rendezett tárlatot.

Frank János: Székács Loltán
Élet és Irodalom, 1965. jan. 23-8 lap

Székács Zoltán festőművész

Zalaegerszegen a Képcsarnokban rendezett kiállítását április 10.-én nyitják meg, mint a Kulturális eseményeket ismertető rovatában közli a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápr. 5.
XIX. évf. 14. sz. 2. lap.

Szikács Loltán
festő

Szabadgerszegen április 10-én
nyílt meg Szikács Loltán festő
művész kiállítása.

-----:Pályázatok és megbizások.

Művészet,1975.április - 45.oldal

Székács Zoltán

Napsütésben, akvarell

Miskolc 1957 Tavaszi tárlat

Székács Zoltán

Festő - rajztanár müveiből a Fényes Adolf teremben rendeztek kiállitást.
Tájképek, interieurök.
Csepeli Kossuth technikum tanára.

Szmoruság /repr/.

Domonkos Imre: Székács Zoltán kiállitása
Rajztanitás 1965. III. 32-33.1.

MDK

Székács Zoltán

Őszi dunai táj, of.

Dunakanyar a képzőművészetben. Szentendre-Esztergom-Tata. 1962.

Szekács Zoltán
festő

M.D.K

„A viharos tag" c. képe.
„Néltatás.

Socs Klára: Szekács Zoltán festőművész kiállítása

Művészet, 1962. felmár — 34 l.

Székács Zoltán

Nagykanizsán, az Egri József Terembe péntek délután nyílik meg kiállítása.

Népszabadság, 1971. ápr. 15.

Szécsi Zoltán

neve emlitve, annak a müvészgeneráció-
nak tagja, amely a 3o-as évek második felé-
ben kezdte el és a 4o-es évek elején fejezte
be tanulmányait

Napjaink 1968 julius

8. old.

Székács Zoltán festőművész

A Nagykanizsai Képcsarnokban rendezett kiállításának megnyitója ápr. 16.-án,-mint a lap közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. ápr. 1o.
XV. évf. 15. sz. 2. lap

MDK

Székács Zoltán, festő

Nagykanizsán nyílik meg kiállítása.

—: Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. ápr. 15.

Székács Zoltán festő

A napykanizsai Képszarnok
Boltjában kiállítása nyílt

Kiállítási kalendárium

Szocialista Művészetért 1971 VI.

Szécsács Zoltán festőművész

A nagykanizsai Egry József Teremben IV. 16. és 30. között kiállít.

Műgyűjtő, 1941. 1. sz. Kiállítási naptár

Székács Zoltán M.N.K.

Művei a kiállításon

Csupka Erzsébet: Felszabadulásunk 20. évfordulója
Csepeli képzőművészeti kiállítás
Csepel 1965. febr. 12.

Székács Zoltán

ált. tanf

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 147. l.

Grvot, Hofstede van IV. 36.

M.D.K.

Székács Loltán

festő

Tárlatán olajfestményeket és gonach-okat mutat be. A többi között kiállította a „Római utca", „Nagymaros", Visegrád stb c. képeit.

Lengyel géza: Székács Loltán

Művészet, 1965. április - 43 lap

Békács Zoltán

a képzőm. főiskola növendéke, Varga Nándor Lajos tanítványa 1943 ban tagja volt a vámosbalogi művésztelepnek. Az alábbi kiállításon Eső után és Balogparti füzes című képére emelte ki a kritika -

Oltvai 298. l -

K

Székás Zoltán

A Stúdió tagja

A budapesti pedagógusok képzőművén stúdiója 1953-1963
Rev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
39.o.

Siekács Zoltán

Öharchép
Olajfestmény
Repr.

A budapesti pedagógusok képzőművén stúdiója
1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

Szélás Zoltán

Napsütésben, alv., 40×50 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása.
1957. Kat. szerk. Kisdéginé,
Kirimi Irén. 16.

Székács Zoltán

A Stúdió alapító tagja

A budapesti pedagógusok képzőművén
Stúdiója 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bn. 1963.
29.

MDK

Székács Zoltán: festő

Oltvai 298 l.

Székács Zoltán

Falusi udvar, pantell, 20×30 cm.

Budapest Műcsarnok Kiállítás 1957
Kat. hest. Kirdéjiné Kisimi Jiéni

12.

Székács Zoltán

1962. ben mutatkozik be.

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója
1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
24.o.

Székács Zoltán festő M.[illegible].K.

A Képzőművészeti [illegible]őiskolát 1945-ben végezte, m[illegible]
mint [illegible]zőnyi tanitvány.

20 éve a csepeli Kossuth-technikum tanára .

Est abalk, Jégvirágok, Mementó

Magyar Nemzet 1965. február 6. 4.l.

[illegible]árvári Márta : [illegible]zékács Zoltán festőművész kiáll[illegible]
litása

MDK'

Székács Zoltán

Kiállitási kritika

Csepel 1965 szept.17.

MDK

Székács Zoltán

Fiatal tehenész, o.

Csepeli ablak, o.

Müvész a gyárban kiáll. Csepel

MDK

Göndör Bertalan

Göndör B. emlékkiáll. Nemz.Gal. 1962.

MDK

Székács Zoltán, festö

Napsütésben. Akvarell.

Műcsarnok. -Tavaszi Tárlat.1957. Kat.16.1.

MDK

Székács Zoltán

szerepelt a veszprémi SZMT Kisfaludy Kulturotthon termeiben 1957. aug. 25-én megnyilt kiállitáson.

"Napos utca"

"Rácsos kapu"

Paál Ákos: A vörösberényi művésztelep kiállitása. PEDAGOGUSOK Lapja. 1957. szpet. 15.

Székácsné Vida Mária,
művészettörténész, kandidátus.

A Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Múzeum
meghívja Önt

NETSUKE

MINIATŰR JAPÁN FARAGVÁNYOK

c. kiállításának megnyitójára

a Nagytétényi Kastélymúzeumba
(Bp. XXII. Csókási Pál u. 9.)
1980. november 16-án vasárnap
délelőtt 11 órára.

A kiállítást megnyitja:
Székácsné Vida Mária kandidátus

FOTOELEKTRONIK ISZ - Budapest

Székács Loltán

festő

M.D.K

A Csepeli Munkásotthonban
áprilisban rendezett kiállításon
részt vett.

—: Hírek
Művészet, 1962. július - 38 lap.

SZÉKÁCS Zoltán

Sinkó László: A multikulturális
mint taktika. - Új Mün. 1999/1.
50. ill

Die Forschung und Wiederherstellung der
Kirche in Balogunyom

Ilona Valter – Ilona Pusztai Sch

Das Dorf Balogunyom erhielt seinen Namen 1949
Balogfa und Nagyunyom. Der Erbauer der den Alle
des ehemaligen Dorfes Nagyunyom konnte die Fam
Laut einer Urkunde aus 1318 konnten sie Familiares d
Verwandte der klein- und mitteladeligen Familie
Urkunde aus 1356 bezeugt auch ihre Verwandtschaft
Im 14. Jahrhundert besaß die Familie Unyomi zwei D
Laut Angaben der Urkunden aus dem 15. Jahrhunder
allmählich. Im 16. Jahrhunder hatte das Dorf neue Besi
hunderts war das Dorf spärlich bewohnt, seine Kirch
Zustand ist aus den canonica visitation-en zu verfolge
maßen in Ordnung gebracht, in 1756 können wir über
Kirche lesen, damals wurde auch der Hauptaltar erri
gewölbt, die Krypta und der Kanzelaltar stammen auch
des vorangehenden Jahrhunderts wurde sie westwärts
Turm versehen. 1983 kam es zu archäologischen und
den auch die Bauperioden geklärt. Die Kirche wurde ir
derts (um1240) im romanischen Stil aus Bruchstein g
Schiff gehört ein großbögiges Sanktuarium mit gedeh
der südlichen Wand des Schiffes befanden sich drei,
kleine halbkreisbögige Fenster, der Eingang wurd
untergebarcht. Die Chorfundamente aus der roma
freigelegt. Der Erbauer der Kirche konnte die Familie
der nördlichen Seite des Sanktuariums wurde im 14.
Sakristei mit einer aus dem Sanktuarium öffnenden,

Székács Zoltán, iparművész

a „Művészet az iparban" c. bemutatás a FIM V. ker.-i központjában látható anyagából. – Az Iparművészeti Főiskolán diplomázott Székács Zoltán, Brand Ágoston és társaik tervezőként az iparban dolgoznak.

Sárosi Miklós: Tervezők az iparban. Pest Megyei Hírlap, 1949. jún. 14.

Székács Zoltán, iparművész

Miskalcon, a Szőnyi Zoltán Teremben kiállítást nyitnak Székács Zoltán műveiből.

Jó szegelt!

1979. V. 10. 4.25 N.

DANUBIUS
THERMAL HOTEL
MARGITSZIGET

A megújult **THERMAL GALÉRIA** meghívja

SZÉKÁCS ZOLTÁN

JELEK

c. kiállításának megnyitására 1997. július 10.-én 17 órára.
A kiállítás megtekinthető 1997. szeptember 9-ig naponta 10 és 20 óra között a **THERMAL HOTEL MARGITSZIGET** előcsarnokában

The renewed **THERMAL GALLERY** cordially invite you to the opening of the painting exhibition of

ZOLTÁN SZÉKÁCS

SIGNS

at 10 July 1997 5 pm.
The exhibition is open to 9 September daily 10 am. - 8 pm. in the lobby of the **THERMAL HOTEL** Margitsziget.

Székács Zoltán 1954-ben született Budapesten, festőművész családban. 1979-ben szerzett diplomát a Magyar Iparművészeti Főiskolán, porcelán szakon.
1980-tól vezette a Budapesti porcelángyár tervező műtermét. 1984-ben formatervezési nívódíjat kapott. Munkáit rendszeresen kiállította a kecskeméti nemzetközi kerámia stúdió. 1990-től a grafika és a festészet felé fordult, azóta számos egyéni és csoportos kiállításon szerepeltek munkái.

Képei az ősi kultúrák sajátos totemisztikus szín és formavilágát idézik. Ezek a szimbolikus jelrendszerek meghatározó módon visszatérő motívumai grafikáinak. Festményei asszociatívak, keverednek bennük a figuratív és absztrakt elemek. Lírai megoldásokra törekszik, sajátos érzelmi megnyilvánulásai a vörösek, barnák, földszinek segítségével jutnak kifejezésre. A hagyományos eljárások mellett különböző vegyes technikákat alkalmaz, ezzel is függetlenítve magát mindenfajta megkötöttségtől és stílus irányzattól.

Zoltán Székács was born in Budapest from a painter's family. In 1979 he graduated at the Hungarian Applied Arts Academy. Not later than 1980 he became the director of the Studio of the Budapest Porcelain Factory. His art works were exhibited by the International Ceramic Studio of Kecskemét. Since 1990 turned to the graphics and paintings and exhibiting on different shows.

The art works of Zoltán Székács are characterized by the totemistic colours and forms of ancient cultures. These symbolic system of signs are determined by returning motifs of his graphics and drawings. Székács likes the lyrical solutions. His special emotional feelings use to be expressed by the red, brown and earth colours.

SZÉKÁCS 2047 A'IV
i. festmények

Danubius Thermal Hotel Margitsziget
H—1138 BUDAPEST, Margitsziget
Tel.: 36 1 311 1000, Fax: 36 1 269 4587
E-mail: margotel@hungary.net
Internet: http://www.hungary.net/danubius/thermal

EINLADUNG

MEGHÍVÓ

MEGHÍVÓ

a

VIAN-ARTCAFÉ

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

AJTAI TAMÁS

és

SZÉKÁCS ZOLTÁN

MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSÁRA
A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA

KOPLIK JUDIT

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGNYITÓ

1999 MÁJUS 6.-ÁN CSÜTÖRTÖKÖN 19^{h}
BUDAPEST VI. LISZT FERENC TÉR 9.

A KIÁLLÍTÁS SZERVEZŐJE

L'TWINS
MŰVÉSZETI MANAGER IRODA
TEL.:212-5963 MOBIL.:06-209 288 344

MEGHÍVÓ

a

VIAN-ARTCAFÉ

TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

ALTAI TAMÁS
és
SZEKÁCS ZOLTÁN

MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSÁRA
A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA

KOPLIK JUDIT
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGNYITÓ

1999 MÁJUS 6.-ÁN CSÜTÖRTÖKÖN 19^{h}
BUDAPEST VI. LISZT FERENC TÉR 9.

A KIÁLLÍTÁS SZERVEZŐJE

L'TWINS
MŰVÉSZETI MANAGER IRODA
TEL.:212-5963 MOBIL.:06-209 288 344

1021

KIÁLLÍTÁSOK

Székács Zoltán

Esős Duna-part

A »Fényes Adolf« teremben mutatta be művészi termésének legjavát Székács Zoltán festőművész-tanár.

Tájain, interieurjein *(Kút Nagymaroson, Esős Dunapart, Téli este, Szobarészlet)* a látottakat széles festőiséggel teremti újjá, kifejtve a művészi átélés magvát. Külföldi útjainak élményeit a jellemzés érdekében sűríti, a hangulatokat szuggesztív erővel motiválja *(Római utca, Híd a Tiberisen, Visztula-part, Elblag.)* A kompozíciót és a színeket tudatosan, ugyanakkor szubjektív erejű művészi szándékkal alkalmazza művein.

Székács Zoltán kiváló rajzpedagógus, a csepeli Kossuth technikum tanára. Művészi és nevelői hivatása elválaszthatatlan egymástól. Művészi eredményeire büszkék vagyunk, és várjuk festészetének további kiteljesedését.

Lampért András

Pingpongozó fiú

Színvonalas kiállításon mutatták be műveiket Lampért András festőművész-tanár és Matzon Frigyes szobrászművész-tanár az Egressy klubban.

Lampért András eleven természeti élmények hatására festi képeit. Kulturált színakkordjait az impresszionisták őszinteségével viszi vászonra, objektív szemléletét azonban a tájról és a tájban élő, mozgó emberekről alkotott szubjektív átélés teszi megnitté, közvetlenné. A művész a Balaton környékének szerelmese, de Miskolc és Nagymaros vidékét is szívébe fogadta. Nagy erővel alkalmazza a festőiség jegyében a ragyogó fény-árnyék ellentéteket *(Vörösberényi udvar I., Tihanyi múzeum, Füredi kikötő)*. Mestere a szürkék *(Vörösberényi udvar II.)*, valamint a mélykékek és intenzív meleg színek alkalmazásának *(Nagymaros este, Pilisi táj)*. Alkotómódszereiben az oldott festőiség párosul a dekoratív, grafikus tendenciákkal. Több esetben fordul határozottan a dekoratív képalkotómódszer felé *(Füredi lépcső, Hévízi bazárüzlet, Tihanyi táj)*. A monumentalitás igénye jelentkezik *Éjszakai cséplés* című képén. Grafikái közül kiemelkedik a *Cséplés* című monotípia és a *Pingpongozó fiú* rajza.

Matzon Frigyes

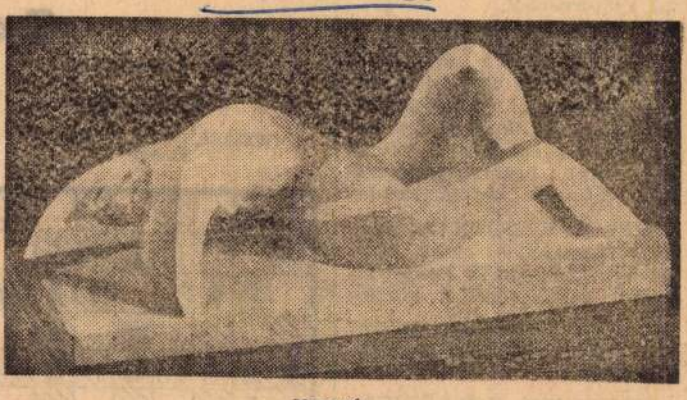

Napozó

Matzon Frigyes a szó és a fogalom legnemesebb értelmében szobrász. A természet közvetlen tanulmányozása nyomán jut el a kubisztikus absztrahálásnak addig a fokáig, ahol a transzponálás művészileg kiteljesedik, de az emberi vonatkozások még teljes érvényűek. (Strandoló nő, Zárkózottság, Szfinksz, Napozó, Fésülködő nő.)

Drámai erejű a vörös márványba faragott *Mártír* kiterített alakja és a kisméretű *Pieta*. A »*Plasztikus etüdök*« egyéni módon jelenítik meg a kő, a márvány, a fém nemes anyagában kikristályosodott zenei formákat: a különféle zenei élmények érzékletesen testesülnek meg a tér három dimenziójában *(Preludium, Elégia, Bartók concerto, Extemporatio)*.

Matzon Frigyes, a budapesti képzőművészeti gimnázium tanára a mai magyar szobrászat élvonalában áll. Szép kiállítása méltó módon hívja fel erre a szakemberek és a közönség figyelmét.

Dr. Domonkos Imre

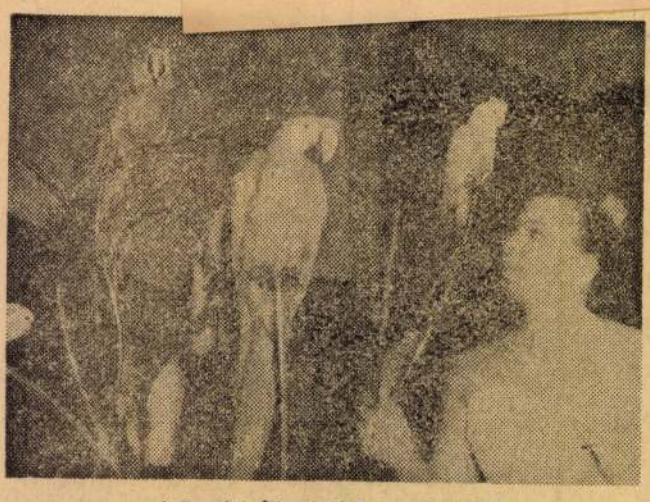

A Szovjet Állami Cirkusz műsorából Jolanta Olhovikova idomított papagájaival

A Szovjet Állami Cirkusz budapesti vendégjátékát már 1963-ban is kirobbanó, nagy siker fémjelezte. Most ismét Magyarországra látogat a világhírű társulat, vendégjátékukat április 3-án kezdik meg a Fővárosi Nagycirkuszban. A műsorszámok a szokásosak — légtornászok, zsonglőrök, akrobaták, állatidomítók, bohócok —, a színvonal azonban »szokatlannak« ígérkezik: rendkívülinek. A bemutatkozó művészek közül többen is Kiváló művész, illetve a Szovjetunió népművésze megtisztelő cím kitüntetettjei.

A Fővárosi Nagycirkusz ezúttal is szívesen látja nézőinek egyik leghálásabb és leghűségesebb rétegét: a diákokat. Csoportos látogatás esetén a csütörtök délutánonként 1/4 4-kor tartandó előadásokra a diákok 6-tól 15 forintig terjedő kedvezményes áron kaphatnak jegyet. A cirkusz nemrégiben létrehozott ifjúsági osztálya szeretettel várja az iskolák jelentkezését, s kéri, hogy a tavaszi szünetre eső délutáni előadásokra mielőbb foglalják le helyeiket. A jegyigényléseket a 420—249 telefonszámon is be lehet jelenteni. A vidéki iskolák jelentkezéseit az ifjúsági osztály postafordultával visszaigazolja.

Innen-onnan

JÓL SIKERÜLT továbbképzést tartottak a megye biológus-szakos tanárainak Tatabányán. A pedagógus továbbképzési napok keretében megrendezett találkozón dr. Kiszely György szegedi egyetemi tanár, és dr. Entz Béla hidrobiológus tartott előadást.

TÖBB MINT 2000 pedagógus lakás épült hazánkban 1963 óta. Idén a pedagógusok lakáshelyzetét tovább javítja az az újabb 25 millió forint, amelyet a Művelődésügyi Minisztérium bocsátott rendelkezésre lakásvásárlás céljaira.

NAGY SIKERREL vendégszerepelt Zalaegerszegen a pécsi Nevelők Háza arany koszorúval kitüntetett kamarakórusa.

HUSZONKETTEN SZERETTEK általános iskolai bizonyítványt a nógrádgárdonyi TBC gyógyintézet betegei közül. A hosszú kényszerpihenőre utalt felnőttek oktatásának megszervezése Rados István iskolaigazgató és dr. Bogdándy Emil igazgatófőorvos érdeme.

GYÓGYNÖVÉNYGYŰJTŐ VERSENYT rendeztek az elmúlt évben a Hajdú megyei úttörők. A legjobb eredményt elért gyermekek és pedagógusok között a megyei MÉK értékes és hasznos jutalomtárgyakat osztott ki.

HAT PEDAGÓGUS SZOLGÁLATI LAKÁS épül községfejlesztési alapból Baktalórántházán. Laskodon óvodát, Apagyon, Pusztadoboson, Rohodon és Nyiribronyban pedig iskolát építenek társadalmi erőforrásból.

SZÉP EREDMÉNYT ért el a Tarkői-kőfülke őslénytani kutatásában az egri Dobó István gimnázium barlangkutató szakköre. Estók Bertalan tanár vezetésével most a Vöröskői völgy barlangrendszerének kutatását vették tervbe.

MEZŐKÖVESDEN az idén négy pedagógus lakás épül. Az elmúlt évben öt tanítói lakással gazdagodott a község.

VIDÁM FARSANGI ESTET rendezett a Szolnoki Pedagógus Klub.

ORSZÁGOS KOLLÉGIUMI tanácskozást tartottak Miskolcon. A kétnapos megbeszélésen tizenhét megye oktatási szakemberei vettek részt.

AZ ÚJ RENDTARTÁS bevezetésének tapasztalatait összegezte — gyakorló pedagógusok és tanügyigazgatási szakemberek közreműködésével, — a Pedagógusok Szakszervezete Budapesti Bizottsága a legutóbbi kibővített elnökségi ülésén.

PEDAGÓGUS AKADÉMIA indult a dorogi járás tanítói részére. A hat előadásból álló sorozatot a művelődésügyi osztály, a pedagógus szakszervezet járási bizottsága és a TIT közösen rendezi.

ELEKTROMOS TÉRKÉPET szerkesztett a történelemtanítás segítésére Oriold Károly bácsalmási igazgatóhelyettes Szigeti Jakab és Petrity Jakab tanárok közreműködésével. Most földrajzi szemléltető térkép elkészítésén munkálkodnak.

EGY ÉVE működik a kaposvári járás pedagógusainak kamarakórusa.

A GENCSAPÁTI ÁLTALÁNOS ISKOLA igazgatója, Balogh Sándor évtizedek óta gyűjti a környék régészeti és néprajzi emlékeit. Most Polgár Endre nyugalmazott gimnáziumi tanárral együttműködve elkészítik a község monográfiáját.

FÖLDRAJZI TÁJÉRTEKEZLETET tartottak Nyíregyházán. A háromnapos tanácskozáson hét megye földrajzszakos vezető szakfelügyelői a többi között az általános és középiskolai oktatás összehangolását vitatták meg.

A JÁRÁSI VÁLASZTÁSOK befejezéseként magasszínvonalú hangversenyt rendezett Sárospatakon a Tanítóképző Intézet és a Rákóczi Gimnázium szakszervezeti bizottsága. Az intézet kamarazenekarát és kamarakórusát Bolvári Zoltán, Tóth Károly és dr. Zádor Tibor vezényelte. Dudás Éva szavalattal, Vancsó Enikő pedig egy szatirikus karcolat előadásával aratott sikert.

KALOCSA ÉS KÖRNYÉKE népművészetét dolgozta fel tanulmányában Cserei József tanár.

Sa

28. SZ. FELADVÁNY

F. HOFFMANN

(WEISSENFELS — NDK)
Eredeti

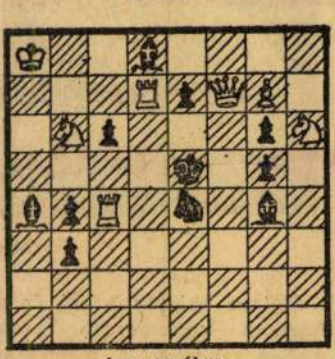

A = az ábra
B = b3 sötét gyalog nélkül
Mindkét feladvány követelménye: matt 2 lépésben.

Mai rovatunkban egy új sakkozó kartársat mutatunk be olvasóinknak. Fritz Hoffmann a regényes Türingiában él, a negyvenezres Weissenfels helységben lakik, de a környéken egy kisebb község általános iskolájának tanára. A sakkozással már meglett korára kezdett foglalkozni, de az emberi alkotókészség méltó célját találta meg benne. Kétlépéses mattfeladványok, szabadmattok és tündérsakk-feladványok a kedves területe.

Most bemutatott feladványa érdekessége az ikerállást létrehozó gyalog segítségével történő kulcslépés-meghatározás és duálelhárítás.